

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Zpráva o zahraniční politice České republiky

2010

Obsah

ÚVOD	9
I. MNOHOSTRANNÁ SPOLUPRÁCE	13
1. Česká republika a Evropská unie	13
Česká republika a vnější vztahy Evropské unie.....	13
Lisabonská smlouva.....	15
Rozšíření Evropské unie	16
Španělské předsednictví v Radě Evropské unie	18
Belgické předsednictví v Radě Evropské unie.....	19
Česká republika a Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU.....	20
Zastupování České republiky před Soudní dvorem EU	29
Reakce na finanční a hospodářskou krizi	32
Strategie Evropa 2020 a Evropský semestr	34
Příprava jednání o novém víceletém finančním rámci EU	35
Energetika a změna klimatu	35
Vnitřní trh EU a sektorové politiky	38
Evropský hospodářský prostor	42
Nové makroregionální strategie Evropské unie	43
Otázky vnitřní bezpečnosti a soudní spolupráce.....	43
Unijněprávní dimenze zahraniční politiky ČR.....	46
Evropská sousedská politika.....	48
Česká republika a Společná bezpečnostní a obranná politika	51
Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc EU	56
2. Česká republika a Organizace Severoatlantické smlouvy	59
Bilaterální jednání členů vlády ČR s GT NATO a návštěvy v ČR.....	59
Summity a ministerská zasedání v roce 2010	59
Politická témata	60
Operace a mise	68
Transformace a reforma NATO	72
Veřejná diplomacie	74
3. Česká republika a regionální spolupráce	74
Visegrádská spolupráce	74
Středoevropská iniciativa	77
Regionální partnerství	79
Rada pro regionální spolupráci	79

4. Česká republika a ostatní evropské mezinárodní organizace a fóra	80
Česká republika a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).....	80
Rada Evropy.....	85
5. Česká republika a Organizace spojených národů (OSN).....	87
Hlavní orgány OSN	87
Mezinárodní konference OSN	95
Odborné organizace systému OSN	98
Programy, fondy a další specializované orgány OSN	102
Humanitární programy a agencie OSN	103
Boj proti nadnárodnímu organizovanému zločinu a drogám v rámci OSN	105
6. Česká republika a ostatní mezinárodní organizace.....	107
Česká republika a světová ekonomika	107
Členství České republiky v některých dalších mezinárodních organizacích	116
7. Mezinárodněprávní dimenze zahraniční politiky České republiky	120
8. Lidská práva v zahraniční politice ČR.....	125
9. Nešíření zbraní, kontrola zbrojení a odzbrojení	127
11. Česká republika v boji proti mezinárodnímu terorismu	137
12. Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc	141
Rozvojová spolupráce	141
Humanitární pomoc	146
13. Transformační politika a spolupráce	149
Přehled projektů realizovaných v roce 2010	152
14. Konzulární dimenze zahraniční politiky ČR.....	158
II. BILATERÁLNÍ VZTAHY ČESKÉ REPUBLIKY	164
1. Vztahy České republiky se zeměmi střední Evropy.....	164
Lichtenštejnsko.....	165
Maďarsko	166
Německo.....	168
Polsko	169
Rakousko.....	171

Slovensko	173
Slovinsko	174
Švýcarsko.....	175
2. Vztahy České republiky se zeměmi severní Evropy	176
Dánsko	177
Estonsko.....	178
Finsko.....	179
Island.....	179
Litva.....	180
Lotyšsko	181
Norsko	183
Švédsko	183
3. Vztahy České republiky se zeměmi západní Evropy	184
Belgie.....	185
Francie.....	186
Irsko	188
Itálie	189
Lucembursko	190
Malta	192
Monako	192
Nizozemsko	193
Portugalsko	193
San Marino.....	195
Suverénní řád maltézských rytířů.....	195
Španělsko	196
Vatikán	198
Velká Británie.....	199
4. Vztahy České republiky se zeměmi východní Evropy	201
Arménie.....	202
Ázerbájdžán.....	204
Bělorusko	205
Gruzie	206
Moldavsko	208
Rusko.....	210
Ukrajina	212
5. Vztahy České republiky se zeměmi jihovýchodní Evropy	213
Albánie	214
Bosna a Hercegovina.....	215

Bulharsko	218
Černá hora.....	219
Chorvatsko	220
Kosovo.....	221
Kypr.....	222
Makedonie / FYROM.....	223
Rumunsko	224
Řecko.....	225
Srbsko.....	226
Turecko	229
6. Vztahy České republiky se zeměmi Blízkého východu a severní Afriky.....	230
Alžírsko.....	231
Bahrajn.....	231
Egypt	232
Irák.....	233
Írán.....	235
Izrael.....	235
Jemen.....	237
Jordánsko.....	238
Kuvajt.....	240
Libanon	241
Libye.....	242
Maroko	242
Omán.....	243
Palestinská území.....	244
Saúdská Arábie.....	245
Spojené arabské emiráty.....	245
Sýrie.....	246
Tunisko.....	247
7. Vztahy České republiky se zeměmi subsaharské Afriky.....	247
Angola	248
Botswana.....	249
Džibutsko	249
Etiopie	250
Ghana	251
JAR.....	252
Kapverdy	253
Keňa	253
Konžská republika.....	254
Konžská demokratická republika	255

Mali	256
Namibie.....	257
Nigérie.....	257
Senegal	258
Súdán	259
Zambie.....	260
Zimbabwe.....	261
8. Vztahy ČR se zeměmi Severní Ameriky.....	262
USA.....	262
Kanada	266
9. Vztahy České republiky se zeměmi Střední a Jižní Ameriky a Karibiku	268
Argentina.....	269
Barbados	270
Brazílie	271
Dominikánská republika	272
Ekvádor	273
Haiti.....	274
Honduras	275
Chile	275
Kolumbie.....	276
Kostarika	277
Kuba	278
Mexiko.....	279
Panama.....	280
Paraguay.....	281
Peru	281
Salvador.....	283
Uruguay.....	283
Venezuela	284
10. Vztahy České republiky se zeměmi Asie a Tichomoří	285
Afgánistán	285
Austrálie	287
Bangladéš	289
Brunej.....	289
Bhútán.....	289
Čína	290
Filipíny	297
Indie	298
Indonésie.....	300

Japonsko	301
Kambodža	303
Kazachstán	304
Korejská lidově demokratická republika.....	305
Korejská republika	305
Kyrgyzstán.....	308
Laos	308
Malajsie	309
Maledivy.....	310
Mongolsko.....	310
Myanmar/Barma	311
Nepál	312
Nový Zéland	313
Pákistán.....	314
Singapur	315
Srí Lanka	315
Tádžikistán.....	316
Thajsko	317
Turkmenistán.....	318
Uzbekistán.....	320
Vietnam.....	322
Východní Timor	323
III. Zahraniční politika v ekonomické a kulturní oblasti.....	325
1. Podpora ekonomických zájmů ČR v zahraničí.....	325
2. Kulturní a informační politika ČR v zahraničí	330
Prezentace ČR a její kultury v zahraničí	330
Česká centra	332
Média a informace	335
Internetová prezentace Ministerstva zahraničních věcí České republiky.....	337
Vysílání Českého rozhlasu do zahraničí	338
IV. KRAJANÉ	341

V. ČESKÁ ZAHRANIČNÍ SLUŽBA.....	346
1. Personální činnost.....	346
2. Diplomatická akademie.....	349
Vzdělávací moduly	349
Mezinárodní spolupráce	350
3. Rozpočet a provoz MZV ČR.....	351
Příjmy.....	352
Výdaje.....	352
PŘÍLOHY	357
Přehled o diplomatických stycích České republiky	357
Přehled příspěvků MZV ČR za členství České republiky v mezinárodních organizacích.....	368
Členství v mezinárodních organizacích systému OSN	368
Členství ČR v mezinárodních organizacích v oblasti mnohostranných ekonomických vztahů	369
Příspěvky ČR mezinárodním organizacím v oblasti lidských práv a účelové příspěvky	370
Platby organizacím v oblasti mezinárodního práva a některé jiné	371
Přehled o účasti ČR v mírových misích.....	372
Účast Armády ČR v zahraničních misích operacích.....	372
Účast ČR v civilních misích.....	372
Účast ČR v pozorovatelských misích OBSE a EU.....	373
Vedoucí zastupitelských úřadů ČR k 31. 12. 2010	374
Zastupitelské úřady vedené na úrovni velvyslanců a chargé d'affaires	374
Generální konzuláty/ konzuláty	384
Zastupitelské úřady jiného typu	385
Konzulární jednatelství.....	385
Umístění pracovníků vysílaných MZV ČR v rámci mezinárodních organizací.....	386
Civilní mise EU	386
Sekondmenty v institucích EU	386
OBSE	387
Úřad vysokého civilního představitele NATO pro Afghanistan.....	387
KFOR Kosovo.....	387

Úřady zvláštních představitelů EU (EUSR)	387
Evropská služba pro vnější činnost (ESVA)	388
Laureáti ceny Gratias agit 2010	389
Česká centra	390
Publikace útvarů MZV.....	391
Organizační schéma MZV.....	392
Zkratky útvarů MZV platné k 31. 12. 2010.....	393
Zkratky organizací zřízených MZV ČR.....	395

Úvod

Podle tradice předkládá Ministerstvo zahraničních věcí České republiky výroční zprávu o zahraniční politice. Loňská zpráva za rok 2009 byla, narozdíl od předcházejících ročníků, poprvé prezentována rovněž v elektronické podobě. Stejný uživatelský komfort nabízí i zpráva letošní a je taktéž vedena snahou o maximální výpovědní hodnotu sdělovaných výsledků. Při jejím zpracování jsme se ještě více orientovali na stručnou a jasnou řeč přehledných údajů. Snaha o větší srozumitelnost se promítá rovněž do kratšího úvodu, protože přehledné řazení textu nepotřebuje obsáhlý dodatečný výklad.

Zahraníční politika je především kontinuální proces. Celá řada projektů, ambicí, procesů a cyklů v rámci zahraniční politiky není vymezena obdobím kalendářního roku. Nicméně z praktických důvodů se vžily každoroční výroční zprávy, a proto nabízíme co nejsrozumitelnější pohled na to, jaký byl rok 2010 pro českou zahraniční politiku.

Na první pohled by se mohlo zdát, že rok 2010 byl pro naši zahraniční politiku klidným obdobím. Závěr první dekády nového milénia zdánlivě postrádal vrcholné události, které by bylo možno označit za milníky či definující momenty pro českou zahraniční politiku. Rok 2010 byl v porovnání s předchozími léty spíše obdobím, které vyžadovalo soustavnou práci, jež však z pohledu širší veřejnosti nebyla vždy zjevná. Na první pohled se mohlo zdát, že naše zahraniční politika v roce 2010 poněkud ustoupila do pozadí. Po velkých tématech – jakými bylo potvrzení mezinárodní pozice obnovené demokracie po roce 1990, vstup do NATO, integrace do EU a předsednictví EU v roce 2009 – pak v roce 2010 nastalo období, pro které je charakteristické, že těžiště a význam naší zahraniční politiky se rozdělily do řady dílčích úkolů, z nichž každý však měl svou konkrétní funkci v rámci prosazování našich státních zájmů a zajišťování kontinuity naší zahraniční politiky.

Rok 2010 byl rovněž rokem nástupu nové vlády, která vzešla z parlamentních voleb. Jakkoliv nebyla zahraniční politika hlavním tématem předvolební kampaně, nová vládní koalice zvýšila pozornost věnovanou oblasti zahraniční politiky a zakotvila tento akcent ve vládním prohlášení.

Srpnové programové prohlášení vlády předsedy vlády P. Nečase stanovilo zahraničněpolitické a diplomatické cíle jako jednu z priorit. Ve vládním prohlášení byly zmíněny hlavní cíle naší zahraniční politiky: v rámci EU intenzivně prosazovat zájmy ČR, do vztahů s Uníí více zapojit evropské výbory obou komor Parlamentu, prosazovat schválení české výjimky z Lisabonské smlouvy. Vláda označila za priority rovněž rozšiřování Unie, zajištění její energetické bezpečnosti či zvyšování její konkurenceschopnosti. Jako priorita byla rovněž zmíněna snaha o odbourání protekcionistických bariér. Mezi dalšími cíli bylo uvedeno: akcentovat spolupráci s USA a zeměmi východní Evropy a západního Balkánu a podporu demokracie a lidských práv

ve světě, připravit novou koncepci zahraniční politiky, a to souběžně s novou bezpečnostní strategií státu, usilovat o co nejvyšší spolupráci mezi EU a NATO a připravovat účast v zahraničních misích v míře odpovídající finančním možnostem a schopnostem ČR.

Všechny tyto priority, zmíněné ve vládním prohlášení, byly v průběhu roku 2010 naplňovány – jak je možno detailněji vidět v následujícím podrobném textu zprávy. Je nutno rovněž zmínit, že současná vláda položila důraz na kontinuitu zahraniční politiky a míry vnitropolitického konsenzu při její formulaci. V rámci spolupráce parlamentních stran byla vyvíjena snaha zajistit větší kontinuitu zahraniční politiky státu, a tím zvýšit její důvěryhodnost.

Rok 2010, jakkoliv byl především rokem systematické bilaterální a multilaterální diplomatické práce, přece jen přinesl některé vrcholy, které jasně vyčnívají nad „ledovec“ každodenní činnosti naší diplomacie. Byly to například summit USA-Rusko a podpis nové smlouvy START. Rok poté, co prezident USA B. Obama vyhlásil na Hradčanském náměstí svoji vizi světa bez jaderných zbraní, vrátil se americký státník do Prahy. Pražský hrad se 8. 4. 2010 stal místem slavnostního podpisu smlouvy START, kterou s B. Obamou uzavřel ruský prezident D. Medveděv. Tento symbolický akt podpisu velmi významného mezinárodního dokumentu znovu potvrdil prestiž českého hlavního města Prahy jakožto metropole mezinárodního významu, jako strategického průsečíku globálních politických sil a ambicí a místa, kde se odedávna střetávaly a prolínaly kultury.

Dále je možno zmínit Lisabonský summit NATO, který se ve dnech 19. a 20. 11. 2010 uskutečnil v portugalském hlavním městě Lisabonu a byl označován jakožto nejdůležitější v historii Aliance. Nejvýznamnějším bodem celého summitu bylo schválení nové Strategické koncepce NATO, na jejíž přípravě se česká diplomacie aktivně podílela. Dokument definuje nové výzvy, úkoly a cíle, kterým se má Aliance v nadcházejících letech věnovat. Pro ČR je aktualizace Strategické koncepce NATO významná, a to právě z výše zmíněného důvodu, že se naše země nachází v prostoru, který je strategickým průsečíkem globálních politických sil a ambicí.

Naším nesporným úspěchem bylo působení v rámci Východního partnerství. Tento důraz diplomacie vyplývá logicky z naší geografické polohy a z našich střednědobých i dlouhodobých národních zájmů. Je také jedním z charakteristických rysů naší zahraniční politiky, jednou z jejích „přidaných hodnot“. Příkladem aktivního působení ČR v rámci Východního partnerství je prosazení principu „more for more“, potvrzeného na ministerském zasedání v Bruselu dne 13. 12. 2010. Jde o to, aby se více podpory a vstřícnosti EU dostávalo těm členům Východního partnerství, kteří prokáží více zájmu a lepší výsledky v transformaci směrem k demokracii a tržní ekonomice, v přibližování se k EU. Dalšími aktivitami ČR v rámci Východního partnerství byly v roce 2010 například prosazování větší podpory pro Fórum občanské společnosti v rámci partnerství či úsilí o větší zapojení občanské společnosti do implementace reforem a o větší podporu pro ni ze strany EU. Tato politika je plně v synergií s dalším tradičním rysem naší zahraniční politiky, kterým je podpora dodržování lidských práv ve světě v jejich univerzálním hodnotovém charakteru.

V oblasti sousedských vztahů lze za úspěch české diplomacie považovat její působení v rámci Visegrádské čtyřky neboli V4. Podařilo se posilovat koordinaci postupu států V4 vůči klíčovým agendám EU. V4 dokázala vyvíjet větší asertivitu vůči Evropské unii.

V rámci sousedských vztahů lze mezi úspěchy české diplomacie zmínit rovněž pokračující rozvoj a stabilizaci vztahů s Německem. V tomto vztahu stále více vystupujeme a jsme vnímáni jakožto významný partner, jehož důležitost je diktována jak geografickými podmínkami, tak i narůstající úrovní ekonomických vazeb i staletími vzájemného ovlivňování v rámci evropské kultury.

Jednou z významných oblastí působení české diplomacie bylo úsilí o diverzifikaci energetických zdrojů EU a zvyšování energetické bezpečnosti Evropy. Jak ve druhé polovině roku zdůraznilo vládní prohlášení, v rámci EU považuje vláda za priority rozšiřování Unie, zajištění její energetické bezpečnosti a zvyšování konkurenceschopnosti EU. Energetika byla v roce 2010 opět důležitým unijním tématem. Změnu přinesla i Lisabonská smlouva, podle které má v této oblasti nyní EU sdílené kompetence s členskými státy. Zásadní strategické dokumenty odrážející novou situaci předložila Evropská komise v listopadu 2010, kdy zveřejnila dokument Strategie Energie 2020 a Sdělení k energetickým infrastrukturám s výhledem na další roky. Tyto dokumenty odstartovaly hlubší diskusi nad podobou evropské energetiky i v kontextu připravované finanční perspektivy EU na léta 2014 až 2020.

Konstantou naší diplomacie v roce 2010 byla rovněž pokračující angažovanost v oblasti obrany lidských práv, transformace směrem k demokracii a posilování demokracie a principů dobrého vládnutí. V roce 2010 se Česká republika aktivně podílela na formulaci lidskoprávní politiky EU v pracovní skupině EU pro lidská práva (COHOM). Mezi prioritní témata projednávaná v této pracovní skupině v roce 2010 patřily svoboda náboženství a víry, práva sexuálních menšin, podpora demokracie, lidská práva v Íránu, racionalizace místních lidskoprávních strategií, potlačování rasismu a příprava revize Rady OSN pro lidská práva. Proběhlo vyhodnocení lidskoprávního dialogu s Čínou, podobný proces byl zahájen i u dialogu s Ruskem.

Dokladem důležitosti systematického zahraničněpolitického úsilí, vycházejícího z kontinuity národních zájmů, je úspěch české diplomacie v rámci projektu Galileo. V prosinci 2010 bylo potvrzeno, že v České republice bude sídlo agentury GSE. Rozhodnutí znamenalo uznání připravenosti ČR poskytnout kvalitní zázemí jak pro činnosti spojené s fungováním GSA, tak pro navazující aktivity soukromých či veřejných subjektů zapojených do přípravy a fungování satelitního systému Galileo. Jde také o nesporný úspěch práce na všech úrovních a resortech, které se v dané věci angažovaly.

Rok 2010 dále posílil naši pozici uvnitř Evropské unie, kde se Česká republika prezentovala jakožto svrchovaná země, která je schopna prosazovat své zájmy, a současně jakožto zodpovědný, konstruktivní člen Unie. Z hlediska zahraniční politiky ČR jsou vnější vztahy EU velmi důležitou oblastí, která odráží míru vlivu EU na mezinárodní scéně. Do oblastí vnějších vztahů EU patří

kromě otázek Společné zahraniční a bezpečnostní politiky rovněž Společná obchodní politika, rozvojová spolupráce, proces rozšiřování EU, vízové otázky, migrační politika a další vnější dimenze vnitřních politik EU. Důležitou roli mezi nimi má energetická politika a s ohledem na energetickou bezpečnost rostoucí role její vnější dimenze. ČR se i v roce 2010 podílela prostřednictvím svého zapojení v příslušných formacích Rady EU na definování hlavní linie agendy vnějších vztahů EU. Jako své priority si stanovila vztahy se zeměmi východní Evropy a zeměmi západního Balkánu.

První rok platnosti Lisabonské smlouvy, rok 2010, za španělského a belgického předsednictví v Radě EU, ukázal, že reforma institucionálního uspořádání za účelem dosažení lepšího fungování Unie, jejího zpřehlednění a zjednodušení, není rychle dosažitelná. Interpretace změn daných Lisabonskou smlouvou nastartovala období nového vymezování vztahů mezi institucemi EU. Politická pozornost a právní realizace se nejprve věnovaly ustavení nových představitelů EU do jejich funkcí a potvrzení Evropské komise na počátku jejího nového mandátu. Evropská komise, podruhé vedená J. M. Barrosem, se ujala funkce 10. 2. 2010. Česká republika je zastoupena komisařem pro rozšiřování EU a sousedskou politiku EU Š. Füleem.

Rok 2010 byl rokem zásadních změn ve fungování Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU způsobených vstupem v platnost Lisabonské smlouvy (k 1. 12. 2009). Jednalo se zejména o vytvoření do té doby neexistujícího orgánu EU, Evropské služby pro vnější činnost (ESVA), jejímž hlavním úkolem je asistovat Vysoké představitelce EU C. Ashtonové při dosahování zahraničněpolitických cílů EU. ČR se od počátku vzniku ESVA snažila sledovat podmínky pro uplatnění diplomatů z členských států EU v rámci ESVA a prosadit do této evropské zahraniční služby naše diplomaty.

Výsledky naší zahraniční politiky v roce 2010 potvrdily, že Česká republika je dvacet let po zásadních politických změnách ve střední a východní Evropě stabilní, demokratickou a vyspělou zemí, která je ukotvena v podmínkách mezinárodní stability a vnější bezpečnosti. Základním cílem české zahraniční politiky bylo zajišťovat bezpečnost a prosperitu České republiky a jejích občanů a chránit zájmy českých subjektů v zahraničí. V širším smyslu česká zahraniční politika prosazovala a obhajovala naše národní zájmy, aniž by zapomínala brát ohled na další významné hodnoty: lidskou důstojnost, vědomí povinnosti vůči druhým, zodpovědnosti vůči lidským právům a zásady občanské společnosti. Proto lze říci, že rok 2010 byl pro českou zahraniční politiku úspěšný.

I. Mnohostranná spolupráce

1. Česká republika a Evropská unie

Česká republika a vnější vztahy Evropské unie

Z hlediska zahraniční politiky ČR jsou vnější vztahy EU velmi důležitou oblastí, která odráží míru vlivu EU na mezinárodní scéně. ČR se podílela prostřednictvím svého zapojení v příslušných formacích Rady EU na definování hlavní linie agendy vnějších vztahů EU i v roce 2010. Jako své priority si stanovila vztahy se zeměmi východní Evropy a zeměmi západního Balkánu.

Zásadní problematikou pro vnější vztahy EU je vývoj v bezprostředním sousedství. Země *východní Evropy* zůstávají předmětem zájmu ČR, a to nejen v rámci vztahů těchto zemí s EU. Do druhého roku své existence vstoupilo Východní partnerství, jedna z priorit české zahraniční politiky. ČR vyvíjela během celého roku úsilí o maximální využití jeho bilaterální i multilaterální dimenze. Naplňování hlavního cíle Východního partnerství – šíření stability a prosperity na evropském kontinentu – je však často konfrontováno s politickým vývojem jednotlivých partnerských zemí (podrobně viz kapitola Evropská sousedská politika). V oblasti *procesu rozšiřování EU* bylo během roku 2010 dosaženo pokroku v přístupových jednáních s *Chorvatskem*, u *Turecka* k pokroku *nedošlo*. *Island* a *Černá Hora* rozhodnutím Evropské rady získaly v roce 2010 status kandidátských zemí. Komplementárně probíhal během celého roku 2010 *proces vizové liberalizace se zeměmi západního Balkánu* (podrobněji kapitoly Rozšíření EU a ČR a SZBP).

Spojené státy americké coby nejdůležitější strategický partner EU pokračovaly v koordinaci svých postojů ke klíčovým mezinárodním otázkám, což vyvrcholilo konáním summitu EU-USA dne 20. 11. 2010. Den před summitem byla svolána Energetická rada EU-USA. V prosinci 2010 proběhlo ve Washingtonu zasedání Transatlantické ekonomické rady (TEC), jejímž cílem je odstraňování překážek obchodu mezi EU a USA. V roce 2010 úspěšně pokračoval i rozvoj vztahů EU – Kanada. Probíhala expertní jednání o *Komplexní dohodě o ekonomické spolupráci (CETA)* mezi EU a Kanadou. Pro ČR jsou vztahy s Kanadou poznamenány přetrváváním vizového problému.

Paralelně s pokračujícími, prozatím neúspěšnými multilaterálními snahami o odblokování *izraelsko-palestinských mírových rozhovorů* usilovala diplomacie EU v roce 2010 o praktické kroky směřující k posílení institucionálního a ekonomického rozvoje palestinských území.

Vztahům EU s Asií v roce 2010 dominovaly *pomoc povodněmi postiženému Pákistánu* a *bezpečnostní situace v Afghánistánu/Pákistánu*; významnými tématy této relace byly rovněž *nepokoje v Kyrgyzstánu*, *volby v Myanmaru/Barmě* a *zvýšení napětí na Korejském poloostrově*.

Tradičně významným pilířem styků Unie s Asií bylo budování vztahů s Čínou; v kontextu debaty o deseti strategických partnerech, zahájené v roce 2010, se v rámci EU na pořad dne dostala diskuse o potřebě nového nastavení vztahů s Čínou jako klíčovým partnerem EU. Uskutečnily se pravidelné summity s Japonskem, Čínou, Korejskou republikou a Indií a *ad hoc* summit s Pákistánem. V Bruselu se konal summit ASEM. V roce 2010 byla podepsána Dohoda o volném obchodu mezi EU a Korejskou republikou, která je moderním právním instrumentem upravujícím obchod mezi vyspělými ekonomikami.

Nejvýznamnějším setkáním s představiteli afrického kontinentu byl *summit EU-Afrika*, který se uskutečnil v listopadu 2010 v libyjském Tripolisu. Summitu EU-Afrika předcházelo ministerské setkání mezi Africkou unií (AU) a EU, jež se uskutečnilo v dubnu 2010 a jehož cíli byly především zlepšení implementace společné strategie EU-Afrika, příprava nového Akčního plánu a příprava summitu EU-Afrika. Během summitu EU-Afrika byly přijaty hlavní dokumenty summitu, především nový Akční plán Společné strategie EU-Afrika pro léta 2011–2013. Nepodařilo se ovšem přijmout společnou deklaraci ke klimatickým změnám.

Vztahy *EU-Latinská Amerika* byly primárně ve znamení summitu EU-LAC a četných akcí spojených s tímto summitem. Na okraj jednání ministrů zahraničních věcí EU-LAC a summitu EU-LAC v květnu 2010 se uskutečnily schůzky na nejvyšší úrovni EU s Chile, Mexikem, Caricomem, Mercosurem, Střední Amerikou a Andským společenstvím. V rámci těchto subregionálních summitů bylo oznámeno mimo jiné dokončení Asociační dohody se Střední Amerikou, Mnohostranné obchodní dohody s Kolumbií a Peru a obnovení vyjednávání o Asociační dohodě s Mercosurem. V srpnu 2010 se konal summit EU-Brazílie.

Důležitým prostředkem vnějšího působení a podpory politik EU jsou *finanční nástroje vnější spolupráce EU*, z nichž nejvýznamnějšími jsou ENPI (*Evropský sousedský a partnerský instrument/European Neighbourhood and Partnership Instrument*), IPA (*Nástroj předstupní pomoci/Instrument for Pre-Accession Assistance*), EDF (*Evropský rozvojový fond/European Development Fund*) a DCI (*Nástroj pro rozvojovou spolupráci/Development Cooperation Instrument*). Vedle těchto geograficky zaměřených nástrojů však ČR intenzivně sleduje také tematické nástroje, a to zejm. EIDHR (*Evropský instrument pro demokratizaci a lidská práva/European Instrument for Democracy and Human Rights*). Celková částka prostředků vynaložených Evropskou unií na vnější spolupráci dosahuje 13 mld. EUR ročně. Přibližně 10 mld. EUR je z toho realizováno prostřednictvím finančních nástrojů vnější spolupráce. Tyto prostředky pocházejí jednak z rozpočtu EU (představují 5,7 % rozpočtu), tak i z Evropského rozvojového fondu, který je programován v pětiletých cyklech příspěvky členských států a stojí mimo rozpočet EU. V druhé polovině roku 2010 začaly probíhat první diskuse o revizi těchto finančních nástrojů vnější spolupráce EU. Výsledky revize budou mít vliv na jejich budoucí podobu financování vnější spolupráce EU pro období nového víceletého finančního rámce EU 2014 – 2020.

Lisabonská smlouva

První rok platnosti Lisabonské smlouvy, rok 2010, ukázal, že reforma institucionálního uspořádání za účelem dosažení lepšího fungování Unie, jejího zpřehlednění a zjednodušení, není rychle dosažitelnou. Interpretace změn daných Lisabonskou smlouvou nastartovala období nového meziinstitucionálního vymezování. Politická pozornost a právní realizace se nejprve věnovaly ustavení nových představitelů EU do jejich funkcí a potvrzení Evropské komise na počátku jejího nového mandátu. Evropská komise, podruhé vedena J. M. Barrosem, se ujala funkce 10. 2. 2010. Česká republika je zastoupena komisařem pro rozšiřování EU a sousedské politiky EU Š. Füleem.

Stálému předsedovi Evropské rady H. van Rompuyovi se podařilo během prvního roku svého mandátu do značné míry rozptýlit počáteční nedůvěru ohledně jeho role a působení na novém funkčním místě. Úspěšně se zhostil řešení velkých témat, např. hospodářské situace EU, dluhových problémů některých členských zemí, ohrožení společné měny euro a v neposlední řadě nové desetileté strategie Evropa 2020. Během jednoho roku svolal celkem šest summitů EU, z toho dva mimořádné. Založil tzv. Task Force k ekonomickému vládnutí, jejíž výsledky se staly základem pro přijímání rozhodnutí jak v Radě EU, tak i v Evropské radě. Jedná se o zcela nový přístup oproti dosavadnímu způsobu na unijní úrovni, tj. o řízení shora. Jeho mandát bude trvat dva a půl roku s možností jednoho prodloužení.

Vysoká představitelka pro zahraniční a bezpečnostní politiku C. Ashtonová se v první fázi věnovala vytváření potřebných podmínek pro ustavení *Evropské služby pro vnější činnost* (ESVA) – více viz kapitola ČR a SZBP.

V průběhu roku 2010 probíhala jednání o přistoupení EU k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, prozatím bez konečného výsledku. Rovněž jednání o statusu EU v rámci OSN do konce roku 2010 nebyla ukončena.

Změnou prošla role rotujícího předsednictví. Byla nově zavedena praxe předsednického tria, tj. formalizované spolupráce tří po sobě navazujících předsednictví po dobu jednoho a půl roku. Rotující předsednictví zůstává nadále odpovědné za předsedání Radě pro všeobecné záležitosti (dále Rada), za vedení diskusí, hledání kompromisů a zastupování názoru Rady vůči dalším institucím, přičemž objem prací se Lisabonskou smlouvou navýšil například rozšířením počtu oblastí, v nichž se legislativní akty projednávají procedurou spolurozhodování, což klade větší nároky na spolupráci mezi Radou (předsednictvím) a Evropským parlamentem.

Posílení role Evropského parlamentu se projevilo jako nejpodstatnější a v praxi nejviditelnější změna, kterou Lisabonská smlouva přinesla. Navíc, v roce 2010 se Evropský parlament nespokojil s pouhým mechanickým naplněním ustanovení Smlouvy, ale aktivně se snažil posilovat svoje pravomoci a co nejvíce rozšiřovat oblast svého vlivu. To se nejvíce projevilo při projednávání podmínek pro vznik Evropské služby vnější činnosti a v rozpočtové oblasti, kdy Evropský parlament rozhoduje již o všech kategoriích výdajů bez rozdílu mezi povinnými a nepovinnými. Do souladu s Lisabonskou smlouvou bylo nutné uvést početní složení Evropského

parlamentu, přechodně došlo k navýšení počtu europoslanců ze 738 na 754 na období 2009-2014. České republiky se tato změna nijak nedotkla, nadále jí v Evropském parlamentu zůstane 22 křesel.

Potřebu další úpravy Lisabonské smlouvy vyvolala hospodářská a finanční krize, vedoucí k vysokému zadlužení některých členů eurozóny. V této souvislosti se v roce 2010 na nejvyšších unijních fórech rozhodovalo o zřízení stálého Evropského mechanismu stability, určeného na finanční pomoc předluženým státům eurozóny. Prosincová Evropská rada tento cíl politicky podpořila.

V roce 2010 se v rámci meziinstitucionálního dialogu projednávala například následující témata: Meziinstitucionální rámcová dohoda o vztazích mezi Evropským parlamentem a Komisí do roku 2014, vyjednávání víceletého finančního rámce EU 2014-2020, procedura sjednávání mezinárodních smluv dle čl. 218 Smlouvy, přistoupení Rady EU k Registru transparentnosti, regulační agentury EU, finanční nástroje v oblasti vnějších vztahů a přístup Evropského parlamentu k utajovaným částem mezinárodních dohod.

Lisabonská smlouva počítá se vznikem právního rámce pro Evropskou občanskou iniciativu jako nástroje participativní demokracie. Na procedurálních, administrativních a organizačních parametrech Evropské občanské iniciativy se Evropský parlament a Rada shodly 15. 12. 2010. K Evropské občanské iniciativě bude zapotřebí shromáždit 1 milion podpisů nejméně ze čtvrtiny členských států EU. Jejím prostřednictvím se budou moci občané členských států EU obrátit na Evropskou komisi s žádostí o předložení legislativního aktu k otázce či otázkám vzneseným Evropskou občanskou iniciativou.

Rozšíření Evropské unie

Dne 9. 11. 2010 Evropská komise zveřejnila tzv. „balíček k rozšíření“ obsahující dokumenty Strategie rozšíření a hlavní výzvy pro léta 2010 – 2011 a Zprávy o pokroku, které hodnotí jednotlivé kandidátské země (Chorvatsko, Turecko, Island, Makedonie/FYROM) a potenciálně kandidátské země (Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Srbsko, Kosovo) a dávají doporučení jednotlivým zemím pro přibližování se k členství v Evropské unii. Pro Albánii a Černou Horu vydala Evropská komise posudek (avis) k jejich přihláškám o členství EU. Zahájení přístupových rozhovorů s těmito dvěma zeměmi se ponechává na politickém rozhodnutí Rady.

Strategický dokument pro příští období klade důraz především na otázku zachování důvěryhodnosti rozšiřovacího procesu; jinými slovy, země usilující o vstup musejí splnit všechna požadovaná kritéria a v případě jejich splnění mají jasnou perspektivu členství v EU. V dokumentu je zdůrazněn význam provázanosti rozšíření s jinými politikami EU (energetika, doprava, životní prostředí) a dále posílení dialogu a sdílení zkušeností s jednotlivými zeměmi v oblasti makroekonomických politik a podnikatelského prostředí. Velký důraz je kladen na posilování právního státu, svobodu sdělovacích prostředků a ochranu menšin.

Balíček k rozšíření byl diskutován členskými státy a na tomto základě přijala Rada pro všeobecné záležitosti (dále Rada) dne 14. 12. 2010 závěry k rozšíření EU, které následně potvrdila Evropská rada dne 17. 12. 2010. Závěry Rady hovoří o tom, že proces rozšíření EU probíhá i nadále na základě obnoveného konsenzu přijatého na zasedání Evropské rady v prosinci roku 2006. Každá země je hodnocena podle vlastních dosažených zásluh a pokroku. Rozšíření EU posiluje demokracii, bezpečnost a stabilitu v Evropě a zároveň slouží jako klíčový stimul pro realizaci politických a ekonomických reforem v kandidátských a potenciálně kandidátských zemích. Rozšíření EU patří mezi hlavní programové priority vlády České republiky a MZV ČR.

Chorvatsko

Závěry Rady vítají celkový pokrok Chorvatska v plnění kritérií pro členství v EU s tím, že rozhovory se nacházejí v závěrečné fázi. Pozitivně je hodnoceno úsilí Chorvatska v řešení bilaterálních problémů a usmíření v regionálním měřítku. Pro završení přístupových rozhovorů musí Chorvatsko pokročit zejména v oblasti soudnictví, boje proti korupci, administrativní reformy, práv menšin, návratu válečných uprchlíků a válečných soudních líčení.

Na konci roku 2010 mělo Chorvatsko z celkových 35 negociačních kapitol 34 otevřeno, z čehož je 28 předběžně uzavřeno. MZV ČR vítá pokrok Chorvatska a ztotožňuje se s názorem, že přístupové rozhovory se dostaly do finální fáze. MZV ČR vyjadřuje naději, že se Chorvatsku podaří splnit zbývající podmínky pro uzavření všech kapitol tak, aby přístupová smlouva mohla být podepsána v roce 2011.

Turecko

Závěry Rady vítají neměnný závazek pokračovat v přístupových rozhovorech a v realizaci politických reforem ze strany Turecka. Velký důraz se klade na pokračování reforem v oblasti soudnictví, boje proti korupci, ochrany občanských práv, svobody projevu a vyznání, fungování politických stran a práv menšin. Ze zahraničněpolitického hlediska je pozitivně reflektován strategický význam Turecka pro bezpečnost a stabilitu na Blízkém východě a na západním Balkáně, v Afghánistánu/Pákistánu a v oblasti jižního Kavkazu. Rada očekává, že Turecko začne naplňovat Dodatečný protokol ke smlouvě o přidružení, aktivně podpoří probíhající jednání o urovnání kyperského problému a že bude učiněn posun v otázce normalizace vztahů s Kyperskou republikou.

Na konci roku 2010 mělo Turecko z celkových 35 negociačních kapitol 13 otevřených, z nichž jedna byla předběžně uzavřena. MZV ČR podporuje plnohodnotné členství Turecka v Evropské unii za předpokladu splnění příslušných podmínek a doufá, že se podaří zrychlit dynamiku přístupových negociací. V té souvislosti MZV ČR považuje za důležité, aby v Turecku pokračoval proces reforem, bylo dosaženo pokroku v jednáních o řešení kyperské otázky a aby došlo k plné, nediskriminační implementaci Dodatečného protokolu k Ankarské dohodě ze strany Turecka.

Island

Závěry Rady zmiňují dlouhodobou demokratickou tradici Islandu a úzké vztahy s EU. S ohledem na členství Islandu v Evropském hospodářském prostoru je jeho celkový stupeň připravenosti na členství v EU dobrý.

Přístupové rozhovory s Islandem byly zahájeny 27. 7. 2010. V listopadu 2010 byla zahájena fáze tzv. screeningu negociačních kapitol. MZV ČR vítá zahájení vstupních rozhovorů s Islandem a předpokládá, že v roce 2011 dojde k otevírání prvních negociačních kapitol.

Ostatní země západního Balkánu

Během španělského i belgického předsednictví došlo k dalšímu pokroku většiny zemí západního Balkánu v procesu evropské integrace. Mezi hlavní milníky patřily ukončení ratifikace a vstup v platnost Stabilizační a asociační dohody s Černou Horou, zahájení ratifikace Stabilizační a asociační dohody se Srbskem, postoupení srbské přihlášky ke členství v EU Evropské komisi k vypracování hodnocení (avis) a udělení kandidátského statusu Černé Hoře. Nepodařilo se pokročit v otázce stanovení data přístupových rozhovorů s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií (FYROM) z důvodu trvajících bilaterálního sporu s Řeckem o název země.

Samostatným procesem přibližování regionu Evropské unii je i vízová liberalizace. Na základě plnění stanovených podmínek mohla být s platností od 15. 12. 2010 zrušena krátkodobá víza pro občany Bosny a Hercegoviny a Albánie.

Španělské předsednictví v Radě Evropské unie

Dominantními tématy španělského předsednictví v Radě EU v první polovině 2010 byly řešení potíží společné měny euro v důsledku vážné finanční a ekonomické situace v některých členských státech měnové unie a koordinace opatření ke snížení rozpočtových deficitů a zadlužování. V této souvislosti se uskutečnilo v únoru 2010 mimořádné zasedání Evropské rady, na kterém bylo přijato prohlášení o připravenosti EU pomoci Řecku a byla představena *Strategie EU 2020 pro růst a zaměstnanost*. Březnový summit EU, první formální zasedání Evropské rady pod vedením stálého předsedy, v diskusi o hospodářských tématech pokračoval. V rámci Strategie EU 2020 se jednalo o pěti rámcových cílech: zaměstnanost, věda a výzkum, klimatické změny a energetika, vzdělávání, sociální začleňování (přesněji snižování chudoby). V červnu 2010 summit EU schválil hlavní směry hospodářské politiky EU včetně předložené zprávy k zaměstnanosti. Důležitými tématy byly zejména posílení ekonomické spolupráce (rozpočtový dohled a makroekonomický dohled) a regulace finančních služeb. Byla nalezena shoda na výrazném urychlení klíčových legislativních opatření tak, aby mohly nové orgány dohledu zahájit činnost od 1. 1. 2011.

Za španělského předsednictví bylo přijato rozhodnutí o přijetí Estonska do eurozóny k 1. 1. 2011 a byl vysloven souhlas s udělením kandidátského statusu Islandu včetně rozhodnutí o zahájení přístupových jednání.

V oblasti rozvojových cílů tisíciletí bylo dosaženo společné pozice EU k zářijovému Summitu OSN, která potvrdila závazek Unie dosáhnout stanovených cílů v oblasti rozvojové pomoci do roku 2015. Španělské předsednictví řešilo též otázku klimatu, zejména follow-up Kodaňské konference, kde byla provedena reflexe dosavadního vývoje v oblasti fast start financingu a proběhla diskuse k hodnocení jednotlivých aspektů přechodu z cíle snížení 20 % na cíl 30 %.

Neočekávaným tématem španělského předsednictví byla koordinace humanitární a následné pomoci EU Haiti po ničivém zemětřesení počátkem ledna. Proběhly summity EU s Ruskem, Kanadou, Japonskem, Pákistánem a historicky první summit s Marokem. V květnu se uskutečnil summit mezi EU a zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku, na jehož okraj proběhl summit EU–Mexiko.

Belgické předsednictví v Radě Evropské unie

Belgie předsedala Radě EU od 1. 7. do 31. 12. 2010, mezi své priority zařadila obnovení hospodářského růstu prostřednictvím kroků zaměřených na udržitelný hospodářský růst a přijetí opatření k posílení dohledu nad finančními trhy.

Již během prvních měsíců předsednictví se podařilo dosáhnout dohody s Evropským parlamentem o finanční supervizi, čímž byla otevřena cesta k ustavení tří dohledových orgánů ke kontrole bank, pojišťoven a finančních trhů od 1. 1. 2011. Pokračovaly aktivity vedoucí k zavedení evropského semestru k 1. 1. 2011. Summitu EU v říjnu 2010 byla předložena Zpráva Task Force pro posílenou hospodářskou koordinaci, která obsahovala opatření k zajištění makroekonomické stability a rozpočtové odpovědnosti v rámci EU. Výsledkem byla mimo jiné dohoda o nutnosti změny Smluv pro zakotvení stálého Evropského mechanismu stability, které následně potvrdilo prosincové zasedání Evropské rady.

V průběhu belgického předsednictví se podařilo dosáhnout dohody mezi Radou a Evropským parlamentem o pravidlech pro ustavení Evropské občanské iniciativy. V září se uskutečnilo mimořádné zasedání Evropské rady, které bylo věnováno vztahům EU se strategickými partnery a nadcházejícímu jednání summitu G20. Evropská rada se shodla, že EU musí dostát své roli globálního hráče, který bude mj. připraven převzít vůdčí úlohu při společných reakcích na společné problémy. K tomu by měla velkou měrou přispět nově budovaná Evropská služba pro vnější činnost, která byla ustavena k 1. 12. 2010.

V červenci byla zahájena přístupová jednání s Islandem a prosincová Evropská rada odsouhlasila udělení statusu kandidátské země Černé Hoře.

Během belgického předsednictví se uskutečnily dva regionální summity – summit EU s asijskými zeměmi (ASEM) a summit EU-Afrika a dále summity EU-Čína, EU-Korejská republika, EU-USA, EU-Rusko a EU-Indie.

Česká republika a Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU

Rok 2010 byl rokem zásadních změn ve fungování Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU způsobených vstupem v platnost Lisabonské smlouvy (k 1.12.2009). Jednalo se zejména o vytvoření do té doby neexistujícího orgánu EU, *Evropské služby pro vnější činnost (ESVA)*, jejímž hlavním úkolem je asistovat Vysoké představitelce EU C. Ashtonové při dosahování zahraničněpolitických cílů EU. Rozhodnutí Rady o založení a fungování ESVA bylo přijato dne 26.7. 2010. Rozhodnutí stanovuje povinnosti ESVA, mezi které patří podpora Vysoké představitelce ve výkonu Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) a asistence předsedovi Evropské rady, předsedovi Evropské komise a Komisi ve výkonu jejich funkcí v oblasti vnějších vztahů. Rozhodnutí dále vytyčuje způsob spolupráce s členskými státy a institucemi EU a způsob vedení ESVA, zabývá se otázkou najímání zaměstnanců a jejich převodu z institucí EU a rozpočtem ESVA a stanovuje podíl ESVA na programování nástrojů vnější činnosti. Důležitou součástí je princip obsazování postů v ESVA, který stanovuje, že v době dosažení plné kapacity (polovina roku 2013) by v ESVA měly být zastoupeny členské státy alespoň z jedné třetiny a stálí úředníci institucí EU alespoň z 60 %. Rozhodnutí také zmiňuje princip geografické a genderové rovnováhy.

V říjnu 2010 Evropský parlament schválil balíček právních aktů, které jsou zásadní pro vznik ESVA. Tento balíček obsahoval změnu Finančního nařízení, Služebního řádu a revizi rozpočtu pro rok 2010, který ESVA schválil dodatečnou částku 9,5 mil. EUR. Schválení dokumentů předcházela komplikovaná jednání mezi Evropskou radou, Evropskou komisí a Evropským parlamentem ve formě neformálních dialogů, ve kterých si instituce vymezovaly mocenské pozice. Schválený rozpočet pro rok 2011 počítá s celkovou částkou 475,8 mil. EUR a zahrnuje zaměstnání celkem 3720 osob (1643 regulérních pracovních míst a 2077 kontrahovaných nebo místních sil či sekondovaných národních expertů). Bylo také rozhodnuto, že v budoucnu bude ESVA sídlit v bruselské budově Capital. K nastěhování personálu by mělo dojít v roce 2011. Po náročném legislativním maratonu nakonec došlo i ke včasnému formálnímu zahájení činnosti ESVA dne 1. 12. 2010, tj. přesně rok od vstupu v platnost Lisabonské smlouvy.

Se vznikem ESVA došlo i ke změně struktur uvnitř institucí. Jednou z nejvýznamnějších změn je změna struktury Evropské komise v oblasti rozvojové politiky a humanitární pomoci: spojení DG EuropeAid (AIDCO) a DG Development (DEV), díky kterému vzniká DG EuropeAid Development and Co-operation Directorate-General (DG DEVCO).

V průběhu roku 2010 byla vyhlášena první výběrová řízení do struktur ESVA (v bruselském ústředí i na Delegacích EU) a došlo ke jmenování zástupců nejužšího vedení.

Za rok 2010 jsme se dočkali dvou návrhů organigramu ESVA (v červenci, společně s Rozhodnutím o založení ESVA, a koncem prosince). Organigram znázorňuje úroveň vedení a propojení vztahů mezi jednotlivými subjekty ESVA. Nejužším vedením je tzv. Corporate Board, kterému jsou podřízeni jednotliví vrchní ředitelé (Managing Directors), útvar krizového řízení

a stálý předseda Politického a bezpečnostního výboru (COPS). Vrchním ředitelům jsou odpovědni ředitelé. O úroveň níž jsou vedoucí útvarů. Na ředitele a vedoucí útvarů jsou napojeni předsedové pracovních skupin. Do nejužšího vedení byli jmenováni P. Vimont (Executive Secretary General), D. O'Sullivan (Chief Executive Officer), H. Schmidová a M. Popowski (oba na úrovni Deputy Secretary General).

S ustavením ESVA souvisí i přechod Delegací Evropské komise na Delegation EU (DEU). Již od počátku roku 2010 přešel výkon místního předsednictví na DEU ve významném počtu třetích zemí (kolem 60 zemí, počet se od druhého pololetí ještě zvýšil). Výkon místního předsednictví u mezinárodních organizací zůstal na rotujícím předsednictví. Otázka přechodu zastoupení EU při OSN z rotujícího předsednictví na stálého zástupce ESVA se stala jedním z významných a těžce řešitelných problémů, se kterými se Vysoká představitelka během ustavování ESVA potýká. V září 2010 se po řadu měsíců nepodařilo ve VS OSN prosadit rezoluci, která by upravila účast EU na práci OSN, což by zahrnovalo i přesun výkonu předsednictví na stálého zástupce (k hlasování vůbec nedošlo, některé státy požadovaly více času na její projednání). Na rezoluci se pracovalo od října 2009.

Ve světle inovací Lisabonské smlouvy v oblasti vnější politiky se v roce 2010 uvnitř EU rozproutila debata o potřebě nového nastavení vztahů Unie se strategickými partnery. V současné době EU rozvíjí celkem deset partnerství, která označuje jako „strategická“ (s Ruskem, USA, Japonskem, Kanadou, Čínou, Indií, Jihoafrickou republikou, Brazílií, Mexikem a Korejskou republikou). Poslední strategický partner, Korejská republika, byl na tento seznam přidán teprve 6. 10. 2010 na summitu EU-Korejská republika. Série diskusí zahájená v roce 2010 na půdě Rady pro zahraniční záležitosti a Evropské rady se zaměřila na analýzu vztahů s klíčovými partnery a na využití těchto partnerství pro lepší prosazování zájmů EU. C. Ashtonová diskusí o strategických partnerstvích využívala především ve spojitosti se svým snažením o ustavení silné ESVA; zefektivnění vztahů se strategickými partnery bylo také jednou z priorit Ashtonové po jejím nástupu do úřadu. Vyvrcholením tematických debat byla mimořádná Evropská rada 16. 10. 2010; C. Ashtonová na ní dostala úkol, aby v koordinaci s Evropskou komisí a Radou pro zahraniční záležitosti vyhodnotila perspektivy vztahů se všemi strategickými partnery a stanovila zájmy Unie a možnosti jejich účinnějšího prosazování. Záříjová Evropská rada také rozhodla, že bude pravidelně projednávat nadcházející klíčové události v oblasti vnějších vztahů s cílem dopředu pro tyto stanovit obecné směry a klíčová poselství. V roce 2010 byly analýze podrobeny vztahy s třemi strategickými partnery – USA, Ruskem a Čínou. První výstupy těchto debat ve formě revize vztahů s USA, Čínou a Ruskem C. Ashtonová představila na Evropské radě 16. a 17. 12. 2010. Evropská rada ve svých závěrech tuto zprávu přivítala, vyzvala vysokou představitelku k pokračování diskusí a stanovila, že pokrok v této oblasti bude hodnotit vždy jednou ročně.

Spojené státy americké jsou pro EU i nadále nejdůležitějším strategickým partnerem. Summit EU-USA se konal 20. 11. 2010. Nový termín byl stanoven poté, co byl původně plánovaný summit během španělského předsednictví odložen. Na programu jednání byly otázky klimatu,

bezpečnosti (mezinárodní terorismus, kybernetická bezpečnost) a zejména ekonomiky (zaměstnanost, ekonomický růst). Byla podtržena důležitost Transatlantické ekonomické rady a Energetické rady EU –USA s důrazem na spolupráci v rozvoji a užívání čistých technologií v energetice a výměnu informací a vědeckého personálu. Summit potvrdil strategický význam vztahu EU – USA pro obě strany. V roce 2010 se sešly Energetická rada EU-USA a Transatlantická ekonomická rada (TEC).

Vztahy EU-Kanada jsou primárně zaměřeny na Komplexní dohodu o ekonomické spolupráci (*Comprehensive Economic Trade Agreement – CETA*). CETA byla i hlavním tématem summitu EU-Kanada, který se konal 5. 5. 2010 v Bruselu. Obě strany tak vyslaly jasný signál, že odmítají protekcionismus. Lídři dále projednávali bilaterální otázky nad rámec ekonomických vztahů (bezpečnost, právo, svoboda) a zavázali se, že budou usilovat o vyřešení překážek bránících bezvívovému cestování pro všechny členy EU.

Region západního Balkánu zůstal i nadále v centru pozornosti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU. Zájem EU o tento region potvrdila i konference o Balkáně, která se uskutečnila 2. 6. 2010 v Sarajevu. Rozhodnutí přijatá v průběhu roku za aktivního přispění České republiky dokázala obyvatelům regionu, že evropská perspektiva západního Balkánu není pouhým politickým prohlášením, ale reálně probíhajícím procesem s přínosy pro obě strany. V souladu s vnímáním západního Balkánu jako jedné ze svých zahraničněpolitických priorit podpořila ČR všechny kroky EU vedoucí k prohloubení integrace regionu do EU.

K důležitému posunu došlo ve vztahu k Srbsku, kdy na základě pozitivní zprávy hlavního žalobce Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY) byla v červnu 2010 odblokována ratifikace Dohody o stabilizaci a přidružení se Srbskem. V návaznosti na poradní posudek Mezinárodního soudního dvora k legalitě vyhlášení nezávislosti Kosova byla ve VS OSN 9. 9. 2010 přijata společná rezoluce EU a Srbska, která zavazuje Srbsko k zahájení dialogu s Kosovem o praktických otázkách (řešení otázky pohybu zboží, kontroly hranice, výkonu soudní moci na severu Kosova atd.). V říjnu 2010 Rada pro zahraniční záležitosti postoupila přihlášku Srbska ke členství v EU Evropské komisi k vypracování stanoviska (avis).

Ve vztahu ke Kosovu zůstávají Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU a využívání jejích nástrojů omezené vzhledem k nejednotě členských zemí v otázce kosovské nezávislosti. Pět členských zemí EU i nadále Kosovo neuznává jako samostatný stát, což v důležitých otázkách znemožňuje konsenzuální rozhodnutí. Pojítkem společné unijní politiky tak i nadále zůstávají především mise EU na podporu posilování právního státu (EULEX Kosovo), zvláštní představitel EU pro Kosovo (EUSR) a evropská perspektiva Kosova v kontextu perspektivy členství celého regionu západního Balkánu v Evropské unii. Během roku 2010 se podařilo, především díky úsilí Evropské komise a mise EULEX, pokročit v praktických krocích zajišťujících rozvoj právního státu na severu Kosova. Pravidelná hodnotící zpráva Evropské komise zveřejněná na podzim vyzněla spíše kriticky, byť oproti předchozímu roku lze hovořit o posunu pozitivním směrem. Pozitivně jsou

hodnoceny pokrok v činnosti parlamentu a vlády, zejména v decentralizaci místní správy a v evropské agendě, a činnost kosovské policie. Kritizovány jsou především volební systém, spolupráce centrální a lokální správy, spolupráce s ICTY a účast na regionálních a mezinárodních fórech.

V integraci Bosny a Hercegoviny do EU nedošlo v průběhu roku 2010, s výjimkou oblastí spojených s vízovou liberalizací, k výraznému pokroku. Bosna a Hercegovina velmi málo učinila pro splnění požadavků uzavření OHR a uvedení ústavy do souladu s Evropskou úmluvou o lidských právech. Funkčnost státních institucí je narušována příliš složitou strukturou a nekoordinovaností mezi parlamentem, vládou a entitami. V zemi nadále působí obě mise SBOP — policejní mise EUPM a zejména vojenská operace EUFOR Althea, jejíž mandát byl prodloužen do listopadu 2011.

Česká republika se výrazně profiluje ve Východním partnerství (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko, Ukrajina), které bylo ustaveno na Pražském summitu 2009 za předsednictví ČR v Radě EU a které ČR deklaruje jako jednu z priorit své zahraniční politiky (více viz samostatná kapitola Evropská sousedská politika). Česká republika podporuje jednání o Asociačních dohodách s Arménií, Ázerbájdžánem, Gruzii, Moldavskem a Ukrajinou, zahájená na základě mandátu květnové Rady pro všeobecné záležitosti. ČR v daném kontextu sledovala další vývoj a prezidentské volby v Moldavsku, jež považuje za jednu ze zemí svých priorit, i postup deklarovaného proevropského směřování na Ukrajině.

Bez pokroku zůstala jednání s Běloruskem. Povolební represe z konce prosince 2010 pak nutně rezonovaly v EU. Pro ČR, která se v zájmu podpory běloruské občanské společnosti dlouhodobě v EU zasazuje o vízovou facilitaci s Běloruskem, byly prosincové události jen potvrzením nutnosti diferencovaného přístupu k exponentům Lukašenkova režimu a zástupcům občanské společnosti.

Česká republika udržuje intenzivní bilaterální vztahy s Gruzii. V rámci EU prosazuje ČR zařazování problematiky Gruzie na příslušná jednání ve strukturách EU. Na okraj říjnové Rady pro zahraniční věci zorganizovala ČR setkání Nové skupiny přátel Gruzie. ČR — spolu ostatními členskými zeměmi EU — permanentně vyjadřuje svou principiální podporu suverenity a teritoriální integrity Gruzie. ČR se rovněž podílí na hledání řešení přístupu EU ke gruzínským separatistickým regionům Jižní Osetii a Abcházii, jenž by i přes jejich neuznání mezinárodním společenstvím zabránil jejich naprosté izolaci a přimknutí se k Rusku. ČR svůj zájem a úsilí opírá mj. o svou dlouhodobou snahu o řešení vleklých konfliktů.

Ve vztazích s Ruskem pokračoval obnovený dialog. EU vnímá Rusko jako jednoho ze svých strategických partnerů. ČR však nezůstává lhostejná ke zhoršené situaci v ruské společnosti, včetně nárůstu extremismu a teroristických aktivit. Na příslušných úrovních jednání EU upozorňuje ČR na nutnost projednávání otázek lidských práv a řešení vleklých konfliktů i energetické bezpečnosti a zasazuje se o maximální využití lidskoprávního dialogu s Ruskem.

V blízkovýchodním mírovém procesu nedošlo v roce 2010 k pozitivnímu průlomů. Po zářijovém vypršení izraelského, jednostranně vyhlášeného moratoria na výstavbu židovských sídel na Západním břehu mezinárodního společenství a zejména USA zintenzivnily své zprostředkovací diplomatické aktivity, avšak bez konkrétního výsledku. Politické angažmá EU se vedle účasti na tzv. blízkovýchodním Kvartetu, který nadále asistuje při hledání globálního diplomatického řešení konfliktu, soustředilo na podporu kroků směřujících k obnově ekonomiky a infrastruktury na palestinských územích. EU v současnosti diskutuje třibodový plán C. Ashtonové z listopadu 2010 k možné příští roli EU v Gaze, jehož součástmi jsou: a) budování infrastruktury hraničních přechodů a pomoc při rekonstrukci silniční sítě; b) opravy vybavení hraničních přechodů; c) pomoc s rozvojem palestinských kapacit při správě hranic a hraničních přechodů (výcvik palestinských pohraničnicků). EU během roku 2010 průběžně vyvíjela tlak na Izrael k uvolňování blokády Gazy.

Írán v roce 2010 nadále odmítal plnit požadavky rezolucí RB OSN týkajících se jeho jaderného programu, spočívající ve zmrazení senzitivních jaderných aktivit a podniknutí konkrétních kroků k prověření mírové povahy programu. Snahy mezinárodního společenství, reprezentovaného skupinou států 5+1 s vysokou představitelkou EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku C. Ashtonovou v úloze vyjednavče, o dosažení dílčího diplomatického průlomů v podobě dohody o výměně íránského nízkoobohaceného uranu za průmyslové palivo s 20% obohacením selhaly. RB OSN poté v červnu 2010 odhlasovala novou sankční rezoluci č. 1929. V reakci na diplomatickými kompromisy oslabené znění některých bodů rezoluce (zejména co se týče seznamů embargovaných finančních institucí a oblastí energetiky) přijala Rada EU pro zahraniční věci dne 26. 7. 2010 rozhodnutí (Council Decision 2010/413/CFSP) o omezujících opatřeních vůči Íránu, které nad rámec Rezoluce č. 1929 proti Íránu poskytuje právní základ pro doplňující ekonomické sankce EU postihující oblasti obchodu, finančních služeb, energetiky a dopravy. Součástí uvedeného rozhodnutí Rady jsou též seznamy určující osoby, subjekty a orgány podílející se na íránském jaderném a raketovém programu, na něž je aplikován zákaz vydávání víz a zmrazení aktiv – jde zejména o íránské banky, islámské revoluční gardy (IRGC) a společnost Islamic Republic of Iran Shipping Lines (IRISL). Rezoluce č. 1929 a návazná jednostranná opatření zatím nepřinesly žádné známky zpružnění íránského postoje.

V rámci vztahů EU s Asií a Tichomořím se v roce 2010 uskutečnilo několik plánovaných summitů. Během španělského předsednictví se konaly summity EU-Japonsko (28. 4. 2010, Tokio) a EU-Pákistán (4. 6. 2010, Brusel). V druhé polovině roku během belgického předsednictví se uskutečnily vrcholné schůzky EU s Čínou, s Korejskou republikou (shodně 6. 10. 2010, Brusel) a Indií (10. 12. 2010) a summit ASEM (4. –5. 10. 2010, Brusel). Příprava podzimních summitů už probíhala v novém režimu reagujícím na nové, vyšší ambice EU v zahraniční politice v souvislosti s inovacemi Lisabonské smlouvy – mimořádná Evropská rada 16. 9. 2010 ve svých závěrech rozhodla, že bude pravidelně projednávat nadcházející klíčové události v oblasti vnějších vztahů s cílem dopředu pro tyto stanovit obecné směry a klíčová poselství.

Vztahům EU s Asií v roce 2010 dominovaly pomoc povodněmi postiženému Pákistánu a bezpečnostní situace v Afghánistánu/Pákistánu; významnými tématy této relace byly rovněž nepokoje v Kyrgyzstánu, volby v Myanmaru/Barmě a zvýšení napětí na Korejském poloostrově. Tradičně významným pilířem styků Unie s Asií bylo budování vztahů s Čínou.

Hlavními výsledky summitu EU s Pákistánem byly rozhodnutí posílit strategický dialog mezi oběma stranami a dohoda o vytvoření společného pětiletého plánu spolupráce. Vztahy EU-Pákistán však v roce 2010 určovaly především ničivé povodně, které Pákistán zasáhly v červnu, nedlouho po konání summitu. EU (Evropská komise a členské země) na živelní pohromu reagovala rozsáhlou humanitární pomocí v celkové výši přes 420 mil. EUR. Zápavy zhoršily bezpečnostní situaci v Pákistánu a posílily extremistické skupiny v zemi. Zvýšení aktivit EU v Pákistánu se přednostně zaměřuje na posílení vlády zákona, rozvojovou strategii pro oblast Malakand, energetiku, lidská práva a obchod.

Rok 2010 neznamenal pro Afghánistán a jeho boj s Tálibánem, masivně podporovaný mezinárodním společenstvím, změnu k lepšímu. Výrazné změny však nastaly v plánování budoucnosti působení mezinárodních sil v zemi. Kábulská konference 20. 7. 2010 potvrdila závazky mezinárodního společenství stabilizovat Afghánistán a podílet se na jeho rekonstrukci a rozvoji a nastínila proces přechodu zodpovědnosti za vedení země a jeho bezpečnost do afghánských rukou. V roce 2014 by měla být bezpečnost v rukou afghánských sil, nepředpokládá se ovšem, že by se mezinárodní koalice k tomuto datu ze země zcela stáhla. EU se Kábulské konference zúčastnila a proces přechodu zodpovědnosti do afghánských rukou podporuje.

Na jaře se do čela Delegace EU v Kábulu postavil Litevec V. Ušackas, který zároveň zaujal místo zvláštního představitele Unie pro Afghánistán. Během roku 2010 pokračovala práce civilní mise EUPOL Afghanistan zaměřená na výcvik místní policie, v květnu byl její mandát prodloužen o tři roky, tj. do konce května 2013; ČR v této misi EU měla ke konci roku osm odborníků. Prioritami pro další práci EU a členských zemí v Afghánistánu jsou budování místních kapacit, podpora mnohostranných dárcovských programů a fondů, prohloubení regionální spolupráce (zejména s Pákistánem, Indií a Íránem), podpora procesu reintegrace a usmíření a podpora reforem soudního systému a policie.

Evropská unie se snažila přispět k uklidnění situace v Kyrgyzstánu, kde v dubnu 2010 došlo ke svržení autoritářského režimu prezidenta K. Bakijeva a později k etnickému násilí na jihu země. Na dárcovské konferenci v Biškeku EU slíbila Kyrgyzstánu 118 mil. EUR na potřeby spojené se stabilizací, rekonstrukcí a demokratizací země; Unie rovněž bezúspěšně podporovala myšlenku vyslání policejní poradní mise OBSE do jižního Kyrgyzstánu. V kontextu vztahů Unie k dalším středoasijským zemím byly důležitými událostmi prosincový summit OBSE v kazašské Astaně a závěry říjnové Rady pro zahraniční záležitosti hodnotící situaci v Uzbekistánu. Závěry říjnové Rady pro zahraniční záležitosti k Uzbekistánu stvrdily rozhodnutí z roku 2009 o uvolnění zbývajících restriktivních opatření EU vůči této zemi. Sankce zavedla Unie v reakci na krvavé

potlačení demonstrací v roce 2005; závěry oceňují konstruktivní kroky uzbecké vlády během nepokojů v Kyrgyzstánu, vyjadřují ale rovněž znepokojení nad nedodržováním lidských práv a nedostatečnou demokratizací země a vládou práva.

Evropská unie věnovala značnou pozornost listopadovým parlamentním volbám v Myanmaru/Barmě. Přestože uvnitř EU panuje shoda na hodnocení voleb jako nedemokratických, některé členské země – také ve světle propuštění vůdkyně opozičního demokratického tábora Aung Saan Suu Kyi (ASSK) z vězení – je optimisticky považují za signál budoucích demokratizačních procesů či alespoň jistého politického tání. C. Ashtonová se v listopadu rozhodla do Myanmaru/Barmy vyslat na neformální průzkumnou misi svého poradce R. Coopera, který se měl mj. setkat s ASSK, cesta se však do konce roku neuskutečnila. EU se v souvislosti s krizí na Korejském poloostrově, zostřenou sérií provokací ze strany KLDK (březnové potopení korvety Čchonan a listopadové ostřelování ostrova Jonpchjong), postavila za svého jihokorejského spojence; zapojení Unie do řešení konfliktu je však jen nepřímé, jelikož EU není součástí šestistranných mírových rozhovorů.

Summity EU s klíčovými asijskými partnery přinesly rozdílné výsledky. Zatímco summit s Korejskou republikou znamenal povýšení relace EU – Korejská republika na „strategické partnerství“ a vedl k podepsání Dohody o volném obchodu (Free Trade Agreement, FTA), první dohody tohoto typu uzavřené s asijskou zemí, summit s Čínou byl spíše rozpačitý. Čína přijela s přehnanými očekáváními a dvěma konkrétními požadavky – žádostmi o zrušení zbrojního embarga a o udělení statusu tržní ekonomiky. O těchto tématech však EU neměla ochotu a mandát jednat. Společné tiskové prohlášení k summitu poprvé po dlouhé době nezmínilo lidská práva ani žádnou z ofenzivních ekonomických otázek. Vztahy s Čínou byly na pořadu jednání během série debat o strategických partnerech EU. C. Ashtonová v prosinci 2010 předložila na zasedání Evropské rady první zprávu o novém nastavení vztahů EU se strategickými partnery; analýza s návrhy efektivnějšího prosazování zájmů vůči klíčovým zemím byla zaměřená vedle USA a Ruska také na Čínu. Událostí s významným dopadem na vztahy EU s Čínou bylo udělení Nobelovy ceny za mír čínskému disidentu Liou Siao-po/vi, který si odpykává v Číně trest za podvracení státní moci. Přes výhrůžky ze strany Číny se všechny členské státy Unie v Oslu účastnily ceremoniálu předávání cen. V prosinci 2010, zřejmě především v reakci na ocenění Liou Siao-po/a, Čína zrušila plánované kolo lidskoprávního dialogu s EU. Neshody v přístupu k lidským právům dominovaly rovněž vztahům EU se Srí Lankou. V srpnu 2010 Brusel odebral Srí Lance kvůli nedostatkům v lidskoprávní oblasti celní výhody spojené s obchodováním v režimu GSP+. Toto dočasné opatření přineslo ochlazení vzájemných vztahů.

Summit EU-Japonsko se zaměřil na diskusi o novém rámci vztahů po vypršení společného Akčního plánu v roce 2011 (byla ustavena skupina, která má do summitu v roce 2011 vypracovat návrhy nového partnerství), o možnostech konkrétní spolupráce v řešení globálních a regionálních problémů a o vystupování na mezinárodních fórech. Hlavními výsledky summitu s Indií byly podpis deklarace o spolupráci v boji proti terorismu, podpis memoranda o porozumění

v oblasti statistiky a společná deklarace o spolupráci v kultuře. Debata se zaměřila na bezpečnostní otázky, vedle terorismu to byly boj proti pirátství, kybernetická bezpečnost a stabilizace Afghánistánu. V Bruselu se uskutečnil 8. summit **ASEM**, široké platformy pro dialog mezi Evropou a Asií; hostitelské povinnosti se poprvé ujal stálý předseda Evropské rady H. van Rompuy. Vedle zástupců členských zemí EU a 16 tradičních účastníků z řad asijských zemí se setkání poprvé jako řádní členové zúčastnily Rusko, Austrálie a Nový Zéland. Mottem summitu bylo zvyšování životní úrovně a úcty pro všechny, největší prostor v diskusích byl však věnován posílení globální a finanční správy v souvislosti se světovou ekonomickou krizí. V roce 2010 také pokračoval 18. ministerským setkáním dialog EU a zemí ASEAN; schůzka byla zaměřená na partnerství a spolupráci v regionální integraci.

V roce 2010 pokračovala EU ve vyjednávání nových smluvních rámců pro své vztahy s asijskými zeměmi. Vedle výše zmíněného podpisu FTA s Korejskou republikou vstoupila Unie do závěrečné fáze vyjednávání o Dohodě o partnerství a spolupráci (*Partnership and Cooperation Agreement, PCA*) s Mongolskem, Vietnamem a Filipínami. Se začátkem roku 2010 vstoupila v platnost nová PCA s Tádžikistánem. Pokračovala vyjednávání o PCA s Thajskem, Čínou a Singapurem a vyjednávání o FTA s Indií. Zahájena byla vyjednávání PCA a FTA s Malajsií a FTA se Singapurem. Výraznějšího pokroku nebylo dosaženo v jednáních o smluvním rámci s Turkmenistánem; PCA s touto zemí byla podepsána již v roce 1998, její vstup v platnost však byl odložen kvůli špatné lidskoprávní situaci v zemi.

Evropská unie se v rámci Afriky věnovala především aktuálním krizovým oblastem a probíhajícím transformačním procesům. Schválením druhého Akčního plánu implementace Společné strategie EU-Afrika na léta 2011–2013 nadále pokračovala spolupráce mezi oběma kontinenty.

V centru pozornosti a aktivit EU zůstal region Velkých afrických jezer, kde se EU soustředila především na tyto hlavní priority: humanitární pomoc, problematiku nelegální těžby nerostů a sexuální násilí. Nadále pokračovaly v činnosti integrovaná mise EUPOL RD Congo a mise EUSEC RD Congo, které mají za úkol podporovat vládu Konžské demokratické republiky v reformě bezpečnostního sektoru.

Evropská unie v průběhu roku 2010 věnovala značnou pozornost Somálsku, vědoma si jeho významu pro stabilitu celého regionu. S cílem zajistit výcvik somálských bezpečnostních sil rozhodla EU v lednu 2010 o vyslání mise CSDP do Ugandy (EUTM Somalia). Intenzivně byla rovněž řešena problematika předávání a souzení zadržených pirátů v rámci operace Atalanta a spolupráce s dalšími státy regionu v této otázce.

Evropská unie se během celého roku 2010 zabývala situací v Súdánu, a to jak v kontextu dubnových parlamentních a prezidentských voleb, kdy EU vyslala do Súdánu jednu z největších pozorovatelských misí, tak i v souvislosti s přípravou referenda, které mělo rozhodnout o samostatnosti jihu Súdánu. Stranou nezůstaly ani otázky související s následným,

poreferendovým politickým uspořádáním v Súdánu. Nadále pokračovalo angažmá EU v konfliktu v Súdánu/Dárfúru prostřednictvím podpory mediačního úsilí OSN a Africké unie. Zvláštní představitelé EU pro Súdán cestovali pravidelně do regionu, kde vedli dialog se všemi aktéry relevantními pro krizi v Dárfúru i pro řešení implementace mírové dohody mezi severem a jihem Súdánu (CPA).

Vzhledem k tomu, že nedošlo k zásadnímu posunu a pokroku v implementaci Globální politické dohody v zemi, byla opětovně obnovena cílená sankční opatření vůči některým vládním představitelům Zimbabwe.

Nově bylo na úrovni Rady pro zahraniční záležitosti, vzhledem ke zhoršující se bezpečnostní situaci v regionu, nastoleno téma bezpečnostní a rozvojové problematiky v oblasti Sahelu s cílem připravit strategii EU vůči tomuto regionu.

Na krizi v Pobřeží slonoviny, která vznikla poté, co dosavadní prezident L. Gbagbo neuznal výsledky prezidentských voleb a svou porážku, reagovala EU v prosinci 2010 zavedením sankčních opatření vůči osobám, které odmítly uznat výsledek prezidentských voleb. Jednalo se především o vízové restriktce a zmrazení finančních vkladů (assets freeze).

V průběhu roku 2010 se rovněž uskutečnila řada setkání s představiteli zemí regionu. Jednalo se například o ministerský politický dialog s Kapverdami, s IGAD (Africký roh) a ECOWAS a v září se uskutečnil summit Jihoafrickou republikou. Ministerské setkání mezi Africkou unií (AU) a EU, jež se uskutečnilo v dubnu 2010, se soustředilo především na možnosti zlepšení implementace společné strategie EU-Afrika, na přípravu nového Akčního plánu a na přípravu summitu EU-Afrika, který se následně uskutečnil v listopadu 2010 v libyjském Tripolisu. Během summitu byly přijaty hlavní dokumenty summitu, především nový Akční plán Společné strategie EU-Afrika pro léta 2011–2013. Nepodařilo se ovšem přijmout společnou deklaraci ke klimatickým změnám.

Dne 18. 5. 2010 se konal summit EU-LAC. Hlavy států/vlád zemí EU-LAC na summitu přijaly všechny připravované dokumenty – deklaraci, akční plán a Terms of Reference Nadace EU-LAC. Na summitu se hovořilo zejména o finanční krizi, inovacích a nových technologiích, energetice, životním prostředí a klimatických změnách. Na okraj summitu se uskutečnily schůzky na nejvyšší úrovni EU s Chile, Mexikem, Caricomem, Mercosurem, Střední Amerikou a Andským společenstvím. V rámci těchto subregionálních summitů bylo oznámeno mimo jiné dokončení Asociační dohody se Střední Amerikou, Mnohostranné obchodní dohody s Kolumbií a Peru a obnovení vyjednávání o Asociační dohodě s Mercosurem. Během summitu byly dohodnuty modalities Nadace EU-LAC, která tak byla oficiálně založena. Cílem Nadace je přispívat k posílení bi-regionálních vztahů mezi zeměmi EU a Latinské Ameriky a Karibiku. Dne 17. 5. 2010 se na okraj summitu uskutečnilo také zasedání EPA-Caricom, které schválilo dokumenty potřebné k implementaci Dohody o ekonomickém partnerství (EPA).

Vztahy EU–Mexiko byly dále předmětem jednání Společného výboru EU–Mexiko, které proběhlo 27. – 28. 10. 2010 v Mexico City. Na okraj akce došlo k dohodě o vyslání mise bezpečnostních specialistů EU na boj s organizovaným zločinem do Mexika v listopadu 2011. Tento krok je součástí aplikace prováděcího plánu strategického partnerství mezi EU a Mexikem. Výsledkem mise byly dvě zprávy, ze kterých vyplývá, že hlavními oblastmi spolupráce by měly být spolupráce při vytváření/konsolidaci nových trestních procedur, prevence kriminality a spolupráce na mexicko–guatemalské hranici.

Počátkem belgického předsednictví, 14. 7. 2010, se uskutečnil summit EU–Brazílie. Brazílie je, vedle Mexika, strategickým partnerem EU. Lídři uvítali intenzivní vztahy EU–Brazílie a vyjádřili uspokojení nad implementací společného akčního plánu a bilaterálního politického dialogu na vysoké úrovni. Diskutovány byly i globální otázky společného zájmu (finanční a ekonomická témata, klimatické změny, udržitelný rozvoj) a témata bilaterální spolupráce. Brazílie si ve volbách dne 1. 11. 2010 zvolila novou prezidentku D. Rousseffovou, která nastoupila do úřadu 1. 1. 2011. Dne 8. 11. 2010 byla podepsána bezvízová dohoda mezi EU a Brazílií.

Haiti jako jedna z nejhudších zemí světa je zařazeno především v rozvojové agendě EU. Ničivé zemětřesení z ledna 2010, které si vyžádalo přes 200 000 obětí na životech, ještě ztížilo místní životní podmínky. EU na rozvojovou spolupráci celkově vyčlenila 522 mil. EUR. Projekty EU na Haiti se primárně zaměřují infrastrukturu a podporu vládnutí. Obnovu země komplikuje složitá politická situace. První kolo prezidentských voleb (28. 11. 2010) poznamenaly nízká účast, špatná organizace, podvody, násilí a zastrašování voličů. Zmanipulované výsledky voleb ztěžují výběr kandidátů do druhého kola voleb v roce 2011.

Dne 12. 5. 2010 přijala Evropská komise vůbec první Strategický dokument ke Kubě, ve kterém počítá s celkovou alokací 20 mil. EUR v letech 2011–2013. Pomoc by měla plynout z evropského Instrumentu pro rozvojovou spolupráci. Prioritními oblastmi by měly být potravinová bezpečnost, životní prostředí a adaptace na klimatické změny a výměny expertů, školení a studium. Koncem roku 2010 Evropská unie řešila návrh Komise a některých členských zemí (vedených Španělskem) na zahájení vyjednávání o zjednodušené bilaterální smlouvě mezi Evropskou unií a Kubou při současné platnosti Společné pozice EU, což by mělo představovat pozitivní signál Evropské unie vůči Castrovu režimu. Návrh nebyl přijat a i nadále platí Společná pozice Evropské unie, která vyzývá Kubu k pokroku v lidských právech a demokracii.

Zastupování České republiky před Soudní dvorem EU

Zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie zajišťuje od vstupu České republiky do Evropské unie Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, v jehož rámci je výkonem této agendy pověřen vládní zmocněnec pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen *vládní zmocněnec*). Funkce vládního zmocněnce je zakotvena ve Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem EU, který byl přijat usnesením vlády České republiky č. 113 ze dne 4. 2. 2004, ve znění usnesení vlády České

republiky č. 382 ze dne 24. 5. 2010 (dále jen *Statut vládního zmocněnce*). Statut vládního zmocněnce vymezuje pravomoc vládního zmocněnce a podstatu jeho činnosti. Usnesením vlády České republiky č. 435 ze dne 13. 4. 2005 byla pravomoc vládního zmocněnce rozšířena též na zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropského sdružení volného obchodu.

Od roku 2008 do současnosti je vládním zmocněncem M. Smolek, který byl jmenován usnesením vlády České republiky č. 246 ze dne 10. 3. 2008.

Statut vládního zmocněnce zřizuje tzv. *Výbor vládního zmocněnce* jako meziresortní poradní a konzultační orgán.

Působnost vládního zmocněnce se zaměřuje na tři hlavní oblasti zastupování České republiky před Soudním dvorem EU (dále jen *Soudní dvůr*). První z nich je zastupování České republiky v tzv. řízeních o porušení Smlouvy, a to ve všech jeho fázích (tj. i v řízení před Evropskou komisí), druhou oblastí je zastupování České republiky v řízeních o předběžné otázce a třetí oblastí je zastupování České republiky v tzv. přímých žalobách.

Řízení o porušení Smlouvy

Řízení o porušení Smlouvy je mechanismem, jehož prostřednictvím vykonává Evropská komise svoji povinnost dbát nad dodržováním práva EU.

V roce 2010 bylo proti České republice nově zahájeno 45 řízení o porušení práva Evropské unie podle čl. 258 Smlouvy o fungování EU, z toho dvě řízení se dostala do fáze vymáhání odsuzujícího rozsudku Soudního dvora (řízení podle čl. 260 Smlouvy o fungování EU).

Celkový počet řízení zahájených proti České republice od doby vstupu do Evropské unie do konce roku 2010 činil 495 případů. Značnou část těchto případů se podařilo zastavit před tím, než se dostaly do fáze žaloby k Soudnímu dvoru – ke konci roku 2010 tak činil počet probíhajících řízení 45, z toho 22 řízení se k tomuto datu nacházelo v první procesní fázi (formální upozornění), 17 řízení ve druhé procesní fázi (odůvodněné stanovisko), jedno řízení ve fázi žaloby před Soudním dvorem a dvě řízení v řízení o výkonu odsuzujícího rozsudku Soudního dvora. Dále bylo rozhodnuto o podání tří žalob, které však nebyly České republice do konce roku 2010 doručeny.

V roce 2010 byly proti České republice podány dvě nové žaloby k Soudnímu dvoru. Zároveň byly v roce 2010 vyneseny proti České republice čtyři odsuzující rozsudky (viz rozsudek ze dne 14. 1. 2010 ve věci C-343/08, rozsudek ze dne 10. 6. 2010 ve věci C-378/09, rozsudek ze dne 30. 9. 2010 ve věci C-481/09 a rozsudek ze dne 22. 12. 2010 ve věci C-276/10). Ke konci roku 2010 probíhalo jedno soudní řízení před Soudním dvorem.

Od května 2004 do konce roku 2010 tak bylo Evropskou komisí podáno proti České republice 22 žalob, z toho 13 skončilo vynesáním odsuzujícího rozsudku, v osmi případech byla žaloba vzata zpět, jedno řízení nebylo dosud skončeno.

V souvislosti s řízením o porušení Smlouvy je nutno také zmínit, že vládní zmocněnec je národním kontaktním místem pro tzv. Pilotní projekt EU¹, jehož hlavním cílem je vyřešit případy namítaného porušení práva EU před tím, než je zahájeno formální řízení o porušení práva EU. V roce 2010 bylo v rámci Pilotního projektu řešeno celkem 18 případů.

Řízení o předběžné otázce

V řízeních o předběžné otázce, kterými se národní soudy členských států obracejí na Soudní dvůr s dotazem na výklad určitého ustanovení aktu práva Evropské unie či na jeho platnost, obdržel vládní zmocněnec v roce 2010 cca 600 podání ve 380 řízeních. Česká republika se v roce 2010 aktivně účastnila celkem 53 těchto řízení, a to zejména z důvodu důležitosti předběžných otázek pro legislativní a aplikační praxi v České republice a s ohledem na zájem prosadit výklad aplikovaný v České republice. Ve 40 případech bylo předloženo písemné vyjádření a ve 20 případech se Česká republika účastnila ústního jednání (jedná se o mírný nárůst účasti oproti minulým obdobím: v roce 2008 se Česká republika vyjadřovala v rámci tohoto typu řízení čtyřicetkrát, z toho 32 písemných a osm ústních vyjádření a v roce 2009 jedenapadesátkrát, z toho 35 písemných a 16 ústních vyjádření). Vyjádření směřovala do oblasti obecných principů práva Evropské unie, volného pohybu zboží, služeb a osob, celní unie, daní a finančního trhu, hospodářské soutěže, veřejných zakázek, soudní příslušnosti, ochrany spotřebitele, sociálního zabezpečení, práva duševního vlastnictví či ochrany životního prostředí.

Ke konci roku 2010 byla před Soudním dvorem otevřena celkem čtyři řízení o předběžné otázce zahájená na základě otázek podaných českými soudy (věci C–399/09 *Landtová*, C–17/10 *Toshiba*, C–327/10 *Lindner* a C–514/10 *Wolf Naturprodukte*). Ve věci C–399/09 *Landtová*, týkající se diskriminace při přiznávání výše doplatku ke starobním důchodům, bylo v únoru 2010 odesláno písemné vyjádření České republiky, na které bylo v listopadu 2010 navázáno vystoupením na ústním jednání. Ve věci C–17/10 *Toshiba*, týkající se rozdělení pravomocí mezi národní orgány pro ochranu hospodářské soutěže a Komisi, bylo písemné vyjádření odesláno v dubnu 2010. Ve věci C–327/10 *Lindner*, týkající se soudní příslušnosti, bylo písemné vyjádření odesláno v říjnu 2010. Oznámení o zahájení řízení ve věci C–514/10 *Wolf Naturprodukte*, týkající se rovněž soudní příslušnosti, bylo vládnímu zmocněnce doručeno na konci roku 2010.

V roce 2010 byly vydány dva rozsudky v řízeních o předběžné otázce položené českými soudy, a to ve věcech C–339/09 *Skoma–Lux* a C–399/09 *Bezpečnostní softwarová asociace*.

Přímé žaloby

Prvním okruhem přímých žalob jsou žaloby, kterými Česká republika napadá platnost rozhodnutí orgánu EU (nejčastěji Evropské komise). V roce 2010 nepodala Česká republika žádnou novou žalobu na neplatnost: ke konci roku 2010 tak probíhala celkem tři řízení před Tribunálem,

¹ Zahájen na základě sdělení Komise 2007/0502 Evropa přinášející výsledky – uplatňování práva Společenství ze dne 5. září 2007. Zatím se jedná o dobrovolný projekt, do něhož je zapojeno 15 členských států EU.

ve kterých Česká republika napadá platnost rozhodnutí Evropské komise. Jedná se o řízení ve věci T-194/07 (emisní povolenky), T-248/07 (nadlimitní zásoby zemědělských komodit) a T-465/08 (zápočet týkající se prostředků fondu Phare). V případě posledně uvedeného řízení proběhlo v roce 2010 ústní jednání, ve zbývajících dvou věcech nedošlo k žádnému posunu.

Česká republika má také možnost intervenovat v řízeních před Soudním dvorem nebo Tribunálem jakožto vedlejší účastník. Této možnosti využila Česká republika v roce 2010 ve 24 případech, přičemž řízení o jedenácti z nich stále probíhá. Nejvýznamnější z nich jsou řízení o národních alokačních plánech emisních povolenek Polska a Estonska na období 2008–2012 (případ navazuje na výše uvedené řízení ve věci T-194/07) a řízení, jehož prostřednictvím usiluje Evropský parlament o přenesení problematiky boje proti terorismu z oblasti, do které není institucionálně zapojen, do oblasti, ve které je nadán spolutřídobový pravomocí (případ C-130/10).

Reakce na finanční a hospodářskou krizi

Rok 2010 byl ve znamení mírného hospodářského oživení. Avšak rizika pro vývoj v dalším období, spočívající hlavně ve stavu veřejných rozpočtů, financování dluhů a situaci v bankovním sektoru v některých zemích eurozóny a vzájemné negativní interakci mezi finančním sektorem, vládou a ostatními sektory reálné ekonomiky, nadále existují. Reálným nebezpečím ve střednědobém horizontu je riziko dlouhodobých úrokových sazeb. Ekonomiky států eurozóny a EU27 mezičtvrtletně rostou od 3. čtvrtletí 2009. Odhad meziročního růstu reálného HDP v EU 27 pro rok 2010 se pohybuje kolem 1,7 %.

Již celkem 24 zemí EU, včetně České republiky, se nachází v tzv. *proceduře nadměrného rozpočtového schodku (excessive deficit procedure)*, tj. jejich schodky veřejných rozpočtů jsou vyšší než 3 % HDP. Této proceduře se prozatím dokázaly vyhnout pouze Švédsko, Estonsko a Lucembursko. Česká republika se nachází v nápravné proceduře od 2. 12. 2009; lze nicméně předpokládat, že stanovený termín nápravy do roku 2013 splní. Do největších problémů se dostaly ekonomiky Řecka (vysoké vládní zadlužení) a Irska (nutnost vládní intervence na podporu bankovního sektoru). Za další ohrožené země jsou považovány Portugalsko a Španělsko. Klíčovými zůstávají důvěra trhů v zavedené i plánované záchranné mechanismy a jejich schopnost pokrýt eventuální potřeby zemí v problémech.

V rámci opatření k nápravě finanční situace v Evropě bylo v květnu 2010 přijato nařízení, kterým se zavádí *Evropský mechanismus finanční stabilizace – EFSM (European Financial Stabilisation Mechanism)*. O finanční pomoc z tohoto mechanismu mohou požádat státy, které se nacházejí v obtížné situaci způsobené mimořádnými okolnostmi, jež nemohou ovlivnit. Jeho aktivace podléhá přísným podmínkám (např. poskytnutí finanční pomoci od Mezinárodního měnového fondu). Nástroj EFSM se týká všech zemí EU, půjčky spravuje Evropská centrální banka. Celková výše EFSM je omezena na cca 60 mld. EUR. Účast v EFSM je pro státy dána dle jejich podílu na vlastních zdrojích rozpočtu EU.

Současně bylo také členskými státy eurozóny rozhodnuto o vytvoření Evropského fondu finanční stability – EFSF (European Financial Stability Facility). EFSF je oprávněn vydávat dluhové cenné papíry. Tyto cenné papíry jsou kryty zárukami členských států eurozóny v celkové výši 440 mld. EUR, které jsou rozděleny mezi tyto státy dle jejich podílu na upsaném kapitálu Evropské centrální banky.

V květnu 2010 byla schválena *finanční pomoc Řecku* ve výši 110 mld. EUR, která je poskytována ve formě bilaterálních půjček. Na finanční pomoci ve výši 80 mld. EUR se podílejí pouze členské státy eurozóny, zbývajících 30 mld. EUR poskytuje Mezinárodní měnový fond. V prosinci 2010 se ministři financí eurozóny dohodli na poskytnutí *finanční pomoci Irsku*. Na základě tříletého ozdravného programu byla schválena finanční pomoc o objemu 85 mld. EUR (17,7 mld. EUR v rámci EFSF, dobrovolné bilaterální půjčky některých států mimo eurozónu (GB, SE a DK), 22,5 mld. EUR v rámci EFSM a 22,5 mld. EUR od MMF).²

Prosincová Evropská rada se dohodla na změně Smlouvy o fungování Evropské unie tak, aby mohl být zaveden stálý *evropský mechanismus stability (ESM – European Stability Mechanism)*, který by měl navázat na současný dočasný nástroj EFSF. Jedná se o mechanismus pro členské státy, jejichž měnou je euro, předpokládá se však možnost dobrovolného zapojení i nečlenů eurozóny. Mechanismus bude aktivován pouze v případě ohrožení eurozóny jako celku, předpokládá se také přísná podmíněnost poskytnutí pomoci a zapojení soukromého sektoru. Česká republika, stejně jako ostatní nečlenové eurozóny, vyjádřila zájem participovat na přípravě mechanismu.

V září 2010 byla schválena podoba *nové struktury dohledu nad finančními trhy v EU*. Nový rámec dohledu vstupuje v platnost od 1. 1. 2011. Jeho součástmi budou Rada pro systémová rizika (*ESRB – European Systemic Risk Board*) a tři nové evropské dohledové orgány – pro bankovníctví, pro kapitálové trhy a pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní připojištění.

Evropská rada dále v říjnu 2010 schválila závěrečnou zprávu *Task Force* H. van Rompuye s návrhem opatření na posílení fiskální disciplíny a koordinaci hospodářských politik. Evropská komise v této souvislosti zveřejnila šest *legislativních návrhů k posílení ekonomické spolupráci*. Navrhovaná opatření podporují prevenci makroekonomických nerovnováh a směřují k posílení *Paktu stability a růstu a k reformě rozpočtového dohledu v EU*.

Evropská komise zveřejnila v říjnu 2010 své sdělení k *Evropskému rámci pro krizové řízení ve finančním sektoru*. Naznačené nástroje by měly podle Evropské komise významně posílit odolnost finančního systému a umožnit odpovědným orgánům lépe a dříve reagovat. V souvislosti s financováním opatření pro řešení krizí je zvažováno i zřízení *ex-ante* fondu či zavedení bankovního poplatku. V reakci na dopady finanční krize se státy na červnové Evropské radě

dohodly, že by členské státy měly zavést systémy odvodů a daní pro finanční instituce. Česká republika si vyhradila právo opatření nezavést. Nadále probíhá výměna názorů o konkrétních možnostech zdanění finančního sektoru.

Strategie Evropa 2020 a Evropský semestr

Časový horizont Lisabonské strategie z roku 2000 vypršel rokem 2010. Od 1. 1. 2011 platí nová *Strategie Evropa 2020*, která představuje koncepční hospodářskou strategii směřování EU. Strategii schválila Evropská rada v červnu 2010, a to včetně pěti hlavních cílů, které se týkají oblasti zaměstnanosti, výzkumu a vývoje, energetiky, vzdělání a sociálního vyloučení (resp. chudoby). Vláda České republiky schválila dne 7. 6. 2010 návazné české národní cíle:

Zaměstnanost: národní cíl celkové míry zaměstnanosti ve výši 75 %;

Investice do výzkumu a vývoje: národní cíl investic do výzkumu a vývoje ve výši 2,7 % HDP;

Zvyšování energetické účinnosti: vláda České republiky bude usilovat o snížení spotřeby primárních energetických zdrojů;

Vzdělání: národní cíl poměru vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30 – 34 let ve výši 32 % a poměru žáků předčasně opouštějících vzdělávací zařízení ve výši 5,5 %.

Sociální oblast: Česká republika se bude snažit o udržení hranice počtu osob ohrožených sociálním vyloučením a chudobou do roku 2020 na úrovni roku 2008 a zároveň vyvine úsilí vedoucí ke snížení počtu těchto osob alespoň o dalších třicet tisíc.

Česká republika se rovněž plně zapojila do příprav *tzv. Evropského semestru*. Koncept Evropského semestru byl schválen Evropskou radou v červnu 2010 a představuje rámec na podporu strukturálních reforem při současném sledování makroekonomického vývoje.

Na základě Evropského semestru by členské státy měly předkládat finální verzi Národního programu reforem společně se Stabilizačními/Konvergenčními programy do konce dubna každého roku. Ještě do června téhož roku vydá Rada specifické pokyny pro každý členský stát na základě doporučení od Evropské komise tak, aby je členské státy mohly zohlednit při přípravě svých národních rozpočtů a případně modifikací Národních programů reforem.

Návrh Národního programu reforem, který byl odeslán Evropské komisi v listopadu 2010, byl vstupním dokumentem, na jehož základě bude v následujících měsících vypracováván ve spolupráci s hospodářskými, sociálními a regionálními partnery již kompletní Národní program reforem.

² V rámci zapojení EFSM se na pomoci Irsku podílí i Česká republika, a to prostřednictvím finanční záruky za odpovídající část poskytnuté půjčky. Konkrétně se jedná o garanci maximálně do výše 1,2 % z nesplacené částky v daném roce.

Národní program reforem je rámcovým dokumentem pro naplňování národních cílů, jež schválila vláda České republiky s ohledem na relevantní hlavní cíle definované na úrovni EU v rámci Strategie Evropa 2020. Struktura návrhu Národního programu reforem je v souladu s metodickým pokynem Evropské komise dána jednotlivými národními cíli. Jedná se o tzv. tematickou koordinaci v mikroekonomické oblasti, přičemž úvodní část dokumentu je věnována makroekonomickým otázkám.

Česká republika si v souladu s požadavkem na posílení konkurenceschopnosti stanovila v oblasti zaměstnanosti kromě hlavního národního cíle dodatečné národní cíle, které rozdělila do dvou pilířů. První pilíř je věnován oblasti zaměstnanosti, druhý je zaměřen na posílení konkurenceschopnosti (např. snižování administrativní zátěže o 30 % v porovnání s rokem 2005).

Příprava jednání o novém víceletém finančním rámci EU

Evropská komise zveřejnila v říjnu 2010 Sdělení k revizi rozpočtu EU, kterým zahájila debatu o reformě a budoucí podobě rozpočtu EU. Výsledek diskuse ovlivní návrh víceletého finančního rámce EU na léta 2014–2020. Ze Sdělení je zřejmá snaha Evropské komise navázat výdaje z rozpočtu EU co nejvíce na plnění cílů Strategie Evropa 2020. Z návrhu lze vysledovat zájem na navýšení výdajů především na oblasti výzkumu, inovací a vzdělávání či na boj s chudobou ve světě. Také v oblasti politiky soudržnosti EU se zdůrazňuje úzká provázanost s cíli *Strategie Evropa 2020*. V případě Společné zemědělské politiky Evropská komise hodlá pokračovat v reformách tak, aby byly odstraněny historické reference pro výpočet výše přímých plateb a postupně se snižovaly rozdíly v jejich úrovni mezi členskými státy. Prosazováno je postupné zavedení nových zdrojů financování, a to ve formě např. finanční daně nebo výnosů z aukcí emisních povolenek. Evropská komise se kloní k desetiletému programovacímu období s přehodnocením finanční stránky po prvních pěti letech.

V rámci vyjednávání bude zásadní otázka *budoucnosti kohezní a zemědělské politiky*, které tvoří celkově téměř 80 % celkových výdajů rozpočtu EU. Členské státy v pozici čistých plátců usilují o snížení výdajové stránky rozpočtu a větší návratnost vložených prostředků. V současnosti patří Česká republika ke státům s nejvyššími alokacemi ze strukturálních fondů na osobu, a má tedy eminentní zájem na tom, aby byly výdaje na kohezní politiku v příštím víceletém finančním rámci zachovány v co největším rozsahu.

Energetika a změna klimatu

Energetika byla v roce 2010 opět důležitým unijním tématem. Nové impulzy se očekávaly od nového komisaře pro energetiku G. Oettingera, změnu přinesla i Lisabonská smlouva, podle které má v této oblasti nyní EU sdílené kompetence s členskými státy.

Na březnové Radě dospěli ministři k politické dohodě nad *nařízením o povinnosti informovat Evropskou komisi o investicích do energetické infrastruktury* a dále diskutovali o roli

energetiky při dosahování cílů obsažených ve sdělení Evropa 2020. Debata o energetické účinnosti a o dosažení cíle 20% úspor do roku 2020 pokračovala i na květnové Radě a vzhledem k odlišnému postoji členských států k závaznosti cílů i ve zbytku roku. V druhé polovině roku bylo dále dosaženo shody mezi Radou a Evropským parlamentem nad nařízením o opatřeních na zabezpečení dodávek plynu, na jehož základě by měl být například do prosince 2013 zajištěn obousměrný tok plynu na přeshraničních propojeních mezi členskými státy.

Na podzim 2010 Komise zveřejnila *Strategii Energie 2020*, ve které identifikovala pětici hlavních témat: energetickou účinnost, dokončení vnitřního trhu s energiemi, posílení pozice EU v oblasti energetických technologií a inovací a vnější dimenzi energetického trhu. Ve *sdělení k energetickým infrastrukturám* Evropská komise identifikovala devět střednědobých energetických prioritních oblastí a dvě dlouhodobé v oblasti elektroenergetiky, plynárenství i ropné infrastruktury. Evropská komise v tomto sdělení dále navrhla posílit regionální energetickou spolupráci a zřídit Skupinu na vysoké úrovni pro tzv. severojižní propojení, na jejíž činnosti se bude podílet vedle dalších pěti členských států EU i Česká republika.

Rada spolu s Evropským parlamentem ve druhé polovině roku 2011 dokončily projednávání revize *nařízení na podporu energetických infrastrukturálních projektů*, na které byly v roce 2009 vyčleněny téměř čtyři miliardy EUR. Část nevyužitých prostředků, celkově 146 mil. EUR, byla nově přesunuta na projekty v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie.

V oblasti vnějších vztahů se v listopadu 2010 uskutečnilo druhé zasedání *Energetické rady EU–USA*, která zdůraznila spolupráci v rozvoji a užívání čistých technologií v energetice a výměnu informací a vědeckého personálu. Debata se týkala také energetické bezpečnosti, kdy Rada například zdůraznila nutnost diverzifikace zdrojů v Evropě a vyjádřila podporu projektu plynovodu Nabucco. Evropská komise v průběhu roku průběžně informovala o aktivitách navazujících na ropnou havárii na vrtné plošině Deepwater Horizon v Mexickém zálivu. Na podzim Evropská komise zveřejnila sdělení k bezpečnosti těžby ropy a zemního plynu v pobřežních vodách, ve kterém nevyloučila vypracování legislativního návrhu na toto téma.

Rada v průběhu druhé poloviny roku také opakovaně jednala o společném unijním kandidátovi na post výkonného ředitele Mezinárodní energetické agentury. Shody členských zemí EU na jednom kandidátovi se nepodařilo dosáhnout a v prosinci předložily nabídky Nizozemsko a Česká republika³.

Změna klimatu

Značná pozornost byla v úvodu roku 2010 věnována hodnocení výsledků 15. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu a 5. zasedání smluvních stran Kjótského protokolu, která se konalo v prosinci 2009 v *Kodani*, a následné implementaci tzv. *Kodaňské dohody*. V lednu 2010 byl Sekretariátu Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu zaslán společný

³ Česká republika na zasedání Evropské rady dne 4. 2. 2011 od kandidatury oficiálně ustoupila.

dopis Evropské komise a Rady, kterým se EU připojila ke Kodaňské dohodě a kterým zároveň oznámila společný cíl snížit emise skleníkových plynů o 20 % do roku 2020 oproti hodnotám z roku 1990 a možnost zvýšit tento cíl na 30 %, pokud se další rozvinuté země zaváží ke srovnatelným cílům a vyspělejší rozvojové země přispějí k tomuto úsilí dle jejich odpovědnosti a možností. Evropská komise připravila pro jednání Rady stručné Sdělení o mezinárodní klimatické politice po kodaňské konferenci, ve kterém navrhla přístup k mezinárodnímu vyjednávání krok za krokem (tzv. stepwise approach), jenž spočíval v rozdělení agendy na konkrétní dílčí opatření, která by mohla být dohodnuta již na konci roku 2010, a zásadní sporné aspekty, jejichž vyřešení by mělo být ponecháno na rok 2011. V květnu 2010 Evropská komise zveřejnila Sdělení týkající se možnosti přechodu na vyšší než 20% závazek snížení emisí skleníkových plynů a posouzení rizika úniku uhlíku⁴, které bylo předmětem diskuse na červové Radě. Rada zejména požádala Evropskou komisi o hlubší analýzu dopadů zvýšení redukčního závazku na jednotlivé členské státy a průmyslová odvětví.

V druhé polovině roku 2010 se úsilí soustředilo na přípravu společné pozice EU pro 16. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu a 6. zasedání smluvních stran Kjótského protokolu; obě akce se uskutečnily na přelomu listopadu a prosince 2010 v mexickém *Cancúnu*. Hlavním výsledkem cancúnské konference je tzv. *Cancúnská dohoda*, tj. balíček konkrétních rozhodnutí k některým základním otázkám mezinárodního vyjednávání v oblasti změny klimatu, která je považována za základ pro další mezinárodní vyjednávání, jež by mělo vyústit v přijetí dohody o režimu změny klimatu po roce 2012. Prosincová Rada vyhodnotila Cancúnskou dohodu jako nejvýznamnější pokrok od roku 2007, kdy byl přijat Akční plán z Bali. Cancúnská konference byla rovněž důkazem obnovení důvěry v multilaterální proces a projevu ochoty všech smluvních stran spolupracovat na řešení otázek s cílem dosáhnout dalšího pokroku. Mezi hlavní pozitiva patří zakotvení stěžejních aspektů Kodaňské dohody, uvedení odkazu na seznam redukčních závazků, potvrzení cíle nepřekročit nárůst globální teploty o více než 2°C a zavedení věrohodného systému sledování, oznamování a ověřování emisí pro rozvojové země. V oblasti financování je významné založení nového tzv. zeleného klimatického fondu a potvrzení částky 100 mld. USD ročně pro financování opatření v rozvojových zemích. Dále byl vytvořen program pro adaptace a přenos technologií a došlo k dohodě o postupném zpomalení a následném zastavení odlesňování. K hlavním nedostatkům Cancúnské dohody patří absence odkazu na jasné cíle mezinárodního vyjednávání v roce 2011, kdy by mělo dojít k uzavření nové právně závazné

⁴ Sdělení připomnělo, že 20% redukční cíl nebude dostatečný ke splnění závazku udržet globální oteplování pod 2°C, zároveň však předdeslalo, že nepředjímá rozhodnutí o navýšení tohoto cíle na 30 %, neboť je třeba vzít v úvahu, že podmínka tohoto navýšení nebyla zatím splněna (tj. uzavření mezinárodní dohody, srovnatelné cíle ze strany dalších rozvinutých zemí a adekvátní zapojení vyspělejších rozvojových zemí). Sdělení dále uvedlo některá opatření, jejichž prostřednictvím by bylo možné dosáhnout 30% cíle a vyčíslilo náklady s tím spojené. Pokud jde o riziko úniku uhlíku zvláště v energeticky náročných odvětvích, Komise zhodnotila dosavadní opatření – přidělování volných povolenek a přístup k mezinárodním kreditům – za oprávněná a dostatečná.

dohody o ochraně klimatu, která by – případně i zavedením druhého kontrolního období Kjótského protokolu – řešila situaci po roce 2012.

Vnitřní trh EU a sektorové politiky

V souvislosti s vytyčením Strategie Evropa 2020 se dostala do popředí otázka stále nedostatečné funkčnosti *jednotného trhu*. Účinně fungující vnitřní trh je naprostou nutností, má-li se vytvořit stabilní a inovační hospodářské prostředí a má-li být Evropa v následujících letech schopná konkurovat hospodářskému vzestupu Asie. Evropská komise vydala v říjnu 2010 *Akt o jednotném trhu*, ve kterém představila 50 konkrétních návrhů, jak zajistit jeho lepší fungování. Navrhovanými opatřeními chce Evropská komise především povzbudit hospodářský růst Evropy. Česká republika pokládá vnitřní trh za politickou prioritu a podporuje nový komplexní a integrovanější přístup Evropské komise k této problematice. Z 50 návrhů vybrala za prioritní tři návrhy z oblasti duševního vlastnictví (patent EU, licencování autorských práv, akční plán proti padělatelství a pirátství), čtyři návrhy ze sektoru služeb (implementace směrnice o službách, uznávání odborných kvalifikací, procedura vzájemného uznávání, Informační systém pro vnitřní trh), dva návrhy digitálního vnitřního trhu (elektronické obchodování, elektronický podpis) a tři návrhy z oblasti malých a středních podniků (legislativní rámec standardizace, zlepšení malých a středních podniků na kapitálové trhy, zhodnocení aktu pro malé podniky).

Galileo

Česká republika po několikaletém úsilí úspěšně završila jednání o sídle *agentury GSA pro navigační program Galileo*, která se na základě prosincového rozhodnutí zástupců členských států bude stěhovat do Prahy. Česká republika debatu o umístění agentury obnovila po téměř čtyřech letech, během kterých GSA dočasně sídlila v Bruselu. Po úvodní debatě na červnové Radě ministrů pro dopravu jednání vyvrcholila koncem roku, kdy aktualizované nabídky z původních jedenácti uchazečů podalo vedle České republiky již jen Nizozemsko. Kandidatura Prahy získala silnější podporu a ministři na konferenci představitelů vlád členských států 10. 12. 2010 jednomyslně rozhodli o přesunu agentury do Prahy. V listopadu 2010 vstoupilo v platnost nařízení o GSA, které nově upravuje například činnost agentury či složení jejích orgánů. Agentura, kterou od února 2011 nově řídí C. des Dorides, má na základě nového nařízení nový název – *European GNSS Agency* (při zachování zkratky GSA).

Doprava

V oblasti dopravy musela EU reagovat na problémy, které byly způsobeny erupcí islandské sopky Eyjafjallajökull. V návaznosti na to květnová Rada přijala závěry vedoucí k implementaci opatření s cílem předcházet a řešit následky takové situace, zejména pak pokud jde o dopady na leteckou dopravu. Bylo dosaženo dohody k nařízení o šetření nehod v civilním letectví, nařízení o koridorech pro železniční dopravu a nařízení o právech cestujících v námořní a vnitrozemské vodní dopravě. V oblasti mezinárodních vztahů v letecké dopravě byl zaznamenán pokrok v rámci jednání o leteckých dohodách s USA, Kanadou a Brazílií. Byly podepsány letecké dohody EU–Mexiko,

Jordánsko a Gruzie. Vzhledem k pokusu o bombové útoky v letecké nákladní dopravě bylo nutno přijmout další opatření a koordinovat postoj EU k posílení ochrany letecké dopravy před protiprávními činy. Na prosincové Radě bylo dosaženo politické dohody k návrhu směrnice o zpoplatnění silniční infrastruktury pro těžká nákladní vozidla a byly přijaty závěry k politické dohodě u směrnice o přeshraničním vymáhání dopravních přestupků a závěry k bezpečnosti silničního provozu. V rámci smírčího řízení se podařilo dosáhnout dohody o návrhu nařízení o právech cestujících v autobusové dopravě. Jednalo se zejména o vyřešení sporu týkajícího se stanovení rozsahu působnosti nařízení (nad 250 km). Belgické předsednictví věnovalo pozornost i námořní a vnitrozemské vodní dopravě. Rada rovněž přijala závěry k problematice integrace vodní dopravy do přepravního a dopravního řetězce EU.

Telekomunikace a informační společnost

V oblasti telekomunikací a informační společnosti se podařilo zahájit činnost *Sdružení telekomunikačních regulátorů (BEREC)*, jehož sídlo bylo umístěno do Rigy. Další prioritou byla zejména Digitální agenda, navazující na *Strategii pro informační společnost i–2010*. Rada rovněž přijala zprávu o pokroku k návrhu prvního programu rádiového spektra, který je součástí tzv. broadbandového balíčku, a zprávu o pokroku týkající se mandátu pro Evropskou agenturu pro bezpečnost sítí a informací (ENISA).

Zemědělství

V roce 2010 lze v zemědělské oblasti považovat za nejdůležitější *diskuze* o budoucnosti *Společné zemědělské politiky (SZP)* po roce 2013. V dubnu 2010 Evropská komise zahájila veřejnou konzultaci k budoucnosti SZP po roce 2013, která byla završena rozsáhlou konferencí v červenci 2010. Cílem konzultace bylo především nalezení nové definice a role SZP ve světle nových potřeb (mj. péče o krajinu, potravinová bezpečnost, welfare zvířat) i aktuálních globálních výzev (konkurenceschopnost, liberalizace obchodu, klima, biodiverzita). Belgické předsednictví pokračovalo v diskusích k budoucnosti SZP na neformálním jednání ministrů zemědělství v září 2010 v La Hulpe. Diskuse ministrů se zaměřila především na vyjasnění vztahu mezi dvěma pilíři SZP, možnost lepší koherence a koordinace s ostatními politikami EU a možnost posílení flexibility SZP se zaměřením na regionální rozmanitost a výkyvy na trhu. V listopadu 2010 Evropská komise schválila Sdělení o budoucnosti SZP; ještě též den předstoupil komisař pro zemědělství a rozvoj venkova D. Ciolos před Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova Evropského parlamentu, aby Sdělení poprvé představil veřejnosti. Na půdě Rady bylo Sdělení oficiálně představeno koncem listopadu 2010 a detailnější diskuse k němu proběhla v rámci jednání Rady ministrů v polovině prosince 2010. K dalším důležitým agendám roku 2010 patří mj. reforma Společné rybářské politiky (byly vedeny diskuse na expertní i politické úrovni, a to včetně otázky sladkovodní akvakultury, která je významná pro Českou republiku), reforma Politiky kvality EU a debaty na pracovní skupině na vysoké úrovni pro mléko (ta byla s ohledem na složitou situaci v mléčném sektoru ustavena EK v říjnu 2009 a byla pověřena projednáním opatření, která jsou nutná

vzhledem k tomu, že v dubnu 2015 skončí platnost kvót pro mléko; Evropská komise v prosinci 2010 po předchozích diskuzích na Radě představila konkrétní legislativní návrhy).

Životní prostředí

V roce 2010 bylo v oblasti životního prostředí nutno vypořádat se s některými aspekty souvisejícími s *implementací Lisabonské smlouvy*. Jednalo se zejména o problematiku přenosu pravomocí na Evropskou komisi v rámci tzv. delegovaných aktů a vnějšího zastupování EU, zejména pak v rámci vyjednávání mezinárodních smluv. V oblasti ochrany klimatu Rada schválila závěry, které reagují na Sdělení Evropské komise *Analýza možností přechodu na vyšší než 20% cíl snížení emisí skleníkových plynů a hodnocení rizika úniku uhlíku* požadavkem na specifikaci dopadu takového kroku na jednotlivé členské státy a průmyslová odvětví. V oblasti ochrany biologické rozmanitosti se EU shodla na strategickém cíli zastavení úbytku biologické rozmanitosti do roku 2020. V říjnu 2010 se uskutečnilo 10. zasedání konference smluvních stran *Úmluvy o ochraně biologické rozmanitosti*, které se konalo ve dnech 18. – 29. 10. 2010 v japonské Nagoji, kde bylo dosaženo významného úspěchu přijetím tzv. nagojského balíčku, jenž obsahuje Strategický plán na léta 2011 – 2020 a Nagojský protokol o přístupu ke genetickým zdrojům a sdílení přínosů z jejich využívání a strategii pro mobilizaci zdrojů. Rada konaná dne 20. 12. 2010 přijala závěry k udržitelné spotřebě a výrobě a účinnému využívání přírodních zdrojů a zlepšování nástrojů politiky životního prostředí. Bylo rovněž dosaženo významného pokroku v projednávání návrhu revize směrnice o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních, návrhu nařízení o redukci emisí CO₂ z lehkých užitkových vozidel, nařízení o uvádění biocidních přípravků na trh a směrnice o integrované prevenci znečištění.

Mobilita pracovních sil, zaměstnanost a sociální začleňování

Hlavními tématy v oblasti sociální politiky a zaměstnanosti na evropské úrovni jsou především tvorba pracovních míst, volný pohyb pracovníků, sociální začleňování, koordinace systémů sociálního zabezpečení a boj proti diskriminaci. Rok 2010 znamenal přiblížení se konci přechodného období, které vůči České republice stále uplatňovaly Německo a Rakousko. Od 1. 5. 2011 mají členské státy EU povinnost zavést volný pohyb pracovních sil pro všechny občany států, které vstoupily do EU k 1. 5. 2004. Česká republika v průběhu roku 2010 usilovala hlavně o vhodné nastavení komunikační strategie s cílem zmírnit obavy z konce přechodného období. Česká republika se rovněž zapojila do debat o vhodných opatřeních na trhu práce v návaznosti na problémy s hospodářskou krizí. Rok 2010 byl také Evropským rokem boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Česká republika na evropské úrovni poukazovala především na důležitost zdravého hospodářského prostředí, podporu zaměstnanosti a vzdělání a aplikování principu *flexicurity*. Členské státy EU rovněž uznaly přidanou hodnotu řešení otázky sociální inkluze Romů na evropské úrovni, a to ve světle událostí romské migrace do Francie a dalších západoevropských zemí. Byl také zahájen proces, který by měl v roce 2011 vyvrcholit přijetím Rámce EU pro národní strategie začleňování Romů. V roce 2010 pokračovaly legislativní práce na směrnici o mateřské

dovolené a antidiskriminační směrnici. Projednávána byla i aktuální témata, jako jsou například demografický vývoj a stárnutí populace, včetně potřeby důchodových reforem.

Věda a výzkum

V oblasti vědy, výzkumu a inovací se EU zabývala zejména optimálním nastavením nástrojů EU na podporu vědy a výzkumu, zajištěním lepšího přístupu k financím a celkovým zjednodušením procedur, které mají do budoucna umožnit nejen snadnější čerpání finančních prostředků, nýbrž i cílenější a efektivnější zaměření výzkumu na aktuální problémy EU. Tomu odpovídají i Evropská inovační partnerství a pilotní projekt, který se věnuje zdravému a aktivnímu stárnutí. Tyto záměry obsahuje také vlnková iniciativa Unie inovací, která byla přijata v roce 2010, a to včetně snahy EU dobudovat *Evropský výzkumný prostor (ERA – European Research Area)*. Česká republika poukazovala zejména na nutnost zvýšit motivaci výzkumných organizací k dalšímu využití získaných znalostí a na posílení schopnosti podniků absorbovat nové poznatky výzkumu a vývoje v praxi. Pro Českou republiku byla rovněž důležitá koordinace dosud velmi samostatně využívaných nástrojů, zejména 7. rámcového programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace, hlavního finančního nástroje na podporu výzkumu v EU a Rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace. V roce 2010 pokračovalo jednání o financování mezinárodního termonukleárního experimentálního reaktoru (ITER), který je druhým největším celosvětovým výzkumným projektem s cílem prozkoumání alternativního zdroje energie na bázi termonukleární fúze. Experimentální termojaderný reaktor v Cadarache ve Francii by měl být uveden do provozu v roce 2019. Česká republika přivítala zahájení diskuse nad širší angažovaností EU v oblasti vesmírné politiky, neboť ta představuje významný potenciál pro zvýšení konkurenceschopnosti evropské ekonomiky.

Zdravotnictví

I když je oblast zdraví v kompetenci členských zemí EU, mohou mít koordinované akce v některých zdravotních otázkách zásadní význam. Ukázaly to například zkušenosti s hrozbou šíření nákazy virem chřipky A/H1N1. Členské země se začaly zabývat lepšími společnými postupy pro obdobné případy, včetně možnosti využití rámcových smluv pro nákupy pandemických vakcín a antivirotik. V kontextu hospodářské krize a zkušeností s jejím zvládnutím zahájily členské země EU diskusi o budoucnosti systémů zdravotní péče v Evropě. Evropské zdravotnictví stojí před výzvou zachovat vysoké standardy a zároveň zajistit lepší nákladovou efektivitu a udržitelnost. Je třeba zmínit také zdárné dokončení více než dvouletého vyjednávání směrnice o přeshraniční zdravotní péči, jejímž cílem je ustavení celkového rámce pro uplatňování zdravotní péče v zahraničí. Směrnice prakticky vytváří „volný pohyb pacientů“, zároveň však vyžaduje kvalitní koordinaci mezi všemi 27 státy EU. V oblasti léčiv došlo k pokroku v projednávání směrnice týkající se zabránění vstupu padělaných léčiv do legálního distribučního řetězce, jejímž cílem je poskytnout ochranu před pronikáním padělek léčiv na trh EU.

Právo obchodních společností, duševní vlastnictví a ochrana spotřebitele

Po celý rok probíhaly diskuse k nařízení o statutu evropské soukromé společnosti, jakési evropské s.r.o., která má být určena především pro malé a střední podniky. K dohodě dosud nedošlo. Velkou šancí na zvýšení konkurenceschopnosti EU a oblastí, kde existuje rovněž značný prostor pro úsporu nákladů a zavádění nových unijních modelů, je i právo duševního vlastnictví. Diskuse o zavedení komunitárního patentu a jednotného patentového soudnictví probíhají na úrovni EU již mnoho desetiletí. Cílem je zlevnit a zefektivnit patentovou ochranu v EU a reformovat současný systém patentové ochrany, který je několikanásobně dražší než v USA a Japonsku. Rada v listopadu 2010 dospěla k závěru, že není možné dosáhnout jednomyslnosti, a to navzdory všem navrženým kompromisním návrhům. Na základě této skutečnosti se rozhodlo 11 členských zemí předložit Evropské komisi návrh o posílené spolupráci, což by znamenalo, že jednotná patentová ochrana by pokrývala území pouze účastnících se členských států. Česká republika požádala Evropskou komisi o předložení dopadové studie a právní službu Rady o vyjasnění otázek, jak bude řešena v rámci posílené spolupráce otázka patentového soudnictví a jak by vypadal alternativní způsob zapojení Evropského patentového úřadu do procesu udělování patentů EU. Celkový počet členských států žádajících posílenou spolupráci nakonec dosáhl počtu 25, a to včetně České republiky. V oblasti ochrany spotřebitele, která se dotýká každého z téměř 500 milionů spotřebitelů v EU, se Česká republika zapojila do práce na chystané směrnici o právech spotřebitelů, která má přinést rozsáhlou revizi současného spotřebitelského práva s cílem spotřebitelské správo zjednodušit, harmonizovat, zabránit fragmentaci vnitřního trhu a podpořit přeshraniční obchod a nakupování v rámci EU. Nicméně dosavadní diskuse k této směrnici ukázaly, že nalezení plně harmonizovaného řešení je zatím nereálné.

Evropský hospodářský prostor

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky koordinuje účast v rámci *Evropského hospodářského prostoru (EHP)*, sdružujícího členské země EU, Norsko, Island a Lichtenštejnsko, a ve vztazích EU se zeměmi *Evropského sdružení volného obchodu (ESVO)*. V roce 2010 nadále pokračovala intenzivní spolupráce v rámci jednotného vnitřního trhu, ale i spolupráce v jednotlivých sektorech (např. zemědělství, doprava či participace zemí ESVO na komunitárních programech EU).

Mezi nejdůležitější dokumenty přijaté v roce 2010 patří Dohoda mezi Evropskou unií, Islandem, Lichtenštejnskem a Norskem o finančním mechanismu EHP na období 2009–2014 a Dohoda mezi Evropskou unií a Norskem o norském finančním mechanismu na období 2009–2014, jejichž smyslem je poskytování grantů za účelem redukce sociálních a ekonomických rozdílů a posílení spolupráce v rámci Evropy.

Nové makroregionální strategie Evropské unie

Členské země EU přišly v posledních letech s konceptem makroregionů a strategií jejich rozvoje. Jde o novou ideu; prozatím byly stanoveny strategie pro dva makroregiony (Pobaltí a Podunají). Makroregiony nejsou dosud zavedeným nástrojem EU; jejich definice se opírá o „prostor zahrnující území několika různých států nebo regionů spojených jedním nebo více společnými rysy nebo úkoly“.

Cíle strategií jsou odvozeny od potřeb makroregionu, Jednotlivým prvkem je dodržování principů schválených Evropskou radou, jakými jsou rozpočtová a legislativní neutralita (tedy žádné dodatečné výdaje, žádné nové legislativní normy a žádné nové instituce), subsidiarita a možnost zapojení nečlenských zemí Evropské unie. Realizační projekty musí mít širší dosah pro více zemí oblasti. V rámci Evropské komise se makroregiony zabývá Generální ředitelství DG Regio.

Strategie EU pro Pobaltí

První makroregionální strategií Evropské unie je *Strategie pro Pobaltí*. Účastní se jí členské země Evropské unie spojené Baltským mořem, tj. Dánsko, Estonsko, Finsko, Německo, Litva, Lotyšsko, Polsko a Švédsko. Česká republika není přímo zapojena, nicméně účastní se jednání jako pozorovatel.

Strategie EU pro Podunají

Tato iniciativa reaguje na vnitropolitická očekávání ze strany hospodářského sektoru, který dlouhodobě projevuje zájem o posílení spolupráce v oblasti. Po vstupu Rumunska a Bulharska do Evropské unie v roce 2007 se Dunaj stal jednou z klíčových unijních dopravních tepen, což by se mělo odpovídajícím způsobem odrazit v oblasti evropských politik. Doposud představuje doprava po něm např. jen zlomek přepravy po Rýnu.

Iniciátory strategie byly Rakousko a Rumunsko. Obsahově se strategie zaměřuje na transport, ochranu životního prostředí makroregionu, jeho prosperitu a konkurenceschopnost či zvyšování bezpečnosti, jež zahrnují 11 konkrétních „prioritních oblastí“, z nichž každou budou koordinovat jedna až dvě země. Česká republika si vybrala spolu s Maďarskem podporu udržitelné energetiky.

Členy strategie jsou 14 států, včetně České republiky, jimiž Dunaj protéká, nebo které spadají do jeho povodí, tedy členské země EU: Německo (a konkrétně dvě země – Bavorsko, Bádensko-Württembersko), Rakousko, Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Bulharsko, Rumunsko; a nečlenské státy EU: Srbsko, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Ukrajina a Moldavsko.

Otázky vnitřní bezpečnosti a soudní spolupráce

Policejní a soudní spolupráce v EU se v roce 2010 začala odvíjet v *novém právním rámci*, nastaveném Lisabonskou smlouvou. Jeho vnitřní podoba se zejména v první polovině roku projevovala zostřenou institucionální rivalitou, ať již mezi Radou a Evropským parlamentem

na straně jedné anebo mezi Radou a Evropskou komisí na straně druhé. V únoru například Evropský parlament odmítl dát souhlas s uzavřením Dohody SWIFT mezi EU a USA o předávání údajů o finančních transakcích v rámci boje proti terorismu. Zamítavý postoj odůvodnil nedostatečnou ochranou osobních údajů ve sjednané Dohodě. Za pravý důvod lze však spíše považovat rozhodnutí Rady z 30. 11. 2009, den před započítáním platnosti Lisabonské smlouvy, kdy Rada pro rozhodnutí o podpisu Dohody SWIFT zvolila právní základ, který předpokládal menší institucionální ingerenci Evropského parlamentu.

Právní rámec nastíněný Lisabonskou smlouvou pro soudní spolupráci neposkytoval pouze podněty k meziinstitucionální rivalitě, ale i příležitost ke „zrychlené Evropě“. Členské státy ji využily k etablování *posílené spolupráce* v soudní součinnosti v občanskoprávních záležitostech. Vůbec první posílená spolupráce v EU vycházející ze Smluv zahrnuje směrnici o rozhodném právu v případě rozluky či rozvodu manželství v přeshraničních případech. Zelenou této posílené spolupráci dala Rada v červnu 2010. Účastní se jí 14 členských států. Česká republika se nezapojila.

Hlavním účelem společné *azylové politiky EU* je přiblížit předpisy a postupy azylového řízení v členských zemích EU a nalézt vyvážený poměr mezi efektivitou a náklady, resp. mezi národní odpovědností a unijní solidaritou. Podle Stockholmského programu by základy systému společné azylové politiky EU měly být hotovy do roku 2012. Představují je čtyři azylové směrnice (směrnice o rozšíření dlouhodobého pobytu na poživatele mezinárodní ochrany, kvalifikační směrnice, přijímací směrnice, procedurální směrnice) a dvě nařízení (EURODAC – výměna otisků prstů, Dublinské nařízení – transfer azylantů do prvního členského státu EU, do kterého žadatel o azyl přijel). Byla schválena směrnice o rozšíření dlouhodobého pobytu pro poživatele mezinárodní ochrany, pokrok v Radě byl zaznamenán i u obou výše zmíněných nařízení.

Česká republika společně s dalšími členskými zeměmi „severního křídla“ (Německo, Nizozemsko, Velká Británie, Dánsko) sdílí přesvědčení o primární roli národní odpovědnosti a doplňkovém působení unijní solidarity v azylové politice EU. Platí to zvl. u problematiky vnitřního přesídlování uprchlíků uvnitř EU z členských států jižního křídla do severních. Pakliže by takové vnitřní přesídlování azylantů uvnitř EU bylo více méně povinné, jak žádají Itálie, Řecko, Malta a Kypr, působilo by to jako „přitahovací“ faktor pro nelegální migraci směřující do EU. V listopadu 2010 se konala první schůzka řídicí rady *Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO)* v maltské La Vallettě.

Legální migrace je spojena se zaměstnaností. V rámci EU se jedná o třech směrnicích – směrnici o jednotném povolení k práci a pobytu, směrnici o sezonních pracovnících a směrnici o vnitropodnikově převáděných pracovnících. Žádnou z nich se dosud nepodařilo přijmout.

Pokud jde o ochranu hranic a nelegální migraci, v říjnu 2010 se s konečnou platností podařilo stvrdit pokračování příprav na zřízení Schengenského informačního systému 2. generace (SIS II) na stávající bázi. V únoru a březnu 2010 úspěšně proběhly dva „milníkové testy“ technické připravenosti. Uvedené testy a Zpráva EK o časovém harmonogramu a finanční rozvaze nasvědčují

tomu, že termín první čtvrtletí 2013, kdy by SIS II měl být plně funkční, lze tentokrát považovat za realistický.

Prosincová Rada pro justici a vnitro (JHA) schválila rozdělení sídla Agentury pro velkokapacitní informační systémy pro vnitřní bezpečnost EU mezi Francii a Estonsko. Ve Francii budou nadále sídlit dosavadní technické systémy (SIS I+), zatímco v Estonsku vznikne administrativní sídlo této Agentury.

Přes Řecko proudí do EU 80 % všech nelegálních přistěhovalců, nejvíce z Alžírsko, Afghánistán, Iráku, Pákistán a Somálska. Řecko se nyní potýká s víc než 300 000 nelegálními přistěhovalci. Avizovaný záměr Řecka postavit na hranici s Tureckem zeď (inspirace plotem na hranicích USA – Mexiko) Turecku nevádí. Od listopadu 2010 působí na pozemních hranicích Řecka s Tureckem pomocné jednotky rychlého nasazení EU (RABITs), koordinované agenturou FRONTEX. Čítají na 200 členů pohraniční policie a celníků z 22 členských států EU a Norska. Česká republika má v jednotkách RABIT dva členy; považuje tyto jednotky za doplňkovou a dočasnou aktivitu, nikoli za zárodek unijní hraniční policie.

Pokud jde o vízovou politiku, na červnové Radě JHA potvrdila komisařka pro vnitřní bezpečnost C. Malmströmová, že Vízový informační systém (VIS) bude do operační činnosti spuštěn 24. 6. 2011.

V listopadu 2010 podařilo úspěšně završit proces vízové liberalizace EU s Bosnou a Hercegovinou a Albánií. Všechny země západního Balkánu se tak ocitly na „bílém schengenském bezvízovém seznamu“. Zmíněná listopadová Rada však do rozhodnutí o vízové liberalizaci s Albánií a Bosnou a Hercegovinou vtělila klauzuli o možnosti znovu zavést vízovou povinnost vůči zemím západního Balkánu, pokud by z nich do EU začali v nepřiměřené míře proudit žadatelé o azyl. S jejich náhle vzedmutou vlnou, zvláště běženců ze Srbska a Makedonie/FYROM, se Švédsko a Belgie potýkaly v únoru a březnu 2010.

Na listopadovém summitu EU–Ukrajina byl přijat Akční plán pro vízovou liberalizaci mezi EU a Ukrajinou. Ukrajina očekává, že cestování bez víz do EU by její občané mohli začít využívat v roce 2012 u příležitosti konání mistrovství Evropy ve fotbale, které bude Ukrajina společně hostit s Polskem. Nicméně do té doby musí Ukrajina bezevýtku vyhovět podmínkám všech čtyř oblastí Akčního plánu (bezpečnost dokumentů, ilegální migrace, právo a pořádek, lidská práva). Na prosincovém summitu EU–Rusko se EU s Moskvou dohodly na pozvolném postupu v oblasti vízové liberalizace, realizovaném podle původních linií EU v rámci „společných kroků“.

Kanada dne 14. 7. 2009 (po dvou letech) opět zavedla víza pro občany České republiky. Rozhodnutí odůvodnila značným nárůstem žadatelů o azyl příjíždějících do Kanady z České republiky. V inkriminované době se jednalo přibližně o 2 500 žadatelů, v naprosté většině občanů České republiky romského etnika. Česká republika na krok Kanady reagovala zavedením víz pro Kanadu pro diplomatické a služební pasy. Je to jediná možnost reakce, kterou členskému státu EU dovoluje stávající podoba společné vízové politiky. Princip reciprocity, na který společná vízová

politika EU odkazuje, Kanada neuznává. Naopak, vízovou politiku pokládá za jednu z neúčinnějších metod ochrany svých hranic.

Česká republika se snaží vízovou asymetrii s Kanadou řešit bilaterálně i na unijní úrovni. Byla ustavena společná *Expertní pracovní skupina (EWG)*, která se – i za jistého spolupůsobení Evropské komise – v období podzim 2009 až podzim 2010 sešla ke čtyřem jednáním. Během nich se EWG zabývala nejen dílčími otázkami kanadské azylové reformy, ale hlavně na kanadskou žádost i různými aspekty (sociálními, vzdělávacími, bezpečnostními) integrace romské menšiny v České republice. Na půdě EU Česká republika vznášela problematiku kanadských víz jako otázku žádající si řešení také v jejich souvislostech s vízovou politikou EU. Pravidelně se tak dělo na Radě pro justici a vnitro během celého roku.

V únoru 2010 Rada JHA schválila definitivní znění *Strategie EU pro vnitřní bezpečnost*. Strategie nastiňuje hrozby a rizika, s nimiž by se EU za pomoci vnitřní součinnosti a koordinace měla vypořádávat. Jedná se o boj proti terorismu a organizovanému zločinu, o zajišťování kybernetické bezpečnosti, boj proti drogám, převaděčství apod.

Co se týče *ochrany osobních údajů*, dohodu SWIFT mezi EU a USA se v inovované podobě podařilo na straně EU uzavřít v červenci 2010. Ochrana osobních údajů představuje stěžejní téma, na něž se ve vztazích se třetími státy EU v roce 2010 soustředila. Problematika ochrany osobních dat figurovala na čelném místě i při schvalování mandátů pro Evropskou komisi k jednáním s USA, Kanadou a Austrálií o Dohodách PNR (*Passenger Name Record* – údaje o jmenné evidenci cestujících v letecké dopravě). Vyjednávací směrnice pro EK k těmto dohodám přijala Rada JHA v prosinci 2010.

Česká republika se dlouhodobě zasazuje o výraznější *východní dimenzi migrační politiky EU*, zaměřenou na země Východního partnerství. K tomu účelu iniciovala vznik dopisu ministrů vnitra, k němuž se připojili ministři vnitra Maďarska, Polska, Slovenska a Rumunska. Maďarsko „dopis 5“ představilo jako aktivitu svého předsednictví na listopadové Radě JHA.

Unijněprávní dimenze zahraniční politiky ČR

Změny primárního práva EU

V návaznosti na závazky členských zemí EU učiněné na Evropské radě konané v prosinci 2008 a v červnu 2009 předložila španělská vláda Radě v závěru roku 2009 návrh *Protokolu, kterým se mění Protokol (č. 36) o přechodných ustanoveních připojený k základacím smlouvám EU* (dále jen „Protokol“). Protokol reaguje na skutečnost, že Lisabonská smlouva, předvíající navýšení počtu poslanců Evropského parlamentu některých členských zemí EU, vstoupila v platnost až po volbách do Evropského parlamentu konaných v červnu 2009. Jeho cílem je proto pro zbytek volebního období 2009 – 2014 přechodně navýšit počet poslanců Evropského parlamentu o osmnáct (ze současných 736 na 754). Toto navýšení se dotkne dvanácti členských zemí EU, ČR nikoliv.

Protokol byl podepsán dne 23. 6. 2010 v Bruselu a v srpnu 2010 byl předložen Parlamentu ČR k vyslovení souhlasu k ratifikaci. Senát dal souhlas k ratifikaci Protokolu svým usnesením č. 571 dne 27. 10. 2010, Poslanecká sněmovna tak učinila usnesením č. 121 dne 3. 11. 2010. Prezident republiky následně Protokol ratifikoval dne 15. 11. 2010 a o několik dnů později, 24. 11. 2010, uložila ČR ratifikační listinu k tomuto Protokolu u vlády Italské republiky, která je deponitářem zakládacích smluv a jejich pozdějších změn.

Ačkoliv byl předpokládán vstup Protokolu v platnost k 1. 12. 2010, do tohoto data se nepodařilo uložit ratifikační listiny všech členských států EU u italské vlády; Protokol proto vstoupí v platnost až prvním dnem měsíce následujícího po uložení poslední ratifikační listiny.

Souběžně s ratifikačním procesem Protokolu byla v druhé polovině roku 2010 připravována další změna primárního práva. Finanční krize, která vyvrcholila v roce 2010, totiž ukázala, že současné mechanismy kontroly dodržování Paktu stability a růstu členskými zeměmi Unie nejsou dostatečné a nástroje, jejichž pomocí by Unie či její členské země mohly účinně reagovat na finanční krizi, jsou slabé. Hlavy států a předsedové vlád se proto na Evropské radě konané ve dnech 28. – 29. 10. 2010 shodli na potřebě zavedení stálého krizového mechanismu pro zajištění finanční stability eurozóny jako celku (*European Stability Mechanism*, dále jen *Evropský mechanismus stability*). Tento mechanismus by měl v roce 2013 nahradit Evropský nástroj finanční stability a Evropský mechanismus finanční stabilizace.

Narozdíl od Protokolu, týkajícího se navýšení počtu poslanců Evropského parlamentu, probíhá změna Smlouvy o fungování Evropské unie spojená s Evropským mechanismem stability poprvé tzv. zjednodušenou procedurou pro změnu zakládacích smluv, upravenou v čl. 48 odst. 6 Smlouvy o EU, tj. formou rozhodnutí Evropské rady. O okamžitém zahájení tohoto postupu rozhodla Evropská rada na svém zasedání ve dnech 16. – 17. 12. 2010, kde bylo rovněž dojednáno i znění samotného *Rozhodnutí Evropské rady, kterým se mění článek 136 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud jde o mechanismus stability pro členské státy, jejichž měnou je euro* (dále jen „Rozhodnutí“). Podle tohoto Rozhodnutí má být do čl. 136 Smlouvy o fungování Evropské unie doplněn odstavec, který umožní členským zemím Unie, jejichž měnou je euro, zavést Evropský mechanismus stability, jenž bude aktivován v případech, kdy to bude nezbytné k zajištění stability eurozóny jako celku. Toto Rozhodnutí by mělo být formálně přijato Evropskou radou v březnu 2011, přičemž podmínkou pro jeho vstup v platnost je schválení členskými státy EU v souladu s jejich ústavními předpisy. Tyto vnitrostátní schvalovací postupy by měly být ukončeny do konce roku 2012, aby Rozhodnutí mohlo vstoupit v platnost k 1. 1. 2013.

Přístup EU k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Lisabonská smlouva uložila Evropské unii povinnost přistoupit k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Do Úmluvy samotné byl právní základ pro přistoupení Unie zakotven prostřednictvím Protokolu č. 14, který po uložení ratifikační listiny poslední stávající smluvní stranou Úmluvy, Ruskou federací, dne 18. 2. 2010 vstoupil v platnost k 1. 6. 2010.

V rámci Rady bylo přistoupení EU k Úmluvě nicméně připravováno již od prosince 2009. V první polovině roku 2010 byl v Radě velmi intenzivně projednáván text zmocnění pro Komisi k zahájení vyjednávání o přistoupení jménem EU a příslušné směrnice, jimiž by se Komise měla při těchto vyjednáváních řídit. Toto zmocnění bylo Komisi Radou uděleno na sklonku španělského předsednictví v Radě, dne 4. 6. 2010, a samotná vyjednávání o přistoupení se stávajícími smluvními stranami Úmluvy pak byla zahájena v červenci 2010. Pro účely těchto vyjednávání vytvořil Řídící výbor pro lidská práva Rady Evropy neformální pracovní skupinu CDDH–UE, již tvoří sedm expertů z členských států EU, sedm expertů z ostatních smluvních stran Úmluvy a zástupce Komise. Do konce roku 2010 proběhla úspěšně čtyři kola vyjednávání a počítá se s jejich završením do léta 2011. Dohoda o přistoupení EU k Úmluvě bude muset být však následně ratifikována všemi jejími stávajícími smluvními stranami (47 států), jakož i EU; její vstup v platnost může být proto otázkou i několika let.

Paralelně s vyjednáváním o přistoupení v rámci štrasburské skupiny CDDH–UE probíhalo v Bruselu projednávání vnitřních unijních pravidel, jež by měla provádět některá ustanovení dohody o přistoupení EU k Úmluvě a především nastavit fungování dvou zvláštních mechanismů, které by měly být v souvislosti s přístupem EU vytvořeny. Jedná se o tzv. mechanismus spolužalovaných, jenž má zajistit, aby entita, jež je původcem aktu napadeným před Evropským soudem pro lidská práva, měla možnost jej obhajovat s plnými procesními právy, a dále o mechanismus, jehož cílem je chránit pravomoci Soudního dvora EU. Tento mechanismus má proto Soudnímu dvoru umožnit posoudit platnost aktu Unie vždy před tím, než se jím bude meritorně zabývat Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku.

Evropská sousedská politika

Evropská sousedská politika (European Neighbourhood Policy, ENP) byla vytvořena v roce 2004 s cílem zabránit vytváření dělicích čar mezi EU, tehdy nově rozšířenou o deset zemí, a sousedními zeměmi. ENP je zaměřena na 16 sousedních zemí, jimiž jsou Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Libye, Maroko, Palestinská autonomní území, Sýrie, Tunisko, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko a Ukrajina.

ENP nabízí sousedním zemím privilegované partnerství, založené na vzájemném závazku ke společným hodnotám, jako jsou demokracie, lidská práva, právní stát, tržní ekonomika a udržitelný rozvoj. Svoji definicí představuje partnerství především bilaterální nástroj, který byl zároveň obohacen o multilaterální a regionální dimenzi spolupráce: Východní partnerství, Unie pro Středomoří a Černomořská synergie.

V roce 2010 byl zahájen proces revize ENP. Členské státy EU obdržely počátkem srpna 2010 společný dopis HR/VP C. Ashtonové a komisaře Š. Füleho, který předkládal k diskusi otázky k dalšímu možnému vývoji Evropské sousedské politiky. V závěrech Rady pro všeobecné záležitosti ze dne 26. 7. 2010 vyzvaly HR/VP a Evropská komise k zahájení diskuse, která by byla reflexí budoucí implementace ENP. EK požádala členské státy i partnerské země o zaslání odpovědí

na předložené otázky do konce září 2010. Revize měla být zakončena konferencí na úrovni ministrů zahraničních věcí dne 1. 2. 2011.

Česká republika zaslala svoji odpověď na společný dopis Ashtonová/Füle dopisem místopředsedy vlády ČR a ministra zahraničních věcí dne 14. 9. 2010. Dodatek k dopisu, který rozpracovával hlavní sektorové priority (finanční nástroje, obchod, životní prostředí, justice a vnitro atd.), byl zaslán v prosinci 2010. Česká republika ve vztahu k budoucnosti ENP zdůraznila princip diferenciacce, který by bral v úvahu rozdílné zájmy a ambice partnerských zemí, nutnost politické vůle a aktivního přístupu k provádění reforem na straně zemí ENP, stejně jako potřebu analyzovat dopad pomoci EU na zlepšování politické a socioekonomické situace v partnerských zemích.

Během podzimu 2010 Evropská komise provedla konzultace s členskými státy (Rada pro všeobecné záležitosti GAC, Rada pro zahraniční věci FAC), Evropským parlamentem, partnerskými zeměmi a zástupci občanské společnosti. Konzultace ukázaly rozdíly mezi očekáváními partnerských zemí a ochotou členských států EU nabídnout další ústupky v oblastech (liberálnější obchod, více investic, lepší mobilita a více finančních prostředků na reformy).

V lednu 2011 Evropská komise prezentovala non-paper k ENP vypracovaný spolu s HR/VP, který měl sloužit pro přípravu ministerské konference. Non-paper se soustředil na otázky, které byly vzneseny všemi oslovenými účastníky během revize. Jediná diskuse k non-paperu proběhla s členskými státy na úrovni COREPER, se zeměmi ENP na úrovni velvyslanců při EU v Bruselu. Ministerská konference byla z časových důvodů na žádost arabských partnerů zrušena.

Východní partnerství

Východní partnerství jako jedna ze součástí Evropské sousedské politiky je zaměřeno na šest východoevropských zemí (Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko, Ukrajina). Česká republika deklarovala Východní partnerství jako jednu z priorit své zahraniční politiky. Nadále vyvíjela úsilí o maximální využití jeho bilaterální i multilaterální dimenze pro naplnění jeho cílů.

Nejvýznamnějšími politickými fóry byla v roce 2010 neformální jednání ministrů zahraničních věcí zemí Východního partnerství dne 24. 5. 2010 v Sopotech a formální zasedání ministrů zahraničních věcí v Bruselu dne 13. 12. 2010 v Bruselu. Tato jednání poskytla základ pro další konzultace o budoucnosti Východního partnerství v rámci Evropské sousedské politiky a pro přípravu summitu Východního partnerství v Budapešti, který je plánován na květen 2011. Jedním z dokladů aktivního postupu ČR byl seminář na vysoké úrovni k Východnímu partnerství, který hostilo Španělsko za pomoci České republiky a Polska v lednu 2010 v Madridu.

Významným jednáním bylo rovněž Výroční zasedání Fóra občanské společnosti (Civil Society Forum) ve dnech 17. –18. 11. 2010 v Berlíně za účasti zástupců nevládních organizací ze států Východního partnerství. Zapojení občanské společnosti do Východního partnerství patřilo nadále k prioritám ČR. Proto ČR podporovala požadavky zástupců občanské společnosti, vznášené zejména prostřednictvím Fóra občanské společnosti.

V implementaci zadání od členských států hrála významnou roli Evropská komise pod vedením komisaře EU pro rozšíření a sousedskou politiku a ve spolupráci s ustavovanou Evropskou službou pro vnější akci.

V bilaterální rovině byl rok 2010 obdobím dalšího rozvoje vztahů EU s partnerskými zeměmi, které bylo pro většinu států zaměřeno na sjednávání jejich Asociačních dohod s EU. Probíhala jednání i o možnosti ustavení Hluboké a všeobecné zóny volného obchodu jako součástí budoucích Asociačních dohod. V otázkách mobility se jednání soustředila na téma vízové facilitace, které bylo spojeno s jednáními o readmisních dohodách.

V multilaterální rovině se jednalo o pokračování a rozvíjení aktivit čtyř tematických platforem Východního partnerství: 1. Demokracie, dobré vládnutí a stabilita; 2. Hospodářská integrace a konvergence s politikami EU; 3. Energetická bezpečnost; 4. Mezilidské kontakty. V roce 2010 proběhla třetí a čtvrtá kola jednání těchto platforem, na nichž se ČR aktivně podílela. Došlo k rozšíření tematického záběru některých platforem a jejich prostřednictvím byly upřesňovány detaily projektů, včetně tzv. vlajkových iniciativ Východního partnerství (např. v oblasti energetiky či podpory malých a středních podniků). V rámci finančního nástroje Evropské sousedské politiky bylo Východní partnerství podpořeno částkou ve výši 600 mil. EUR na období 2010 – 2013. Důležitou součástí posílené spolupráce EU s východními partnery je také připravovaný program pro posilování kapacit administrativ (*CIB – Comprehensive Institutional Building Programme*), jehož implementace by měla být zahájena v roce 2011.

Pracovní podskupina Resortní koordinační skupiny Ministerstva zahraničních věcí České republiky pokračovala v koordinaci postupu ČR při implementaci Východního partnerství. Vedle koordinace účasti ČR v jednotlivých platformách a dalších formátech byla těžištěm její činnosti podpora pro zapojení ČR do projektů Východního partnerství. Pod předsednictvím MZV se v roce 2010 konala tři zasedání této podskupiny.

Bilaterální příspěvky ČR zahrnovaly předávání zkušeností partnerským státům formou seminářů. K hlavním aktivitám v této oblasti patřil seminář k reformě veřejné správy na místní a regionální úrovni, který uspořádalo Ministerstvo zahraničních věcí ČR v listopadu 2010 v Praze za účasti zástupců všech partnerských států. Ministerstvo spravedlnosti ČR uskutečnilo s podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR v prosinci 2010 seminář k reformě soudnictví a justiční spolupráci. I tohoto semináře se zúčastnili experti ze všech šesti partnerských států. na Ministerstvu financí ČR se uskutečnil v prosinci 2010 seminář pro studijní delegaci pracovníků moldavské státní správy k problematice partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Unie pro Středomoří

Unie pro Středomoří, ustavená z francouzské iniciativy 13. 7. 2008 na Pařížském summitu, vznikla v návaznosti na Barcelonský proces. Čítá 43 členů, včetně 27 členských států EU, a měla by se stát platformou k posílení spolupráce zemí středomořského prostoru. Pařížský summit identifikoval šest prioritních oblastí vzájemné spolupráce: vyčištění Středozemního moře, rozvoj námořních

a pozemních komunikací, civilní ochrana, euro-středomořská univerzita, středomořská iniciativa pro rozvoj podnikání a oblast rozvoje alternativních zdrojů energie.

Přes původně deklarované zaměření na technické projekty se Unie pro Středomoří stala projektem politickým. Její činnost v roce 2010 byla dlouhodobě nepříznivě ovlivňována situací v oblasti Blízkého východu, od které arabské země odvozují míru své vstřícnosti a konstruktivnosti. Velmi ambiciózní program tematických (sektorových) ministerských konferencí byl do značné míry ovlivněn nevyřešeným izraelsko – palestinským sporem; dosud tak nedošlo k přijetí žádné závěrečné deklarace. Přetrvávajícím problémem je i nízký zájem členských zemí o účast na těchto konferencích. Ze stejného důvodu byl již dvakrát odložen Summit hlav států a vlád.

Práce však pokračovaly alespoň na expertní úrovni. Přípravu sekretariátu, technického a za projekty odpovědného tělesa, se podařilo dokončit v druhé polovině roku 2010. V březnu 2010 byl přijat statut sekretariátu a oficiálně schválen jordánský kandidát, Ahmed Masa'deh, do funkce generálního tajemníka sekretariátu Unie. Za sídlo sekretariátu byla zvolena Barcelona. V listopadu 2010 se podařilo přijmout rozpočet sekretariátu.

Evropská komise navrhla v roce 2008 společné předsednictví Unie se zachováním standardního způsobu zastupování EU předsednickou zemí. Tento princip byl ale později porušen a během předsednictví ČR v Radě EU spolupředsedaly Unii pro Středomoří ČR a Francie. Stav zůstal zachován i za švédského, španělského a belgického předsednictví. Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost byla zahájena diskuse o novém modelu spolupředsednictví Unie pro Středomoří za EU.

Česká republika a Společná bezpečnostní a obranná politika

Rok 2010 byl pro Společnou bezpečnostní a obrannou politiku (*Common Security and Defence Policy, CSDP*) ve znamení reflexe nového post-lisabonského prostředí, tj. postupné implementace nových prvků relevantních pro CSDP a usazování nové post-lisabonské podoby struktur a orgánů v oblasti zvládání krizí EU a jejich vzájemných vazeb. na pozadí tohoto institucionálního přerodu dále pokračovaly práce na rozvoji civilních i vojenských schopností zvládání krizí, stejně tak pokračovaly civilní mise a vojenské operace EU na řadě míst Evropy a světa.

Rozvoj CSDP je jednou z priorit zahraničněbezpečnostní politiky ČR. Při zajišťování rozvoje schopností a efektivních struktur EU v oblasti zvládání krizí dbala ČR o co nejvyšší účelnost a komplementaritu s NATO, neboť ČR disponuje pouze jedním souborem sil a zdrojů pro plnění závazků vůči oběma organizacím.

Implementace Lisabonské smlouvy

Vstup Lisabonské smlouvy v platnost s sebou přinesl nové institucionální uspořádání jednotlivých orgánů zvládání krizí CSDP, přičemž zásadním momentem bylo jejich postupné začleňování do nově vznikající Evropské služby pro vnější činnost (*European External Action Service, EEAS*). Očekávaným cílem těchto změn by mělo být zefektivnění činnosti jednotlivých orgánů CSDP

a zlepšení jejich vzájemné koordinace. CSDP by tak měla být účinnějším a viditelnějším nástrojem zahraniční politiky EU, plně v souladu s ambicí EU být platným globálním hráčem na bezpečnostním poli, schopným čelit aktuálním bezpečnostním hrozbám a výzvám a vzrůstající poptávce po expertize EU v oblasti zvládání krizí. Byly postupně uskutečňovány některé změny formálního charakteru (např. jmenování stálých předsedů pracovních skupin zapojených do CSDP, ve kterých jsou zastoupeny členské státy), a poprvé se 9. 12. 2010 uskutečnilo zasedání Rady pro zahraniční věci (*Foreign Affairs Council, FAC*) v samostatném formátu ministrů obrany zemí EU.

Kromě aktivit souvisejících s novým institucionálním ukotvením orgánů CSDP vyvíjela EU, respektive španělské a belgické předsednictví, v roce 2010 snahy o dosažení shody členských zemí na způsobu praktické implementace nových ustanovení obsažených v Lisabonské smlouvě. Jedná se zejména o ustanovení Stálé strukturované spolupráce v oblasti rozvoje schopností (*Permanent Structured Cooperation, PESCO*) a další prvky – klauzule o vzájemné obraně, možnost svěřit splnění určitého úkolu skupině zemí či klauzule solidarity. V průběhu roku 2010 se debata omezovala prakticky výhradně na otázku PESCO, a to pouze ve formě seminářů. I přes značnou snahu obou předsednictví nepřinesla jednoznačný výsledek. Vzhledem k odlišným představám a očekáváním jednotlivých členských zemí EU přetrvávaly rozdílné názory a rozpory nejen o užitečnosti a potřebě stálé strukturované spolupráce jako takové, ale také o principech fungování a formálním uchopení dalšího postupu. Obecně panuje shodný názor na potřebě maximální inkuzivity PESCO a hledání přidané hodnoty její náplně tak, aby plnila funkci širšího rámce pro usnadnění spolupráce při rozvoji schopností (přičemž pozornost byla doposud soustředěna na vojenské schopnosti), plně v souladu s pozicí zastávanou ČR.

Rozvoj civilních a vojenských schopností

V průběhu roku 2010 pokračoval rozvoj civilních i vojenských schopností v rámci dlouhodobých plánů a cílů (*Civilian Headline Goal 2010* pro civilní a *Headline Goal 2010* pro vojenské schopnosti), přičemž i nadále bude pokračovat naplňování těchto cílů. V civilní části byla těžištěm prací problematika lidských zdrojů pro civilní mise CSDP, tj. celá škála aspektů souvisejících s výběrem, výcvikem a vybavením civilních expertů a zdokonalování příslušných mechanismů a nástrojů vysílání civilních expertů na národní úrovni i na úrovni EU. ČR spatřuje právě v civilní oblasti největší přidanou hodnotu EU v oblasti zvládání krizí, kterou je třeba dále rozvíjet a posilovat.

Ve vojenské oblasti byl, a to i s ohledem na rozpočtová omezení (a striktnější finanční rámec rozvoje vojenských schopností), důraz kladen na maximální míru spolupráce členských států a na hledání opatření na zvýšení interoperability. V tomto směru byla zdůrazněna potřeba dalšího rozvíjení principů sdílení (*sharing*), seskupování (*pooling*) a specializace jednotlivých členských států. Aplikace těchto principů by měla umožnit racionální využití daného množství prostředků a sil členských států EU, přičemž důležitou koordinační roli by měla hrát Evropská obranná agentura (*European Defence Agency, EDA*).

Důležitým aspektem bylo zahájení, respektive pokračování prací na některých stěžejních konceptech s přímým dopadem na rozvoj schopností. Jedná se především o koncept komplexního přístupu (*Comprehensive Approach*), který je jednou z priorit ČR v CSDP. Tento koncept je paralelně rozvíjen také v NATO, a nabízí tudíž slibný potenciál pro vzájemnou spolupráci. Dále pak jde o proces identifikace synergií v oblasti rozvoje civilních a vojenských schopností EU (*Civ-Mil Synergies*). Velmi důležitá, a z pohledu ČR rovněž prioritní, je v procesu rozvoje vojenských schopností spolupráce EU–NATO. V tomto ohledu došlo k pokroku zejména v oblastech boje proti improvizovaným výbušným nástrahám a v oblasti zdravotnické podpory (byly zpracovány společné *non-paper*y obsahující návrhy na spolupráci). EU hodlá pokračovat v této spolupráci a hledat další možné oblasti konkrétní spolupráce EU-NATO (např. v oblasti ochrany před chemickými a biologickými zbraněmi). Pokračovala spolupráce mezi Velitelstvím spojeneckých sil pro transformaci NATO (*Allied Command Transformation – ACT*) a EDA.

Spolupráce s ostatními mezinárodními organizacemi a partnery

Rozvíjení vztahů s ostatními významnými mezinárodními organizacemi (především NATO, OSN a AU) a strategickými partnery v oblasti zvládnání krizí bylo nadále opakovaně zdůrazňovanou prioritou zahraniční politiky EU v duchu principu multilaterálního přístupu k řešení otázek globální bezpečnosti. Z pohledu ČR měla klíčový význam především dynamika vztahů EU-NATO, respektive snahy o jejich zlepšení a prohloubení. I přes úsilí a osobní angažmá obou nejvyšších představitelů EU a NATO, C. Ashtonové a A. F. Rasmussena, které ČR jednoznačně podpořila, vzájemně adresovaných návrhů i skutečnost, že byla problematika vztahů mezi oběma organizacemi na předních místech agendy několika klíčových schůzek a summitů roku 2010 (Summit NATO v Lisabonu, Evropská rada, Summit EU-USA), nebylo dosaženo viditelného pokroku ve stávající úrovni vztahů EU a NATO.

Mise a operace EU

Česká republika v průběhu roku 2010 pokračovala v účasti v misích a operacích CSDP, přičemž zacílení této účasti odpovídalo geografickým prioritám zahraniční politiky ČR. Mezi tyto priority patří především západní Balkán, Afghánistán, Irák, Blízký východ a východní Evropa.

Civilní mise EU

Mise EULEX Kosovo (*EU Rule of Law Mission in Kosovo*) byla zahájena v únoru 2008, plných operačních schopností dosáhla v dubnu 2009. Mise je zaměřená na podporu kosovských úřadů v oblasti policie, spravedlnosti, celní problematiky, civilní správy a ochrany kulturního dědictví. Dne 8. 6. 2010 byl mandát mise prodloužen o další dva roky do 14. 6. 2012, celková délka mise bude však záviset na dosažených výsledcích a případné nutnosti dalšího unijního angažmá v oblasti. Ke konci roku 2010 v misi působilo přibližně 1700 expertů mezinárodního personálu a 1100 místních zaměstnanců. Mise EULEX se účastní většina členských zemí EU a dále Chorvatsko, Kanada, Norsko, Švýcarsko, Turecko a USA. Mise v Kosovu patří v rámci CSDP ke stěžejním z pohledu ČR, jde o civilní misi EU s naší největší personální účastí. Po většinu roku 2010

zde působilo okolo 30 českých, především policejních expertů (ale také justiční expertiza v osobě státního zástupce).

Mise EUPM (*EU Police Mission*) v Bosně a Hercegovině byla zahájena 1. 1. 2003 jako první policejní mise EU s původním mandátem na tři roky. Na základě žádosti Bosny a Hercegoviny byla mise s pozměněným mandátem dále prodloužena, aktuálně má její mandát platnost do 31. 12. 2011. Cílem mise je podpora vzniku efektivního multietnického policejního systému v BaH prostřednictvím poradenství, výcviku a školení příslušníků policejních složek. Revidovaný mandát z roku 2009 klade velký důraz zejména na boj proti korupci a organizovanému zločinu. Mise čítala ke konci roku 2010 cca 120 mezinárodních expertů a cca 150 místních zaměstnanců. ČR se na tomto počtu podílela pěti policejními experty.

Mise EUMM Gruzie (*EU Monitoring Mission in Georgia*) zahájila svoji činnost v říjnu 2008. Mandát mise byl v červenci 2009 prodloužen do září 2010 a následně v roce 2010 o dvanáct měsíců do 14. 9. 2011. Posláním mise je přispět ke stabilizaci bezpečnostní situace v Gruzii a okolního regionu v souladu s tzv. šestibodovým plánem. Mezi hlavní úkoly mise patří monitorování a podpora celkové stabilizace země dle šestibodového plánu, sledování situace odsunu ruských vojsk a dále činnost související s obnovou postižených oblastí (včetně problematiky přemístěných lidí v důsledku konfliktu). Po ukončení činnosti misí OSN a OBSE je EUMM jedinou mezinárodní monitorovací misí v oblasti. Mise je složena z policejních expertů a z odborníků na oblast právní a humanitární v počtu cca 300 mezinárodních expertů. Mise se účastní 26 členských zemí EU, včetně ČR, která se na ní v průběhu roku 2010 podílela zpočátku deseti, po navýšení pak třinácti experty z různých oblastí působnosti.

Mise EUBAM Moldavsko (*EU Border Assistance Mission to Moldova and Ukraine*) - asistenční mise EU na moldavsko-ukrajinské hranici - zahájila činnost v prosinci 2005. Jedná se o misi, která není součástí aktivit CSDP, ale je financována a řízena Evropskou komisí. Mise má dvouletý mandát, který byl dvakrát prodloužen – v roce 2007 a 2009, aktuální mandát platí do 30. 11. 2011. K jejím hlavním úkolům náleží odborná asistence a výcvik pohraničnicků a celníků přímo na hraničních přechodech, posilování integrovaného přístupu ke správě hranic, zejména spolupráce pohraničních a celních orgánů, podpora spolupráce a výměny informací mezi moldavskými a ukrajinskými orgány, poskytování odborných rad ústředním správním orgánům při provádění administrativních či legislativních reforem týkajících se hraniční a celní problematiky atd. Ke konci roku 2010 se na fungování mise podílel také jeden český celník.

Mise EUJUST LEX Irák (*EU Integrated Rule of Law Mission for Iraq*) na podporu reformy irácké trestní justice byla zahájena v červenci 2005. Mise měla do poloviny roku 2010 podobu vzdělávacích kurzů pořádaných na území členských států EU a velitelství mise sídlilo v Bruselu. V červnu 2010 však Rada EU společně s rozhodnutím o prodloužení mandátu mise o dva roky do 30. 6. 2012 souhlasila (v závislosti na vývoji bezpečnostní situace) s přenesením školicích aktivit i velitelství mise přímo do Iráku. Na konci roku 2010 probíhala fáze výběru místa pro budoucí -

pravděpodobně provizorní - velitelství mise a vytipování možných vhodných středisek pro výcvik. Ke konci roku 2010 působil ve styčné kanceláři jako koordinátor jeden český policejní důstojník, další český expert pak pracoval jako koordinátor kurzů v Bruselu.

Mise EUPOL Afghánistán (*EU Police Mission in Afghanistan*) byla zahájena v červnu 2007. V květnu 2010 byl mandát mise prodloužen o další tři roky do 31. 5. 2013. Hlavním zaměřením je policejní reforma na centrální, regionální i provinční úrovni. Důraz je kladen na těsnou spolupráci s dalšími aktéry působícími v Afghánistánu (NATO, OSN). Ke konci roku mise čítala přibližně 300 osob, přičemž mise nadále vyvíjí snahu o dosažení celkového plánovaného čísla 400 osob. ČR podporuje větší zapojení EU v Afghánistánu, včetně mise CSDP. Také z tohoto důvodu se v roce 2010 na chodu mise průběžně podílela účastí až osmi policejních expertů.

Mise EUPOL COPPS na palestinských územích (*EU Police Mission in the Palestinian Territories*), zřízená na základě dohody mezi Palestinskou samosprávou a EU, byla zahájena v lednu 2006. Hlavním cílem mise je asistence při implementaci tzv. rozvojového plánu palestinské policie. Projekt zahrnuje ze strany EU také výcvik a doplnění výbavy palestinské policie. Ke konci roku 2010 probíhaly úvahy o možnosti rozšíření působnosti mise, jež by tak v budoucnosti mohla asistovat také při výcviku palestinských pohraničnicků pro Gazou. Otázka bude předmětem dalších jednání v nadcházejícím roce. Mandát mise byl 17. 12. 2010 Radou EU prodloužen o 12 měsíců do konce roku 2011. ČR se na misi v průběhu roku 2010 podílela vysláním jednoho policejního experta.

Mise EUBAM RAFAH (asistenční mise EU na hraničním přechodu Rafáh mezi Gazou a Egyptem, *EU Border Assistance Mission at the Rafah Crossing Point*) zahájila činnost v listopadu 2005 s ročním mandátem, který byl opakovaně prodlužován. Cílem mise je aktivně monitorovat, verifikovat a hodnotit aktivity palestinské policie a celníků při správě přechodu. Již čtvrtým rokem je však aktivita mise suspendována a mise pouze udržuje svou operační způsobilost, přičemž podporuje činnost mise EUPOL COPPS. Její mandát byl v květnu 2010 prodloužen o rok a nyní platí do 24. 5. 2011. Rada EU opakovaně deklaruje připravenost EU okamžitě obnovit činnost mise, pokud to situace dovolí.

Mise EU SSR Guinea-Bissau na podporu reformy bezpečnostního sektoru (*Security Sector Reform*) v tomto africkém státě byla ukončena ke 30. 9. 2010 po vypršení jejího mandátu. EU SSR Guinea-Bissau zahájila činnost v červnu 2008 a podíleli se na ní vojenští a civilní poradci. Jejím úkolem bylo poskytování podpory a poradenství místním úřadům při reformě bezpečnostního sektoru, zahrnujícího armádu, policii i justici, a pomoc při plánování jejich restrukturalizace. V důsledku politické nestability v zemi a nedodržování ústavního pořádku ze strany guinejské armády rozhodla Rada EU v červenci 2010 o ukončení mise po vypršení jejího mandátu.

Vojenské operace EU

Operace EUFOR Althea je vojenskou operací EU, která byla zahájena v prosinci 2004 na základě mandátu rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1575, jež umožnila rozmístění sil EU v Bosně

a Hercegovině. Pokračujícím úkolem operace je zajistit plnění Daytonských/Pařížských dohod a přispívat k stabilnímu a bezpečnému prostředí v zemi. EUFOR Althea je součástí dlouhodobé strategie EU, jež podporuje demokratický vývoj v Bosně a Hercegovině s cílem připravit zemi na možné členství v Evropské unii. Operace efektivně využívá mechanismu Berlín+, který umožňuje spolupráci mezi EU a NATO s využitím aliančních prostředků. V roce 2010 bylo rozhodnuto o rozšíření úkolů operace a zahájeno plnění neexekutivních úkolů v oblasti budování schopností a výcviku (*capacity building and training*). Rovněž proběhla revize vojenských plánovacích dokumentů a velikost operace se s koncem roku snížila na cca 1400 vojáků. ČR se do operace v roce 2010 opět zapojila vysláním dvou vojenských expertů do neexekutivní výcvikové části.

Operace NAVFOR Atalanta je první námořní operací EU a byla zahájena v prosinci 2008 při pobřeží Somálska původně s ročním mandátem. Ten byl postupně opakovaně prodlužován, v současnosti platí až do konce roku 2012. Operace se soustředí na ochranu plavidel, jež jsou součástí Světového potravinového programu (*World Food Programme*), který zajišťuje dodávky potravin a poskytuje pomoc utečencům v Somálsku, a také dalších ohrožených plavidel proplouvajících severozápadním Indickým oceánem a Adenským zálivem. Operace Atalanta je zároveň součástí mezinárodně koordinovaných aktivit vůči pirátství v okolí Somálska (zahrnujících mj. *NATO Maritime Group*). Přetrvávajícím problémem, který mise EU řeší, je otázka nakládání se zadrženými piráty a s ní související právní náležitosti. ČR se již na začátku roku 2010 do operace zapojila vysláním tří příslušníků AČR do operačního velitelství mise v Northwoodu ve Velké Británii.

Vojenská výcviková mise EUTM Somálsko (*EU Training Mission Somalia*) je misí EU probíhající v Ugandě k výcviku somálských bezpečnostních sil. Tato mise má v návaznosti na rezoluci RB OSN č. 1872 za účel především posílit Přechodnou federální vládu Somálska (*Transitional Federal Government, TFG*) a její instituce. Mise probíhá v úzké koordinaci s dalšími partnery, včetně ugandské vlády, Africké unie (a její mise v Somálsku – AMISOM), OSN a USA. EUTM Somálsko byla zahájena 7. 4. 2010 a její mandát, sestávající ze dvou šestiměsíčních výcvikových cyklů, by měl být ukončen v průběhu roku 2011. Úkolem mise je podporovat základní výcvik vojáků a poskytovat specializovaný výcvik pro poddůstojníky a nižší důstojníky.

Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc EU

Rozvojová spolupráce

V oblasti rozvojové spolupráce dominovala v prvním pololetí roku 2010 příprava EU na summit OSN k Rozvojovým cílům tisíciletí (*Millennium Development Goals, MDGs*), který se uskutečnil v září v New Yorku.

Přípravou EU na Summit k MDGs se zabývala dvě zasedání Rady pro zahraniční věci EU ve formátu ministrů pro rozvoj. na zasedání, jež proběhlo 10. 5. 2010 v Bruselu, vedla delegaci ČR 1. náměstkyně ministra zahraničních věcí H. Bambasová. Posouzen zde byl také další postup EU při

obnově Haiti a fungování Evropské služby vnější akce (ESVA) z pohledu rozvojové problematiky. Na zasedání, které se uskutečnilo 14. 6. 2010 v Lucemburku, Rada přijala konečnou podobu společné pozice EU pro Summit OSN k Rozvojovým cílům tisíciletí. Součástí závěrů Rady k MDGs byl také Akční plán k rovnoprávnosti žen a mužů.

Z dalších jednání EU k rozvojové tematice bylo z hlediska ČR důležité dárcovské zasedání konzultační skupiny EU – Moldavsko (*Consultative Group Meeting – Moldova Partnership Forum*), které se konalo 24. 3. 2010 v Bruselu. Delegaci ČR vedl M. Lexa, velvyslanec pro Východní partnerství EU, který prezentoval v průběhu zasedání dosavadní českou zahraniční rozvojovou spolupráci v Moldavsku, jež patří mezi prioritní země zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Na podzim byla z hlediska ČR významnou rozvojovou událostí oficiální návštěva komisaře odpovědného za rozvojovou spolupráci A. Piebalgse v České republice dne 7. 10. 2010. Komisař se setkal se členy Výboru pro evropské záležitosti a Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, s náměstkem ministra zahraničních věcí T. Dubem, se zástupci dalších ministerstev v rámci setkání s Radou pro zahraniční rozvojovou spolupráci i s ředitelem České rozvojové agentury za přítomnosti zástupců neziskového sektoru. Jednání se týkala zejména budoucnosti rozvojové spolupráce Evropské unie a výraznějšího zapojení nových členských států do formování a implementace rozvojové pomoci EU, včetně možnosti uplatnění transformační zkušenosti, kterou ČR i další země disponují.

Dne 9. 12. 2010 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady pro zahraniční věci EU ve formátu ministrů pro rozvoj, v jehož průběhu Evropská komise představila *Zelenou knihu Rozvojová politika EU pro udržitelný rozvoj a růst podporující začlenění. Zvýšení dopadu rozvojové politiky EU*, která byla zveřejněna dne 11. 11. 2010. Účastníci jednání reflektovali také další Zelenou knihu, k níž paralelně probíhal konzultační proces, a to *Zelenou knihu k budoucnosti rozpočtové podpory*. MZV ČR k oběma dokumentům uspořádalo široký konzultační proces a ve stanoveném termínu zaslalo Evropské komisi příslušné stanovisko. Kromě obou Zelených knih se ministři pro rozvoj zabývali také perspektivami rozvojové spolupráce s Afghánistánem a situací na Haiti. Posoudili rovněž možnosti využívání inovativních zdrojů financování rozvoje a schválili Závěry Rady k transparentnosti rozvojové politiky.

Humanitární pomoc EU

V souladu s Lisabonskou smlouvou, jež v lednu 2010 vstoupila v platnost, se oblast humanitární pomoci přesunula do sdílených kompetencí. Tento posun byl reflektován rovněž v nově ustavené Evropské komisi, kde vzniklo samostatné portfolio pro humanitární pomoc, krizové řízení a mezinárodní spolupráci.

Generální ředitelství Evropské komise pro humanitární pomoc (DG ECHO) ve své Operační strategii humanitární pomoci na rok 2010 identifikovalo tyto průřezové priority, s nimiž se ztotožňuje také ČR: respektování mezinárodního humanitárního práva a humanitárního prostoru, prevence katastrof a posilování vlastních schopností reakce postižených zemí, respektování

humanitárních zásad při využívání vojenských kapacit. Teritoriálně DG ECHO vyčlenilo 54 % humanitárního rozpočtu na humanitární potřeby v Africe, 16 % pro Asii a 14 % na Blízký východ. Sektorově dominovala potravinová pomoc zejména v subsaharské Africe (27 % rozpočtu). Část rozpočtu (10 %) byla věnována na prevenci katastrof v obzvlášť zranitelných oblastech (západní i východní Afrika, Střední a jihovýchodní Asie, Kavkaz, Střední Amerika).

Zásadním humanitárním tématem roku 2010 byla v rámci EU reakce na lednové zemětřesení na Haiti. EU (členské státy a Evropská komise) na pomoc Haiti přislíbila na léta 2010–13 částku 1,235 mld. EUR. do této částky byla zahrnuta rovněž pomoc, kterou v roce 2010 poskytla ČR. Také na epidemii cholery, jež Haiti zasáhla na podzim 2010, EU zareagovala poskytnutím humanitární pomoci s důrazem na preventivní hygienická opatření.

Na konkrétní pomoc pro Haiti navázalo komplexní vyhodnocování akceschopnosti EU při reagování na katastrofy velkého rozsahu (proces Haiti Lessons Learnt). V červnu předložily Vysoká představitelka C. Ashtonová a komisařka pro humanitární pomoc K. Georgievová podněty k možnému zlepšení koordinace, akceschopnosti a viditelnosti EU. Tyto podněty dále rozpracovalo podzimní Sdělení Evropské komise k humanitárním a civilním aspektům zlepšené reakce na katastrofy, jež vyústilo do přijetí Závěrů Rady v prosinci 2010. Jádrem přijatých návrhů je vytvoření koordinačního plánovacího centra v rámci DG ECHO. Paralelně probíhala v roce 2010 také jednání o vytvoření komplexní krizové dimenze v rámci nově ustavované Evropské služby vnější akce.

Pracovní skupina pro humanitární a potravinovou pomoc (COHAFA) se zabývala také dalšími velkými katastrofami (Pákistán, Konžská demokratická republika, Somálsko, Súdán, západní Afrika, Jemen) a v potravinovém segmentu zejména přípravou renegociace Úmluvy o potravinové pomoci. Na jaře 2010 připravila COHAFA Závěry Rady k poskytování potravinové pomoci a návazně přehled o principech a úskalích nutriční péče.

Na podzim 2010 bylo z podnětu Evropské komise v rámci pracovní skupiny COHAFA zahájeno střednědobé vyhodnocování Akčního plánu k Humanitárnímu konsenzu EU. ČR se do vyhodnocování aktivně zapojila a zdůraznila především potřebu dalšího budování kapacit EU–12, zaměření EU na prevenci katastrof ve světě a posílení návaznosti humanitárních a rozvojových aktivit.

2. Česká republika a Organizace Severoatlantické smlouvy

Bilaterální jednání členů vlády ČR s GT NATO a návštěvy v ČR

- Předseda vlády ČR P. Nečas
16. 9. 2010, Brusel.
- 1. místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí ČR K. Schwarzenberg
13. 9. 2010, Brusel.
- Ministr obrany ČR A. Vondra
14. 10. 2010, Brusel.
- Místopředseda vlády a ministr obrany ČR M. Barták
5. 2. 2010, Istanbul.
- Návštěva GT NATO A. F. Rasmussena v Praze
5. 3. 2010

Summity a ministerská zasedání v roce 2010

- Summit na úrovni hlav států a předsedů vlád:
19. – 20. 11. 2010, Lisabon.
- Společné zasedání ministrů obrany a zahraničních věcí:
14. 10. 2010, Brusel.
- Zasedání ministrů zahraničních věcí:
22. – 23. 4. 2010, Tallinn.
22. 9. 2010, Rada NATO–Rusko, New York.
- Zasedání ministrů obrany:
4. – 5. 2. 2010, Istanbul.
10. – 11. 6. 2010, Brusel.

Politická témata

Nová Strategická koncepce NATO

Klíčovou politickou událostí roku 2010 bylo pro Alianci schválení nové Strategické koncepce (*Strategic Concept*) na Lisabonském summitu v listopadu 2010. Ta nahradila předchozí Strategickou koncepci, která NATO byla přijata na Washingtonském summitu v dubnu 1999.

Strategická koncepce je nejvýše postavený politický dokument, určující strategické směřování NATO pro období nadcházejících zhruba deseti let. O zpracování tohoto dokumentu rozhodl summit NATO ve Štrasburku/Kehlu v dubnu 2009, přičemž podklad pro její přípravu měla pomoci vypracovat skupina odborníků pod vedením generálního tajemníka NATO. Tato dvanáctičlenná skupina v čele s M. Albrightovou předala v květnu 2010 svá doporučení pod názvem *NATO 2020: Zajištěná bezpečnost, aktivní angažmá (NATO 2020: Assured Security; Dynamic Engagement)*. Práce skupiny pokrývala dvě ze tří fází přípravy nové koncepce a ČR se do obou fází aktivně zapojila. V první tzv. „sběrné“ (*reflection*) fázi ČR uspořádala v lednu 2010 v Praze jeden z doplňkových seminářů. ve druhé tzv. „konzultační“ (*consultation*) fázi v dubnu 2010 navštívili Prahu dva ze skupiny odborníků G. Aragona a M. Gervais–Vidricaire ke konzultacím o pozicích, preferencích a očekáváních ČR. Vlastní text nové Strategické koncepce byl dojednáán mezi spojenci ve třetí tzv. „navrhovací a vyjednávací“ (*drafting and final negotiation phase*), do níž se ČR rovněž aktivně zapojovala.

Nová Strategická koncepce NATO nazvaná Aktivní spolupráce, moderní obrana (*Active Engagement, Modern Defence*) potvrdila, že největší odpovědností Aliance je ochrana a obrana území a obyvatelstva podle článku 5 Washingtonské smlouvy. I proto Aliance rozhodla o budování územní protiraketové obrany a potvrdila, že zůstane jadernou aliancí tak dlouho, dokud budou na světě existovat jaderné zbraně. V moderním bezpečnostním prostředí vyznačujícím se rostoucí vahou nových hrozeb bude Aliance nadále plnit tři klíčové úkoly – kolektivní obranu, zvládání krizí (*crisis management*) a kooperativní bezpečnost. Za tímto účelem podnikne kroky, jež reagují jak na vývoj stávajících hrozeb, tak na hrozby nové.

České republice se podařilo do Strategické koncepce prosadit všechny svoje zásadní pozice, a je proto s výsledkem spokojena. ČR ocenila jak strukturu a tematickou vyváženost dokumentu, tak i srozumitelnost textu pro veřejnost.

Protiraketová obrana

Více než 30 zemí světa buduje nebo již zvládá schopnost využít balistické rakety ke konvenčnímu útoku nebo dokonce útoku za použití zbraní hromadného ničení. Přestože NATO nemá obavy z bezprostředního útoku žádné země, hrozba balistických raket je reálná a roste. Dosavadní alianční aktivity na poli protiraketové obrany (PRO) zásadně rozšířil lisabonský summit přelomovým politickým rozhodnutím o vytvoření schopnosti PRO k ochraně území a obyvatelstva zemí NATO v Evropě. Završil tím proces zkoumání proveditelnosti takové PRO v kontextu NATO, jenž byl zahájen na pražském summitu NATO v listopadu 2002.

Základem teritoriální PRO NATO bude úprava již realizovaného systému PRO bojiště (*Active Layered Theatre Ballistic Missile Defence, ALTBMD*), který zajistí velení a řízení. Senzory a protiraketové systémy poskytnou spojenci, přičemž nejzásadnější je příspěvek USA formou tzv. fázového adaptivního přístupu (*Phased Adaptive Approach, PAA*).

Součástí rozhodnutí Lisabonského summitu o územní PRO bylo zopakování alianční připravenosti spolupracovat s Ruskem a dalšími euro-atlantickými partnery. Rusko obecně takovou spolupráci na teritoriální PRO neodmítá, což potvrdil prezident D. Medveděv v Lisabonu na summitu Rady NATO–Rusko. Současně alianční a ruské politické špičky v Lisabonu rozhodly také o obnovení spolupráce v oblasti PRO bojiště, která byla Ruskem přerušena v roce 2008. Tato rozhodnutí rámovalo společné hodnocení hrozeb balistických raket a zbraní hromadného ničení, které Rada NATO–Rusko vypracovala v roce 2010. Přestože se na některých rysech hrozeb obě strany ne zcela shodnou, společné hodnocení poskytuje základ pro budoucí jednání i praktickou spolupráci v oblasti PRO.

Česká republika ve vnitro–aliančních jednáních vystupovala velmi aktivně v souladu s dlouhodobou pozicí, jež podporovala vznik územní PRO v kontextu NATO.

Nešíření zbraní hromadného ničení

NATO pokračuje v budování schopností ke zvládnutí následků útoku zbraněmi hromadného ničení. V roce 2010 probíhala jednání o dalším rozvoji centra chemické, biologické, radiační a jaderné ochrany ve Vyškově (*Centre of Excellence, CoE*) a jeho obohacení o analytické a monitorovací schopnosti (*Reachback and Fusion, RBF*).

NATO v nové Strategické koncepci potvrdilo roli prostředků jaderného odstrašení i připravenost pracovat na vytváření podmínek pro svět bez jaderných zbraní v souladu se smlouvou o nešíření jaderných zbraní. Všechny kroky na poli jaderného odzbrojení bude NATO provádět na bázi principu reciprocity a transparentnosti a po dobu existence jaderných zbraní si zachová dostatečné prostředky pro efektivní jaderné odstrašení a zajištění bezpečnosti svých členů. Otázky jaderného nešíření, ostatních zbraní hromadného ničení a hrozby šíření balistických raket jsou předmětem dialogu NATO s partnery, a to jak v rámci Rady NATO – Rusko, Rady euroatlantického partnerství (EAPC), tak v rámci dalších partnerských formátů.

Ve dnech 24. – 25. 6. 2010 uspořádalo MZV ČR ve spolupráci se sekretariátem NATO 6. výroční konferenci o zbraních hromadného ničení, kontrole zbrojení a nešíření, která umožnila diskusi o hrozbách představovaných balistickými raketami a jadernými zbraněmi, včetně diskuse o výsledcích 8. hodnotící konference smlouvy o jaderném nešíření NPT a vznikající nové Strategické koncepci.

Česká republika se výrazně profilovala v oblasti schopností obrany a ochrany proti zbraním hromadného ničení. Význam problematiky nešíření v alianční agendě dlouhodobě poroste. ČR klade mimo jiné důraz na výměnu informací a zkušeností mezi spojenci, ale i ve vztahu

k partnerům. Probíhaly také přípravy na konferenci k detekci a identifikaci zbraní hromadného ničení, kterou ČR uspořádá v Praze na počátku roku 2011.

Kybernetická bezpečnost

Kybernetická bezpečnost se stala jednou z priorit NATO, jak potvrdila nová Strategická koncepce. Má-li být Aliance schopna zvládat kybernetický rozměr současných konfliktů a hrozeb, musí zahrnout kybernetickou dimenzi do svého plánování a posílit své schopnosti odhalit, rozkrýt a neutralizovat kybernetické útoky a minimalizovat jejich dopad na kritickou infrastrukturu NATO. NATO proto na základě zadání summitu v Lisabonu vypracuje strategii pro kybernetickou bezpečnost a akční plán pro její realizaci s termínem dokončení do června 2011. Prvotním cílem je soustředit všechny složky NATO pod centralizovaný systém ochrany a plně do roku 2012 zprovoznit alianční centrum ochrany proti kybernetickým útokům (*NATO Computer Incident Response Capability, NCIRC*).

Komplexní přístup

Komplexní přístup (*Comprehensive Approach, CA*) je konceptem plánování a vedení stabilizačních operací NATO, jenž se nesoustřeďuje pouze na vojenský rozměr operace, ale bere v úvahu celou škálu nástrojů nezbytných pro udržitelné řešení krizové situace (tj. nejen vojenské, ale i civilní) a efektivně koordinuje alianční úsilí s dalšími aktéry působícími v oblasti operace. Jeho podstatou je snaha o co nejužší koordinaci mezi Aliancí a vládními a nevládními organizacemi působícími v prostoru operací, a to již od plánovací fáze. Základem aliančních snah v oblasti komplexního přístupu je tzv. Akční plán komplexního přístupu (*Comprehensive Approach Action Plan*), přijatý na bukurešťském summitu NATO v dubnu 2008 a obsahující konkrétní praktické návrhy na implementaci tohoto konceptu. Plán je postupně naplňován a jeho plnění Aliance pravidelně vyhodnocuje.

Zejména vzhledem ke zkušenostem z mise ISAF v Afghánistánu rozhodla Aliance o vytvoření limitované civilní schopnosti NATO mj. pro situace, kdy nebudou jiní aktéři schopni či ochotni plnit civilní úkoly nezbytné pro dosažení udržitelného řešení krize. Aliance by měla v těchto situacích umět využívat a koordinovat jak vojenské, tak civilní schopnosti, které jednotlivé země poskytnou pro alianční mise. NATO tak do určité míry získává možnost zaplňovat mezery v mezinárodním stabilizačním a rekonstrukčním úsilí vzniklé chybějící či nedostatečnou přítomností ostatních mezinárodních aktérů v konkrétní krizové oblasti.

V roce 2010 začala fungovat databáze civilních expertů (*Comprehensive Approach Specialist Support, COMPASS*) v oblastech politiky, rekonstrukce a stabilizace, a médií, které lze vyžít při plánování a průběhu operací NATO. Na konci roku obsahovala databáze celkem 169 civilních expertů z devíti spojeneckých zemí. ČR do této databáze přispěla čtyřmi experty. Obecně se ČR na koncepčním poli v oblasti komplexního přístupu angažuje od samého počátku.

Rusko

V roce 2010 došlo k normalizaci pracovních vztahů NATO–Rusko, a to především formou plnění úkolů zadaných ministry zahraničních věcí NATO–Rusko v prosinci 2009. Činnost Rady NATO–Rusko (*NATO–Russia Council, NRC*) se zaměřila na ustavení nové pracovní struktury a definování mandátů nových, resp. sloučených výborů a pracovních skupin. Vedle toho velkou část činnosti NRC zabralo vypracování tzv. Společného hodnocení bezpečnostních výzev 21. století (*Joint Review of the 21st Century Common Security Challenges*). Konečný dokument, předložený lisabonskému summitu Rady NATO–Rusko v listopadu 2010, obsahuje jak analýzu, tak návrhy na konkrétní praktickou spolupráci v pěti oblastech – boj proti terorismu, vč. zranitelnosti kritické infrastruktury, pirátství, Afghánistán, katastrofy způsobené přírodou či lidmi a šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů.

V oblasti konkrétních výsledků však v roce 2010 nedošlo k rozšíření praktické spolupráce Rady NATO–Rusko mimo již existující oblasti. Rada NATO–Rusko nadále plnila důležitou úlohu politického diskusního fóra. Přes shodu na řadě oblastí společného zájmu stále existují mezi NATO a Ruskem v některých otázkách zásadní názorové rozdíly. Typicky jde o situaci v Gruzii a plnění ruských závazků z roku 2008.

Česká republika se výrazně angažovala v duchu tzv. dvoukolejného přístupu, zahrnujícího jak dimenzi Rady NATO–Rusko, tak dimenzi čistě alianční. Praktickým příspěvkem ČR do spolupráce v rámci Rady NATO–Rusko byl mj. dobrovolný příspěvek cca 235 tis. Kč na projekt Rady NATO–Rusko zaměřený na protidrogový výcvik pro Afghánistán, země Střední Asie a od lisabonského summitu Rady NATO–Rusko také pro Pákistán (*NRC Project on Counter – Narcotics Training of Afghan, Central Asian and Pakistan Personnel*). ČR dále v říjnu 2010 v Praze uspořádala seminář zaměřený na vojenskou interoperabilitu v konkrétní logistické oblasti (vodohospodářství).

Ukrajina

Vztah Aliance s Ukrajinou prošel v roce 2010 podstatnou transformací v návaznosti na změnu orientace ukrajinské zahraniční politiky a přijetí zákona o postavení země mimo politicko–vojenská uskupení, včetně NATO. Podoba další vzájemné spolupráce v novém kontextu byla hlavní náplní jednání Komise NATO–Ukrajina (*NATO–Ukraine Commission, NUC*) i řady dalších formátů. Ukrajina projevila zájem o rozvoj konstruktivního partnerství s Aliancí a především o praktickou spolupráci. Pokračovala v plnění Ročního národního programu (*Annual National Programme, ANP*), ujistila Alianci o pokračující účasti ve všech hlavních vojenských operacích (KFOR, ISAF, NTM–I, operace *Active Endeavour*) a nově v silách rychlé reakce NATO (*NATO Response Force, NRF*). Přišla také s návrhy na spolupráci v nových oblastech, např. v oblasti kybernetické obrany. V listopadu 2010 Ukrajina ustavila nový koordinační systém pro spolupráci s NATO pod vedením ministra zahraničních věcí.

Česká republika vůči Ukrajině prosazovala politiku aktivního partnerství a zachování otevřených dveří Aliance a podpory transformace ukrajinských bezpečnostních složek.

Gruzie

Gruzie v roce 2010 uvítala prohlášení lisabonského summitu, které potvrzuje rozhodnutí summitu v Bukurešti o jejím budoucím členství v Alianci. Nezbytné přípravy nadále pokračují především v rámci Ročního národního programu (*Annual National Programme, ANP*), jehož plnění bylo spojenci za rok 2010 hodnoceno pozitivně. Politickému dialogu v rámci Komise NATO–Gruzie (*NATO–Georgia Commission, NGC*) ještě v první polovině roku dominovaly bezpečnostní otázky, ve druhém pololetí již převážil vnitřní vývoj v Gruzii, zejména probíhající reformy a národní strategie vůči Jižní Osetii a Abcházii. Aliance v roce 2010 otevřela v Tbilisi styčnou kancelář. Gruzínská specializovaná škola ve městě Sachker byla zařazena mezi výcviková centra v rámci programu Partnerství pro mír (*Partnership for Peace, PfP*). Zásadní význam má příspěvek Gruzie do operace ISAF, kde působí více než 900 gruzínských vojáků. V roce 2010 Gruzie navýšila také své aktivity v rámci výcviku afghánských ozbrojených sil a budování schopností afghánské administrativy.

Česká republika nadále podporuje gruzínské aspirace na členství v Alianci a důslednou politiku podpory územní celistvosti a suverenity Gruzie. V říjnu 2010 byla úspěšně spuštěna implementace první fáze projektu v oblasti nakládání s nevybuchlou municí a pozemními minami a výstavby rehabilitačního střediska (*Explosive Remnants of War Clearance and Medical Rehabilitation Support to Georgia*). Projekt je financován ze svěřeneckého fondu, který ČR založila a vede společně s Litvou a Estonskem. ČR se nadále angažovala při pořádání kurzů v oblasti logistiky a zásobování gruzínských ozbrojených sil.

Partnerské formáty

Nová Strategická koncepce považuje partnerství za důležitý nástroj, který Alianci napomáhá při plnění jejích cílů a posiluje mezinárodní bezpečnost. Strategie nově definuje cíle partnerské politiky a dává směr její reformě, o které NATO diskutuje již od počátku roku 2010.

Část změn je zaměřena na spolupráci se stávajícími partnerskými zeměmi s cílem zjednodušit procedury a sjednotit partnerské nástroje pro všechny institucionalizované partnerské formáty: Rada euroatlantického partnerství/Partnerství pro mír, (*Euro–Atlantic Partnership Council/Partnership for Peace, EAPC/PfP*), Středomořský dialog (*Mediterranean Dialogue, MeD*) a Istanbulska iniciativa spolupráce (*Istanbul Cooperation Initiative, ICI*), i pro stávající partnery stojící mimo ně. Prvním krokem bylo ustavení aliančního Výboru pro partnerství (*Partnership and Policy Committee*), který integruje veškeré aspekty aplikace partnerství. Na podzim roku 2010 pak byly zahájeny práce na sjednocení partnerských nástrojů a mechanismů v podobě shodné procedury pro vypracování individuálních programů spolupráce a jednotné nabídky aktivit.

Na strategické úrovni se reforma partnerství zaměřuje na prohlubování politického dialogu a spolupráce se stávajícími a novými partnery k prioritním tématům NATO, jako jsou energetická

bezpečnost, nešíření zbraní hromadného ničení či zvládání krizí. Neméně důležitým účelem reformy je rozšíření okruhu potenciálních přispěvatelů do stávajících i budoucích aliančních operací.

Akcentovaným aspektem reformy je pružnost a možnost potkávat se s partnery relevantními pro důležitá témata ve flexibilních formátech dle aktuální potřeby. Více prostoru se tak zřejmě dostane i zemím mimo partnerské formáty. Jedná se především o země, se kterými již dnes NATO bilaterálně spolupracuje: Austrálii, Japonsko, Korejskou republiku, Nový Zéland (doposud známé jako „kontaktní země“), Pákistán, Irák a Afghánistán. Předpokládá se však, že se tato skupina „globálních partnerů“ bude postupně rozšiřovat.

Česká republika podporuje zefektivnění systému aliančních partnerství tak, aby nediskriminoval žádného partnera dle příslušnosti k určité skupině, a podporuje rozvoj partnerství na základě reciprocity, vzájemné výhodnosti a pragmatičnosti. Podporuje však také zachování dlouhodobých politických cílů partnerství, zejména budování stability v euro-atlantickém prostoru prostřednictvím podpory politických a vojenských reforem, multilaterálního politického dialogu a budování důvěry mezi partnery.

Rada euroatlantického partnerství

V rámci Rady a programu Partnerství pro mír pokračovaly práce na vývoji společných politik a postupů v oblastech společných výzev, jako jsou výcvik a vzdělávání, role žen při řešení konfliktů či iniciativa v rámci budování protikorupčního prostředí na resortech obrany. U příležitosti 10. výročí přijetí rezoluce RB OSN č. 1325 o ženách, míru a bezpečnosti Rada projednala zprávu NATO o implementaci této rezoluce a přijala za své doporučení do budoucna. V duchu sjednocování aliančního přístupu k partnerským formátům byla politika k rezoluci RB OSN č. 1325 otevřena i zemím Středomořského dialogu (MeD) a Istanbulské iniciativy spolupráce (ICI).

Středomořský dialog

Obecně byly vztahy v rámci Středomořského dialogu (*Mediterranean Dialogue, MeD*) poznamenány dopadem vojenské intervence Izraele v pásmu Gazy v lednu 2009. Arabští partneři z MeD (Alžírsko, Egypt, Jordánsko, Maroko a Tunisko) i nadále nejsou připraveni zasedat na vyšší úrovni. V této souvislosti bylo také již podruhé odloženo zasedání *Atlantic Policy Group* ve formátu MeD. Na pracovní úrovni však spolupráce pokračuje. V roce 2010 se uskutečnilo setkání s MeD na úrovni velvyslanců v souvislosti s diskusí o připravované nové Strategické koncepci NATO.

V průběhu roku 2010 byly schváleny Individuální programy spolupráce (*Individual Cooperation Programme, ICP*) s Marokem, Mauretánií a Tuniskem. V rámci MeD se tím podařilo uzavřít ICP se všemi zeměmi vyjma Alžírsko. V prosinci 2010 Aliance schválila zařazení Káhirskeho střediska pro řešení konfliktů a udržování míru v Africe (*Cairo Center for Conflict Resolution and Peacekeeping in Africa, CCCPA*) do sítě partnerských výcvikových center. CCCPA se tak stalo prvním výcvikovým střediskem v zemích Středomořského dialogu.

Na jaře 2010 Aliance schválila rozšíření zapojení Izraele do operace *Active Endeavour*, do níž Izrael přispěje bojovým plavidlem. V současné době probíhá proces jeho certifikace a není zřejmé, kdy dojde ke skutečnému operačnímu nasazení.

Česká republika dlouhodobě podporuje individualizovanou spolupráci ve formátu MeD. Na základě dohody o spolupráci vyslala ČR v období od května do srpna 2010 do Jordánska ženijní jednotku, která se v rámci cvičení podílela za pomoci dvou specializovaných kompletů „Božena“ na odminování údolí řeky Jordán.

Istanbulská iniciativa spolupráce

Užší spolupráci mezi zeměmi Istanbulské iniciativy spolupráce (*Istanbul Cooperation Initiative, ICI*) a NATO nadále omezuje absence účasti dvou vlivných zemí regionu, Saúdské Arábie a Ománu, v tomto formátu. Dalším z aspektů ovlivňujících spolupráci jsou nenaplněná očekávání ze strany zemí ICI např. ve věci získání bezpečnostních záruk NATO v případě konfliktu v regionu. V roce 2010 lze rovněž sledovat klesající zájem v oblasti praktické spolupráce.

Na úrovni velvyslanců proběhla v roce 2010 dvě setkání. V průběhu březnového zasedání zástupci zemí ICI konstatovali existenci protínajících se zájmů NATO a ICI (proliferace ZHN, iránský jaderný program, boj proti pirátství a terorismu, stabilizace Afghánistánu a Iráku, bezpečnost energetické infrastruktury). Současně zopakovali, že prioritou zemí ICI zůstává blízkovýchodní mírový proces. Druhé velvyslanecké setkání v září diskutovalo přípravu nové Strategické koncepce NATO. V závěru roku Katar potvrdil, že bude hostit již tradiční velvyslaneckou konferenci NATO–ICI, která se uskuteční v únoru 2011 v Dauhá. Konference by měla být příležitostí k diskusi o nové strategii dlouhodobých cílů a závazků regionu, které by odpovídaly reálným potřebám partnerů ICI.

Západní Balkán

Aktuální stav euroatlantických integrací jednotlivých zemí regionu západního Balkánu nejlépe shrnul závěry lisabonského summitu. Deklarace summitu ve vztahu k celému regionu znovu zdůraznila, že stabilita západního Balkánu zůstává důležitou pro evropskou bezpečnost, a dále potvrdila, že alianční dveře (tzv. *Open Door Policy*) zůstávají otevřeny všem zemím, které jsou připraveny sdílet hodnoty, na nichž je NATO postaveno.

Ve vztahu k jednotlivým zemím regionu se pak soustředila na individuální záležitosti. Makedonii/FYROM se ani v roce 2010 nepodařilo vyřešit otázku sporného názvu země, která Makedonii nadále nutí přešlapovat před branami Aliance. Spojenci tak v závěrečné Deklaraci zopakovali závazek summitu v Bukurešti (2008), tj. její pozvání ke členství, jakmile bude spor o název vyřešen. V případě Černé hory Deklarace ocenila aktivní účast v rámci jejího prvního kola Akčního plánu členství (*Membership Action Plan, MAP*). Bosně a Hercegovině se prozatím nepodařilo splnit podmínku stanovenou na zasedání aliančních ministrů zahraničních věcí v Tallinnu v dubnu 2010 (tj. nalézt dohodu ve věci přeregistrace nemovitého vojenského majetku). Až po jejím splnění Severoatlantická rada (*North Atlantic Council, NAC*) rozhodne o zahájení

prvního cyklu Akčního plánu členství. Spojenci také v Deklaraci ocenili zlepšující se spolupráci Srbska s Aliancí, které avizuje zintenzivnění partnerské spolupráce s NATO, přestože i nadále platí, že nemá ambici stát se plnohodnotným členem.

Černá Hora a Bosna a Hercegovina

Černá Hora úspěšně zahájila svůj první cyklus Akčního plánu členství, když v září 2010 předložila svůj první Roční národní plán, specifikující její činnost v rámci tohoto programu. Země pokračuje v reformě a rozvoji svého obranného sektoru v souladu s požadovanými standardy Aliance.

Bosna a Hercegovina zaznamenala v roce 2010 určitý úspěch ve svém přibližování se k NATO. Na schůzce aliančních ministrů zahraničních věcí v estonském Tallinnu v dubnu 2010 byla totiž podmíněně přizvána do MAP. Musí však nejprve splnit podmínku týkající se registrace státního vojenského majetku, než bude moci spojencům předložit svůj Roční národní plán, a tak zahájit první kolo MAP. Do té doby bude pokračovat v plnění stávajícího rámce své spolupráce s Aliancí – Individuálního partnerského akčního plánu (*Individual Partnership Action Plan*). Realizaci reforem a další pokrok země následně zbrzdilo konání všeobecných voleb a posléze sestavování nové bosenské vlády a parlamentu, které se přelilo až do začátku roku 2011. V Sarajevu nadále funguje regionální velitelství NATO, mezi jehož hlavní úkoly patří podpora mise Evropské unie EUFOR ALTHEA a asistence při reformě obranného sektoru.

Makedonie / FYROM

Pro Makedonii/FYROM nepřinesl rok 2010 ohledně přibližování k NATO žádný pokrok. Aliance pouze opakovaně potvrdila své rozhodnutí z bukureštského summitu z dubna 2008, že Makedonie bude přizvána do NATO, jakmile nalezne přijatelný kompromis pro vyřešení sporné otázky svého názvu.

V roce 2010 se regionální velitelství NATO ve Skopji přeměnilo na Styčný tým, jehož hlavním úkolem je podpora obranných reforem země zaměřených na její budoucí členství v Alianci.

Srbsko

Rok 2010 přinesl Srbsku dlouho očekávanou certifikaci Bezpečnostní dohody (*Security Agreement*) o ochraně utajovaných skutečností s NATO, což Bělehradu umožnilo plnohodnotnou práci v programu Partnerství pro mír a zahájení příprav na oficiální otevření partnerské mise při Alianci. Tu kromě oficiálně jmenovaného srbského velvyslance při Alianci nově tvoří i dva příslušníci vojenské sekce. Srbsko rovněž signalizovalo zájem o zahájení spolupráce s NATO v rámci Individuálního partnerského akčního plánu (*Individual Partnership Action Plan*), k čemuž by mohlo dojít v roce 2011.

V Bělehradě nadále působila Vojenská styčná kancelář NATO (*Military Liaison Office, MLO*). Kancelář v roce 2010 vedl český brigádní generál J. Kaše.

Česká republika dovršila dvouletý cyklus výkonu tzv. Kontaktního velvyslanectví NATO (*Contact Point Embassy*) v Bělehradě a prosadila jeho prodloužení na další dva roky, 2011–2012.

Její úsilí se nadále zaměřuje na oblast veřejné diplomacie, spolupráci s nevládním sektorem při přípravě a financování projektů souvisejících s NATO a předávání zkušeností ČR z programu PfP. Vedoucí Stálé delegace při NATO M. Povejšil rovněž vykonal návštěvu Srbska, kde se zúčastnil řady debat a přednášek na téma aktuálních otázek Severoatlantické aliance.

Energetická bezpečnost

V první polovině roku 2010 bylo téma energetické bezpečnosti v Alianci diskutováno v souvislosti s vývojem po druhé ukrajinsko–ruské plynové krizi v roce 2009 a v souvislosti s hodnocením rizik a hrozeb energetické bezpečnosti a energetické infrastruktury ve specifických regionech. V druhé polovině roku 2010 byla tomuto tématu věnována pozornost v souvislosti s přípravou nové Strategické koncepce NATO a pravidelnou zprávou o implementaci role NATO v energetické bezpečnosti, jež byla předložena na lisabonském summitu. Na podzim 2010 se uskutečnil seminář s partnery z EAPC k ochraně kritické energetické infrastruktury.

Nová Strategická koncepce NATO odráží různou míru závislosti spojenců na zahraničních dodavatelích a přepravních energiích pro zajištění jejich energetických potřeb. Jako jeden z cílů proto Aliance definuje rozvoj schopností, které budou přispívat k energetické bezpečnosti všech spojenců, včetně ochrany klíčové energetické infrastruktury a tranzitních oblastí a tras. Hlavními nástroji by měly být spolupráce s partnery a konzultace mezi spojenci na základě strategického hodnocení a krizového plánování v oblastech. Lisabonský summit potvrdil, že tématu energetické bezpečnosti bude NATO nadále věnovat pozornost.

Operace a mise

Afghánistán – ISAF

Aliance je přítomna v Afghánistánu prostřednictvím Mezinárodních bezpečnostních podpůrných sil (*International Security Assistance Force, ISAF*), které zde působí na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN ze dne 20. 12. 2001 č. 1386. Mandát ISAF je pravidelně prodlužován, přičemž k 31. 12. 2010 byla v platnosti rezoluce č. 1943 z 13. 10. 2010. V závěru roku 2010 bylo v operaci ISAF zapojeno přes 130 000 vojáků ze 48 zemí.

Operace ISAF byla v roce 2010 i nadále největší a nejvýznamnější operací NATO. Jejím primárními cíli jsou zajištění bezpečnosti a stability v Afghánistánu, pomoc při budování afghánského bezpečnostního sektoru (zejm. prostřednictvím výcvikové mise NTM–A (*NATO Training Mission – Afghanistan*)) a rozšiřování vlivu ústřední afghánské vlády v regionech. ISAF je také významným příspěvkem Aliance v boji proti mezinárodnímu terorismu.

V roce 2010 vstoupila Aliance do svého již osmého roku působení v Afghánistánu s novou strategií vyplývající z komplexního hodnocení mise, provedeného velitelem ISAF ve druhé polovině roku 2009. Tato strategie mj. změnila filozofii vojenských operací ISAF, když se hlavní prioritou stalo zajištění bezpečnosti a základních životních podmínek pro co největší část afghánského obyvatelstva. S novou strategií související navýšení počtu jednotek o téměř polovinu stávajících

stavů (z cca 85 tis. na 125 tis.) umožnilo ISAF a afghánským národním bezpečnostním silám převzít iniciativu a zahájit rozsáhlé ofenzivy v oblastech tradičně ovládaných hnutím Tálibán, zejména v jižních provinciích Hílmánd a Kandahár. Vojenské operace probíhaly i v dalších částech země s cílem zajistit bezpečnost v nejvíce zalidněných oblastech. Významným pozitivním faktorem byla bezprecedentně vysoká účast afghánských bezpečnostních sil na provádění vojenských operací, reflektující jejich zvyšující se kvalitu i počty. Na druhou stranu, zvýšenému bojovému tempu a rozšiřování mezinárodní vojenské přítomnosti odpovídal i rekordně vysoký počet obětí z řad ISAF, který za celý rok přesáhl číslo 700.

Afghánistán dominoval i politickým a diplomatickým jednáním. Velké mezinárodní konference v Londýně (leden) a v Kábulu (červenec) potvrdily dlouhodobý závazek mezinárodního společenství k pomoci Afghánistánu, ale i konkrétní závazky afghánského vedení, zejm. na poli dobrého vládnutí a boje proti korupci.

Na pozadí rychlého nárůstu počtů i schopností afghánských bezpečnostních sil NATO společně s afghánskými představiteli v průběhu roku dojednalo podobu připravovaného procesu předávání odpovědnosti za bezpečnost do afghánských rukou (4. fáze mise ISAF, tzv. *Transition*). Podle rozhodnutí lisabonského summitu bude tento proces zahájen v prvních měsících roku 2011, a to na území několika vybraných provincií s relativně nejvyšší úrovní bezpečnosti, rozvoje i dobrého vládnutí. Které provincie budou vybrány jako první, bude rozhodnuto na základě doporučení společného hodnotícího orgánu, tzv. *Joint NATO–Afghan Intequal Board, JANIB*). Předávání proběhne výhradně na základě naplňování stanovených podmínek, a nikoli podle umělého časového rámce. Jeho ukončení se nicméně předpokládá do konce roku 2014, kdy by afghánské bezpečnostní síly měly mít pod kontrolou bezpečnost v celé zemi za využití pouze nepřímé podpory ISAF.

Proces předávání odpovědnosti za bezpečnost neznamena odchod mezinárodních sil, ale spíše změnu charakteru jejich přítomnosti. Afghánistán bude vyžadovat dlouhodobou podporu mezinárodního společenství. Na lisabonském summitu byla proto podepsána Deklarace o trvalém partnerství mezi NATO a Afghánistánem, ujišťující o dlouhodobém závazku NATO a vytvářející rámec pro vzájemnou spolupráci jdoucí za horizont působení *International Security Assistance Force*. Konkrétní obsah této spolupráce bude dojednan v roce 2011 a bude stavět na základech existujícího programu spolupráce *Afghan Cooperation Programme (ACP)*.

I přes zhoršenou bezpečnostní situaci proběhly v září 2010 politicky významné volby do dolní komory afghánského parlamentu (*Wolesi Jirga*), jejichž bezpečnost zajišťovaly primárně afghánské bezpečnostní síly.

Součástí dlouhodobého řešení situace v Afghánistánu se staly procesy reintegrace a rekonciliace (národní usmíření). Proces reintegrace zajišťuje přijatelné podmínky k životu pro bývalé příslušníky opozičních sil, kteří se vzdají násilí a rozhodnou se respektovat afghánské

zákony a Ústavu. Proces rekonciliace spočívá ve snaze o sjednání míru s vůdci opozičních sil a probíhá pod záštitou Vysoké mírové Rady (*High Peace Council*), ustavené v září 2010.

Produkce drog byla i v roce 2010 významným finančním zdrojem opozičních sil, když rozloha obdělávané půdy zůstala oproti roku 2009 totožná. Samotná produkce se však propadla téměř o polovinu, a to zejm. v důsledku nemocí plodin a nepříznivých povětrnostních podmínek. I přesto zůstává Afghánistán nadále největším producentem opia na světě.

Aliance v roce 2010 pokračovala v rozvoji vztahů se sousedy Afghánistánu a dalšími regionálními partnery, mezi nimiž i nadále na nejdůležitějším místě figuroval Pákistán. Pokračovaly také vojenský dialog a spolupráce mezi ISAF a afghánskou a pákistánskou armádou v rámci tzv. Tripartitní komise. Na rozsáhlé povodně v Pákistánu v srpnu 2010 NATO reagovalo přepravou humanitární pomoci do země a darováním konkrétního materiálu (úpravny vody, železniční mosty).

Česká republika nasadila v průběhu roku 2010 do Afghánistánu svůj prozatím největší vojenský kontingent v zahraničí (parlamentní mandát umožňoval rozmístit až 535 osob). Aktivně se účastnila nejen alianční operace ISAF, ale rovněž policejní mise Evropské unie EUPOL Afghanistan. V rámci operace ISAF působily jednotky Armády ČR (AČR) na mezinárodním letišti v Kábulu, kde mj. prováděly výcvik afghánských vrtulníkových pilotů. Jednotky AČR dále zajišťovaly výcvik a podporu jednotek afghánské armády prostřednictvím výcvikového a styčného týmu (*Operational Mentoring and Liaison Team, OMLT*) v provincii Wardak na východě země. V téže regionu, v provincii Paktika, poskytoval vrtulníkový tým AČR vzdušnou přepravu pro potřeby regionálního velitelství ISAF – východ. Největší část nasazených jednotek AČR zajišťovala bezpečné působení českého Provinčního rekonstrukčního týmu (*Provincial Reconstruction Team, PRT*) v provincii Lógar.

PRT Lógar, jehož činnost byla zahájena v roce 2008, je největším a nejvýznamnějším českým rozvojovým projektem v zahraničí. V roce 2010 v něm působilo, kromě cca 260 příslušníků AČR, 11 civilních expertů, kteří se zabývali rekonstrukční činností v oblastech školství, zdravotnictví, zemědělství, vodohospodářství, infrastruktury, bezpečnosti a podpory nezávislých médií a práv žen. V únoru 2010 přispělo Řecko na projekty PRT Lógar částkou cca 7 mil. Kč.

Česká republika na počátku roku 2010 přispěla částkou cca 2 200 000 Kč na afghánský Národní program solidarity (*National Solidarity Programme*) a v závěru roku do svěreneckého fondu NATO na podporu Afghánské armády (*ANA Trust Fund*) cca 1 700 000 Kč.

Kosovo – KFOR

Po důkladném zvážení všech politicko–bezpečnostních souvislostí v Kosovu přešla na základě rozhodnutí Severoatlantické rady v roce 2009 operace KFOR do tzv. odstrašující přítomnosti (*Deterrent Presence*), již provází snižování počtů nasazených jednotek a rozsahu plněných úkolů. Úkolem KFOR i nadále zůstává zajišťovat bezpečnost v Kosovu na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244. Role KFOR při řešení incidentů spočívá ve třetí linii za kosovskou policií

a mezinárodní policií mise EULEX. První etapa snižování počtů byla dokončena na konci ledna roku 2010, kdy KFOR dosáhl počtu 10 tisíc osob. Na podzim 2010 pak byla schválena další etapa snížení KFOR na 5 500 osob k počátku roku 2011. Došlo rovněž k úpravě konceptu působení KFOR – nadále budou existovat dvě bojová uskupení (*Battle Groups*) – jedno s tzv. statickými úkoly (ochrana významných památek a hranic) a druhé s tzv. mobilními úkoly po celém území Kosova.

V návaznosti na transformaci operace se změnil i charakter profilu zapojení AČR v Kosovu. Od 1. 10. 2010 převzala ČR prapor operačních záloh, který je připraven na území ČR a v případě potřeby se přesune do Kosova. Na základně Šajkovac v současnosti zůstává organizační tým v počtu cca 70 osob, který zabezpečuje zde uskladněnou techniku a chod základny pro případ nasazení českého operačního praporu.

Operace Active Endeavour

Operace *Active Endeavour* (OAE) ve Středozemním moři byla zahájena v roce 2001 jako alianční odpověď na teroristické útoky z 11. 9. 2001. Jde o jedinou alianční operaci vedenou podle čl. 5 Washingtonské smlouvy. Alianční plavidla mají v rámci operace za úkol monitorovat a kontrolovat lodě, které proplouvají Středozemním mořem a jsou podezřelé ze spolupráce s teroristy. OAE ve Středozemním moři pokračovala i v roce 2010. V dubnu 2010 se do operace zapojila Gruzie a podobně jako v předchozích letech Ukrajina. Otevřená zůstává otázka obnovení účasti Ruska, byť o ni potvrdilo zájem na lisabonském summitu Rady NATO–Rusko.

Výcviková mise NATO v Iráku

Aliance v roce 2010 pokračovala v podpoře výcviku a vzdělávání iráckých bezpečnostních sil v rámci Výcvikové mise NATO v Iráku (*NATO Training Mission – Iraq, NTM–I*). Severoatlantická rada schválila na konci roku Strukturovaný rámec spolupráce, na jehož základě nabídla Iráku balíček civilních i vojenských aktivit. Schválen byl i dokument o Periodickém hodnocení mise (*Periodic Mission Review, PMR*) NTM–I, který mj. úkoluje vojenské orgány k provedení mimořádného vyhodnocení mise, jež má v červnu 2011 pomoci ministrům obrany rozhodnout o případném pokračování NTM–I po roce 2011. NTM–I je hodnocena jako úspěšná, politicky viditelná a zejména efektivní z hlediska nízkých provozních nákladů. Dlouhotrvajícím problémem zůstává nedostatek finančních prostředků ve svěřeneckém fondu (*NTM–I Trust Fund*), ze kterého se mise financuje. Zatímco NTM–I je zaměřena na výcvik přímo v Iráku, nově schválený Strukturovaný rámec spolupráce definuje aktivity realizované mimo Irák (zejm. ve výcvikových a vzdělávacích centrech NATO). Česká republika se výcvikové mise NTM–I v roce 2010 neúčastnila.

Boj proti pirátství

NATO pokračovalo v roce 2010 v protipirátské operaci *Ocean Shield* jakožto součásti mezinárodních snah v boji proti pirátským aktivitám v pobřežních vodách Somálska. NATO své úsilí na pracovní úrovni koordinuje i s ostatními aktéry v oblasti, zejména operací EU NAVFOR ATALANTA a mezinárodním uskupením CTF 151. V závěru roku 2010 Aliance rozhodla

o nezbytnosti strategického přehodnocení operace *Ocean Shield*, které zohlední další možnosti pokračování operace v závislosti na situaci v oblasti a celkových možnostech NATO.

Podpora rozvoje schopností Africké unie a její operace v Somálsku

Aliance také v roce 2010 pokračovala v logistické podpoře mise Africké unie v Somálsku (*African Union Mission in Somalia, AMISOM*). Pomoc spočívala převážně v zabezpečení strategické letecké přepravy rotujících jednotek, doprovodu plavidel OSN zásobujících AMISOM do přístavu v Mogadišu, dále při výcviku AMISOM a budování kapacit AU. Současné vedení AU projevílo zájem o strukturovanější spolupráci s NATO.

Transformace a reforma NATO

Budování schopností

Jedním z konkrétních výsledků Lisabonského summitu byl tzv. „Transformační balíček“ v obranné oblasti. Ten má za cíl reagovat na nejpálčivější potřeby schopností vycházející z požadavků vyplývajících z probíhajících operací a možných nových hrozeb a na identifikované potřeby získání nových kapacit. Soubor deseti schopností je definován v přímé vazbě na realistický odhad budoucích dostupných zdrojů. Patří k nim mimo jiné územní protiraketová obrana, ochrana proti improvizovaným výbušným zařízením (*improvised explosive device*) v operacích či ochrana proti kybernetickým útokům. Jednotlivé prvky obsažené v balíčku jsou součástí širšího reformního úsilí, na jehož konci by měla být schopnější Aliance, která bude agilnější, schopná běh věcí řídit (nikoliv jen reagovat na vzniklé krize) a která bude pro členské země „levnější“. Balíček ve své podstatě neznamená nové (finanční či kapacitní) závazky spojenců ani rozšíření spektra schopností pokrývaných ze společného financování. Je založen na existujících plánech a programech, nacházejících se v různých fázích realizace, financování či implementace.

Česká republika tradičně přispívala k budování vojenských schopností. Je členem mnohonárodního programu na pořízení prostředků pozemního průzkumu (*Aliance Ground Surveillance, AGS*). Na konci roku 2010 byl završen přístup ČR do programu letounů včasné výstrahy (*Airborne Warning and Control System, AWACS*). Dále se ČR zapojila především do zlepšování ochrany proti improvizovaným výbušným zařízením a do zvyšování schopností taktické přepravy, v níž sehrává vedoucí roli mnohonárodní vrtulníkové iniciativy *HIP Helicopter Task Force*, jež má za úkol zvýšit nasaditelnost (*deployability*) vrtulníků Mi-17 do operací.

Reforma velitelské struktury

V roce 2010 pokračovala reforma velitelské struktury NATO (*NATO Command Structure*). Aliance vypracovala a schválila nový model velitelské struktury stanovující celkový početní strop na 8950 osob s tím, že po dalších úsporách by tento počet mohl dále klesnout. Současný model má zhruba 13 tis. osob. Nový model zatím neřešil geografické umístění jednotlivých prvků velitelské struktury, o němž má být rozhodnuto v roce 2011. Předpokládá se však zachování současných dvou

strategických velitelství - Spojeneckého velitelství pro operace (*Allied Command Operations, ACO*) a Spojeneckého velitelství pro transformaci (*Allied Command Transformation, ACT*) - a jejich roli.

Reforma aliančních agentur

Současných 14 agentur NATO, dislokovaných v sedmi zemích, zaměstnává více než 6 tis. osob. Na jedné straně jde o agentury zřízené za účelem pořizování některých společných schopností v rámci programů, do kterých se zapojili všichni nebo jen část spojenců. Druhým typem jsou agentury zabezpečující podporu a služby a agentury zajišťující komunikační a informační podporu. Několikaleté úsilí o reformu agentur kulminovalo v roce 2010. Návrh, schválený lisabonským summitem, předpokládá sloučení agentur do tří a výhledově do dvou. Hlavním úkolem agentur NATO je zajistit podporu operacím a řešit kritické schopnosti Aliance. Cílem reformy je dosáhnout úspor při současné maximalizaci efektivnosti, zkvalitnění řízení a transparentnosti, eliminace duplikací a zajištění synergie. Reforma agentur je úzce spjata s reformou velitelské struktury a obě reformy se prolínají. V průběhu roku 2011 bude NATO řešit dislokaci agentur a jejich součástí v návaznosti na prvky velitelských struktur a zahájí přípravný proces na jejich slučování.

Reforma financování

Součástí reformního úsilí Aliance je reforma společného financování. Jejím cílem je zvýšení transparentnosti a zlepšení řízení v oblasti společných zdrojů. Jedná se o soubor opatření zahrnující mj. harmonizaci systému s novým procesem obranného plánování NATO, který letos vstoupil do prvního cyklu, či o vytvoření nového systému plánování požadavků pro alianční operace a mise, které v poslední době představovaly nejvyšší část potřeb.

Strukturu společného financování NATO tvoří Civilní rozpočet, Vojenský rozpočet a Program bezpečnostních investic NATO (*NATO Security Investment Program, NSIP*). Civilní rozpočet slouží k financování činnosti ústředí NATO v Bruselu. Vojenský rozpočet slouží k financování mj. společné velitelské struktury NATO a operací a misí NATO. Program bezpečnostních investic NATO je využíván k financování investičních projektů na podporu aliančních vojenských schopností.

Součástí reformy společných zdrojů bylo i řešení rostoucí disproporce mezi vojenskými požadavky, zejména na operace, a disponibilními zdroji. V této souvislosti Aliance v březnu 2010 schválila mimořádné navýšení prostředků v NSIP pro rok 2010 k pokrytí vzniklého deficitu.

Česká republika významně přispěla k diskusi uspořádáním první konference o zdrojích, která se konala na podzim 2010 v Praze.

Změny v ústředí NATO

V roce 2010 došlo z iniciativy generálního tajemníka NATO k redukci struktury aliančních výborů a pracovních skupin z více než 400 na méně než 200. Vznikla také nová divize v sekretariátu NATO nazvaná Nové bezpečnostní výzvy (*Emerging Security Challenges*).

Dokončena byla obměna na postech náměstků generálního tajemníka NATO. Odchodem J. Šedivého z pozice náměstka generálního tajemníka NATO pro obranné plánování na podzim 2010 nemá již ČR zástupce v žádné řídicí funkci sekretariátu NATO.

Veřejná diplomacie

Veřejná diplomacie NATO v roce 2010 aktivně směřovala k přípravě vhodné mediální strategie na podporu lisabonského summitu. V první polovině roku bylo hlavním tématem Výboru pro veřejnou diplomacii (*Committee for Public Diplomacy*) přidělování kontaktních velvyslanectví (*Contact Point Embassy*) pro dvouletý cyklus 2011–2012. V úvodu roku schválila Aliance zjednodušující pravidla procesu výběru zemí pro tuto roli. Celý proces výběru byl ukončen v červnu 2010. ČR vykonává v letech 2011–2012 podruhé roli kontaktního velvyslanectví v Srbsku.

Stálá delegace ČR pokračovala v aktivním přístupu k informování veřejnosti o dění v NATO. V průběhu roku 2010 organizovala Stálá delegace ČR při NATO (SD) šest skupinových návštěv převážně studentů středních a vysokých škol.

Česká republika se také aktivně zapojila do společné alianční videokampaně, která se v souladu se Strategií veřejné diplomacie NATO na léta 2010–2011 zaměřila na mladé publikum. Videokampaň s názvem *Co znamená NATO pro nás* v krátkých videoklipech spojenců představila klíčová témata NATO: mír, bezpečnost, dialog, spolupráce, solidarita, partnerství, stabilita, operace, konsenzus a kolektivní obrana. Česká republika ve svém videoklipu představuje činnost Provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) v Lógaru v Afghánistánu.

V závěru roku ČR zorganizovala v ústředí NATO výstavu velkoformátových fotografií dokumentujících činnosti PRT v Lógaru. Součástí výstavy byly obrazy namalované afghánskými dětmi. Výstavu spolu s vedoucím Stálé delegace ČR při NATO M. Povejšilem zahájil vedoucí civilní části PRT M. Zrno.

3. Česká republika a regionální spolupráce

Visegrádská spolupráce

Visegrádská skupina (*Visegrad Group, V4*), složená z České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska, je nejdůležitějším formátem regionální spolupráce ve střední Evropě, pro který jsou charakteristické značný průnik zájmů a snaha o jejich další rozšiřování. Smysl této iniciativy pak spočívá jak v jejich prosazování na mezinárodním poli, tak v posilování vzájemného povědomí. V praxi jde především o realizaci konkrétních projektů (meziresortní spolupráce, posilování vztahů mezi občany visegrádských zemí aj.), pravidelné konzultace, výměnu informací a koordinaci pozic k důležitým mezinárodním otázkám. Od vstupu visegrádských zemí do Evropské unie tvoří unijní záležitosti klíčovou součást agendy.

V první polovině roku 2010 předsedalo Visegrádské skupině Maďarsko, ve druhé Slovensko.

Hlavními prioritami maďarského předsednictví V4 byly v zahraničněpolitické oblasti integrace států západního Balkánu do euroatlantických struktur, Východní partnerství, spolupráce v oblasti rozvojové spolupráce a různé formáty spolupráce se třetími zeměmi. K prvním dvěma prioritám (západní Balkán, Východní partnerství) proběhly rozšířené schůzky ministrů zahraničních věcí ve formátu V4+. Kromě toho stanovilo maďarské předsednictví V4 řadu sektorových priorit, z nichž lze jako nejvýznamnější vyzdvihnout program pro spolupráci v oblasti romské problematiky a problematiky energetické bezpečnosti. Pro obě tyto oblasti byly vytvořeny pracovní skupiny expertů.

Mottem slovenského předsednictví je *Efektivní Visegrád – kontinuita, koheze, solidarita, povědomí*. V praxi se předsednictví, které končí v červnu 2011, zaměřuje na především na prohlubování vnitřní soudržnosti V4, koordinaci pozic, zejména v unijních agendách a jmenovitě v oblasti energetické politiky, a aktivity související se zeměmi Východního partnerství a západního Balkánu. Nejdůležitější zahraničněpolitickou akcí organizovanou slovenským předsednictvím byla rozšířená schůzka ministrů zahraničních věcí k problematice integrace zemí západního Balkánu.

Během roku 2010 – zejména v jeho druhé polovině – bylo možno sledovat růst intenzity spolupráce zemí V4 v některých klíčových unijních tématech. V létě byl předán společný dopis předsedů vlád V4 ve věci Evropského sociálního fondu předsedovi Evropské komise, následovaný společným dopisem komisaři pro energetiku G. Oettingerovi ve věci infrastrukturních energetických projektů ve střední Evropě, zejména severo–jižního propojení. Mimo řady dalších společných projektů a pozic byla úspěchem především shoda ministrů zemědělství na tzv. Bratislavské deklaraci, která se vyslovuje k budoucnosti Společné zemědělské politiky Evropské unie.

Setkání představitelů států Visegrádské skupiny:

- 15. 1. 2010 – setkání ministrů zemědělství (+ Bulharsko, Rumunsko), Berlín;
- 4. – 5. 2. 2010 – setkání ministrů kultury, Budapešť;
- 24. 2. 2010 – summit předsedů vlád V4+ k energetické bezpečnosti, Budapešť;
- 2. 3. 2010 – setkání ministrů zahraničních věcí V4+ k Východnímu partnerství, Budapešť;
- 24. – 26. 3. 2010 – setkání ministrů spravedlnosti, Praha;
- 28. – 29. 3. 2010 – neformální setkání ministrů zodpovědných za kohezní politiku (V4+Slovensko), Budapešť;
- 29. 3. 2010 – setkání ministrů pro místní rozvoj (V4+Bulharsko, Rumunsko), Budapešť;
- 21.– 22. 6. 2010 – setkání náčelníků generálních štábů, Balatonöszöd;

- 24.– 25. 6. 2010 – setkání ministrů zemědělství (V4+Slovinsko, Bulharsko, Rumunsko), Visegrád;
- 20. 7. 2010 – summit předsedů vlád V4, Budapešť;
- 14. 9. 2010 – neformální setkání ministrů zahraničních věcí na okraj konference GLOBSEC 2010, Bratislava;
- 16. 9. 2010 – neformální setkání předsedů vlád na okraj Evropské rady, Brusel;
- 30. 9. – 1. 10. 2010 – setkání předsedů parlamentů (PSP+Senát), Papiernička–Č. Kameň;
- 22. 10. 2010 – setkání ministrů zahraničních věcí V4+ k západnímu Balkánu Bratislava;
- 24. 10. 2010 – neformální setkání ministrů zahraničních věcí V4+Benelux na okraj zasedání GAC, Lucemburk;
- 5.– 6. 2010 – summit prezidentů V4, Karlovy Vary;
- 8.– 9. 11. 2010 – setkání ministrů zemědělství (V4+Bulharsko, Rumunsko), Bratislava;
- 15. 11. 2010 – setkání ministrů pro místní rozvoj (V4+Slovinsko, Bulharsko, Rumunsko), Bratislava;
- 25.– 26. 11. 2010 – setkání ministrů dopravy, Vysoké Tatry;
- 16. 12. 2010 – neformální setkání předsedů vlád na okraj Evropské rady, Brusel.

K nejviditelnějším a nejkonkrétnějším formám spolupráce zemí V4 patří činnost Mezinárodního visegrádského fondu (MVF) (*International Visegrad Fund, IVF*). MVF výraznou měrou přispívá k rozšiřování sítě kontaktů mezi občany visegrádských zemí a je také užitečným nástrojem pro prosazování některých zahraničněpolitických priorit zemí Visegrádské skupiny. V roce 2009 převzal poprvé funkci výkonného ředitele MVF, v souladu s tříletými rotačními cykly, český zástupce. Od roku 2010 má MVF roční rozpočet ve výši 6 mil. EUR (o 1 mil. více oproti roku 2009), které jsou využívány především na udělování různých forem stipendií (1,5 mil. EUR) a grantů – standardních (2,2 mil. EUR), malých (0,5 mil. EUR), strategických (0,4 mil. EUR) a univerzitních (0,3 mil. EUR).

Přehled grantů udělených MVF v roce 2010

Název programu	Malé granty	Standardní granty	Strategické programy	Flexibilní projekty	Stipendia	Umělecké programy	Univerzitní programy
Počet přihlášených	434	541	14	8	660	63	22
Počet podpořených	133	253	8	4	187	23	10
Celková alokovaná částka (€)	590 362	2 470 328	235 500	345 000	1 360 600	103 500	220 000

V roce 2010 byly v rámci zahraničněpolitických priorit u programu Visegrád+ schváleny čtyři projekty v Gruzii, nově se v programu objevily také např. projekty *Starostové pro romské začlenění* nebo internetové vysílání *Gypsy Television* aj. Zcela novými programy jsou rezidenční program pro vizuální umělce, program stipendií pro výzkum v archivech Open Society Archive v Budapešti nebo program spolupráce ve vědecké oblasti s Tchaj-wanem.

Během roku 2010 byl přijat nový systém při udělování grantů, který by měl významně zjednodušit plnění podmínek zejména ze strany menších žadatelů. Podrobnější informace k MVF jsou k nalezení na webových stránkách MVF (www.visegradfund.org).

Středoevropská iniciativa

Středoevropská iniciativa (SEI) je integrační seskupení zemí střední, východní a jihovýchodní Evropy; v současné době sdružuje 18 zemí tohoto regionu. V roce 2010 pod černohorským předsednictvím pokračovalo úsilí o posílení role SEI, především formou prohlubování spolupráce s Evropskou unií a regionálními organizacemi a institucemi působícími v regionu SEI. Základním cílem aktivit SEI zůstává i nadále napomáhat členským zemím západního Balkánu a východní Evropy při jejich transformačním úsilí o integraci do evropských struktur.

Tento proces podpořila i schůzka ministrů zahraničních věcí členských zemí SEI, která se uskutečnila v Budvě dne 15. 6. 2010. Delegaci ČR na zasedání vedl náměstek ministra zahraničních věcí V. Galuška.

Oblast západního Balkánu a východní Evropy patří k prioritám zahraniční politiky ČR.

O podpoře ČR transformujícím se zemím západního Balkánu a východní Evropy svědčí skutečnost, že za období 1998–2010 byla ČR třetím největším donorem do fondů SEI (po Itálii a Rakousku), z nichž se hradí naprostá většina aktivit SEI. Od roku 2005 je hlavním meritorním vkladem ČR (včetně finančního) do činnosti SEI každoroční organizace mezinárodních konferencí SEI v Praze, které jsou zaměřeny na problematiku rozvoje lidských zdrojů a celoživotního vzdělávání.

V roce 2010 uspěly v rámci fondu spolupráce SEI oba české subjekty, které předložily žádosti o spolufinancování svých projektů. Národní vzdělávací fond uspořádal v listopadu v Praze

pravidelnou mezinárodní konferenci SEI na téma *Identifying Barriers of Lifelong Learning and Their Removal*, nad kterou převzal záštitu 1. místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí K. Schwarzenberg. Konference se zúčastnilo celkem 57 expertů, z toho 33 odborníků bylo z členských zemí SEI.

Jako součást Mezinárodní konference o výzkumu netopýřů, která se uskutečnila v Praze ve dnech 23. – 27. 8. 2010, uspořádal Český trust pro ochranu netopýřů (CESON) s finanční podporou fondu spolupráce SEI workshop k problematice monitorování a ochrany netopýřů na Balkáně a ve východním Středomoří, kterého se zúčastnilo celkem 65 odborníků, z toho 23 expertů z členských zemí SEI.

V roce 2010 pokračovalo občanské sdružení *Environment and Wetland Centre*, Praha, s finanční podporou SEI, MZV ČR a Švýcarské rozvojové agentury, v projektu zaměřeném na předávání zkušeností v oblasti udržitelného rozvoje a ekologického zemědělství v přírodním parku Blidinje v Bosně a Hercegovině. Vzhledem k dosaženým výsledkům v letech 2009 a 2010 bude realizace tohoto projektu pokračovat i v roce 2011.

V roce 2010 byly ukončeny dva dvouleté projekty technické spolupráce, realizované a částečně i financované českými podnikatelskými subjekty, které byly zároveň spolufinancovány ze speciálního fondu SEI pro ochranu klimatu a životního prostředí, do kterého poskytla ČR v roce 2007 dobrovolný příspěvek ve výši 3 mil. Kč (doposud jako jediná z členských zemí SEI).

V Moldavsku realizovala s.r.o. GIS–GEOINDUSTRY projekt *Management vodních zdrojů se zaměřením na snížení znečištění podzemních zdrojů pitné vody ve městě Balti*. Záměrem projektu bylo posouzení environmentálních a zdravotních důsledků vojenských a civilních aktivit v regionu Balti a návrh komplexního řešení identifikovaných ekologických zátěží, včetně systému řízení vodních zdrojů, s cílem zmírnit úroveň znečištění spodních vod a zajistit udržitelný systém ochrany pitné vody. Studie proveditelnosti poslouží jako základ pro budoucí projekty financované mezinárodními finančními institucemi.

V Černé Hoře realizovala a.s. Vodní zdroje projekt *Program ochrany klimatu a životního prostředí zaměřený na monitoring hydrosféry, prevenci znečištění a zvyšování povědomí veřejnosti v dané problematice*. Hlavním cílem projektu bylo definování podmínek pro identifikaci a stanovení hydrosférického monitorovacího programu za účelem zajištění ochrany životního prostředí, zajištění dodávek pitné vody a podpory implementace integrovaného managementu vodních zdrojů. Realizace uvedeného projektu je základním předpokladem pro tematicky navazující projekty financované mezinárodními finančními institucemi.

V rámci programu KEP (*CEI Know-how Exchange Programme*) uspěla a.s. Vodní zdroje s žádostí o spolufinancování projektu *HYDROdynamical MONTENegrin ENERGO v Černé Hoře*. Jedná se o projekt zaměřený na transfer technologií týkajících se využití malých vodních elektráren zapojených do společné sítě vodních zdrojů. V rámci tohoto projektu uskutečnila v říjnu 2010 studijní cestu do ČR 16-ti členná černohorská delegace odborníků z oblasti obnovitelných zdrojů

energie s cílem získat zkušenosti z budování malých vodních elektráren, jakož i využití produkce elektrické energie k zásobování obyvatel pitnou vodou.

Regionální partnerství

Regionálního partnerství (*Regional Partnership*, Česká republika, Maďarsko, Polsko, Rakousko, Slovensko a Slovinsko) je uskupení, které se od svého vzniku v roce 2001 zaměřuje především na spolupráci spadající do gesce resortů vnitra (vnitřní bezpečnost, azylové a konzulární záležitosti) a kultury. V zahraničněpolitické oblasti se většina konferencí ministrů zahraničních věcí, které jsou jedinou platformou spolupráce, věnovala převážně regionu západního Balkánu.

V roce 2010 se konference ministrů zahraničních věcí neuskutečnila. Nejvýznamnější akcí tak bylo XII. setkání předsedů parlamentů zemí Regionálního partnerství, Bulharska, Rumunska a Chorvatska, které proběhlo ve dnech 4. – 5. 11. 2010 ve Varšavě. Za Českou republiku se zúčastnili předsedové obou komor Parlamentu České republiky, P. Sobotka a M. Němcová, s tím, že hlavními tématy byly otázky spojené s energetickou bezpečností a s projektem Východního partnerství.

Za dlouhodobě nejlépe se rozvíjející spolupráci v rámci Regionálního partnerství, přinášející konkrétní výsledky, lze označit spolupráci ministrů vnitra v rámci tzv. Salcburského fóra, kterého se od roku 2007 účastní také Bulharsko a Rumunsko a jako pozorovatel i Chorvatsko. Poslední schůzka se konala ve dnech 26. – 28. 8. 2010 v Salcburku a přinesla mimo jiné dvě dlouhodobé iniciativy: osmnáctiměsíční program fóra a dlouhodobou strategii s názvem Vize Salcburského fóra 2020.

Druhou významnou formou spolupráce je tzv. Středoevropská kulturní platforma (*Platform Culture – Central Europe*), jež je součástí projektu kulturních sekcí ministerstev zahraničních věcí zemí Regionálního partnerství zaštiťovanou Rakouskem. Jedná se o společnou prezentaci soudobé středoevropské kultury zejména v Evropské unii. ve dnech 18. – 19. 11. 2010 se uskutečnila v Gentu (v souvislosti s belgickým předsednictvím v Radě EU) akce věnovaná romské kultuře ve středoevropském kulturním prostoru pod názvem *Celebration of Sounds and Colours*.

Rada pro regionální spolupráci

Česká republika v roce 2010 i přes omezené finanční možnosti poskytla finanční příspěvek na chod sekretariátu Rady pro regionální spolupráci (RCC) v Sarajevu. Tím prokázala, jakou váhu přikládá rozvoji regionálních struktur a společných koordinovaných projektů pro území západního Balkánu.

Česká republika se aktivně účastnila čtvrtletních zasedání Správní rady RCC a vrcholné schůzky SEECP (*Proces spolupráce v jihovýchodní Evropě*), jež poskytuje politická vodítka pro činnost RCC, v červnu 2010 v Istanbulu. ve svém vystoupení podpořila inkusivní a pragmatickou regionální spolupráci a efektivní využívání dostupných zdrojů se zaměřením na konkrétní a dosažitelné výsledky.

V červnu 2010 byly schváleny Strategie a Pracovní plán na léta 2011–2013. Hlavními osami spolupráce v regionu budou sektory ekonomického a sociálního rozvoje, energetiky a infrastruktury, spravedlnosti a vnitra, bezpečnosti, lidských zdrojů a parlamentní spolupráce.

Česká republika podpořila posilování regionální spolupráce v oblasti standardizace na vnitřním trhu a zkušebnictví sponzorováním dvou seminářů Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví v regionu.

4. Česká republika a ostatní evropské mezinárodní organizace a fóra

Česká republika a Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)

Česká republika považuje OBSE za významnou součást evropské bezpečnostní architektury. Podpora činnosti této organizace je dlouhodobě jednou ze zahraničněpolitických priorit české vlády. Česká republika má zájem na tom, aby OBSE byla flexibilní organizací schopnou adaptovat se na aktuální výzvy a úkoly. ČR podporuje vyváženost činností všech tří dimenzí OBSE (politicko-bezpečnostní, ekonomicko-environmentální a lidské) a dodržování přijatých závazků v těchto dimenzích všemi účastnickými státy. Roli OBSE spatřuje ČR zejména v předcházení konfliktům, pokonfliktní obnově a boji proti terorismu. Za důležitou rovněž považuje debatu o budoucnosti evropské bezpečnosti, která je v rámci OBSE pojmána komplexně ve všech třech jejích dimenzích.

Podobně jako v předchozích letech, se Česká republika i v roce 2010 plně zapojovala do aktivit organizace ve všech třech dimenzích a do spolupráce a koordinace s ostatními členskými zeměmi EU v rámci OBSE, v níž členské země EU představují téměř polovinu účastnických zemí (27 z 56) a svými příspěvky se podílejí přibližně dvěma třetinami na zdrojích OBSE.

Roli předsednické země OBSE plnil v roce 2010 Kazachstán, který po vzoru řeckého předsednictví svolal na 16. – 17. 7. 2010 neformální ministerské zasedání do Almaty, kde bylo přijato rozhodnutí o uspořádání summitu OBSE v Astaně ve dnech 1. – 2. 12. 2010. ČR toto rozhodnutí podpořila s tím, že je nezbytné, aby setkání na nejvyšší úrovni mělo odpovídající náplň. Vzhledem ke konání summitu se v souladu s pravidly OBSE již nekonalo zasedání Ministerské rady.

Delegaci České republiky na summitu vedl 1. místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí K. Schwarzenberg. V plénu zazněla vystoupení představitelů účastnických států OBSE, generálního tajemníka OBSE, předsedy Parlamentního shromáždění OBSE, představitelů mezinárodních a regionálních organizací a partnerských středomořských a asijských států OBSE. Při schůzce byla nakonec přijata pouze Vzpomínková deklarace, která znovu potvrdila dříve přijaté závazky účastnických zemí ve všech třech dimenzích. Na summitu se nepodařilo schválit ani politickou deklaraci, ani tzv. Akční plán, který měl definovat praktické kroky k obnově důvěry mezi účastnickými státy OBSE, a to zejména vzhledem k neschopnosti najít konsenzus ohledně

problematiky tzv. vleklých konfliktů v Gruzii, Moldavsku a Náhorním Karabachu. ČR ve svém interpretativním prohlášení vyjádřila nad nepřijetím Akčního plánu zklamání. Z obsahového hlediska považujeme summit v Astaně za promarněnou příležitost.

Koncem roku bylo rozhodnuto, že Ukrajina převezme roli předsednické země OBSE pro rok 2013. Ukrajina byla jediným kandidátem na tuto funkci.

Politicko–bezpečnostní dimenze OBSE

Spolupráce v politicko–bezpečnostní dimenzi OBSE, jejímiž cíli byly od počátku kontrola zbrojení a posilování bezpečnosti a vzájemné důvěry účastnických států v prostoru od Vancouveru po Vladivostok, se zakládá především na plnění závazků vyplývajících ze tří smluvních dokumentů – Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě (S–KOS), Smlouvy o otevřeném nebi (S–ON) a Vídeňského dokumentu 1999 (VD 99).

Smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě je považována za úhelný kámen evropské bezpečnosti. Smluvními stranami je 30 účastnických zemí OBSE. Radikálním snížením počtů konvenční výzbroje a techniky měla Smlouva eliminovat riziko překvapivého masivního pozemního útoku a zejména zastavit závody v konvenčním zbrojení v Evropě. Klíčovým bodem se staly tzv. Istanbulské závazky Ruska ze summitu OBSE v roce 1999 o stažení ruských ozbrojených sil z Gruzie a Moldavska, jejichž splněním spojenci podmínili ratifikaci Adaptované S–KOS, která by nahradila dosavadní platný blokový přístup k počtům konvenční vojenské techniky.

Ruská federace již od prosince 2007 neplní závazky vyplývající z S–KOS a tento stav trval i v roce 2010. Ohlášené pozastavení plnění (tzv. moratorium nebo suspenze) závazků jako jednostranný krok jedné ze smluvních stran však z právního hlediska Smlouva neumožňuje. Důsledkem pozastavení je, že Ruská federace např. nepředává ostatním smluvním stranám pravidelné informace o svých ozbrojených silách a neumožňuje inspekční kontroly. Ještě delší dobu, již pátým rokem, bez jakéhokoliv zdůvodňujícího vyjádření nepředává pravidelné informace o svých ozbrojených silách ani Ázerbájdžán. Česká republika své závazky vyplývající z S–KOS splnila.

Nový impulz pro řešení stávající situace kolem S–KOS přinesla v roce 2010 iniciativa USA, podporovaná všemi zeměmi NATO, jež spočívá ve vytvoření rámce pro vyjednání modernizovaného systému kontroly konvenčních ozbrojených sil v Evropě. Tato iniciativa se stala předmětem řady jednání 36 zemí (signatářů S–KOS a členských zemí NATO), která probíhala ve Vídni. Vyjednávání o nové rámcové dohodě nebyla ukončena a budou pokračovat i v roce 2011. Zároveň pokračovala pravidelná jednání k implementaci stávajícího režimu kontroly odzbrojení, která se uskutečnila v rámci Společné konzultativní skupiny smluvních stran Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě.

Česká republika aktivně podporuje mezinárodní úsilí o vytvoření funkčního systému kontroly konvenčního odzbrojení v Evropě, jenž by měl přispět k dalšímu zvyšování transparentnosti a budování důvěry a bezpečnosti.

Smlouva o otevřeném nebi má za cíl posilování důvěry mezi členskými státy. Hlavním nástrojem jsou pozorovací lety celého území bez výjimky letouny s certifikovanými čidly. Tyto lety umožňují pořizování leteckých snímků středního rozlišení, snímání linií a ploch či selektivní výběr zájmu pozorování. V praxi tak mohou konkurovat družicovému průzkumu. V roce 2010 se ujednání smlouvy realizovala bez větších problémů.

Ve *Vídeňském dokumentu 1999* se OBSE trvale zabývá implementací existujících opatření k posílení důvěry a bezpečnosti, implementací *Dokumentu OBSE k ručním a lehkým zbraním* a implementací dalších dokumentů, jako jsou např. *Kodex chování*, *Transfer konvenčních zbraní*, *Globální výměna vojenských informací*, podporou plnění *Úmluvy o zákazu protipěchotních min* atd. Česká republika se na těchto aktivitách podílí. Fórum pro bezpečnostní spolupráci, které se Vídeňskému dokumentu věnuje, přijalo v roce 2010 rozhodnutí o modernizaci dokumentu a zahájilo diskusi o řadě návrhů k jednotlivým kapitolám. Česká republika přispěla do diskuse dvěma návrhy na technickou úpravu VD–99, které byly pozitivně přijaty.

Ekonomická a environmentální dimenze OBSE

Hlavní akcí OBSE v oblasti ekonomické a environmentální dimenze v roce 2010 bylo konání 18. Ekonomického a environmentálního fóra (EEF). Tématem akce byla *Podpora dobrého vládnutí na hraničních přechodech, zlepšení bezpečnosti pozemní dopravy a usnadňování mezinárodní silniční a železniční dopravy v regionu OBSE*. Celkem se uskutečnila dvě zasedání fóra (Vídeň 1. – 2. 2. 2010 a Praha 24. – 26. 5. 2010) a jedna přípravná konference v Minsku (15. – 16. 3. 2010). Během 18. EEF byla projednána tato témata: výměna nejlepších zkušeností v oblasti dobrého vládnutí a celních procedur, zlepšování řízení a správy hraničních přechodů a koordinace ve sladování postupů v regionu OBSE (se zaměřením na Střední Asii), podpora dopravy v období ekonomického úpadku, doprava a nadnárodní hrozby včetně terorismu, pašování zbraní, drog a lidí. V neposlední řadě také dopad dopravy na ekologii a bezpečnost.

Ve dnech 13. – 14. 9. 2010 zorganizovalo nastupující litevské předsednictví OBSE ve Vilniusu expertní schůzku s tématem *Role OBSE v oblasti spolupráce v energetické bezpečnosti*. Tato akce navazuje na centrální téma 19. EEF, kterým je *Podpora společné akce a spolupráce zemí OBSE v oblasti rozvoje udržitelné energie a dopravy*. Zajímavé a pro ČR prioritní téma energetické bezpečnosti bylo na této akci pojednáno nakonec spíše okrajově (regionální spolupráce, mechanismy a smluvní rámce v energetice, spolehlivost infrastruktury).

Na začátku října 2010 proběhla v souvislosti s přípravou summitu OBSE v Astaně také Revizní konference ekonomické a environmentální dimenze. Ta pokryla nejen všechna klíčová témata, která se v této dimenzi za posledních pět let na EEF probírala, ale byla zaměřena především na revizi závazků států OBSE v těchto oblastech. Příležitost revidovat závazky nakonec nebyla plně využita ze strany jednotlivých států ani ze strany mezinárodních organizací nebo nevládních institucí, takže jedním z hlavních přínosů konference byla výměna informací o nejlepších zkušenostech. ČR dlouhodobě v OBSE prosazuje, aby se akce, které navazují na jednotlivá fóra,

zaměřovaly na revizi implementace závazků a aby se státy dělily o své zkušenosti mezi sebou. V případě tématu 18. EEF by to např. mohla být plánovaná publikace *Handbook of Best Practices at Border Crossings*, jež by se mohla stát praktickým výstupem tohoto cyklu fóra, a tím také přispět k prosazování bezpečnostních aspektů v ekonomické a environmentální dimenzi.

Lidská dimenze OBSE

OBSE v lidské dimenzi v roce 2010 uspořádala několik konferencí a seminářů k lidskoprávním závazkům členských států. Především to byla Revizní konference, respektive její první část, která probíhala ve dnech 30. 9. – 8. 10. 2010 ve Varšavě, a část třetí, která se uskutečnila ve dnech 26. – 28. 11. 2010 v Astaně a bezprostředně předcházela prosincovému summitu. Právě s ohledem na pořádání summitu nahradila v roce 2010 Revizní konference konání pravidelné Hodnotící konference lidské dimenze (*Human Dimension Implementation Meeting – HDIM*).

Obdobně jako v případě HDIM, bylo cílem první i třetí části Revizní konference zhodnotit naplňování lidskoprávních závazků přijatých státy OBSE v rámci této organizace. Konference se tak stala místem setkání představitelů vlád, nevládních organizací a všech zainteresovaných subjektů států prostoru OBSE k diskusi o efektivitě postupů pro posilování ochrany a realizace lidských práv. Jednání probíhala ve formě pracovních bloků zaměřených na konkrétní témata lidskoprávní problematiky (např. problematika národnostních menšin). Členské státy byly reprezentovány vedle diplomatů rovněž zástupci odborných resortů.

V rámci jednotlivých pracovních zasedání se konference věnovala následujícím oblastem:

- demokratické instituce (demokratické volby; demokracie na národní, regionální a lokální úrovni; občanství a politická práva)
- základní práva a svobody (svoboda myšlení, svědomí, vyznání a náboženství; svoboda sdružování a shromažďování; svoboda pohybu; národní instituce na ochranu lidských práv a role občanské společnosti v ochraně lidských práv; činnost Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva – ODIHR a další)
- vláda práva (transparentnost legislativy; nezávislost soudnictví; právo na spravedlivý proces; trest smrti; prevence mučení; ochrana lidských práv při boji proti terorismu)
- humanitární otázky a další závazky (uprchlíci a vystěhované osoby; zacházení s občany ostatních účastnických zemí; lidskoprávní vzdělávání)
- tolerance a nediskriminace (implementace akčního plánu OBSE pro Romy a Sinty; národnostní menšiny; prevence agresivního nacionalismu, rasismu a šovinismu; posilování genderové rovnováhy a implementace akčního plánu OBSE a relevantních závazků; prevence násilí z nenávislosti; boj proti netoleranci a diskriminaci)
- svoboda médií (překážky svobody projevu a svobody médií, včetně věznění novinářů a násilí vůči nim)

- netolerance vůči migrantům (trestné činy a další incidenty motivované nenávistí vůči skupině obyvatel)
- boj proti obchodování s lidmi (se zvláštním zřetelem k obchodování s dětmi).

Během diskuse na konferenci zazněla jak oficiální stanoviska zastoupených států k projednávaným otázkám, tak i příspěvky nevládního sektoru. Právě možnost nevládních organizací otevřeně hodnotit a kritizovat lidskoprávní situaci v jednotlivých členských státech je považována za jeden z hlavních přínosů konference. Význam účasti nevládních organizací byl během konference několikrát zmíněn zejména v souvislosti s problematickým přístupem kazašského předsednictví k registraci dvou zástupců turkmenského nevládního sektoru na varšavské části konference.

Za Českou republiku se konference zúčastnili jak diplomaté, tak dílčím způsobem i zástupci dalších resortů. Během nejrůznějších pracovních setkání byla ČR v několika případech podrobena kritice v souvislosti s konkrétními problémy vnitrostátní situace a legislativy v oblasti lidských práv (zmíněn byl např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva v případě *D. H. a ostatní proti České republice*, týkající se přístupu romských dětí ke vzdělávání, a otázky spojené s implementací závěrů z něj vyplývajících).

Revizní konference umožnila detailní informovanost z širokého okruhu autentických zdrojů o lidskoprávní situaci v účastnických státech. Zároveň tato platforma umožnila zaznamenat i reakce oficiálních představitelů na příspěvky účastníků z řad nevládního sektoru. Nejvýraznějšími tématy byly otázky spojené se situací národnostních menšin (mj. především Romů) a vzhledem k výkonu předsednictví také silná kritika Kazachstánu za nedodržování lidských práv.

Kromě Revizní konference v roce 2010 proběhlo v lidské dimenzi OBSE několik doplňkových jednání (*Supplementary Human Dimension Implementation Meeting*), seminářů a konferencí, zaměřených na specifická témata spadající do lidskoprávní problematiky. V květnu se konala schůzka zástupců účastnických států k účasti žen ve veřejném a politickém životě a genderové vyváženosti. Červen byl ve znamení konference na vysoké úrovni na téma tolerance a nediskriminace. V červenci proběhlo setkání ke vzdělávání osob patřících k národnostním menšinám, jejich integraci a rovným příležitostem. V listopadu se uskutečnilo setkání ke svobodě vyznání a víry.

Důležitými institucemi, které i v roce 2010 aktivně působily v rámci lidské dimenze, jsou Úřad vysokého komisaře pro národnostní menšiny (HCNM), který sleduje postavení národnostních menšin v zemích OBSE, a Představitel pro svobodu médií, jenž monitoruje situaci novinářů a médií v jednotlivých účastnických státech, pokud jde o možnost svobodného výkonu jejich povolání. Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) se věnuje zejména problematice volebního zákonodárství, pozorování volebních procesů, podpory rozvoje demokracie, dodržování lidských práv, vlády práva, tolerance a nediskriminace.

Další instituce OBSE

Česká republika aktivně vysílá své zástupce jako dlouhodobé i krátkodobé volební pozorovatele do velké většiny volebních pozorovatelských misí OBSE/ODIHR. Celkově se v roce 2010 jednalo o 84 pozorovatelů.

Podobně jako v uplynulých letech, byla i v roce 2010 důležitou součástí činnosti OBSE práce jejich zastoupení, kanceláří a misí (tzv. polní mise OBSE) v jednotlivých účastnických státech v oblastech jihovýchodní Evropy, východní Evropy, Kavkazu a Střední Asie. Polní operace, kterých bylo celkem 18, se zaměřovaly na pomoc hostitelským zemím a svou činností zasahovaly do problematiky všech tří dimenzí OBSE. Poslední den roku 2010 Bělorusko oznámilo, že už dále nebude na svém území hostit misi OBSE, proto lze v roce 2011 očekávat její postupné uzavření. Běloruský krok je do značné míry reakcí na kritické hodnocení prezidentských voleb 19. 12. 2010, které OBSE označila za nedemokratické.

Česká republika vysílá rovněž civilní experty do dlouhodobých misí OBSE. V roce 2010 působil v misích OBSE šest až sedm osob z ČR.

Česká republika věnuje trvalou pozornost činnosti Pražské kanceláře Sekretariátu OBSE. Ministerstvo zahraničních věcí poskytuje bezplatně prostory pro kancelář a historické archivy a sekunduje jejího vedoucího. Česká republika má zájem na dalším posílení významu kanceláře a prohloubení její činnosti ve prospěch celé organizace, a to jak posílením její funkce archivu historických dokumentů a její informační role ve vztahu k odborné i laické veřejnosti, tak i konferenčního servisu a zejména každoročního zasedání Ekonomického a environmentálního fóra OBSE za účasti zhruba 400 expertů ze všech účastnických států.

Rada Evropy

Dominantním tématem roku 2010 byla reforma Rady Evropy (RE), kterou inicioval generální tajemník RE s cílem transformovat ji ve flexibilní a dynamickou organizaci, která bude lépe přizpůsobena potřebám občanů. Činnost RE by se měla omezit na menší počet projektů, které mají přidanou hodnotu a specifické výhody. První etapa reformy se zaměřuje na zlepšení řízení, zvýšení operační schopnosti, restrukturalizaci sekretariátu a fungování Evropského soudu pro lidská práva.

Výbor ministrů RE zasedl na nejvyšší úrovni – ministrů zahraničních věcí – dne 11. 5. 2010 ve Štrasburku. Českou delegaci vedl náměstek ministra zahraničních věcí V. Galuška. Mezi hlavní body projednávané agendy patřily reforma Evropského soudu pro lidská práva, aktivity RE po konfliktu v Gruzii, reforma RE, vztahy RE a EU a role RE v Bosně a Hercegovině. ČR podpořila řešení konfliktu v Gruzii, které by respektovalo nezávislost, svrchovanost a územní celistvost Gruzie, a zdůraznila potřebu zúčastněných stran dodržovat závazky vůči RE.

Reforma Evropského soudu pro lidská práva, zaměřená na odvrácení jeho kolapsu pod rostoucí zátěží stížností, byla spuštěna v únoru 2010 na zvláštní ministerské konferenci v Interlaken. Konference přijala Akční plán, kterým vytyčila hlavní linie reformy a stanovila lhůty

pro jejich splnění; na přípravě konkrétních návrhů zahájily práci příslušné expertní orgány. Dne 1. 6. 2010 vstoupil v platnost Protokol č. 14 k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod⁵, jehož cílem je zjednodušením procedur ulehčit stoupající zátěži Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). Vstup v platnost byl umožněn ratifikací protokolu Ruskou federací, po dobu několika let posledního státu, jehož souhlas chyběl. Protokol č. 14 mj. prodlužuje mandát českého soudce ESLP o dva roky; volba nového českého soudce, ke které mělo dojít v roce 2010, se tak odkládá až na rok 2012.

Výbor delegátů ministrů přijal program činnosti a rozpočet RE na rok 2011. Přijatý dokument reflektuje snahu minimalizovat nepřímé náklady (sekretariát, logistika apod.) a tyto prostředky použít na aktivity v prioritních oblastech, jako jsou lidská práva, právní stát a demokracie. Řádný rozpočet RE činí 211 mil. EUR, oproti předchozímu roku byl navýšen pouze o 0,2 %, která reflektují míru inflace. Příspěvek ČR mírně přesahuje 2 mil. EUR.

Ve dnech 7. – 16. 9. 2010 vykonal Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání návštěvu v ČR. Během ní kontroloval podmínky zacházení s osobami zadržovanými ve věznicích a psychiatrických léčebnách. Zveřejněna byla zpráva z jeho návštěvy v roce 2009, ve které vyzývá ČR ke zrušení dobrovolných chirurgických kastrací v kontextu ochranné léčby sexuálních deviantů.

Dne 20. 10. 2010 se konala schůzka na vysoké úrovni, která přijala tzv. Štrasburskou deklaraci k situaci Romů. Českou delegaci vedl náměstek ministra zahraničních věcí V. Galuška. Deklarace odsuzuje diskriminaci a stigmatizaci Romů a vymezuje prioritní oblasti pro integraci Romů, na které by se měla evropská spolupráce zaměřit; zároveň zakládá Evropský vzdělávací program pro mediátory a právníky pracující s romskou menšinou a uvádí příklady iniciativ, které se v praxi osvědčily.

Ve dnech 17. – 19. 11. 2010 vykonal komisař RE pro lidská práva T. Hammarberg návštěvu ČR, při které se soustředil především na ochranu lidských práv Romů a na boj proti rasismu, xenofobii a extremismu. Během návštěvy se setkal jak s představiteli vlády (ministři vnitra a zahraničních věcí, zástupci dalších resortů), tak i se zástupci nevládních organizací. V tiskovém prohlášení z návštěvy formuloval doporučení týkající se zejména romských dětí ve zvláštních školách a odškodnění za sterilizace provedené bez informovaného souhlasu. Zveřejnění oficiální zprávy z návštěvy komisaře v ČR se očekává v průběhu prvního čtvrtletí roku 2011.

Výbor ministrů pokračoval v dohledu nad výkonem rozsudku ESLP v kauze D. H. vs. ČR (diskriminující zařazování romských dětí do zvláštních škol). V prosinci vzal s uspokojením

⁵ Jménem České republiky byl Protokol podepsán ve Štrasburku dne 29. 6. 2005. S Protokolem vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky jej ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Rady Evropy, deponitáře Protokolu, dne 19. 5. 2006. Protokol vstoupil v platnost na základě svého článku 19 dne 1. 6. 2010 a tímto dnem vstoupil v platnost i pro Českou republiku.

na vědomí, že ČR potvrdila definitivní přijetí akčního plánu na integraci ve vzdělávání a zahájila jeho plnění; zároveň vybídl ČR k tomu, aby plán plnila bezodkladně.

Po parlamentních volbách se obměnilo složení české delegace v Parlamentním shromáždění RE; jejím novým vedoucím se stal poslanec V. Kubata.

Poté, co vypršel mandát českému členu Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (tzv. Benátská komise) C. Svobodovi a jeho náhradnici E. Wagnerové, jmenovala vláda v prosinci 2010⁶ V. Bílkovou, odbornou asistentku právnické fakulty UK, jako novou členku, a K. Šimáčkovou, soudkyni Nejvyššího správního soudu, jako její náhradnici. Benátská komise je nezávislým poradním orgánem RE v ústavních otázkách, který je členským zemím této organizace nápomocen při tvorbě či změně legislativy.

5. Česká republika a Organizace spojených národů (OSN)

Česká republika se jako jedna ze zakládajících zemí aktivně podílí na činnosti OSN. Stejně jako v předchozích letech, ČR v roce 2010 splnila včas a řádně své finanční závazky vůči OSN, podle svých možností participovala ve vybraných mírových misích a poskytla dobrovolné příspěvky na konkrétní projekty OSN.

Hlavní orgány OSN

Rada bezpečnosti OSN

V roce 2010 přijala Rada bezpečnosti OSN (dále jen RB) 58 rezolucí, vydala 30 předsednických prohlášení a projednala více než 80 tematických zpráv Generálního tajemníka (dále GT) OSN. Ve své činnosti se RB zabývala mj. otázkami mezinárodního trestního soudnictví a již tradičně věnovala velkou pozornost africkému kontinentu a oblasti Blízkého a Středního východu. Nestálými členy RB v roce 2010 byly Rakousko, Bosna a Hercegovina, Brazílie, Gabon, Japonsko, Libanon, Mexiko, Nigérie, Turecko a Uganda.

V prvních dnech roku 2010 reagovala RB otevřenou debatou a rezolucí na humanitární krizi, která postihla Haiti po silném zemětřesení dne 12. 1. 2010. Zemětřesení postihlo mimořádně tragicky i pracovníky OSN působící na Haiti – v troskách zahynulo mnoho příslušníků stabilizační mise OSN MINUSTAH, včetně jejího vedoucího. K řešení situace na Haiti se RB vrátila i svou červnovou rezolucí.

Rada bezpečnosti se počátkem roku 2010 také zabývala otázkami spolupráce s regionálními a subregionálními organizacemi při řešení otázek míru a bezpečnosti, v následujících měsících pak například situací v západní Africe či Střední Asii. V průběhu roku RB opakovaně a ve větším detailu projednávala nestabilní situaci v Afghánistánu, Pobřeží slonoviny, Nepálu či Somálsku. Dále byly

⁶ Usnesení vlády ze dne 7. 12. 2010 č. 887

během roku přijaty rezoluce např. k situaci v Čadu, Středoafričské republice, Východním Timoru, Konžské demokratické republice, Burundi, na Blízkém východě nebo v Iráku.

Mezi pravidelné body programu RB patří průřezové tematické debaty. V roce 2010 byla pozornost RB, podobně jako v minulých letech, zaměřena zejména na příčiny a důsledky ozbrojených konfliktů, včetně jejich dopadů na civilisty, a na problematiku poválečného budování míru. Představitelé ČR vystoupili v rozpravách na téma pracovních metod RB a postkonfliktního budování míru.

Celým rokem také rezonovalo 10. výročí přijetí rezoluce RB č. 1325 Ženy, mír a bezpečnost. Přípomínkové akce vyvrcholily v říjnu, kdy se v RB konala k tomuto tématu veřejná debata, završená předsednickým prohlášením. Jednání se mezi jinými účastnila i ministryně zahraničních věcí USA H. Clinton a zástupkyně Generálního tajemníka pro UN Women M. Bachelet.

V průběhu roku 2010 pokračovala neformální mezivládní jednání o reformě RB. Její podstata se dotýká následujících oblastí: zvýšení počtu členů RB, užití práva veta, volba nových členů a pracovní metody RB.

64. zasedání Valného shromáždění OSN

V době od počátku ledna do 13. 9. 2010 pokračovalo 64. zasedání Valného shromáždění (dále VS) OSN za předsednictví Ali Abdussalam Trekiho z Libye. K hlavním tématům této části VS OSN patřily problematika odzbrojení, lidských práv, reformy OSN a naplňování protiteroristických opatření, udržitelného rozvoje, klimatických změn a mnoha rozvojových témat souvisejících s přípravou zářijového summitu k plnění Rozvojových cílů tisíciletí v New Yorku.

Jarní část zasedání VS, kdy nezasedají jeho hlavní výbory (s výjimkou rozpočtového), je v posledních letech tradičně věnována reformním tématům. Ve smyslu závěrů posledního summitu OSN v roce 2005 patří mezi základní reformní témata: reforma RB, revitalizace VS a v neposlední řadě zajištění lepší koherence fungování systému OSN při poskytování rozvojové pomoci.

V závěru 64. zasedání VS byla přijata rezoluce k revitalizaci Valného shromáždění, zdůrazňující institucionální paměť úřadu předsedy VS; případnou související úpravou rozpočtu předsedy se bude v rámci projednávání řádného rozpočtu OSN zabývat příslušný 5. výbor. Bez posunu v substanci k reformě Rady bezpečnosti bylo přijato ústní rozhodnutí o neodkladném pokračování mezivládních jednání v rámci 65. zasedání.

Za jeden z přelomových momentů 64. zasedání VS OSN je považováno jednohlasné přijetí rezoluce o systémové koherenci, která je od roku 2005 jednou z hlavních součástí reformy VS OSN. Zásadní novinkou, kterou rezoluce přináší, je vytvoření nové entity v systému OSN s názvem *UN Women*. Jedná se o jednotku OSN pro rovné příležitosti mužů a žen a pro posílení postavení žen, která vznikla sloučením mandátů dosavadních součástí systému OSN věnujících se ženské otázce: Úřadu zvláštní poradkyně pro otázky genderu (OSAGI, založeno 1997), Divize na podporu postavení žen (DAW, založeno 1946), Rozvojového fondu OSN pro ženy (UNIFEM, založeno 1976)

a Mezinárodního výzkumného institutu na podporu žen (INSTRAW, založeno 1976). Rezoluce počítá s půlroční tranzitní fází a se vznikem nové entity k 1. 1. 2011.

Během první poloviny roku 2010 probíhala příprava na summit o Rozvojových cílech tisíciletí. Po dohodnutí organizační podoby summitu se od května začal vyjednávat jeho závěrečný dokument, kterým měly členské státy OSN potvrdit odhodlání dosáhnout rozvojových cílů do roku 2015. V rámci přípravy na summit se v březnu uskutečnil dialog na vysoké úrovni k financování rozvoje, který především zdůraznil nutnost splnění závazků oficiální rozvojové pomoci a potřebu reformy mezinárodní finanční architektury. V červnu následovalo setkání zástupců soukromé sféry na vysoké úrovni (ředitelé významných světových firem) se zástupci vlád členských států OSN, konané pod záštitou GT OSN. Smyslem a cílem tohoto setkání bylo přispět k výměně zkušeností a informací o zapojování soukromého sektoru do plnění Rozvojových cílů tisíciletí a o podpoře, které jednotlivé vlády poskytují tomuto procesu.

Dne 9. 8. 2010 se konala 2. neformální interaktivní debata VS OSN k implementaci konceptu Odpovědnosti chránit, zaměřená na *early warning* a *assessment*. Debata potvrdila podporu konceptu ze strany většiny členských zemí OSN, na druhou stranu ale ukázala, že země ještě nejsou připraveny schválit záměr GT vytvořit společnou kancelář svých zvláštních představitelů pro odpovědnost chránit a pro prevenci genocidy. ČR v této rozpravě vystoupila s národním projevem.

Dne 9. 9. 2010 byla v plénu VS OSN konsenzem schválena rezoluce k posudku ICJ ohledně konformity jednostranného vyhlášení samostatnosti Kosova s mezinárodním právem. Po složitých jednáních byl původní srbský návrh upraven a předložen společný návrh členských zemí EU a Srbska, v němž VS OSN pozitivně přijalo posudek ICJ a přivítalo připravenost EU ke zprostředkování dialogu mezi stranami.

U příležitosti Světového dne vody se v New Yorku uskutečnil dne 22. 3. 2010 interaktivní dialog na vysoké úrovni k dekádě *Voda pro život 2005 – 2015*. V rámci 64. VS proběhla během jara také tradiční debata k plnění závazků v oblasti HIV/AIDS.

Začátkem roku 2010 zahájila ČR své tříleté členství ve Výboru pro *UN Population Award*, který organizačně spadá pod *Populační fond OSN (UNFPA)*. Tento výbor každoročně rozhoduje o udělení ceny institucím a jednotlivcům, kteří se významným způsobem zasloužili o zviditelnění populačních problémů a hledání jejich řešení. V roce 2010 cenu získali William a Melinda Gatesovi z USA a *Asian Forum of Parliamentarians on Population and Development* z Thajska.

Z iniciativy Itálie a Mexika bylo dále předsedou VS OSN na 17. 6. 2010 svoláno zasedání VS na vysoké úrovni k nadnárodnímu organizovanému zločinu (TOC) u příležitosti 10. výročí Úmluvy proti TOC.

Dne 30. 7. 2010 přijalo VS OSN konsenzem rezoluci Světový akční plán proti obchodování s lidmi (dále jen AP), včetně akčního plánu v annexu této rezoluce. AP byl následně formálně spuštěn v rámci jednodenního zasedání 65. VS OSN na vysoké úrovni.

Jarní část VS je tradičně věnována i aktuálním problémům ve světě. Klasickým příkladem bylo zasedání VS k situaci na Haiti po tragickém zemětřesení, které způsobilo značné ztráty na životech. Zasedání se konalo 22. 1. 2010 a byla na něm schválena rezoluce vyzývající k akutní humanitární pomoci i podpoře při obnově země.

Dále ve dnech 19. – 20. 8. 2010 proběhlo zvláštní zasedání VS OSN k humanitární situaci v Pákistánu, postiženému bezprecedentními povodněmi. Zasedání se zúčastnili GT OSN, ministr zahraničních věcí Pákistánu Š. M. Kureší a ministryně zahraničních věcí USA H. Clinton. Celá řada dalších zemí byla zastoupena na vysoké úrovni. Ve vystoupeních zaznělo vyjádření solidarity a konkrétní přísliby humanitární pomoci. Na závěr byla konsenzem přijata rezoluce.

V první půli roku 2010 pokračovala EU v jednáních o úpravě postavení Unie ve VS v souladu s Lisabonskou smlouvou. Dne 14. 9. 2010, doslova v posledních minutách 64. zasedání, VS OSN v procedurálním hlasování rozhodlo návrh rezoluce o statusu EU odložit.

V jarní části zasedání 64. VS administrativní a rozpočtový výbor (5. výbor) jednal ve svých tradičních dvou obnovených zasedáních. První obnovené zasedání se zabývalo méně problematickými otázkami. Výrazně komplikovanější průběh mělo druhé obnovené zasedání, které se tradičně zabývalo financováním mírových operací OSN. Po projednání příslušných bodů byl přijat rozpočet pro mírové mise v celkové výši 7,2 mld. USD.

V průběhu druhého obnoveného zasedání se průlomově podařilo dohodnout některé velmi komplikované prvky, zejména schválení nově předložené koncepce *Globální podpory mírových misí*, která by měla v budoucnu přinést vyšší efektivitu při řízení a obsluze misí a tím i finanční úspory. Podobný úspěch se však nepodařilo zopakovat při projednávání bodu týkajícího se uzavřených mírových misí; konsenzu zde nebylo dosaženo pro naprostou neochotu skupiny G-77 o této věci jakkoliv rozhodnout. Finanční prostředky dosud ležící na účtech těchto misí proto nebylo možno využít, a to ani transferem na účty aktivních misí, ani vrácením do státních rozpočtů zemí, které všechny své splatné příspěvky vůči uzavřeným misím zcela uhradily.

Během obou obnovených zasedání 5. výbor přijal celkem 23 rezolucí konsenzem a jednu rezoluci hlasováním; dále přijal celkem sedm rozhodnutí, z toho jedno jako ústní rozhodnutí o návrhu.

65. zasedání VS OSN

Od 14. 9. do 24. 12. 2010 proběhla v New Yorku hlavní (podzimní) část 65. zasedání VS OSN. Jeho předsedou byl zvolen Švýcar J. Deiss. Za ČR se zasedání zúčastnila delegace vedená prezidentem republiky V. Klausem, kterého doprovázel 1. místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí

K. Schwarzenberg. Mezi hlavní události VS patřily z pohledu ČR všeobecná rozprava a summit OSN k plnění Rozvojových cílů tisíciletí.

Všeobecná rozprava 65. VS OSN se konala ve dnech 23. - 29. 9. 2010 a zúčastnilo se jí přes 190 členských států OSN na úrovni hlav států, předsedů vlád a ministrů zahraničních věcí. Za ČR promluvil prezident republiky V. Klaus. ve svém vystoupení zdůraznil, že ČR je a i nadále bude aktivním členem OSN, komentoval dopady globální finanční krize a vyslovil se také pro reformu RB OSN. Mezi další témata a globální problémy, které státníci ve svých projevech vyzdvihli, patřily klimatické změny, situace na Blízkém a Středním východě, boj s terorismem či plnění Rozvojových cílů tisíciletí.

První místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí K. Schwarzenberg se zúčastnil akcí v rámci ministerského týdne EU na okraj všeobecné rozpravy a mj. i zasedání Rady NATO–Rusko. Zahájení zasedání VS bylo, obdobně jako v minulých letech, příležitostí k uskutečnění mnoha bilaterálních schůzek prezidenta i ministra zahraničních věcí.

V průběhu podzimní části přijalo 65. VS celkem 262 rezolucí, z toho 51 u bodů projednávaných přímo v plénu VS bez předchozího odhlasování v jednom ze šesti hlavních výborů. V průběhu vyjednávání významných rezolucí o humanitární pomoci se EU podařilo dojednat texty, které pokrývaly základní požadavky na zajištění přístupu k obětem humanitárních katastrof a větší důraz na bezpečnost humanitárních pracovníků. Z teritoriálně zaměřených humanitárních rezolucí je třeba zmínit přijetí rezoluce o humanitární pomoci Haiti, které se stále potýká s následky loňského ničivého zemětřesení.

Jako každoročně, proběhly v rámci podzimní části 65. VS volby nových členů RB OSN a dalších orgánů. Novými nestálými členy RB na funkční období 2011 až 2012 byly v tajných volbách zvoleny Indie, Jihoafrická republika, Kolumbie, Německo a Portugalsko.

Koncem roku 2010 byla regionální skupinou východoevropských zemí endorsována kandidatura ČR na předsednictví Výkonné rady Rozvojového fondu OSN a Populačního fondu OSN na rok 2011 (*pozn. nová stálá představitelka České republiky při OSN E. Hrdá byla dne 12. 1. 2011 zvolena předsedkyní tohoto orgánu*). S ročním rozpočtem přes 5 mld. USD se tato organizace těší značné pozornosti ze strany donorů i příjemců rozvojové pomoci.

Práce hlavních výborů

Na program jednání *Výboru pro mezinárodní bezpečnost a odzbrojení* (1. výbor) byl tradičně zařazen komplexní okruh otázek týkajících se odstranění hrozby zbraní hromadného ničení, kontroly konvenčních zbraní a opatření k posílení důvěry. Zasedání probíhalo v atmosféře pozitivně ovlivněné pokrokem dosaženým na 8. hodnotící konferenci Smlouvy o nešíření jaderných zbraní a novou smlouvou o snížení počtu jaderných zbraní mezi USA a Ruskem.

Hlavním společným motivem zasedání výboru a cílem mnoha diskusí, které se pohybovaly napříč regionálními a politickými spektry, bylo hledání konsenzu o odblokování práce Konference

o odzbrojení. Rakousko předložilo rezoluci o pokračování agendy ze zasedání na nejvyšší úrovni ke Konferenci o odzbrojení, která byla přijata bez hlasování. Novou rezoluci nazvanou *Ženy, odzbrojení, kontrola zbraní a nešíření* předložil Trinidad a Tobago a byla rovněž přijata bez hlasování. Kosponzorovaly ji země EU, včetně ČR.

Výbor celkem přijal 56 rezolucí a tři procedurální rozhodnutí. Při hlasování zemí EU v tomto výboru dochází i nadále k největšímu počtu případů jejich nejednotné pozice. Z 26 hlasovaných rezolucí státy EU pouze ve 14 případech hlasovaly jednotně. ČR kosponzorovala 16 rezolucí.

Výbor pro ekonomické a sociální otázky (2. výbor) se zabýval řadou témat souvisejících s udržitelným rozvojem, makroekonomickými politickými otázkami, globalizací, klimatickými změnami, vymýcením chudoby, zemědělstvím a potravinovou bezpečností a problémy nejméně rozvinutých zemí. Tematicky byl během zasedání výboru kladen důraz zejména na problematiku udržitelného rozvoje. V rámci bodu agendy s tímto názvem bylo přijato 20 rezolucí, včetně několika nových. Výbor dále například rozhodl o konání konference na vysoké úrovni k problému dezertifikace a degradace půd, která proběhne dne 20. 9. 2011 v New Yorku.

Mezi nově projednávané rezoluce patřila iniciativa Litvy o dopadech chemického a toxického odpadu pocházejícího z potopených zbraní a munice na životní prostředí, což byl jediný návrh rezoluce předložený členskými státy EU. V souvislosti s blížící se Konferencí OSN o udržitelném rozvoji, která by se měla uskutečnit v květnu 2012 v brazilském Riu de Janeiro, se zástupce Ministerstva životního prostředí ČR stal členem přípravného byra této konference za východoevropskou regionální skupinu a aktivně se podílel na jeho práci.

Celkově přijal výbor 39 rezolucí, jen o čtyřech z nich se hlasovalo. Naprostou většinu rezolucí předložila skupina G77. K dosahování kompromisů v tomto roce výrazně přispěly závěry zářijového summitu o Rozvojových cílech tisíciletí či produktivní říjnové zasedání Konference smluvních stran Úmluvy o biodiverzitě. ČR sehrála důležitou roli v tématech udržitelného rozvoje.

Sociální, humanitární a kulturní výbor (3. výbor) přijal 58 rezolucí, z toho 43 konsenzem a 15 hlasováním. K dojednání těchto rezolucí proběhlo 208 neformálních jednání. Ve výboru dále proběhly dialogy s 36 zvláštními zpravodaji a předsedy smluvních orgánů; výbor vedl dialog také s vysokou představitelkou pro lidská práva, s předsedou Rady OSN pro lidská práva a poprvé také s novou výkonnou ředitelkou entity *UN Women*.

Delegace ČR se nad rámec svých každoročních aktivit snažila o výraznější zapojení a zviditelnění v rámci vyjednávání i doprovodných aktivit výboru v souladu se strategií předvolební kampaně do Rady pro lidská práva (volby proběhnou v květnu 2011). ČR se také ujala jako jedna z mála zemí vyjednávání dvou rezolucí jménem EU. Jednalo se o rezoluci k obstrukčnímu fistuli, předkládanou regionální skupinou afrických zemí, a o rezoluci k obchodování se ženami a dívkami, předkládanou Filipínami.

Mezi tradičně nejkontroverznější rezoluce, jejichž přijímání bylo komplikované i v roce 2010, patří rezoluce k moratoriu na trest smrti, rezoluce k lidskoprávním situacím v jednotlivých zemích, rezoluce obsahující zmínky o nediskriminaci na základě sexuální orientace a všechny rezoluce k náboženství a k rasismu.

Zvláštní politický a dekolonizační výbor (4. výbor) projednal na svých zasedáních řadu návrhů rezolucí se vztahem k palestinské otázce, dále problematiku dekolonizace nesamosprávných území, otázky spojené s prací Sekretariátu OSN v oblasti poskytování informací, účinků atomového záření a mírového využití kosmického prostoru.

Projednávání palestinské otázky během podzimní části 65. VS bylo pozitivně ovlivněno probíhajícími přímými mírovými rozhovory, respektive úsilím o jejich udržení, které skončilo v prosinci 2010. V rámci projednávání dekolonizační problematiky, týkající se 16 nesamosprávných území, která v současné době ve světě existují, byly nad rámec každoročně přijímaných rezolucí přijaty rezoluce k 50. výročí Deklarace o udělení nezávislosti koloniálním zemím a národům a rezoluce vyhlášující 3. mezinárodní dekádu pro vymýcení kolonialismu. Z ostatních témat vyvolal větší pozornost bod rozpravy Účinky jaderného záření.

Výbor přijal 24 rezolucí a dvě rozhodnutí, osm rezolucí bylo přijato konsenzem a 16 hlasováním. EU hlasovala jednotně v deseti případech, společný postoj EU neměla, stejně jako v minulosti, u šesti dekolonizačních rezolucí.

Administrativní a rozpočtový výbor (5. výbor) projednával v průběhu podzimní části 65. VS otázky souvisejících s plynulým financováním chodu OSN, mezinárodních tribunálů, zvláštních politických misí a mírových misí, zvláště se věnoval otázkám řízení lidských zdrojů, sjednocení podmínek výkonu služby v tzv. společném systému OSN a v neposlední řadě podmínkám výkonu spravedlnosti v systému OSN. K dalším otázkám patřily modernizace zastaralého informačního a komunikačního systému organizace a jeho revize a zefektivnění. Podobný důraz výbor kladl na zvýšení odpovědnosti při realizaci mandátů organizace a na mobilizaci pracovních dovedností personálu. Během svého podzimního hlavního zasedání přijal celkem 22 rezolucí, v převážné většině konsenzem, a sedm rozhodnutí.

Klíčovými body jednání *Právního výboru* (6. výbor) byly v průběhu podzimního zasedání rezoluce k rozsahu a aplikaci principu univerzální jurisdikce, návrh Všeobecné úmluvy o mezinárodním terorismu, rezoluce ke Zprávě Komise pro mezinárodní právo z jejího 62. zasedání a rezoluce ke statusu Dodatkových protokolů k Ženevským úmluvám z roku 1949. Výbor přijal celkem 17 rezolucí.

Rezolucí k rozsahu a aplikaci principu univerzální jurisdikce se VS zabývá od roku 2009. Africká unie takto reaguje na postup několika členských zemí EU, které začaly trestně stíhat současné i bývalé představitele afrických států pro válečné zločiny, zločiny proti lidskosti a genocidu. ČR ve svém vystoupení navrhla (spolu s několika dalšími členy EU), aby se touto otázkou zabývala Komise pro mezinárodní právo, tento návrh však nezískal potřebnou podporu.

V rámci bodu *opatření k odstranění mezinárodního terorismu* se vedou již od roku 1996 neúspěšná jednání o návrhu výše uvedené tematické úmluvy. K posunu v těchto jednáních nedošlo ani během podzimního zasedání.

Rezoluce ke statusu Dodatkových protokolů k Ženevským úmluvám z roku 1949 je projednávána každé dva roky. Výbor se zabýval Zprávou GT OSN o implementaci mezinárodního humanitárního práva. ČR patřila mezi osm zemí EU, které do této zprávy zaslaly svůj příspěvek. Rezoluce k tomuto bodu má symbolický význam pro ČR, která podporu respektu pro mezinárodní humanitární právo považuje za svou prioritu.

Hospodářská a sociální rada OSN

V rámci programu Hospodářské a sociální rady (dále HSR) OSN jsou formulována politická doporučení směrem k členským státům i celému systému OSN týkající se socioekonomických standardů života a zaměstnanosti, řešení socioekonomických a zdravotních problémů mezinárodního rozsahu a spolupráce v oblasti kultury a vzdělávání, a to za silné podpory lidských práv a základních svobod. HSR má právo také iniciovat studie a analýzy na daná témata, účastnit se přípravy a organizace mezinárodních konferencí v oboru a koordinovat implementaci jejich závěrů

Ve dnech 28. 6. – 2. 7. 2010 se uskutečnilo v New Yorku zasedání HSR na vysoké úrovni, sestávající z koordinačního segmentu (6. – 8. 7. 2010), segmentu pro operační aktivity (9. – 13. 7.), humanitárního segmentu (14. – 15. 7.) a segmentu všeobecného (16. – 22. 7.). ČR, která není členem HSR (členem byla v letech 2006 – 2008), se zasedání zúčastnila v roli pozorovatele.

Průřezovým tématem segmentu na vysoké úrovni byly genderové otázky a posílení postavení žen; v rámci Fóra pro rozvojovou spolupráci byly posouzeny současné trendy v mezinárodní rozvojové spolupráci se zvláštním zřetelem na koherenci, transparentnost, spolupráci Jih – Jih, vliv krizí na rozvojovou spolupráci a dosažení Rozvojových cílů tisíciletí. Během dialogu s mezinárodními finančními a obchodními institucemi byla hlavní pozornost věnována stavu světového hospodářství a jeho vlivu na naplnění rozvojové agendy OSN.

Hlavním tématem jednání koordinačního segmentu bylo plnění závěrů Ministerské deklarace substantivního zasedání HSR z roku 2009, tj. plnění mezinárodně dohodnutých rozvojových cílů s ohledem na péči o zdraví. Segment rovněž projednal výsledky Mezinárodní konference o financování pro rozvoj.

Segment humanitárních záležitostí poskytl prostor pro výměnu názorů na problematiku posílení koordinace systému humanitární pomoci v rámci OSN na základě reflexe mezinárodní reakce na lednovou katastrofu na Haiti. Součástí segmentu byla i diskuse o poskytování humanitární pomoci ve vysoce nebezpečných či nestabilních oblastech.

V rámci všeobecného segmentu byly prezentovány zprávy odborných orgánů, fondů, programů, funkčních a regionálních komisí OSN.

Komise pro budování míru

Komise pro budování míru (PBC), ustavená rozhodnutím Summitu 2005 jako jeden z hlavních orgánů OSN po boku VS, RB a HSR, si klade za cíl napomáhat při budování míru bezprostředně po ukončení konfliktu. V současné době zasedá ve třech formátech – Organizační výbor, pracovní skupiny pro země na agendě PBC (Sierra Leone, Burundi, Guinea–Bissau, Středoafriická republika a v roce 2010 k nim byla zařazena Libérie) a skupina na vyhodnocování získaných zkušeností.

Po úspěšném členství v letech 2007 – 2008 byla ČR do PBC znovu zvolena i na léta 2010 – 2011. V roce 2010 předsedal PBC stálý představitel Německa. Úspěšně navázal na úsilí svých předchůdců a podařilo se mu dále upevnit místo PBC mezi hlavními orgány OSN. Předseda PBC a předsedové pracovních skupin pro jednotlivé země na agendě pravidelně informují RB o vývoji situace v daných zemích, udržují kontakty s HSR a spolupracují s finančními institucemi a potenciálními donory.

V roce 2010 vykonával Stálý představitel ČR při OSN, velvyslanec M. Palouš, funkci místopředsedy PBC. Z titulu této funkce byl členem úzkého vedení PBC a aktivně se zapojoval do její činnosti. V případě potřeby zastupoval předsedu – řídil jednání Organizačního výboru a vedl jednání s partnery mimo OSN. Představitelé ČR byli členy delegací, které navštívily Sierru Leone, Středoafriickou republiku a Burundi. Tyto cesty umožnily prezentovat zájem ČR o problémy těchto zemí a získat cenné informace o aktuální situaci v daných zemích.

Členství v PBC umožňuje zviditelňovat ČR jako vyspělou demokratickou zemi, která věnuje pozornost problémům rozvojových zemí a je připravena v rámci svých možností jim poskytnout svoji pomoc.

Mezinárodní konference OSN

Summit OSN o Rozvojových cílech tisíciletí

Ve dnech 20. – 22. 9. 2010 se v New Yorku konalo plenární zasedání VS OSN na vysoké úrovni k Rozvojovým cílům tisíciletí. Hlavním účelem summitu bylo zhodnotit pokrok dosažený za posledních deset let při naplňování cílů a vyslat nový politický impuls pro zintenzivnění činností směřujících k jejich dosažení do roku 2015. Přes negativní vliv finanční a hospodářské krize na rozvoj byl v uplynulých letech zaznamenán pokrok v mnoha oblastech, zejména v boji proti chudobě a za zlepšení zdraví a vzdělanosti obyvatelstva. Tento pokrok je však nerovnoměrný a není jisté, zda budou jeho výsledky udržitelné.

Za ČR v debatě vystoupil náměstek ministra zahraničních věcí T. Dub. Jeho projev byl zaměřen na praktickou stránku realizace rozvojových cílů s důrazem na využívání specifických zkušeností dárců – jako je v případě ČR transformační zkušenost – a na nezbytnost dobré správy věcí veřejných pro úspěch veškerých rozvojových aktivit.

Summit OSN o malých ostrovních rozvojových státech

Ve dnech 24. – 25. 9. 2010 se v New Yorku konalo setkání na vysoké úrovni k Mauricijské strategii pro implementaci akčního programu rozvoje malých ostrovních rozvojových států. Zejména z důvodu konání dvou dalších summitů OSN v témže týdnu bylo toto setkání poznamenáno nízkou úrovní účasti. Summit nicméně upozornil na specifické problémy těchto států, které trpí nejen důsledky klimatické změny, ale kvůli své malé rozloze také nízkou kapacitou a zranitelností vůči globálním finančním a hospodářským otřesům.

Konference smluvních stran Rámcové úmluvy o změnách klimatu (UNFCCC) a zasedání smluvních stran Kjótského protokolu (KP)

Ve dnech 29. 11. – 11. 12. 2010 proběhlo v mexickém Cancúnu 16. zasedání smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu a 6. zasedání smluvních stran Kjótského protokolu. Členské státy EU vystupovaly během konference v souladu se společnou pozicí, přijatou na základě závěrů Rady ministrů životního prostředí z 14. 10. 2010. Postoj ČR byl definován v Rámcové pozici pro mezinárodní vyjednávání o ochraně klimatu, která postihuje klíčové otázky vyjednávání v EU i ve formátu OSN.

Evropská unie opětovně potvrdila svůj závazek snížit emise o 20 % do roku 2020 oproti roku 1990, a v případě zapojení i dalších významných světových emitentů pak navýšit redukční cíl na 30 %. Během vyjednávání také EU potvrdila částku na opatření v oblasti změn klimatu pro období 2010 – 2012, která činí 7,2 mld. EUR.

Přestože nebyl přijat žádný nový právně závazný dokument ani jakákoliv závazná dohoda ohledně prodloužení Kjótského protokolu po roce 2012, je výsledek v současné situaci chápán jako opatrný úspěch. Minimálně bylo dosaženo dílčích kroků na cestě k dalším jednáním, která by měla vyvrcholit na následujícím globálním summitu k problematice klimatických změn ve dnech 28. 11. – 9. 12. 2011 v jihoafrickém Durbanu.

Byla přijata opatření na ochranu rozvojových zemí, které jsou nejvíce ohroženy důsledky klimatických změn. Jedná se především o poskytnutí finančních prostředků, transfer potřebných technologií a pomoc při ochraně a znovuoobnovení lesního fondu.

Hlavním výstupem klimatické konference jsou tzv. Cancúnské dohody (*Cancún Agreements*), které zahrnují následující body: (1) opětovně potvrzené přísliby rozvinutých zemí ohledně snižování emisí skleníkových plynů, zejm. CO₂, a postupného přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku; (2) zaveden tzv. technologický mechanismus pro transfer environmentálních technologií; (3) za technologického i finančního přispění průmyslově rozvinutých zemí bude zaveden registr opatření rozvojových zemí ke snižování emisí; (4) bude vytvořen tzv. Zelený klimatický fond (*Green Climate Fund*), který povede 24-členná rada, rovnoměrně složená ze zástupců zemí rozvinutých i rozvojových, v počátku pod patronací Světové banky; (5) potvrzené zajištění financování ze strany rozvinutých zemí v objemu 30 mld. USD do roku 2012 (*tzv. fast-start funding*) a záměr navýšit tento objem do roku 2020 na 100 mld. USD ročně; (6) dosažen závazek posílit akce na snížení odlesňování a postupné obnovování lesů v rozvojových zemích a rychle se rozvíjejících ekonomikách (*emerging economies*).

Konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD)

Desáté zasedání Konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti se konalo ve dnech 18. – 29. 10. 2010 v japonské Nagoji. Česká delegace se aktivně zapojila do tvorby stanovisek EU a podporovala pozice EU, vzniklé ze Závěrů Rady EU.

Konference přijala několik klíčových dokumentů: nový Strategický plán CBD na období 2011 – 2020, strategii mobilizace finančních zdrojů na podporu činnosti CBD, novou mezinárodní smlouvu o využívání genetických zdrojů a řadu dalších rozhodnutí týkajících se různých aspektů biologické rozmanitosti. Výsledky konference jsou považovány za historický úspěch a jeden z milníků mezinárodních debat o otázkách globální ochrany biodiverzity a jejího udržitelného využívání.

Mezi klíčové úspěchy konference patří přijetí nové mezinárodní smlouvy o přístupu ke genetickým zdrojům a sdílení přínosu z jejich využívání. Tento nový, právně závazný instrument, o kterém se vedly diskuse téměř dvanáct let a který dostal jméno Nagojský protokol, upravuje vztahy mezi tzv. poskytovateli genetických zdrojů a jejich uživateli, a v podstatě tak reguluje podmínky pro přenos genetických zdrojů mezi státy. Vstup protokolu v platnost se předpokládá v roce 2015.

Zasedání smluvních stran Montrealského protokolu o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu

22. zasedání smluvních stran Montrealského protokolu o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, se uskutečnilo za české účasti v thajském Bangkoku ve dnech 8. – 12. 11. 2010. Na zasedání proběhla diskuse o návrzích změny Montrealského protokolu směřující k omezení výroby a spotřeby fluorovaných skleníkových plynů (dále HFC), které začaly být používány jako náhrada tzv. měkkých a tvrdých freonů. Tyto látky mají až tisícinásobně vyšší potenciál globálního oteplování než CO₂. Hlavními odpůrci návrhů na doplnění HFC do Montrealského protokolu byly Indie, Čína a Brazílie.

Stěžejním tématem bylo také šetrné zneškodňování látek poškozujících ozonovou vrstvu, které jsou uloženy v zařízeních a nelze je dále používat. Technickému a ekonomickému hodnotícímu panelu Montrealského protokolu bylo uloženo připravit do roku 2011 přehled technologií ke zneškodňování, včetně jejich výkonnosti a dostupnosti na trhu. Návrh EU na vytvoření transparentního prostředí pro zacházení se zásobami látek poškozujících ozonovou vrstvu se však prosadit nepodařilo.

Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (UNTOC)

Ve dnech 18. – 22. 10. 2010 se ve Vídni uskutečnilo 5. zasedání konference smluvních stran Úmluvy OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu. Konference akcentovala aktuální hrozby nových forem organizovaného zločinu – počítačovou kriminalitu, pirátství, obchod s lidmi a lidskými orgány, padělání léků, zločiny proti kulturnímu dědictví a vlastnictví, poškozování

životního prostředí. Smluvní strany k 10. výročí přijetí Úmluvy vytvořily pracovní skupinu k posouzení možností revize implementace Úmluvy.

Odborné organizace systému OSN

Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO)

V roce 2010 pokračovalo UNESCO v realizaci Střednědobé strategie pro období 2008 – 2013, přijaté na 34. zasedání Generální konference. Bylo zahájeno provádění Programu a rozpočtu organizace na léta 2010 – 2011, vycházejícího z rozhodnutí nenavyšovat řádný rozpočet. V průběhu roku se uskutečnila dvě pravidelná zasedání Výkonné rady UNESCO. Mezi jinými byly na programu reforma UNESCO a návrh programu a rozpočtu na období 2011 – 2013. ČR je ve Výkonné radě pozorovatelem.

Česká republika byla v roce 2010 zastoupena v sedmi subsidiárních orgánech UNESCO a orgánech zřízených mezinárodními smlouvami, jichž je generální ředitelka UNESCO depositářem. Jednalo se o mezivládní výbory pro zachování nemateriálního kulturního dědictví, pro Úmluvu o ochraně nemateriálního vlastnictví, pro tělesnou výchovu a sport, pro podporu návratu kulturních statků do země jejich původu nebo jejich restituci, dále Výkonný výbor pro mezinárodní kampaň pro založení Núbijského muzea v Asuánu a Národního muzea egyptské civilizace v Káhiře, Výbor pro sídlo UNESCO a o Radu Mezinárodního úřadu UNESCO pro vzdělávání. ČR se podpisem prezidenta republiky dne 12. 10. 2010 stala smluvní stranou Úmluvy o ochraně rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005.

Ve dnech 8. – 11. 9. 2010 se konal v Uherském Hradišti Mezinárodní kulatý stůl starostů obcí a měst – členů mezinárodní nevládní organizace ICCN (Síť pro spolupráci mezi městy v oblasti nehmotného kulturního dědictví). Jejím předsedou se pro další období stal starosta města Vlčnova, které je členem ICCN.

Mezivládní výbor UNESCO pro zachování nemateriálního kulturního dědictví rozhodl na svém zasedání v Nairobi dne 16. 11. 2010 o zápisu nominace *Vesnických masopustních obchůzek a masek na Hlinecku* do Reprezentativního seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva. Stejně úspěšná při zápisu na tento seznam byla i nadnárodní nominace *Sokolnictví – umění chovu dravců, jejich ochrany, výcviku a lovu s nimi*, jejímž garantem jsou Spojené arabské emiráty a ČR je spolu s dalšími devíti státy spolupředkladatelem.

Česká komise pro UNESCO byla spoluorganizátorem několika vzdělávacích a kulturních akcí, zejména v rámci probíhajícího Desetiletí OSN pro výchovu k udržitelnému rozvoji (2005 – 2014), Mezinárodního roku biodiverzity 2010 a přípravy Mezinárodního Roku chemie 2011.

Sekretariát České komise pro UNESCO (dále SČK) pokračoval v koordinaci spolupráce s českou sítí 50 přidružených základních a středních škol UNESCO (ASPnet). Každoroční Týden škol UNESCO byl na školách v první polovině roku 2010 věnován tématu Mezinárodního roku biodiverzity 2010. Jedním z mezinárodních studentských projektů pod záštitou České komise pro

UNESCO byl podpis studentské Charty proti kyberšikaně. Ve dnech 13. – 14. 9. 2010 se konalo v Českém Krumlově výroční setkání ASPnet zaměřené na kritické myšlení. Jako každoročně se konaly v závěru roku ve spolupráci s Klubem ekologické výchovy, SČK a Akademií věd ČR konference mládeže o udržitelném rozvoji pro základní i střední školy.

Organizace OSN pro průmyslový rozvoj (UNIDO)

Ve dnech 10. – 12. 5. a 24. – 26. 11. 2010 se ve Vídni uskutečnila 37. a 38. zasedání Rady pro průmyslový rozvoj UNIDO, která překročila k implementaci projektu změny řízení této organizace. Věnovala se dále spolupráci s Programem OSN pro rozvoj (UNDP), decentralizaci kanceláří UNIDO ve světě, příspěvku UNIDO k Rozvojovým cílům tisíciletí, podpoře lokálního farmaceutického průmyslu a aktivitám UNIDO v oblastech energetiky a životního prostředí. Čeští experti se v rámci programů UNIDO podíleli na zřizování centra čistší produkce v Moldavsku a na projektu implementace strategie rozvoje agroobchodu v rozvojových zemích. UNIDO roku 2010 zahájilo projekt využití alternativních zdrojů energie (biomasa a geotermální energie) v Srbsku, financovaný z dobrovolného příspěvku ČR.

Světová zdravotnická organizace (WHO)

Ve dnech 17. – 21. 5. 2010 se v Ženevě za české účasti uskutečnilo 63. zasedání Světového zdravotnického shromáždění (dále WHA), na které navázalo 127. zasedání Výkonné rady WHO. Hlavním tématem zasedání byly rozvojové cíle tisíciletí v oblasti zdraví. Celkem bylo během 63. zasedání WHA přijato 29 rezolucí. Mezi nejdůležitější patří rezoluce k Mezinárodnímu zaměstnávání zdravotnických pracovníků, jejíž součástí bylo schválení globálního kodexu, dále rezoluce ke Strategii ke snižování škodlivého užívání alkoholu, rezoluce k prevenci a kontrole nepřenosných nemocí, k bezpečnosti potravin nebo k léčbě a prevenci pneumonie.

Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO)

Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství (dále FAO) stojí v čele mezinárodního úsilí při řešení problému hladu ve světě. FAO je partnerem nejen pro samotné rozvojové země, ale zároveň i pro země rozvinuté. V současné době prochází FAO celkovou reformou založenou na výstupech nezávislé vnější evaluace, která proběhla z iniciativy členských států v období 2007 – 2008. Dobrovolné příspěvky nebyly v roce 2010 FAO poskytnuty, zbylé prostředky z příspěvku z roku 2009 byly přesunuty na víceletý projekt, který ČR ve FAO rovněž podporuje. V roce 2010 nadále působili v ústředí FAO v Římě tři odborníci z ČR.

Mezinárodní organizace práce (ILO)

Nejvýznamnější akcí v roce 2010 bylo 99. zasedání Mezinárodní konference práce (dále MKP), která je nejvyšším orgánem ILO, konané v Ženevě za české účasti ve dnech 2. – 18. 6. 2010. Kromě zasedání MKP se delegace ČR v roce 2010 zúčastnila tří schůzek Správní rady Mezinárodního úřadu práce, jejímž je ČR členem pro období 2008–2011.

K nejdůležitějším otázkám projednávaným na 99. MKP patřily schválení textu doporučení ILO k pracovněprávní ochraně pracovníků s HIV/AIDS a návrhů Úmluvy a doporučení ILO

k důstojným podmínkám práce pro zaměstnance v domácnostech (*domestic workers*), diskuse k strategickému cíli zaměstnanosti v návaznosti na přijetí Deklarace ILO o sociální spravedlnosti na 97. MKP v roce 2008 a diskuse k pokračování plnění Deklarace ILO o základních principech a právech v práci přijaté na 86. MKP v roce 1998.

Výbor pro provádění úmluv a doporučení ILO projednal 25 vybraných individuálních případů porušování těchto pracovních norem v jednotlivých zemích a na samostatném zasedání se zabýval porušováním Úmluvy ILO č. 29 o nucené práci v Myanmaru/Barmě.

Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO)

Pod záštitou ICAO byly na přelomu srpna a září, při příležitosti konání Mezinárodní diplomatické konference o ochraně civilního letectví před protiprávními činy v Pekingu, přijaty *Úmluva o potlačování protiprávních činů souvisejících s mezinárodním civilním letectvím* a *Protokol k Úmluvě o potlačení protiprávního zmocnění se letadel*. Oba instrumenty reagují na hrozby, které se v civilním letectví nově objevují ve 21. století, zejména v důsledku zkušeností s útoky z 11. 9. 2001. Na základě těchto nových instrumentů mezinárodního práva budou smluvní státy povinny stíhat v nich uvedené trestné činy, které ohrožují bezpečnost civilního letectví: použití civilního letadla jako zbraně, protiprávní rozptýlení zbraní hromadného ničení a vyjmenovaných nebezpečných látek z civilního letadla, použití zbraní hromadného ničení a vyjmenovaných nebezpečných látek při útoku na civilní letadlo, přeprava zbraní hromadného ničení a vyjmenovaných nebezpečných látek na palubě civilního letadla.

Na přelomu měsíce září a října proběhlo zasedání 37. valného shromáždění ICAO. Jedním z nejdůležitějších bodů pořadu jednání byly volby do řídicího a výkonného orgánu ICAO – 36-členné Rady ICAO, na další tříleté období, ve kterých při hlasování do třetí skupiny států uspělo Slovinsko, které kandidovalo za rotační skupinu států střední Evropy – CERG (Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko), a nahradilo tak v Radě ICAO Rumunsko.

Shromáždění pracovalo v plenárním zasedání a v pěti pracovních orgánech, kterými byly výkonný výbor, technická komise, ekonomická komise, právní komise a administrativní komise. Nejproblematictější otázkou byla ochrana životního prostředí – zejména obchodování s emisemi v letecké dopravě a s tím související problematika změn klimatu. Přes podstatné rozdíly v názorech, které na danou problematiku panovaly mezi rozvojovými a rozvinutými státy, byla v poslední den zasedání Shromáždění přijata rezoluce o změně klimatu, což učinilo z ICAO jednu z prvních odborných agentur v rámci OSN, které na celosvětové úrovni stanovily určité cíle a základní principy pro řešení emisí oxidu uhličitého v dopravě (letecké).

Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO)

Program práce UNWTO na období 2010–2011 je zaměřen na dva strategické cíle:

- 1) zvýšení konkurenceschopnosti při zajišťování cestovního ruchu, zkvalitnění a zdokonalení jejich destinací; a

2) udržitelnost cestovního ruchu tak, aby přispíval větším dílem ke zmírňování chudoby, k ochraně životního prostředí, včetně řešení otázek klimatických změn a zachování biodiverzity.

V rámci UNWTO jsou zřízeny pracovní výbory, jejichž úkolem je podpora programových aktivit v oblasti statistiky, kvality, udržitelného rozvoje, vzdělávání, financí atd. ČR je členem Výboru pro statistiku a makroekonomické analýzy v cestovním ruchu na období 2008–2011.

V rámci členství ČR ve Výboru pro statistiku a Satelitní účet cestovního ruchu UNWTO (na období 2009 – 2011) se v květnu 2010 uskutečnil v ČR seminář na téma *Satelitní účet cestovního ruchu*. Jde o světově uznávaný systém, který umožňuje jediné objektivní mezinárodní srovnání významu cestovního ruchu pro národní hospodářství a slouží k vymezení podílu cestovního ruchu jako odvětví na HDP daného státu.

V UNWTO působí šest regionálních komisí: pro Afriku, Ameriku, východní Asii a Pacifik, Evropu, Blízký východ a jižní Asii. ČR je členem Komise pro Evropu. Ve dnech 28. – 29. 4. 2010 se v Sofii konalo 51. zasedání této komise.

Mezinárodní telekomunikační unie (ITU)

Hlavní akcí ITU v roce 2010 byla Konference vládních zmocněnců ITU, která je nejvyšším orgánem ITU a je svolávána každé čtyři roky. Její zasedání proběhlo ve dnech 4. – 22. 10. 2010 v Guadalajaře (Mexiko) za účasti asi 2100 delegátů ze 158 členských států ITU (z celkového počtu 192). ČR jako členský stát ITU byla rovněž na tomto zasedání zastoupena.

V rámci Konference bylo projednáno několik důležitých témat (strategický plán na období 2012 – 2015, finanční plán na období 2012 – 2015 či změny Ústavy a Úmluvy ITU) a rovněž proběhly volby do řídicích a exekutivních orgánů ITU.

Za největší úspěch ČR na tomto zasedání lze považovat její znovuzvolení do Rady ITU na období 2010 – 2014 za region střední a východní Evropy a severní Asie, které završilo více než roční úsilí a spolupráci MZV ČR a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR v rámci kampaně za získání podpory pro kandidaturu ČR. Dále se podařilo získat pozici místopředsedy ve Stálém výboru pro administrativu a management ITU Rady ITU.

Česká republika se rovněž aktivně zapojila do diskuse na vysoké úrovni, která byla uspořádána jako součást plenárních zasedání Konference, a představila při této příležitosti návrhy na rozvoj aktivit ITU v oblasti zavádění perspektivních informačních a komunikačních technologií a jejich služeb, na zefektivnění využívání prostředků rozpočtu ITU a ke zvýšení důrazu na praktické naplňování přijímaných rezolucí a rozhodnutí Konference. Tyto návrhy byly Konferencí schváleny.

Programy, fondy a další specializované orgány OSN

Program OSN pro rozvoj (UNDP) a Populační fond OSN (UNFPA)

Rozvojový program OSN (UNDP), založený v roce 1966 na základě rezoluce VS OSN č. 2029, je hlavním orgánem OSN pro koordinaci rozvojové činnosti. Má globální dosah a ročně spravuje finanční zdroje v hodnotě 5,2 mld. USD, což z něj činí největšího poskytovatele grantové pomoci v rámci systému OSN. UNDP se formou svých rozvojových aktivit zaměřuje na problematiku odstraňování chudoby, podpory demokratického vládnutí, vztahu životního prostředí a udržitelného rozvoje, dopadu klimatické změny na rozvoj a zmírňování následků hospodářské a finanční krize v oblasti rozvoje.

Komise OSN pro populaci a rozvoj (UNFPA) jako výkonná komise Hospodářské a sociální rady OSN monitoruje, přezkoumává a vyhodnocuje implementaci Akčního programu mezinárodní konference o populaci a rozvoji (ICPD) na národní, regionální a mezinárodní úrovni. Ve svých rozvojových programech se UNFPA soustředí na problematiku reprodukčního zdraví, tj. zejména na posilování zdraví matek, globální přístup k zdravotnické osvětě, snižování dětské úmrtnosti a prevenci HIV/AIDS.

UNDP je jedním z hlavních programů, do něhož ČR od roku 2000 směřuje své příspěvky na multilaterální rozvojovou pomoc. V roce 2010 byl z položky Zahraniční rozvojová spolupráce poskytnut UNDP peněžní dar ve výši 2,8 mil. Kč na provedení evaluací dvoustranných rozvojových projektů ČR v Moldavsku, Mongolsku a v Bosně a Hercegovině. Dalších 6 mil. Kč bylo formou peněžního daru poskytnuto na implementaci projektů koordinovaných Regionálním centrem UNDP v Bratislavě, především na rozvojové aktivity UNDP realizované českými subjekty v regionu východní Evropy a v zemích SNS.

V roce 2010 se ČR účastnila jednání Výkonné rady Programu OSN pro rozvoj (UNDP) a Populačního fondu OSN (UNFPA) pouze jako pozorovatel, v dubnu 2010 však úspěšně kandidovala do Výkonné rady na období 2010 – 2012. V roce 2011 bude ČR Výkonné radě UNDP/UNFPA předsedat.

Program OSN pro dobrovolníky (UNV)

Podporu dobrovolnickým aktivitám v systému OSN projevila ČR v roce 2010 účastí 13 českých dobrovolníků, z toho šesti žen, v multilaterálních programech UNV. Čeští dobrovolníci působili na dlouhodobých misích zejména v Africe, Asii a na Balkáně, a to v těchto zemích: Kosovo, Mongolsko, Jemen, Bosna a Hercegovina, Ukrajina, Čad, Maroko a Kongo. V roce 2010 byl z položky Zahraniční rozvojová spolupráce poskytnut UNV peněžní dar ve výši 4 mil. Kč na vysílání českých dobrovolníků do rozvojových projektů.

Program OSN pro životní prostředí (UNEP)

Činnost UNEP je zaměřena na podporu rozvoje mezinárodní spolupráce v oblasti životního prostředí, koordinaci environmentálních programů OSN či sledování stavu životního prostředí

ve světě. UNEP odpovídá za environmentální stránku udržitelného rozvoje a její propojení s ekonomickou a sociální dimenzí udržitelného rozvoje.

V roce 2010 se konalo 11. zvláštní zasedání Řídící rady UNEP (24. – 26. 2. 2010) na Bali v Indonésii. Zasedání zhodnotilo plnění rozhodnutí přijatých 25. zasedáním ŘR UNEP, kde ČR jako předsednický stát Rady EU koordinovala a prezentovala stanoviska EU. Delegace ČR se aktivně zapojila do diskusí na podporu posilování mezinárodní správy životního prostředí (IEG) a zefektivnění činnosti UNEP. Prioritou pro budoucnost by mělo být zajištění efektivní implementace stávajících nástrojů environmentální politiky.

Program OSN pro lidská sídla (UN–Habitat)

UN–HABITAT je program systému OSN systematicky zaměřený na problematiku lidských sídel a s ní související otázky udržitelného rozvoje a plnění Rozvojových cílů tisíciletí. ČR byla v roce 2008 zvolena do Řídící rady UN–HABITAT na období 2009 – 2012.

Ve dnech 22. – 26. 3. 2010 proběhlo v brazilském Riu de Janeiro 5. Světové fórum měst UN–Habitat, jehož se zúčastnilo více než 20 000 účastníků ze 119 zemí reprezentujících vlády států, mezinárodní organizace, nevládní organizace, zástupce měst a municipalit.

Humanitární programy a agencie OSN

Česká republika v roce 2010 pokračovala ve spolupráci s Kanceláří OSN pro humanitární záležitosti (OCHA), jakož i s humanitárními programy a agencemi OSN. V roce 2010 to byl především Světový potravinový program (WFP), kde český stálý zástupce působil jako předseda východoevropské regionální skupiny, dále Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a Dětský fond OSN (UNICEF). Prostřednictvím těchto organizací poskytla ČR v roce 2010 příspěvky na humanitární projekty pro hladovějící obyvatele Nigeru a Čadu (WFP – 3 mil. Kč), afghánské uprchlíky v Íránu (UNHCR – 3 mil. Kč) a pro lidi zasažené zemětřesením na Haiti (UNICEF – 5 mil. Kč).

Konference OSN pro obchod a rozvoj (UNCTAD)

V roce 2010 bylo z pohledu ČR nejdůležitější událostí v UNCTAD řádné zasedání Rady pro obchod a rozvoj (dále TDB), nejvyššího řídicího orgánu UNCTAD v době mimo zasedání ministerské konference, které se uskutečnilo v Ženevě ve dnech 15. – 28. 9. 2010. Jedním z hlavních bodů programu TDB byla problematika ekonomického rozvoje v Africe s důrazem na spolupráci Jih – Jih a nové formy rozvojové spolupráce Afriky, k níž TDB přijala konsenzuální závěry (*agreed conclusions*). Dalším bodem programu TDB bylo vyhodnocení dosavadní implementace Dohody z Akkry, která byla v obecné rovině hodnocena pozitivně, nicméně pro další pokračování tohoto procesu TDB specifikovala k několika jejím vybraným aspektům podrobnější doporučení. TDB se rovněž zabývala otázkou udržitelného oživení ekonomik jednotlivých regionů, vývojem v mezinárodním obchodním systému, rozvojovými strategiemi v globalizovaném světě či posledním vývojem v přímých zahraničních investicích.

Během roku 2010 se rovněž uskutečnila tři výkonná zasedání TDB. Na 49. výkonném zasedání TDB ve dnech 8. – 9. 6. 2010 proběhla příprava IV. Konference OSN o nejméně rozvinutých zemích a podzimního zasedání summitu k Rozvojovým cílům tisíciletí. 50. výkonné zasedání TDB dne 8. 7. 2010 se zaměřilo na aktivity UNCTAD ve prospěch Afriky a některé vybrané otázky související s rozvojem v Africe (finanční krize, makroekonomická politika). 51. výkonné zasedání TDB, které se uskutečnilo ve dnech 29. – 30. 11. 2010, bylo věnováno revizi pokroku v implementaci akčního programu pro nejméně rozvinuté země na období 2001 – 2010 a příspěvkem UNCTAD k přípravě IV. Konference OSN o nejméně rozvinutých zemích. Kromě zasedání TDB se v roce 2010 v rámci UNCTAD konala také řada expertních jednání.

Konference OSN o udržitelném rozvoji (UNCSD, Rio + 20)

V roce 2010 byly zahájeny přípravy na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji (tzv. *Rio + 20*), která se uskuteční v Riu de Janeiro v roce 2012. O jejím uspořádání rozhodlo VS OSN přijetím rezoluce k Agendě 21 koncem roku 2009. *Rio + 20* se uskuteční dvě dekády po Summitu Země (3. – 14. 6. 1992, Rio de Janeiro), kde byly konsenzuálně přijaty akční plán pro dosažení udržitelného rozvoje pod názvem Agenda 21 a rozhodnutí o zřízení nového orgánu Hospodářské a sociální rady OSN – Komise pro udržitelný rozvoj (CSD), jejímž úkolem je zejména posuzovat pokrok dosažený v implementaci přijatých opatření a navrhnout další postup.

Hlavními cíli by v Riu měly být potvrzení globální politické odpovědnosti, zhodnocení implementace již přijatých závazků a identifikace nových výzev v oblasti udržitelného rozvoje. Hlavními tématy konference budou: (1) zelená ekonomika v kontextu udržitelného rozvoje a vymýcení chudoby a (2) institucionální rámec pro udržitelný rozvoj.

Česká republika na přípravném procesu *Rio + 20* aktivně participuje. Během prvního zasedání přípravného výboru (PrepCom) k *Rio + 20* byl český představitel, J. Hlaváček z MŽP, aklaťací zvolen místopředsedou desetičlenného byra za skupinu východoevropských států OSN.

Evropská hospodářská komise OSN (EHK)

V souladu s tzv. bienalizací plenárních zasedání EHK – jedno z opatření reformy EHK schválené před čtyřmi roky – se plénum v roce 2010 nesešlo. Díky tomu bylo možno se soustředit na zasedání sektorových výborů EHK a rovněž na otázky širšího geografického či tematického záběru.

Došlo i na záležitosti strategického významu: Výbor pro udržitelnou energetiku přijal rozhodnutí založit konzultativní mechanismus, který by v reakci na návrhy některých členských zemí jednal o obsahové náplni právně závazných dokumentů k energetické bezpečnosti a rovněž k zajištění bezpečného tranzitu nosičů energie; Výbor pro bydlení a územní plánování vytvořil skupinu pro zpracování eventuálně právně závazného instrumentu k dostupnému, zdravému a ekologickému bydlení v regionu EHK. Výbor pro politiku životního prostředí se věnoval zejména přípravě 7. ministerské konference *Životní prostředí pro Evropu* v kazašské Astaně v září 2011.

Úspěšným byl rok 2010 pro EHK na úseku dopravy: nikoli náhodou právě v této oblasti proběhlo nejvíce zasedání pracovních orgánů EHK (novinkou je mj. příprava norem pro omezování

hluku z dopravy a také rizik spojených s používáním mobilních telefonů při řízení), ale i mezinárodních konferencí, z nichž nejvýznamnější byly věnovány euro–asijským dopravním spojnicím, dopravnímu napojení vnitrozemí na mořské přístavy, otázkám tranzitu zboží a usnadňování jeho odbavování na hranicích, včetně novelizace Úmluvy TIR.

Přestože oblast technické spolupráce stojí na okraji mandátu EHK, v roce 2010 se vyvíjela velmi nadějně: pokračovala realizace řádově stovky dílčích aktivit, v rámci více jak 30 projektů bylo zorganizováno několik desítek poradenských misí. Objem mimorozpočtových zdrojů EHK na technickou spolupráci vzrostl od přijetí reformy EHK dvojnásobně, přičemž největší podíl prostředků směřuje do oblastí ochrany životního prostředí a udržitelné energetiky. EHK dnes na 1 USD věnovaný z regionálního rozpočtu (jde o prostředky OSN přerozdělované cestou EHK) na technickou spolupráci získává 9 USD z mimorozpočtových zdrojů, což je přinejmenším ve srovnání s ostatními regionálními komisemi OSN mimořádně příznivý výsledek.

Výbor OSN pro mírové využívání kosmického prostoru (COPUOS)

Ve dnech 9. – 18. 6. 2010 se delegace ČR ve Vídni zúčastnila 53. zasedání Výboru OSN pro mírové využívání kosmického prostoru (COPUOS). Zasedání se věnovalo otázkám zachování a udržitelného rozvoje kosmického prostoru pro mírové účely a plnění doporučení konference UNISPACE III. V průběhu roku 2010 se ČR zapojila do činnosti Vědeckotechnického a Právního podvýboru COPUOS.

Na zasedání Vědeckotechnického podvýboru (Vídeň, 8. – 19. 2. 2010) byly mj. projednány aspekty řešení problémů kosmické tříště, program vesmírných aplikací OSN, mezinárodní vesmírná informační služba, mezinárodní záchranné satelitní systémy, satelitní monitorování životního prostředí, satelitní systémy pro varování před přírodními pohromami, vývoj globálních navigačních systémů, zkoumání fyzických a technických atributů geostacionárního orbitu. Zasedání Právního podvýboru COPUOS (Vídeň, 20. 3. – 2. 4. 2010) diskutovalo mj. o statusu a aplikaci pěti mezinárodních vesmírných smluv OSN, racionálním a rovném využití geostacionárního orbitu, revizi principů použití jaderné energie ve vesmíru a budování kapacit vesmírného práva.

Výrazem prestiže ČR na poli mírového využívání vesmíru bylo uspořádání 61. Astronautického kongresu (IAC) v Praze ve dnech 27. 9. – 1. 10. 2010. Na okraj kongresu ve dnech 24. – 25. 9. 2010 v Praze proběhl 20. workshop OSN a Mezinárodní astronautické federace *Aplikace globálních navigačních satelitních systémů pro rozvoj a přínos lidstvu*.

Boj proti nadnárodnímu organizovanému zločinu a drogám v rámci OSN

Komise OSN pro narkotika (CND)

Ve dnech 8.– 12. 3. 2010 se ve Vídni konalo 53. zasedání Komise pro narkotika (CND). Delegaci ČR vedla stálá představitelka ČR při OSN ve Vídni V. Kuchyňová Šmigolová, která předsedala paralelnímu plénu CND, tzv. *Committee of the Whole*.

Základními body agendy hlavního pléna byly implementace mezinárodních drogových úmluv, zpráva Mezinárodní rady pro kontrolu narkotik za rok 2009, posílení role CND jako zastřešujícího koordinačního orgánu a mimo jiné reflexe Politické deklarace a Akčního plánu o mezinárodní spolupráci k integrované a vyvážené strategii za účelem řešení světového problému drog, která byla přijata na předcházejícím 52. zasedání CND. ČR přednesla národní vystoupení v rámci bodu *Snižování poptávky po drogách*, ve kterém zdůraznila roli opatření *harm reduction* a nevládních organizací, které se již od roku 1995 aktivně zapojují do pomoci drogově závislým.

Committee of the Whole schválil celkem 16 rezolucí. Mezi významné patří především rezoluce předložená EU o univerzálním přístupu k léčbě a pomoci pro osoby s HIV do roku 2010 s poukazem na injekční uživatele drog. ČR iniciovala změny v návrhu indické rezoluce o mezinárodním obchodu s makovými semeny a společně s podobně smýšlejícími zeměmi dosáhla přijatelného znění.

Na obnoveném zasedání CND dne 2. 12. 2010 byla stálá představitelka ČR při OSN ve Vídni zvolena předsedkyní příštího 54. zasedání CND.

Komise OSN pro prevenci zločinu a trestní spravedlnost (CCPCJ)

19. zasedání Komise OSN pro prevenci zločinnosti a trestní spravedlnost, se konalo ve dnech 17. – 21. 5. 2010 ve Vídni. Zasedání se soustředilo na obchodování s kulturními památkami a na implementaci Salvadorské deklarace, přijaté na 12. kongresu OSN pro prevenci zločinnosti a trestní spravedlnost. EU se snažila propagovat Budapeštskou úmluvu Rady Evropy o počítačové kriminalitě jako funkční mezinárodněprávní nástroj, který není třeba doplňovat dalším duplikujícím instrumentem.

Zasedání se rovněž věnovalo hodnocení práce, financování a řízení Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC). Rozprava k Úmluvě OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (UNTOC) směřovala k výzvě na vytvoření funkčního mechanismu pro přezkum implementace Úmluvy. Rozpravou k Úmluvě OSN proti korupci (UNCAC) rezonovala volání po zahájení fungování přezkumného mechanismu. Závěrem diskuse o nelegálním obchodování s kulturními statky bylo doporučení zavést do trestního práva zvláštní trestný čin pro obchodování s kulturními statky. Vedle rezoluce formálně schvalující Salvadorskou deklaraci byly přijaty mj. rezoluce k posílení odpovědnosti v oblasti násilí na ženách, rezoluce o pravidlech OSN pro zacházení s vězenkyněmi a rezoluce o boji proti námořnímu pirátství u pobřeží Somálska.

Úmluva OSN proti korupci (UNCAC)

Smluvní strany Úmluvy jednaly o podrobnějším rozpracování mechanismu pro kontrolu její implementace na zasedáních Implementační skupiny (dále IRG) UNCAC ve Vídni ve dnech 28. 6. – 2. 7. a 29. 11. – 1. 12. 2010. Tamtéž se sešly také v rámci pracovních skupin UNCAC k prevenci (13. – 15. 12. 2010) a ke znovuzískání aktiv (16. – 17. 12. 2010). ČR se na jednáních IRG snažila prosadit možnost podílet se na rozhodování z pozice pozorovatele, který Úmluvu dosud neratifikoval.

Dohoda o Mezinárodní protikorupční akademii (IACA)

Inaugurační konferencí ve dnech 2. – 3. 9. 2010 ve Vídni zahájila činnost nová mezinárodní organizace – Mezinárodní protikorupční akademie (*International Anti-Corruption Academy, IACA*). Vznikla ze společné iniciativy Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu a Interpolu. IACA se má stát střediskem protikorupčního vzdělávání, výzkumu a odborného školení. Slibuje *holistický, mezidisciplinární, meziregionální, mezikulturní a mezisektorový přístup*. Poslouží tak jako nástroj implementace Úmluvy OSN proti korupci. Činnost akademie zahájil GT OSN Ban Ki-Moon, mezi hlavními řečníky byl ministr vnitra ČR. ČR podepsala dohodu o IACA dne 14. 12. 2010, a stala se tak jedním z 53 zakládajících členů IACA.

12. kongres OSN k prevenci zločinnosti a trestní spravedlnosti

Ve dnech 12. – 19. 4. 2010 se v brazilském městě Salvador uskutečnil 12. kongres OSN k prevenci zločinnosti a trestnímu právu. Závěrečné tři dny kongresu byly za účasti ČR věnovány segmentu na vrcholné úrovni. Kongres přijal Salvadorskou deklaraci ke komplexní strategii vůči globálním výzvám vyzývající k reformám trestní spravedlnosti směrem k ochraně lidských práv, bezpečnosti a rozvoje a k mezinárodní justiční spolupráci. Deklarace zdůraznila znepokojení nad rostoucím negativním vlivem organizovaného zločinu. Dala impuls ke zřízení pracovní skupiny UNODC ke kybernetické zločinnosti.

6. Česká republika a ostatní mezinárodní organizace

Česká republika a světová ekonomika

Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD)

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), založená roku 1961 se sídlem v Paříži, sdružuje v současné době 34 hospodářsky nejvyspělejších států. ČR je členskou zemí od počátku roku 1995. V postavení mezivládní organizace se činnost OECD v roce 2010 prioritně zaměřila na širokou spolupráci k nápravě důsledků ekonomické a finanční krize a k obnově hospodářského růstu. Odborné expertizy OECD v této oblasti využily pro formulaci svých politik vlády členských i nečlenských zemí a rovněž i uskupení G8 a G20. V rámci řešení dopadů hospodářské krize a jejich eliminace OECD dále prohloubila spolupráci s OSN a dalšími partnerskými mezinárodními organizacemi (zejm. IMF, Skupina Světové banky, FSB, WTO, WHO, FAO, ILO aj.). Představitelé OECD se prakticky na všech významných světových fórech angažovali v problematice globální ekonomické krize, hospodářských reforem a inovací, změny klimatu a rozvojové spolupráce.

V roce 2010 úspěšně završily čtyři kandidátské země (Chile, Estonsko, Izrael a Slovinsko) tříletá jednání o vstupu do OECD. Počet členských zemí OECD se tak zvýšil na současných 34. Ruská federace pokračovala – jako poslední z oficiálních kandidátských zemí přizvaných k zahájení přístupových jednání v roce 2007 – v jednáních o vstupních podmínkách se substantivními výbory OECD. V rámci projektu tzv. Posílené spolupráce (*Enhanced Engagement*) se ve spolupráci s OECD vzrůstající měrou angažují Brazílie, Čína, Indie, Indonésie a Jihoafrická republika.

Výroční zasedání nejvyššího orgánu organizace, Rady OECD na úrovni ministrů, bylo v květnu 2010 věnováno tématu *Od oživení k udržitelnému růstu*, vztahujícímu se k post-krizovému období a zdůrazňujícímu úsilí členských zemí i sekretariátu OECD vytvořit podmínky pro obnovu zdravého a vyváženého růstu světového hospodářství. Účastníci zasedání diskutovali především strategické záměry a aktuální úkoly OECD a perspektivy vývoje globální ekonomiky, přičemž stranou nezůstaly otázky sdílené odpovědnosti za globální hospodářské procesy. Zasedání schválilo mimo jiné Inovační strategii OECD, Průběžnou zprávu o Strategii zeleného růstu a Deklaraci o slušnosti, zásadovosti a transparentnosti při obchodních aktivitách.

Delegaci ČR vedl místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí J. Kohout, který byl mj. hlavním vystupujícím k bloku Strategické orientace činnosti OECD a v rozpravě o zmíněné Deklaraci. Dalšími členy delegace byli zástupci ministerstev zahraničních věcí, financí, životního prostředí a Stálé mise ČR při OECD.

V předvečer zasedání Rady na ministerské úrovni proběhlo za stálé pozornosti hlavních médií tradiční, v pořadí již jedenácté Fórum OECD. Přední světoví odborníci spolu s vysokými vládními představiteli, zástupci akademické obce a nevládních organizací (především *Business and Industry Advisory Committee* (BIAC) a *Trade Union Advisory Committee* (TUAC)), zde v řadě tematických panelů diskutovali vztah hospodářského růstu a tvorby pracovních sil, možné zdroje financování budoucího růstu, vztah zeleného růstu a energie, ale také budoucnost kapitalismu a další otázky. ČR v debatě zastupovali náměstek ministra průmyslu a obchodu M. Tlapa a náměstek ministra životního prostředí M. Hájek.

Jarní a podzimní Zvláštní zasedání Výkonného výboru OECD (ECSS) se věnovala především přípravě strategických dokumentů k orientaci další činnosti organizace a jejímu financování, hospodářské, finanční a sociální situaci v členských zemích OECD, angažmá OECD v činnosti G20, otázkám nadcházejícího 50. výročí založení OECD a vnějším vztahům organizace. Zasedání tohoto orgánu se vedle členských zemí zúčastnili představitelé Ruské federace (kandidátská země) a dále Brazílie, Indie, Indonésie a Jihoafrické republiky. Z dalších akcí na vysoké úrovni lze uvést:

Dne 5. 4. 2010 přicestoval generální tajemník OECD A. Gurría na dvoudenní návštěvu Prahy za účelem zveřejnění Hospodářského přehledu pro ČR. Tento zásadní dokument OECD předestřel pro hospodářství ČR sadu konkrétních, podrobně zdůvodněných doporučení, mezi kterými dominoval poukaz na nezbytnost konsolidace veřejných financí. Hospodářský přehled OECD dále podrobněji analyzoval český daňový systém z hlediska jeho vlivů na nabídkovou stranu trhu práce a zformuloval doporučení pro fázovou reformu daňového systému ČR. V závěrečné části se pak zabýval zlepšením podnikatelského prostředí v ČR. A. Gurría se v rámci své návštěvy setkal s prezidentem ČR V. Klausem a se členy vlády a diplomatického sboru a vystoupil s přednáškou na Vysoké škole ekonomické.

Dne 7. 11. 2010 představili v Praze výkonný ředitel IEA N. Tanaka spolu s ministrem průmyslu a obchodu M. Kocourkem publikaci *Energy Policies of IEA countries – The Czech*

Republic 2010. Studie byla výsledkem zevrubného přezkumu energetické politiky České republiky, provedeného experty členských zemí a Sekretariátu IEA za součinnosti zástupců vrcholové české státní správy, podnikatelských a akademických kruhů a nevládních organizací v energetickém sektoru. Přezkum se týkal národní (vládní) koncepce energetické politiky, klíčových energetických sektorů, tj. elektřiny, ropy, plynu, jaderné energetiky, energetické bezpečnosti, energetické účinnosti, energetiky a klimatu a v neposlední řadě vědy a výzkumu v energetice. Výsledný dokument oceňuje zaměření energetické politiky ČR na energetickou bezpečnost či liberalizaci, která byla od posledního přezkumu v ČR provedena na trhu s elektřinou a plynem. ČR nicméně doporučuje do větší míry zvažovat i hlediska ekonomické efektivity a environmentální udržitelnosti.

Ve dnech 7. – 8. 10. 2010 se v Paříži konalo ministerské zasedání Zdravotního výboru OECD. Delegaci České republiky vedl ministr zdravotnictví L. Heger.

Ve dnech 25. – 26. 2. 2010 proběhlo v Paříži zasedání Zemědělského výboru OECD na ministerské úrovni. Delegaci České republiky vedl poradce ministra zemědělství J. Šír.

Ve dnech 4. – 5. 11. 2010 proběhlo v Paříži ministerské zasedání Výboru OECD pro politiku vzdělávání. Delegaci České republiky vedl 1. náměstek ministra školství K. Hajn, zúčastnil se rovněž náměstek ministra práce a sociálních věcí V. Šiška.

Dne 15. 11. 2010 v Benátkách na ministerské úrovni zasedal Výbor OECD pro veřejnou správu.

Konference OECD *Making Reform Happen* ve dnech 25. – 26. 11. 2010 v Paříži se zúčastnil náměstek ministra zahraničních věcí T. Dub.

Zasedání Kulatého stolu OECD k udržitelnému rozvoji se ve dnech 13. – 14. 12. 2010 účastnili 1. náměstkyně ministra životního prostředí R. Bízková a náměstek ministra životního prostředí I. Hlaváč.

V průběhu roku 2010 Rada OECD přijala nové instrumenty, posilující globální ekonomické prostředí, a to Deklaraci o slušnosti, bezúhonnosti a transparentnosti v mezinárodním obchodu a financích, Doporučení Rady k zásadám pro transparentnost a integritu v lobování, Doporučení Rady týkající se principů stanovení převodních cen mezi spojenými osobami, Doporučení Rady týkající se umožnit spolupráci mezi správci daně a orgány činnými v boji proti trestným činům, Doporučení Rady týkající se dobrých institucionálních praktik při prosazování koherence politik pro rozvoj a Doporučení Rady o informacích, komunikačních technologiích a životním prostředí.

Česká republika pokračovala v aktivním zapojení do oblasti vnějších vztahů OECD převážně formou účasti v regionálních programech, na jejichž realizaci pravidelně přispívá dobrovolnými příspěvky a aktivní účastí expertů relevantních institucí. Prostřednictvím SM OECD je ČR zapojena i v řídicích strukturách programu Eurasia. Zapojení ČR napomáhá rozvíjení kontaktů na klíčové centrální instituce partnerských zemí a umožňuje přímo či nepřímo působit na zlepšování

podmínek investování a podnikatelských příležitostí českých subjektů v partnerských zemích programu. V rámci programu Eurasia zorganizovala SM OECD reakci na poptávku vlády Ukrajiny k odborné pomoci při organizaci privatizace zemědělské půdy a bytového fondu země. ČR se rovněž expertně i finančně podílí na realizaci programů OECD ke zlepšení podmínek zemědělské produkce (zavlažování a kultivace půdy) a k finanční udržitelnosti environmentální politiky v Moldavsku.

Česká republika rovněž dlouhodobě podporuje regionální program OECD pro země jihovýchodní Evropy *Investment Compact*. Po určitém útlumu poptávky po spolupráci z tohoto regionu, zapříčiněném dopady ekonomické a finanční krize, lze očekávat oživení spolupráce s OECD i s ČR, která činnost tohoto programu v uplynulém roce rovněž finančně podpořila. Obdobně jako v programu Eurasia, bude MZV v součinnosti s dalšími resorty a institucemi pokračovat v úsilí o zlepšování podmínek pro obchodní a podnikatelské příležitosti v partnerských zemích programu.

Dalším z významných regionálních programů OECD, podporovaných ČR, je program MENA (*Middle East and North Africa*), zaměřený na země Středního východu a severní Afriky. Iniciativa je realizována ve dvou pilířích: první je zaměřen na podporu a rozvoj veřejné správy, standardizaci fungování institucí, podporu zákonodárství a jeho vymáhání apod. Druhým pilířem je investiční strategie a politika partnerských zemí a komplexní otázky její tvorby a realizace.

Celkem ČR poskytla v roce 2010 dobrovolné příspěvky z rozpočtu MZV ve výši 97 tis. EUR na specifické projekty OECD v souladu se svými prioritami, zejména na spolupráci OECD s nečlenskými zeměmi či na umožnění vzdělávání odborníků státní správy ČR v OECD. Tradičními poskytovateli dobrovolných příspěvků jsou dále MŠMT, MMR a MŽP.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR v roce 2010 naplňovalo pravomoci gestora vztahů ČR k OECD. V rámci odpočtu závazků členství koordinovalo aktivity a klíčové pozice s institucemi státní správy prostřednictvím činnosti Pracovní skupiny pro spolupráci ČR s OECD. V rámci své gestorské odpovědnosti informuje MZV, ve spolupráci se zainteresovanými resorty a institucemi, vládu ČR o instrumentech přijatých OECD v uplynulém roce a o jejich implementaci.

Světová obchodní organizace (WTO)

Rok 2010 byl ve Světové obchodní organizaci (WTO) spíše ve znamení konsolidace procesů k dosažení pokroku při mnohostranných jednáních o Rozvojovém programu z Dauhá (DDA) než rokem převratných změn a vývoje. Bylo ukončeno několik sporů týkajících se EU. Velká pozornost byla věnována i pokračování boje proti protekcionistickým opatřením brzdícím volné toky světového obchodu.

Česká republika při prosazování zájmů ve WTO vycházela ze svých liberálních názorů. Svá stanoviska ČR aktivně prosazovala, s ohledem na společnou obchodní politiku, prostřednictvím Evropské komise (EK). Pro jejich uplatnění využívala ČR především jednání Výboru pro obchodní politiku a dalších orgánů Rady EU, nebo přímo v Ženevě přípravných koordinačních jednání EU.

Rozvojový program z Dauhá (DDA)

Ve vlastních negociacích o DDA nedošlo v roce 2010 prakticky k žádnému pokroku. Hlavní úsilí bylo nasměřováno na hledání důvěry mezi členy a politické shody na pokračování v jednání. Realizace uvedených záměrů probíhala pomocí tzv. koktailového přístupu spočívajícího v kombinaci jednání v nejrůznějších formátech. V druhém pololetí 2010 v Ženevě jednali především velvyslanci v rámci relativně malých skupin. Za pozitivní signál byly označeny závěry summitu G20 v Soulu, na kterém byla deklarována možnost dokončit DDA v roce 2011 na základě již dosažených výsledků. Členové WTO se následně dohodli na ambiciózním pracovním programu pro rok 2011, kdy by měla pokračovat intenzivní vyjednávání ve všech oblastech DDA a měl by být zahájen i tzv. horizontální proces s cílem dosáhnout konečného výsledku formou tzv. jednotného závazku, která má zaručit, že všichni účastníci budou akceptovat všechny výsledky jednání. Výsledky by pak měla potvrdit 8. Ministerská konference, která se uskuteční v Ženevě ve dnech 15.–17. 12. 2011.

Boj s protekcionismem

Téma boje s protekcionismem pokračovalo i v roce 2010. V průběhu světové finanční a hospodářské krize reagovalo mnoho států zavedením tarifních i netarifních opatření – překážek obchodu. Orgán pro prověrky obchodních politik (TPRB) projednal další dvě monitorovací zprávy, které sice konstatovaly, že počet nově přijatých opatření omezujících volný obchod klesá, nicméně ta původní stále přetrvávají a vzájemně se kumulují. Hlavním cílem tedy zůstává pokusit se rychle ukončit platnost těchto opatření. Jejich rušení se ukazuje jako velmi pomalý proces, dosud bylo odstraněno pouze 15 % opatření zavedených v reakci na ekonomickou krizi.

Generální ředitel WTO P. Lamy vyzval ve své zprávě v druhé polovině roku 2010 k pokračující obezřetnosti ve vztahu k protekcionismu a zdůraznil, že jeho omezení by mohlo vést k rychlejšímu oživení mezinárodního obchodu. Ze zprávy dále vyplývá, že makroekonomické problémy jako nezaměstnanost nelze řešit omezováním obchodu, ale naopak jeho podporou a větší liberalizací a implementací opatření směřujících k otevření ekonomiky a v jejich důsledku i k dalšímu rozvoji obchodu a investic. Tento názor ČR plně sdílí a podporuje.

Na půdě WTO zazněly rovněž varovné hlasy, že veškerá práce na budování stability a obnovy po krizi pomocí obchodu může být ohrožena nekoordinovanými a jednostrannými kroky vlád ve vztahu ke kurzům národních měn.

Řešení sporů

Rok 2010 byl poměrně bohatý na řešení sporů v rámci WTO, včetně těch, do nichž byla zapojena EU. Jedním z nich bylo zvýšení tarifů na některé informační technologie (v souvislosti s Dohodou o informačních technologiích) ze strany EU, která akceptovala jeho výsledek a následně přijala závazek implementovat doporučení Panelu WTO. Velmi sledovanými zůstaly i nadále oba spory o subvence výrobcům velkých civilních letadel (Boeing, Airbus). Ke sporu o Airbus byla

publikována zpráva Panelu dávající částečně za pravdu oběma stranám. EU uplatnila možnost odvolání.

Činnost dalších řádných orgánů WTO

Z činnosti dalších řádných orgánů WTO měla pro EU a ČR význam zejména oblast prověrek obchodní politiky třetích zemí. ČR se do nich aktivně zapojila, zejména pokud jde o naše významné ekonomické partnery (např. USA, Čína) a aktuální problémy dotýkající se našich zájmů. Pozornost věnovala ČR i problematice přístupu nových členů, zejména klíčové otázce přístupu Ruské federace k WTO. Ve Výboru pro zemědělství byla pro ČR zásadní skutečnost, že se v roce 2010 podařilo úspěšně dokončit projednání našich dříve zaslanych zemědělských notifikací týkajících se období před vstupem ČR do EU. V Radě pro služby byla zahájena prověrka výjimek z režimu nejvyšších výhod poskytovaných členskými státy EU, která bude pokračovat i v roce 2011 projednáním sektoru dopravních služeb, kde má ČR svoje konkrétní zájmy.

Mezinárodní měnový fond (MMF)

Finanční krize vyvolala politický impulz, který otevřel novou etapu v historii MMF. V roce 2010 pokračoval MMF v nastoupené cestě, jejímž cílem je jeho reforma. Výsledkem jednání výročního zasedání MMF ve Washingtonu začátkem října 2010 byla příprava návrhu rezoluce, která by měla reagovat na požadavky na reformu Fondu.

V závěru roku 2010 guvernéri Mezinárodního měnového fondu svým hlasováním schválili návrh výše zmíněné rezoluce. Rezoluce se týká řady otázek spojených s reformou, jejichž hlavním smyslem je posílení hlasu *emerging markets* a rozvojových zemí. Hlavní důraz je kladen na zvýšení kvót a přerozdělení hlasů a na velikost a složení Rady výkonných ředitelů. Přijetím rezoluce bylo rozhodnuto jednak o zdvojnásobení kvóty a 6% přesunu hlasů směrem od zemí s neúměrně vysokým zastoupením k zemím s neúměrně nízkým zastoupením a jednak o zásadní změně ve složení Rady výkonných ředitelů. Evropské země přicházejí o dvě křesla v Radě ve prospěch *emerging markets* a rozvojových zemí. Tato změna se týká také konstituce, jejímž členem je ČR. Následující rok 2011 tedy bude ve znamení jednání o tvorbě nových konstituenčních smluv.

V roce 2010 došlo také k čerpání bilaterální půjčky, kterou poskytla MMF Česká národní banka. Vláda ČR odsouhlasila poskytnutí půjčky MMF z devizových rezerv ČNB (na základě usnesení vlády č. 500 ze dne 20. 4. 2009). Půjčka bude poskytnuta do max. výše 1,03 mld. EUR a se splatností do pěti let. Usnesením č. 500/2009 zároveň vláda uložila ministru financí uzavřít s ČNB dohodu o úhradě nákladů vzniklých ČNB v souvislosti s plněním dohody o poskytnutí zmíněné bilaterální půjčky. Tato dohoda byla s ČNB uzavřena v únoru 2010, a následně uzavřela ČNB v dubnu 2010 dohodu o půjčce s MMF. Podle výše uvedené dohody o kompenzaci nákladů ČNB bude MF hradit náklady ušlé příležitosti, náklady transakční a náklady na zajištění kurzového rizika. Usnesením č. 160 ze dne 22. 2. 2010 vláda odsouhlasila, že náklady ČNB vzniklé v souvislosti s uzavřením a plněním dohody o poskytnutí bilaterální půjčky MMF budou kryty

z vládní rozpočtové rezervy obsažené v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa v roce 2010, a to do max. výše 500 mil. Kč.

Současná bilaterální spolupráce mezi ČR a MMF dále zahrnuje každoroční pravidelné mise MMF v ČR, které se uskutečňují v souladu s čl. IV Dohody MMF. Jejich výsledkem jsou doporučení pro hospodářskou politiku vlád a hodnocení vývoje za předcházející období v oblasti fiskální a měnové, vývoje finančního sektoru a průběhu strukturálních změn. Příští mise MMF se uskuteční na začátku roku 2011.

Skupina Světové banky (SB)

Po své graduaci z operací SB v roce 2005 již není ČR oprávněna čerpat od SB úvěry, naopak se očekává postupné navyšování účasti ČR na multilaterální spolupráci realizované SB. Také období, kdy ČR mohla bezplatně čerpat od SB tzv. technickou asistenci (poradenský servis poskytovaný prostřednictvím vlastních i externích odborníků), již skončilo. Nyní již probíhá technická asistence na placené bázi. V roce 2010 probíhala technická asistence v oblasti remitencí.

Kromě placené technické spolupráce bude SB dále očekávat aktivnější přístup ČR při naplňování role spolehlivého partnera v oblasti multilaterální spolupráce. Na prvním místě samozřejmě půjde o aktivní finanční účast v různých iniciativách SB. Nejvýznamnějším příspěvkem v roce 2010 byla platba celkem 116,91 mil. Kč do Globálního fondu pro životní prostředí v rámci jeho 5. doplnění zdrojů. ČR také přispěla částkou 106,97 mil. Kč do 15. doplnění zdrojů Mezinárodní asociace pro rozvoj. Další příspěvek ve výši 5,99 mil. Kč poskytla ČR do Multilaterální iniciativy na odpuštění dluhů. ČR také přispěla 0,51 mil. Kč do svěřeneckého fondu SB na podporu programu Dekáda romské inkluze, kterému ČR od 1. 7. 2010 do 30. 6. 2011 předsedá.

V roce 2010 pokračovaly v SB reformy cílené na navýšení hlasovací síly rozvojových zemí. Development Committee (DC) na svém jarním zasedání v dubnu 2010 podpořil navýšení hlasovací síly rozvojových zemí v Mezinárodní bance pro obnovu a rozvoj (IBRD) na 47,19 % (navýšení o 4,59 % od roku 2008). DC také podpořil navýšení hlasovací síly rozvojových zemí v Mezinárodní finanční korporaci (IFC), a to o 6,07 % na 39,48 %. DC také navrhl navýšení kapitálu IBRD o celkem 86,2 mld. USD na 276,1 mld. USD. O výše zmíněných reformách probíhá v současné době hlasování guvernérů SB, jež by mělo být ukončeno na jaře roku 2011.

V roce 2010 také proběhla plánovaná výměna zástupce ČR v SB. P. Frelich vystřídala Š. Dybczaková, která bude zastupovat zájmy ČR v SB do roku 2013. V souladu s uzavřenou dohodou se SR zastupuje v SB také zájmy SR. Slovensko naopak zastupuje zájmy ČR v MMF.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD)

Svou graduací v EBRD se ČR zařadila mezi státy s rozvinutou ekonomikou, které již nepotřebují služby EBRD. Uznání (graduace) členské země za vyspělý stát tak významnou mezinárodní finanční institucí, jakou je EBRD, je vnímáno jako důležitá zpráva pro zahraniční investory.

Po završení procesu graduace ČR v EBRD koncem roku 2007 již Banka neinvestuje do nových projektů na území ČR, a to ani v rámci regionálních projektů. Existující projekty doběhnou v souladu se smluvními závazky, z čehož vyplývá, že EBRD bude mít ještě řadu let aktivní investice v ČR, a to jak přímé, tak nepřímé, například prostřednictvím investičních fondů, do nichž banka investovala.

EBRD je připravena i nadále podporovat investice českých firem v zemích, které přijímají pomoc Banky (tzn. na atraktivních rozvíjejících se trzích zemí střední/východní Evropy a Střední Asie, které prošly či procházejí transformačním procesem). V rámci ČR proto ministerstvo financí úzce spolupracuje s dalšími institucemi při identifikaci mechanismů na podporu exportu českých subjektů do těchto teritorií.

Česká republika si v rámci svého dosavadního působení v EBRD vybudovala respektované postavení a získala pověst aktivního partnera. Je zapojena do řady iniciativ, např. v rámci Jednotného evropského fondu zemí západního Balkánu (*European Western Balkans Joint Fund*) částkou 3 mil. EUR. Dále vláda ČR v roce 2007 odsouhlasila vytvoření tzv. Českého donorského fondu technické spolupráce (*Czech Republic – ODA Technical Cooperation Fund*). Celkový příspěvek ČR do tohoto fondu činí 11,5 mil. EUR, přičemž prostředky Fondu jsou oprávněny čerpat výhradně české subjekty. Smyslem vázaného fondu je posílit a upevnit obchodní vazby českých subjektů s partnerskými zeměmi s tím, že projekty povzbudí investiční a exportní činnost do transformujících se zemí, a přispějí tak k jejich přechodu na tržní hospodářství. Fond je zaměřen na Balkán a transformující se země Evropy a Střední Asie, sektorově přitom není omezen. Jedná se o projekty technické asistence a poradenství.

V květnu 2010 bylo Radou guvernérů na výročním zasedání EBRD odsouhlaseno posílení obchodní a investiční činnosti EBRD a s tím související navýšení kapitálu EBRD o 50 %, tedy z původních 20 mld. EUR na 30 mld. EUR. Česká republika se na navýšení kapitálu také podílí, ovšem vzhledem k tomu, že charakter navýšení kapitálu je velmi specifický a dočasný, nebude mít dodatečný dopad na státní rozpočet ČR. Na podzim roku 2010 byl na post viceprezidenta EBRD zvolen J. Fischer, bývalý předseda vlády ČR.

Rozvojová banka Rady Evropy (CEB)

Rozvojová banka Rady Evropy, která do 1. 11. 1999 nesla název Fond sociálního rozvoje Rady Evropy, byla založena v roce 1956. V současné době má 40 akcionářů – většinu členských zemí Rady Evropy (RE); je přiřčena k RE a podléhá její pravomoci. CEB je právně a finančně samostatná a představuje hlavní nástroj politiky solidarity rozvíjené Radou Evropy. ČR je členem CEB od 12. 2. 1999.

Prioritním cílem CEB je napomáhat řešení sociálních problémů v členských zemích, především v oblasti pomoci uprchlíkům, přistěhovalcům a obětem přírodních nebo ekologických katastrof. CEB poskytuje úvěry zejména na projekty na vytváření a ochranu pracovních míst v malých a středních podnicích, na výstavbu sociálních bytů, na sociální infrastrukturu, na projekty

na ochranu životního prostředí, na podporu vzdělávání a zdraví, zlepšení kvality životních podmínek ve znevýhodněných městských a venkovských oblastech a ochranu kulturního dědictví (včetně restaurování historických památek). ČR zatím o žádný úvěr přímo pro stát u této banky nežádala; CEB doposud poskytla dva úvěry pro soukromý sektor v ČR v celkové výši 50 mil. EUR.

V listopadu roku 2010 přijalo vedení CEB nový dodatek k Stanovám CEB (Articles of Agreement), provádějící reformu řízení CEB. Dne 28. 10. 2010 podepsala CEB Memorandum o porozumění s KfW Bankengruppe stvrzující zintenzivnění spolupráce mezi těmito institucemi.

Mezinárodní banka hospodářské spolupráce (MBHS)

MBHS byla založena vládami členských států RVHP v roce 1963. Současnými vlastníky banky je devět států: Ruská federace, Česká republika, Polsko, Bulharsko, Rumunsko, Slovensko, Kuba, Mongolsko a Vietnam.

Hlavním důvodem pro vznik této banky bylo zajištění mnohostranného zúčtování vzájemných dodávek zboží a služeb pro členské státy. Avšak vzhledem k tomu, že od roku 1991 přešly státy RVHP na tržní formy obchodování, bylo mnohostranné zúčtování fakticky ukončeno, a MBHS tím ztratila hlavní náplň své činnosti. Členské státy se rozhodly pro zachování MBHS s tím, že je nutné zásadně změnit její základní cíle a aktivity na přísně komerční základy.

Kritickou finanční situací, do které se banka dostala na počátku 90. let, byla paralyzována její další běžná činnost. V roce 2007 však došlo k finančnímu vyrovnání mezi největším akcionářem MBHS, tj. Ruskou federací, a bankou. Tento krok obnovil normální činnost banky, která poskytuje standardní finanční služby. Od roku 2008 až do roku 2010 banka vykazovala čistý roční zisk nejprve v desítkách milionů korun a nyní ve stovkách milionů korun. Finanční bilance podle auditorské firmy Ernst and Young je v bance lepší než v partnerské MIB, proto probíhající transformační proces stanoví jako banku základní MBHS a přidruženou MIB.

Mezinárodní investiční banka (MIB)

MIB byla založena vládami členských států RVHP v roce 1970. V současné době je vlastněna osmi státy – Ruskou federací, Českou republikou, Bulharskem, Rumunskem, Slovenskem, Kubou, Mongolskem a Vietnamem.

Hlavní činností MIB bylo poskytování dlouhodobých úvěrů na výstavbu velkých investičních akcí, prováděných zpravidla za účasti více členských států. Po zrušení RVHP a změně principů zahraničního obchodu mezi členskými státy začala příprava transformace banky na finanční instituci, jejíž činnost by odpovídala ekonomickým zájmům vlastníků v nových podmínkách.

Na počátku 90. let se banka dostala do finančních potíží v důsledku neuhrazených závazků některých členských zemí, avšak její pohledávky byly dlužníky, s výjimkou Kubu, postupně vypořádány. V roce 2004 došlo k úplnému narovnání finančních vztahů MIB s Ruskou federací, a bance se tak podařilo obnovit svoji finanční rovnováhu.

Pozitivní změny ve finanční situaci MIB vytvořily předpoklad pro plnou revitalizaci a postupný rozvoj její činnosti. V současné době MIB rozšiřuje svoje úvěrové aktivity, přešla na mezinárodní standardy výkaznictví a účetnictví a usiluje o transformaci veškeré své bankovní činnosti na úroveň srovnatelnou s mezinárodní praxí. Zároveň byl zahájen proces zaměřený na restrukturalizaci a transformaci MBHS a MIB v jedinou *Mezinárodní rozvojovou banku*. Tento proces by měl být završen v letech 2010 – 2011.

Podle výsledků auditu firmy Ernst and Young je MIB vůči MBHS ve výrazně nevýhodnější pozici vzhledem k některým rizikovým operacím způsobených vedoucím managementem a nedostatečným řízením zejména v letech 2004 – 2009. Z tohoto důvodu bude MIB bankou přidruženou v probíhajícím transformačním procesu.

Členství České republiky v některých dalších mezinárodních organizacích

Evropská organizace pro jaderný výzkum (CERN)

V roce 2010 se vědecká činnost CERN zaměřovala zejména na výzkumný program na unikátním vědeckém zařízení CERN – urychlovači vstřícných svazků LHC (*Large Hadron Collider*). V březnu 2010 se na LHC podařilo dosáhnout dosud nejvyšší energetické hladiny a následně byly uskutečněny první srážky protonů. Rovněž intenzita srážek byla během roku 2010 zvýšena až na cílovou úroveň stanovenou v oblasti urychlování částic na rok 2010. O perfektním zvládnutí provozu LHC svědčí také to, že ukončení etapy urychlování a srážek protonů a přechod provozu LHC na urychlování a srážky iontů olova trvaly pouhé tři dny. Byla rovněž prověřena vynikající připravenost všech detektorů – ALICE, ATLAS, CMS, LHCb, LHCf i Totem – a také sběru a zpracování dat pomocí počítačové a informační sítě GRID, která propojuje 140 počítačových center ve 34 zemích světa, včetně ČR. Pravděpodobně nejzajímavější výsledek LHC byl získán při srážkách jader olova. Jde o unikátní data svědčící o vlastnostech jaderné hmoty v podmínkách extrémní hustoty a teploty. Na získání tohoto výsledku se významně podíleli i zástupci české vědy. Kromě LHC byla velkým úspěchem fyziky v CERN také produkce atomů antidivíku v experimentech ALPHA a ASACUSA.

Během roku 2010 byla dokončena dvouletá práce na změně parametrů členství v CERN a řízení organizace v nových podmínkách, jejímž hlavním výsledkem bylo schválení nové procedury a pravidel umožňujících získání plného členství v CERN i mimoevropským zemím. V návaznosti na přijetí nových pravidel pro rozšíření CERN bylo odsouhlaseno zahájení přístupových jednání s pěti uchazeči o členství v CERN (Izrael, Kypr, Slovinsko, Srbsko, Turecko), které bylo až do schválení nové procedury a pravidel odloženo.

Rozpočet CERN činil v roce 2010 přes 1 mld. CHF. Příspěvek ČR v něm představuje cca 1 %. V rámci snahy ČR o maximální využití přínosů jejího členství v CERN usilovala ČR o dosažení co nejvyšší míry návratnosti tohoto příspěvku mj. prostřednictvím veřejných zakázek vypisovaných CERN na průmyslové dodávky z členských států do CERN, na servisní a průmyslové služby,

náhradní díly apod. Kontrakty, které se podařilo získat českému průmyslu na základě těchto zakázek, zahrnovaly např. dodávky zařízení pro dopravu magnetů v tunelu urychlovače SPS z Ostroj Opava, dodávky do detektorů z Duo Opočno a dalších firem.

Do spolupráce s CERN se v roce 2010 zapojilo přibližně 300 pracovníků ze tří ústavů Akademie věd ČR a osmi fakult a ústavů šesti univerzit, kteří se podíleli na tvorbě více než 180 vědeckých publikací a 100 referátů na mezinárodních konferencích. Celkem 189 odborníků z ČR bylo v roce 2010 registrováno jako tzv. uživatelé CERN, z nichž přibližně jednu třetinu tvořili studenti. Tento počet představuje 2,9 % z celkového počtu uživatelů z členských zemí CERN (6 349) a 1,9 % z celkového počtu uživatelů (10 115) z členských i nečlenských zemí CERN. Podle pětiletého hodnocení programu *Fellows, Associate and Students* získali uchazeči z ČR ve sledovaném období celkem 1,1 % ze všech pozic v kategorii Fellows, 0,8 % pozic v kategorii technických studentů a 2,3 % doktorských studentských pozic.

Od roku 2010 je zástupcem ČR v CERN doc. R. Leitner.

Mezinárodní agentura pro obnovitelnou energii (IRENA)

Dne 6. 1. 2010 podepsala Česká republika Statut IRENA a stala se jedním ze zakládajících členů IRENA. V návaznosti na podpis Statutu IRENA byl zahájen jeho ratifikační proces v Parlamentu České republiky, který byl na základě vyslovení souhlasu s ratifikací Statutu IRENA ze strany obou jeho komor na konci roku 2010 úspěšně ukončen. V další fázi bude následovat ratifikace Statutu prezidentem České republiky, po níž se ČR stane plnohodnotným členem IRENA.

Činnost IRENA v roce 2010 probíhala na základě Pracovního programu IRENA pro rok 2010 a zahrnovala mj. navázání kontaktů a spolupráce s ostatními mezinárodními organizacemi, odborníky i soukromým sektorem v oblasti obnovitelných zdrojů energie, účast na akcích zaměřených na oblast působnosti IRENA za účelem zvýšení povědomí o její činnosti (např. účast na třech akcích pořádaných OECD a jedné akci pořádané UNCTAD), získání pozorovatelského statutu v Mezivládním panelu pro změnu klimatu, identifikace existujících statistických databází s údaji o energetice a uzavření dohody s OSN, Mezinárodní energetickou agenturou (IEA), Organizací zemí vyvážejících ropu (OPEC) a Eurostat o sdílení statistických dat, identifikace požadavků na výzkum v oblasti inovací a technologií ad. V roce 2010 došlo také ke změně na pozici prozatímního ředitele IRENA z důvodu rezignace původně jmenované prozatímní ředitelky, která byla nahrazena nově zvoleným prozatímním ředitelem A. Aminem (Keňa).

V rámci přípravy na plné fungování IRENA se v roce 2010 uskutečnila dvě zasedání Přípravné komise pro IRENA, která se kromě kontroly implementace Pracovního programu IRENA zabývala především organizačními záležitostmi, přípravou finančních a personálních předpisů či přípravou jednacího řádu Shromáždění – nejvyššího orgánu IRENA. ČR se jako zakládající člen IRENA zúčastnila obou zasedání Přípravné komise.

Evropská konference pro civilní letectví (ECAC)

Působení Evropské konference pro civilní letectví (ECAC) se rovněž v roce 2010 soustřeďovalo zejména na zajišťování spolupráce této mezinárodní vládní organizace s celoevropskou působností s ostatními organizacemi v oblasti letecké dopravy s celosvětovým vlivem. Hlavním cílem ECAC zůstává podpora udržitelného, bezpečného a účinného rozvoje evropského leteckého systému za pomoci harmonizace politik a postupů v členských státech ECAC. Mezi nejvýznamnější aktivity ECAC patří kromě problematiky ochrany civilního letectví před protiprávními činy (security) též ochrana životního prostředí, usnadňování letecké dopravy a pokračování prosazování reformy Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO).

Za aktivního přispění ČR působila ECAC i nadále ve sféře ochrany civilního letectví před protiprávními činy, zejména s cílem zabránit závažným rozdílům mezi regulatorním rámcem členských států EU a těch států ECAC, které nejsou členy EU. ECAC v roce 2010 pokračovala v dialogu s leteckými úřady USA o další konvergenci harmonizačních opatření v oblasti letecké dopravy (ve spolupráci s EU).

Za velice významné lze považovat prosincové zvolení rumunského generálního ředitele civilního letectví C. Radu novým prezidentem ECAC. K jeho zvolení přispěla koordinace podpory leteckých úřadů spolupracujících v CERG (Středoevropská rotační skupina, jejímž je ČR členem), přičemž lze očekávat, že za jeho působení ve funkci prezidenta ECAC budou iniciativy CERG ještě více zviditelněny.

Evropská organizace pro bezpečnost leteckého provozu (EUROCONTROL)

Tato mezinárodní organizace s 38 členskými státy má jako primární cíl rozvoj stejnorodého panevropského systému uspořádání letového provozu.

EUROCONTROL v roce 2010 vytvářel, koordinoval a plánoval realizaci všech navrhovaných strategií při poskytování letových provozních služeb v evropském vzdušném prostoru a s tím souvisejících akčních plánů. Tyto aktivity probíhaly v úzké spolupráci se státními správami členských států, které jsou pověřeny odpovědností v oblasti civilního letectví, s poskytovateli letových provozních služeb, civilními i vojenskými uživateli vzdušného prostoru, průmyslovými partnery a jinými evropskými institucemi.

Ve vztahu k České republice byla významná činnost v oblasti pokračování spolupráce při vytváření funkčního vzdušného bloku v oblasti střední Evropy (FAB CE), který nahradí dohodu CEATS (Dohoda o zřízení a provozování letových provozních služeb a zařízení organizací EUROCONTROL ve společném středoevropském oblastním středisku řízení v horním vzdušném prostoru).

EUROCONTROL v neposlední řadě v roce 2010 převzal některé z nových funkcí vyplývajících z aplikace předpisové základny EU v oblasti konceptu Jednotného evropského nebe (SES II), kde bude mj. působit jako manažer sítě. Rovněž byla zahájena činnost tzv. PRB

(*Performance Review Body*), která pro Evropskou komisi připravila celoevropské výkonnostní cíle pro tzv. nulté zaváděcí období SES II (2012 – 2014).

Mezinárodní dopravní fórum (ITF)

Ve dnech 26. – 28. 5. 2010 se v Lipsku konalo pravidelné zasedání Mezinárodního dopravního fóra (ITF) na úrovni ministrů dopravy. Fórum bylo věnováno tématu *Doprava a inovace: Rozvinutí potenciálu*. Součástí tohoto fóra bylo ministerské zasedání, které se zabývalo tématem *Jak vybudovat dopravní systém zítřka?*. Českou delegaci vedl ministr dopravy G. Slamečka.

Mezinárodní úřad pro výstavnictví (BIE)

BIE se řídí Úmluvou o mezinárodní výstavách (Paříž, 22. 11. 1928). Úmluva obecně upravuje organizaci mezinárodních výstav, reguluje frekvenci jejich pořádání a stanovuje záruky a zařízení, které je pořádající země povinna nabídnout účastníkům. Svým charakterem je BIE mezinárodní vládní organizací. Výstavy schválené BIE nemají komerční charakter. Dominantními aktivitami BIE jsou světové výstavy EXPO. Česká republika je členem Výkonného výboru na období 2009 – 2011.

Česká republika se úspěšně zúčastnila Světové výstavy EXPO Šanghaj 2010, která se konala od 1. 5. do 31. 10. 2010 s tématem *Lepší město, lepší život*. Zároveň byla zvolena za člena Řídícího výboru EXPO 2010. Pavilon s názvem *Plody civilizace* představil Českou republiku jako atraktivní a prosperující zemi s vysokým potenciálem pro investice, výborného obchodního partnera a okouzující turistickou destinaci. Česká republika získala celkem sedm cen, včetně stříbrné ceny za kreativní expozici BIE. Další výstava EXPO se uskuteční v roce 2015 v Miláně.

Mezinárodní velrybářská komise (IWC)

Ve dnech 27. 5. – 25. 6. 2010 se v Agadiru v Maroku uskutečnilo 62. zasedání Mezinárodní velrybářské komise (IWC), zřízené na základě Mezinárodní úmluvy o regulaci velrybářství (ICRW). Plenárnímu zasedání IWC předcházela jednání vědeckého výboru, dalších výborů a podvýborů IWC a pracovních skupin. Za Českou republiku se jednání účastnila komisařka IWC P. Hýčová z ministerstva životního prostředí.

Jednáním IWC i koordinacím EU dominovaly dva problémy: budoucnost ICRW a požadavek Dánska na navýšení kvóty na lov velryb pro obživu místních obyvatel Grónska. Zasedání však probíhalo v atmosféře snahy o dosažení kompromisního řešení. Kromě návrhu Dánska na navýšení kvót pro Grónsko nebyly předloženy žádné kontroverzní návrhy. Zasedání projednalo zprávu vědeckého výboru o stavu velrybích populací, upozornilo na kritický stav populace plejtvákovce šedého a po složitých vyjednáváních přijalo kompromis umožňující navýšení kvóty pro Grónsko o devět kusů keporkaka a dobrovolné snížení počtu ulovených plejtváků myšoků ze strany Grónska z 19 na 10. Přes některé dosažené úspěchy v jednáních přetrvávají rozpory mezi táborem provelrybářských států, které usilují o zrušení moratoria uvaleného na komerční lov velryb v roce 1986, a protivelrybářských států, které jsou pro důslednou ochranu velryb.

7. Mezinárodněprávní dimenze zahraniční politiky České republiky

Ministerstvo zahraničních věcí v souladu s kompetenčním zákonem a směrnicí pro sjednávání mezinárodních smluv plnilo úkoly vyplývající pro něj v oblasti rozvoje a respektování mezinárodního práva a sjednávání a projednávání mezinárodních smluv.

Důležitým prvkem podpory šíření respektu práva lidských práv a humanitárního práva, vlády práva a principu dobrého vládnutí je mezinárodní trestní soudnictví.

Vládní delegace ČR se ve dnech 31. 5. – 11. 6. 2010 účastnila revizní konference Římského statutu Mezinárodního trestního soudu v ugandské Kampale. Výsledkem konference bylo zejména přijetí definice zločinu agrese, včetně procesních podmínek jurisdikce Mezinárodního trestního soudu. ČR na revizní konferenci učinila čestný závazek, že do konce roku 2010 zahájí vnitrostátní proces projednávání přístupu k Dohodě o výsadách a imunitách Mezinárodního trestního soudu. Vláda vyslovila souhlas s přístupem k Dohodě svým usnesením ze dne 6. 10. 2010 č. 717. Návrh na přístup byl postoupen k projednání Parlamentu ČR.

Vláda v tomto roce schválila svým usnesením ze dne 14. 6. 2010 č. 478 pravidla pro výběr kandidáta na pozici soudce Mezinárodního trestního soudu. na základě těchto pravidel MZV v prosinci nominovalo soudce Nejvyššího soudu R. Fremra na post kandidáta ČR na funkci soudce Mezinárodního trestního soudu a zahájilo kampaň za jeho zvolení. Volby se uskuteční v prosinci v roce 2011 v New Yorku v rámci Shromáždění smluvních stran Římského statutu. Soudce R. Fremr se rovněž v roce 2010 stal na žádost generálního tajemníka OSN již podruhé *ad litem* soudcem Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu.

Rada bezpečnosti OSN schválila dne 22. 12. 2010 rezoluci 1966 (2010), jejíž přílohou je Statut Mezinárodního reziduálního mechanismu pro trestní tribunály. Základním účelem přijaté rezoluce je upravit situaci, která nastane po ukončení Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu, což lze očekávat v roce 2012, a Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii. Jde o praktické otázky, např. jak bude po zániku tribunálů zajištěno trestní stíhání doposud nedopadených osob, budou-li zadrženy, jak se bude rozhodovat ve věcech výkonu trestů atd. Česká republika nad rámec svých povinných příspěvků finančně přispěla na provoz Zvláštního tribunálu pro Libanon a Zvláštního soudu pro Sierra Leone.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR v roce 2010 nadále sledovalo práci Komise pro mezinárodní právo.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR v roce 2010 nominovalo a zahájilo kampaň za zvolení profesora P. Šturmy do Komise pro mezinárodní právo. Komise pro mezinárodní právo se skládá ze 34 členů volených na pět let s možností znovuzvolení. Členy Komise volí Valné shromáždění OSN. Volby proběhnou na podzim 2011 v New Yorku.

V rámci 6. výboru VS OSN byla za Českou republiku přednesena stanoviska ke Zprávě o činnosti Komise pro mezinárodní právo, a to k tématu výhrady k mezinárodním smlouvám, vyhoštění cizinců a ochrana osob při katastrofách.

Pro rok 2010 byla pro MZV v 6. výboru Valného shromáždění OSN hlavní dvě témata, a to otázka „rozsahu a aplikace principu univerzální jurisdikce“ a jednání o návrhu Všeobecné úmluvy o mezinárodním terorismu.

Ve dnech 12. – 19. 4. 2010 se v brazilském Salvadoru uskutečnil 12. kongres OSN pro prevenci kriminality a trestní spravedlnost. OSN pořádá tento kongres každých pět let. Na závěr kongresu byla přijata Salvadorská deklarace, která obsahuje řadu doporučení pro členské státy OSN a Komisi OSN pro prevenci kriminality a trestní justici (CCPCJ), která tato doporučení realizuje. Valné shromáždění OSN přijalo koncem roku 2010 doprovodnou rezoluci ke 12. kongresu pro prevenci kriminality a trestní spravedlnost, která rozpracovává doporučení obsažená v Salvadorské deklaraci. Česká republika zaslala Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu ve Vídni (UNODC) informaci o implementaci jednotlivých doporučení a podněty, na co se má další práce OSN v této oblasti zaměřit.

Česká republika podepsala v roce 2010 Dohodu o založení Mezinárodní protikorupční akademie jako mezinárodní organizace, a stala se tak jejím zakládajícím členem spolu s více než 50 státy a mezinárodními organizacemi. Ratifikace této dohody Českou republikou se předpokládá v průběhu roku 2011. Akademie, sídlící v Laxenburgu u Vídně, představuje projekt mezinárodního expertního střediska pro protikorupční výzkum, vzdělávání, odbornou přípravu a rozvoj politik a procedur k prevenci a boji proti korupci. Vzdělávací a výzkumné programy Akademie budou využívat některé instituce České republiky, např. policisté, státní zástupci, soudci a další zaměstnanci veřejné správy. Experti ČR se také budou moci zapojit do výuky v Akademii jako lektori na její přání.

Na základě ratifikace Ruské federace vstoupil roce 2010 v platnost Protokol č. 14 k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, sjednaný v roce 2004, jehož cílem je zjednodušit řízení před Evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku, a ulehčit mu tak při zvyšujícím se náporu stížností, které není schopen včas vyřizovat.

Mezinárodněprávní odbor MZV ČR se dále v roce 2010 zaměřil v rámci grantové politiky MZV ČR na některé aktuální otázky procesu sjednávání mezinárodních smluv, jednotlivých aktérů tohoto procesu, jakož i na problematiku tzv. předběžného provádění mezinárodních smluv.

Na externě vypracovaných studiích se podíleli jak akademičtí pracovníci Právnické fakulty UK, tak rovněž pracovníci z praxe. V rámci vyhodnocování tohoto projektu uspořádal mezinárodněprávní odbor odborný seminář pro pracovníky ministerstev a dalších subjektů státní administrativy.

Česká republika se v roce 2010 aktivně angažovala v oblasti kosmického práva. Světově uznávaný odborník na kosmické právo profesor V. Kopal, který byl na léta 2008 – 2010 zvolen předsedou Právního podvýboru Výboru OSN pro mírové využívání kosmického prostoru (COPUOS), předal na 49. zasedání Právního podvýboru COPUOS, které se konalo ve Vídni ve dnech 22. 3. – 1. 4. 2010, své předsednictví. K jednomu z hlavních bodů projednávané agendy *Obecná výměna informací o národním kosmickém zákonodárství* Česká republika předložila v roce 2010 svoji národní zprávu.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky se aktivně účastnilo zasedání Komise pro Antarktidu, která působí jako meziresortní poradní orgán ministra životního prostředí ve smyslu § 24 zákona č. 276/2003 Sb., o Antarktidě a o změně některých zákonů. Informační povinnost ČR, která vyplývá ze Smlouvy o Antarktidě a navazujících norem, je od roku 2009 plněna nově pomocí elektronického systému EIES s cílem usnadnit informační povinnost smluvních stran Smlouvy o Antarktidě. Informační povinnost ČR za uplynulý rok tak byla splněna namísto rozesílání nót ostatním smluvním stranám (46) vložím dat do elektronického systému EIES a jejich zpřístupněním.

Také v roce 2010 pokračovaly věcně příslušné rezorty ve sjednávání dalších mezinárodních smluvních dokumentů prezidentské, vládní a resortní povahy, které je výrazem rozvoje a posilování spolupráce s jinými státy v nejrůznějších oblastech.

V roce 2010 dovršila česká strana jednání o sukcesi s Republikou Kosovo. Rovněž byla uzavřena sukcese s Afghánistánem. Tím je možné považovat proces sukcese do smluv uzavřených v období existence Československa (1918–1992) prakticky za ukončený, protože u zbývajících několika států, u kterých přichází v úvahu sukcese do starších smluv, bez zásadní změny přístupu protistrany nelze pokročit dále.

Česká republika je povinna na základě článku 307 Smlouvy o založení Evropského společenství uvést všechny svoje mezinárodněprávní závazky do souladu s právem ES/EU. Ministerstvo zahraničních věcí proto v červnu roku 2005 zahájilo mimo jiné proces renegociace dohod o podpoře a ochraně investic mezi ČR a nečlenskými státy EU uzavřených před rokem 2003. Povinnost renegociace nebo ukončení platnosti se k 1. 1. 2011 týká ještě přibližně dvaceti investičních dohod. V roce 2010 vstoupily v platnost protokoly o změně starších investičních dohod s Bosnou a Hercegovinou, Jordánskem, KLDŘ, Makedonií a Ukrajinou, podepsány byly tytéž protokoly s Albánií, Černou Horou, Kazachstánem, Kuvajtem, Libanem, Marokem a Srbskem.

Naproti tomu vstupem ČR do EU ztratily v převážné míře své věcné opodstatnění bilaterální investiční dohody s ostatními členskými státy EU. ČR proto notifikovala na přelomu let 2008 a 2009 22 členským státům EU návrhy na ukončení platnosti bilaterálních investičních dohod formou dohody stran uzavřené výměnou diplomatických nót. Do konce roku 2010 byla takto ukončena platnost bilaterálních investičních dohod s Itálií, Maltou, Dánskem a Slovinskem, dohodnuto bylo ukončení platnosti též s Estonskem.

V roce 2010 vstoupila v platnost smlouva o zamezení dvojímu zdanění s Bosnou a Hercegovinou, zatímco dále pokračovala expertní jednání o uzavření tohoto typu smluv s více než deseti dalšími státy.

Paralelně probíhá proces renegociace cca dvaceti starších dohod o zamezení dvojímu zdanění, zejména s cílem rozšíření vzájemné výměny informací mezi daňovými orgány obou smluvních států. V roce 2010 byly podepsány příslušné protokoly ke starším dohodám s Běloruskem a s Belgií, expertně sjednány a připraveny k podpisu byly protokoly s Chorvatskem a s Kazachstánem.

V daňové oblasti byla dále z iniciativy OECD zahájena jednání o dohodách o výměně daňových informací s četnými státy a samosprávnými teritorii vykazujícími znaky daňových rájů. V roce 2010 bylo jednáno s Ostrovem Man, Guernsey, Britskými Panenskými ostrovy, Gibraltarem a Bermudami, s prvními dvěma teritorii bylo na expertní úrovni dosaženo dohody, která bude schvalována rovněž jako mezinárodní smlouva prezidentské kategorie.

S řadou států se sjednávají náhradou za obchodní smlouvy, jejichž platnost bylo třeba ukončit z důvodu výlučné pravomoci ES v oblasti obchodní politiky, dohody o hospodářské spolupráci (v roce 2010 vstoupily v platnost dohody s Bosnou a Hercegovinou, Indií a Makedonií a byl podepsán Protokol k dohodě o hospodářské spolupráci se Srbskem).

V oblasti letecké dopravy probíhají jednání o nových leteckých dohodách, které zahrnují požadavky na maximální liberalizaci vzájemných leteckých vztahů, včetně příslušných komunitárních ustanovení. V roce 2010 byly podepsány letecké dohody s Arménií, Austrálií, Ázerbájdžánem a Gruzíí. Byl podepsán i protokol k letecké dohodě s Kuvajtem, kterým jsou do stávající letecké dohody implementována liberalizační a komunitární ustanovení.

V oblasti policejní spolupráce vstoupila v platnost smlouva s Albánií o spolupráci v boji proti trestné činnosti a rovněž se Spojenými státy americkými o posilování spolupráce při prevenci a potírání závažné trestné činnosti. Podepsány byly dohody o policejní spolupráci s Makedonií a se Srbskem. Rovněž došlo k podpisu dohody s Francií o spolupráci v oblasti ochrany obyvatelstva, prevence a řešení mimořádných situací. Podepsány byly dále readmisní dohoda a protokol k ní s Arménií a smlouva mezi ČR a SR o změně smlouvy o společných státních hranicích. Podepsány byly a v platnost vstoupily Dohoda mezi MV ČR a MV SR o spolupráci a Prováděcí protokol mezi MV ČR a MV SR k Dohodě o společném využívání stanovených informačních a archivních fondů vzniklých z činnosti ministerstev vnitra, který nahradil původní prováděcí protokol z roku 1992.

Národní bezpečnostní úřad sjednal celou řadu bilaterálních smluv o vzájemné ochraně utajovaných informací – v roce 2010 byly podepsány tyto smlouvy s Bosnou a Hercegovinou, s Černou Horou, s Chorvatskem a s Rumunskem (zatím ještě nevstoupily v platnost).

V roce 2010 byly podepsány Dohody o sociálním zabezpečení s Indií a Sýrií. V platnost vstoupilo také resortní Ujednání mezi MPSV ČR a Spolkovým ministerstvem financí SRN

o spolupráci při boji proti nelegálnímu zaměstnávání, neohlášené výdělečné činnosti a nelegálnímu najímání přeshraničních pracovníků a s tím souvisejícímu přeshraničnímu zneužívání sociálních dávek a neodvádění pojistného.

Byla podepsána a v platnost vstoupila také Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a Ministerstvem cestovního ruchu Keňské republiky.

V gesci Ministerstva zahraničních věcí ČR byl také podepsán Protokol k Dohodě o programu pracovní dovolené s Novým Zélandem, který usnadňuje podmínky pro získání víza podle této Dohody a podmínky pobytu na území druhé smluvní strany.

V roce 2010 vstoupily v oblasti životního prostředí v platnost Dohoda mezi Českou republikou a Evropskou organizací pro využívání meteorologických družic (EUMETSAT) týkající se přístupu České republiky k Úmluvě o založení Evropské organizace pro využívání meteorologických družic (EUMETSAT) a souvisejících podmínek, Protokol o biologické a krajinné rozmanitosti k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat, Protokol o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí, Změny příloh Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů (CITES), Změny příloh A, B a C Stockholmské úmluvy o perzistentních organických polutantech.

V gesci ministerstva obrany se sjednávaly zejména standardní rámcové smluvní dokumenty o spolupráci v oblasti obrany, např. s Brazílií, započalo se však i se sjednáváním prováděcích dohod k Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Spojených států amerických o výzkumných, vývojových, testovacích a vyhodnocovacích aktivitách.

V kulturní oblasti v roce 2010 byly podepsány kulturní dohody s Arménií a Moldavskem a probíhala jednání o těchto dohodách s dalšími státy. Dále pak byly sjednávány prováděcí programy k dohodám o spolupráci v oblasti kultury, školství a vědy. V gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR bylo i nadále jednáno o mezinárodních smlouvách upravujících spolupráci v oblasti školství.

V roce 2010 vstoupila pro Českou republiku v platnost rovněž řada mnohostranných smluv. Jedná se např. O Úmluvu UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů (20. 10. 2005 v Paříži), o Memorandum o porozumění o účasti a sdílení nákladů ve veřejném adresáři klíčů Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO), které je podle českého právního řádu smlouvou vládní. Podepsána byla např. Dohoda o převozu těl zemřelých. Za ČR byly také podepsány Změny Ústavy a Úmluvy Mezinárodní telekomunikační unie a probíhá vnitrostátní schvalovací proces k novým Aktům Světové poštovní unie. Dále byla sjednána Dohoda o středoevropském výměnném programu pro univerzitní studia (CEEPUS III), která by v průběhu roku 2011 měla vstoupit v platnost. V rámci Evropské unie došlo k ukončení platnosti Úmluvy o Europolu a souvisejících dokumentů, které byly k 1. 1. 2010 nahrazeny rozhodnutím Rady EU ze dne 6. 4. 2009 o zřízení Evropského policejního úřadu.

8. Lidská práva v zahraniční politice ČR

Evropská unie

V roce 2010 se Česká republika aktivně podílela na formulaci lidskoprávní politiky EU v pracovní skupině EU pro lidská práva (COHOM). COHOM připravuje mimo jiné pozice EU pro zasedání Rady OSN pro lidská práva, 3. výboru Valného shromáždění OSN, dialogy o lidských právech se zeměmi mimo EU, výroční zprávu EU o lidských právech a implementaci pokynů (guidelines) EU proti mučení, proti trestu smrti, k právům dítěte a dětem v ozbrojených konfliktech, k obráncům lidských práv, k násilí na ženách a k lidskoprávním dialogům. Mezi další prioritní témata projednávána v této pracovní skupině v roce 2010 patřily svoboda náboženství a víry, práva sexuálních menšin, podpora demokracie, lidská práva v Íránu, racionalizace místních lidskoprávních strategií, rasismus a příprava revize Rady OSN pro lidská práva. Proběhlo vyhodnocení lidskoprávního dialogu s Čínou, podobný proces byl zahájen i u dialogu s Ruskem. COHOM dokončil práce na pozici k přístupu EU k Úmluvě OSN o právech postižených osob. Prioritními tématy České republiky v rámci COHOM zůstávají obránci lidských práv s důrazem na iniciativu *Shelter Cities*, volební pozorovatelské mise EU s důrazem na implementaci jejich doporučení a podpora demokracie.

Rada OSN pro lidská práva

Česká republika se v roce 2010 jednání Rady pro lidská práva (RLP) zúčastňovala se statutem nehlasujícího pozorovatele. Na okraj 13. řádného zasedání RLP (březen 2010) se uskutečnila schůzka ministra pro lidská práva a menšiny s Vysokou komisařkou pro lidská práva, na které ministr informoval o úsilí vlády ČR v boji s extremismem a diskriminací a zmínil konkrétní opatření na národní a mezinárodní úrovni přijímaná s cílem zlepšit situaci Romů v ČR. Náměstek ministra zahraničních věcí pro evropské záležitosti ve svém projevu v plénu RLP vyzval k přísnému posuzování stavu lidských práv v zemích, které se ucházejí o členství v RLP, a to včetně míry jejich praktické spolupráce se zvláštními procedurami RLP. Delegace ČR informovala o naplňování jednotlivých doporučení, která byla ČR adresována během přezkumu stavu lidských práv v ČR v dubnu 2008 (tzv. Univerzální periodický přezkum). ČR se podílela na vyjednávání řady rezolucí ke stavu lidských práv v jednotlivých zemích (Myanmar/Barma, KLDR, Súdán, Konžská demokratická republika, Afghánistán, Guinea, Kyrgyzstán, Kambodža a Somálsko). Na 15. řádném zasedání RLP byla ČR součástí meziregionální skupiny, která se zasadila o zřízení mandátu zvláštního zpravodaje pro svobodu sdružování a shromažďování. Jedná se o první mandát v oblasti občanských a politických práv, který byl od dob vzniku RLP zřízen.

Všeobecný přezkum lidských práv (Universal Periodic Review)

Česká republika se výrazně profiluje v mechanismu Všeobecného přezkumu lidských práv, založeného při Radě pro lidská práva. V roce 2010 proběhla tři kola tohoto přezkumu (7. – 9.). Česká republika zaslala předběžné písemné dotazy hodnoceným státům, a v interaktivním dialogu pak vystoupila zhruba k dvou třetinám z nich. Mezi hlavní témata, jimiž se ČR v rámci Všeobecného přezkumu lidských práv zabývá, patří spolupráce s lidskoprávními mechanismy OSN,

svoboda projevu, obránci lidských práv, boj proti mučení, násilí na ženách a dětech, odstraňování diskriminace a ochrana práv zranitelných skupin.

Česká republika také na březnovém zasedání Rady pro lidská práva vystoupila s projevem indikujícím kroky, které byly učiněny k plnění doporučení, která byla adresována České republice v rámci Všeobecného přezkumu lidských práv v dubnu 2008.

Projednání periodických zpráv k Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen

Dne 14. 10. 2010 se v Ženevě před Výborem pro odstranění diskriminace žen uskutečnila obhajoba čtvrté a páté periodické zprávy ČR o plnění Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen. Delegace pod vedením vrchního ředitele Sekce pro lidská práva Úřadu vlády C. Waleka, složená dále ze zástupců MŠMT, MPSV, MS, MZdr, MV a MZV, odpovídala na dotazy týkající se problematiky práv romských žen a dětí, obchodování s lidmi, násilí na ženách, účasti žen na veřejném životě, ale například i problematiky porodů mimo zdravotnická zařízení. Závěrečná zpráva Výboru obsahující 25 doporučení pro zlepšení situace práv žen v České republice byla vydána 22. 10. 2010.

Třetí výbor Valného shromáždění OSN

V rámci zasedání Třetího výboru Valného shromáždění OSN (4. 10. – 24. 11. 2010) se Česká republika nad rámec svých každoročních aktivit výrazněji zapojila do vyjednávání rezolucí i do doprovodných aktivit výboru, a to mimé jiné i s ohledem na probíhající kampaň za zvolení do Rady OSN pro lidská práva (volby v květnu 2011). Česká republika se tak na podzimním zasedání ujala vyjednávání dvou rezolucí jménem EU. Jednalo se o rezoluci k porodní píštěli (obstetrická fistula), předkládanou Africkou skupinou, a o rezoluci k obchodování se ženami a dívkami, předkládanou Filipínami. Obě rezoluce byly přijaty konsenzuálně a kosponzorovány EU27.

Česká republika hlasovala pro přijetí řady rezolucí o lidských právech, z nichž kosponzorovala mj. rezoluci k právům dítěte či rezoluci k mučení a jinému krutému nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání. Dále podpořila rezoluce poukazující na porušování lidských práv v KLDR, Íránu a Myanmaru/Barmě. Podpořila rovněž rezoluce k moratoriu na trest smrti a proti náboženské diskriminaci. Hlasovala proti rezoluci k tzv. hanobení náboženství a rezoluci o aktivitách, jež měly vyplynout z Durbanské konference proti rasismu; důvodem byla zejm. ustanovení směřující v rozporu s mezinárodními standardy v oblasti lidských práv k omezení svobody vyjadřování a nerespektování kompromisu dosaženého během českého předsednictví EU v tzv. Závěrečném dokumentu Durbanské revizní konference v dubnu 2009.

Delegace České republiky dvakrát vystoupila v rámci interaktivních dialogů: (1) s předsedou Podvýboru pro prevenci mučení (v souladu se svými dlouhodobými lidskoprávními prioritami a také vzhledem ke skutečnosti, že mezi členy Podvýboru je i Českou republikou nominovaný Z. Hájek); a (2) v diskusi se zvláštním zpravodajem k situaci lidských práv v Myanmaru/Barmě.

Česká republika rovněž uspořádala dvě doprovodné akce k situaci v Myanmaru/Barmě: (1) k situaci v zemi před volbami; a (2) k propuštění Aun Schan Su Ťij.

Mezinárodní výbor pro vzdělávání, připomínku a výzkum Holocaustu

Česká republika se, stejně jako v minulých letech, podílela na činnosti Mezinárodního výboru pro vzdělávání, připomínku a výzkum Holocaustu (*Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research*). Hlavní vklad ČR do činnosti Výboru se realizuje formou zapojení odborníků z nevládních organizací na poli vzdělávání a výzkumu – židovského i romského – Holocaustu do jednotlivých pracovních skupin.

Společenství demokracií

Česká republika se podílí na činnosti Společenství demokracií v rámci skupiny zakládajících členů – tzv. Convening Group. ČR je také členem pracovní skupiny vedené maďarským ICDT (*International Center for Democratic Transition*) a věnované reakci na národní a nadnárodní hrozby – Working Group on Promoting Democracy and Responding to National and Transnational Threats. V červenci 2010 se v Krakově uskutečnilo setkání na vysoké úrovni k 10. výročí vzniku Společenství demokracií. Cílem této akce (dvě desítky ministrů zahraničních věcí, pět stovek účastníků, ČR zastoupena politickým ředitelem MZV) bylo zahájit a udělit směr revitalizaci Společenství demokracií. Paralelně probíhalo třídní setkání mladých diplomatů a zástupců občanské společnosti, pořádané americkou Atlantic Council ve spolupráci s polským Evropským institutem pro demokracii.

Společenství demokracií bylo založeno z iniciativy USA v roce 2000 s cílem vytvořit koalici demokratických zemí v OSN, které naruší tradiční solidaritu regionálních skupin ve jménu prosazování demokratických myšlenek po celém světě.

9. Nešíření zbraní, kontrola zbrojení a odzbrojení

V souladu se zaměřením české zahraniční politiky patří nešíření zbraní, kontrola zbrojení a odzbrojení mezi dlouhodobé priority.

Zahraněněbezpečnostní politika ČR v oblasti odzbrojení a nešíření, založená na aktivním předcházení konfliktům a preventivní diplomacii, klade důraz na multilaterální spolupráci. Klíčová jednání v této oblasti se odehrávají zejména na půdě OSN.

Česká republika plně podporuje v souladu se *Strategií EU proti nešíření ZHN* z roku 2003 kroky zaměřené na snižování rizika šíření zbraní hromadného ničení (ZHN) a jejich nosičů a snížení rizika napadení území ČR těmito zbraněmi. V dubnu 2010 došlo v Praze podpisem smlouvy New Start o snížení strategických jaderných zbraní mezi USA a RF k významnému pokroku v oblasti jaderného odzbrojení.

Dominantní událostí v roce 2010 bylo úspěšné završení 8. Hodnotící konference (HK) Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (*Treaty on the Non-proliferation of Nuclear Weapons – NPT*). Úspěch zasedání pozitivně ovlivnil jednání na dalších odzbrojovacích fórech.

Na základě priorit vyplývajících ze společných cílů EU postupovala ČR také v Prvním výboru VS OSN během 65. zasedání.

Česká republika, která dlouhodobě využívá jadernou energii pro mírové účely, podporuje aktivity Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) směřující k posílení jejího zárukového systému, včetně univerzality Dodatkového protokolu, s důrazem na jadernou bezpečnost, což ve svém důsledku může zabránit aktům jaderného terorismu.

Česká republika se nadále aktivně zapojuje do úsilí o eliminaci bezpečnostních rizik souvisejících s nelegálním hromaděním a užíváním ručních a lehkých zbraní (RLZ). Na základě Strategie EU proti šíření RLZ se ČR připojila k iniciativám v této oblasti (tzv. Společné akce a Kodex chování EU při vývozu zbraní) a podporuje aktivity směřující k omezení převodu těchto zbraní nestátním subjektům. Na půdě OSN ČR v roce 2010 aktivně spolupracovala s *Kanceláří OSN pro odzbrojení* (UNODA).

V rámci svého aktivního členství ve všech pěti mezinárodních kontrolních režimech ČR podporuje aktivity, které směřují ke zpřísnění exportních mechanismů, omezují zneužívání položek dvojího použití a přispívají k prevenci šíření ZHN. ČR podporovala snahy o začlenění všech zemí EU do všech mezinárodních kontrolních režimů, což umožní zefektivnit kontrolu položek v zóně volného pohybu zboží a při jejich exportu z této zóny do třetích zemí.

Konference o odzbrojení

Zasedání Konference o odzbrojení (CD) probíhalo tradičně ve třech kolech (18. 1. až 26. 3., 31. 5. – 16. 7. a 9. 8. – 24. 9. 2010). Kvůli postoji Pákistánu se nepodařilo schválit program práce CD (narozdíl od roku 2009), a nebyly tudíž zahájeny negociace nové *Smlouvy o zákazu výroby štěpných materiálů pro jaderné zbraně (Fissile Materials Cut-off Treaty – FMCT)*. Řešení problémů CD leží v současné situaci mimo tento orgán (některé se musí řešit v rámci trojúhelníku USA, Pákistán a Indie, jiné musí řešit společně všechny jaderné státy) a vzhledem k existujícímu pravidlu konsenzu při přijímání všech rozhodnutí se nedá očekávat velký posun ani v roce 2011. Může se tak stát, že na konci roku 2011 bude učiněno rozhodnutí o zahájení negociací FMCT mimo CD – buď se na základě rozhodnutí VS OSN vytvoří otevřená skupina expertů s negociačním mandátem, nebo se celá problematika FMCT úplně „vytáhne“ z OSN.

Pro ČR, která je od roku 1993 v rámci CD jen pozorovatelem, je velmi důležitá i otázka dalšího rozšiřování CD a alespoň v tomto ohledu nastal mírný pokrok. V roce 2010 byla poprvé v historii CD vytvořena neformální skupina pozorovatelských zemí, jejímiž členy jsou zástupci všech regionálních skupin (včetně deseti zemí EU). Zatím nejdůležitějším výsledkem tlaku této skupiny, která aktivně vystupuje i v plénu CD, je výzva k obnovení funkce zvláštního koordinátora CD pro otázku jejího rozšíření (naposledy podobný koordinátor pracoval v roce 2002). Tato výzva byla zahrnuta i do závěrů schůzky na vysoké úrovni (HLM) k činnosti CD konané v 24. 9. 2010 v New Yorku na základě iniciativy GT OSN. I v případě jmenování nového zvláštního koordinátora to ještě neznamená, že v brzké době dojde k rozšíření CD.

Jaderné zbraně

Smlouva o nešíření jaderných zbraní

8. Hodnotící konferenci NPT se podařilo schválit závěrečný dokument, jehož součástí je Akční plán, obsahující celkem 64 opatření. Zahrnuje též konkrétní kroky k zahájení plnění rezoluce o Blízkém východě (BV) z roku 1995 a samostatný odstavec odsuzující jaderné aktivity KLDR. Přijetí akčního programu je všeobecně považováno za mimořádný úspěch konference. Poprvé po 15 letech se podařilo schválit konkrétní kroky k zahájení plnění rezoluce o BV z roku 1995 a poprvé v historii se přijatá opatření týkají všech tří pilířů NPT – odzbrojení, nešíření a mírové využití jaderné energie (doposud se přijímaly konkrétní kroky pouze v oblasti odzbrojení). EU vystupovala na zasedání jednotně a aktivně se podílela na rozhodujících jednáních.

Jednání o implementaci rezoluce k BV z roku 1995 byla rozhodujícím prvkem, který ovlivnil nejen průběh celé konference, ale i její konečný výsledek.

V oblasti jaderného odzbrojení (JZ) konference potvrdila závazky odsouhlasené na 6. HK NPT v roce 2000 a přijala 22 konkrétních opatření. K nejrozporuplnějším tématům, která byla předmětem usilovného vyjednávání mezi státy–stálými členy RB a nejadernými zeměmi, byly požadavky týkající se úplného zničení všech jaderných zbraní v konkrétním časovém a právním rámci.

Opatření v oblasti nešíření zdůrazňují nezbytnost dosažení univerzality NPT. Zde zejména země NAM zmiňovaly opakovaně tři státy, které nejsou členem smlouvy, tzn. Izrael, Indie a Pákistán. EU a další země v této souvislosti vyzývaly KLDR k obnovení plnění závazků vyplývajících ze smlouvy. Několik dalších opatření zdůrazňuje nezbytnost implementace jaderných záruk MAAE ve všech případech využívání jaderných (štěpných) materiálů. Nepodařilo se však prosadit, aby dodatkový protokol (DP) byl součástí verifikačního standardu.

Konference znovu potvrdila práva všech zemí na mírové využívání jaderné energie ve shodě se všemi závazky vyplývajících ze smlouvy, ale rovněž v souladu s národní politikou v této oblasti. Do závěrů se však nepodařilo prosadit konkrétnější opatření k mezinárodní kontrole dodávek jaderného paliva (jaderných materiálů), a tím snížení rizika nekontrolovaného rozšiřování zejména obohacovacích technologií.

Smlouva o úplném zákazu jaderných zkoušek

Smlouva o úplném zákazu jaderných zkoušek (*Comprehensive Nuclear–Test–Ban Treaty – CTBT*) je významným nástrojem, který zakazuje všechny typy jaderných zkoušek. Zásadní postavení CTBT v oblasti jaderného nešíření a odzbrojení a potřebu jejího urychleného vstupu v platnost potvrdila 8. HK NPT v květnu 2010.

V roce 2010 proběhla ve Vídni dvě zasedání Přípravné komise, řídicího orgánu Organizace Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (28.–29. 6. a 8. - 9. 11. 2010), a pět setkání jejích dvou pracovních skupin. Významným cílem jednání bylo posílení ratifikačního procesu – ke vstupu

CTBT v platnost zbývá ratifikace posledních devíti zemí přílohy II Smlouvy (Čína, KLDL, Egypt, Indie, Indonésie, Írán, Izrael, Pákistán a USA). Z praktického hlediska se zasedání zaměřovala na budování základních pilířů verifikačního režimu CTBT: mezinárodního monitorovacího systému (IMS), mezinárodního datového centra (IDC) a inspekci v místě domnělého výbuchu (OSI).

Podpoře brzkého vstupu CTBT v platnost bylo věnováno i 5. ministerské zasedání CTBT, které proběhlo 23. 9. 2010 v New Yorku (za ČR se ho zúčastnil 1. místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí K. Schwarzenberg). Ministerské zasedání vyzvalo k podpisu a ratifikaci Smlouvy zejména devět států, jejichž ratifikace je nutná ke vstupu CTBT v platnost. Vyzvalo také všechny státy k dodržování moratoria na jaderné exploze a podpořilo budování verifikačního režimu.

Mezinárodní agentura pro atomovou energii

Mezinárodní agentura pro atomovou energii – MAAE (*International Atomic Energy Agency – IAEA*) se sídlem ve Vídni se zaměřuje na tři oblasti spojené s využíváním jaderné energie: 1) jaderná bezpečnost, radiační ochrana a prevence zneužití jaderných materiálů, 2) rozvoj jaderných věd a technologií a 3) verifikace jaderných programů.

Vedle tradiční problematiky aplikace záruk na Blízkém východě a v KLDL byla ústředním tématem Generální konference (GK) MAAE (20. – 24. 9. 2010) izraelská jaderná kapacita. Rezoluce na toto téma, předložená arabskými zeměmi, byla v hlasování odmítnuta, a otevřela tak možnost účasti Izraele na konferenci o Blízkém východě v roce 2012. ČR byla na GK zvolena na léta 2010 – 2012 členem Rady guvernérů (RG) za východoevropskou regionální skupinu. Funkcí guvernérky vláda ČR pověřila předsedkyni SÚJB.

Pět zasedání RG, politického orgánu MAAE, se soustředilo – obdobně jako v roce 2009 – na otazníky kolem íránského, syrského a severokorejského jaderného programu.

V roce 2010 se důvody nedůvěry v cíle a charakter íránského jaderného programu nadále prohloubily. Írán ani v roce 2010 neposkytl Agentuře potřebnou spolupráci, která by jí umožnila potvrdit, že veškerý jaderný materiál na jeho území je předmětem mírových aktivit. Írán jednak nerespektuje rezoluce RB OSN a RG MAAE a nedodržuje ani zárukovou dohodu (neposkytuje projektové informace), vedle toho nerozptýlil ani obavy z možného vojenského charakteru svého jaderného programu. Vztahy mezi MAAE a Íránem se nadále vyhroutil poté, co Írán v rozporu s příslušnými rezolucemi zahájil v únoru 2010 obohacování uranu až na 20 %, aniž poskytl Agentuře dostatečný čas na provedení zárukových opatření. Vedle toho pokračuje, rovněž bez ohledu na výše uvedené rezoluce, i v těžkovodních projektech. V červnu navíc zamítl designovat dva zkušené inspektory MAAE pod záminkou údajného úniku citlivých informací.

Dosavadní problémy přetrvávají i u Sýrie, která od roku 2008 s Agenturou nespolupracuje tak, aby bylo možno objasnit otevřené otázky týkající se jejího jaderného programu. Časem přitom může dojít k znehodnocení či ztrátě potřebných informací. Sýrie by měla uvést v platnost dodatkový protokol ke své zárukové dohodě, a usnadnit tak Agentuře její verifikační aktivity.

KLDR přerušila spolupráci s MAAE začátkem roku 2009 a v dubnu téhož roku vykážala její zárukové inspektory ze země. Znepokojení mezinárodního společenství vzrostlo v roce 2010 v souvislosti se zprávami o novém severokorejském zařízení na obohacování uranu a výstavbě lehkovodního reaktoru.

V roce 2010 schválila RG zřízení mezinárodní jaderné palivové banky pod záštitou MAAE, která přispěje k snížení rizika šíření jaderných zbraní omezením potřeby rozvíjet národní programy obohacování a přepracování. RG také rozhodla, aby ČR spolu s Brazílií v roce 2011 vedla pracovní skupinu, jejímž cílem bude stanovit cílovou částku Fondu technické spolupráce na léta 2012 – 2013 a výhled na léta 2014 – 2015.

Summit k jaderné bezpečnosti

Z iniciativy prezidenta B. Obamy, který se k zabezpečení zneužitelného jaderného materiálu během čtyř let zavázal při svém pražském projevu v roce 2009, se ve dnech 12. – 13. 4. 2010 ve Washingtonu uskutečnil Summit k jaderné bezpečnosti. Zasedání se zúčastnilo 47 národních delegací a tři mezinárodní organizace (OSN, MAAE, EU), přičemž 37 delegací bylo na úrovni hlavy státu či vlády. Delegaci ČR vedl předseda vlády J. Fischer. Hlavním výsledkem Summitu je zajištění obecné shody na identifikaci jaderného terorismu jako hrozby a nutnosti zabránit mu přísnými bezpečnostními opatřeními v oblasti zabezpečení jaderného materiálu. Přijaté Komuniké potvrzuje již dříve přijaté závazky v oblasti jaderné bezpečnosti - národní odpovědnost států za jadernou bezpečnost, mezinárodní spolupráce, ratifikace a implementace existujících úmluv, centrální role MAAE. Bylo rozhodnuto o uspořádání dalšího Summitu v roce 2012 v Soulu.

Skupina jaderných dodavatelů

Plenární zasedání Skupiny jaderných dodavatelů (*Nuclear Suppliers Group – NSG*) v Christchurch (21. – 25. 6. 2010) nepřineslo nic zásadního v oblasti opatření posilujících mechanismy nešíření. Nepodařilo se dojednat text odstavců Směrnic, které upravují pravidla pro export citlivých položek a technologií zejména pro potřeby obohacování.

Nebylo dosaženo konsenzu v otázce Dodatkového protokolu jako podmínky dodávek jaderných položek. Stále není dořešena ani základní otázka, zda má být uvedena podmínka uplatňována na vývoz všech jaderných položek, či jen na vybrané položky citlivého charakteru.

V roce 2008 dojednaná výjimka na dodávky do Indie se začíná aktivně využívat. Řada zemí informovala o svých současných, ale i potenciálních obchodních aktivitách v jaderné oblasti na indickém trhu. K podpoře těchto aktivit uzavírají účastnické země nové (případně renegociují staré) dohody o spolupráci s Indií v oblasti mírového využívání jaderné energie. Ukazuje se, že sjednávání obchodních kontaktů s Indií v rámci dojednané výjimky nabývá na důležitosti, a celá řada zemí se snaží této možnosti exportu plně využít.

Účastnické země se dohodly, že přistoupí k zásadní revizi stávajících seznamů kontrolovaných položek. Bylo dosaženo shody co do základního obrysu budoucí revize kontrolních seznamů NSG, ve kterých by měl být reflektován technický vývoj v jaderné oblasti.

Zanggerův výbor

Pravidelné zasedání Zanggerova výboru (*Zangger Committee, ZC*) se konalo ve Vídni dne 9. 11. 2010. Klíčovými body zasedání byly přijetí Běloruska do ZC a volba nového předsedy ZC, jímž byl zvolen zástupce Kanady. Pozornost byla také věnována harmonizaci kontrolního seznamu ZC se seznamy Skupiny jaderných dodavatelů, o jejichž revizi v roce 2010 NSG rozhodla, a stykům s nečleny.

Chemické a biologické zbraně

Chemické zbraně

V období od 29. 11. do 3. 12. 2010 se uskutečnila v Haagu 15. Konference smluvních stran *Úmluvy o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob a použití chemických zbraní a o jejich zničení (Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on Their Destruction – CWC)*. Konference schválila rozpočet Organizace pro zákaz chemických zbraní (OPCW) pro rok 2011, přijala rozhodnutí o změně finančních pravidel, schválila zprávu OPCW o provádění Úmluvy a přijala program činnosti OPCW na rok 2011.

Významným tématem byla diskuse o konečných termínech pro likvidaci chemických zbraní, které nebudou moci některé státy splnit. Konference vzala na vědomí zprávu generálního ředitele Technického sekretariátu OPCW o postupu států, jichž se prodloužení termínů pro likvidaci chemických zbraní týká, a vyzvala předsedu Výkonné rady, aby pokračoval v neformálních konzultacích.

Biologické zbraně

Ve dnech 6. – 10. 12. 2010 proběhlo v Ženevě výroční zasedání smluvních stran *Úmluvy o zákazu vývoje, výroby a hromadění zásob bakteriologických (biologických) a toxinových zbraní a o jejich zničení (Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on their Destruction – BTWC)*. Na zasedání se projednávaly otázky poskytování pomoci a koordinace pomoci s relevantními mezinárodními organizacemi na základě požadavku smluvní strany BTWC v případě podezření na úmyslné použití biologických a toxinových zbraní. Byly projednávány možnosti zlepšení a zdokonalení národních schopností a vybavenosti v oblasti dohledu a kontroly vzniku infekčních nemocí, jejich detekce a diagnostiky při ochraně veřejného zdraví. Uvedená témata byla diskutována také na pravidelném zasedání expertů, které se koná v Ženevě každoročně koncem srpna.

Zasedání věnovalo pozornost přípravě 7. hodnotící konference (HK) BTWC, která se uskuteční v prosinci 2011 v Ženevě. Diskutovala se témata HK, kterými jsou: národní implementace BTWC, její univerzalizace, opatření na posílení důvěry, činnost Podpůrné implementační jednotky

BTWC se sídlem v Ženevě a čl. X Úmluvy (týkající se spolupráce smluvních stran v oblasti výměny informací a technologií). V otázce přijetí Verifikačního protokolu k BTWC, který nebyl schválen na HK v roce 2001, nebylo i nadále dosaženo konsenzu.

Australská skupina

Ve dnech 31. 5.– 4. 6. 2010 se konalo v Paříži pravidelné výroční plenární zasedání Australské skupiny (*Australia Group – AG*), mezinárodního kontrolního režimu proti šíření chemických a biologických látek a technologií dvojího použití. Na zasedání se mj. projednávaly postupy, šetření a metody detekce aplikované proti šíření zbraní hromadného ničení (ZHN). Byly poskytnuty informace o zemích a nestátních entitách, které usilují o výrobu ZHN a o získání příslušných chemických a biologických látek, včetně jejich prekurzorů, technologických poznatků a technických zařízení. Výzkumy v oblasti syntetické biologie, nanotechnologií a rozvoj mikroreaktorů představují závažná témata pro činnost mezinárodních kontrolních režimů. V pracovních skupinách byly předloženy informace o zdokonalování opatření licenčních, celních, dozorových a kontrolních úřadů a návrhy na změny v kontrolních seznamech chemických a biologických látek.

Balistické rakety a nosiče zbraní hromadného ničení

Ve dnech 14. – 15. 6. 2010 se v Paříži uskutečnilo meziplenární zasedání Reinforced Points of Contact (RPOC) *Kontrolního režimu raketových technologií (Missile Technology Control Regime – MTCR)*. Plenární zasedání režimu, v jehož rámci je uplatňován soubor vývozních opatření s cílem znemožnit šíření raketové technologie a všech zařízení a komponentů klíčových pro vývoj a výrobu raketových nosičů ZHN, se bude konat v roce 2011 v Argentině, která je příští předsednickou zemí.

V otázce rozšíření členství v MTCR nebylo dosaženo žádného rozhodnutí a do MTCR nebyl přijat ani jeden z dvanácti žadatelů (Čína, Estonsko, Chorvatsko, Kazachstán, Kypr, Litva, Libye, Lotyšsko, Malta, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko). Součástí zasedání byl i kulatý stůl v rámci kontaktů s některými nečlenskými státy o aktivitách MTCR.

Česká republika a další mezinárodní uskupení k nešíření ZHN

Česká republika je aktivním členem řady bezpečnostních aktivit a iniciativ mezinárodního společenství zaměřených na posilování boje proti šíření ZHN a terorismu. Cílem je zapojit do boje proti terorismu a šíření ZHN nejen státní instituce, ale i soukromý a akademický sektor, stejně jako nevládní organizace. Prioritami jsou rovněž posílení právního prostředí a akceschopnost policejních složek. Nejvýznamnější z těchto iniciativ jsou následující:

Haagský kodex nešíření balistických raket

Ve dnech 31. – 1. 6. 2010 proběhlo ve Vídni 9. výroční zasedání *Haagského kodexu proti šíření balistických raket (The Hague Code of Conduct against Ballistic Missile Proliferation – HCoC)*, jehož cílem je zvýšení transparentnosti v oblasti balistických raket prostřednictvím opatření na zvyšování důvěry, např. výměny výročních hlášení a notifikací plánovaných startů. Nově zvolená

předsedkyně F. Manginová z Francie se chce v rámci svého mandátu zaměřit na všeobecné přistoupení ke Kodexu a zlepšení jeho naplňování. ČR obě zmíněné priority dlouhodobě podporuje.

Bezpečnostní iniciativa nešíření zbraní hromadného ničení

Zasedání Bezpečnostní iniciativy nešíření ZHN (*Proliferation Security Initiative – PSI*) se uskutečnilo ve dnech 1. – 2. 11. 2010 v Tokiu. Hlavními cíli iniciativy jsou přispět k širokému mezinárodnímu uplatňování tzv. zákazových principů a výměna relevantních zpravodajských informací, které by výrazným způsobem přispěly k potírání snah o získání ZHN nebo zboží dvojího použití.

Globální partnerství proti šíření ZHN zemí G8

Ve dnech 25. – 26. 1. 2010 se v Ottawě konalo zasedání Pracovní skupiny Globálního partnerství G8 (*G8 GP*), jehož cílem bylo představit a zhodnotit aktuální hrozby v oblasti ZHN ničení a na ně navázané iniciativy jednotlivých zemí či organizací. Samostatný blok pak kanadské předsednictví věnovalo většímu zapojení vědecké obce do aktivit GP a diskusi o jeho dalším směřování.

Globální iniciativa pro snižování hrozeb

V rámci podpory *Globální iniciativy pro snižování hrozeb (Global Threat Reduction Initiative – GTRI)*, založené za účelem omezení rizika zneužití jaderných a radioaktivních materiálů, přijala vláda ČR dne 17. 9. 2008 usnesení č. 1181 o poskytnutí dobrovolného příspěvku ve výši 18 mil. Kč na repatriaci vysoce obohaceného jaderného paliva z výzkumného reaktoru v srbské Vinče. Tento projekt byl v prosinci 2010 úspěšně ukončen.

Globální iniciativa pro potírání jaderného terorismu

Ve dnech 29. – 30. 6. 2010 se v Abú Dhabí uskutečnilo plenární zasedání Globální iniciativy pro potírání jaderného terorismu (*Global Initiative to Combat Nuclear Terrorism – GICNT*), jejímž účelem je posílení praktické spolupráce a zvyšování kapacit jednotlivých členů podnikat praktické kroky pro zabraňování nebezpečí jaderného terorismu. Pro zvýšení efektivity GICNT byla aktivována Implementační a hodnotící skupina (IAG) jako poradní orgán a Španělsko bylo zvoleno jejím prvním koordinátorem.

NATO a nešíření zbraní hromadného ničení

NATO pokračovalo v budování schopností ke zvládnání následků použití zbraní hromadného ničení. V roce 2010 probíhala jednání o dalším rozvoji centra chemické, biologické, radiační a jaderné ochrany ve Vyškově (*Centre of Excellence*) a jeho obohacení o analytické a monitorovací schopnosti (*Reachback and Fusion*).

NATO v nové Strategické koncepci potvrdilo roli prostředků jaderného odstrašení i připravenost pracovat na vytváření podmínek pro svět bez jaderných zbraní v souladu se smlouvou o nešíření jaderných zbraní (NPT). Všechny kroky na poli jaderného odzbrojení bude NATO provádět na bázi principu reciprocity a transparentnosti a po dobu existence jaderných

zbraní si zachová dostatečné prostředky pro efektivní jaderné odstrašení a zajištění bezpečnosti svých členů. Otázky jaderného nešíření, ostatních zbraní hromadného ničení a hrozby šíření balistických raket jsou předmětem dialogu NATO s partnery, a to jak v rámci Rady NATO–Rusko, Rady euroatlantického partnerství, tak v rámci dalších formátů.

Ve dnech 24. – 25. 6.2010 uspořádalo MZV ČR ve spolupráci se sekretariátem NATO 6. výroční konferenci o zbraních hromadného ničení, kontrole zbrojení a nešíření, která umožnila diskusi o hrozbách představovaných balistickými raketami a jadernými zbraněmi, včetně diskuse o výsledcích 8. HK NPT a vznikající nové Strategické koncepci.

Česká republika se výrazně profilovala v oblasti schopností obrany a ochrany proti zbraním hromadného ničení. Význam problematiky nešíření v alianční agendě dlouhodobě poroste. ČR klade mimo jiné důraz na výměnu informací a zkušeností mezi spojenci, ale i ve vztahu k partnerům.

Konvenční zbraně

Kontrola konvenčního odzbrojení (S–KOS)

Funkčnost režimu stávající Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě (S–KOS) byla poznamenána pokračujícím neplněním smluvních závazků ze strany Ruska v důsledku jednostranného moratoria, vyhlášeného v roce 2007. Rusko nadále odmítalo žádosti dalších smluvních stran o inspekce vojenských objektů na svém území a nepředávalo výměnné informace o stavech své konvenční výzbroje.

NATO a další účastnické země S-KOS pokračovaly v úsilí o nalezení východiska ze stávající situace. V únoru 2010 jmenovaly USA zvláštní vyslankyni pro konvenční ozbrojené síly v Evropě V. Nulandovou, která iniciovala návrh NATO k jednání o novém rámci pro posílený a modernizovaný systém kontroly konvenčních ozbrojených sil v Evropě. Pro Alianci je zásadní dodržení principů reciprocity, transparentnosti a souhlasu smluvních stran s případným pobytem cizích vojsk na svém území. Jednání o rámcové dohodě, která by se měla stát základem pro budoucí vyjednávání, probíhala mezi stávajícími smluvními stranami S–KOS a dalšími evropskými zeměmi ve formátu „36“ ve Vídni a nebyla dosud završena.

Lisabonský summit NATO ve své deklaraci zmínil jednání o novém režimu a potvrdil základní principy, se kterými Aliance k jednání přistupuje. Zároveň konstatoval, že současný stav jednostranného nedodržování závazků S–KOS Ruskem je pro NATO z dlouhodobého hlediska neudržitelný.

Česká republika podpořila vstřícný krok Aliance k řešení situace kolem S-KOS, vtělený do rámcového návrhu NATO, přičemž zdůrazňuje potřebu zahrnout do jakékoliv budoucí dohody všechny klíčové principy.

Protipěchotní miny

Ve dnech 29. 11. – 3. 12. 2010 se v Ženevě konalo 10. zasedání smluvních stran (ZSS) Úmluvy o zákazu použití, skladování, výroby a převodu protipěchotních min a jejich zničení (*Convention on the prohibition of the Use, Stockpiling, and Transfer of the Anti-Personal Mines and on their Destruction – Ottawské úmluvy*). Na ZSS se diskutovaly především otázky odminování a čištění zaminovaných území, likvidace zásob min, pomoci obětem min a statutu a implementace úmluvy. Delegace Polska a Finska (jediné země EU, které zatím nejsou smluvními stranami) na ZSS potvrdily, že by k úmluvě mohly přistoupit v roce 2012.

ZSS projednalo a schválilo žádosti některých zemí o prodloužení lhůty na vyčištění zaminovaného území na základě čl. 5 úmluvy. Na zasedání se rovněž hodnotilo dosavadní plnění Akčního plánu, který byl přijat na 2. hodnotící konferenci smluvních stran Ottawské úmluvy v Cartageně začátkem prosince 2009, a v této souvislosti byl schválen tzv. *Geneva Progress Report 2009–2010*.

Zasedání schválilo návrh na vytvoření nového stálého výboru Ottawské úmluvy pro zdroje, spolupráci a pomoc, jehož úkolem bude vypracování plánů a strategie k zajištění adekvátní a předvídatelné úrovně personální, technické a finanční podpory v boji proti minám a zvýšení efektivnosti dostupných zdrojů.

Kazetová munice

V roce 2010 vstoupila v platnost Úmluva o kazetové munici (*Convention on Cluster Munition – CCM*) poté, co ji ratifikovalo 30 států. Návazně se ve dnech 9. – 12. 11. 2010 ve Vientiane uskutečnilo první jednání smluvních stran CCM, které se ČR zúčastnila jako signatář. Úmluvu však nepodepsaly státy s největšími zásobami kazetové munice. CCM pokrývá obdobnou problematiku jako připravovaný protokol VI Úmluvy o zákazu nebo omezení použití některých konvenčních zbraní, které mohou způsobovat nadměrné utrpení nebo mít nerozlišující účinky (CCW). ČR spolu s mírnou většinou zemí EU podporuje jak CCM, tak i proces vedoucí k novému protokolu v rámci CCW, protože bez účasti „velkých hráčů“ (kteří mají největší zásoby KM) nemají žádné právní dokumenty dostatečnou sílu. Důležitý je i fakt, že CCM a možný protokol v rámci CCW mají rozdílný rozsah působnosti. Nový protokol by totiž reguloval nasazení KM, která není pokryta CCM.

Úmluva o obchodu se zbraněmi

Na půdě OSN pokročila příprava Úmluvy o obchodu se zbraněmi (*Arms Trade Treaty – ATT*). V roce 2010 proběhlo první zasedání jejího přípravného výboru. Zasedání posloužilo zejména k prezentaci výchozích pozic jednotlivých zemí. Do přípravného procesu se plně zapojily i delegace, které v minulosti měly silné pochybnosti o reálnosti tohoto úsilí. S výjimkou Pákistánu žádná delegace nezpochybňovala smysluplnost a proveditelnost úmluvy. Příprava bude pokračovat v roce 2011 dvěma zasedáními přípravného výboru a vyvrcholí na diplomatické konferenci v roce 2012, kde by se měl dojednat konečný text úmluvy.

Ruční a lehké zbraně

Ve dnech 14. – 18. 6. 2010 proběhlo v sídle OSN v New Yorku 4. bienální zasedání zemí (BMS4) k plnění Akčního programu OSN k předcházení, potlačování a odstranění nezákonného obchodu s ručními a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech (*Programme of Action to prevent, Combat and Eradicate the Illicit Trade in Small Arms and Light Weapons in All its Aspects – Akční program*) a Mezinárodního nástroje umožňujícího zemím identifikovat a sledovat včas a spolehlivým způsobem nedovolený obchod s ručními a lehkými zbraněmi (*International Instrument to Enable States to Identify and Trace, in a Timely and Reliable Manner, Illicit Small Arms and Light Weapons – Tracing Instrument, Mezinárodní nástroj*). Zasedání se setkalo s velkým zájmem zejména afrických zemí a zemí Latinské Ameriky. Zdůrazněna byla primární a nezastupitelná role každé vlády, k jejíž povinnosti patří vytváření zákonného prostředí, příprava národní legislativy a zajištění jejího plnění příslušnými institucionálními opatřeními a garancemi. Navazujícím nástrojem je mezinárodní bilaterální a multilaterální spolupráce, včetně výměny informací a poskytování zahraniční odborné a finanční pomoci. Konsenzem schválený Závěrečný dokument poslouží jako základ pro zasedání expertní skupiny v roce 2011, jehož úkolem bude příprava hodnotící konference Akčního programu v roce 2012.

Wassenaarské ujednání

Plenární zasedání mezinárodního kontrolního režimu o kontrole vývozu konvenčních zbraní, zboží a technologií dvojího použití Wassenaarského ujednání (*Wassenaar Arrangement on Export Controls for Conventional Arms and Dual-Use Goods and Technologies – WA*) proběhlo ve dnech 9. – 10. 12. 2010 ve Vídni. Zasedání schválilo zprávy a dokumenty připravené všeobecnou pracovní skupinou (GWG), plán práce WA na rok 2011, rozpočet a zprávy jednotlivých pracovních skupin.

Hlavními tématy byly příprava hodnotícího procesu v roce 2011 a schválení procedury jmenování nového vedoucího Sekretariátu WA. Neuzavřena zůstala otázka Zásad nejlepší praxe, týkající se licencované výroby a reexportů. Delegáti USA a Francie vyslovili podporu přijetí Indie do WA a navrhli zahájení příslušných konzultací.

V roce 2011 bude Česká republika předsedat plenárnímu zasedání.

11. Česká republika v boji proti mezinárodnímu terorismu

Terorismus byl i v roce 2010 vedle organizovaného zločinu, národnostních, náboženských i sociálních konfliktů, začleňování migrantů do většinové společnosti a hospodářských nebo ekologických rizik zásadní bezpečnostní výzvou současného světa. Česká republika byla i v roce 2010 aktivním členem mezinárodní protiteroristické koalice a byla plně zapojena do mezinárodního úsilí v boji proti terorismu. Tento boj byl nadále jednou z významných priorit české zahraniční politiky a úroveň připravenosti republiky na případný teroristický útok na jejím území nebo proti jejím zájmům v zahraničí bylo možné označit za odpovídající geostrategické poloze státu a úrovni jeho zapojení do celosvětového protiteroristického úsilí. V roce 2010 byl boj

proti terorismu důležitým tématem českých bilaterálních i mezinárodních vztahů a byl projednáván představiteli České republiky během zahraničních návštěv i na jednáních mezinárodních organizací. Česká republika se v rámci Rady Evropské unie účastnila jednání pracovních skupin pro terorismus COTER a TWG.

V roce 2010 patřily mezi prioritní oblasti pomoci EU v boji proti terorismu Afghánistán, Pákistán, Jemen, oblast Sahelu, Afrického rohu a jihovýchodní Asie. V říjnu 2010 Rada pro zahraniční záležitosti přijala závěry, ve kterých se zavázala připravit strategii k Sahelu na počátku roku 2011. Velký důraz byl ze strany protiteroristického koordinátora EU a členských států kladen na posílení dialogu s Indií. Výsledkem intenzivních jednání mezi oběma stranami bylo přijetí společné deklarace v boji proti terorismu na summitu EU – Indie v prosinci 2010.

Intenzivní spolupráce v boji proti terorismu pokračovala s USA. V lednu 2010 byla přijata deklarace EU–USA k bezpečnosti v civilním letectví. Španělské předsednictví pokračovalo ve snaze prohlubovat své vztahy s USA. V červnu byla rovněž podepsána dohoda mezi EU a USA o zpracování a předávání údajů o finančních transakcích z EU do USA pro účely Programu pro sledování financování terorismu. Evropský parlament vyslovil s dohodou souhlas v červenci 2010.

Došlo rovněž k posílení spolupráce v rámci EU. V únoru Rada přijala strategii vnitřní bezpečnosti Evropské unie. Strategie prezentuje evropský bezpečnostní model, který mimo jiné integruje kroky v oblastech vynucování práva, spravedlnosti, hraničních kontrol a civilní ochrany. Návrhy konkrétních kroků pro plnění strategie v letech 2010 – 2014 předložila EK v listopadu 2010. V návaznosti na aféru výbušných balíčků zaslaných z Jemenu do USA byla v listopadu 2010 založena Ad-hoc skupina k bezpečnosti nákladní dopravy. Tato skupina předložila svoji první zprávu Radě v prosinci 2010.

Vznik ESVA se rovněž institucionálně projevil v oblasti boje proti terorismu v EU. Ačkoliv vedení pracovních skupin v této oblasti zůstává nadále v rukou členských států, politický dialog se třetími zeměmi odehrává pod vedením ESVA a EU CTC. První dialog v oblasti proti terorismu se uskutečnil v prosinci 2010 s USA.

V oblasti právní dimenze boje EU proti terorismu jsou striktně odlišovány dva režimy: jednak sankční režim založený rezolucí RB č. 1267 (1999) a namířený jmenovitě proti hnutí Taliban, organizaci al-Kajdá, U. bin Ládinovi a subjektům s nimi spojeným, a jednak režim založený rezolucí RB č. 1373 (2001) s obecným cílem zamezení financování terorismu. Implementace obou výše popsanych režimů je pod drobnohledem Soudního dvora EU. V roce 2010 ČR participovala na přípravě a podpořila přijetí všech novel sankčních seznamů. Provádění těchto předpisů EU zajišťuje v rámci ČR ministerstvo financí.

V roce 2010 bylo v oblasti boje proti financování terorismu zahájeno pro ČR velmi zajímavé soudní řízení C-130/10 *Evropský parlament proti Radě*, v němž by měla být vyřešena zásadní právní otázka, zdali po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost mají být přijímány novely nařízení 881/2002 s účastní Evropského parlamentu nebo bez. ČR vstoupila do řízení jako vedlejší účastník

na podporu tvrzení Rady, že právní základ neumožňuje zapojení Evropského parlamentu do legislativního procesu.

Zcela zásadním rozsudkem, který v této oblasti padl v roce 2010, byl nepochybně rozsudek Tribunálu T-85/09 ve věci *Kadi proti Evropské komisi*. Tribunál v tomto rozsudku zrušil zařazení pana Kadiho na sankční seznam s tím, že Evropská komise nesplnila povinnost prokázat důvodnost zařazení. To vše za situace, kdy EU nemá v zásadě žádnou možnost uvážení, koho na seznam zařadí, neboť celý sankční seznam přebírá na základě rezoluce RB č. 1267 (1999) od RB OSN. Pro členské státy EU je rozsudek Tribunálu více než problematický, neboť ohrožuje plnění jejich mezinárodněprávních závazků ve vztahu k OSN. Rada, Evropská komise i Francie se proti rozsudku Tribunálu odvolaly.

Česká republika se podílela na pokračujících jednáních o návrhu *Všeobecné úmluvy o mezinárodním terorismu*, jejímž účelem má být definování terorismu a odstranění mezer existujících dílčích (sektorových) mezinárodních protiteroristických úmluv. Valné shromáždění OSN svěřilo svou rezolucí z prosince 1996 mandát k vypracování Všeobecné úmluvy Ad hoc výboru, který se v roce 2010 sešel v dubnu. Poté diskuse pokračovaly v rámci pracovní skupiny 6. výboru Valného shromáždění v říjnu 2010.

Česká republika se dále účastnila jednání v rámci Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) o *Úmluvě o potlačování protiprávních činů souvisejících s mezinárodním civilním letectvím*, která nahradí Montrealskou úmluvu o potlačování protiprávních činů ohrožujících bezpečnost civilního letectví z roku 1971, a *Protokolu k Úmluvě o potlačení protiprávního zmocnění se letadel* z roku 1970. Tyto nové protiteroristické smlouvy byly přijaty na mezinárodní konferenci v Pekingu 10. 9. 2010. Do stávajících úmluv byly zařazeny nové skutkové podstaty trestných činů, které mají státy stíhat (použití civilního letadla jako zbraně, protiprávní rozptýlení zbraní hromadného ničení a vyjmenovaných nebezpečných látek z civilního letadla, použití zbraní hromadného ničení a vyjmenovaných nebezpečných látek při útoku na civilní letadlo, přeprava zbraní hromadného ničení a vyjmenovaných nebezpečných látek na palubě civilního letadla) a ustanovení o vyloučení aplikace úmluv v případě ozbrojeného konfliktu. Česká republika zahájí v roce 2011 proces směřující k podpisu těchto nových úmluv.

Ve Valném shromáždění OSN proběhl v září 2010 druhý přezkum Globální protiteroristické strategie OSN, přijaté rezolucí 60/228 z 8. 9. 2006. Během přezkumu byla mj. zdůrazněna potřeba větší spolupráce a interakce mezi členskými státy OSN a orgánem Sekretariátu OSN – Counter-Terrorism Implementation Task Force, který koordinuje aktivity v boji proti terorismu různých orgánů a institucí v systému OSN při provádění Globální protiteroristické strategie OSN.

V červnu 2010 se v Abú Dhabí uskutečnilo plenární zasedání Globální iniciativy pro potírání jaderného terorismu (*Global Initiative to Combat Nuclear Terrorism, GICNT*), jejímž účelem je posílení praktické spolupráce a zvyšování kapacit jednotlivých členů podnikat praktické kroky pro zabraňování nebezpečí jaderného terorismu.

Přístup NATO k boji proti terorismu a jeho kořenům zahrnuje řadu dimenzí – politickou a diplomatickou, zpravodajskou, koncepční, technologickou a v nutných případech také vojenskou dimenzi. V řadě těchto dimenzí Aliance těsně spolupracuje s různými partnery, například s OSN. Nová Strategická koncepce NATO z listopadu 2010 zdůraznila, že terorismus je přímou bezpečnostní hrozbou občanům členských zemí Aliance. Proto Aliance rozhodla o posílení schopností k odhalování a obraně proti mezinárodnímu terorismu mj. posílením analytických schopností, rozšířením konzultací s partnery a vývojem odpovídajících vojenských schopností.

V roce 2010 učinila Aliance konkrétní kroky ve všech výše zmíněných dimenzích. Pokračovala protiteroristická námořní operace *Active Endeavour*. Operace ISAF v Afghánistánu je dalším významným příspěvkem Aliance v boji proti mezinárodnímu terorismu. Ve zpravodajské dimenzi šlo především o výměnu informací a analýzu uvnitř Aliance i s partnery, včetně formátu Rady NATO – Rusko. Technologickou oblast nadále v Alianci zastřešoval tzv. Plán práce na obraně proti terorismu, soustředěný na nejvážnější teroristické hrozby formou jedenácti iniciativ.

Česká republika se v roce 2010 účastnila operace ISAF v Afghánistánu. Velmi aktivní byla ČR na poli obrany proti účinkům zbraní hromadného ničení, kde patří k aliančním špičkám. ČR také nadále vysláním svých zástupců podporovala analytické schopnosti sekretariátu NATO.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR v roce 2010 věnovalo soustavnou pozornost ochraně zastupitelských úřadů České republiky v zahraničí. Přestože byly omezeny finanční prostředky, docházelo ke zkvalitňování bezpečnostních opatření jak ve formě pasivní ochrany, jako jsou elektronické, mechanické či stavební zábrany, tak i aktivní ochranou, jakou jsou fyzické ostrahy objektů v ústředí i v zahraničí.

V roce 2010 byl několikrát využit systém vyrozumívání občanů České republiky v zahraničí formou varovných SMS zpráv – systém DROZD (Dobrovolná registrace občanů při cestách do zahraničí). Občané se mohou po dobu pobytu v zahraničí registrovat na stánkách ministerstva zahraničních věcí a v případě vzniku mimořádné události jsou varováni prostřednictvím SMS zpráv.

Česká republika nebere nebezpečí terorismu na lehkou váhu. Stávající hrozba je řešena na úrovni Bezpečnostní rady státu, výborů vlády, pracovních skupin a jednotlivými bezpečnostními orgány České republiky. V roce 2010 byl vládou schválen materiál *Strategie boje proti terorismu pro léta 2010 – 2012*, který stanoví základní principy boje proti terorismu v ČR i prioritní oblasti, na které se má úsilí ČR zaměřit.

Významným byl aspekt prevence v boji proti terorismu, který spadá zejména do kompetence zpravodajských služeb. Jedním ze zásadních předpokladů úspěšného boje proti terorismu byla schopnost zpravodajských služeb včas získávat informace o teroristických organizacích, jejich financování, činnosti či připravovaných útocích. Z hlediska získávání a vyhodnocování informací byla role zpravodajských služeb stěžejní. Na úrovni meziresortní

koordinace boje proti terorismu pravidelně fungovala Společná zpravodajská skupina Výboru pro zpravodajskou činnost.

Podíl České republiky na aktivitách relevantních mezinárodních organizací, jejichž je členem a které se vztahují k problematice boje proti terorismu, lze v roce 2010 hodnotit jako významný a všestranný. Spolupráce členů české bezpečnostní komunity s protějšky v zahraničí, zejména z členských zemí Evropské unie a NATO, byla provozována na odpovídající úrovni.

12. Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Rozvojová spolupráce

Česká republika jako člen EU a mezinárodního společenství demokraticky a ekonomicky vyspělých zemí uznává princip solidarity mezi lidmi a mezi státy navzájem a přijímá svůj díl odpovědnosti při řešení globálních problémů. Jedním z výrazů tohoto postoje je zahraniční rozvojová spolupráce (ZRS), která je integrální součástí české zahraniční politiky. ČR v souladu s mezinárodními principy a vlastními zájmy realizuje ZRS, a to jak na dvoustranném, tak na mnohostranném základě.

Zahraniční rozvojová spolupráce vychází z principů partnerství, efektivnosti a transparentnosti a jejím hlavním cílem je přispět k omezení chudoby v méně vyspělých částech světa cestou udržitelného ekonomicko–sociálního rozvoje. ČR plně podporuje *rozvojové cíle tisíciletí (Millennium Development Goals – MDGs)*, které vyplynuly z mezinárodních konferencí OSN v 90. letech a byly potvrzeny summity OSN v letech 2000, 2005 a 2010 jako globální východisko pro řešení hlavních rozvojových problémů.

V roce 2010 byla završena transformace systému české ZRS dle usnesení vlády č. 1070/2007 ze dne 19. 9. 2007. Odpovědnost za koncepční otázky ZRS byla soustředěna v rámci MZV, implementace bilaterálních rozvojových projektů byla svěřena České rozvojové agentuře; meziresortní koordinace probíhá v rámci Rady pro ZRS na úrovni náměstků jednotlivých resortů.

Kompetence jednotlivých aktérů ZRS byly zakotveny v *Zákonu o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů (Zákon 151/2010 Sb.)*, který byl během první poloviny roku 2010 schválen oběma komorami Parlamentu ČR a vstoupil v platnost 1. 7. 2010. Zákon o ZRS představuje základní legislativní rámec pro oblast rozvojové spolupráce.

V květnu 2010 vláda schválila *Koncepci zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období 2010 – 2017* (usnesení vlády č. 366 ze dne 24. 5. 2010). Potřeba nové koncepce byla vyvolána jak novým institucionálním uspořádáním ZRS ČR, tak mezinárodními výzvami a závazky. Koncepce nově definuje prioritní země ZRS ČR i sektorové zaměření spolupráce. Zohledňuje rozvojové závazky vyplývající z členství ČR v EU a reflektuje další mezinárodní doporučení zaměřená na efektivnost, transparentnost a koherenci rozvojových aktivit.

V letech 2005 – 2010 měla ČR osm prioritních zemí s programem spolupráce (tzv. programové země): Angola, Bosna a Hercegovina, Jemen, Moldavsko, Mongolsko, Srbsko, Vietnam, Zambie. Další kategorii tvořily tzv. projektové země (Gruzie, Kambodža, Kosovo, Palestinská autonomní území/PAÚ), ve kterých byla ZRS rovněž žádoucí, z objektivních důvodů však nemohla být založena na dvoustranném programu spolupráce.

V souladu s mezinárodními doporučeními přistoupila ČR v rámci přípravy nové Koncepce ke snížení počtu programových zemí na pět (Afghánistán, Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko, Mongolsko); bilaterální ZRS bude dále realizována rovněž v zemích projektových (Gruzie, Kambodža, Kosovo, PAÚ, Srbsko) a v zemích dříve programových, s nimiž bude pomoc pokračovat v jiném rozsahu a zaměření (Angola, Jemen, Vietnam, Zambie).

Na podzim 2010 byly zahájeny přípravy programů spolupráce s prioritními zeměmi na další období. Do nových programových dokumentů ZRS ČR byla promítnuta rozhodnutí o koncentrovanějším sektorovém zaměření i o zdůraznění několika průřezových principů v souladu s nově schválenou Koncepcí. ČR pro další období identifikovala pět prioritních oblastí ZRS: životní prostředí; zemědělství; sociální rozvoj; ekonomický rozvoj; podpora demokracie, lidských práv a společenské transformace. Důraz na řádnou veřejnou správu (*good governance*), dodržování lidských práv a šetrnost k životnímu prostředí (s ohledem na klimatické změny) jsou průřezovými principy, jež mají být zohledňovány ve všech rozvojových aktivitách.

Přes výrazné změny, jež byly v roce 2010 v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce ČR stvrzeny přijetím Zákona o ZRS a Koncepce ZRS na období 2010 – 2017, po celý rok 2010 pokračovaly bilaterální rozvojové aktivity z předchozího období. Kromě projektů v osmi programových a čtyřech projektových partnerských zemích pokračovala mimořádná rekonstrukční pomoc Gruzii v rámci tříletého programu, který v srpnu 2008 schválila vláda ČR. Dokončovány byly také jednotlivé rozvojové projekty v ostatních zemích v gesci resortních ministerstev (ministerstvo průmyslu a obchodu, ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo zemědělství a ministerstvo pro životní prostředí).

V rámci Plánu zahraniční rozvojové spolupráce na rok 2010 bylo vládou schváleno (usnesením vlády č. 1134 ze dne 31. 8. 2009) celkem 714,5 mil. Kč na bilaterální rozvojové projekty. Oproti předchozímu období šlo o pokles o 16 %, zapříčiněný úspornými opatřeními v důsledku ekonomické a finanční krize. V rámci probíhající restrukturalizace většina prostředků na realizaci rozvojových projektů byla soustředěna v gesci MZV; nové projekty byly v roce 2010 zahajovány již výhradně Českou rozvojovou agenturou.

Z teritoriálního hlediska byl, podobně jako v předchozích letech, zachován nejvyšší podíl prostředků ve prospěch Mongolska, Srbska a Bosny a Hercegoviny. V souvislosti s výhledovým vyřazením Vietnamu z okruhu prioritních zemí se naopak výrazně snížil podíl této země na ZRS ČR. Ze sektorového hlediska byla největší část věnována podpoře průmyslového rozvoje (21 %), ochraně životního prostředí (13 %), zemědělství (8,5 %) a vzdělávání (6,5 %).

Na činnost Provinčního rekonstrukčního týmu ČR v Lógaru (Afghánistán) byly vyčleněny 64 mil. Kč – spolu s prostředky převedenými z předchozího roku a s mimořádnými prostředky od Řecka se rozpočet PRT na rozvojové projekty pohyboval kolem 70 mil. Kč. Mimořádná rekonstrukční pomoc pro Gruzii (na základě usnesení vlády č. 1063 ze dne 20. 8. 2008) na rok 2010 činila po úpravě 48 mil. Kč a byla rozdělena převážně na pokračující dotační projekty v sociální, zdravotní a zemědělské oblasti.

Významnou část tvořily prostředky na vysokoškolská rozvojová stipendia (20 % celkového objemu prostředků na bilaterální ZRS). Celková částka určená na program vládních stipendií činila 143,5 mil. Kč. Na základě usnesení vlády č. 712 ze dne 27. 6. 2007 nabídla Česká republika pro akademický rok 2010/2011 celkem 130 stipendijních míst (z nichž 60 bylo určeno pro studium navazujících magisterských či doktorských studijních programů v anglickém jazyce), a to 46 rozvojovým a potřebným zemím a organizaci UNESCO. Na tato nabídnutá místa bylo doručeno 283 nominací, na jejichž základě bylo následně příznáno 130 stipendií. Ke studiu nastoupilo 122 studentů, z toho 81 ke studiu v českém jazyce (59 do bakalářských studijních programů, 14 do magisterských studijních programů, sedm do navazujících magisterských studijních programů v českém jazyce a jeden do doktorských studijních programů v českém jazyce). Celkem 41 studentů nastoupilo ke studiu v anglickém jazyce, z toho tři do doktorského studijního programu a 38 do navazujících magisterských studijních programů. V rámci stipendijní kvóty pro UNESCO byli přijati dva studenti (oba ke studiu nastoupili).

V průběhu roku 2010 studovalo na veřejných vysokých školách v průměru 590 vládních stipendistů z cca 74 zemí. V daném roce ukončilo studium celkem 183 studentů, z toho 38 absolvovalo, 48 ukončilo studium jiným způsobem a 97 studentům byla v návaznosti na překročení standardní délky studia ukončena výplata stipendia (tito studenti většinou pokračují ve studiu na vlastní náklady).

Během roku 2010 pokračovaly konzultace mezi MZV a MŠMT o novém pojetí rozvojových stipendií s výhledovým cílem vypracovat ucelenou strategii na další období (2013 – 2020). Ze stejného důvodu byla v závěru roku 2010 také vyhlášena výzva na vyhodnocení stávajícího programu vládních rozvojových stipendií – vypracování příslušné studie se očekává do poloviny roku 2011.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR pokračovalo v roce 2010 také v osvědčených dotačních programech zaměřených na budování kapacit nevládního sektoru s cílem jeho zapojování do české i mezinárodní rozvojové spolupráce. Na dotační tituly v této oblasti bylo vyčleněno celkem 45 mil. Kč, z toho polovina na podporu trilaterálních projektů a téměř třetina na podporu rozvojového vzdělávání v České republice.

Na malé lokální projekty, jež jsou realizovány jako adresná pomoc na místní úrovni v gesci zastupitelských úřadů ČR v programových, projektových i dalších zemích, bylo vynaloženo téměř 20 mil. Kč.

V průběhu roku 2010 se pod vedením MZV ČR úspěšně rozvíjela činnost meziresortní *Rady pro rozvojovou spolupráci* (poradní koordinační orgán k diskusi otázek ZRS), která sdružuje zástupce jednotlivých ministerstev i platform nevládních organizací a soukromého sektoru v rozvojové oblasti. Rada se sešla během roku 2010 celkem pětkrát, z toho jedno zasedání bylo svoláno jako mimořádné k situaci na Haiti a k možnostem reagování ČR na ni. V rámci Rady byly také ustaveny pracovní skupiny, a to jak pro přípravu nové Koncepce ZRS a pro evaluace bilaterálních projektů, tak ve druhém pololetí pro přípravu programů spolupráce s partnerskými zeměmi na další období.

V návaznosti na vytvořenou metodiku a program schválený Radou pro ZRS byly v roce 2010 pod patronací UNDP Bratislava připraveny a vyhlášeny evaluace bilaterálních rozvojových projektů ČR v Mongolsku, Moldavsku a Bosně a Hercegovině. Evaluace v Mongolsku se týkala dvou projektů v sektoru zemědělství, jež byly realizovány v letech 2006 – 2009. Evaluace proběhla na podzim 2010 a do konce roku byly publikovány její výsledky. Také evaluace v Bosně a Hercegovině se týkala dvou projektů v sektoru zemědělství; evaluace v Moldavsku dvou projektů v sektoru životního prostředí. Výsledky provedených evaluací budou využity při koncipování pokračující rozvojové spolupráce s uvedenými zeměmi.

V červnu 2010 byl v návaznosti na novou Koncepti ZRS schválen také plán zahraniční rozvojové spolupráce na další rok s výhledem na následující dva roky (usnesení vlády č. 440 ze dne 7. 6. 2010). Vládě byla rovněž předložena informace o ZRS ČR za rok 2009, na jejímž základě byla vytvořena nová přehledová publikace o zahraniční rozvojové spolupráci ČR, která je k dispozici zainteresované veřejnosti v české i anglické verzi jak v knižní podobě, tak na webové stránce www.mzv.cz/rozvoj (resp. www.mfa.cz/aid).

Vedle dvoustranné rozvojové spolupráce ČR v roce 2010 realizovala rovněž humanitární pomoc, projekty transformační spolupráce a mnohostrannou rozvojovou pomoc prostřednictvím rozpočtu EU, agencí OSN i mezinárodních finančních institucí (o těchto formách ZRS pojednávají příslušné kapitoly zprávy věnované EU, resp. OSN). Pokračovaly také další formy rozvojových aktivit, např. pomoc uprchlíkům na území ČR či odpuštění dluhů.

Česká rozvojová agentura (ČRA) v roce 2010 přebírala do své gesce odpovědnost za nové rozvojové projekty v dalších zemích a sektorech. Působila v Angole, Etiopii, Zambii; v Bosně a Hercegovině, Kosovu a Srbsku; v Moldavsku a Gruzii i na Palestinských autonomních územích. (Informace o projektech a dalších aktivitách ČRA jsou k dispozici na www.czda.cz.) V návaznosti na schválení nové Koncepce ZRS se na podzim 2010 ČRA aktivně podílela na realizaci programovacích misí do Mongolska, Moldavska a Etiopie a na navazující identifikaci sektorových témat i projektových námětů pro budoucí realizaci bilaterální rozvojové spolupráce.

Oficiální rozvojová pomoc (ODA) České republiky v roce 2010			
	Objem vynaložených prostředků (v mil. Kč)	Objem vynaložených prostředků (v mil. USD)	Podíl na celkové ODA ČR (v %)
Dvoustranná pomoc			
Dvoustranné projekty v zahraničí*	477,32	25,02	10,99
PRT projekty	66,46	3,48	1,53
Transformační spolupráce	43,47	2,28	1,00
Stipendia (včetně zdravotní péče)*	106,26	5,57	2,45
Rozvojové vzdělávání a osvěta	11,87	0,62	0,27
Podpora NNO	9,61	0,50	0,22
Pomoc uprchlíkům	258,28	13,54	5,95
Humanitární pomoc (státní správa)	109,50	5,74	2,52
Humanitární pomoc (kraje a VŠ)	32,47	1,70	0,75
Projekty mezinárodních organizací	15,23	0,80	0,35
Civilní mise	82,65	4,33	1,90
Mírové operace	164,44	8,62	3,79
Všeobecná rozpočtová podpora	7,00	0,37	0,16
Ostatní rozvojové aktivity (státní správa)	21,00	1,10	0,48
Ostatní rozvojové aktivity (kraje)	11,63	0,61	0,27
Ostatní rozvojové aktivity (vysoké školy)	7,78	0,41	0,18
Administrativní náklady	89,25	4,68	2,06
Dvoustranná pomoc celkem	1 514,20	79,36	34,87
Mnohostranná pomoc			
OSN	119,58	6,27	2,75
Evropská unie	2 102,78	110,21	48,43
Světová banka	210,72	11,04	4,85
Regionální rozvojové banky	252,40	13,23	5,81
Ostatní organizace (GEF apod.)	142,11	7,45	3,27
Mnohostranná pomoc celkem	2 827,59	148,20	65,12
Česká oficiální rozvojová pomoc (ODA) Celkem	4 341,79	227,56	100

* Pozn.: uvedené údaje se vztahují k zemím, které patří mezi mezinárodně uznatelné příjemce ODA

Humanitární pomoc

Na humanitární pomoc poskytovanou Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2010 původně vyčleněna částka 73 mil. Kč, která byla v rámci úsporných opatření krácena o 5 %. Během roku 2010 byly dále uvolněny mimořádné prostředky na humanitární pomoc v celkové výši 20 mil. Kč, a to na základě usnesení vlády ze dne 18. 1. 2010 č. 73 (15 mil. Kč pro Haiti) a usnesení vlády ze dne 3. 11. 2010 č. 787 (5 mil. Kč pro Pákistán). Celkový rozpočet vynaložený na humanitární pomoc ČR do zahraničí v roce 2010 tak dosáhl výše 89,35 mil. Kč.

Rok 2010 se vyznačoval vysokou frekvencí přírodních katastrof ve světě. Nejrozsáhlejší a dlouhodobé humanitární následky vyvolalo zemětřesení, které 12. 1. 2010 postihlo Haiti, a dále rozsáhlé záplavy, jež během srpna a září 2010 zasáhly až třetinu území Pákistánu. Na obě tyto humanitární katastrofy Česká republika vedle okamžité pomoci z humanitárního rozpočtu MZV věnovala také mimořádné prostředky z vládní rozpočtové rezervy – pro Haiti ve výši 15 mil. Kč, pro Pákistán 5 mil. Kč s tím, že dalších 5 mil. Kč bude vyčleněno z humanitárního rozpočtu MZV v roce 2011. Kromě těchto dvou největších katastrof přispěla ČR během roku 2010 také na humanitární pomoc po zemětřesení v Chile, kruté zimě v Mongolsku, rozsáhlých požárech v Rusku, hladomoru v Myanmaru/Barmě, Nigeru a Čadu i po záplavách ve střední (Polsko, Maďarsko, Slovensko) a jihovýchodní (Bosna a Hercegovina, Černá Hora) Evropě. Na přírodní katastrofy tak bylo celkem vynaloženo 50 mil. Kč, tj. 56 % celkového humanitárního rozpočtu na rok 2010.

Přírodními katastrofami bylo ovlivněno i celkové geografické zaměření humanitární pomoci ČR v roce 2010: více než třetina rozpočtu (32,5 mil. Kč) byla směřována do Latinské Ameriky (Haiti, Chile, Kuba), další třetina (29 mil.) do Asie (Pákistán, Afghánistán a afghánští uprchlíci v Íránu, Myanmar/Barma, Mongolsko, Srí Lanka). Zbývající třetina byla věnována do subsaharské Afriky (19 mil. Kč), do Evropy (11,5 mil.) a na Blízký východ (3 mil.).

Na počátku roku byla přijata *Operační strategie humanitární pomoci na rok 2010*, v níž se mj. počítalo s uskutečněním dotačního výběrového řízení na projekty humanitární pomoci v zemích zasažených dlouhodobou (komplexní) humanitární krizí. V rámci této výzvy bylo celkem podpořeno deset projektů pěti žadatelů v celkové hodnotě přes 18 mil. Kč. Šlo o tři humanitární projekty v Konžské demokratické republice (zaměřené hlavně na zdravotní a psycho–sociální pomoc zneužívaným ženám a dětem), dva na Srí Lance (pomoc zranitelným skupinám lidí po předchozím konfliktu na severu země), po jednom projektu v Myanmaru/Barmě, Etiopii, Keni, Somálsku a Ugandě.

V roce 2010 proběhla ještě další dvě dotační výběrová řízení, v nichž byly podpořeny čtyři projekty na obnovu Haiti a jeden na okamžitou pomoc Pákistánu. Celkem tak bylo na projekty humanitární pomoci českých nevládních neziskových organizací rozděleno 42,5 mil. Kč (47,5 % rozpočtu). Mezi příjemce humanitárních dotací patřily organizace ADRA, Arcidiecézní charita Praha, Člověk v tísni, Fidcon, Charita ČR a Lékaři bez hranic.

Přes množství přírodních katastrof se v souladu s Operační strategií humanitární pomoci ČR na rok 2010 podařilo vedle dotačního řízení na komplexní humanitární krize realizovat také další plánovanou humanitární pomoc v zemích s dlouhodobými humanitárními problémy. ČR tak podpořila mj. Afghánistán, Myanmar/Barmu (a barmské uprchlíky v Malajsii a Indii), Zimbabwe a strádající obyvatelstvo na Palestinských autonomních územích. Humanitární příspěvek byl poskytnut také fondům reakce na katastrofy OSN (CERF) a Mezinárodního Červeného kříže (DREF).

Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů (Zákon 151/2010 Sb.), který vstoupil v platnost dne 1. 7. 2010, mj. zakotvil definici humanitární pomoci, jež v souladu se současným mezinárodním pojetím zahrnuje jak okamžitou a dlouhodobou reakci na mimořádné události, tak prevenci katastrof. Zákon rovněž vymezil pravomoci především ministerstva zahraničních věcí a ministerstva vnitra při poskytování humanitární pomoci. V roce 2010 se ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru (GŘ HZS) – podílelo na realizaci humanitární pomoci Polsku, Maďarsku a Slovensku po jarních záplavách ve střední Evropě. S ministerstvy vnitra, zdravotnictví i obrany byly rovněž konzultovány další humanitární situace, zejména na Haiti a v Pákistánu.

Dlouhodobé cíle a pojetí humanitární pomoci ČR, včetně návaznosti na rozvojovou spolupráci, se promítly do Koncepce ZRS na období 2010 – 2017.

Humanitární pomoc poskytnutá ČR do zahraničí v roce 2010

Země, oblast	Příčina	Datum rozhodnutí	Realizátor/Příjemce	Finanční závazek (Kč)	Čerpání (Kč)
Haiti	zemětřesení	14.1.2010	UNICEF	5 000 000	5 000 000
Haiti	zemětřesení	18.1.2010 UV 73	ADRA, Člověk v tísni, Fidcon, Charita; IFRC; Malteser International	15 000 000,-	15 000 000,-
Afghánistán	projekty rychlého dopadu	5.2.2010	ZÚ Kábul	3 000 000	2 894 697,55
Malajsie	barmští uprchlíci	1.3.2010	Taiwan Tzu-Chi Foundation	700 000	700 000
Chile	zemětřesení	15.3.2010	město Quillón	4 000 000	4 000 000
Mongolsko	mrazy	18.3.2010	ADRA, Charita ČR	4 000 000	4 000 000
Barma, Etiopie, Keňa, Kongo, Somálsko, Srí Lanka, Uganda	komplexní krize	25.3.2010	ADRA, Arcidiecézní charita Praha, Člověk v tísni, Charita ČR, Lékaři bez hranic CZ	18 046 898	18 036 898

Země, oblast	Příčina	Datum rozhodnutí	Realizátor/Příjemce	Finanční závazek (Kč)	Čerpání (Kč)
Barma	komplexní krize	25.5.2010	Člověk v tísni	2 500 000	2 500 000
Zimbabwe	výživa a zdraví	26.5.2010	Lékaři bez hranic NL	3 000 000	3 000 000
Polsko, Maďarsko, Slovensko	záplavy	4.6.2010	MV – GŘ HZS	5 000 000	2 950 000
Čad, Niger	hladomor	4.8.2010	WFP	3 000 000	3 000 000
Pákistán	záplavy	4.8.2010	Člověk v tísni	4 000 000	4 000 000
Barma	hladomor	10.8.2010	Čhinská lidsko-právní organizace	2 000 000	2 000 000
Rusko	požáry	11.8.2010	Společenský sněm	5 000 000	4 999 999,92
Kuba	vězněný disident	22.10.2010	ZÚ Madrid	150 000	111 096,32
Írán	afghánští uprchlíci	3.11.2010	UNHCR	3 000 000	3 000 000
CERF	podfinancované krize	3.11.2010	CERF	2 500 000	2 500 000
Pákistán	záplavy	3.11.2010 UV 787	IOM	5 000 000	5 000 000
Palestina	komplexní krize	25.11.2010	UNRWA	3 000 000	3 000 000
BaH, Černá Hora	záplavy	8.12.2010	Člověk v tísni	3 640 067	3 640 067
Celkem				89 350 000⁷	89 332 758,79

Akce v tabulce jsou řazeny chronologicky dle data schválení.

⁷ Nominální součet jednotlivých položek dává částku 91.536.965,- Kč, protože v závěru roku byly pro nové projekty využity nedočerpané prostředky z předchozích, již realizovaných závazků.

13. Transformační politika a spolupráce

Transformační politika

Transformační politika je přístupem uplatňovaným zahraniční politikou ČR, který propojuje její jednotlivé nástroje potenciálně schopné ovlivnit stav lidských práv a demokracie ve světě. Transformační politika má motivovat demokratizační procesy směřující k dlouhodobé stabilitě a prosperitě a napomáhat emancipaci a rozvoji občanské společnosti coby klíčového aktéra udržitelných demokratických změn. Finančním nástrojem transformační politiky je *Program transformační spolupráce* určený k podpoře zahraničních projektů českých nevládních organizací a institucí (v rámci státní dotační politiky). Projekty jsou vždy realizovány ve spolupráci s občanskou společností a organizacemi v cílových zemích. Poznatky získávané z dlouhodobého působení v těchto zemích jsou cenným zdrojem informací pro tvorbu zahraniční politiky. Cílevědomá činnost České republiky v oblasti podpory demokracie a lidských práv přispívá k jejímu obrazu aktivního zastávce dodržování lidských práv a podpory demokracie.

Nová Koncepce transformační politiky

Dne 15. 7. 2010 byla kolegiem ministra zahraničních věcí schválena nová koncepce transformační politiky. Cílem koncepce je definovat úkol a roli transformační politiky v kontextu české zahraniční politiky, uceleným způsobem prezentovat její cíle a nástroje, kterými k jejich prosazování MZV disponuje, a poskytnout tak vodítka a pravidla k jejímu naplňování. Tato koncepce nahrazuje a rozšiřuje koncepci transformační spolupráce, schválenou dne 31. 3. 2005.

Koncepce navazuje na rozhodnutí ministra zahraničních věcí č. 14/2007 o zřízení odboru lidských práv a transformační politiky. Reflektuje fakt propojení agendy lidských práv a podpory demokracie, ke kterému došlo se vznikem odboru lidských práv a transformační politiky (LPTP), jakož i podstatnou změnu v přístupu k této problematice, jejímž projevem byl její přesun do sekce bezpečnostní a multilaterální, gesce politického ředitele MZV. Koncepce dále zahrnuje znatelný posun v přístupu k podpoře demokracie ve Společné zahraniční a bezpečnostní politice EU. Koncepce dále objasňuje cíle transformační politiky navenek, vůči ostatním aktérům zahraniční politiky a vůči veřejnosti.

Mezi nejvýznamnější změny, k nimž došlo za dobu platnosti předchozí koncepce, patří následující:

Během uplynulých pěti let se program transformační spolupráce stal zavedeným dotačním titulem MZV ČR s jasně stanovenými pravidly. Pětiletá zkušenost s fungováním programu poskytuje základ pro revizi cílů, způsobů jejich naplňování a jejich ukotvení v koncepčním dokumentu.

Zkušenost s předsednictvím v Radě EU přinesla nesrovnatelně lepší pochopení principů fungování Evropské unie, zejména pak v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Tato

zkušenost umožňuje lépe identifikovat možnosti zapojení se a ovlivnění politiky na evropské úrovni ve prospěch cílů transformační politiky ČR.

Tématu podpory demokracie a sdílení transformačních zkušeností se dostává na evropské úrovni větší pozornosti, což je kromě aktivního přístupu ČR dáno i tím, že se země střední Evropy, které před svým vstupem do Evropské unie prošly společenskou transformací, již ve vnitřním prostředí EU dostatečně etablovaly.

Mezi finančními nástroji Evropské unie nadále figuruje *Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva (EIDHR)*. Z hlediska transformační politiky je dále podstatné ustavení Východního partnerství či přijetí *Závěrů Rady EU o podpoře demokracie ve vnějších vztazích EU v roce 2009*.

V roce 2007 došlo sloučením oddělení transformační spolupráce (TRANS) s odborem lidských práv (LP) ke vzniku odboru lidských práv a transformační politiky (LPTP), zařazeného do sekce bezpečnostní a multilaterální. Tento krok umožnil mimo jiné synergické propojení multilaterálních lidskoprávních témat s konkrétními projekty na podporu lidských práv a demokracie.

Došlo ke schválení nové Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce na léta 2010–2017, která transformační spolupráci pojímá jako jedno z prioritních témat ZRS, ale rovněž jako téma průřezové.

Byla založena platforma nevládních organizací, které se zabývají podporou lidských práv a demokracie v zahraničí – DEMAS.

Předkládaná koncepce transformační politiky je pojata komplexně. Základem koncepce transformační politiky je pojetí, že v praxi nemá smyslu oddělovat od sebe problematiku lidských práv a demokracie. Oproti předcházející koncepci transformační spolupráce, která se soustředila na bilaterální aktivity ČR, postihuje rovněž vystupování České republiky na mezinárodní úrovni, včetně současné debaty v rámci Evropské unie na témata lidská práva a demokracie. Pětiletá zkušenost s fungováním programu TRANS umožnila přesněji vymezit tematické priority i jasněji definovat nástroje k prosazování stanovených cílů.

Aktuální koncepce je provázána jak s koncepcí rozvojové spolupráce, tak např. s akcenty a rámcovými postoji ČR v SZBP EU, dvěma nedávno schválenými koncepčními materiály. Koncepce je doplněna informací o fungování Programu transformační spolupráce.

Program transformační spolupráce

Program transformační spolupráce (TRANSITION) doplňuje systém zahraniční rozvojové spolupráce České republiky. Zároveň je však samostatně definovanou součástí politiky vůči transformujícím se zemím, jakož i režimům nedemokratickým. Cílem spolupráce je přispět k tomu, aby probíhající či možné budoucí změny v těchto zemích vedly k demokracii a právnímu státu, nikoli k chaosu, konfliktu a destabilizaci. Transformační spolupráce se soustřeďuje na vytváření a posilování demokratických institucí, právního státu, občanské společnosti a zásad řádné správy

veřejných záležitostí. Realizuje se zejména prostřednictvím projektů na vzdělávání, šíření informací, názorů a zkušeností s nenásilným odporem proti totalitnímu systému a procesem společenské transformace, kterým ČR prošla v 90. letech minulého století. Transformační spolupráci charakterizují systematická kooperace se skupinami občanské společnosti a nevládními organizacemi a jejich podpora, přičemž kontakt se státními orgány v přijímající zemi může být záměrně vyloučen.

Program transformační spolupráce se i v roce 2010 zaměřil na země přednostního zájmu zahraniční politiky České republiky, kde zároveň existuje určitý předpoklad přenositelnosti české zkušenosti a tradice vzájemných kontaktů (Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Gruzie, Irák, Kosovo, Kuba, Moldavsko, Myanmar/Barma, Srbsko a Ukrajina).

Celkem bylo v rámci Programu transformační spolupráce financováno 45 projektů českých nevládních organizací a institucí, realizovaných ve spolupráci s jejich partnery v cílových zemích, jakož i samostatných aktivit MZV ČR, uskutečněných převážně prostřednictvím zastupitelských úřadů. Kromě prioritních zemí se některé jednorázové aktivity týkaly i dalších zemí regionu Afriky, Asie a Blízkého východu. Řada projektů, na kterých se podílejí české subjekty, jsou vícestranné či mezinárodní. Program transformační spolupráce klade důraz na koordinaci s ostatními vládními i nevládními poskytovateli podpory a reflektuje také trendy politiky EU vůči dotčeným zemím. Celkově bylo na projekty, stipendia a aktivity transformační spolupráce v roce 2010 vynaloženo cca 43 mil. Kč.

Spolupráce s občanskou společností v oblasti politiky lidských práv a podpory demokracie

Ministerstvo zahraničních věcí ČR považuje úzkou spolupráci s neziskovými organizacemi a občanskou společností za klíčovou nejen pro budování demokracie v třetích zemích, ale také pro samotné vytváření politiky podpory demokracie a lidských práv. Expertiza občanské společnosti v cílových zemích je klíčová také pro stanovování dílčích cílů a vyhodnocování Programu transformační spolupráce. MZV již v roce 2008 podpořilo vznik asociace českých neziskových organizací působících v oblasti podpory demokracie a lidských práv DEMAS, obdoby rozvojové platformy FoRS (*Fórum pro rozvojovou spolupráci*).

V roce 2010 se DEMAS za finanční podpory MZV věnoval těmto hlavním cílům – přibližovat téma podpory demokracie a lidských práv české veřejnosti a veřejným institucím, navazovat kontakty mezi českými a zahraničními nevládními organizacemi a přispívat k celospolečenské debatě a konsenzu ohledně důležitosti podpory demokracie a lidských práv v české a evropské zahraniční politice. DEMAS v současné době sdružuje jedenáct členských organizací, z nichž většina jsou dlouhodobí příjemci podpory z Programu transformační spolupráce. MZV v platformě DEMAS získalo přirozeného partnera pro diskusi a spolupráci.

Volební pozorovatelské mise EU

Evropská unie vysílá volební pozorovatelské mise (*Election Observation Missions – EOM*) pravidelně od roku 1992. Historicky první mise pozorovala parlamentní volby v Namibii. V současnosti je vysíláno přibližně deset pozorovatelských misí ročně. Česká republika se na nich podílí od svého vstupu do Evropské unie v roce 2004. Pozorovatelé z České republiky se poprvé účastnili mise do Mosambiku v prosinci 2004.

Pozorovatelské mise EU nepřímo posilují demokratické instituce a přispívají k budování důvěry občanů ve volební mechanismy tím, že dohlížejí na dodržování principů svobodných a demokratických voleb v zemích, které se nacházejí ve fázi politické transformace a/nebo v nichž hrozí nebezpečí zmanipulování voleb. Mise je zásadně vysílána pouze na základě pozvání země, ve které se mají volby uskutečnit. Po volbách vydává vedení mise doporučení pro budoucí zlepšení volebního procesu. Implementace těchto doporučení tvoří možný rámec následné politické a technické spolupráce EU s danou zemí. Česká republika spolupracuje s Evropskou komisí na zlepšení fungování misí s důrazem na využití závěrečných doporučení.

V roce 2010 se pozorovatelé nominovaní za Českou republiku a následně vybraní Evropskou komisí účastnili misí do Toga, Súdánu, Burundi, Etiopie, Guineje, Tanzanie a Pobřeží slonoviny.

Přehled projektů realizovaných v roce 2010

Myanmar/Barma

Člověk v tísní – Barmské projekty

Cílem projektu je poskytování podpory politickým vězňům, nezávislým novinářům, občanským skupinám a všem demokratickým aktivistům v Myanmaru/Barmě a na thajsko–barmské hranici a získávání mezinárodní podpory demokratickému hnutí v Myanmaru/Barmě.

Člověk v tísní – Support of Civil Society Organisations Involved in Human Rights Protection in Burma

Jedná se o dvouletý projekt podpořený z rozpočtu Evropského nástroje pro demokracii a lidská práva (EIDHR), na nějž bylo z prostředků programu TRANS poskytnuto spolufinancování. Cílem projektu je podpora barmských lidskoprávních organizací a zlepšení podmínek a předpokladů pro jejich budoucí práci.

Burma Center Prague – Indická základna pro transformaci Barmy

Tento tříletý projekt rozvíjí chybějící struktury občanské společnosti v Indii a na indicko–barmských hranicích pro systematickou podporu přechodu Myanmaru/Barmy k demokracii. V rámci projektu bude v Dillí zaregistrována nevládní organizace *Burma Centre Delhi (BCD)*, která bude styčným bodem pro aktivity a finanční toky zaměřené na ochranu lidských práv a demokratizaci Myanmaru/Barmy.

ADRA – Kayin Fellowship Program

Projekt přispívá k posílení postavení a udržitelnosti schopností komunit a jejich organizací. Soustředí se na 30 vesnic tří správních oblastí státu Kayin (Karenský stát), kde je zapojováno obyvatelstvo do procesu rozhodování o prioritách obce, posilováno vedení komunit a podporována jejich spolupráce.

Nad rámec výše uvedeného byly v roce 2010 v Myanmaru/Barmě přímo prostřednictvím MZV ČR podporovány aktivity projektu *Yangon Film School* a barmský nezávislý tisk.

Bělorusko

Asociace pro mezinárodní otázky – Občanská alternativa pro běloruské školy

Projekt pokračuje v započatých aktivitách z minulých let, kdy i nadále primární cílovou skupinou zůstávají učitelé běloruských středních škol, zejména malých regionálních škol. Širokou sekundární cílovou skupinou jsou pak studenti těchto škol a nepřímo i jejich rodiče. Do projektu je aktivně zapojeno i nezávislé vzdělávací centrum pro učitele.

Člověk v tísní – Vzdělávání budoucích běloruských právníků a podpora efektivní práce regionálních nevládních organizací v Bělorusku

Komplexní projekt, navazující na dosavadní dlouhodobé působení ČvT v Bělorusku, zahrnuje materiální a morální podporu politicky pronásledovaných osob, posilování kapacit malých nevládních organizací prostřednictvím mikrograntů, studijní stáž v ČR, aktivity soustřeďující se na zvyšování povědomí o situaci v Bělorusku (akce Jeden svět ve světě apod.), monitoring situace v zemi a semináře pro studenty práv o české transformační zkušenosti v oblasti práva.

Mezinárodní sdružení Občanské Bělorusko – Podpora občanské společnosti a obhájců lidských práv v Bělorusku

Projekt posiluje běloruské lidskoprávní hnutí pomocí podpory Domu lidských práv ve Vilniusu, asistence nezaregistrovaným nevládním a neziskovým organizacím, studijními stážemi pro mladé aktivisty a zajištěním překladu odborné literatury do běloruštiny.

Mezinárodní sdružení Občanské Bělorusko – Evropské rádio pro Bělorusko – podpora nezávislého zpravodajství v Bělorusku

Evropské rádio pro Bělorusko (ERB) je mezinárodní projekt zahraničního rozhlasového vysílání pro Bělorusko se sídlem ve Varšavě. Zahájení projektu bylo v roce 2005 financováno z prostředků české transformační spolupráce a amerického USAID. Od vzniku projektu jsou cílovou skupinou mladí lidé ve věku 15–35 let, zejm. doposud politicky neaktivní a „neuvědomělí“, kterým ERB poskytuje kvalitní hudební program (70 % vysílacího času) a atraktivní formou důvěryhodné zpravodajství o dění v Bělorusku a EU (30 % vysílacího času).

„Běloruský“ Dům lidských práv (DLP) ve Vilniusu

DLP ve Vilniusu je součástí sítě „domů“ lidských práv založené norskou Human Rights House Foundation. Cílem DLP ve Vilniusu je poskytovat chybějící zázemí běloruským organizacím,

zejména těm, které se zabývají ochranou a podporou lidských práv. V DLP se v bezpečném prostředí odehrávají vzdělávací programy, semináře a schůzky, též zde běloruské organizace mohou uchovávat své archivy, budovat knihovnu apod. ČR DLP podporuje od roku 2006.

Arcidiecézní Charita Praha: Vzdělávání běloruských studentů v ČR na vybraných VŠ

Dlouhodobý projekt, v jehož rámci v ČR studuje deset mladých Bělorusů na vybraných vysokých školách. Realizátor po celou dobu studia zajišťuje studentům potřebné zázemí a zapojuje do svých dobrovolnických aktivit.

Bosna a Hercegovina

La Strada ČR – Podpora občanské společnosti v prosazování lidskoprávního přístupu v boji proti obchodu s lidmi v Bosně a Hercegovině

Projekt prosazuje lidskoprávní přístup v řešení problematiky obchodu s lidmi prostřednictvím posílení aktivit občanské společnosti, a to zejména v jejich spolupráci se státními orgány, včetně orgánů činných v trestním řízení, a částečně také ve využití informačního a vzdělávacího potenciálu médií. Pilotní fáze projektu se zaměřila zejména na rozvoj kapacity partnerských organizací a předávání českého know how.

Slovo 21 – Je čas na Evropu

Projekt podporuje nevládní sektor zaměřený na práci s Romy (největší národnostní menšinou, která je postižena nejvyšší mírou diskriminace a ohrožena socio–ekonomickou exkluzí). Děje se tak prostřednictvím přenosu zkušeností nevládního i vládního sektoru z ČR v oblasti romské problematiky, prezentace vládních programů či prezentace úspěšných projektů českých nevládních a neziskových organizací zaměřených na romskou tematiku v oblasti ochrany lidských práv či antidiskriminačních opatření s důrazem na oblast vzdělávání.

Gruzie

AGORA CE – Podpora transparentnosti a komunikace v Gruzii

Jedná se o společný projekt čtyř organizací (Agora CE, Člověk v tísni, Transitions, VCVS) soustředěný na dva gruzínské regiony. Cílovými skupinami jsou mladí lidé a školy, místní novináři, místní správa a místní nevládní a neziskové organizace. V roce 2010 proběhly druhý ročník debatní soutěže a předvolební debaty, byly podporovány a školeny nově vznikající iniciativy, které společně se zkušenějšími nevládními a neziskovými organizacemi realizovaly malé projekty, společné participační projekty realizovaly nevládní a neziskové organizace i společně s místní správou. Po regionálních volbách byli školeni noví zastupitelé a novináři, včetně tréninků práce s novými technologiemi.

Transparency International – Podpora protikorupčních aktivit v Gruzii

Prostřednictvím partnerské organizace TI Gruzie jsou podporovány aktivity směřující k snižování korupce v zemi. V rámci tohoto projektu dochází k dalšímu předávání zkušeností z praxe v ČR gruzínskému partnerovi, je rozšiřována a zkvalitňována práce protikorupčního střediska založeného v roce 2010. Zvláštní pozornost je věnována pokusům o navázání bližší spolupráce s orgány státní správy. Probíhají rovněž semináře a tréninky pro novináře o tom, jakým způsobem o korupci referovat. Kromě vzájemných návštěv v Tbilisi a Praze jsou průběžně konzultovány jednotlivé případy či obtíže.

Charita ČR – Podpora občanské participace a rozvoje kapacit místní samosprávy s Samskhe/Javakheti

Projekt podporuje zapojení veřejnosti do rozhodování o rozvoji pěti obcí v kraji Samtskhe/Javakheti, zvyšuje výkonnost místních výborů a zlepšuje jejich spolupráci s okresními úřady. Na základě analýzy potřeb jednotlivých obcí a školení v komunitním plánování jsou připravovány komunitní plány a realizováno pět komunitních projektů, spolufinancovaných obcí a okresní správou. V rámci projektu probíhá ve dvou arménských vesnicích výuka gruzínštiny a je zpracovávána analýza územně správních reforem v Gruzii.

Organizace pro pomoc uprchlíkům – Podpora a posílení činnosti gruzínských nevládních a neziskových organizací formou vzdělávacích programů, podpora vzniku místní samosprávy v nově vystavěných vesnicích pro běžence a prohloubení stávající spolupráce

Projekt na jedné straně podpořil organizace dlouhodobě pracující s jihoosetinskými přesídlenci a na straně druhé inicioval založení organizací v komunitách vzniklých po rusko-gruzínském vojenském konfliktu. Proběhly pracovní pobyty pro čtyři pracovníky v ČR, vznikly tři nové nevládní a neziskové organizace založené vnitřními přesídlenci a byl vydán manuál pro práci nevládních a neziskových organizací.

Dům lidských práv v Tbilisi

Prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Tbilisi byl v roce 2010 podpořen nově vzniknuvší gruzínský Dům lidských práv částkou ve výši 250 000 Kč. S norskou organizací Human Rights House Foundation, která prostřednictvím sítě svých domů poskytuje zázemí neziskovým organizacím, a to zejména těm, které se zabývají ochranou a podporou lidských práv, spolupracuje LPTP MZV dlouhodobě. V DLP se odehrávají vzdělávací programy, semináře a schůzky, vzniká knihovna apod. Současně funguje do značné míry jako koordinační místo lidskoprávních organizací v dané zemi.

Irák

Člověk v tísní – Podpora rozvoje irácké občanské společnosti

Cílem projektu je podporovat demokratizaci Iráku prostřednictvím posilování občanské společnosti a její spolupráci s místními správami. Jedná se o pokračování tříletého projektu realizovaného v letech 2007 – 2009. Vybrané koalice iráckých nevládních a neziskových organizací obdržely

granty do výše 200 000 Kč na realizaci komunitních projektů, nevládní a neziskové organizace jsou dále školeny v implementaci projektů a zpracovány a distribuovány informační materiály.

Kosovo

Institut pro evropskou politiku Europeum: Jak spolu hovořit

Hlavním cílem projektu bylo posílit roli vybraných nevládních a neziskových organizací při tvorbě veřejné politiky a schopnosti vést strukturovaný dialog se státními orgány. Proběhly školení dvaceti kosovských nevládních a neziskových organizací a studijní cesta a byly vypracovány metodiky pro vedení strukturovaného dialogu v oblasti reformy školství a posilování právního státu.

Kuba

Člověk v tísní – Podpora občanské společnosti na Kubě

Projekt navazuje na předešlé aktivity, včetně poskytování přímé podpory občanské společnosti na Kubě (novinářům, právníkům, rodinám politických vězňů a občanské opozici). Zaměřuje se také na šíření povědomí o situaci v zemi prostřednictvím objektivních informací a analýz.

Libri Prohibiti – Podpora hnutí Kubánské nezávislé knihovny

Projekt zaměřený na materiální a morální podporu tzv. nezávislých knihoven na Kubě formou zprostředkování literatury, technického vybavení a kontaktů se zahraničím. Současně je spojen s literární soutěží pro neoficiální kubánské autory a informováním o situaci na Kubě.

Moldavsko

Člověk v tísní – Posilování občanské společnosti IV – Moldavsko/Podněstří

Projekt pokračoval v dosavadní podpoře rozvoje neziskových organizací v Podněstří a rozšiřování spektra jejich aktivit. V rámci projektu byla poskytována i výuka v angličtině s cílem snížit izolaci a dominanci ruskojazyčných médií v regionu a posílit vyhlídky na spolupráci se zahraničními organizacemi a donory.

Charita ČR – Rozvoj kapacit a podpora občanské participace v regionu Cahul, Moldavsko

Cílem projektu je podpořit spolupráci místních správ a neziskových organizací v jihomoldavském regionu Cahul. Představitelé místních samospráv a nevládních organizací identifikovali společné zájmy na komunitních projektech. Aktivity projektu doplňovalo školení mládeže a jejich zapojování do řešení místních problémů formou stáže v příslušné samosprávě a následnou účastí na realizaci podpořených projektů. Prostřednictvím mikrograntů byly podpořeny konkrétní lokální participativní projekty.

AGORA CE – Podpora rozvoje občanské společnosti ve vybraných regionech Moldavska

Cílem projektu bylo na jedné straně posílit zapojení studentů středních škol do diskuse o aktuálních problémech Moldavska a zlepšit jejich komunikační schopnosti, na straně druhé pak zvyšovat kapacity nevládních organizací a jejich spolupráci s místními správami. Nevládní

a neziskové organizace byly vyškoleny v participaci (společně se zástupci místních správ) a projektovém managementu. Na závěr projektu bylo cca deset místních projektů podpořeno mikrogranty. Projekt byl realizován ve spolupráci se společností Člověk v tísni.

Czechinvent technologická agentura – Přenos českého know-how v oblasti ekonomické transformace – budování kapacit Moldavska v oblasti podpory inovací a rozvoje podnikatelských dovedností

Projekt pomohl sdílet české zkušenosti v oblasti rozvoje podnikatelských dovedností i kapacit státní správy v rámci podpory ekonomické transformace Moldavska, a to prostřednictvím podpory a školení zástupců regionálních neziskových organizací, státní správy a ministerstva hospodářství a obchodu v oblasti přípravy projektů, budování technologických center a lákání zahraničních investorů. Vybraní účastníci absolvovali stáž v ČR a byly připraveny projektové fiche, určené pro financování z prostředků EU.

Srbsko

Nadace Via – Podpora strategického plánování a finanční udržitelnosti srbských neziskových organizací

Projekt posiluje kapacitu srbských nevládních a neziskových organizací prostřednictvím předání zkušeností z České republiky, zaměřuje se přitom především na strategické plánování a dosažení synergie mezi programovými a fundraisingovými cíli neziskových organizací.

Ukrajina

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) – Občanská alternativa pro ukrajinské školy

Předkládaný projekt navazuje na aktivity AMO od roku 2006 a dále rozvíjí téma výuky k občanství a přispívá ke zkvalitňování výuky občanské nauky na Ukrajině, včetně autonomní republiky Krym

Transparency International Česká republika – Silný protikorupční watch-dog na Ukrajině

Cílem projektu je formou školení, twinningu a partnerství vybudovat kompetentní a profesionální protikorupční nevládní a neziskovou organizaci na Ukrajině. Současně jsou školeni rovněž vybraní novináři a státní úředníci.

Veronica – Účast místních partnerství v plánování udržitelného rozvoje venkovských oblastí, zkušenosti Česka pro Ukrajinu

Projekt podpořil zapojování občanů do rozhodování na místní úrovni, zejména ve venkovských oblastech, a do tvorby strategických plánů udržitelného rozvoje těchto oblastí a posílil schopnosti ukrajinských nevládních organizací ve Vinnycké a Luhanské oblasti. Součástí byla i studijní cesta do ČR zaměřená na studium místních akčních skupin, konceptů udržitelného rozvoje venkovských oblastí a soběstačnost regionů.

Dvouletý cyklus oboru Demokracie a občanská společnost, který je určen pro 50 studentů Charkovské univerzity, prohlubuje znalosti o problematice budování. Program je akreditován jako program celoživotního vzdělávání českého MŠMT.

14. Konzulární dimenze zahraniční politiky ČR

Konzulární služba je integrální součástí Ministerstva zahraničních věcí ČR. Jejím základním rysem je výkon funkcí státu v zahraničí ve vztahu k jednotlivcům, tedy k fyzickým i právnickým osobám. Konzulární služba plní úkoly jak ve vztahu k občanům ČR, tak ve vztahu k cizincům.

V mezinárodních stycích platí zásada svrchované rovnosti, podle které žádný stát nemůže vykonávat svrchovanou moc na území jiného státu, pokud mezinárodní právo nestanoví jinak. Základním dokumentem, který definuje oblasti a meze působení zastupitelských úřadů ve vztahu k jednotlivcům, je Vídeňská úmluva o konzulárních stycích ze dne 24. 4. 1963, která byla publikována vyhláškou č. 32/1969 Sb.

V ústředí MZV ČR plní úkoly konzulární služby útvar příslušný pro oblast poskytování služeb českým občanům v zahraničí (odbor konzulárních činností) a útvar pro agendu vstupu a pobytu cizinců na území ČR (odbor konzulárních koncepcí a metodiky). Oba zmíněné odbory jsou součástí sekce právní a konzulární MZV ČR.

Uvedenému rozdělení působnosti útvarů sekce právní a konzulární odpovídá též organizace webových stránek MZV, kde se nacházejí dvě samostatné konzulární kapitoly, a to *Cestujeme* a *Informace pro cizince*. Tyto kapitoly webových stránek patří k nejčastěji navštěvovaným.

V zahraničí tvoří konzulární službu konzulární úseky diplomatických misí a konzulární úřady. Konzulární úřady jsou dvojího druhu: konzulární úřady vedené konzulárními úředníky z povolání a honorární konzulární úřady.

Lisabonská smlouva předpokládá vznik Evropské služby pro vnější činnost. Rozhodnutí Rady o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost (2010/427/EU) bylo přijato dne 26. 7. 2010 a zveřejněno v Úředním věstníku EU dne 3. 8. 2010. Z tohoto rozhodnutí je nicméně zřejmé, že vlastní výkon konzulárních činností zůstává i nadále v kompetenci členských států.

Lisabonská smlouva sice připomíná, že se zavádí občanství Evropské unie, nicméně občanství Unie má jen doplňkový charakter a nenahrazuje občanství členského státu. Proto také výkon konzulární služby ve vztahu k vlastním občanům zůstává prakticky v plném rozsahu v působnosti členských států.

Současně je však česká konzulární služba povinna plnit úkoly v oblasti poskytování konzulární ochrany občanům EU v třetích zemích, např. při řešení nehod, ztráty dokladů, pomoci v nouzi, odnětí svobody. Zde platí obecná zásada zakotvená v Listině základních práv Evropské unie, jejíž článek 46 stanoví, že každý občan EU má na území třetí země, kde členský stát, jehož je

státním příslušníkem, nemá své zastoupení, právo na diplomatickou a konzulární ochranu kterýmkoli členským státem za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu. Obdobné ustanovení obsahuje i článek 20 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Výjimku ze zásady, že výkon konzulární služby je v působnosti členských států, představuje krizové řízení v třetích zemích. Při poskytování konzulární pomoci v případě přírodních katastrof a velkých incidentů je totiž žádoucí, aby existovalo jedno společné centrum EU pro koordinaci pomoci všem občanům EU v postižené oblasti. Mechanismy krizového řízení se postupně zdokonalují a zapojuje se do nich aktivně také česká konzulární služba.

Prakticky každý měsíc dojde ve světě k situaci, kterou lze z pohledu konzulární služby označit jako mimořádnou. Jedná se zpravidla o situace nepředvídatelné. V průběhu roku 2010 došlo například v lednu k mimořádně ničivému zemětřesení na Haiti. Následovaly je bleskové povodně po deštích v Peru. V únoru zasáhlo zemětřesení většinu území Chile. V dubnu došlo k erupci sopky na Islandu a uzavření leteckého provozu, kterým byly postiženy stovky občanů ČR. V důsledku dlouhotrvajících dešťů se většina území střední Evropy potýkala od května 2010 s povodněmi. Od konce června sužovala Rusko nepolevující vedra, která rapidně zhoršila smogovou situaci v Moskvě a evropské části Ruska; na konci července tyto problémy navíc prohloubil výskyt rozsáhlých požárů lesů a rašelinišť. V srpnu následovaly bleskové povodně v Indii v oblasti Lehu, kde podobně jako v Peru byli postiženi i čeští občané. V prosinci zasáhly rozsáhlé devastující záplavy australský stát Queensland.

Kapitola *Cestujeme na* webové stránce MZV ČR poskytuje široké české veřejnosti kromě základních informací nezbytných pro cestování do zahraničí také rady, jak v zahraničí řešit nejrůznější životní situace. MZV ČR zde současně v záložce *Aktuální doporučení a varování* upozorňuje na závažná bezpečnostní rizika, která by mohla ohrozit zdraví, či dokonce životy českých občanů směřujících do konkrétních zemí.

Nástrojem efektivní pomoci občanům ČR při mimořádných událostech v zahraničí je webová aplikace *Dobrovolná registrace občanů České republiky při cestách do zahraničí*, pro kterou se již vžilo označení DROZD. Tato aplikace českým občanům umožňuje, aby na dobrovolném základě poskytovali informace o itineráři svého pobytu v zahraničí. Tím se usnadňuje předávání užitečných informací v případě krizových situací.

Kvantitativní rozsah rutinních úkolů konzulární služby dokumentují údaje Českého statistického úřadu, dle kterých uskuteční občané ČR každý rok cca pět milionů pracovních či turistických cest do zahraničí. Počet krajanů trvale žijících v zahraničí lze odhadovat na 300 až 400 tisíc. Statistické údaje o základních konzulárních úkonech provedených každoročně na zastupitelských úřadech ČR ve vztahu k občanům ČR potvrzují objem i náročnost této práce.

Z konzulárních statistik vyplývá, že v roce 2010 bylo na našich zastupitelských úřadech podáno 5 636 žádostí o vydání cestovního pasu a bylo vydáno 2 051 náhradních cestovních dokladů k urychlenému návratu našich občanů, kteří v zahraničí ztratili pas, nebo jim byl pas odcizen.

Konzulární služba dále řešila 326 případů úmrtí českých občanů v zahraničí. V celkem 585 případech se občané ČR stali oběťmi trestné činnosti. V roce 2010 bylo nově vzato v zahraničí do vazby 457 občanů (z toho 89 za drogové delikty) a trest odnětí svobody v zahraničí nastoupilo 165 občanů.

V roce 2010 se MZV ČR podílelo rovněž na přípravě a průběhu dvojích voleb. Především se jednalo o květnové volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, při kterých mohli čeští občané zdržující se v zahraničí volit na našich zastupitelských úřadech. Následně se MZV ČR dále podílelo na výkonu některých úkonů spadajících pod MZV ČR v souvislosti s říjnovými volbami do třetiny Senátu.

Zejména při volbách do Poslanecké sněmovny plnily MZV ČR a zastupitelské úřady zásadní úlohu při přípravě organizačně-technického zabezpečení voleb na našich zastupitelských úřadech, včetně jejich metodického vedení. Neméně důležitou úlohou pak bylo zajištění hladkého průběhu hlasování, následné přesné zpracování výsledků voleb a jejich odeslání do ústředí. Na zastupitelské úřady ČR se dostavilo 8 211 voličů, přičemž bylo odevzdáno 8 172 platných hlasů. Oproti roku 2006 došlo k výraznému nárůstu zájmu voličů o volby na zastupitelských úřadech. MZV ČR zvládlo úkoly v souvislosti s dvojitými volbami bez problémů, a tím výrazným způsobem napomohlo k jejich celkovému hladkému průběhu.

V oblasti vízové politiky lze za stěžejní moment označit nabytí účinnosti Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009, o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), ke kterému došlo dne 5. 4. 2010. V této souvislosti byly přijaty příslušné metodiky ve formě příruček vydaných Komisí. Tím došlo ke sjednocení postupů při vydávání schengenských víz. MZV ČR se aktivně podílelo i na legislativním procesu projednávání zásadní novelizace českého cizineckého práva, tedy zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a o změně některých zákonů, která je v zásadě účinná od začátku roku 2011. V jejím důsledku dojde k racionalizaci řízení o vízech a povoleních k pobytu, posílení procesních práv žadatelů a současně i úlohy zastupitelských úřadů při posuzování vlastních žádostí.

V oblasti praktického výkonu vízové agendy nedošlo v roce 2010 ve srovnání s předešlým rokem k výrazné změně v počtu přijatých žádostí o krátkodobá víza. Obdobně jako v roce 2009, byl nejvyšší počet víz udělen, resp. vyznačen na Velvyslanectví ČR v Moskvě, Velvyslanectví ČR v Kyjevě, Generálním konzulátu ČR v Sankt Peterburgu, Generálním konzulátu ČR v Doněcku a Generálním konzulátu ČR ve Lvově.

Na celkovém počtu podaných žádostí o krátkodobé vízum se v roce 2010 nejvíce podíleli státní příslušníci Ruska (počet podaných vízových žádostí 271 353; víz bylo uděleno 267 344); na druhém místě figurují státní příslušníci Ukrajiny (počet žádostí 113 830; uděleno 110 019). Třetí nejpočetnější skupinou byli státní příslušníci Turecka (počet žádostí 21 648; uděleno 20 879). Nejčastějším účelem pobytu u udělených krátkodobých víz byla „turistika“ (334 532, tj. 65 %), dále

následoval v daleko menší míře účel pobytu „ostatní“, tedy např. tranzit či obchod (78 977, tj. 15 %), účel pobytu „jiné“ (28 481, tj. 6 %) a „pozvání“ (25 517, tj. 5 %).

V roce 2010 bylo podáno celkem 25 700 žádostí o dlouhodobá víza; uděleno bylo 15 140 víz. Nejvíce žadatelů o dlouhodobá víza pocházelo z Ruska (6 479 žádostí), Ukrajiny (5 280 žádostí) a USA (2 673 žádostí).

Informační servis pro žadatele o pobytová oprávnění z řad cizinců je zajištěn na webové stránce MZV ČR v kapitole *Informace pro cizince*, která je k dispozici v české a anglické verzi. Ta je pro uživatele přehledně strukturována dle jednotlivých druhů pobytu a doplněna o specifická témata, jako například elektronické objednávání žadatelů prostřednictvím systému VISAPOINT či rodinní příslušníci občanů EU. V zájmu zajištění jednotného obsahu podávaných informací jsou webové stránky zastupitelských úřadů s tímto základním informačním portálem přímo provázány.

Dne 15. 12. 2010 byla držitelům biometrických pasů Albánie a Bosny a Hercegoviny pro krátkodobý pobyt v schengenském prostoru zrušena vízová povinnost. Spuštění bezvízového styku bylo plně v souladu s dlouhodobým úsilím ČR, jež tradičně patří mezi nejsilnější zastávce vízové liberalizace se všemi zeměmi západního Balkánu. Rovněž bylo přijato rozhodnutí o bezvízovém režimu pro pobyty do tří měsíců, resp. 90 dnů mezi EU a Tchaj-wanem (s platností od 11. 1. 2011). V prosinci 2010 Evropský parlament schválil uzavření dohody o usnadnění vízového styku s Gruzii (s účinností od 1. 3. 2011). Negativní dopady na vízovou politiku Evropské unie přetrvávaly v případě Kanady, která jako jediná třetí země v roce 2009 opětovně zavedla víza schengenskému státu, České republice. Významným cílem české zahraniční politiky zůstalo proto znovuoobnovení bezvízového styku. O dosažení tohoto cíle česká strana usilovala na všech úrovních.

České republice se rovněž podařilo sjednat dohody o zastupování při zpracovávání žádostí o schengenská víza s Portugalskem (od 1. 7. 2010), které ČR zastupuje v Angole, Mozambiku, Guineji-Bissau, na Kapverdách, Sv. Tomáši a Princově ostrově a ve Východním Timoru, Španělskem (od 25. 10. 2010), které ČR zastupuje v Bolívii, Dominikánské republice, Ekvádoru, Rovnickové Guineji a na Jamajce, a Francií (od 1. 11. 2010), která ČR zastupuje v Beninu, Bruneji, Burkině Faso, Džibutsku, Gabonu, Haiti, Kamerunu, Komorách, Konžské republice, Laosu, Mauretánii, Papui-Nové Guineji, Středoafričské republice, Sv. Lucii, Sv. Vincenci a Grenadinách, Grenadě, Dominice, Anguille, Montserratu, Britských Panenských ostrovech, Togu, Vanuatu a na Fidži.

Naopak ČR reprezentuje Španělsko v Moldavsku a Francii v ukrajinském Doněcku.

V rámci úsilí o dosažení užší konzulární spolupráce zemí Visegrádské čtyřky (V4) se v praxi úspěšně prosadil institut tzv. Visegrádského domu. Od dubna 2010 funguje společný Visegrádský dům v Kapském Městě v Jihoafrické republice, který poskytuje konzulární služby občanům zemí V4 na principu rotace. Každý stát V4 má prostory k dispozici po dobu jednoho týdne v měsíci. Visegrádský dům je využíván k zajištění běžné konzulární agendy a pomoci občanům v nouzi, dále i pro společenské a kulturní účely. Vzhledem ke složitosti procedury a nutné kontinuitě se zatím

nevyužívá pro nabírání vízových žádostí. Ze strany krajanských komunit je ohlas na činnost Visegrádského domu v Kapském Městě velmi pozitivní.

Ve výhledu jsou další podobné projekty propojující konzulární spolupráci členských států EU, a to zejména formou sdílení prostor v zemích, kde některý z členských států nemá efektivní zastoupení.

Došlo k dalšímu rozšíření sítě českých konzulárních úřadů vedených honorárními konzulárními úředníky, které jsou odborně řízeny profesionálními zastupitelskými úřady ČR. ČR měla v různých částech světa k dispozici již více než 160 honorárních konzulátů. ČR se řadí mezi státy, které stále více používají k doplnění své sítě profesionálních zastupitelských úřadů instituce konzulárních úřadů vedených honorárním konzulárním úředníkem. Honorární konzulární úředník není státním úředníkem ČR. Musí však mít potřebnou kvalifikaci, společenské postavení a musí být dobře obeznámen s podmínkami v místě svého působení. Výkon této čestné funkce je bezplatný a náklady provozu honorárního konzulárního úřadu nese jeho vedoucí.

Postavení honorárních konzulárních úřadů nabývá na významu tou měrou, jakou každoročně roste jejich zapojení do podpory dvoustranných obchodních, vědeckotechnických, hospodářských, kulturních a dalších vztahů mezi ČR a přijímajícími státy, a to zejména v zemích, kde ČR nemá přímé efektivní diplomatické zastoupení. Honorární konzuláty se významnou měrou podílejí na propagaci ČR v zahraničí. Jsou nezastupitelnou institucí při poskytování pomoci českým fyzickým i právnickým osobám při řešení jejich potíží v zahraničí, při ochraně jejich práv a zájmů.

V roce 2010 zavedlo MZV ČR nový systém konzulárního školení určený pro pracovníky MZV ČR překládané k výkonu práce na zastupitelském úřadě v zahraničí, do jejichž pracovní náplně patří výkon konzulární agendy. Systém rozeznává dva typy školení, a to předvýjezdovou přípravu a školení průběžné.

Cílem předvýjezdové přípravy je komplexní příprava pracovníků na výkon práce na konzulárních úsecích zastupitelských úřadů. Školení má pevný rozvrh, pevně danou časovou dotaci a trvá nepřetržitě patnáct pracovních dnů. Na školení se lektorsky podílejí jak experti sekce právní a konzulární MZV ČR, tak externisté působící v příslušných orgánech státní správy a v nevládních organizacích. Absolvování uvedeného školení je podmínkou vyslání pracovníka k výkonu konzulární agendy na zastupitelském úřadě.

Průběžné školení je určeno pro již vyslané pracovníky MZV ČR vykonávající konzulární agendu na zastupitelském úřadě. Koná se jednou ročně ve vybraném státě vyslání, kam jsou pozváni všichni vedoucí konzulárních úseků zastupitelských úřadů daného regionu. V roce 2010 byl použit model pěti průběžných školení pro regiony Amerika a Austrálie; Afrika a Blízký východ; státy EU/Schengen; země, které mají s EU uzavřenou dohodu o usnadnění vízového styku; a Asie.

Náklady spojené s organizováním obou typů konzulárního školení jsou částečně pokryty finanční podporou z Fondu pro vnější hranice, který je součástí obecného programu EU *Solidarita*

a řízení migračních toků. V roce 2010 byla MZV ČR na projekt Dokončení přípravy a realizace školicího konzulárního modulu a školicího konzulárního pracoviště přidělena částka ve výši 1 732 000 Kč. Finanční podpora byla použita na krytí nákladů spojených s technickým vybavením konzulárního školicího centra a organizaci průběžných školení.

II. Bilaterální vztahy České republiky

1. Vztahy České republiky se zeměmi střední Evropy

Vztahy se střeoevropskými, povětšinou sousedními zeměmi České republiky, patřily i v roce 2010 k prioritám české zahraniční politiky.

Tradičně klíčovým partnerem byla *Spolková republika Německo*. Důležitými impulzy pro další zlepšení vzájemných vztahů byly návštěva předsedy vlády P. Nečase v Berlíně v srpnu a historicky první návštěva ministerského předsedy Bavorska H. Seehofera v Praze na konci prosince. Obě potvrdily oboustranný zájem o rozvoj vzájemných vztahů zaměřených do budoucnosti, když se věnovaly především klíčovým evropským, zahraničněpolitickým a ekonomickým tématům jako např. energetické bezpečnosti, hospodářské situaci, projektům v dopravní infrastruktuře nebo finanční krizi.

Česká republika se snažila dále rozvíjet strategický rozměr vztahů s *Polskem*. Na nejvyšší politické úrovni se řešila klíčová témata s důrazem na oblast zahraniční a evropské politiky, obrany, ekonomické spolupráce a dopravní infrastruktury. Ke konkrétní krokům patřil podpis memoranda o spolupráci obou ministerstev zahraničních věcí, podle kterého bude probíhat spolupráce od strategických témat, jako jsou energetika nebo projekt Východního partnerství, přes výměnu diplomatů až po zájem sdílet prostory zastupitelských úřadů. Zároveň byla na dobu neurčitou prodloužena činnost Česko-polského fóra, které v letech 2009–2010 úspěšně finančně podporovalo projekty v strategických evropských a zahraničněpolitických oblastech, ale i spolupráci nevládních organizací a občanské společnosti.

Relace se *Slovenskem* si uchovala, i s ohledem na blízkost obou národů, výjimečně vysokou intenzitu a úroveň. Po nástupu nových vlád v obou zemích v polovině roku 2010 pokračovala vysoká frekvence kontaktů nejen na nejvyšší politické úrovni. V centru pozornosti stála především ekonomická či energetická problematika, a to jak v bilaterálním, tak regionálním a evropském kontextu.

Pokud jde o *Rakousko*, byla v roce 2010 pozornost zaměřena na regionální, resp. přeshraniční spolupráci obou zemí, především na zlepšení situace v oblasti infrastrukturního propojení s důrazem na silniční dopravu. Činnost prakticky zahájila Stálá konference českých a rakouských historiků ke společnému kulturnímu dědictví, která se zabývala tématem *Husáková a Kreiskyho éra*. Na úrovni ministrů zahraničních věcí pokračovala debata k aktuálním evropským a zahraničněpolitickým otázkám, především pak k západnímu Balkánu a finanční krizi.

Maďarsko bylo českou zahraniční politikou tradičně vnímáno jako velmi blízký střeoevropský partner. Kromě otázek, kterými se zabývala Visegrádská skupina, byly hlavními

tématy česko–maďarských vztahů konkrétní ekonomické projekty a příprava a možnosti vzájemné spolupráce v době maďarského předsednictví v Radě Evropské unie v první polovině roku 2011.

Spolupráce se *Slovinskem* probíhala v roce 2010 jako každoročně bezproblémově, Slovinsko zůstalo partnerem, se kterým nás pojí především společné pohledy na řadu evropských otázek, ale také skutečnost, že obě země jsou součástí tzv. Regionálního partnerství. K hlavním tématům, o kterých se v roce 2010 jednalo, patřily rozšiřování Evropské unie a česko-slovinská ekonomická spolupráce.

Bezproblémové bilaterální vztahy se *Švýcarskem* umožnily České republice věnovat pozornost zejména otázkám další spolupráce této země s Evropskou unií. Relaci pak doplňovala přímá spolupráce na úrovni vyšších územně správních celků.

Obnova a zintenzivňování vztahů s *Lichtenštejnskem* se roce 2010 promítly především do oblasti kulturní a hospodářské. Česká republika se účastnila jako hlavní vystavovatel na lichtenštejnském veletrhu LIHGA a byla ustavena dvoustranná komise historiků, která zahájila v prosinci svoji činnost.

Důležitou součástí vztahů ve střední Evropě byla tradičně regionální spolupráce, především v rámci Visegrádské skupiny, ale i v rámci tzv. Regionálního partnerství (blíže viz kapitola o multilaterální spolupráci). Ve vztahu k sousedním zemím i nadále pokračovala činnost mezivládních pracovních skupin pro přeshraniční spolupráci s Polskem, Slovenskem, Saskem a Bavorskem, které se snažily více zaměřit na posílení rozvoje v příhraničních regionech.

Lichtenštejnsko

(Knížectví Lichtenštejnsko)

Návštěvy představitelů České republiky

- 6. – 7. 4. 2010 – oficiální návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta.

Návštěvy představitelů Knížectví Lichtenštejnsko

- 5. 5. 2010 – setkání lichtenštejnského knížete Hanse–Adama II. s prezidentem republiky V. Klausem na okraj soukromé návštěvy v Praze.

Jiná jednání

- 25. 9. 2010 – jednání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s lichtenštejnskou ministryní zahraničních věcí A. Frickovou na okraj jednání Valného shromáždění OSN.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu České republiky s Lichtenštejnskem o 4,76 % z 505 mil. Kč v roce 2009 na 486 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 3,92 % (2009:

204 mil. Kč, 2010: 212 mil. Kč), dovoz poklesl o 8,9 % (2009: 301 mil. Kč, 2010: 274 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 62 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: součásti jeřábů vozíků a buldozerů, frézy, stroje přístroje klimatizační, stroje automatického zpracování dat, snímače, ruční nářadí pneumatické s motorem, desky, folie a nepórovité výrobky z plastů, záclony, závěsy, rolety a záclonové drapérie.

Hlavní dovozní komodity České republiky: části a součásti motorových osobních vozidel a traktorů, kotle k ústřednímu topení, nářadí ruční pneumatické, tyly a textilie síťové (ne tkané), krajka, přístroje měření a kontroly průtoku a tlaku, šrouby, vruty, matice, podložky z železa a oceli.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Memorandum o porozumění o vytvoření česko–lichtenštejnské komise historiků, Vaduz, 7. 4. 2010.

Kulturní vztahy

Vztahy v oblasti kultury nejsou smluvně upraveny, kulturní výměna se uskutečňuje přímo prostřednictvím jednotlivých kulturních institucí. Zvláštní aktivitu v této oblasti projevují s ohledem na historickou provázanost a již navázané kontakty především subjekty v Jihomoravském kraji.

Tématem společných dějin Čech, Moravy a Slezska a Lichtenštejnského domu, stejně jako vzájemnými vazbami obou zemí ve 20. století se zabývá nově založená česko-lichtenštejnská komise historiků. Její činnost upravuje memorandum o porozumění.

Během své květnové soukromé návštěvy v České republice otevřel lichtenštejnský kníže Hans-Adam II. výstavu v pražské Valdštejnské jízdárně s názvem *Klasicismus a biedermeier z knížecích lichtenštejnských sbírek* (květen – říjen 2010).

Maďarsko

(Maďarská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 5. 8. 2010 – pracovní návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga.

Návštěvy představitelů Maďarské republiky

- 20. 10. 2010 – pracovní návštěva předsedy vlády V. Orbána.

Jiná jednání

- 20. 7. 2010 – pracovní setkání předsedy vlády P. Nečase s maďarským předsedou vlády V. Orbánem na okraj summitu předsedů vlád V4 v Budapešti;

- 5. – 6. 11. 2010 – bilaterální jednání prezidenta Maďarska P. Schmitta s prezidentem republiky V. Klausem na okraj Summitu prezidentů V4 v Karlových Varech.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Maďarska o 10,2 % z 100 018 mil. Kč v roce 2009 na 110 243 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 6,6 % (2009: 54 589 mil. Kč, 2010: 58 166 mil. Kč), dovoz vzrostl o 14,6 % (2009: 45 429 mil. Kč, 2010: 52 076 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 6 090 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, díly a příslušenství motorových vozidel, zařízení pro telekomunikace, železo a ocel, osobní automobily, vozidla pro dopravu osob, organické chemikálie, papír, lepenka a výrobky z nich, monitory a projektory, televizní přijímače, mýdla, čistící a lešticí přípravky, předměty z plastické hmoty.

Hlavní dovozní komodity České republiky: elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, potraviny a živá zvířata, zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku, silniční vozidla, díly a příslušenství motorových vozidel, léčiva a farmaceutické výrobky, veterinární léčiva, ploché válcované výrobky ze železa a nelegované oceli, papír, lepenka a výrobky z nich, dětské kočárky, hračky, hry a sportovní potřeby, plasty, výrobky z nekovových nerostů.

Kulturní vztahy

Česko-maďarské kulturní vztahy mají dlouhou tradici. Rovněž v roce 2010 se Česká republika v Maďarsku prezentovala řadou akcí organizovaných především Velvyslanectvím České republiky v Budapešti a Českým centrem v Budapešti.

Z nejvýznamnějších akcí možno zmínit:

- koncert skupiny Tara Fuki, česko-polské duo zpívajících cellistek, na Středoevropské univerzitě v Budapešti dne 24. 9. 2010;
- výstavu české grafiky 20. století s přehlídkou linorytů J. Čapka, zahájenou dne 14. 10. 2010 v Galerii starobudínské besedy;
- baletní vystoupení *Taneční delikatesy I., II.* – hostování Jihočeského baletu pod taktovkou A. Egerháziho 15. a 16. 10. 2010 v budapeštském Paláci umění;
- adventní koncert v kostele svatého Michala dne 3. 12. 2010, připravený velvyslanectvím ve spolupráci s Kruhem přátel Bohemia. Pod názvem *Počívajte, co vám povím* představil koncert Musiky Folkloriky a jejích hostů lidové vánoční koledy z moravského Hornácka, které patří k tomu nejhodnotnějšímu, co je obsaženo v bohatém fondu českých a moravských národních písních;
- prezentaci České republiky v podobě výstav, koncertů a filmových projekcí organizované českým velvyslanectvím v maďarských regionech (České dny v Nyíregyáze a v župě Szabolcs–Szatmár–Bereg 25. – 28. 3. 2010; České dny v Szegedu a v župě Csongrád 20. –

26. 5.2010; kulturně-prezentační akce III. Festival českého piva v Budapešti 9. – 13. 6. 2010; České dny ve městě Pécs 4. – 10. 10. 2010).

Německo

(Spolková republika Německo)

Návštěvy představitelů České republiky

- 4. 3. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta;
- 19. 6. 2010 – oficiální návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga;
- 18. – 19. 8. 2010 – oficiální návštěva předsedy vlády P. Nečase;
- 29. 10. 2010 – pracovní návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga (Norimberk);
- 10. 11. 2010 – pracovní návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga.

Návštěvy představitelů Spolkové republiky Německo

- 6. 4. 2010 – pracovní návštěva předsedy Spolkového sněmu N. Lammerta;
- 14. 9. 2010 – pracovní návštěva saského ministerského předsedy S. Tillicha;
- 22. 11. 2010 – pracovní návštěva spolkového prezidenta Ch. Wulffa;
- 19. – 20. 12. 2010 – oficiální návštěva bavorského ministerského předsedy H. Seehofera.

Vzájemné ekonomické vztahy

Německo je podle objemu obrátu zahraničního obchodu největším obchodním partnerem České republiky. Německo je největší destinací českého vývozu. Na celkovém vývozu České republiky se Německo podílí přibližně jednou třetinou. Německo je také největším dovozním partnerem České republiky a je také zemí, s kterou má Česká republika největší přebytek obchodní bilance.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Německem o 15,6 % z 1 223 131 mil. Kč v roce 2009 na 1 413 944 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 15,63 % (2009: 694 482 mil. Kč, 2010: 802 995 mil. Kč), dovoz vzrostl o 15,57 % (2009: 528 649 mld. Kč, 2010: 610 949 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 192 046 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: součásti osobních motorových vozidel a traktorů, auta, stroje automatického zpracování dat, snímače, dráty, kabely, vodiče izolované, monitory, projekory, diody tranzistory, zařízení polovodičová, sedadla, zařízení k ochraně elektrické sítě,

spínače, elektrické osvětlovací přístroje, stěrače, stroje a přístroje pro tisk, pneumatiky z pryže, elektrická energie, telefonní přístroje, přístroje pro vysílání a příjem hlasu a dat.

Hlavní dovozní komodity České republiky: části a součásti motorových vozidel a traktorů, osobní automobily, léky, diody a tranzistory, zařízení polovodičová, výrobky z plastů, stroje na automatické zpracování dat, snímače, čerpadla, minerální oleje a oleje z nerostných surovin, dráty, kabely, vodiče.

Kulturní vztahy

I po kulturně exponovaném roce 2009 se podařilo v roce 2010 uspořádat několik významných akcí většího rozsahu. Již na začátku února zorganizoval Festival české kultury a umění v Německu ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Berlíně koncert houslisty P. Šporcla v budově berlínského parlamentu pro více než 400 hostů. Další unikátní únorová akce patřila dílu českého filmového režiséra K. Zemana, které bylo představeno v rámci Berlínského filmového festivalu. Svou účastí podpořili zahájení výstavy ředitelé známých mezinárodních filmových festivalů, včetně toho karlovarského.

Česká kultura, umění a historie byly v Německu dále prezentovány ve formě několika výstav, mezi nimiž náleží zmínit výstavu pražské AVU *Connections?*, navazující na loňskou premiérovou výstavu, doposud největší prezentaci českých studentů výtvarných umění v Německu; dále výstavu *Zmizelí sousedé*, představující úspěšný projekt vedený Vzdělávacím a kulturním centrem Židovského muzea v Praze, mapující na 30 panelech osudy zmizelých židovských rodin z mnoha koutů České republiky.

V září se ve spolupráci s *Blaue Sofa* konalo autorské čtení a představení knihy P. Kohouta *Můj skvělý život s Hitlerem, Stalinem a Havlem*, které natáčelo několik německých médií. Mezi několik desítek dalších kulturních akcí patřily např. komponovaný dvoujazyčný večer s recitací poezie R. M. Rilkeho, výstava *T. G. Masaryk ve fotografiích*, nebo ambiciózní německo – český projekt *Prolínání – Verknüpfungen*, který navštívilo více než 9 000 hostů. Tradičně byla Česká republika prezentovaná na několika kulturních, filmových, či hudebních festivalech v čele s největší přehlídkou české kultury v Německu – *Dnech české a německé kultury* v Drážďanech, Ústí nad Labem a v Euroregionu Elbe/Labe.

Polsko

(Polská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 1. – 3. 3. 2010 pracovní návštěva ministra kultury V. Riedelbaucha;
- 21. 5. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta – otevření Honorárního konzulátu v Bydhošti;

- 2. 8. 2010 – pracovní návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga;
- 4. 11. 2010 – oficiální návštěva předsedy vlády P. Nečase;
- 10. – 11. 12. 2010 – pracovní návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga.

Návštěvy představitelů Polské republiky

- 21. – 22. 1. 2010 – oficiální návštěva prezidenta L. Kaczyńského.

Jiná jednání

- 18. 4. 2010 – účast prezidenta republiky V. Klause a předsedy vlády J. Fischera na státním pohřbu prezidentského páru;
- 22. 4. 2010 – účast předsedy Senátu Parlamentu České republiky P. Sobotky na pohřbu senátorů, následné jednání s maršálkem Senátu B. Borusewiczem;
- 20. 7. 2010 – setkání předsedů vlád P. Nečase a D. Tuska na okraj summitu V4 v Budapešti;
- 10. 8. 2010 – setkání prezidentů V. Klause a B. Komorowského na Sněžce.

Vzájemné ekonomické vztahy

Polsko je čtvrtým největším obchodním partnerem České republiky podle obratu zahraničního obchodu. Polsko je třetí největší destinací českého vývozu a také třetí největší zemí českého dovozu.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Polskem o 123,63 % z 249 708 mil. Kč v roce 2009 na 308 711 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 26,01 % (2009: 123 064 mil. Kč, 2010: 155 079 mil. Kč), dovoz vzrostl o 21,31 % (2009: 126 644 mil. Kč, 2010: 153 632 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 447 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: motorová vozidla k dopravě osob, ostatní díly a příslušenství motorových vozidel, uhlí, přijímače televizní i kombinované – televizní obrazovky, minerální oleje, výrobky ploché, válcované ze železa a oceli.

Hlavní dovozní komodity České republiky: stroje a zařízení k výrobě energie, části, součásti traktorů, motorových osobních vozidel a nákladních vozidel, motory pístové, zážehové spalovací vratné, rotační pro vozidla, uhlí černé, brikety, dráty měděné, sedadla, koks, polokoks (včetně dřevěného), železný odpad a šrot, nábytek.

Kulturní vztahy

Česko-polské kulturní vztahy jsou velmi aktivní. Každoročně probíhají tradiční kulturní aktivity (filmový festival na *hranici* a divadelní festival *Bez hranic* v Českém Těšíně a polském Cieszynie, *Česko-polské dny křesťanské kultury* na pohraničí, festival popularizující vědu a techniku varšavský *Vědecký piknik*, mezinárodní festivaly fotografií: dvouměsíční *5. Varšavský festival*

umělecké fotografie, lodžský Fotofestival, Fotoartfestival v Bielsku–Bialé, dvouměsíční varšavské filmové festivaly Horké léto s kinem a Filmová letní metropole).

V období únor – květen 2010 proběhl v Krakově největší výstavní projekt České republiky v zahraničí roku 2010 – výstava *Umění z českých zemí a z Moravy 1870–1930*.

Součástí návštěvy ministra kultury V. Riedlbaucha v Polsku ve dnech 1. až 3. 3 2010 byla bilaterální jednání s ministrem B. Zdrojewským a s vedením Polského institutu filmového umění a Galerie Zachęta a účast při otevření rekonstruovaného Muzea Frederica Chopina ve Varšavě. Ministr potvrdil zájem ministerstva kultury na podepsání nového Protokolu o kulturní spolupráci mezi Českou republikou a Polskou republikou.

Dne 8. 4. 2010 uspořádalo Velvyslanectví České republiky ve Varšavě slavnostní premiéru filmu V. Marhoula *Tobruk*. Promítání filmu se mj. zúčastnili v zastoupení ministrů obrany náměstci J. Fulík a J. Komorowski. Z dalších akcí pozornost upoutala panelová diskuse P. Šustrové a T. Maćkowiaka na téma *Češi a Poláci v Evropě: 1989 a dnes* se studenty Collegy of Europe, která se uskutečnila 21. 4. 2010 na Velvyslanectví České republiky v úzké spolupráci s Českým centrem. V rámci projektu Letní školy Visegrádských zemí v Krakově v červenci 2010 představil velvyslanec České republiky výstavu dokumentárních fotografií a příběhů Česko–slovensko–polské solidarity s názvem *Odkaz s lidskou tváří*.

V srpnu 2010 uspořádalo Velvyslanectví České republiky ve Varšavě společně se Svazem školkařů České republiky, Úřadem hlavního města Varšavy, organizátorem mezinárodního veletrhu pěstitelů okrasných dřevin Zielen to Zycie (Zeň je život) slavnostní akt výsadby lipové aleje v městské části Ursynow – daru Svazu školařů České republiky městu Varšavě.

Rakousko

(Rakouská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 22. 7. 2010 – pracovní návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga;
- 26. 11. 2010 – pracovní návštěva prezidenta republiky V. Klause v klášteře Geras.

Návštěvy představitelů Rakouska

- 27. 4. 2010 – pracovní návštěva spolkového ministra pro evropské a mezinárodní záležitosti M. Spindeleggera.

Vzájemné ekonomické vztahy

Rakousko je sedmým největším obchodním partnerem České republiky podle obratu zahraničního obchodu. Rakousko je zároveň pro Českou republiku šestým nejdůležitějším exportním trhem

a sedmou největší zemí českého dovozu. V bilanci vzájemného zahraničního obchodu vykazuje pátý největší přebytek českého vývozu nad dovozem.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Rakouskem o 15,39 % z 172 479 mil. Kč v roce 2009 na 199 015 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 26,01 % (2009: 100 006 mil. Kč, 2010: 118 214 mil. Kč), dovoz vzrostl o 11,49 % (2009: 72 473 mil. Kč, 2010: 80 801 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 37 413 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, silniční vozidla, kovové výrobky, uhlí, koks a brikety, korek a dřevo, stroje a zařízení, kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat, stroje a zařízení k výrobě energie.

Hlavní dovozní komodity České republiky: elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, ropa, ropné výrobky a příbuzné materiály, železo a ocel, kovové výrobky, papír, lepenka a výrobky z nich, léčiva a farmaceutické výrobky, silniční vozidla.

Kulturní vztahy

V roce 2010 se Česká republika prezentovala řadou akcí, které byly organizovány především Velvyslanectvím České republiky a Českým centrem ve Vídni. Z nejvýznamnějších lze zmínit:

- v květnu proběhla v Českém centru ve Vídni vernisáž mladých českých umělců pražského alternativního ateliéru Trafačka. Výstava z cyklu *Prague Art Meets The (C. I. T. Y.) Streets* se konala v rámci vídeňského festivalu SOHO in Ottakring;
- 13. 9. 2010 – na Velvyslanectví České republiky ve Vídni byla zahájena vernisáž výstavy *Filmový kouzelník Karel Zeman*, ukazující tvorbu režiséra filmů pro děti a mládež;
- 12. 10. 2010 – na Velvyslanectví České republiky ve Vídni se uskutečnila vernisáž výstavy děl studentů Vysoké školy umělecko–průmyslové v Praze, Ateliéru veškerého sochařství Kurta Gebauera, pod názvem *Mädel Knödel*;
- v říjnu se konal dvoudenní vzdělávací seminář pro středoškolské učitele, koncipovaný vedením Českého centra ve Vídni ve spolupráci s Vysokou pedagogickou školou ve Vídni a Spolkovým ministerstvem školství a umění;
- 14. – 15. 10. 2010 – na Univerzitě Vídeň byly zahájeny oslavy 235. výročí bohemistiky. Hlavními organizátory oslav byly Institut slavistiky Uni Wien, České centrum Vídeň a Velvyslanectví České republiky ve Vídni;
- Česká republika byla rovněž hlavním partnerem známé rakouské přehlídky designu *The Art of Design*, která se uskutečnila v říjnu 2010.

Slovensko

(Slovenská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 19. 7. 2010 – oficiální návštěva předsedy vlády P. Nečase.

Návštěvy představitelů Slovenské republiky

- 30. 3. 2010 – oficiální návštěva předsedy vlády R. Fica;
- 15. 7. 2010 – oficiální návštěva ministra zahraničních věcí M. Dzurindy;
- 20. 9. 2010 – pracovní návštěva předsedy Národní rady Slovenské republiky R. Sulíka;
- 18. 10. 2010 – oficiální návštěva předsedkyně vlády I. Radičové.

Vzájemné ekonomické vztahy

Slovensko je druhým největším obchodním partnerem České republiky podle obratu zahraničního obchodu. Slovensko je také druhou největší destinací českého exportu a pátou největší zemí českého dovozu. Zahraniční obchod České republiky se Slovenskem vykazuje druhý největší přebytek obchodní bilance České republiky.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Slovenska o 16,5 % z 295 569 mil. Kč v roce 2009 na 344 245 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 18,03 % (2009: 186 946 mil. Kč, 2010: 220 660 mil. Kč), dovoz vzrostl o 13,8 % (2009: 108 623 mil. Kč, 2010: 123 585 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 97 075 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: motorová vozidla a jejich díly, elektrická energie, uhlí, léčiva, izolované dráty, kabely, televizní přijímače, výrobky ze železa nebo oceli, elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče.

Hlavní dovozní komodity České republiky: plynové oleje, motorový benzin a ostatní lehké oleje, ploché válcované výrobky ze železa, motorová vozidla a jejich díly, izolované dráty, kabely, neželezné kovy, korek a dřevo, zařízení telekomunikace, energetické stroje.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou, kterou se mění a doplňuje Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o společné státní hranici ze dne 4. 1. 1996, Bratislava, 13. 5. 2010 – zatím nevstoupila v platnost;
- Prováděcí protokol mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem vnitra Slovenské republiky k Dohodě mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o společném využívání stanovených informačních a archivních fondů, které vznikly z činnosti ministerstev vnitra v oblasti vnitřního řádu a bezpečnosti ze dne 29. 10. 1992, Bratislava, 13. 5. 2010;

- Dohoda mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem vnitra Slovenské republiky o spolupráci, Bratislava, 13. 5. 2010;
- Dohoda mezi Ministerstvem financí ČR a Ministerstvem financí SR o zjednodušených postupech při přepravě minerálních olejů v režimu s podmíněným osvobozením od spotřební daně prostřednictvím produktovodu, Bratislava, 21. 10. 2010.

Kulturní vztahy

Česko-slovenské kulturní styky jsou dlouhodobě intenzivní a těší se vysokému zájmu obou stran. V roce 2010 hostovalo v Slovenské republice velké množství českých uměleckých souborů, vystavovali zde čeští výtvarníci, promítaly se filmy české produkce. Nejvíce kulturních aktivit se tradičně konalo v rámci Měsíce česko-slovenské kulturní vzájemnosti, kterým je od roku 2001 pravidelně vyhlášen měsíc říjen. Většina akcí letošního ročníku byla pořádána ve spolupráci s českými partnery, na jejich organizaci či finanční participaci se podílely rovněž Česká centra a krajanské spolky. Těm nejvýznamnějším akcím poskytlo záštitu Velvyslanectví České republiky v Bratislavě, finanční podporu pak Ministerstvo kultury Slovenské republiky a Ministerstvo kultury České republiky. k nejdříve komponovaným akcím patřily především filmové festivalové přehlídky a Dny české kultury v Košicích a Bratislavě, dále pak ve Zvolenu a v Nitře.

Slovinsko

(Slovinská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Slovinska o 13,9 % z 20 632 mil. Kč v roce 2009 na 23 500 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 14,5 % (2009: 11 662 mil. Kč, 2010: 13 355 mil. Kč), dovoz vzrostl o 13,08 % (2009: 8 970 mil. Kč, 2010: 10 144 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 3 211 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: stroje a přepravní zařízení, tržní výrobky, chemikálie a suroviny, osobní automobily a příslušenství motorových vozidel, elektrická zařízení, sběrový papír a papír, železo a ocel, dřevo, hliník, kovové výrobky, železniční vozidla, nábytek.

Hlavní dovozní komodity České republiky: stroje a přepravní zařízení, chemikálie, léčiva, osobní automobily a příslušenství motorových vozidel, elektrická zařízení pro domácnost, ocel, hliník, kovové výrobky, plasty, papír a lepenka, kosmetika, barviva, nábytek, plastické předměty, pigmenty a nátěrové laky, elektrické přístroje.

Kulturní vztahy

Česko-slovinské kulturní vztahy se v roce 2010 vyznačovaly vysokou intenzitou. Mezi nejvýznamnější uskutečněné akce patřily:

- literární večer se spisovatelem M. Vieweghem u příležitosti jeho účasti na literárním festivalu FABULA (17. 5. 2010, Lublaň);

- výstava *Božská komedie* českého fotografa J. Saudka a projekce dokumentárního filmu *Jan Saudek: v pekle svých vášní, ráj v nedohlednu* (17. 6. – 24. 7. 2010, Lublaň);
- výstava *Rukopisné památky českých knihoven* (červen a říjen, Lublaň);
- turné vojenského uměleckého souboru Ondráš po Slovinsku (27. – 30. 6. 2010, města Maribor, Laško, Lublaň, Krško);
- vystoupení světoznámého houslisty V. Hudečka (30. 9. 2010, Lublaň; 1. 10. 2010, Krško);
- literární čtení a prezentace knihy *Bratříček Golem* herečky a spisovatelky E. Hudečkové (1. 10. 2010, Krško);
- výstavy *Rukopisné památky českých knihoven* (září, Maribor); výstava *Alfons Mucha a Ivančice* (srpen, Radovljica);
- výstava *Grafiky M. M. Šechtlové* (listopad 2010, Lublaň); projekce filmu *Občan Havel* režiséra M. Janka a setkání s autorem u příležitosti jeho převzetí filmové ceny *Nagrada Darko Bratina, Poklon viziji* (1. 12. 2010, Lublaň);
- vánoční koncerty Rybovy České mše vánoční v podání mužského pěveckého sboru SONITUS z Písku, ženského pěveckého sboru Česká píseň Prachatice a Komorního orchestru Písek (4.12. 2010, Novo město; 5. 12. 2010, Lublaň).

V průběhu celého roku byla v mnoha slovinských městech prezentována výstava *Česká NEJ*.

Švýcarsko

(Švýcarská konfederace)

Jiná jednání

- 17. 6. 2010 – otevření Honorárního konzulátu České republiky v Luganu za účasti náměstka ministra zahraničních věcí H. Kmoníčka;
- 19. – 21. 7. 2010 – návštěva delegace Parlamentu České republiky vedené předsedkyní Poslanecké sněmovny M. Němcovou a předsedou Senátu P. Sobotkou v rámci jednání Meziparlamentní unie v Ženevě.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Švýcarskem o 16,22 % z 57 882 mil. Kč v roce 2009 na 67 272 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 21,97 % (2009: 34 250 mil. Kč, 2010: 41 776 mil. Kč), dovoz vzrostl o 7,89 % (2009: 23 632 mil. Kč, 2010: 25 496 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 16 280 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: stroje k automatickému zpracování dat, snímáče, osobní auta, monitory, projektory, televizní přijímače, pneumatiky, konstrukce, desky a tyče ze

železa a oceli, odpady a úlomky kovů a drahých plátovaných kovů, integrované elektronické obvody, tiskařské výrobky, rozvaděče elektrického napětí.

Hlavní dovozní komodity České republiky: léky, pomůcky a přístroje ortopedické a pro nedoslýchavé, antisera a očkovací látky, zlato surové i ve formě polotovarů a prachu, přídatná zařízení stavů na spřádání, elektrické motory a generátory, dráty, kabely, izolované elektrické vodiče, transformátory, elektrické měniče, statické induktory, chirurgické a zubolékařské nástroje.

Kulturní vztahy

Vztahy v oblasti kultury nejsou ve česko-švýcarské relaci smluvně upraveny, kulturní výměna se uskutečňuje převážně na komerčním základě. Ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Bernu proběhly tyto akce:

- září 2010 – Ženeva, Emmen – dva diskusní večery senátora T. Grulichy s krajanskou obcí spojené s přednáškou *Vztah České republiky k českým menšinám v zahraničí od založení republiky po současnost*;
- 17. 11. – 1. 12. 2010 – Basilej – Festival Bohuslava Martinů pod patronátem V. Havla a J. Suka.

2. Vztahy České republiky se zeměmi severní Evropy

Vztahy se zeměmi severní Evropy, tj. Dánskem, Estonskem, Finskem, Islandem, Litvou, Lotyšskem, Norskem a Švédskem, byly ve sledovaném období tradičně intenzivní a přátelské a lze je označit za bezproblémové. Vzájemné partnerství vychází z členství v mezinárodních organizacích a zejména, u většiny zemí severní Evropy, ze spojení v Evropské unii a v Severoatlantické alianci, v případě baltských zemí i z podobné historické zkušenosti.

Lze konstatovat, že v politické rovině jádro vzájemných vztahů České republiky a zemí severní Evropy spočívá především v konzultacích, nepřetržitém a otevřeném dialogu o pozicích k aktuálním otázkám v rámci Evropské unie a v NATO a sladování postojů. V případě Norska a Islandu je unijní spolupráce nahrazena partnerstvím v Evropském hospodářském prostoru, u Finska a Švédska zajišťuje bezpečnostní spolupráci vedle Společné bezpečnostní a obranné politiky (*Common Security and Defense Policy*) i zapojení těchto zemí do Partnerství pro mír (*Partnership for Peace*).

Řada zemí severní Evropy tradičně patří k významným ekonomickým partnerům České republiky. Po poklesu vzájemné obchodní výměny v důsledku světové finanční a hospodářské krize v roce 2009 došlo v roce 2010 k opětovnému nárůstu obrátů vzájemného obchodu, nebylo však ještě dosaženo úrovně z roku 2008.

Úspěšně v roce 2010 pokračovala spolupráce České republiky se zeměmi severní Evropy v kulturní oblasti. Aktivity zastupitelských úřadů v těchto zemích se zaměřily především na prezentaci současné české kultury, a to i mimo hlavní města.

Dánsko

(Dánské království)

Návštěvy představitelů České republiky

- 2. 2. 2010 – pracovní návštěva prezidenta republiky V. Klause;
- 19. – 21. 4. 2010 – pracovní návštěva delegace Výboru pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Návštěvy představitelů Dánského království

- 5. – 9. 9. 2010 – oficiální návštěva předsedy Parlamentu Grónska J. Motzfeldta.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Dánskem o 18,91 % z 29 223 mil. Kč v roce 2009 na 34 749 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 29,17 % (2009: 15 493 mil. Kč, 2010: 20 012 mil. Kč), dovoz vzrostl o 7,33 % (2009: 13 730 mil. Kč, 2010: 14 737 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 5 275 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, stroje k automatickému zpracování dat, snímače, monitory, projektory, televizní přijímače, osinkocementové a buničitocementové zboží, mikrofony, reproduktory, sluchátka a zesilovače, hračky, generátory, elektrická energie, telefonní přístroje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hračky a tříkolky, léky, živý vepřový dobytek, komponenty do televizních přijímačů, hliníkové potrubí, ventily, kotle, vany, hliníkové tyče a profily, vepřové maso, nábytek a jeho součásti.

Kulturní vztahy

V únoru proběhla v Kodani, Odense a Århusu přehlídka osmi hraných a dokumentárních českých filmů s názvem *CZECH THEM OUT*. V březnu se uskutečnila výstava českého pivovarnictví *Vyvalte sudy – Roll Out the Barrels*, která prezentovala historický vývoj pivovarnictví v českých zemích od počátku 10. století až do současnosti. Ve spolupráci s Moravským zemským muzeem byla v červnu zorganizována výstava *Loutky na niti (Puppets on the String)*. Během *Českých technologických dnů* v červnu byla uspořádána výstava *Osobnosti a vynálezy české vědy (Personalities and Inventions of Czech Science)*. V Grónsku byly od dubna do června představovány kreslené anekdoty M. Bartáka *Humor beze slov (Humor without Words)*. V listopadu 2010 prováděl česko-dánský tým expertů v České republice výzkum ostatků známého dánského astrofyzika z období rudolfínské Prahy Tycha Braha.

Estonsko

(Estonská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 3. – 6. 3. 2010 – pracovní cesta Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky;
- 16. – 17. 11. 2010 – oficiální návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga.

Návštěvy představitelů Estonské republiky

- 8. 4. 2010 – účast prezidenta T. H. Ilvese na slavnostní večeři pořádané prezidentem Spojených států amerických B. Obamou na okraj podpisu nové smlouvy START.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Estonskem o 40,92 % z 2 939 mil. Kč v roce 2009 na 4 142 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 36,3 9% (2009: 2 204 mil. Kč, 2010: 3 006 mil. Kč), dovoz vzrostl o 54,49% (2009: 735 mil. Kč, 2010: 1 136 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 870 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: motorová vozidla k dopravě osob, generátorová soustrojí, izolované dráty, kabely a ostatní elektrické vodiče, telefonní přístroje, organické detergenty, elektroizolační prostředky, umělá střeva, tyče a pruty ze železa a oceli, úhelníky, tvarovky a profily, polyetylén, články a elektrické akumulátory.

Hlavní dovozní komodity České republiky: ploché válcované výrobky pokovené zinkem, izolované dráty, kabely a ostatní elektrické vodiče, koberce, textilní podlahové krytiny, ryby, dřevo jehličnatých stromů profilované, dýhové listy, fólie, matracové výztuže, díly lůžek, budovy prefabrikované, kaučuk, barvicí přípravky pro sklářství.

Kulturní vztahy

Nejdůležitější kulturní aktivitou v teritoriu v roce 2010 byla účast české kinematografie na 14. ročníku *Tallinn Black Nights Film Festival*, který se uskutečnil v Tallinnu ve dnech 19. 11. – 5. 12. 2010. Při této příležitosti byly uvedeny např. snímky *Kawasakiho růže (Kawasaki's Rose)*, *Tři sezóny v pekle (Three Seasons in Hell)*, *Přežít svůj život (Surviving Life – Theory and Practice)* a další. Součástí programu festivalu byla rovněž speciální sekce *Czechoslovak New Wave Cinema*, která představila estonským divákům významné snímky československé nové vlny 60. let.

Prezentace české gastronomie *Czech Food Festival* se uskutečnila ve dnech 15. 10. – 7. 11. 2010 v hotelech skupiny Meriton Hotel Group v Tallinnu. Ve spolupráci s estonskou nadací Pille Lill Music Fund proběhl v Tallinnu dne 16. 6. 2010 koncert barokního souboru *Ensemble Inégal*.

Finsko

(Finská republika)

Návštěvy představitelů Finské republiky

- 23. – 24. 9. 2010 – oficiální návštěva předsedy parlamentu S. Niinistö.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Finskem o 12,95 % z 20 474 mil. Kč v roce 2009 na 23 126 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 19,15 % (2009: 12 180 mil. Kč, 2010: 14 512 mil. Kč), dovoz vzrostl o 3,86 % (2009: 8 294 mil. Kč, 2010: 8 614 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 5 898 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, komponenty a náhradní díly pro dopravní prostředky, televizory, pneumatiky, ocelové výrobky, profily, kontejnery.

Hlavní dovozní komodity České republiky: telekomunikační prostředky, papír a výrobky z něho, střešní krytiny, ocelové výrobky, plastové výrobky.

Dne 14. 9. 2010 se v Praze uskutečnil *Česko – finský technologický den (Czech – Finnish Technology Day)*, prezentační akce zaměřená na rozvoj vztahů v oblasti vědy, moderních technologií a inovací.

Kulturní vztahy

Finská veřejnost se měla možnost v průběhu roku 2010 seznámit např. díly českých modernistů a artefakty afrického umění ze sbírek Národního muzea prostřednictvím únorové *Výstavy českého moderního umění (Exhibition of Czech Modern Art)* v rámci projektu *The Power of Africa*.

Prostřednictvím mezinárodního projektu k připomenutí romského holocaustu *Zapomenutá genocida (Forgotten Genocide)*, který proběhl v dubnu pod patronací finské prezidentky T. Halonenové, se Česká republika prezentovala fotografickou výstavou Muzea romské kultury v Brně.

V srpnu ve Finsku koncertovala přední česká mezzosopranistka M. Kožená.

Island

(Islandská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Islandem o 35 % z 1 120 mil. Kč v roce 2009 na 1 512 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 90,14 % (2009: 213 mil. Kč, 2010: 405 mil. Kč), dovoz vzrostl o 22,05 % (2009: 907 mil. Kč, 2010: 1 107 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 702 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, traktory, mechanické přístroje, přístroje záznamu zvuku a TV obrazu, papír, lepenka, plasty a plastové výrobky, nářadí, nápoje, nábytek, montované stavby, hračky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hliník a výrobky z hliníku, železo a ocel, ryby korýši měkkýši a ostatní vodní bezobratlovci, farmaceutické výrobky, optické přístroje, přístroje elektrického záznamu zvuku a TV obrazu, chemické výrobky.

Kulturní vztahy

Vzhledem k velké geografické vzdálenosti jsou možnosti prezentace české kultury na Islandu poměrně omezené. Obyvatelé Islandu měli možnost se seznámit se snímkem *Tři sezony v pekle* (*Three Seasons in the Hell*) a na *půdě* (*In the Attic*) v rámci Mezinárodního filmového festivalu Reykjavík 2010, který se uskutečnil od 23. 9. do 3 10. 2010.

Litva

(Litevská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 1. – 3. 3. 2010 – cesta Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky;
- 11. 3. 2010 – účast předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky M. Vlčka a senátora K. Schwarzenberga na oslavách 20. výročí vyhlášení obnovené nezávislosti Litvy;
- 30. 11. – 2. 12. 2010 – pracovní návštěva delegace Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu České republiky.

Návštěvy představitelů Litevské republiky

- 8. 4. 2010 – účast předsedy vlády A. Kubiliuse na slavnostní večeři pořádané prezidentem Spojených států amerických B. Obamou u příležitosti podpisu nové smlouvy START.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Litvou o 24,03 % ze 7 076 mil. Kč v roce 2009 na 8 776 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 27,48 % (2009: 5 102 mil. Kč, 2010: 6 504 mil. Kč), dovoz vzrostl o 15,11 % (2009: 1 974 mil. Kč, 2010: 2 272 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 4 231 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: železniční a tramvajové osobní vozy s vlastním pohonem, motorová vozidla k dopravě osob, léčiva, chemické výrobky, např. polyetylén, organické detergenty, polymery propylenu, filtrační a čistící stroje na kapaliny nebo plyny, telefonní přístroje, invalidní vozíky, dřevo zušlechtnuté, kotle a tělesa pro ústřední topení, ohříváče vody, přípravky a příslušenství pro železniční a tramvajové tratě, kohouty, ventily a armatury.

Hlavní dovozní komodity České republiky: chemické výrobky, např. polykarbonáty, alkydové pryskyřice, fosforitany a polyfosfáty, hnojiva, nábytek dřevěný, tkaniny z umělé nekonečné příze, dráty železné, televizní přijímače, stavební materiál z osinkocementu, rašelina, plastické předměty a obaly, kohouty, ventily a armatury, články a akumulátory, potravinářské výrobky, např. sýry, tvaroh, podlahové krytiny.

Kulturní vztahy

Novou dynamiku česko-litevským kulturním vztahům vtiskl v uplynulém období zvýšený zájem o českou kulturu v litevských regionech a s tím spojený intenzivnější rozvoj spolupráce mezi litevskými a českými městy. K propagaci české kultury v Litvě přispívaly vedle velvyslanectví i nadále Společnost A. Dvořáka (The A. Dvořák Society) a Litevsko-česká společnost (The Lithuanian – Czech Society).

Úspěch zaznamenaly v Litvě populární koncerty varhanní hudby v provedení českých varhaníků (např. vystoupení P. Kohouta a K. Málkové na srpnovém festivalu *Kristupo vasaros festivalis* ve Vilniusu) a putovní výstava *Česká nej... (The Czech Best ...)*, která v průběhu roku zaujala návštěvníky ve městech Elektrėnai, Trakai, Zarasai a Biržai.

V únoru proběhla prezentace věnovaná aktivitám českého provinčního rekonstrukčního týmu v afghánské provincii Lógar, u příležitosti státního svátku 17. listopadu se uskutečnila projekce dokumentárního filmu *Moc bezmocných (The Power of Powerless)*.

V listopadu se uskutečnil Měsíc československých filmů na téma holocaustu, uspořádaný ve spolupráci s Centrem tolerance Státního vilniuského židovského muzea Gaona (The Centre for Tolerance of the Vilna Gaon State Jewish Museum).

Významným příspěvkem ke studiu historie česko-litevských vztahů se stala kniha D. Bukelevičiutė *Dynamika bilaterálních vztahů Litvy a Československa v letech 1918 – 1939 (The Dynamics of Bilateral Relations of Lithuania and Czechoslovakia between 1918 and 1939)*, jejíž slavnostní prezentace se za účasti autorky uskutečnila na půdě Velvyslanectví České republiky v květnu.

Lotyšsko

(Lotyšská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 21. – 25. 2. 2010 – pracovní návštěva Ústavně-právního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky;
- 20. – 21. 5. 2010 – státní návštěva prezidenta republiky V. Klause;
- 2. – 4. 12. 2010 – pracovní návštěva Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu České republiky.

Návštěvy představitelů Lotyšské republiky

- 8. 4. 2010 – účast prezidenta Lotyšska V. Zatlerse na slavnostní večeři pořádané prezidentem Spojených států amerických B. Obamou u příležitosti podpisu nové smlouvy START;
- 29. – 31. 8. 2010 – státní návštěva prezidenta Lotyšské republiky V. Zatlerse.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Lotyšskem o 9,78 % z 3 895 mil. Kč v roce 2009 na 4 275 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 17,88 % (2009: 2 986 mil. Kč, 2010: 3 520 mil. Kč), dovoz poklesl o 16,85 % (2009: 908 mil. Kč, 2010: 755 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 2 764 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: železniční a tramvajové osobní vozy s vlastním pohonem, motorová vozidla k dopravě osob, televizní přijímače, chemické výrobky, např. polyetylén, organické detergenty, dřevo nejhličnatých stromů, telefonní přístroje, díly a příslušenství motorových vozidel, potravinářský odpad a upravené krmivo pro zvířata, výrobky z buničiny, papíru, lepenky a buničité vaty, kotle a tělesa pro ústřední topení, ohřívače vody, průmyslové zařízení ke zpracování materiálů změnou teploty, konvertory, kotle, pánve a kokily pro ingoty a lící stroje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: odpad a šrot neželezných obecných kovů, telefonní přístroje, ryby a výrobky z ryb, moučky a pelety z ryb, chemické výrobky, např. polykarbonáty, alkydové pryskyřice, dřeva stavební, platina a jiné kovy skupiny platiny, tkaniny ze skleněného vlákna, rašelina, příze ze syntetických nekonečných vláken, hliník a slitiny hliníku.

Kulturní vztahy

65. výročí konce druhé světové války bylo připomenuto putovní výstavou *Ohlasy lidické tragédie (Echoes of the Tragedy of Lidice)* a koncertem k výročí narození G. Mahlera. Dalším rozsáhlým kulturním projektem byla celoroční putovní výstava *Legendy hradů a zámků (Legends of Castles and Manors)*.

V rámci Měsíce české kultury v Rézekne a jeho okrese (květen – červen) a Měsíce české kultury v Tukums (září – říjen) byly prezentovány tři historické výstavy: *Ohlasy lidické tragedie (Echoes of the Tragedy of Lidice)*, *20 let od pádu železné opony (20 Years Since the Fall of Iron Curtain)* a *1989 očima fotografů (1989 Seen by Photographers)*.

S mimořádným uznáním se setkaly dva koncerty. Barokní soubor Ensemble Inégal vystoupil dne 19. 6. 2010 na jubilejním 10. Mezinárodním Bachově festivalu komorní hudby na zámku Jaunmoku, jehož se zúčastnil lotyšský prezident V. Zatlers s chotí. Druhým koncertem bylo vystoupení mezzosopranistky A. Kalivodové a klavíristky K. Kasíkové ve Velkém sále Lotyšské hudební akademie J. Vítolse (J. Vítols Latvian Academy of Music) jako součást oslav státního svátku ČR.

Mimořádně úspěšná byla též prezentace výstavy V. Richterové *Pocta PET lahvi (Tribute to a Plastic Bottle)* v Lotyšském muzeu přírody, která trvala od 29. 8. do 24. 10. 2010.

Norsko

(Norské království)

Jiná jednání

- 13. 4. 2010 – Washington – jednání předsedy vlády J. Fischera s norským předsedou vlády J. Stoltenbergem na okraj summitu k jaderné bezpečnosti (Nuclear Security Summit).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Norskem o 32,81 % z 24 957 mil. Kč v roce 2009 na 33 146 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 21,16 % (2009: 10 981 mil. Kč, 2010: 13 305 mil. Kč), dovoz vzrostl o 41,96 % (2009: 13 976 mil. Kč, 2010: 19 841 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 6 536 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, kotle a mechanické přístroje, přístroje záznamu zvuku a reprodukce TV obrazu, hračky, sportovní potřeby, keramické výrobky, nábytek, železo a ocel, plasty a výrobky z nich, oděvy a doplňky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: paliva, oleje, hliník a výrobky z hliníku, železo a ocel, zbraně, střelivo, ryby a korýši, kotle a přístroje, papír a karton, chemické sloučeniny kovů.

Kulturní vztahy

Mezi nejvýznamnější kulturní akce patřily: promítání dokumentárních filmů *Občan Havel (Citizen Havel)* a *Přesídlenci (The Displaced)*, květnová prezentace historického vývoje pivovarnictví v českých zemích od počátku 10. století *Vyvalte sudy – Roll Out the Barrels* a prezentace publikace *Norská inspirace – kultura občanského života v česko–norském dialogu (Norwegian Inspiration – Culture of Civic Life in the Czech – Norwegian Dialogue)*, která se uskutečnila v prosinci. Dětem byla v září věnována projekce animovaného filmu *Fimfárum 2* a v listopadu dětská výtvarná soutěž *Lidice*.

Švédsko

(Švédské království)

Návštěvy představitelů České republiky

- 13. – 15. 5. 2010 – pracovní návštěva předsedy Senátu Parlamentu České republiky P. Sobotky (účast na konferenci předsedů parlamentů členských států EU);
- 8. – 12. 6. 2010 – pracovní návštěva delegace Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu, a životní prostředí Senátu Parlamentu České republiky.

Vzájemné ekonomické vztahy

Švédsko patří mezi nejvýznamnější obchodní partnery České republiky. V bilanci zahraničního obchodu Česká republika vykazuje šestý největší přebytek českého vývozu nad dovozem.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky se Švédskem o 22,59 % z 51 734 mil. Kč v roce 2009 na 63 421 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 23,93 % (2009: 33 215 mil. Kč, 2010: 41 163 mil. Kč), dovoz vzrostl o 20,19 % (2009: 18 519 mil. Kč, 2010: 22 258 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 18 905 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: kotle a mechanické přístroje, osobní automobily, přístroje záznamu zvuku a TV obrazu, železo a ocel, nábytek, svítidla, hračky a sportovní potřeby, optické přístroje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: mechanické přístroje, osobní automobily, přístroje záznamu a reprodukce zvuku a TV obrazu, papír a karton, farmaceutické výrobky, hliník a hliníkové výrobky.

Kulturní vztahy

V únoru byla Česká republika poprvé v historii zastoupena na proslulém skandinávském veletrhu alternativního umění *SUPERMARKET*, a to prezentací Galerie A. M. 180 Collective.

V březnu uvedlo České centrum projekt *Filmové jaro*, v jehož rámci se např. uskutečnila výstava československého filmového plakátu a byly promítnuty filmy *Sedmikrásky (Daisies)* a *Živý bič (The living whip)*. České centrum ve spolupráci se Švédským filmovým ústavem představilo v Malmö a Göteborgu filmovou retrospektivu M. Formana. V březnu se uskutečnily premiéry divadelních her V. Havla *Audience (Audience)* a *Odcházení (Leaving)* ve Stockholmském městském divadle.

Dne 1. 6. 2010 se za spolupráce agentur CzechTourism a CzechTrade konala v Českém centru celodenní prezentace České republiky formou „dne otevřených dveří“. V rámci této akce se uskutečnila např. výstava obrazů J. Němce a prezentace českého průmyslu, průmyslového designu a zajímavých turistických destinací v České republice.

Již třetí sezonu Filmového klubu Českého centra zahájil v září film J. Hřebejka *Kawasakiho růže (Kawasaki's Rose)*. České centrum Stockholm ve spolupráci s Židovským muzeem, Polským institutem, Památkem národního písemnictví a Společností F. Kafky uvedlo dne 4. 10. 2010 v Židovském muzeu ve Stockholmu velkou výstavu věnovanou F. Kafkovi a B. Schulzovi.

3. Vztahy České republiky se zeměmi západní Evropy

Země západní Evropy (Belgie, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Malta, Monako, Nizozemsko, Portugalsko, San Marino, Suverénní řád Maltézských rytířů, Španělsko, Vatikán, Velká Británie) představují pro Českou republiku tradiční partnery. Vzájemné vztahy byly v daném roce opětovně

velmi intenzivní, determinované především členstvím České republiky a zemí západní Evropy v Evropské unii a v NATO.

Četnost bilaterálních návštěv představitelů zahraničních vlád, ministerstev a parlamentů si udržela vysokou dynamiku i po skončení předsednictví České republiky v Radě Evropské unie v roce 2009. Uskutečnila se i řada cest představitelů České republiky do zemí západní Evropy.

Úzké partnerství mezi Českou republikou a zeměmi západní Evropy se uskutečňuje formou vzájemného otevřeného dialogu o aktuálních otázkách evropské a světové politiky, hledání vzájemného porozumění, v oblastech, kde máme rozdílné pozice, a společným vystupováním v těch oblastech, kde se v postojích shodujeme.

Belgie

(Belgické království)

Návštěvy představitelů České republiky

- 23. 2. 2010 – pracovní návštěva ministra pro evropské záležitosti J.Chmiela;
- 15. 3. 2010 – pracovní návštěva ministra financí E. Janoty.

Vzájemné ekonomické vztahy

Belgie je desátou největší destinací českého vývozu. Bilance vzájemného zahraničního obchodu vykazuje sedmý největší přebytek českého vývozu nad dovozem.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Belgií o 9,3 % z 96 633 mil. Kč v roce 2009 na 105 632 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 12,3 % (2009: 55 351 mil. Kč, 2010: 62 172 mil. Kč), dovoz vzrostl o 5,3 % (2009: 41 282 mil. Kč, 2010: 43 460 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 18 712 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní motorová vozidla, díly a příslušenství motorových vozidel, zařízení k automatickému zpracování dat, sedadla, klimatizační zařízení, farmaceutické výrobky jiné než léčiva, chladničky a mrazničky k průmyslovým účelům, paměťové jednotky, nože a řezné nástroje pro stroje a mechanická zařízení, výrobky z buničiny, papíru, lepenky, přístroje pro lékařské, chirurgické, veterinární účely, telefonní přístroje (včetně mobilních), pneumatiky pro osobní vozy, sklo, hračky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: glykosidy, osobní motorová vozidla, plastické hmoty, ploché válcované výrobky pokovené zinkem, léčiva, sklo broušené, leštěné, v tabulích, maso vepřové, koberce, díly a příslušenství motorových vozidel, výrobky z buničiny, papíru, lepenky, silniční traktory, návěsy, umělá střeva, pneumatiky pro osobní vozy, výrobky ze skla.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Protokol k bilaterální Smlouvě mezi Českou republikou a Belgií o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmů a z majetku, Brusel, 15. 3. 2010;

- Program spolupráce mezi Českou republikou a Vlámskem na léta 2011 – 2013, Praha, 7. 12. 2010;
- Pracovní program spolupráce na léta 2011 – 2013 k Dohodě o spolupráci mezi Valonskem a Francouzským společenstvím Belgie na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, Brusel, 14. 12. 2010.

Kulturní vztahy

České centrum v Belgickém království uspořádalo v roce 2010 samostatně nebo ve spolupráci s partnery celkem 65 akcí. K nejvýznamnějším patřily např. výstavy F. Skály (v Muzeu komiksu a v Českém centru) a J. Slívy (festival *TASTES* v Boechaut a festival *Vue sur un pays*), výstava loutek Muzea v Plzni, výstava Venduly a Petra Císařovských *Střed na okraji*, výstava F. Hodonského. Plzeňský region uspořádal v Českém centru výstavu *Zachraňme Šumavu*. Ústecký region uspořádal v Evropském parlamentu a v Českém centru ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze, Českým centrem a nově vzniklým Evropským institutem odkazu Šoa výstavu *Neztratit víru v člověka... Protektorát očima židovských dětí*, provázenou filmy o osudech židovského obyvatelstva v českých zemích za druhé světové války.

K nejvýznamnějším koncertům patřily česko–srbský koncert v Českém centru a tradiční vánoční koncert v bruselském kostele Notre–Dame au Sablon, na němž se v roce 2010 představil královéhradecký soubor *Gentlemen Singers* (koncert byl organizován ve spolupráci Velvyslanectví České republiky v Belgii, Českého centra v Bruselu a Delegation hl. m. Prahy při EU).

Mezi koncerty moderní hudby zaujaly zejména vystoupení skupiny *Blue Effect* v divadle Molière v Bruselu a dva koncerty v Českém centru – *Trio Prokop* (ve spolupráci Velvyslanectví České republiky v Belgii, Plzeňského regionu a Krajského spolku *Beseda*) a *D. Dorůžka*.

Francie

(Francouzská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 14. – 15. 1. 2010 – pracovní cesta ministra pro lidská práva M. Kocába na pozvání Institutu politických studií v Dijonu, následné setkání s vysokým komisařem pro otázky chudoby M. Hirschem v Paříži;
- 18. – 24. 4. 2010 – delegace Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu Parlamentu České republiky;
- 26. – 30. 4. 2010 – delegace Stálé komise pro rozvoj venkova Senátu Parlamentu České republiky;
- 10. – 11. 5. 2010 – pracovní návštěva předsedy vlády J. Fischera;

- 5. – 6. 9. 2010 – pracovní návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga.

Návštěvy představitelů Francie

- 14. – 15. 10. 2010 – návštěva státního tajemníka pro evropské záležitosti P. Lelouche.

Vzájemné ekonomické vztahy

Francie je pátým největším obchodním partnerem České republiky podle objemu obrátu zahraničního obchodu. Francie je čtvrtou největší destinací českého vývozu a osmou největší zemí českého dovozu. V bilanci vzájemného zahraničního obchodu vykazuje čtvrtý největší přebytek českého vývozu nad dovozem.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Francií o 7,5 % z 199 592 mil. Kč v roce 2009 na 214 621 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 10,6 % (2009: 122 810 mil. Kč, 2010: 135 518 mil. Kč), dovoz vzrostl o 3 % (2009: 76 783 mil. Kč, 2010: 79 103 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 56 415 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní motorová vozidla, díly a příslušenství motorových vozidel, zařízení k automatickému zpracování dat, televizní přijímače, osobní motorová vozidla, paměťové jednotky, čerpadla paliv, maziv pro pístové motory, klimatizační zařízení, chladničky a mrazničky k průmyslovým účelům, motory, generátory na střídavý proud, disky pro záznam zvuku a obrazu, sedadla, čerpadla a kompresory vzduchu.

Hlavní dovozní komodity České republiky: díly a příslušenství motorových vozidel, osobní motorová vozidla, léčiva, ploché válcované výrobky z legované oceli, pneumatiky pro osobní vozy, předměty z plastů, motorová vozidla k dopravě zboží, voňavky a toaletní vody, léčiva obsahující hormony a deriváty (ne antibiotika), díly pro pístové motory s vnitřním spalováním, elektrická zařízení ke spouštění a zážehu motoru.

Kulturní vztahy

V roce 2010 se Velvyslanectví České republiky v Paříži podílelo na přípravě dvou přehlídek o české kultuře. První ve městě Nantes, kde ve dnech 2. – 15. 3. 2010 proběhly *Dny české kultury*. Druhou akcí byly ve dnech 3. – 5. 12. 2010 *České dny* ve městech Chablis a Auxerre z iniciativy asociace Dialogue Européen. Z prezentací putovních výstav lze zmínit výstavu *Fenomén Martinů a česká hudba*, kterou v prostorách univerzitní knihovny připravila ve dnech 8. – 26. 3. 2010 Université Nancy 2. Krajanská asociace v Meyrargues a lektorka češtiny na Université de Provence spolupracovaly na výstavě o K. Čapkovi, která putovala téměř nepřetržitě od října do prosince po univerzitních knihovnách a knihkupectvích v okolí Marseille. Z oblasti filmu byla nejvýznamnější retrospektiva filmů J. Švankmajera v pařížském Forum des Images ve dnech 26. – 31. 10. 2010

Mezi již tradiční kulturní akce patří slavnostní večer Velvyslanectví České republiky v Paříži pro české studenty studující ve Francii u příležitosti připomenutí výročí 17. listopadu, se kterými

jako čestný host dne 19. 11. 2010 debatoval spisovatel I. Klíma. V katedrále Sv. Ludvíka v pařížské Invalidovně se uskutečnil tradiční adventní koncert velvyslanectví, na kterém vystoupil soubor Schola Gregoriana Pragensis pod vedením D. Ebena. Dne 15. 12. 2010 uspořádalo Velvyslanectví České republiky v Paříži ve spolupráci s Českým centrem, Českou školou bez hranic, agenturou Czech Tourism a se Sokolem Paříž celodenní program pro děti a dospělé na téma *České vánoce* ve slavnostních prostorách radnice 6. pařížského obvodu.

Ve dnech 21. –24. 6. 2010 se uskutečnil první seminář pro skupinu českých učitelů, organizovaný francouzským Mémorial de la Shoah ve spolupráci s Památníkem Terezín. Cílem semináře bylo seznámit české pedagogy s francouzským úhlem pohledu a metodami výuky holocaustu a obecně genocid, včetně právních aspektů.

Místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí J. Kohout udělil pro rok 2010 cenu *Gratias Agit* za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí francouzským lyceím s historickými českými sekcemi – Carnot v Dijonu a Alphonse Daudet v Nîmes. Slavnostní předání cen se uskutečnilo dne 30. 4. 2010 v Praze za účasti ředitelů obou institucí.

Irsko

Návštěvy představitelů České republiky

- 13. – 16. 6. 2010 – návštěva delegace Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu Parlamentu České republiky.

Vnější ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Irskem o 28,82 % z 19 495 mil. Kč v roce 2009 na 25 114 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 26,65 % (2009: 4 218 mil. Kč, 2010: 5 342 mil. Kč), dovoz vzrostl o 29,42 % (2009: 15 277 mil. Kč, 2010: 19 772 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 14 430 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, spotřební elektronika, tabák a tabákové náhražky, výrobky z kamene, sádry, cementu a slídy, plasty a plastové výrobky, hliník a výrobky z hliníku, farmaceutické výrobky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: mechanické přístroje, přístroje záznamu zvuku a TV obrazu, farmaceutické výrobky, barvy, pigmenty a laky, kosmetické přípravky, optické přístroje, polygrafické výrobky, maso, nápoje.

Kulturní vztahy

Nejrozsáhlejší prezentací roku pořádanou Velvyslanectvím České republiky v Dublinu byla říjnová expozice PET–artu V. Richterové v Cork Vision Centre s titulem *Genie of the Bottle (Džin i Génius z láhve)*. V polovině listopadu se na pozvání dublinské Asociace milovníků hudby (Association of

Music Lovers) uskutečnilo koncertní turné houslového virtuosa I. Ženatého a klavíristy S. Bogunii ve Waterfordu, Tullynally a Dublinu.

Trinity College Dublin a University College Dublin v roce 2010 čerpaly grant z projektu Podpora českého jazyka a literatury v zahraničí na kurzy vyučované lektorkami z České republiky. V říjnu se na pozvání Irské asociace knihoven (The Library Association of Ireland) realizovala studijní cesta skupiny ředitelek a ředitelů krajských vědeckých knihoven České republiky v Irsku.

Itálie

(Italská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 17. – 18. 2. 2010 – pracovní cesta předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky M. Vlčka;
- 25. – 29. 3. 2010 – pracovní návštěva ministra financí E. Janoty spojená s účastí na workshopu v severoitalském Cernobbio;
- 16. 4. 2010 – návštěva předsedy Senátu Parlamentu České republiky P. Sobotky spojená s účastí na 12. zasedání Asociace evropských senátů;
- 2. – 9. 6. 2010 – pracovní cesta Výboru pro vzdělání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu Parlamentu České republiky;
- 8. – 9. 7. 2010 – účast prezidenta republiky V. Klause na Mezinárodním ekonomickém fóru v Sieně (Santa Colomba);
- 15. – 16. 11. 2010 – oficiální návštěva předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky M. Němcové.

Vzájemné ekonomické vztahy

Itálie je šestým největším obchodním partnerem České republiky podle objemu obrátu zahraničního obchodu. Itálie je sedmou největší destinací českého vývozu a šestou největší zemí českého dovozu. ve vzájemné bilanci zahraničního obchodu vykazuje devátý největší přebytek českého vývozu nad dovozem.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Itálií o 13,9 % z 180 614 mil. Kč v roce 2009 na 205 767 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 18,8 % (2009: 94 407 mil. Kč, 2010: 112 142 mil. Kč), dovoz vzrostl o 8,6 % (2009: 86 206 mil. Kč, 2010: 93 625 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 18 517 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní motorová vozidla, televizní přijímače, zařízení k automatickému zpracování dat, cigarety, chladničky a mrazničky k průmyslovým účelům, klimatizační zařízení, díly a příslušenství motorových vozidel, tyče a pruty

ze železa nebo oceli, díly pro pístové motory s vnitřním spalováním, motory, generátory na střídavý proud, soustrojí, pneumatiky pro osobní vozy.

Hlavní dovozní komodity České republiky: díly a příslušenství motorových vozidel, léčiva, roury, trubky a duté profily železné či ocelové, pneumatiky pro osobní vozy, izolované dráty, kabely a ostatní elektrické vodiče, osobní motorová vozidla, kohouty, ventily, armatury, předměty z plastů, víno z čerstvých hroznů, motorová vozidla k dopravě zboží, polykarbonáty, polyestery, fólie z plastických hmot, ovoce, čerstvé nebo sušené.

Kulturní vztahy

V průběhu roku 2010 pokračovala mezi českou a italskou stranou jednání o textu nové Kulturní dohody. Velvyslanectví České republiky v Římě se v roce 2010 soustředilo na formální podporu velkých kulturních projektů. Mezi nejvýznamnější lze zařadit kulturně-historický projekt Vale di Ledro, 67. ročník Mezinárodního filmového festivalu v Benátkách s uvedením filmu J. Švankmajera *Přežít svůj život*. Mezi další zajímavé projekty patřila podzimní vystoupení českých hudebníků na hudebním festivalu *Ascolta la Ciociaria* na základě spolupráce mezi provincií italského kraje Frosinone a pražskou Konzervatoří Jaroslava Ježka. Během roku pokračovala podpora kulturním projektům krajských spolků a projektů partnerství mezi italskými a českými městy.

Ke dni 1. 7. 2010 došlo k přesunu sídla Českého centra z Říma do Milána.

Lucembursko

(Lucemburské velkovévodství)

Návštěvy představitelů České republiky

- 17. 9. 2010 – cesta guvernéra České národní banky M. Singera na inauguraci společné stříbrné pamětní mince vydané Českou národní bankou a Lucemburskou centrální bankou k 700. výročí sňatku Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny.

Návštěvy představitelů Lucemburska

- 1. 9. 2010 – návštěva guvernéra Lucemburské centrální banky Y. Mersche na hradě Křivoklát na inauguraci společné stříbrné pamětní mince vydané Českou národní bankou a Lucemburskou centrální bankou k 700. výročí sňatku Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny;
- 24. – 25. 11. 2010 – pracovní návštěva velkovévody Jindřicha.

Jiná jednání

- 13. 6. 2010 – účast místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta a ministra pro evropské záležitosti J. Chmiela na Oslavách 25. výročí podpisu první Schengenské smlouvy.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Lucemburskem o 33,6 % z 5 325 mil. Kč v roce 2009 na 7 118 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 27 % (2009: 2 364 mil. Kč, 2010: 3 004 mil. Kč), dovoz vzrostl o 39 % (2009: 2 961 mil. Kč, 2010: 4 114 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –1 110 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: umělé příze, speciální výrobky z textilního materiálu, syntetický kaučuk, motorová vozidla k dopravě osob, výrobky ze železa nebo oceli, kohouty, ventily, armatury, úhelníky, anorganické chemické látky, hydroxidy, peroxidy, odstředivá čerpadla, hliník a slitiny hliníku.

Hlavní dovozní komodity České republiky: ploché válcované výrobky pokovené zinkem, díly ke kohoutům, ventilům pro potrubí, kotle, tvarové profily válcované za tepla, speciální výrobky z textilního materiálu, papír, kroucený drát, lana, kabely, pneumatiky pro autobusy a nákladní automobily, baterie a elektrické akumulátory, anorganické chemické látky, podlahové krytiny, přírodní kaučuk, nože a řezné nástroje pro stroje a mechanická zařízení.

Kulturní vztahy

V 2010 proběhla v Lucembursku a v České republice řada upomínkových akcí k 700. výročí nástupu lucemburské dynastie na český trůn – v únoru výstava fotografií a medailí *Jan a Eliška*, dále dvě konference historiků zaměřené na tuto událost (květen, konec září – obou kolokvií se zúčastnili čeští historici). Ve spolupráci obou zemí byly představeny v červnu známka a v září pamětní mince, v listopadu inaugurovaná výstava *Královský sňatek* (v pražském domě „U Kamenného zvonu“) byla připravená ve spolupráci českých a lucemburských institucí, štáb České televize natočil koncem roku v Lucembursku dokument *Dědictví, věno a kořist* a bylo poskytnuto zázemí (listopad) prezentaci výstavy *Král, který létal*, kterou Muzeum města Ostravy navázalo na pražskou expozici.

Ve spolupráci s krajany se uskutečnily na jaře festival českého filmu (se zaměřením na tvorbu V. Chytilové) a na podzim festival středoevropského filmu CinÉST (cca 30 filmů bylo promítáno v klubových kinech různých lucemburských měst), byly zorganizovány výtvarné výstavy – v dubnu šlo o výstavu grafik a malby, v květnu se jednalo o fotografie spolu s krajkou, v červnu byl uspořádán v hlavním městě koncert *Nešpory* (kostel sv. Josefa, sbor Mosel Voices), s mimořádným úspěchem se setkala představení kapely *The Tap Tap* Jedličkova ústavu v Praze (přelom června/července, Filharmonie) a velvyslanectví participovalo na řadě dalších akcí – případně je podpořilo (podpora aktivit Evropské školy, dodání knih pro krajany, poskytnutí materiálů o České republice pro různé subjekty, stánek na happeningu boje proti rakovině *Relais pour la vie*, tj. Relax pro život, apod.).

Malta

(Maltská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Maltou o 30,5 % z 571 mil. Kč v roce 2009 na 746 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 41,7 % (2009: 324 mil. Kč, 2010: 459 mil. Kč), dovoz vzrostl o 15,8 % (2009: 248 mil. Kč, 2010: 287 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 172 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: tištěné obvody, osobní motorová vozidla, břitvy a holicí čepelky, holicí přípravky, kosmetické a toaletní potřeby, zařízení k automatickému zpracování dat, průmyslové pece a laboratorní pícky, pokojové hry stolní, telefonní přístroje (včetně mobilních), lampy, svítidla, paměťové jednotky, kaučukové směsi, pšeničný lepek, chladničky a mrazničky k průmyslovým účelům, kontinuální výtahy a dopravní pásy, lana, kabely, pletené bandáže.

Hlavní dovozní komodity České republiky: léčiva, elektronické integrované obvody, zámečnické výrobky, sejfy, pancéřové schránky, tvrdý kaučuk, předměty z plastů, léčiva obsahující antibiotika, speciální výrobky z textilního materiálu, přístroje pro lékařské, chirurgické, veterinární účely, pánské, chlapecké kalhoty, fólie z plastických hmot, rýsovací pomůcky, zpětné ventily, telekomunikační zařízení, tříkolky, hračky, tištěné obvody.

Kulturní vztahy

Prezentace české kultury na Maltě se v roce 2010 projevila ve spolupořádání koncertu a následného společensko–kulturního večera v rámci květnových oslav Dne svobody a Dne Evropské unie. Český večer dne 7. 9. 2010 proběhl ve spolupráci s českým krajanským spolkem na Maltě při příležitosti návštěvy země koordinátorem pro krajanské otázky MZV ČR V. Eisenbrukem. Na klavírním koncertu vystoupil český pianista J. Pazour.

Monako

(Monacké knížectví)

Vzájemné ekonomické vztahy

Od vstupu České republiky do Evropské unie není podíl Monackého knížectví na celkovém zahraničněobchodním obratu České republiky evidován. Je zahrnut do celkové statistiky se zámořskými teritorii Francie. Ekonomické vztahy s Monakem jsou v posledních letech stimulovány zejména prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Paříži a Honorárního konzulátu České republiky v Monaku.

Nizozemsko

(Nizozemské království)

Návštěvy představitelů České republiky

- 3. – 5. 3. 2010 – pracovní návštěva delegace Stálé komise pro sdělovací prostředky Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Vzájemné ekonomické vztahy

Nizozemsko je devátým největším obchodním partnerem České republiky podle obratu zahraničního obchodu. Nizozemsko je také osmou největší destinací českého vývozu a devátou největší zemí českého dovozu. Bilance vzájemného obchodu s Nizozemskem vykazuje osmý největší přebytek vývozu České republiky nad dovozem.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Nizozemskem o 15,43 % z 150 298 mil. Kč v roce 2009 na 173 485 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 15,38 % (2009: 83 260 mil. Kč, 2010: 96 068 mil. Kč), dovoz vzrostl o 15,48 % (2009: 67 038 mil. Kč, 2010: 77 417 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 18 651 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: strojírenství, včetně automobilového průmyslu, výpočetní technika, obalový materiál, výrobky z ocele, chemie a textil.

Hlavní dovozní komodity České republiky: strojírenství, včetně automobilového průmyslu, informační technologie, léčiva, obaly, ocel, chemie, textil a suroviny (dovoz uhlí).

Kulturní vztahy

K významným akcím, které v roce 2010 uspořádalo České centrum v Rotterdamu, náležely např. mezinárodní debata a workshop o ženách v umění *Ladies only?* dne 8.3. 2010 v Amsterdamu. V březnu se rovněž konaly prezentace a workshop pro české společnosti v Nizozemsku věnované nizozemskému právu pro podnikatele. V rámci *Noci literatury (Night of literature)* se v červnu v Rotterdamu za účasti R. Denemarkové uskutečnil mezinárodní literární večer.

Pozornost upoutala výstava fotografií V. Jiráska z cyklu *Industria*, která se konala v červenci v Amsterdamu u příležitosti fotobienále GRID 2010. V říjnu proběhlo po filmových klubech v Nizozemsku (Delft, Amsterdam a Utrecht) turné Icon Orchestra a kultovního filmu Gustava Machatého *Eroticon*.

Portugalsko

(Portugalská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 8. – 11. 3. 2010 – pracovní návštěva Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky;

- 26. – 29. 4. 2010 – delegace Stálé komise pro ochranu soukromí Senátu Parlamentu České republiky;
- 27. 9. 2010 – delegace Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu Parlamentu České republiky na parlamentním zasedání k budoucnosti Evropské služby vnější akce v Lisabonu;
- 19. – 20. 11. 2010 – summit NATO v Lisabonu, delegace České republiky v čele s prezidentem republiky V. Klausem, dále účast předsedy vlády P. Nečase, 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga, ministra obrany A. Vondry a náčelníka Generálního štábu Armády ČR gen. V. Picka.

Návštěvy představitelů Portugalska

- 14. –16. 4. – státní návštěva prezidenta Portugalska António Aníbal Cavaco Silva.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Portugalskem o 66,2 % z 811 mil. Kč v roce 2009 na 1348 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 81,5 % (2009: 416 mil. Kč, 2010: 755 mil. Kč), dovoz vzrostl o 50,1 % (2009: 395 mil. Kč, 2010: 593 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 162 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, radionavigační přístroje, zpracovatelské jednotky, televize, části motorových vozidel z oceli, brzdy, pneumatiky, rychloměry pro vozidla, části elektrických kondenzátorů, bezešvé trubky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: tabák, přehrávače zvuku pro motorová vozidla, pneumatiky, pneumatikové textilie, elektrické kondenzátory, radia s kazetovým magnetofonem, bělená dřevná buničina, části sedadel, léky, brzdy.

Kulturní vztahy

Česká republika se v roce 2010 prezentovala v Portugalsku především v oblasti hudby, divadla a filmu. Počátek roku byl ve znamení výročí B. Martinů, jehož skladby byly na programu nejvýznačnějších kulturních institucí. Duety B. Martinů zazněly také u příležitosti 90. výročí navázání diplomatických vztahů obou zemí na koncertě v Instituto Camões. Českému filmu byla věnována část Festivalu animovaného filmu Monstra v Lisabonu, na němž proběhla retrospektiva díla K. Zemana, M. Pavlátové (hosta festivalu) a J. Barty, jakož i výstava loutek z české dílny. České loutkové divadlo bylo zastoupeno divadlem Alfa na Mezinárodním festivalu loutek FIMFA v Lisabonu představením *Tři mušketýři*. V rámci dne české kultury Zona Praga na Univerzitě v Lisabonu bylo uvedeno představení Audience od V. Havla v portugalském nastudování F. Listopada a konference o české literatuře a kultuře.

San Marino

(Republika San Marino)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obrátu zahraničního obchodu České republiky se San Marinem o 21,5 % z 53 mil. Kč v roce 2009 na 42 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 9,3 % (2009: 40 mil. Kč, 2010: 37 mil. Kč), dovoz poklesl o 58,8 % (2009: 13 mil. Kč, 2010: 5 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 31 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: letadla s mechanickým pohonem do 2000 kg, skleněné zboží pro domácnost, zařízení k automatickému zpracování dat, stroje k úpravě textilních vláken, keramika stolní a kuchyňská, chladničky a mrazničky k průmyslovým účelům, přípravky pro péči o pleť (bez léčebných), výrobky ze železa nebo oceli, kancelářské stroje (rozmnožovací), pánské, chlapecké kalhoty, bedny, krabice z papíru, lepenky, lampy, svítidla, dámské a dívčí kalhoty.

Hlavní dovozní komodity České republiky: konstrukce a části konstrukcí ze železa nebo oceli, výrobky z keramických materiálů, strojní myčky nádobí (ne pro domácnost), myčky lahví, hadice, trubky a potrubí z netvrzeného vulkanického kaučuku, skleněné zboží pro domácnost, chladničky a mrazničky k průmyslovým účelům, obráběcí stroje zvláštního provedení, přístroje pro lékařské, chirurgické, veterinární účely, knihy, brožury, mapy, globusy, pánské, chlapecké košile, víno z čerstvých hroznů, masážní přístroje, předměty z plastů.

Suverénní řád maltézských rytířů

(Suverénní vojenský a špitální řád svatého Jana v Jeruzalémě, na Rhodu a na Maltě)

Návštěvy představitelů České republiky

- 28. 4. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta;
- 17. 11. 2010 – oficiální návštěva předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky M. Němcové.

Návštěvy představitelů Suverénního řádu Maltézských rytířů

- 21. 4. 2010 – pracovní návštěva pověřenkyně Svrchovaného řádu maltézských rytířů pro humanitární a rozvojovou pomoc M. Mollové a generálního tajemníka Maltézské pomoci (Malteser International) I. Radtkeho.

Bilaterální dohody

- Memorandum o porozumění (Memorandum of Understanding), Řím, 28. 4. 2010.

Španělsko

(Španělské království)

Návštěvy představitelů České republiky

Cesty představitelů České republiky do Španělska se uskutečnily zejména v souvislosti s předsednictví Španělska v Radě Evropské unie:

- 12. – 14. 1. 2010 – pracovní cesta ministra pro evropské záležitosti J. Chmiela – neformální jednání ministrů pro Evropskou unii;
- 14. –17. 1. 2010 – pracovní cesta ministra životního prostředí J. Dusíka – neformální Rada ministrů pro životní prostředí;
- 20. –21. 1. 2010 – pracovní cesta ministra vnitra M. Peciny a ministryně spravedlnosti D. Kovářové – neformální Rada ministrů pro justici a vnitro;
- 27. 1. 2010 – pracovní cesta místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta – seminář k Východnímu partnerství *Budoucnost VP: výzvy a příležitosti*;
- 27. – 30. 1. 2010 – pracovní cesta ministra práce a sociálních věcí P. Šimerky – neformální Rada ministrů pro zaměstnanost;
- 4. – 5. 2. 2010 – konference předsedů výborů pro evropské záležitosti parlamentů členských států Evropské unie;
- 19. 2. 2010 – pracovní cesta ministra pro místní rozvoj R. Vondrušky – neformální Rada ministrů pro regionální politiku;
- 24. –25. 2. 2010 – pracovní cesta ministra obrany M. Bartáka – neformální Rada ministrů obrany;
- 24. – 26. 2. 2010 – konference předsedů zahraničních výborů parlamentů členských států Evropské unie;
- 5. – 6. 3. 2010 – pracovní cesta místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta – neformální schůzce ministrů zahraničních věcí (Gymnich);
- 17. –18. 3. 2010 – pracovní cesta ministra práce a sociálních věcí P. Šimerky – konference o základních právech zaměstnanců;
- 14. –15. 4. 2010 – pracovní cesta ministra pro místní rozvoj R. Vondrušky – neformální Rada ministrů pro cestovní ruch;
- 14. – 16. 4. 2010 – konference předsedů výborů pro finance a rozpočet parlamentů členských zemí Evropské unie;
- 15. – 17. 4. 2010 – 10. meziparlamentní setkání o energiích z obnovitelných zdrojů;

- 15. – 18. 4. 2010 – pracovní cesta guvernéra České národní banky – neformální Rada ekonomických ministrů (ECOFIN);
- 28. –30. 4. 2010 – zasedání předsedů výborů pro rovné příležitosti parlamentů členských zemí Evropské unie;
- 17. –18. 5. 2010 – pracovní cesta prezidenta republiky V. Klause a místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta na Summitu EU–LAC;
- 20. – 21. 5. 2010 – Konference předsedů Nejvyšších soudů a Nejvyšších státních zástupců Evropské unie;
- 25. –27. 5. 2010 – pracovní cesta místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta na XVIII. zasedání EU–ASEAN;
- 30. 5. – 1. 6. 2010 – konference výborů pro evropské záležitosti parlamentů členských zemí Evropské unie;
- 30. 5. – 1. 6. 2010 – pracovní cesta ministra zemědělství J. Šebesty – neformální Rada ministrů zemědělství;
- 7. – 9. 6. 2010 – pracovní cesta ministra dopravy G. Slamečky;
- 23. – 25. 6. 2010 – schůzka předsedů výborů pro práci a imigraci parlamentů členských zemí Evropské unie.

Vzájemné ekonomické vztahy

Španělsko patří mezi nejvýznamnější obchodní partnery České republiky. V bilanci zahraničního obchodu České republiky vykazuje Španělsko desátý největší přebytek českého vývozu nad dovozem.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky se Španělskem o 14,1 % z 7 053 mil. Kč v roce 2009 na 8 050 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 5,8 % (2009: 3 978 mil. Kč, 2010: 4 210 mil. Kč), dovoz vzrostl o 24,8 % (2009: 3 075 mil. Kč, 2010: 3 840 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 370 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, zpracovatelské jednotky, části vznětových motorů, světelné přístroje pro motorová vozidla, zážehové motory, televize, části karoserií, brzdy, části sedadel, části klimatizačních přístrojů.

Hlavní dovozní komodity České republiky: letadla, léky, osobní automobily, nákladní automobily, části karoserií, pneumatiky, brzdy, rajčata, části motorových vozidel, převodovky.

Kulturní vztahy

V roce 2010 byla společně Českým centrem a Velvyslanectvím České republiky ve Španělsku připravena řada akcí, z nichž za nejviditelnější lze označit tyto:

- květen – společné koncerty Vojenského uměleckého souboru Ondráš a Symfonického orchestru Chamartín (Brno, Praha, León, Madrid);
- říjen – divadelní představení Obludárium Divadla bratří Formanů (Girona, Katalánsko);
- listopad – retrospektiva filmů J. Švankmajera a výstava Evy a Jana Švankmajerových (v rámci mezinárodního festivalu evropského filmu MUCES v Segovii); na slavnostním večeru byla J. Švankmajerovi předána cena za celoživotní dílo;
- prosinec – premiéra hry M. Uhdeho *Zázrak v černém domě* (divadlo Teatre de Ponent v Granollers); premiéry se zúčastnil osobně i autor hry;
- prosinec – turné Symfonického orchestru FOK Praha spolu s Českým národním sborem (Zaragoza, LLeida, Castellón a Murcía);
- prosinec – balet Národního divadla dva týdny hostoval v Madridu s netradičně pojatým *Louskáčkem*.

Na základě Programu spolupráce v oblasti kultury, školství, mládeže, tělovýchovy a sportu bylo v roce 2010 využito všech sedmi nabídnutých stipendií na Letní školu slovanských studií a přijato i dalších šest náhradníků. Využita byla také všechna tři nabídnutá stipendia k postgraduálnímu studiu.

Vatikán

(Svatý stolec)

Návštěvy představitelů České republiky

- 29. 3. 2010 – pracovní návštěva ministra financí E. Janoty;
- 28. 4. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta;
- 9. – 10. 11. 2010 – oficiální účast 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga a manželky prezidenta republiky L. Klausové na Národní pouti ke Svatému stolci;
- 17. 11. 2010 – oficiální návštěva předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky M. Němcové.

Kulturní vztahy

Dne 14. 4. 2010 se v Římě uskutečnil vzpomínkový večer k šedesátému výročí násilné likvidace mužských řeholních řádů komunistickou státní bezpečností v bývalém Československu. Jeho spoluorganizátoři, velvyslanci České republiky a Slovenské republiky při Svatém stolci P. Vošalík a J. Dravecký, přednesli účastníkům večera dopisy předsedů vlád svých zemí.

Dne 28. 4. 2010 se uskutečnil společný slavnostní koncert České republiky a Slovenské republiky ke dvacetiletí obnovených diplomatických styků Svatého stolce s Českou republikou a Slovenskou republikou (Československem) v papežské bazilice Santa Maria Maggiore. Během koncertu vystoupili chlapecký pěvecký sbor Boni Pueri a slovenský barytonista F. Balún. Koncertu se zúčastnili místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí J. Kohout, státní tajemnice MZV Slovenska D. Štrofová a Mons. D. Mamberti, tajemník pro styky se státy Svatého stolce.

Dne 30. 4. 2010 udělil místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí J. Kohout Cenu Gratias Agit bývalému apoštolskému nunciovi v ČSFR a ČR kardinálovi G. Coppovi.

Velvyslanectví České republiky při Svatém stolci ve spolupráci s arcibiskupstvím pražským a Českým historickým ústavem v Římě uspořádalo dne 21. 10. 2010 vzpomínkový večer pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna (610. výročí úmrtí) v bazilice sv. Praxedy v Římě, kde je tento pochován. Vzpomínkový večer byl vhodnou příležitostí k připomenutí si všech, kteří byli nuceni pro svou víru trpět a kteří byli během svého života vystaveni nátlaku ze strany státu. Leitmotivem večera tak byla svoboda vyznání jakožto jednoho ze základních lidských práv. Nad slavnostním večerem převzali záštitu 1. místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí K. Schwarzenberg a pražský arcibiskup Mons. D. Duka.

Vyvrcholením návštěvy delegace Plzeňského kraje u Svatého stolce dne 15. 12. 2010 byl večerní koncert v bazilice sv. Marka na Benátském náměstí, kde v podání orchestru Plzeňské konzervatoře, sboru Čerchovan z Domažlic a sólistů zazněla Česká mše vánoční J. J. Ryby. Plzeňský biskup F. Radkovský na závěr koncertu připomněl osobnost plzeňského rodáka kardinála J. Berana.

Náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy V. Růžička se dne 11. 5. 2010 setkal s arcibiskupem Mons. G. Ravasim, předsedou Papežské rady pro kulturu. Jednání bylo věnováno péči o ochranu kulturního (včetně církevního) dědictví, zájmu Svatého stolce o kontakty s českými umělci a dialogu vědy, teologie a víry.

Velká Británie

(Spojené království Velké Británie a Severního Irska)

Návštěvy představitelů České republiky

- 28. 1. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta – účast na mezinárodní konferenci k Afghánistánu;
- 22. – 26. 2. 2010 – návštěva delegace Rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky;
- 4. 7. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta – účast na pietním aktu v Cholmondeley;

- 18. – 21. 10. 2010 – návštěva delegace Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Senátu Parlamentu České republiky;
- 19. – 20. 10. 2010 – pracovní návštěva prezidenta republiky V. Klause.

Návštěvy představitelů Spojeného království

- 20. – 23. 3. 2010 – návštěva prince z Walesu a vévodkyně z Cornwallu;
- 14. – 15. 12. 2010 – pracovní návštěva ministra zahraničních věcí W. Haguea a ministra pro Evropu D. Lidingtona.

Vzájemné ekonomické vztahy

Velká Británie je desátým největším obchodním partnerem České republiky podle obrátu zahraničního obchodu. Velká Británie je pátou největší destinací českého vývozu. Bilance vzájemného zahraničního obchodu vykazuje třetí největší přebytek vývozu České republiky nad dovozem.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Velkou Británií o 14,53 % z 148 811 mil. Kč v roce 2009 na 170 432 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 15,44 % (2009: 105 875 mil. Kč, 2010: 122 227 mil. Kč), dovoz vzrostl o 12,27 % (2009: 42 936 mil. Kč, 2010: 48 205 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 74 022 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení ke zpracování dat, osobní automobily, barevné televize, paměťové jednotky, části strojů ke zpracování dat, elektrická energie, díly pro automobily, hračky, telekomunikační zařízení, čerpadla, pneumatiky, optická média, zásobníky, cukrovinky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: elektrická energie, části strojů ke zpracování dat, léčiva, katalyzátory, osobní auta, anioaktivní prostředky, polovodičová zařízení, procesory, impregnované textilie, paměti, hovězí usně, telefonní přístroje, části hřídelí.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Ustavení posíleného politického dialogu (enhanced policy dialogue) mezi Českou republikou a Velkou Británií, především mezi ministerstvy zahraničních věcí, prosinec 2010.

Kulturní vztahy

K významným akcím, na jejichž organizaci se podílelo Velvyslanectví České republiky v Londýně, náleželo dne 2. 2. 2010 připomenutí Mezinárodního dne památky obětí holocaustu (International Holocaust Remembrance Day commemoration). V souvislosti s květnovými parlamentními volbami v České republice velvyslanectví dne 29. 5. 2010 uspořádalo zahradní slavnost, jejíž součástí byla i soutěž o nejlepší odhad výsledků voleb.

Dne 10. 6. 2010 se z iniciativy Velvyslanectví České republiky v Londýně uskutečnila přednáška P. Koury z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy věnovaná 60. výročí vynesení a vykonání rozsudku nad M. Horákovou.

K nejvýznamnějším počínům v roce 2010 patřilo slavnostní ustavení doktorandského stipendia v oboru českých studií, pojmenovaného po bývalé ministryni zahraničních věcí USA M. Albrightové, k němuž za její účasti došlo dne 9. 9. 2010. Následujícího dne M. Albrightová vystoupila s hlavním projevem na sympoziu s názvem *The Ties that Bind*, který k 70. výročí účasti zahraničních letců v bitvě o Británii a ustavení československé exilové vlády v Londýně připravilo Velvyslanectví České republiky v Londýně ve spolupráci s UCL/SSEES (University College London/School of Slavonic and East European Studies).

Velvyslanectví České republiky v Londýně se rovněž zapojilo do projektu *Czech Beer Festival*, který v listopadu zorganizovala londýnská pobočka CzechTourism, a to zajištěním vystoupení V. Merty v prostorách Porterhouse v Covent Garden. Kromě účasti na Czech Beer Festival se V. Merta rovněž setkal se studenty UCL/SSEES (University College London/School of Slavonic and East European Studies).

Dne 9. 12. 2010 velvyslanectví spolu s londýnskou Nadací Emmy Destinové (Emmy Destinn Foundation) uspořádalo benefiční koncert u příležitosti 80. výročí úmrtí nejslavnější české pěvkyně. Koncert byl věnován dirigentovi Siru Ch. Mackerrasovi, neúnavnému propagátorovi a znalci české hudby, který zemřel 14. 7. 2010.

4. Vztahy České republiky se zeměmi východní Evropy

Země východní Evropy jsou tradičně jednou prioritních oblastí české zahraniční politiky. Aktivní bilaterální vztahy jsou zde propojeny s projektem Východního partnerství. Význam regionu do značné míry přesahuje rámec dvoustranných vztahů (např. energetické koridory, zamrzlé konflikty) a bilaterální relaci je třeba vidět i z perspektivy mnohostranných fór, zejména českého členství v Evropské unii.

Česká republika má dlouhodobý zájem o rozvoj partnerských vztahů s *Ruskou federací*. Od podzimu roku 2010 došlo k oživení v bilaterální relaci, aktivizaci dialogu napomohlo i jmenování nových velvyslanců v Moskvě a v Praze. Intenzivně se rozvíjela spolupráce i v rovině hospodářské, jejímuž prohloubení by měla napomoci mj. i dvoustranná deklarace Partnerství pro modernizaci, jejíž text se začal připravovat v roce 2010.

Země Východního partnerství

V roce 2010 se významně rozšířila smluvní základna mezi Českou republikou a *Arménskou republikou*. Byly podepsány dohody, které přispěly k dalšímu prohlubování vzájemných vztahů, zejména dohoda v oblasti kultury a vzdělávání, letecká dohoda a readmisní dohoda.

Na počátku roku 2010 bylo otevřeno Velvyslanectví České republiky v Baku, což potvrdilo zvyšující se úroveň vzájemných vztahů s *Ázerbájdžánskou republikou*. Česká republika považuje Ázerbájdžán za důležitého dodavatele energetických surovin a významného partnera.

V roce 2010 pokračoval aktivní dialog s *Běloruskou republikou*, a to jak na bilaterální úrovni, tak v rámci Evropské unie. Tento trend však zastavily prezidentské volby v prosinci 2010, po nichž následovaly akce běloruské vlády proti opozici a nevládním organizacím, které byly ostře odsouzeny Českou republikou i všemi členy Evropské unie.

Česká republika pokračovala v aktivní podpoře evropských a euro-atlantických ambicí Gruzie. Intenzivní dvoustranné vztahy s *Gruzínskou republikou* se projeví ve vysoké frekvenci návštěv. Česká republika realizuje v Gruzii rovněž řadu rozvojových a transformačních projektů.

Česká republika poskytovala *Moldavské republice* podporu v jejím reformním úsilí a v jejím přibližování k evropským strukturám. Moldavsko zůstává důležitou cílovou zemí pro českou rozvojovou pomoc a transformační spolupráci.

Česká republika pokračovala v rozvoji dvoustranné hospodářské spolupráce s *Ukrajinou* a podporovala její integraci do Evropské unie. V listopadu navštívil Ukrajinu ministr zahraničních věcí, Česká republika podporovala české krajany, transformační a lidskoprávní projekty. Dne 10. 12. 2010 byl otevřen Honorární konzulát ČR v Charkově.

Arménie

(Arménská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 3. – 5. 3. 2010 – návštěva delegace Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vedené V. Filipem;
- 26. 3. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a ministra obrany M. Bartáka;
- 17. – 18. 5. 2010 - pracovní návštěva předsedy vlády J. Fischera.

Jiná jednání

- 7. 5. 2010 – Karlovy Vary – setkání předsedy vlády J. Fischera s předsedou vlády Arménie T. Sargsianem během jeho soukromé cesty do Karlových Varů;
- 25. 9. 2010 - New York - setkání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s ministrem zahraničních věcí Arménie E. Nalbandianem na okraj 65. zasedání Valného shromáždění OSN.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Arménií o 25,33 % z 458 mil. Kč v roce 2009 na 574 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 21,96 % (2009: 436 mil. Kč,

2010: 532 mil. Kč), dovoz vzrostl o 90,36 % (2009: 22 mil. Kč, 2010: 43 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 489 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: výrobky z buničiny, papíru, lepenky a buničité vaty, přípravky pro péči o vlasy, pulty, panely k řízení nebo rozvodu elektřiny, potravinářské stroje a jejich díly, vodní turbíny a jejich díly, osciloskopy, analyzátory spektra, přístroje k automatickému zpracování dat, břitvy a holící čepelky, média pro záznam zvuku a obrazu, skleněné zboží pro domácnost, kanceláře, mýdlo, přípravky pro ústní hygienu.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hliník, slitiny hliníku, rudy a koncentráty molybdenu, niobu, tantalu, titanu, feroslitiny, lihoviny, textilní výrobky, výrobky ze skla.

Transformační a rozvojová spolupráce

V roce 2010 pokračoval trilaterální projekt zaměřený na rozvoj sociálního podnikání v Arménii.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Arménské republiky, Jerevan, 26. 3. 2010;
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Arménské republiky o letecké dopravě, Jerevan, 17. 5. 2010;
- Smlouva mezi Českou republikou a Arménskou republikou o předávání a přebírání protiprávně pobývajících osob a Prováděcí protokol mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem územní správy Arménské republiky k provádění Smlouvy mezi Českou republikou a Arménskou republikou o předávání a přebírání protiprávně pobývajících osob, Jerevan, 17. 5. 2010;
- Dohoda o spolupráci v oblasti kultury, vzdělávání, mládeže a sportu mezi Českou republikou a Arménskou republikou, Jerevan, 10. 12. 2010.

Ázerbájdžán

(Ázerbájdžánská republika)

V roce 2010 byla zahájena činnost Velvyslanectví České republiky v ázerbájdžánském Baku. Velvyslanectví České republiky bylo oficiálně otevřeno dne 13. 5. 2010.

Návštěvy představitelů České republiky

- 13. – 14. 5. 2010 – oficiální návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta;
- 27. 9. – 1. 10. 2010 – pracovní cesta delegace Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu Parlamentu České republiky.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Ázerbájdžánem o 71,47 % z 14 500 mil. Kč v roce 2009 na 24 862 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 20,90 % (2009: 1 642 mil. Kč, 2010: 1 985 mil. Kč), dovoz vzrostl o 77,92 % (2009: 12 857 mil. Kč, 2010: 22 877 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 20 892 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: motorová vozidla k dopravě zboží, skleněné výrobky, přípravky pro péči o vlasy, zařízení k automatickému zpracování dat, konstrukční materiál pro železniční, tramvajové tratě, výrobky, z buničiny, papíru, lepenky, buničité vaty, břitvy a holící čepelky, svítidla, keramika stolní a kuchyňská, mýdlo, ocelové konstrukce, přípravky pro ústní hygienu, elektronické integrované obvody, motorová vozidla k dopravě osob, nábytek pro lékařské ordinace.

Hlavní dovozní komodity České republiky: ropa, ropné oleje, telefonní přístroje, jedlé ořechy, čerstvé nebo sušené, zásobní tanky, sudy, kaučuk, díly a příslušenství k telekomunikačním přístrojům, diody, tranzistory, polovodičové prvky.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ázerbájdžánské republiky o hospodářské, vědeckotechnické a kulturní spolupráci, 30. 3. 2010 – vstup v platnost;
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Ázerbájdžánské republiky o letecké dopravě, Baku, 14. 5. 2010.

Kulturní vztahy

Ve dnech 10. - 16. 12. 2010 se v Baku konal *Festival evropského filmu*. V rámci tohoto festivalu, který navštívilo přes 3000 diváků, byl za mimořádného zájmu publika uveden český film režiséra J. Svěráka *Vratné lahve*.

V roce 2010 proběhl druhý ročník Mezinárodní dětské výtvarné soutěže *Lidice*. Dne 29. 10. 2010 byla v prostorách Velvyslanectví České republiky Baku předána čestná uznání jedenácti oceněným dětským autorům.

Dne 13. 10. 2010 bylo otevřeno Centrum českého jazyka a kultury při Slovanské univerzitě v Baku. Centrum bylo kromě jiného vybaveno českou odbornou i krásnou literaturou, již se podařilo získat za podpory Univerzity Karlovy v Praze (Pedagogická fakulta), Senátu Parlamentu České republiky a Memoriálu Lidice.

V říjnu 2010 byla v Praze podepsána Dohoda o spolupráci mezi Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy v Praze a Biologickou fakultou Státní univerzity v Baku.

Bělorusko

(Běloruská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 5. – 6. 5. 2010 – pracovní návštěva náměstka ministra průmyslu a obchodu M. Hovorky a náměstka ministra dopravy J. Krále (účast na 2. zasedání Mezivládní komise pro průmyslovou, hospodářskou a vědecko–technickou spolupráci spolu se zástupci dalších orgánů státní správy ČR);
- 27. 5. 2010 – pracovní návštěva náměstka ministra zahraničních věcí V. Galušky;
- 16. – 20. 8. 2010 – pracovní návštěva delegace Stálé komise pro podporu demokracie ve světě Senátu Parlamentu České republiky;
- 17. – 19. 11. 2010 – pracovní návštěva předsedy Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky D. Vodrážky a místopředsedy výboru J. Hamáčka.

Vnější ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Běloruskem o 64,46 % z 5 042 mil. Kč v roce 2009 na 8 292 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 68,47 % (2009: 3 701 mil. Kč, 2010: 6 235 mil. Kč), dovoz vzrostl o 53,40 % (2009: 1 341 mil. Kč, 2010: 2 056 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 4 179 mil. Kč. Export do Běloruska dosáhl v roce 2010 historicky nejvyšších hodnot od roku 1993.

Hlavní vývozní komodity České republiky: přístroje elektrické, zařízení k automatickému zpracování dat, zařízení k výrobě elektrického proudu, přístroje elektrické ke spínání obvodů, přípravky kosmetické a toaletní, automobily osobní, stroje točivé elektrické a jejich díly, čerpadla a dopravníky na kapaliny a jejich díly, zařízení k ohřevu a chlazení, trubky, potrubí a hadice z plastických hmot, stroje potravinářské (užívané jen průmyslově), čerpadla, kompresory, ventilátory, stroje elektrické (ne točivé) a jejich díly, konstrukce včetně částí ze železa, oceli, hliníku.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hnojiva umělá; výrobky drátěné, pletivo; příze textilní; dráty železné nebo ocelové; díly a příslušenství vozidel motorových; dřevo surové nebo hrubě hraněné; prostředky k rozvodu elektrické energie; traktory; hřebíky, šrouby, matice, svorníky, nýty ap. kovové; dřevo palivové (ne odpad dřevní); uhlí dřevěné; konstrukce včetně částí ze železa, oceli, hliníku; oleje ropné; tkaniny textilní; tyče, pruty, úhelníky, profily ap. železné, ocelové; příze speciální, textilní materiály speciální.

Transformační spolupráce

V rámci Programu transformační spolupráce pokračovalo Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v podpoře běloruských nevládních organizací a nezávislých médií. Jednalo se mimo jiné o projekty Evropské rádio pro Bělorusko (mezinárodní projekt zahraničního vysílání do Běloruska se sídlem ve Varšavě, který Ministerstvo zahraničních věcí České republiky podporuje od roku 2005), Dům lidských práv pro Bělorusko se sídlem ve Vilniusu a Evropská humanitní univerzita (EHU) se sídlem ve Vilniusu.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Protokol ke Smlouvě mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovým únikům v oblasti daní z příjmu a z majetku, Minsk, 11. 8. 2010 (smlouva v platnosti od roku 1998).

Kulturní vztahy

Velvyslanectví České republiky v Minsku aktivně podpořilo uzavření dohody o spolupráci mezi Státní operou Praha, Národním divadlem Brno a Velkým divadlem opery a baletu v Minsku. Nadějně se rozvíjela spolupráce mezi Akademií výtvarných umění v Praze a Akademií umění v Minsku. Velvyslanectví České republiky Minsku uspořádalo v rámci spolupráce s občanskou společností tři výstavy běloruských výtvarníků. Velvyslanectví České republiky v Minsku předalo Běloruské státní univerzitě v Minsku nejmodernější vyučovací techniku – dar Československého ústavu zahraničního.

Gruzie

Návštěvy představitelů Gruzie

- 19. 4. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a státního ministra pro integraci Gruzie do evropských a euroatlantických struktur G. Baramidzeho; jednání s ministrem pro evropské záležitosti J. Chmielem;
- 25. 11. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a státního ministra pro Euroatlantickou integraci Gruzie G. Baramidzeho; jednání s 1. místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí K. Schwarzenbergem.

Jiná jednání

- 12. 2. 2010 – Vancouver – setkání předsedy vlády J. Fischera s prezidentem M. Saakašvilim na okraj zahajovacího ceremoniálu zimních olympijských her;
- 13. 4. 2010 – Washington – setkání předsedy vlády J. Fischera s prezidentem M. Saakašvilim na okraj summitu k jaderné bezpečnosti;
- 24. 9. 2010 – New York – setkání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s ministrem zahraničních věcí Gruzie G. Vašadzem na okraj 65. zasedání Valného shromáždění OSN;
- 25. 10. 2010 – Lucemburk – setkání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s ministrem zahraničních věcí Gruzie G. Vašadzem během ministerského zasedání Nové skupiny přátel Gruzie;
- 20. 11. 2010 – Lisabon – setkání předsedy vlády P. Nečase s prezidentem M. Saakašvilim na okraj Lisabonského summitu NATO.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky s Gruzíí o 28,23 % z 1 065 mil. Kč v roce 2009 na 1 366 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 31,51 % (2009: 870 mil. Kč, 2010: 1 145 mil. Kč), dovoz vzrostl o 13,60 % (2009: 195 mil. Kč, 2010: 221 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 924 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: motorová vozidla k dopravě osob, přípravky pro péči o vlasy, výrobky z buničiny, papíru, lepenky a buničité vaty, elektrické přístroje, zařízení k automatickému zpracování dat, elektronické integrované obvody, umělá střeva, díly a příslušenství motorových vozidel, mýdlo, břitvy a holicí čepelky, přípravky pro ústní hygienu, články a elektrické akumulátory, pulty, panely k řízení nebo rozvodu elektřiny, cigarety.

Hlavní dovozní komodity České republiky: jedlé ořechy, kysličníky zinku, chrómu, manganu, železa a olova, motorová vozidla k dopravě osob, vodní turbíny a jejich díly, zásobní tanky, sudy, textilní výrobky, čerpadla a kompresory na vzduch, ovoce konzervované, víno z čerstvých hroznů.

Transformační a rozvojová spolupráce

Gruzie patří mezi jednu z deseti prioritních zemí v rámci Programu transformační spolupráce. V roce 2010 se v rámci tohoto programu uskutečnilo pět projektů. Jednalo se o projekty podporující rozvoj spolupráce na místní úrovni v Gruzii, rozvoj občanské společnosti a její účasti na veřejném životě v Gruzii, implementaci Právního protikorupčního poradenského střediska v Gruzii, rozvoj komunikačních schopností mladých Gruzinců a provoz domu lidských práv v Tbilisi.

Nejvýznamnějším sektorem české rozvojové pomoci v Gruzii bylo zásobování vodou a sanitace. Jednalo se o projekt na hloubení studní v nárazníkové zóně, projekt na podporu rozvoje laboratoří na kvalitu pitné vody a projekt rekonstrukce zásobování vodou pro všeobecnou regionální nemocnici s porodnicí v Senaki. Dále byly podpořeny projekty v oblasti zemědělství, migrace, zdravotnictví, ekonomického rozvoje opomíjených oblastí Gruzie, vzdělávání, integrace zdravotně postižených do většinové společnosti a ochrany životního prostředí.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Gruzie o leteckých službách, Tbilisi 8. 11. 2010.

Kulturní vztahy

U příležitosti státní recepce dne 28. 10. 2010 byla na Velvyslanectví České republiky v Tbilisi uspořádána výstava fotografií české rozvojové pomoci. Jednalo se o černobílé dokumentární fotografie, které zachycovaly realizaci rozvojových, sociálních, zdravotních a kulturních aktivit českých subjektů v Gruzii. Autory fotografií byli I. Zimová a P. Šilhánek. Cílem této akce bylo kulturní formou zviditelnit rozvojové aktivity České republiky a představit českou dokumentární fotografii.

Moldavsko

(Moldavská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 25. – 26. 5. 2010 – návštěva ministra zemědělství České republiky J. Šebesty;
- 29. 9. – 1. 10. 2010 – setkání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí a evropské integrace Moldavské republiky I. Leancou u příležitosti setkání ministrů zahraničních věcí členských zemí Evropské unie.

Návštěvy představitelů Moldavské republiky

- 25. – 27. 10. 2010 – ministr zemědělství V. Cosarciuc.

Jiná jednání

- 2. 3. 2010 – Budapešť – setkání místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta s místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí a evropské integrace Moldavské republiky I. Leancou na okraj summitu Vísegrádské skupiny;
- 13. 12. 2010 – Brusel – setkání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí a evropské

integrace Moldavské republiky I. Leancou na okraj ministerského setkání Východního partnerství.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Moldavskem o 25,89 % z 849 mil. Kč v roce 2009 na 1 069 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 31,64 % (2009: 660 mil. Kč, 2010: 869 mil. Kč), dovoz vzrostl o 5,81 % (2009: 189 mil. Kč, 2010: 200 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 669 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: motorová vozidla k dopravě osob, telefonní přístroje, polyetylén, umělá střeva, papír a lepenka k psaní, tisku, kotle a tělesa pro ústřední topení, ohřívače vody, léčiva, zařízení k automatickému zpracování dat, generátory plynu, výměníky tepla, články a elektrické akumulátory, epoxidové pryskyřice, textilní výrobky, potravinářské výrobky, např. slad, cukr řepný.

Hlavní dovozní komodity České republiky: víno z čerstvých hroznů, tyče a pruty ze železa, potravinářské výrobky, např. džemy, kvašené nápoje, výrobky z plastických hmot, obuv kožená, slunečnicové semeno, semeno lnu, textilní výrobky, jedlé ořechy.

Transformační a rozvojová spolupráce

Moldavsko patří mezi deset prioritních zemí české transformační spolupráce. V roce 2010 byly v Moldavsku realizovány čtyři projekty zaměřené na zapojení mládeže do politiky, na podporu rozvoje občanské společnosti ve vybraných regionech, na přenos českého know-how v oblasti inovací a na posilování občanské společnosti v Podněstří. Česká republika také podpořila zvláštním příspěvkem projekt *Moldova Fair*, jehož cílem je posílit spolupráci moldavských nevládních organizací z obou břehů Dněstru s evropskými partnery.

Moldavsko rovněž patří mezi prioritní země české rozvojové spolupráce, je jednou z pěti programových zemí. V roce 2010 probíhalo a bylo zahájeno třináct projektů rozvojové spolupráce České republiky v oblastech ochrany životního prostředí, sociální infrastruktury a služeb, podpory kapacit státní správy v oblasti reintegrace migrantů, vzdělávání a zemědělství. Kromě toho Česká republika podpořila několik tzv. malých lokálních rozvojových projektů. Z hlediska objemu vynaložených prostředků byly největšími projekty v tomto roce: vytváření varovného povodňového a monitorovacího systému na řece Prut, průzkum a sanace lokalit znečištěných ropnými látkami v obcích Lunga a Mărculești, obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Nisporeni a agrotechnická opatření při řešení problémů sucha.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Moldavské republiky o spolupráci v oblasti školství, kultury, mládeže a sportu, Kišiněv, 30. 9. 2010.

Kulturní vztahy

Nejvýznamnějšími akcemi v oblasti kultury byly akce u příležitosti oslav Dne Evropy 15. 5. 2010 (fotografická výstava o České republice, koncert Cimbálové muziky P. Růžičky a otevření české posluchárny na univerzitě Universitatea Liberă Internațională din Moldova (ULIM). Univerzita ULIM dne 14. 5. 2010 podepsala Memorandum o spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Kišiněvě a na jeho základě byly zahájeny volné kurzy češtiny. U příležitosti 50. narozenin českého výtvarníka moldavského původu T. Buzu se konala jeho výstava. T. Buzu byl v roce 2010 vyhlášen kulturní osobností Moldavska.

Rusko

(Ruská federace)

Návštěvy představitelů České republiky

- 9. 5. 2010 – účast prezidenta republiky V. Klause na oslavách konce 2. světové války v Moskvě;
- 16. – 18. 6. 2010 – návštěva předsedy Senátu Parlamentu České republiky P. Sobotky v Kazani, Uljanovsku a Moskvě;
- 18. – 19. 10. 2010 – 6. zasedání česko–ruské Mezivládní komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědecko–technickou spolupráci v Moskvě (českou delegaci vedl ministr průmyslu a obchodu M. Kocourek, který se sešel s místopředsedou vlády A. Žukovem);
- 11. – 12. 11. 2010 – soukromá cesta prezidenta republiky V. Klause na konferenci v Moskvě na pozvání Alfa–Bank.

Návštěvy představitelů Ruské federace

- 7. – 8. 4. 2010 – setkání prezidenta republiky V. Klause s prezidentem D. Medveděvem na okraj summitu RF – USA;
- 26. 8. 2010 – návštěva náčelníka Generálního štábu – 1. náměstka ministra obrany N. Makarova (jednání se zástupci MO ČR);
- 8. 10. 2010 – konzultace prvního náměstka ministra zahraničních věcí J. Schneidera s náměstkem ministra zahraničních věcí Ruské federace V. Titovem.

Jiná jednání

- 23. 9. 2010 – setkání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s ministrem zahraničních věcí S. Lavrovem na okraj zasedání Valného shromáždění OSN v New Yorku.

Vzájemné ekonomické vztahy

Ruská federace je i nadále jedním z klíčových obchodních partnerů České republiky. Z hlediska dosaženého obratu zastávala v roce 2010 osmé místo. Z hlediska celkového českého dovozu se posunula z pátého na čtvrté místo, z hlediska vývozu se Ruská federace posunula z dvanácté na devátou příčku. S Ruskem má Česká republika druhý největší deficit obchodní bilance (po Číně).

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Ruskem o 29,52 % ze 152 222 mil. Kč v roce 2009 na 197 162 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 35,8 % (2009: 49 618 mil. Kč, 2010: 67 405 mil. Kč), dovoz vzrostl o 26,46 % (2009: 102 604 mil. Kč, 2010: 129 757 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 62 352 mil. Kč.

V září 2010 se v Moskvě uskutečnilo zasedání Mezivládní komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědeckotechnickou spolupráci, která definovala hlavní směry budoucího rozvoje bilaterálních hospodářských vztahů.

Hlavní vývozní komodity České republiky: silniční vozidla (včetně dílů a příslušenství motorových vozidel), kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat, stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, různé průmyslové výrobky (zejm. dětské potřeby, hračky, hry, sportovní zboží a tiskoviny), léčiva a farmaceutické výrobky, stroje a zařízení k výrobě energie, strojní zařízení pro strojírenství, metalurgii, stavebnictví a zemědělství, plastické hmoty v neprvotních formách (zejm. plastické trubky, potrubí, hadice), ostatní dopravní a přepravní prostředky (zejm. letadla).

Hlavní dovozní komodity České republiky: zemní plyn, ropa, stroje a zařízení k výrobě energie, železo a ocel, rudy kovů a kovový odpad, anorganické chemikálie, surový kaučuk, neželezné kovy, výrobky z pryže, uhlí, koks a brikety.

Kulturní vztahy

Za prezentaci české kultury v Moskvě zodpovídá České centrum, které v rámci svých možností působí také ve vzdálenějších regionech (Nižní Novgorod, Tver, Kaliningrad aj.). Významnou měrou k propagaci české kultury přispěly v loňském roce generální konzuláty ČR v Sankt Petěrburku a v Jekatěrinburgu, které zčásti čerpají z nabídky Českého centra.

Program kulturních aktivit v daném teritoriu, které má v kulturní oblasti výrazná specifika, zahrnoval všechny druhy umění (výtvarné a fotografické výstavy, hudební a divadelní produkce, filmové projekce, literární večery aj.) i různé formáty akcí (od intimního posezení s významnou osobností po rozsáhlé festivaly a projekty zahrnující více žánrů).

Mezi nejvýznamnější akce patřila česká účast na moskevském knižním veletrhu umělecké literatury *Non/fiction 2010*, mimo jiné i díky rozsáhlému doprovodnému programu, připravovanému za podpory Ministerstva kultury České republiky.

Mimořádně významným kulturním počinem bylo hostování baletu Národního divadla v říjnu v Sankt Petěrburku s inscenací *Sólo pro tři* (choreografie P. Zuska, umělecký šéf baletu ND).

K úspěšnému roku prezentace české kultury v ruských regionech přispěla rovněž zářijová série kulturních a prezentačních akcí v Jekatěrinburgu, během nichž bylo slavnostně otevřeno Centrum českého jazyka a literatury v knihovně V. G. Bělinského. Otevření Centra je klíčovou událostí na podporu výuky češtiny v Jekatěrinburgu a celé Sverdlovské oblasti.

Ukrajina

Návštěvy představitelů České republiky

- 7. 3. 2010 – účast delegace ministerstva obrany na oslavách výročí bitvy u Sokolova;
- 26. – 28. 4. 2010 – účast senátora A. Vondry a velvyslance se zvláštním posláním pro energetickou bezpečnost V. Bartušky na konferenci Ukrajina–Evropa;
- 28. – 30. 11. 2010 – oficiální návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga v Kyjevě a v Autonomní republice Krym.

Návštěvy představitelů Ukrajiny

- 23. – 24. 9. 2010 – účast delegace Ukrajiny na čtvrtém zasedání Česko–ukrajinské mezivládní komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědecko–technickou spolupráci.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky s Ukrajinou o 51,26 % z 25 338 mil. Kč v roce 2009 na 38 326 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 25,27 % (2009: 14 250 mil. Kč, 2010: 17 851 mil. Kč), dovoz vzrostl o 59,24 % (2009: 12 858 mil. Kč, 2010: 20 475 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 2 624 mil. Kč.

Ve dnech 23. – 24. 9. 2010 proběhlo v Praze 4. zasedání česko–ukrajinské Smíšené komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědecko–technickou spolupráci.

Hlavní vývozní komodity České republiky: karoserie a další součásti a příslušenství motorových vozidel, chemické výrobky, např. polyetylén, polyvinylchlorid, barviva, letadla, telefonní přístroje, kotle a tělesa pro ústřední topení, ohřívače vody, motorová vozidla k dopravě osob, elektrické přístroje, izolované dráty, kabely a ostatní elektrické vodiče, ocelové konstrukce, potravinářské výrobky, např. kávové koncentráty, léčiva.

Hlavní dovozní komodity České republiky: železná ruda a její koncentráty, aglomeráty železné rudy, polotovary ze železa a oceli, minerální dehty, ploché válcované výrobky ze železa, izolované dráty, kabely a ostatní elektrické vodiče, koks, feroslitiny, rudy a koncentráty molybdenu, niobu, tantalu, titanu, potravinářské oleje, hliník a slitiny hliníku.

Transformační spolupráce

Česká republika zaměřuje projekty transformační spolupráce na posilování dobrého vládnutí a evropské orientace Ukrajiny a na předávání zkušeností českých institucí. Transformační projekty,

kteřé v roce 2010 podpořilo Ministerstvo zahraničních věcí ČR částkou 3,13 mil. Kč, byly zaměřeny na rozvoj občanské výuky v Ukrajině, budování profesionální protikorupční nevládní organizace, předávání zkušeností z České republiky při plánování udržitelného rozvoje venkovských oblastí a posilování schopností iniciativních skupin na Krymu, včetně mikrograntů.

Zahraniční rozvojová spolupráce

Na počátku listopadu byl úspěšně završen rozvojový projekt v oblasti inventarizace lesních ekosystémů. Z prostředků Česko–polského fóra bylo podporováno značení turistických tras na západní Ukrajině. Ve spolupráci se samosprávou v Bachčysaraji byl připraven projekt s podobnou náplní pro rok 2011.

Kulturní vztahy

České centrum v Kyjevě se zaměřilo především na prezentaci současného českého hraného a dokumentárního filmu. V rámci 7. ročníku Mezinárodního festivalu o lidských právech Docudays byl prezentován film H. Třeštíkové *René*. Na Festivalu evropského filmu byl promítán film V. Marhoula *Tobruk*. V listopadu proběhla retrospektiva filmů V. Chytilové. S ohlasem se dále setkal koncert kytaristy Š. Raka.

Generální konzulát ČR ve Lvově v roce 2010 na západní Ukrajině uspořádal nebo se podílel na realizaci širokého spektra kulturních a propagačních akcí – od filmových projekcí přes výstavy (fotografické, výtvarné, životopisné, literární aj.), koncerty, přednášky až po kulinářské prezentace. Oslavy *Dne Evropy* ve Lvově, Užhorodě a centru volyňských Čechů Dubně doprovodila atraktivní multimediální expozice pro děti *Evropské pexeso*.

Nejrozsáhlejším projektem byly *Dny České republiky* ve Lvově (od poloviny září do konce října 2010). V Užhorodě pak celoročním aktivitám generálního konzulátu dominovala výstava a konference ke 160. výročí narození T. G. Masaryka (prosinec 2010).

Generální konzulát České republiky v Doněcku pokrýval svými akcemi Donbas, Charkovskou oblast a Autonomní republiku Krym. Kulturní akce generálního konzulátu v Doněcku byly směřovány i na podporu činnosti krajanských spolků a v řadě případů byly připravovány za jejich účasti.

5. Vztahy České republiky se zeměmi jihovýchodní Evropy

Státy jihovýchodní Evropy zůstávají nadále významnými partnery České republiky. Se zeměmi regionu, které již jsou členy Evropské unie – Bulharsko, Rumunsko, Kypr a Řecko – Česká republika pokračovala v posilování spolupráce jak v unijních, tak bilaterálních otázkách. Česká republika podporuje Bulharsko a Rumunsko ve snaze vstoupit do schengenského prostoru, po splnění technických podmínek.

Česká zahraniční politika k neunijním zemím jihovýchodní Evropy byla vedena snahou o podporu stabilizace, rozvoje demokracie a upevňování právního státu, realizaci hospodářských

a sociálních reforem, posílení mezilidských kontaktů, a to jak na unijní úrovni, tak bilaterálně. Podařilo se dosáhnout zrušení vízové povinnosti pro občany Albánie a Bosny a Hercegoviny při cestách do EU kratších než 90 dnů. Při této příležitosti 1. místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí K. Schwarzenberg přijal v prosinci 2010 početnou skupinu studentů z Bosny a Hercegoviny v Praze. Vízová povinnost do EU nyní platí už jen pro občany Kosova.

Česká republika nadále podporuje země regionu v jejich aspiraci na členství v NATO.

Neunijní země jihovýchodní Evropy patří mezi významné příjemce české rozvojové a transformační pomoci. V roce 2010 bylo na projekty v regionu vynaloženo přes 100 mil. Kč. Na českých vysokých školách studuje díky vládním stipendiím přes 80 mladých lidí z regionu. Česká republika se podílí na twinningových projektech Evropské unie a po bilaterální linii poskytuje zemím své zkušenosti z příprav na členství v Unii. Česká republika se snaží o lepší zapojení svých subjektů do unijních projektů financovaných z kapitoly Nástroje předvstupní pomoci.

Ve svých dvoustranných vztazích se státy regionu Česká republika usilovala o jejich všestranný rozvoj. k tomu přispívá jak rozšiřování smluvního rámce, tak další intenzifikace kulturní výměny. Neopominutelnou součástí zahraniční politiky představovaly úzké kontakty s českými kraji a sdruženími přátel České republiky.

I přes mírný pokles region nadále představoval nejvyhledávanější destinaci českých turistů směřujících za rekreací k moři.

Albánie

(Albánská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 30. – 31. 3. 2010 – návštěva delegace předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky M. Vlčka.

Návštěvy představitelů Albánie

- 30. 11. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a ministra hospodářství, průmyslu a energetiky I. Mety.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky a Albánie o 60,1 % z 592 mil. Kč v roce 2009 na 948 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 13,7 % (2009: 549 mil. Kč, 2010: 624 mil. Kč), dovoz vzrostl o 771,4 % (2009: 42 mil. Kč, 2010: 324 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 300 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: organické detergenty s aktivním povrchem, motorová vozidla k dopravě osob, osobní motorová vozidla pro veřejnou dopravu, pokojové stolní

hry (automaty), zařízení k automatickému zpracování dat, slad včetně sladové mouky, články (baterie) a elektrické akumulátory, telefonní a ostatní přístroje k vysílání a přijímání hlasu, dat, umělá střeva, motorová vozidla k dopravě zboží, roury, trubky a duté profily, polyvinilchlorid.

Hlavní dovozní komodity České republiky: energie elektrická, ostatní obuv se svrškem z kůže, rostliny k výrobě voňavek a léčiv, ovoce čerstvé nebo sušené.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

V roce 2010 byl v rámci bilaterálních a trilaterálních dotačních titulů pro Albánii schválen projekt *Budování národní platformy neziskových organizací zaměřených na zdravotní a sociální péči v Albánii*. V rámci tzv. malých lokálních projektů probíhaly tři projekty na podporu vzdělávání a zdravotní péče s celkovým rozpočtem 625 000 Kč.

Dále byla ukončena druhá fáze projektu *Implementace nových technologií na ochranu životního prostředí v ropném průmyslu v regionu Kučova*.

V souvislosti s rozsáhlými prosincovými povodněmi – zejména na severu Albánie – bylo poskytnuto na základě rozhodnutí vlády České republiky v rámci humanitární pomoci dvanáct velkokapacitních stanů s příslušenstvím.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Protokol mezi Českou republikou a Albánskou republikou o změně Dohody mezi Českou republikou a Albánskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic, Praha, 8. 10. 2010;
- Protokol o ekonomické spolupráci České republiky a Albánské republiky v sektorech energetiky, těžby, investic, infrastruktury a technologií na ochranu životního prostředí, Praha, 8. 10. 2010.

Kulturní vztahy

V roce 2010 se spolupráce odehrávala zejména v oblasti filmového umění – v červnu čeští filmaři natáčeli dokument o Albánii, v srpnu se účastnil MFF v Durresu filmový režisér M. Šmídmajer a filmoví dokumentaristé přijeli v říjnu na V. ročník MFDF v Tiraně. Pod titulem *Pozdrav z Plzně* proběhla výstava plzeňských výtvarníků v Tiraně (září/říjen 2010). Úspěch zaznamenali čeští zpěváci na festivalu evropského chórového zpěvu v říjnu 2010.

Bosna a Hercegovina

Návštěvy představitelů České republiky

- 16. – 19. 5. 2010 – pracovní návštěva Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu Parlamentu České republiky;

- 11. 7. 2010 – účast 1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu České republiky A. Gajdůškové na vzpomínkovém aktu u příležitosti 15. výročí genocidy ve Srebrenici.

Návštěvy představitelů Bosny a Hercegoviny

- 25. – 27. 1 2010 – pracovní návštěva ministra obrany S. Cikotiče;
- 5. 2. 2010 – návštěva předsedy Poslanecké sněmovny parlamentu Bosny a Hercegoviny M. Živkoviće;
- 17. – 18. 3. 2010 – návštěva ministra zahraničního obchodu a ekonomických vztahů M. Zirojeviće.

Jiná jednání

- 2. 6. 2010 – účast místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta na konferenci *EU – západní Balkán*.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Bosny a Hercegoviny o 10,2 % z 3 688 mil. Kč v roce 2009 na 4 065 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 6,1 % (2009: 2 928 mil. Kč, 2010: 3 107 mil. Kč), dovoz vzrostl o 26,05 % (2009: 760 mil. Kč, 2010: 958 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 2 149 mil. Kč.

Hlavní vývozní položky České republiky: osobní automobily, uhlí, mýdla, čisticí prostředky, elektromotory papír sběrový, ocelové profily a bavlněné tkaniny.

Hlavní dovozní položky České republiky: elektrická energie, železná ruda, díly motorových vozidel, obuv hliník a chemické výrobky.

Zahraníční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

I po schválení nové Strategie zahraniční rozvojové spolupráce České republiky v roce 2010 zůstává Bosna a Hercegovina jednou z prioritních zemí české rozvojové spolupráce.

V průběhu roku 2010 byla dokončena realizace šesti dlouhodobých projektů v oblasti zemědělství, zdravotnictví, energetiky a ekologie. Zároveň probíhal projekt opravy a modernizace tramvají pro hlavní město Sarajevo, který by měl být dokončen v průběhu roku 2011. Dále bylo v roce 2010 úspěšně realizováno osm tzv. malých lokálních projektů.

V Bosně a Hercegovině rovněž proběhla identifikační mise České rozvojové agentury, která podpořila realizaci dvou projektů v obcích Zvornik a Tuzla. Projekty poběží do roku 2013.

Samostatným příspěvkem k rozvoji Bosny a Hercegoviny byl projekt odminování v obci Lopare, provedený organizací ITF.

I nadále zůstává významnou součástí rozvojové spolupráce systém vládních a univerzitních stipendií, díky němuž může v České republice každoročně studovat několik desítek vysokoškolských studentů z Bosny a Hercegoviny.

Dne 30. 12. 2010 předal velvyslanec České republiky v Bosně a Hercegovině představitelům Ministerstva bezpečnosti Bosny a Hercegoviny humanitární pomoc v hodnotě téměř 1,2 mil. Kč pro obyvatele území zasažených prosincovými záplavami.

Transformační spolupráce

V listopadu 2010 byly dokončeny dva jednorroční projekty transformační spolupráce, jejichž cíli byly posilování kapacit bosenskohercegovských neziskových organizací a podpora rozvoje občanské společnosti. Nositelem jednoho byla česká nezisková organizace La Strada a zaměřen byl na oblast boje proti obchodování s lidmi. Druhý projekt, jenž se soustředil na romskou komunitu, realizovala česká nezisková organizace Slovo 21. Bosna a Hercegovina i nadále zůstává jednou z prioritních zemí transformační spolupráce České republiky.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Mezirezortní dohoda o spolupráci Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky a Ministerstva zahraničního obchodu a ekonomických vztahů Bosny a Hercegoviny, Praha, 18. 3. 2010;
- Bilaterální dohoda o ochraně utajovaných skutečností, Sarajevo, 28. 4. 2010.

Kulturní vztahy

V kulturní oblasti Velvyslanectví ČR v Sarajevu pokračovalo v tradičních projektech, jako jsou Týden českého filmu, účast na Mezinárodním festivalu turistických a ekologických filmů Jahorinafest 2010, putovní výstavy fotografií (*Praha, město hudby J. Všetěčky, Bosna 1905 R. B. Dvořáka*), jakož i v pravidelném promítání filmů pro krajanů a studenty českého jazyka.

Zároveň však s úspěchem vyzkoušelo i zapojení se do projektů nových, a to účastí na 9. ročníku Mezinárodního setkání poezie v Sarajevu, v rámci něhož byla představena poprvé i česká poezie (P. Hruška). Pro dětské publikum velvyslanectví zorganizovalo několik představení loutkového divadla (Naivní divadlo Liberec).

Intenzivní, týdenní prezentace české kultury proběhla v rámci doprovodného kulturního programu *Kulturní dny města Prahy v Sarajevu*, pořádaného ve spolupráci pražského Studia Saga, úřadu primátora Sarajeva a velvyslanectví u příležitosti návštěvy delegace hl.m. Prahy v Sarajevu. Přehlídka zahrnovala koncert klasické hudby (Virtuosi di Praga), pouliční performance, promítání filmů, divadelní představení (La Putyka) a výstavu fotografií (J. Všetěčka).

Bulharsko

(Bulharská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 16. – 18. 11. 2010 – návštěva předsedkyně Nejvyššího soudu I. Brožové.

Návštěvy představitelů Bulharské republiky

- 8. 4. 2010 – návštěva předsedy vlády B. Borisova u příležitosti podpisu smlouvy START; na okraj bilaterální jednání ministrů zahraničních věcí J. Kohouta a N. Mladenova;
- 22. 5. 2010 – návštěva předsedkyně Národního shromáždění C. Cačevy u příležitosti dne sv. Cyrila a Metoděje;
- 18. – 19. 10. 2010 – pracovní návštěva ministra zahraničních věcí N. Mladenova.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu České republiky a Bulharska o 5,6 % z 12 489 mil. Kč v roce 2009 na 13 187 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 0,3 % (2009: 9 790 mil. Kč, 2010: 9 829 mil. Kč), dovoz vzrostl o 24,5 % (2009: 2 699 mil. Kč, 2010: 3 359 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 6 470 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, dopravní kontejnery, léčiva, česaná vlna, tiskařské stroje, zařízení k automatickému zpracování dat, výrobky ze železa nebo oceli, elektrické stroje a přístroje (včetně baterií, akumulátorů a přístrojů ke spínání elektrických obvodů), mléko, smetana a mléčné výrobky, polyetylen, izolované dráty a kabely, plastová potrubí a hadice, telefonní přístroje a telekomunikační zařízení.

Hlavní dovozní komodity České republiky: měď, tělesa ústředního topení, prostředky k rozvodu elektrické energie, hliník, elektrické spínače, skleněné zboží, obuv, pekařské výrobky, oděvy a prádlo, měřicí přístroje, zelenina, elektrické motory a generátory, alkoholické nápoje.

Kulturní vztahy

U příležitosti 90. výročí navázání diplomatických styků mezi tehdejším Československem a Bulharskem uspořádalo Velvyslanectví České republiky v Sofii dne 12. 9. 2010 slavnostní koncert Pražské komorní filharmonie a sofijského Nového symfonického orchestru pod vedením velvyslance M. Klepetka. V Českém centru v Sofii se 2. 11. 2010 uskutečnila pod patronátem velvyslanectví České republiky a Slovenské republiky slavnostní vernisáž dokumentární výstavy, která předtím v říjnu proběhla na Ministerstvu zahraničních věcí ČR v Praze.

Největším výstavním projektem roku 2010 byla podzimní výstava *České ateliérové sklo*, kterou České centrum připravilo ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým muzeem v Praze, Kulturním institutem MZV Bulharska a Galerií Altera. Na výstavě byly k vidění skleněné plastiky tří generací českých sklářských umělců v čele s prof. S. Libenským.

U příležitosti 100. výročí narození K. Zemana představilo České centrum ve spolupráci s Bulharskou národní filmotékou přehlídku nejznámějších Zemanových filmů v sofijském kině Odeon (*Cesta do pravěku, Vynález zkázy, Ukradená vzducholoď, Baron Prášil a Čarodějův učeň*). V Českém centru byla k vidění výstava snímků ze Zemanových filmů připravená Filmových festivalem pro děti a mládež ve Zlíně.

České centrum uvedlo v rámci březnového Sofia Film Fest osm dokumentárních filmů z cyklu *Soukromé století* režiséra J. Šikla. Představen byl i nejúspěšnější snímek roku *Protector* (režie M. Najbrt).

Černá hora

Návštěvy představitelů České republiky

- 2. – 4. 6. 2010 – pracovní návštěva ministra financí E. Janoty.

Jiná jednání

- 14. – 15. 6. 2010 – účast náměstka ministra zahraničních věcí V. Galušky na ministerském zasedání Středoevropské iniciativy (SEI);
- 28. 10. 2010 – účast náměstka ministra průmyslu a obchodu M. Hovorky na zasedání ministrů hospodářství SEI.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Černé Hory o 13,6 % z 323 mil. Kč v roce 2009 na 367 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 13 % (2009: 298 mil. Kč, 2010: 337 mil. Kč), dovoz vzrostl o 2,0 % (2009: 25 mil. Kč, 2010: 30 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 307 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, čisticí prostředky, videofonické přístroje a smola a koks.

Hlavní dovozní komodity České republiky: měděný odpad a šrot, elektrická energie a osobní automobily.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Smlouva CEEPUS III podepsaná na úrovni náměstkyně ministra školství, mládeže a tělovýchovy E. Bartoňové s černohorským partnerem; Podgorica, 26. 3. 2010;
- Mezivládní smlouva o výměně a vzájemné ochraně utajovaných informací, Podgorica, 29. 4. 2010;
- Dohoda mezi vládou Černé Hory a vládou České republiky o změnách a doplňcích Dohody mezi svazovou vládou Svazové republiky Jugoslávie a vládou České republiky o reciproční podpoře a ochraně investic, Podgorica, 3. 6. 2010.

Humanitární pomoc

Humanitární pomoc vlády České republiky na odstranění škod povodní ve výši 2,6 mil. Kč, zorganizovaná společně s Nadací Člověk v tísni, byla oficiálně předána černohorské straně dne 13. 12. 2010.

Chorvatsko

(Chorvatská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 28. – 30. 3. 2010 – oficiální návštěva předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky M. Vlčka s doprovodem;
- 18. – 20. 11. 2010 – pracovní návštěva ministra spravedlnosti J. Pospíšila.

Návštěvy představitelů Chorvatské republiky

- 8. 4. 2010 – předsedkyně vlády J. Kosorová na pracovní návštěvě Prahy u příležitosti večere představitelů střeoevropských zemí s prezidentem Spojených států amerických B. Obamou.

Jiná jednání

- 23. 9. 2010 setkání prezidenta republiky V. Klause a prezidenta Chorvatska I. Josipoviće na okraj zasedání Valného shromáždění OSN v New Yorku.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Chorvatska o 3,2 % z 10.399 mil. Kč v roce 2009 na 10 731 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 1,8 % (2009: 8.379 mil. Kč, 2010 : 8 536 mil. Kč), dovoz vzrostl o 8,6 % (2009: 2.020 mil. Kč, 2010: 2 194 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 6 342 mil. Kč.

V červnu se v Záhřebu uskutečnilo jednání Smíšené česko–chorvatské komise o mezinárodní silniční dopravě.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, elektrická energie, plechy válcované za tepla a profily ze železa a nelegované oceli, čistící organické přípravky a detergenty, výpočetní technika, pruty ze železa a nelegované oceli, mléko a smetana, elektrické přístroje, bezešvé trubky a duté železné profily, extrakty, živá hospodářská zvířata, esence a koncentráty kávy a čaje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: cukr, elektrické transformátory, výrobky z hliníku, sedadla, polyacetyláty, polyestery a epoxidové pryskyřice, léky, výrobky z kůže a umělé kůže, čokoláda a potraviny obsahující čokoládu, ropné a plynové uhlovodíky, cigarety a tabákové výrobky, elektrická energie, hliník aj.

Kulturní vztahy

V dubnu se v Záhřebu uskutečnila vernisáž výstavy a koncert ke 200. výročí založení Pražské konzervatoře. Ve spolupráci s galerií Badrov byla v červnu uspořádána výstava fotografií *Provinční rekonstrukční tým ČR v Logaru, Afghánistán*. V říjnu proběhl v Záhřebu a Rijece tradiční Týden českého filmu. U příležitosti říjnové recepce ke státnímu svátku byla zahájena výstava České drahokamy.

Kosovo

(Republika Kosovo)

Návštěvy představitelů České republiky

- 30. 4. – 1. 5. 2010 – pracovní návštěva ředitele NBÚ D. Navrátila;
- 27. 9. 2010 – pracovní návštěva ministra obrany A. Vondry.

Návštěvy představitelů Republiky Kosovo

- 29. 9. – 1. 10. 2010 – pracovní návštěva ministra pro evropskou integraci B. Beqaje;
- 30. 9. – 1. 10. 2010 – účast ministra pro komunity a návraty S. Rašiče na 19. zasedání Mezinárodního řídicího výboru Dekády romské inkluze v Praze.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu České republiky a Kosova o 10,5 % z 392 mil. Kč v roce 2009 na 351 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 10,2 % (2009: 384 mil. Kč, 2010: 345 mil. Kč), dovoz poklesl o 25,0 % (2009: 8 mil. Kč, 2010: 6 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 339 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: chemické výrobky, čisticí prostředky, minerální oleje, dřevotřískové desky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: kakao a výrobky, palivo a oleje, kotle, hračky.

Rozvojová spolupráce

Kosovo patří mezi tzv. projektové priority české zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS). Projekty byly realizovány v oblastech smíšeného srbsko–albánského a aškalijsko–albánského osídlení a v místech, kde spolu žijí vyznavači všech tří nejsilnějších denominací Kosova (sunnitský islám, srbské pravoslaví, římské katolictví).

V roce 2010 bylo v rámci tzv. malých lokálních projektů realizováno pět projektů ve smíšených či většinou srbských municipalitách Viti/Vitina, Ranilug a Klokot–Vrbovac. V rámci projektů české zahraniční rozvojové spolupráce byly realizovány dva projekty v oblasti životního prostředí a vodohospodářství a tři projekty asistence kosovským nevidomým a neslyšícím. V oblasti spolupráce s mezinárodními organizacemi pak Česká republika přispívala na projekty v oblasti

zaměstnanosti (se Světovou bankou) a vzdělávání (s Mezinárodním civilním úřadem a s OBSE). Česká republika poskytla stipendia čtyřem kosovským studentům na českých vysokých školách.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Kosovo schválilo sukcesi do 15 smluv uzavřených mezi Českou republikou a Jugoslávií, resp. jejich předchůdci.

Kulturní vztahy

Bývalý český prezident V. Havel dne 21. 1. 2010 obdržel Zlatou medaili Ibrahima Rugovy za mír, demokracii a humanismus.

V říjnu 2010 s úspěchem vystoupilo Divadlo na tahu v přístinském Národním divadle v rámci festivalu KosovaInfest se souborem tří aktovek V. Havla pod názvem *Trojí svízel občana Vaňka – Vernisáž, Protest, Audience*. V rámci festivalu dokumentárních filmů Dokufest v Prizrenu byl promítán český film *Hranice*; v porotě Dokufestu zasedla K. Bartošová.

Kypr

(Kyperská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 18. – 22. 1. 2010 – návštěva Stálé komise pro rodinu a rovné příležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky;
- 28. 2. – 3. 3. 2010 – návštěva delegace Hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Kypru o 83 % z 1580 mil. Kč v roce 2009 na 2 898 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 97,9 % (2009: 1 093 mil. Kč, 2010: 2 164 mil. Kč), dovoz vzrostl o 50,7 % (2009: 487 mil. Kč, 2010: 734 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 430 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: stroje, elektrická zařízení, rádia a TV obecné kovy a výrobky z obecných kovů motorová vozidla a výrobky chemického průmyslu.

Hlavní dovozní komodity České republiky: výrobky chemického průmyslu stroje, elektrická zařízení, rádia a TV různé výroby a tradiční rostlinné produkty, léčiva.

Kulturní vztahy

Mezi nejvýznamnější kulturní akce pořádané v roce 2010 patřila únorová společná výstava grafik J. Slívy pod názvem *Jazz Café Prague* a kyperského malíře H. Tsangarise *My love to Cyprus*. Velký ohlas vzbudila rovněž výstava válečných plakátů pod názvem *Back them up*, organizovaná v dubnu v prostorách muzea Leventis v Nikósii ve spolupráci s Vojenským historickým institutem. V září se

v Nikósii uskutečnil jazzový koncert tria Martin Kratochvíl, pořádaný ve spolupráci s kyperskou univerzitou.

Makedonie / FYROM

(Bývalá jugoslávská republika Makedonie/FYROM)

Návštěvy představitelů České republiky

- 21. – 22. 6. 2010 – státní návštěva prezidenta republiky V. Klause.

Návštěvy představitelů Bývalé jugoslávské republiky Makedonie (FYROM)

- 8. – 10. 2. 2010 – oficiální návštěva předsedy vlády N. Gruevského.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Makedonie/FYROM o 20 % z 1 124 mil. Kč v roce 2009 na 1 349 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 16,7 % (2009: 826 mil. Kč, 2010: 963 mil. Kč), dovoz vzrostl o 62,2 % (2009: 238 mil. Kč, 2010: 386 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 577 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: motorová vozidla, traktory, reaktory, kotle, elektrické přístroje, čisticí a prací přípravky, sklo a skleněné výrobky, cukr a cukrovinky, potraviny živočišného původu, papír, karton, lepenka.

Hlavní dovozní komodity České republiky: železo a ocel, výrobky ze železa a oceli, nápoje, lihové tekutiny, tabák a tabákové výrobky, oděvy a oděvní doplňky, textilie pletené, dopravní zařízení, zelenina, ovoce, zinek a výrobky ze zinku.

Makedonie/FYROM se pohybuje mezi 65. a 70. místem v pořadí nejvýznamnějších obchodních partnerů České republiky.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Mezivládní dohoda o ekonomické a průmyslové spolupráci, Praha, 10. 2. 2010;
- Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Ministerstvem školství a vědy Makedonie/FYROM o spolupráci v oblasti vzdělávání, Skopje, 21. 6. 2010.

Kulturní vztahy

Vrcholem kulturní sezony 2010 bylo vystoupení V. Hudečka s pardubickým orchestrem Barocco Sempre Giovane na jubilejním Ochridském letním kulturním festivalu uskutečněné jako exkluzivní festivalový den České republiky. Při příležitosti 200. výročí narození K. H. Máchy podpořilo Velvyslanectví České republiky ve Skopje vydání prvního makedonského překladu básně *Máj*. Připomínkou 340. výročí úmrtí J. A. Komenského se ve 2. polovině roku 2010 stal věcný dar stejnojmenné základní školy ve Skopje, vybudované s československou pomocí po ničivém

zemětřesení v roce 1963. Soubor překladů českých dětských knih byl pořízen z fondu na podporu českého jazyka a literatury.

Silným segmentem je oblast vzdělávání zaměřeného na vysokoškolskou výuku jazyků. Na Univerzitě Cyrila a Metoděje ve Skopji působila lektorka českého jazyka a v České republice byl makedonský jazyk vyučován na Univerzitě Karlově v Praze a Masarykově univerzitě v Brně.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky poskytlo čtyři místa v letních školách českého jazyka a stejný počet studentů z České republiky byl pozván na prázdninové kurzy makedonštiny. V projektu vládních stipendií byla Makedonii/FYROM nabídnuta čtyři stipendia ke studiu na českých vysokých školách, zájem studentů z Makedonie/FYROM má však sestupnou tendenci.

Rumunsko

Návštěvy představitelů České republiky

- 1. – 4. 3. 2010 – návštěva delegace Výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vedené jeho místopředsedou poslancem D. Kafkou;
- 11. – 14. 6. 2010 – návštěva delegace Stálé komise pro krajany žijící v zahraničí Senátu Parlamentu České republiky u českých krajanů v rumunském Banátu.

Návštěvy představitelů Rumunska

- 12. 5. 2010 – pracovní návštěva státního tajemníka ministerstva zahraničních věcí B. Mazuru;
- 2. 11. 2010 – pracovní návštěva státního tajemníka ministerstva zahraničních věcí B. Aurescu.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Rumunska o 20,9 % z 34 517 mil. Kč v roce 2009 na 41 749 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 17,9 % (2009: 24 212 mil. Kč, 2010: 28 560 mil. Kč), dovoz vzrostl o 27,9 % (2009: 10 305 mil. Kč, 2010: 13 189 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 15 371 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: automobily pro přepravu osob, dráty, kabely a vodiče, součásti automobilů, kaučuk a výrobky z něj, pneumatiky a směsné nevulkanizované kaučuky, kotle k ústřednímu topení, zařízení k ochraně elektrických obvodů, plasty a plastové výrobky, železo a ocel a výrobky z nich, farmaceutické výrobky a povrchově aktivní čisticí prostředky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: dráty, kabely a vodiče, soupravy zapalovacích kabelů, dráty z hliníku a součásti automobilů, mobilní telefony, zařízení k ochraně elektrických

obvodů, rozvaděče a vypínače elektrických obvodů, kaučuk a výrobky z něj, pneumatiky, plastové výrobky a obuv.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o vzájemné ochraně vyměňovaných utajovaných informací, Bukurešť, 31. 3. 2010.

Kulturní vztahy

Prezentaci České republiky v kulturní oblasti zajišťovalo především České centrum Bukurešť, které v roce 2010 uspořádalo celkem 67 akcí. Mezi nejvýznamnější patří třetí ročník festivalu dokumentárních filmů s tematikou lidských práv *One World Romania*. Dětský folklorní soubor Dyjavánek ze Znojma vystoupil na recepci ke státnímu svátku České republiky a také na bohemistickém večeru, kterým byl slavnostně zahájen akademický rok 2010/2011 na katedře slovanských jazyků a literatur Bukurešťské univerzity a činnost nové rumunské bohemistické společnosti – Societas Romano-Bohemica (SRB).

V roce 2010 rumunská strana z finančních důvodů již podruhé neuspořádala plánované letní kurzy rumunského jazyka. Přesto byla jedna česká studentka přijata na letní kurz rumunštiny na základě dohody mezi rumunským Ministerstvem školství, výzkumu a mládeže a Univerzitou v Konstanci. Několikaměsíční studijní pobyty vysokoškolských studentů obou zemí i stáže akademických pracovníků probíhaly bez problémů. Místo lektora českého jazyka a literatury na Bukurešťské univerzitě bylo v roce 2010 personálně obměněno.

V roce 2010 pokračovala implementace Krajského vzdělávacího programu a výuky českého jazyka a literatury v zahraničí, v základních školách Svatá Helena, Gerník a Eibenthál vyučovali ve školním roce 2009/2010 tři učitelé vyslaní z České republiky. Pro školní rok 2010/2011 bylo jedno místo vyslaného učitele zrušeno. Krajané z Rumunska se účastnili jazykového kurzu češtiny v Dobrušce, jedna krajanek z Gerníku byla od září 2010 přijata na semestrální stipendijní studijní pobyt v Praze.

K rozvoji obchodní, ekonomické, kulturní a školské spolupráce přispívá nový Honorární konzulát České republiky, otevřený 14. 10. 2010 v Temešváru.

Řecko

(Řecká republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 10. – 11. 5. 2010 – Stálá delegace Parlamentu České republiky do Evropského shromáždění pro bezpečnost a obranu/Shromáždění ZEU na semináři k úloze evropských námořních sil.

Návštěvy představitelů Řecké republiky

- 19. 2. 2010 – návštěva alternujícího ministra zahraničních věcí D. Droutsase;

- 17. – 19. 9. 2010 – návštěva náčelníka Generálního štábu pozemních sil F. Fragkose.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu České republiky a Řecka o 2 % z 10 536 mil. Kč v roce 2009 na 10 333 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 10,9 % (2009: 7 831 mil. Kč, 2010: 6 984 mil. Kč), dovoz vzrostl o 23,8 % (2009: 2.705 mil. Kč, 2010: 3 348 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 3 636 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, monitory, projektory a televizní přijímače, zařízení k automatickému zpracování dat, oděvy a prádlo pánské, papír a lepenka, zařízení telekomunikační, příslušenství pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu, pneumatiky pryžové a duše, elektronky, rentgenky, diody, tranzistory apod., díly, hudební nástroje, dřevo jednoduše opracované, pražce železniční.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hliník, ovoce a ořechy čerstvé, sušené, léčiva, zelenina čerstvá, zmrazená i chlazená, ovoce konzervované, měď, tuky a oleje, tabák.

Kulturní vztahy

V oblasti školství a kultury se na základě Programu kulturní a školské spolupráce realizovala každoroční výměna účastníků letních jazykových kurzů, akademických pracovníků a studentů vysokých škol. Nový Program školské a kulturní spolupráce mezi Českou republikou a Řeckou republikou na období 2010 – 2013 byl podepsán v Praze 16. 11. 2010. Pokračoval dlouholetý řecký zájem o vysokoškolské studium v České republice, a to zejména na českých lékařských fakultách.

V průběhu roku 2010 Velvyslanectví České republiky v Athénách zorganizovalo řadu kulturních a vzdělávacích akcí, postihujících široké spektrum žánrů (hudba, výtvarné umění, literatura, film). Akce v tomto roce probíhaly především v hlavním městě a setkaly se s výrazným zájmem a pozitivním ohlasem u řecké odborné i laické veřejnosti. K významné kulturní prezentaci České republiky přispěla filmová přehlídka Dny soudobé české kinematografie v Athénách, uspořádaná Velvyslanectvím České republiky v Athénách v letním kině Řeckého filmového archivu (červen 2010). V rámci přehlídky byly uvedeny filmy *Pelíšky* (J. Hřebejk, 1999), *Želary* (O. Trojan, 2003), *Příběhy obyčejného šílenství* (P. Zelenka, 2005) a *Tajnosti* (A. Nellis, 2007).

Srbsko

(Srbská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 20. 1. 2010 – oficiální návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta;
- 4. 5. 2010 – oficiální návštěva ministra průmyslu a obchodu V. Tošovského;
- 11. – 13. 5. 2010 – pracovní návštěva ministra dopravy G. Slamečky;

- 14. 5. 2010 – oficiální návštěva ministra zemědělství J. Šebesty;
- 4. 6. 2010 – oficiální návštěva ministra financí E. Janoty;
- 26. 10. 2010 – oficiální návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga.

Návštěvy představitelů Srbské republiky

- 22. – 23. 2. 2010 – delegace Zahraničního výboru Parlamentu Srbské republiky vedená jeho předsedou D. Mičunovićem;
- 15. – 16. 11. 2010 – oficiální návštěva předsedy vlády M. Cvetkoviće, doprovázeného ministrem životního prostředí a územního plánování O. Dulićem a ministrem hornictví a energetiky P. Škundrićem;
- 17. 12. 2010 – pracovní návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra vnitra I. Dačiće.

Jiná jednání

- 24. 2. 2010 – jednání předsedů vlád J. Fischera a M. Cvetkoviće na energetickém summitu v Budapešti;
- 25. 9. 2010 – jednání prezidentů V. Klause a B. Tadiće a ministrů zahraničních věcí K. Schwarzenberga a V. Jeremiće na 65. zasedání VS OSN v New Yorku;
- 27. 9. 2010 – jednání náměstka pro evropské záležitosti Úřadu vlády M. Sedláčka a státního tajemníka Ministerstva zahraničních věcí M. Stefanoviće na okraj setkání k implementaci a financování Podunajské strategie (EUSDR).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Srbska o 22,4 % z 7 990 mil. Kč v roce 2009 na 9 780 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 24,6 % (2009 : 5 058 mil. Kč, 2010: 6 310 mil. Kč), dovoz vzrostl o 18,34 % (2009: 2 932 mil. Kč, 2010: 3 470 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 2 840 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: motorová vozidla, reaktory a kotle paliva a oleje a přístroje záznamu a reprodukce zvuku a obrazu, elektrifikace železnic a zabezpečovací technika.

Hlavní dovozní komodity České republiky: železo a ocel, kaučuk a paliva a oleje, pneumatiky na zemědělské stroje.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Srbsko patří k projektovým zemím zahraniční rozvojové spolupráce. Co se týká objemu finančních prostředků a množství realizovaných projektů, patří mezi její největší příjemce. V roce 2010 probíhala v Srbsku realizace 16 projektů v celkové výši 185,5 mil. Kč. Projekty směřují zejména do oblasti podpory podnikání, ochrany vod, úspor energie a zdravotnictví. Jsou dokončovány také

starší projekty zaměřené do dříve prioritních oblastí rozvoje průmyslu, ochrany životního prostředí a sociální oblasti. Součástí zahraniční rozvojové spolupráce jsou i tzv. malé lokální projekty zaměřené na konkrétní pomoc menšího rozsahu. V roce 2010 se v Srbsku realizovalo pět takových projektů ve výši 1,25 mil. Kč.

Česká republika poskytla Srbsku celkem osm vládních stipendií, šest v bakalářském studijním programu a dvě v magisterském.

Transformační spolupráce

Srbsko je jednou z prioritních zemí pro poskytování transformační spolupráce, tj. realizaci projektů, při kterých Česká republika čerpá z vlastních zkušeností s politickou, hospodářskou a politickou transformací a předává je příjemci. V roce 2010 probíhala realizace jednoho projektu ve výši 1,844 mil. Kč.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Protokol mezi vládou České republiky a vládou Republiky Srbsko k Dohodě o hospodářské spolupráci mezi vládou České republiky a Radou ministrů Srbska a Černé Hory, Bělehrad, 4. 5. 2010;
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Republiky Srbsko o změně Dohody mezi Vládou České republiky a Svazovou vládou SRJ o vzájemné podpoře a ochraně investic, Bělehrad, 4. 6. 2010;
- Dohoda o policejní spolupráci v boji proti trestné činnosti, Praha, 17. 12. 2010.

Kulturní vztahy

K nejúspěšnějším a nejvýznamnějším kulturním akcím, které byly uspořádány v roce 2010, patřilo červencové vystoupení českého varhaníka P. Kohouta na úvod jubilejního 10. ročníku mezinárodního varhanního festivalu *Dies organorum* v Bělehradě či vystoupení Národního divadla Marionet z Prahy v rámci festivalu BEMUS s představením *Don Giovanni*.

Cenná byla účast divadelního souboru Continuo na mezinárodním festivalu alternativního a nového divadla *INFANT* v Novém Sadu či vystoupení pražského divadla Letí, které svým představením *Immured* zahájilo mezinárodní festival *Europe in Belgrade – After the Fall*. Mezi úspěšné kulturní akce patřila dále slavnostní vernisáž výstavy srbského malíře P. Djakoviće, který vystudoval malířství na pražské Akademii výtvarných umění a v Praze od svých studií také žije. Hudební žánr byl zastoupen v roce 2010 účastí brněnské hudební skupiny Lesní zvěř, která vystoupila v rámci mezinárodního hudebního festivalu *Jazzire* v Subotici.

Turecko

(Turecká republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 2. – 5. 3. 2010 – návštěva delegace Výboru pro obranu a bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v čele s jeho předsedou F. Bublanem.

Návštěvy představitelů Turecka

- 17. 2. 2010 – politické konzultace ministerstev zahraničních věcí v Praze, turecká delegace vedená náměstkem ministra S. Yenelem, česká delegace náměstkem ministra V. Galuškou.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu České republiky a Turecka o 27,6 % z 30 167 mil. Kč v roce 2009 na 38 479 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 22,7 % (2009: 16 160 mil. Kč, 2010: 19 822 mil. Kč), dovoz vzrostl o 33,2 % (2009: 14 007 mil. Kč, 2010: 18 657 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 165 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: díly a příslušenství motorových vozidel, automobily osobní a jiná vozidla pro dopravu osob, kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat, elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, zařízení telekomunikační a příslušenství pro záznam a reprodukci zvuku a obrazu, železo a ocel, textilní příze a tkaniny, výrobky z pryže, zařízení k ohřevu a chlazení, čerpadla a dopravníky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: oděvní výrobky, prádlo a doplňky, automobily osobní a jiná vozidla pro dopravu osob, díly a příslušenství motorových vozidel, zařízení pro telekomunikace a příslušenství pro záznam a reprodukci zvuku a obrazu, potraviny.

Kulturní vztahy

V březnu proběhla v Edirne výstava *Czech Press Photo*. Na filmovém festivalu *Istanbul Documentary Days* se divákům představil snímek *Auto*Mat*, českého režiséra M. Marečka. Dne 26. 10. 2010 se v Hasköy Parku v Istanbulu v rámci akce *Istanbul, hlavní město kultury 2010* uskutečnilo slavnostní otevření projektu *Pebbles and Art*, do kterého také přispěla sochařka D. Šubrtová z VŠUP. Na oslavě státního svátku České republiky v Istanbulu zahráli čeští hudebníci T. Fialová a R. Patočka. V listopadu proběhla v Istanbulu výstava *Czech Press Photo 15 let*.

6. Vztahy České republiky se zeměmi Blízkého východu a severní Afriky

Česká republika pokračovala v roce 2010 v uskutečňování aktivní politiky vůči zemím Blízkého východu a severní Afriky jak na poli bilaterální spolupráce s jednotlivými státy regionu, tak prostřednictvím prosazování českých postojů a přístupů v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie.

Tato oblast má z hlediska České republiky význam jako partner pro obchodní výměnu, zdroj, případně i cíl investic a dodavatel energetických surovin, ale zejména jako soused EU, jehož stabilita, prosperita a bezkonfliktní vývoj jsou zásadní pro evropskou bezpečnost.

Konkrétním projevem aktivity ČR vůči Blízkému východu a severní Africe byla realizace několika návštěv ministra zahraničních věcí a dalších vysokých představitelů do států oblasti. Jejich důležitým cílem byla snaha podpořit zvýšení vzájemné obchodní výměny se zeměmi této části světa, která svým cca 2% podílem na celkovém obchodním obratu ČR zdaleka neodpovídá oboustrannému potenciálu. Pozornost byla zaměřena zejména na možnosti rozšíření ekonomické a případně vědeckotechnické spolupráce s Izraelem, Alžírskem, Egyptem, Irákem, Sýrií a některými státy Arabského poloostrova.

Česká republika trvale věnuje zvýšenou pozornost krizovým oblastem a zdrojům rizik v blízkovýchodním regionu. Čelné místo v tomto směru zaujímal i v roce 2010 Írán, jehož netransparentní jaderný program vzbuzoval trvalé znepokojení světového společenství a vedl k přijetí nových mezinárodních sankcí. ČR vedle toho upozorňovala i na potřebu zabývat se s obdobným důrazem otázkou lidských práv v Íránu.

Další oblastí zahraničněpolitického zájmu ČR byl pokračující izraelsko-palestinský, respektive izraelsko-arabský konflikt a stagnující mírový proces na Blízkém východě. Snaha ČR o dosažení pokroku v této oblasti se neprojevovala pouze v deklaratorní rovině během setkání s izraelskými a palestinskými představiteli na nejvyšší úrovni. Ve vztahu k Izraeli ČR podporovala jeho hlubší zapojení do spolupráce s EU v rámci Evropské sousedské politiky. Na Palestinská území směřovala konkrétní rozvojová pomoc ČR, jejímž cílem je přispět k vybudování infrastruktury pro fungování budoucího samostatného palestinského státu.

Česká republika se aktivně zapojila do práce mezinárodní skupiny Přátel Jemenu (*Friends of Yemen*), která se během svých setkání v roce 2010 zabývala možnostmi podpory mezinárodního společenství pro tuto zemi, trpící sociálními a ekonomickými problémy a vnitřními konflikty.

Alžírsko

(Alžírská demokratická a lidová republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 20. – 26. 3. 2010 – pracovní návštěva ministra průmyslu a obchodu ČR V. Tošovského a ministra zemědělství ČR J. Šebesty za doprovodu náměstků obou rezortů a za účasti delegace českých podnikatelů.

Jiná jednání

- 29. 11. 2010 – setkání prezidenta republiky V. Klause s prezidentem A. Bouteflikou na okraj summitu EU–Afrika (Tripolis, Libye).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Alžírskem o 10,4 % ze 3 233 mil. Kč v roce 2009 na 2 897 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 25 % (2009: 3 095 mil. Kč, 2010: 2 320 mil. Kč), dovoz vzrostl o 318 % (2009: 138 mil. Kč, 2010: 577 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 743 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: železné a ocelové tyče a pruty, osobní automobily, zařízení výpočetní techniky, civilní zbraně, pneumatiky, naftové motory, silniční válce, plynové turbíny, příslušenství tvářecích strojů, cukrovarnické stroje, soustruhy, letecké motory, přístroje, polyethylenové fólie, břitvy a holicí čepelky, skleněné cihly a netkané textilie.

Hlavní dovozní komodita České republiky: ropa.

Kulturní vztahy

V roce 2010 bylo realizováno několik kulturních akcí: koncert hudební skupiny Klarinet Faktory v rámci Evropského kulturního festivalu, koncert Dua Brikcius v rámci Mezinárodního festivalu symfonické hudby v Alžíru a účast spisovatelky T. Boučkové na setkání spisovatelů, organizovaném Delegací EU. Byla iniciována jednání o spolupráci české HAMU a jejího alžírského protějšku.

Bahrajn

(Království Bahrajn)

Návštěvy představitelů České republiky

- 18. – 19. 5. 2010 – konzultace náměstka ministra zahraničních věcí H. Kmoníčka s náměstkem ministra zahraničních věcí Bahrajnu Abdulláhem Abdullatífem Abdulláhem (Abdulla Abdullatif Abdulla) a otevření nového Honorárního konzulátu České republiky v Manámě.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Bahrajnem o 6,3 % ze 278 mil. Kč v roce 2009 na 261 mil. Kč v roce 2010. Vývoz přitom poklesl o 8,2 % (2009: 270 mil. Kč, 2010: 248 mil. Kč), ale naopak vzrostl dovoz (2009: 8 mil. Kč, 2010: 13 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 235 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: rozvaděče, svítidla, zařízení výpočetní techniky, osobní automobily, kompresory, skleněné rohože, cukr, sanitární keramika, plastové trubky, antény a stavební dřevo.

Hlavní dovozní komodity České republiky: feromangan, tvářený hliník a plastové sanitární výrobky.

Egypt

(Egyptská arabská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 7. – 9. 2. 2010 – pracovní návštěva prezidenta republiky V. Klause;
- 2. – 6. 3. 2010 – návštěva ministra dopravy G. Slamečky s podnikatelskou misí;
- 13. – 16. 3. 2010 – pracovní návštěva delegace Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu Parlamentu České republiky;
- 20. – 26. 3. 2010 – pracovní návštěva ministryně školství, mládeže a tělovýchovy M. Kopicové.

Jiná jednání

- 20. – 22. 2. 2010 – účast 1. místopředsedkyně Senátu A. Gajdůškové a místopředsedkyně Parlamentního shromáždění Rady Evropy, místopředsedkyně Výboru pro Evropské záležitosti a členky Stálé komise pro rovné příležitosti Poslanecké sněmovny A. Čurdové na regionální konferenci Unie pro Středomoří pod názvem *Women Parliamentarians as Active Agents of Change*; setkání s předsedou Poradního shromáždění Safwatem aš-Šarífem (Safwat El-Sherif).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Egyptem o 20 % ze 4 658 mil. Kč v roce 2009 na 5 590 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 22,2 % (2009: 3 956 mil. Kč, 2010: 4 834 mil. Kč), dovoz vzrostl o 7,7 % (2009: 702 mil. Kč, 2010: 756 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 4 078 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, stroje a průmyslová zařízení, zařízení výpočetní techniky, civilní zbraně, elektrická zařízení, skleněné zboží, kolejnice, tlakové nádoby, papír, přístroje, pneumatiky a antény.

Hlavní dovozní komodity České republiky: oděvy a prádlo, zelenina a ovoce, kabely a vodiče, bavlněná příze, polyesterové tkaniny, koberce, brzdy a surový hliník.

Rozvojová spolupráce

V rámci zahraniční rozvojové spolupráce poskytla ČR Egyptu pro akademický rok 2010/2011 čtyři vládní stipendia v magisterském a doktorském studijním programu.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Memorandum o porozumění, týkající se spolupráce v oblasti školství, vědy a výzkumu, 20. 3. 2010.

Kulturní vztahy

- únor 2010 – Český filmový festival v Káhiře; přehlídka módních kreací M. Drápalové v Káhiře; vystoupení Štěpán Markovič Quartet v Káhiře;
- březen až červen 2010 – výstava *Martin Roubík – architekt* v Asuánu; provedení *Stabat Mater* A. Dvořáka v Káhiře;
- květen 2010 – provedení *Mše D dur* A. Dvořáka v Káhiře; vystoupení I. Bittové v Káhiře;
- listopad 2010 – vystoupení H. Blochové v Káhiře; provedení výběru z české hudby (A. Dvořák, B. Smetana) v Káhiře;
- prosinec 2010 – výstava *Martin Roubík – architekt* v Alexandrii.

Irák

(Republika Irák)

Návštěvy představitelů České republiky

- 18. – 20. 10. 2010 – pracovní cesta náměstka ministra zahraničních věcí T. Duba do Regionu iráckého Kurdistánu. Hlavním cílem cesty byla podpora českých podnikatelů účastnících se Mezinárodního veletrhu v Erbilu. Náměstek T. Dub byl přijat nejvyššími představiteli iráckého Kurdistánu – prezidentem Kurdistánské regionální vlády (KRG, Kurdistan Regional Government) M. Barzáním (Massoud Barzani), předsedou vlády KRG B. Sálihem (Barham Saleh), předsedou parlamentu K. Kirkúkím (Kamal Kirkuki), ministrem zodpovědným za zahraniční vztahy F. M. Bakirem (Falah Mustafa Bakir) a řadou resortních ministrů KRG.

Návštěvy představitelů Republiky Irák

- květen 2010 – návštěva ministra municipalit a veřejných prací R. Gharíba (Riyadh Gharib).

Jiná jednání

- 24. 10. 2010 – jednání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí ČR K. Schwarzenberga s ministrem zahraničních věcí Iráku H. Zibárim (Hoshyar Zebari) na okraj zasedání Valného shromáždění OSN v New Yorku.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obrátu zahraničního obchodu ČR s Irákem o 2,1 % z 2 651 mil. Kč v roce 2009 na 2 594 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 2,3 % (2009: 2 651 mil. Kč, 2010: 2 589 mil. Kč), ale zároveň vzrostl dovoz (2009: 0,1 mil. Kč, 2010: 5 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 2 584 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: oděvy a prádlo, turbogenerátory, osobní automobily, elektrická zařízení, parní turbíny, tepelné výměníky, břitvy a holicí čepelky, čerpadla, železné a ocelové konstrukční prvky, stavební stroje, pistole, svítidla a vejce.

Hlavní dovozní komodita České republiky: trička.

Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

- 7. 3. 2010 – Česká republika vyslala do Iráku jedenáct českých diplomatů na pozorování iráckých parlamentních voleb;
- 10. – 18. 5. 2010 – stáž pro pět iráckých diplomatů na Diplomatické akademii MZV ČR v rámci naplňování memoranda o porozumění mezi ministerstvy zahraničních věcí ČR a Iráku.

V Iráku pokračovala v roce 2010 implementace víceletého transformačního projektu neziskové organizace Člověk v tísni, jehož cílem je podpora iráckého neziskového sektoru, zejména v oblasti jižního Iráku. V rámci programu, financovaného z rozpočtu Ministerstva vnitra ČR, zorganizovala Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) v České republice školení představitelů irácké státní správy, zaměřené na migrační otázky, problematiku ochrany státních hranic a činnost státní správy v této oblasti.

Česká republika finančně přispívá na vybrané projekty UNESCO v Iráku.

Kulturní vztahy

V Bagdádu a Erbilu byly uspořádány klavírní koncerty českých autorů, proběhly výstavy českého skla, českých rukopisů a legend českých hradů a zámků. Samostatná výstava fotografií v Plastic Arts Gallery v Bagdádu byla věnována 21. výročí listopadových událostí. Velvyslanectví ČR rovněž vydalo katalog fotografií z cesty českých cestovatelů Hanzelky a Zikmunda po Iráku a dárkový soubor pohlednic. Pro osiřelé děti byl uspořádán dětský den a vánoční koncert.

Írán

(Íránská islámská republika)

Jiná jednání

- 25. 9. 2010 – setkání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s ministrem zahraničních věcí M. Mottakím (Manouchehr Mottaki) na okraj Valného shromáždění OSN v New Yorku.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Íránem o 89,8 % z 2 035 mil. Kč v roce 2009 na 3 862 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 20,3 % (2009: 1 528 mil. Kč, 2010: 1 838 mil. Kč), dovoz vzrostl o 299,3 % (2009: 507 mil. Kč, 2010: 2 023 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –185 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: břitvy a holicí čepelky, stolní sklo, průmyslové stroje a zařízení, kulové ventily, elektrické motory a zařízení, nápravy železničních vozidel, toaletní a kosmetické přípravky, zubní kartáčky, farmaceutické látky, ocelové tyče a pruty, kaolin, obráběcí centra a tlakové nádoby.

Hlavní dovozní komodity České republiky: ropa, pistáciové ořechy, hrozinky a koberce.

Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Česká republika poskytla v listopadu 2010 prostřednictvím UNHCR (Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, *United Nations High Commissioner for Refugees*) příspěvek 3 mil. Kč na projekty určené na pomoc afghánským uprchlíkům v Íránu. Dále se realizoval malý lokální projekt ve výši 100 tis. Kč. Prostředky byly poskytnuty nevládní organizaci Society for protection of working and street children se sídlem v Teheránu za účelem pomoci škole Hesarak pro děti afghánských uprchlíků ve městě Karafy nedaleko Teheránu.

Kulturní vztahy

Účast na Týdnu evropského filmu ve dnech 22. – 27. 5. 2010 snímkem *Kdopak by se vlka bál* v režii M. Procházkové.

Izrael

(Stát Izrael)

Návštěvy představitelů České republiky

- 1. – 2. 2. 2010 – návštěva místopředsedy vlády a ministra obrany M. Bartáka, ministr vystoupil na Herzlijské bezpečnostní konferenci, jednal s místopředsedou vlády a ministrem obrany E. Barakem (Ehud Barak), místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí A. Libermanem (Avigdor Liberman);

- 26. – 27. 4. 2010 – návštěva ministryně zdravotnictví D. Juráskové;
- 4. – 6. 5. 2010 – návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta, jednal se svým protějškem A. Libermanem, prezidentem Š. Peresem (Shimon Peres) a předsedou vlády B. Netanjahuem (Benjamin Netanyahu);
- 1. – 4. 6. 2010 – návštěva předsedy Senátu Parlamentu České republiky P. Sobotky, jednal s předsedou Knesetu R. Rivlinem (Reuven Rivlin), prezidentem Š. Peresem a předsedou vlády B. Netanjahuem;
- 26. – 29. 6. 2010 – návštěva delegace senátorů z Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu Senátu Parlamentu České republiky, vedená J. Hajdou;
- 28. – 30. 6. 2010 – návštěva náměstka policejního prezidenta V. Čecha.

Návštěvy představitelů Izraele

- 20. 9. 2010 – návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí A. Libermana, jednal s 1. místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí K. Schwarzenbergem, předsedou vlády P. Nečasem, předsedou Senátu Parlamentu ČR P. Sobotkou, předsedkyní Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky M. Němcovou, ministrem obrany A. Vondrou.

Jiná jednání

- 12. 2010 – setkání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s místopředsedou vlády a ministrem pro strategické záležitosti M. Ya'alonem (Moshe Ya'alon) v Astaně, na okraj zasedání OBSE v Kazachstánu.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Izraelem o 45,3 % z 11.253 mil. Kč v roce 2009 na 16 356 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 66,5 % (2009: 6 971 mil. Kč, 2010: 11 604 mil. Kč), dovoz vzrostl o 11 % (2009: 4.282 mil. Kč, 2010: 4 752 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 6 852 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, zařízení výpočetní techniky, břitvy a holicí čepelky, elektrická a telekomunikační zařízení, polovodičová a optická média, přístroje, toaletní a kosmetické přípravky, prací prostředky, farmaceutické látky, papír, stavební stroje a kolejnice.

Hlavní dovozní komodity České republiky: léčiva, tištěné obvody, elektrická a telekomunikační zařízení, herbicidy a fungicidy, karbidové břitvy, zušlechtěné chemické prvky, lékařské nástroje a přístroje, plastové výrobky, papriky, zařízení výpočetní techniky, kosmetické přípravky a potravinové přípravky.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Memorandum o spolupráci mezi ministerstvy obrany, podepsané v únoru 2010 během návštěvy ministra obrany M. Bartáka.

Kulturní vztahy

V roce 2010 velvyslanectví v Tel Avivu uspořádalo následující kulturní akce:

- Taneční představení *Proměnná T. Lenerové – Einata Ganze*;
- Vzpomínkový večer v Den památky obětí holocaustu s „dívkami“ z terezínského pokoje č. 280;
- Izraelská premiéra divadelní hry *Hanin kufřík*;
- Účast na 13. mezinárodním studentském filmovém festivalu v Tel Avivu;
- Pravidelné diskusní panely *Czech the Issues* (A. B. Jehoshua, A. Lustig, M. Arens, atd.);
- Český filmový týden v Tel Avivu, Jeruzalémě, Haifě a Sderotu;
- *Meet the Czech Literature* – dva diskusní panely o české literatuře;
- Výstava J. Slívy a účast na mezinárodní soutěži v karikatuře;
- Koncert Sivan Rotem a Virtuosi di Praga;
- Oslavy výročí sametové revoluce (projekce dokumentu N. Dudinské *Holky z fildy*);
- Účast na Filmovém festivalu v Haifě.

Česká republika poskytla dar ve výši 1 mil. Kč izraelskému památníku, muzeu a vzdělávacímu centru terezínského ghetta Bejt Terezín.

Jemen

(Jemenská republika)

Jiná jednání

- 24. 9. 2010 – jednání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s ministrem zahraničních věcí Jemenu Abú Bakrem al–Kirbím (Abu Bakr Al–Qirbi) na okraj VS OSN v New Yorku;
- 24. 9. 2010 – účast 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga na ministerském zasedání skupiny Přátel Jemenu v New Yorku.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Jemenem o 48,3 % z 565 mil. Kč v roce 2009 na 838 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 48,2 % (2009: 565 mil. Kč, 2010:

837 mil. Kč) a dovoz vzrostl (2009: 0,02 mil. Kč, 2010: 0,5 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 837 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, civilní zbraně, naftové motory, letecké katapulty, zařízení výpočetní techniky, elektrická zařízení a antény.

Hlavní dovozní komodita České republiky: šrot drahých kovů.

Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Jemen patřil v letech 2006 – 2010 mezi osm prioritních zemí zahraniční rozvojové spolupráce České republiky. Spolupráce se zaměřila zejména na zaostalejší jih země a soustředila se na dva sektory – energetiku a vodu. V listopadu 2010 byl úspěšně ukončen projekt na rekonstrukci elektrárny al-Hiswa u Adenu (celkový rozpočet 49,0 mil. Kč.). Dokončeny byly rovněž tři víceleté rozvojové projekty: projekt na výstavbu úpravní vody v al-Mukalla (celkový rozpočet 6,0 mil. Kč), projekt na čištění odpadních vod v Ghail Bawazir (celkový rozpočet 9,7 mil. Kč) a projekt na nakládání s kaly ve městě Hadibo (celkový rozpočet 15,0 mil. Kč). Dále se za 891,0 tis. Kč prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Sanaá realizovaly tři malé lokální projekty: vybavení školy Salah al-Deen v oblasti Ibb, zakoupení sportovních potřeb a oděvů pro Svaz tělesně postižených sportovců v Sanaá a zakoupení zdravotnických potřeb a oděvů pro zdravotní centrum v Sanaá.

Pro akademický rok 2009/2010 bylo Jemenu přiděleno pět stipendijních míst v bakalářském/magisterském studijním programu, přičemž celkem zde v tomto akademickém roce studovalo 18 vládních stipendistů z Jemenu.

Jordánsko

(Jordánské hášimovské království)

Návštěvy představitelů České republiky

- 6. – 9. 3. 2010 – návštěva náměstka ministra obrany J. Fulíka;
- 20. – 24. 3. 2010 – delegace Ministerstva zemědělství ČR, vedená náměstkem ministra K. Turečkem;
- 11. – 15. 4. 2010 – návštěva Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Senátu ČR;
- 30. 5. – 1. 6. 2010 – oficiální návštěva předsedy Senátu ČR P. Sobotky.

Návštěvy představitelů Jordánska

- 3. – 7. 6. 2010 – návštěva vrchního velitele Jordánských královských vzdušných sil (Royal Jordanian Air Force, RJAF) genmjr. M. Habášne (Brigadier General Malek Al Habashneh);
- 22. – 25. 6. 2010 – návštěva ministra zemědělství S. Masrího (Said Masri).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Jordánskem o 172,2 % ze 495 mil. Kč v roce 2009 na 1 349 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 181,5 % (2009: 473 mil. Kč, 2010: 1 332 mil. Kč), dovoz poklesl o 25,8 % (2009: 22 mil. Kč, 2010: 17 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 315 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: části parních a plynových turbín, osobní automobily, rozvaděče, zařízení výpočetní techniky, kraftový papír, civilní zbraně, břitvy a holicí čepelky, tabákové stroje, kabely a vodiče, ocelové konstrukční prvky, cukr a přístroje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: melouny, kovová bižuterie, léčiva, tabák, koupelové a kosmetické přípravky.

Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Dne 25. 1. 2010 byl slavnostně předán projekt na recyklaci papíru v přírodní rezervaci Azraq (Azraq) v hodnotě 24 100 USD. Projekt byl připraven Velvyslanectvím ČR v Ammánu ve spolupráci s Královskou společností pro ochranu přírody (Royal Society for the Conservation of Nature, RSCN).

Dne 2. 3. 2010 byla uzavřena smlouva mezi Velvyslanectvím ČR a RSCN na společný projekt pro rok 2010, zaměřený na využití solární energie v rezervaci Dana a na podporu tamních řemesel. Projekt byl uveden do provozu k 31. 10. 2010.

Od dubna do srpna 2010 proběhla v Jordánsku odminovací mise AČR za účasti devíti ženijních expertů AČR se dvěma odminovacími tanky Božena 5. V jejím průběhu došlo k odminování a kontrole několika set hektarů minových polí při jordánské hranici s Izraelem.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Memorandum o porozumění o spolupráci v oblasti odminování mezi MO ČR a Národním centrem pro odminování a rehabilitaci (National Center for Demining and Rehabilitation, NCDR);
- Smlouva o výměně historické vojenské techniky mezi Vojenským historickým ústavem Praha a Královským tankovým muzeem (Royal Tank Museum);
- Plán dvoustranné spolupráce ministerstev obrany na rok 2010.

Kulturní vztahy

- 11. 3. 2010 se v Ammánu uskutečnil koncert Pražského komorního orchestru (Prague Chamber Orchestra);
- květen 2010 – výstava propagačních plakátů z druhé světové války *Back them up!* ze sbírek Vojenského historického ústavu Praha (Military History Institute);

- 2. 11. 2010 uspořádalo Velvyslanectví ČR ve spolupráci s Americkým centrem orientálních studií (American Center of Oriental Research, ACOR) v Ammánu večer A. Musila, věnovaný působení tohoto světově uznávaného českého orientalisty na Blízkém východě.

Kuvajt

(Kuvajtský stát)

Návštěvy představitelů České republiky

- 31. 10. – 2. 11. 2010 – státní návštěva prezidenta republiky V. Klause s chotí v doprovodu podnikatelské mise, organizované Svazem průmyslu a dopravy. Prezident republiky absolvoval jednání s nejvyššími ústavními činiteli: s emírem šejchem Sabáhem al-Ahmadem al-Džábirem as-Sabáhem (Sheikh Sabah Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabah), předsedou vlády šejchem Násirem al-Muhammadem al-Ahmadem al-Džábirem as-Sabáhem (Nasser Al-Mohammad Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabah), s předsedou Národního shromáždění Džásimem Muhammadem al-Kharáfím (Jassem Mohammed Al-Kharafi) a výkonným ředitelem Kuvajtské investiční agentury Fárúkem Bastakím (Farouk Bastaki). Prezident republiky během návštěvy otevřel podnikatelské fórum a v jeho přítomnosti byly podepsány tři bilaterální dohody.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Kuvajtem o 3,5 % z 805 mil. Kč v roce 2009 na 833 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 1 % (2009: 759 mil. Kč, 2010: 752 mil. Kč), dovoz vzrostl o 76,7 % (2009: 46 mil. Kč, 2010: 81 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 671 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení výpočetní techniky, filtrační zařízení na vzduch, cukr, elektrická zařízení, železné a ocelové roury, osobní automobily, lopatové nakladače, sýry, léčiva, pneumatiky a kompresory.

Hlavní dovozní komodity České republiky: diethylenglykol a polyethylen.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Protokol mezi Českou republikou a Státem Kuvajt o změnách Dohody mezi Českou republikou a Státem Kuvajt o podpoře a ochraně investic, 31. 10. 2010;
- Memorandum o porozumění o spolupráci mezi rezorty MZV při konání konzultací, 31. 10. 2010;
- Memorandum o porozumění mezi Svazem průmyslu a dopravy a Kuvajtskou obchodní a průmyslovou komorou, 31. 10. 2010.

Kulturní vztahy

Dne 31. 5. 2010 se uskutečnil koncert klasické barokní hudby v podání pianisty J. Klepáče a trumpetisty M. Zvolána. V akademickém roce 2009–2010 poskytl Kuvajt České republice dvě roční stipendia na studium arabského jazyka na Kuvajtské univerzitě.

Libanon

(Libanonská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 17. – 18. 2. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta;
- 16. – 19. 3. 2010 – návštěva delegace Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu Parlamentu ČR, vedená předsedou J. Dienstbierem;
- 19. – 21. 3. 2010 – návštěva ministra financí E. Janoty;
- 22. – 24. 9. 2010 – návštěva policejního prezidenta genmjr. O. Martinů.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Libanonem o 40,1 % z 712 mil. Kč v roce 2009 na 996 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 38,5 % (2009: 698 mil. Kč, 2010: 966 mil. Kč), dovoz vzrostl o 116,4 % (2009: 14 mil. Kč, 2010: 30 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 936 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: sušené mléko, zařízení výpočetní techniky, sýry, břitvy a holicí čepelky, stolní sklo, osobní automobily, papír, hovězí dobytek, lopatové nakladače, toaletní a kosmetické přípravky, oplatky, přístroje a zubní kartáčky.

Hlavní dovozní komodita České republiky: tabák.

Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Nabídku vládních stipendií využil jeden libanonský uchazeč.

Česká republika poskytla pravidelný roční příspěvek do všeobecného fondu agentury UNRWA ve výši 3 mil. Kč.

Příspěvek pro chod Zvláštního tribunálu pro Libanon ve výši 10 tis. USD.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Protokol k Dohodě o podpoře a ochraně investic mezi Českou republikou a Libanonskou republikou, který byl sjednán s ohledem na členství ČR v EU a slaďuje znění Dohody se závazky ČR podle komunitárního práva, Bejrút, 20. 3. 2010.

Kulturní vztahy

- 9. 5. 2010 vystoupila v Bejrútu houslistka a zpěvačka I. Bittová;
- 8. 10. 2010 uspořádalo Velvyslanectví ČR ve spolupráci s Libanonskou národní filharmonií koncert u příležitosti státního svátku ČR. Filharmonii řídil český dirigent J. Štván.

Libye

(Velká libyjská arabská lidová socialistická džamáhíríje)

Jiná jednání

- 28. – 30. 11. 2010 – prezident ČR V. Klaus se zúčastnil v čele české delegace 3. summitu EU-Afrika, v delegaci byli náměstek ministra zahraničních věcí T. Dub a náčelník Generálního štábu Armády ČR gen. V. Pícek.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Libyí o 74,9 % ze 3 319 mil. Kč v roce 2009 na 833 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 73 % (2009: 3 080 mil. Kč, 2010: 833 mil. Kč) a dovoz byl zanedbatelný (2009: 239 mil. Kč, 2010: 0,2 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 833 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: spodní prádlo, stolní sklo, porcelánové nádoby, stavební stroje, elektrická zařízení, pneumatiky, použité návěsové tahače, štětovnice, šrouby, svítidla, pektinové látky, přístroje, toaletní a kosmetické přípravky, břitvy a holicí čepelky.

Hlavní dovozní komodita České republiky: ropa.

Maroko

(Marocké království)

Návštěvy představitelů České republiky

- 17. – 19. 3. 2010 – pracovní návštěva ministra financí E. Janoty.

Jiná jednání

- 29. 11. 2010 – setkání prezidenta republiky V. Klause s předsedou vlády Abbásem al-Fásím (Abbas El Fassi) na okraj summitu EU–Afrika (Tripolis, Libye).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Marokem o 14,5 % z 2 993 mil. Kč v roce 2009 na 3 429 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 26 % (2009: 1 795 mil. Kč, 2010: 2 262 mil. Kč), dovoz poklesl o 2,6 % (2009: 1 198 mil. Kč, 2010: 1 167 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 095 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení výpočetní techniky, elektrická zařízení, osobní automobily, pneumatiky, plastové výrobky, nápravy železničních vozidel, papír, hliníkové fólie, železné a ocelové roury, přístroje a minerální hnojiva.

Hlavní dovozní komodity České republiky: zelenina, oděvy, elektrické motory a zařízení, ovoce, obuv, ryby a rybí konzervy.

Uzavřené bilaterální dohody

- Dodatkový protokol ke Smlouvě o podpoře a ochraně investic, 19. 3. 2010.

Kulturní vztahy

Česká republika realizovala v roce 2010 několik bilaterální kulturních akcí a zapojila se do společných kulturních aktivit EU. Dne 8. 5. 2010 uspořádala kulturní a turistickou prezentaci u příležitosti Dne Evropy, který se uskutečnil pod záštitou Delegace Evropské unie v Casablance. ČR byla v dubnu čestným hostem 10. ročníku Mezinárodního festivalu animovaného filmu FICAM v Meknesu, kde proběhla slavnostní projekce filmu na *půdě*, následovaná diskusí s režisérem J. Bártou. Dne 18. 7. 2010 vystoupil ve městě Meknesu taneční soubor *C–Dance* v rámci 11. ročníku Mezinárodního tanečního festivalu *Volubilis*. ČR se zúčastnila dne 25. 9. 2010 výukou českého jazyka 2. ročníku tzv. *Slavnosti jazyků*, pořádané v Instituto Cervantes v Casablance.

Omán

(Sultanát Omán)

Návštěvy představitelů České republiky

- 16. – 17. 5. 2010 – politické konzultace náměstka ministra zahraničních věcí H. Kmoníčka v Sultanátu Omán s náměstkem ministra zahraničních věcí Ománu Ahmadem Júsufem al-Harthím (Ahmed bin Yusuf al Harthy).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Ománem o 24,4 % ze 394 mil. Kč v roce 2009 na 490 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 33,7 % (2009: 214 mil. Kč, 2010: 286 mil. Kč), dovoz vzrostl o 13,5 % (2009: 180 mil. Kč, 2010: 204 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 82 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení pro zpracování dat, čelní lopatové nakladače, kraftový papír na pytle, parní turbíny, osobní automobily, filtrační zařízení na čištění vody, bezešvé trubky, pneumatiky, sklo, paměťové jednotky, svítidla.

Hlavní dovozní komodity České republiky: brzdy a jejich komponenty, polyetylénteraftalát, polotovary z nelegované oceli, léky, výrobky ze skla, obkladačky a dlaždice, pryskyřice.

Palestinská území

(Palestinská národní správa)

Návštěvy představitelů České republiky

- 6. 5. 2010 – návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta, jednal s ministrem zahraničních věcí R. al-Málikím (Riad al-Malki) a neformálně se sešel s ministrem národní ekonomiky Hasanem Abú Libdou (Hasan Abu Libdeh);
- 27. 6. 2010 – návštěva delegace Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu Senátu Parlamentu ČR, vedená J. Hajdou.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo k velkému zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Palestinskými územími z 8 mil. Kč v roce 2009 na 60 mil. Kč v roce 2010. Výrazně vzrostl vývoz (2009: 8 mil. Kč, 2010: 60 mil. Kč) a dovoz byl, stejně jako v roce 2009, zanedbatelný. Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 tak činí 60 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: automobily, měřicí přístroje, sušičky, strojírenské výrobky, drtičky, motorové jeřáby, stroje pro zpracování kovů, alkaloidy žitného námelu, kosmetické a farmaceutické výrobky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: řezané květiny, mince.

Rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Palestinská území patří mezi tzv. prioritní země české zahraniční rozvojové spolupráce, i v roce 2010 ČR v této oblasti vyvíjela rozsáhlou činnost. V listopadu 2010 byla úspěšně zakončena výstavba servisního centra pro transformátory v Túbásu (Tubas), na který vláda ČR poskytla 49 mil. Kč. Opravárenské středisko by se mělo z rozhodnutí krajského úřadu Túbás stát základem nové průmyslové zóny.

Pokračovala též realizace významného dlouhodobého energetického projektu elektrifikace kraje Túbás, zaměřeného na budování malých a středních energetických zdrojů a souvisejících rozvodných sítí. Těžiště aktivit se soustředilo na její stabilizaci a údržbu rozvodné sítě. Rozpočtová hodnota tohoto projektu pro rok 2010 byla 9 mil. Kč.

Česká republika realizovala řadu dalších menších lokálních rozvojových projektů, mezi něž patří zejména projekt na zavádění moderního systému řízení vodního hospodářství (Water Allocation System, WAS).

Česká republika dále podporovala budování palestinských institucí působením tří příslušníků Policie České republiky v misi EUPOL COPPS.

V roce 2010 ČR poskytla humanitární pomoc ve výši 3 mil. Kč prostřednictvím UNRWA na pomoc palestinskému obyvatelstvu i uprchlíkům jak v Gaze, tak na Západním břehu.

Saúdská Arábie

(Království Saúdská Arábie)

Návštěvy představitelů České republiky

- 8. – 13. 5. 2010 – politické konzultace náměstka ministra zahraničních věcí H. Kmoníčka s náměstkem ministra zahraničních věcí Saúdské Arábie pro ekonomické záležitosti Júsifem as-Sa'dúnem (Yousef Al-Sadoun). Náměstek Kmoníček byl přijat státním ministrem zahraničních věcí Nizárem Madaním (Nizar Madani), setkal se s místopředsedou Národního bezpečnostního výboru Rihábem Mas'údem (Rehab Massoud) a jednal s vrchním velitelem pozemních vojsk gen. Abdurrahmánem al-Maršadem (Abdulrahman Al-Marshad).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR se Saúdskou Arábií o 11,6 % ze 4 237 mil. Kč v roce 2009 na 4 730 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 9,9 % (2009: 4 113 mil. Kč, 2010: 4 522 mil. Kč), dovoz vzrostl o 68,3 % (2009: 124 mil. Kč, 2010: 208 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 4 314 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení pro zpracování dat, čelní lopatové nakladače, válcované výrobky ze železa a oceli, pánské a chlapecké oděvy, osobní vozidla, panely a součásti pro rozvod vysokého napětí, chladicí kompresory, sýry a tvaroh, paměťové jednotky, kraftový papír na pytle, pneumatiky, zápalnice a rozbušky, lustry a svítidla.

Hlavní dovozní komodity České republiky: polymery etylénu, éter alkoholy a fenoly, napouštěné textilie a laminované plasty, polypropylén, výrobky z plastů, mandarinky, elektroměry, detergenty.

Spojené arabské emiráty

Jiná jednání

- 18. – 20. 1. 2010 – velvyslanec se zvláštním posláním pro energetickou bezpečnost V. Bartuška se zúčastnil mezinárodní konference a veletrhu World Future Energy Summit ve Spojených arabských emirátech;
- 21. – 22. 11. 2010 – velvyslanec se zvláštním posláním pro energetickou bezpečnost a vládní zmocněnec pro dostavbu JE Temelín V. Bartuška jednal v Abú Dhabí s nejvyššími představiteli centrálních institucí SAE pro oblast civilního jaderného programu.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obrátu zahraničního obchodu ČR se Spojenými arabskými emiráty o 1,7 % z 10 900 mil. Kč v roce 2009 na 10 716 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 1,7 % (2009:

10 218 mil. Kč, 2010: 10 040 mil. Kč), dovoz poklesl o 0,9 % (2009: 682 mil. Kč, 2010: 676 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 9 364 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: výrobky ze skla, komplexní digitální systémy na zpracování dat, pulty a panely k rozvodu elektřiny, čerpadla, železo a ocel.

Hlavní dovozní komodity České republiky: surový hliník a jeho slitiny.

Kulturní vztahy

Ve dnech 19. – 28. 10. 2010 hostovalo v Abú Dhabí pražské loutkoherecké divadlo Tineola s hrou Kolem světa v čajové konvici.

Sýrie

(Syrská arabská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 16. – 17. 2. 2010 – návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta;
- 14. – 16. 3. 2010 – návštěva předsedy zahraničního výboru Senátu Parlamentu ČR J. Dienstbiera.

Návštěvy představitelů Syrské arabské republiky

- 24. – 26. 3. 2010 – ministryně práce a sociálních věcí Dijála al-Hádž Árif (Diala Al-Haj Aref).

Jiná jednání

- 24. 9. 2010 – schůzka 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga se syrským ministrem zahraničních věcí Walídem al-Muallimem (Walid al-Moallem) na okraj zasedání Valného shromáždění OSN v New Yorku.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obrátu zahraničního obchodu ČR se Sýrií o 17 % z 1 248 mil. Kč v roce 2009 na 1 036 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 21,1 % (2009: 1 193 mil. Kč, 2010: 941 mil. Kč), dovoz vzrostl o 73,8 % (2009: 55 mil. Kč, 2010: 95 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 846 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, stroje točivé elektrické, stroje textilní, nožířské výrobky, sklo, stroje pro stavebnictví, zařízení k ohřevu a chlazení, ostatní motorová silniční vozidla, kotle na výrobu páry.

Hlavní dovozní komodity České republiky: textilní příze, bavlna, oděvní součásti, osvětlovací technika, oděvy a prádlo.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Smlouva o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Syrskou arabskou republikou.

Tunisko

(Tuniská republika)

Návštěvy představitelů Tuniské republiky

- 12. 10. 2010 – pracovní návštěva státního tajemníka ministerstva obchodu a řemesel Šukrího Mámughlího (Chokri Mamoghli).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Tuniskem o 52,6 % z 1 869 mil. Kč v roce 2009 na 2 851 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 48,3 % (2009: 1 163 mil. Kč, 2010: 1 725 mil. Kč), dovoz vzrostl o 59,6 % (2009: 706 mil. Kč, 2010: 1 126 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 599 mil. Kč.

V říjnu 2010 se sešla na svém 1. zasedání Smíšená komise česko–tuniské hospodářské spolupráce.

Hlavní vývozní komodity České republiky: součásti osobních počítačů, části letounů, nápravy a kola z litiny, součásti plynových turbin, tištěné spoje, výrobky elektrotechnického průmyslu, ocelové trubky, sklo, stavební železo a ocel.

Hlavní dovozní komodity České republiky: oděvní výrobky a doplňky, obuv, výrobky z kůže, elektrická zařízení, soupravy zapalovacích kabelů, olejové filtry pro spalovací motory, strojní zařízení, indukory, spínače, ovoce a zelenina.

Uzavřené bilaterální dohody

- Memorandum o spolupráci mezi diplomatickými akademii ČR a Tuniska, 3. 5. 2010.

Kulturní vztahy

Česká republika se v roce 2010 zúčastnila několika kulturních festivalů a veletrhů. Ve dnech 23. 4. – 2. 5. 2010 to byl knižní veletrh v Tunisu (*Foire du livre*), dále 16. ročník festivalu *Kartážský hudební říjen* (*Octobre musical de Carthage*), kde 26. 10. 2010 vystoupil s kytarovým recitálem L. Brabec, a *Evropský filmový festival* (*Journée du Cinéma Européen*) v říjnu 2010; na festivalu byl ve čtyřech tuniských městech promítán film *Kdopak by se vlka bál*.

7. Vztahy České republiky se zeměmi subsaharské Afriky

Jedním z hlavních cílů zahraniční politiky České republiky vůči subsaharské Africe byl i v roce 2010 rozvoj vztahů s tradičními i méně tradičními partnery. Vedle dalšího upevňování politických vazeb s africkými zeměmi se ČR snažila využít potenciálu, jenž na africkém kontinentu existuje, pro uplatnění českých výrobků na tamních trzích. ČR pokračovala v poskytování rozvojové pomoci

některým africkým zemím, přičemž Etiopie se v roce 2010 stala jednou z pěti zemí nejvyšší priority. ČR poskytla vybraným africkým zemím i humanitární pomoc a tradičně se v Africe prezentovala i na poli kulturním.

Rok 2010 byl pro Afriku významný tím, že v něm oslavila 50. výročí tzv. Roku Afriky, tedy půl století od doby, která znamenala definitivní vymanění se z koloniální nadvlády (v roce 1960 získalo nezávislost celkem 17 afrických zemí). Tato událost, stejně jako každoroční Den Afriky, byla v ČR připomenuta na kolokviu, které se konalo 24. 5. 2010 v Informačním centru OSN v Praze za účasti zástupce generálního tajemníka OSN a vysokého představitele OSN pro nejméně rozvinuté státy C. S. Diarry.

Nejvýznamnější bilaterální akcí ve vztahu k subsaharské Africe byla v roce 2010 oficiální návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí ČR J. Kohouta v Etiopii a Zambii. Návštěva byla využita také k jednáním s nejvyššími představiteli Komise Africké unie.

Česká republika se též aktivně podílela na přípravách 3. summitu EU–Afrika, který se konal v listopadu 2010 v libyjském Tripolisu. Českou delegaci na summitu vedl prezident V. Klaus, který se v jeho rámci sešel s několika africkými protějšky.

Z úsporných důvodů došlo v průběhu roku k uzavření zastupitelského úřadu v angolské Luandě k 31. 3. 2010 a k rozhodnutí vlády ČR ze srpna 2010 o uzavření některých dalších zastupitelských úřadů, včetně dvou úřadů v subsaharské Africe (v konžské Kinshase a keňském Nairobi), a to s účinností od 31. 1. 2011.

Angola

(Angolská republika)

Ke dni 31. 3. 2010 došlo k uzavření Velvyslanectví ČR v zemi. Diplomatičkou a konzulární působnost v Angolské republice převzalo Velvyslanectví ČR v Jihoafrické republice.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Angolou o 161,5 % z 215 mil. Kč v roce 2009 na 562 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 147,8 % (2009: 215 mil. Kč, 2010: 532 mil. Kč) a ještě více dovoz (2009: 0,2 mil. Kč, 2010: 30 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 502 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení výpočetní techniky, železárenské a ocelářské výrobky, cestovní galanterie, obnošené oděvy.

Hlavní dovozní komodity České republiky: leštěná žula.

Zahraniční rozvojová spolupráce

V Angolské republice, která patří do širšího okruhu prioritních zemí zahraniční rozvojové spolupráce České republiky, byly ukončeny projekty týkající se podpory volnočasových aktivit dětí

a mládeže a chovu drůbeže. Pokračovala realizace projektů na podporu základního a středního školství. Všechny projekty byly realizovány v provincii Bié. V této provincii realizovalo MZV ČR i malý lokální projekt na odstraňování min.

Pro studijní rok 2010/2011 obdržela Angola dvě stipendia.

Botswana

(Republika Botswana)

Jiná jednání

- 22. 9. 2010 —bilaterální schůzka 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga s jeho protějškem P. T. C. Skelemanim v New Yorku na okraj 64. VS OSN;
- 29. 11. 2010 —setkání náměstka ministra zahraničních věcí T. Duba a ministra zahraničních věcí P. T. C. Skelemanim na okraj summitu EU–Afrika v Libyi.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Botswanou o 132 % z 8 mil. Kč v roce 2009 na 18 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl (2009: 3 mil. Kč, 2010: 14 mil. Kč) a dovoz poklesl (2009: 5 mil. Kč, 2010: 4 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 10 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: kraftový papír, elektrická a klimatizační zařízení.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hovězí maso.

Džibutsko

(Džibutská republika)

Jiná jednání

- Na okraj summitu EU–Afrika, který se konal v libyjském Tripolisu ve dnech 29. — 30. 11. 2010, se setkal náměstek ministra zahraničních věcí T. Duba a náčelník Generálního štábu Armády ČR gen. V. Pícek s ministrem zahraničních věcí a mezinárodní spolupráce Džibutska M. A. Youssoufem.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Džibutskem o 41,5 % z 2,8 mil. Kč v roce 2009 na 1,7 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl (2009: 0,1 mil. Kč, 2010: 1,3 mil. Kč), ale více poklesl dovoz (2009: 2,7 mil. Kč, 2010: 0,3 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: filtrační přístroje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: nábytkářské doplňky.

Etiopie

(Etiopská federativní demokratická republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 8. – 10. 3. 2010 – oficiální návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta, který byl doprovázen podnikatelskou misí. Ministr byl přijat prezidentem Girmou Woldegiorgisem, dále se sešel s ministrem zahraničních věcí Seyoumem Mesfinem, ministrem financí a rozvoje Sufianem Ahmedem, předsedou Komise Africké unie J. Pingem, jejím místopředsedou E. Mwenchou a komisařkami pro infrastrukturu a energetiku a pro sociální záležitosti B. P. Gawanas a E. M. A. Ibrahim.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Etiopií o 44,5 % ze 313 mil. Kč v roce 2009 na 173 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 69 % (2009: 252 mil. Kč, 2010: 78 mil. Kč), dovoz vzrostl o 57 % (2009: 61 mil. Kč, 2010: 95 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –17 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: stroje a průmyslová zařízení, elektrická zařízení, svítidla, civilní zbraně, mlecí koule, padáky, břitvy a holicí čepelky, syntetický kaučuk a sušené mléko.

Hlavní dovozní komodity České republiky: káva, fazole, řezané květiny, kožená obuv a kůže.

Transformační a rozvojová spolupráce

Etiopie byla usnesením vlády č. 366 z 24. 5. 2010 zařazena do skupiny prioritních zemí s programem spolupráce v rámci zahraniční rozvojové spolupráce ČR na období 2010–2017 jako jediná africká země v této skupině. Hlavními sektory spolupráce jsou životní prostředí, zemědělství a sociální rozvoj (včetně vzdělávání a zdravotnictví).

V roce 2010 přitom pokračovala realizace rozvojových projektů v rámci dosavadního formátu spolupráce i tzv. malých lokálních projektů.

Česká republika dále Etiopii poskytla v roce 2010 humanitární pomoc ve výši 1,8 mil. Kč na snižování negativních dopadů opakujícího se sucha v Somálském regionu.

Etiopie patří tradičně k hlavním příjemcům vládních stipendií, na období 2010/11 obdržela devět stipendií.

Kulturní vztahy

Ve dnech 12. – 20. 5. 2010 se v Addis Abebě uskutečnil Evropský filmový festival 2010. V jeho rámci byl promítnut český film *Tobruk* V. Marhoul.

Ve dnech 11. – 14. 6. 2010 uspořádalo Velvyslanectví ČR v Addis Abebě výstavu *Vyvalte sudy (Roll out the Barrell)*, kde měli hosté možnost ochutnat pivo jak českého původu, tak i z etiopských pivovarů postavených českými dodavateli (pivovary ve městech Harar a Bedele). Výstava se konala v rámci mezinárodního veletrhu zemědělských a potravinářských technologií a výrobků AGRIFEX Ethiopia III. Český stánek na veletrhu prezentoval možnosti českých dodávek pro pivovarnictví.

Mezinárodní dětské výtvarné soutěže *Lidice 2010* se zúčastnilo 27 etiopských dětí, které získaly jednu medaili a tři čestná ocenění.

Ghana

(Ghanská republika)

Návštěvy představitelů Ghanské republiky

- duben 2010 — návštěva předsedkyně ghanského parlamentu J. A. Bamford Addo. Kromě setkání se svými protějšky z Parlamentu ČR se dne 28. 4. 2010 setkala s náměstkem ministra zahraničních věcí H. Kmoníčkem;
- 9. – 12. 11. 2010 — v Praze se konalo Ghansko-české obchodní a investiční fórum. Ghanskou delegaci vedl viceprezident J. D. Mahama, jenž byl přijat prezidentem ČR V. Klausem a jednal s předsedou vlády ČR P. Nečasem. V centru pozornosti byly především obchodně-ekonomické vztahy mezi oběma zeměmi. Viceprezident Mahama jednal též na Ministerstvu průmyslu a obchodu a navštívil některé strojírenské podniky v Plzni.

Jiná jednání

- 30. 11. 2010 — setkání prezidenta ČR V. Klause s ghanským prezidentem J. A. Millsem na okraj summitu EU-Afrika.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Ghanou o 28,2 % z 279 mil. Kč v roce 2009 na 358 mil. Kč v roce 2010. Vývoz zůstal na stejné hodnotě jako v r. 2009 (2009: 223,4 mil. Kč, 2010: 223 mil. Kč), dovoz vzrostl o 142 % (2009: 55,6 mil. Kč, 2010: 135 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 88 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: břitvy a holicí čepelky, osobní automobily, díly zemědělských strojů a traktory, obnošené oděvy, skleněné perly, elektrická zařízení a bavlněné látky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: banány a jiné ovoce, přírodní kaučuk, káva, bavlna, dřevo a olovo.

Rozvojová spolupráce

Pro rok 2010–11 poskytla ČR Ghaně dvě vládní stipendia.

Kulturní vztahy

Dne 4. 5. 2010 byl u příležitosti Festivalu evropského filmu v Ghaně promítnut v improvizovaném open-air kině v hlavním městě Akkře animovaný seriál *Pat a Mat*. Zájem publika byl takový, že dav zcela zablokoval dopravu na rušné dopravní tepně.

JAR

(Jihoafriická republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 22. – 27. 3. 2010 —pracovní návštěva první náměstkyně ministra zahraničních věcí H. Bambasové. Náměstkyně uskutečnila bilaterální konzultace s náměstkyní ministryně mezinárodních vztahů a spolupráce S. van der Merwe, setkala se s náměstkem ministra pro vědu a technologie D. Hanekomem a s předsedou zahraničního výboru Národního shromáždění T. Nxesim. Náměstkyně Bambasová v Kapském Městě slavnostně otevřela tzv. Visegrádský dům, pilotní projekt spolupráce zemí V4 v konzulární oblasti.

Jiná jednání

- 29. 11. 2010 — setkání náměstka ministra zahraničních věcí T. Duba a ministryně pro mezinárodní vztahy a spolupráci M. Nkoana–Mashabane na okraj summitu EU–Afrika v Libyi.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s JAR o 57,4 % z 8 249 mil. Kč v roce 2009 na 12 987 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 61,8 % (2009: 4 796 mil. Kč, 2010: 7 759 mil. Kč), dovoz vzrostl o 51,4 % (2009: 3 453 mil. Kč, 2010: 5 228 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 2 531 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení výpočetní techniky, osobní automobily, elektrická zařízení, pneumatiky, dráty a koks.

Hlavní dovozní komodity České republiky: plynárenské filtry, díly metalurgických zařízení, vlna, hliníkové trubky, ovoce, feroslitiny, železné a chromové rudy, oxidy vanadu, výfukové tlumiče a víno.

Kulturní vztahy

Velvyslanectví ČR v JAR zorganizovalo několik kulturních akcí. V únoru 2010 otevřelo v Kapském Městě výstavu děl J. Lammela s názvem *Symbol české státnosti*. V říjnu se ve stejném městě uskutečnila série vystoupení českého jazzového instrumentalisty L. Kytvara a v listopadu se ve Visegrádském domě tamtéž uskutečnila prezentace představující státy V4 jako turistické destinace.

Ve dnech 13. 8. – 13. 9. 2010 se ve čtyřech jihoafrických městech uskutečnil Filmový festival Evropské unie. ČR zde byla prezentována filmem *Fimfárum 2*.

Kapverdy

(Kapverdská republika)

Návštěvy představitelů Kapverdské republiky

- 12. – 16. 7. 2010 – návštěva ministryně regionálního rozvoje S. Lopesové se skupinou geografů a kartografů. Hlavní náplní návštěvy byla jednání na ministerstvu pro místní rozvoj a na Českém úřadu zeměměřičském a katastrálním za účelem získání informací potřebných k vytvoření a vedení katastru nemovitostí.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Kapverdami o 19,7 % z 9,2 mil. Kč v roce 2009 na 11 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 17,6 % (2009: 8,9 mil. Kč, 2010: 10,4 mil. Kč) a vzrostl i dovoz (2009: 0,3 mil. Kč, 2010: 0,6 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 9,8 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zásobní tanky a turbovrtulové pohony.

Kulturní vztahy

Česká republika se zúčastnila 1. festivalu evropského filmu na Kapverdách, který se konal ve dnech 5. – 9. 5. 2010 u příležitosti Dne Evropy. Dne 8. 5. 2010 byl v hlavním městě Praia promítnut film *Kolja*. V Brazilském kulturním centru v Praia byly u příležitosti výročí osvobození promítnuty filmové dokumenty k tragédii Lidic a uspořádána výtvarná dílna k lidické památce.

Ostatní

Dne 6. 5. 2010 byl otevřen honorární konzulát Kapverdské republiky v ČR. Honorární konzul Z. Trkal je m. j. oprávněn udělovat víza k cestám na Kapverdy.

Keňa

(Keňská republika)

Vláda ČR dne 25. 8. 2010 usnesením č. 618 rozhodla o uzavření Velvyslanectví ČR v Keňské republice s realizací k 31. 1. 2011. V Keňské republice ale bude nadále existovat úřadovna (Office) Velvyslanectví ČR v Etiopské federativní demokratické republice, jež se bude věnovat pouze česko-keňské relaci. Pracovník úřadovny je zároveň stálým představitelem ČR pro UNEP a UN-HABITAT.

Návštěvy představitelů Keňské republiky

- 7. – 13. 2. 2010 - vykonal pracovní návštěvu náměstek ministryně pro vyšší školství, vědu a technologie K. Mwiria. Dne 9. 2. 2010 se setkal s náměstkyní ministryně školství, mládeže a tělovýchovy E. Bartoňovou.

- 26. – 30. 4. 2010 - vykonal pracovní návštěvu ČR ministr pro cestovní ruch N. Balala. Ministr se dne 27. 4. 2010 setkal s náměstkem ministra zahraničních věcí H. Kmoníčkem a dne 28. 4. 2010 s prvním náměstkem ministra pro místní rozvoj M. Plachým. Dne 27. 4. 2010 vystoupil ministr na úvod semináře MZV ČR k problematice 10. Evropského rozvojového fondu se zaměřením na Keňskou republiku.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Keňou o 32 % ze 467 mil. Kč v roce 2009 na 617 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 42,5 % (2009: 371 mil. Kč, 2010: 528 mil. Kč), dovoz poklesl o 7,5 % (2009: 96 mil. Kč, 2010: 89 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 439 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení výpočetní techniky, telekomunikační a audiovizuální zařízení, polyethylen a měkčené polyvinylchloridy, tiskařské stroje, turbovrtulové pohony, elektrická zařízení, břitvy a holicí čepelky, papír, pistole a civilní zbraně.

Hlavní dovozní komodity České republiky: řezané květiny, káva a avokádo.

Zahraniční rozvojová spolupráce

Česká republika v gesci ministerstva vnitra realizovala projekt počítačové gramotnosti a práce s internetem. Implementován byl také malý lokální projekt na podporu utečeneckého tábora Dadaab u somálských hranic. Pro studijní rok 2010/2011 obdržela Keňa tři stipendia. Kromě toho se jeden keňský student zúčastnil Letní školy evropských studií pořádané Diplomatičkou akademií MZV ČR.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a Ministerstvem cestovního ruchu Keňské republiky, Praha, 28. 4. 2010.

Kulturní vztahy

V březnu uspořádalo Velvyslanectví ČR v Nairobi kulturní večer věnovaný propagaci Mezinárodního karlovarského filmového festivalu. Ve dnech 12. – 30. 5. 2010 se v Nairobi uskutečnil Evropský filmový festival 2010. V jeho rámci byly promítnuty české filmy *Protektor* a *Nestyda*. V listopadu 2010 se uskutečnilo turné J. Pavlici a J. Fojty ze souboru *Hradišťan* po Keni.

Konžská republika

Jiná jednání

- 5. – 7. 5. 2010 - v rámci tzv. *Konžských ekonomických dní* navštívila ČR podnikatelská mise pod vedením D. Mavouenzelou, ředitele Obchodní komory z Pointe-Noire, významného přístavu a obchodního střediska na jihu země. Akci uspořádalo Velvyslanectví Konžské

republiky v Berlíně. Dne 6. 5. 2010 se podnikatelé z Konžské republiky společně se zájemci z české podnikatelské sféry zúčastnili semináře na Hospodářské komoře v Praze, na kterém vystoupili mj. zástupci ministerstev zahraničních věcí a průmyslu a obchodu České republiky. Na organizaci se podílela také Smíšená obchodní komora ČR – subsaharská Afrika.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo k mírnému zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Konžskou republikou ze 66 mil. Kč v roce 2009 na 67 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o čtvrtinu (2009: 53 mil. Kč, 2010: 38 mil. Kč), ale dovoz vzrostl více než dvojnásobně (2009: 13 mil. Kč, 2010: 29 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 9 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: obnošené oděvy, tlakové nádoby a rozvaděče.

Hlavní dovozní komodity České republiky: dřevo, káva a kobaltový plech.

Ostatní

Dne 8. 12. 2010 slavnostně zahájil svou činnost Honorární konzulát ČR v Brazzaville, který vede S. Mpoungui.

Konžská demokratická republika

Vláda ČR dne 25. 8. 2010 usnesením č. 618 rozhodla o uzavření Velvyslanectví ČR v Konžské demokratické republice s realizací k 31. 1. 2011. Velvyslanectví bylo jedním z nejstarších zastoupení na africkém kontinentu, činnost vykonávalo nepřetržitě od 21. 2. 1948. V KDR bude nadále působit honorární konzulát ČR vedený M. Rawjim.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s KDR o 6,3 % ze 64 mil. Kč v roce 2009 na 68 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 22,3 % (2009: 45 mil. Kč, 2010: 55 mil. Kč), dovoz poklesl o 31,4 % (2009: 19 mil. Kč, 2010: 13 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 42 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: obnošené oděvy, antény a výrobky z plastů.

Hlavní dovozní komodita České republiky: dřevo.

Transformační a rozvojová spolupráce

V roce 2010 pokračoval trojstranný projekt *Zlepšení hygienických podmínek a přístupu k pitné vodě pro válkou zasažené a přesídlené obyvatele oblasti Kalehe v provincii Jižní Kivu*, který ČR podpořila v rámci tzv. malých lokálních projektů prostřednictvím nevládní organizace Člověk v tísni.

Kulturní vztahy

Velvyslanectví ČR v Kinshase zorganizovalo u příležitosti státního svátku 28. 10. 2010 koncert klavíristy J. Klepáče, který navštívilo přibližně 400 hostů, a přispělo tak i ke kulturnímu životu hlavního města KDR v roce 50. výročí nezávislosti.

Ostatní

Tři občané ČR působili v průběhu roku 2010 v misi OSN v KDR (MONUSCO; dříve MONUC).

Mali

(Republika Mali)

Návštěvy představitelů České republiky

- 22. – 25. 3. 2010 - pracovní návštěvu Mali vykonala šestičlenná delegace Výboru pro obranu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, vedená jeho předsedou J. Vidímem. Delegace jednala se svými protějšky z výboru pro zahraniční styky a výboru pro obranu a byla přijata předsedou Národního shromáždění a ministrem obrany.

Návštěvy představitelů Maliské republiky

- 15. – 20. 9. 2010 - uskutečnila se návštěva dvou poslanců maliského Národního shromáždění: předsedy výboru pro obranu B. Dicko a člena zahraničního výboru B. Niakate. Kromě jednání se svými partnery z Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR jednali též s ministrem průmyslu a obchodu a s náměstkou ministrů zahraničních věcí a obrany.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 zůstal obrat zahraničního obchodu ČR s Mali na stejné úrovni jako v roce 2009, t.j. ve výši 735 mil. Kč. Vývoz přitom poklesl o 1,8 % (2009: 714 mil. Kč, 2010: 701 mil. Kč) a dovoz vzrostl o 60,4 % (2009: 21 mil. Kč, 2010: 34 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 667 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: bavlněné látky, nákladní automobily, duše pro jízdní kola, pneumatiky a antény.

Hlavní dovozní komodita České republiky: bavlna.

Kulturní vztahy

Dne 7. 12. 2010 – přesně v den 50. výročí navázání diplomatických styků – byla v Muzeu města Bamako slavnostně zahájena výstava *Česká republika – srdeční záležitost*. Vernisáže se kromě mnoha dalších významných hostů zúčastnil ministr mládeže a sportu H. Niang.

Namibie

(Namibijská republika)

Jiná jednání

- 5. 5. 2010 - u příležitosti zasedání Hodnotící konference smluvních stran Úmluvy o nešíření jaderných zbraní v New Yorku se setkal náměstek ministra zahraničních věcí H. Kmoníček a ministr zahraničních věcí U. Nujoma;
- 29. 11. 2010 - na okraj summitu EU–Afrika v Libyi se uskutečnilo setkání náměstka ministra zahraničních věcí T. Duba a jeho protějšku P. Mushelengy.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obrátu zahraničního obchodu ČR s Namibií o 23 % z 96 mil. Kč v roce 2009 na 74 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 70 % (2009: 57 mil. Kč, 2010: 17 mil. Kč), dovoz vzrostl o 44,5 % (2009: 39,5 mil. Kč, 2010: 57 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –40 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: formy na kaučuk, obuvnické stroje, pistole, civilní zbraně, antény a papírové pytle.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hovězí maso, díly tiskáren a praček, hroznové víno a zinek.

Zahraniční rozvojová spolupráce

Pro studijní rok 2010–11 obdržela Namibie tři vládní stipendia.

Kulturní vztahy

Fotbal byl hlavním tématem Filmového festivalu EU v namibijském Windhoeku, který se konal v období kolem zahájení MS ve fotbale 2010 v JAR v červnu 2010. ČR byla na festivalu zastoupena nestárnoucím filmem *Muži v offsidu*.

Nigérie

(Nigerijská federativní republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 12. – 15. 10. 2010 - návštěva náměstka ministra zemědělství J. Chmiela.

Návštěvy představitelů Nigerijské federativní republiky

- říjen 2010 - v Praze pobýval na pozvání Nadace Fórum 2000 bývalý nigerijský prezident O. Obasanjo, jenž se m. j. sešel na pracovním obědě s 1. místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí K. Schwarzenbergem;

- 14. – 15. 12. 2010 - v Praze se uskutečnilo další kolo politických konzultací mezi Ministerstvy zahraničních věcí ČR a Nigérie. Za českou stranu jednání vedli náměstci ministra T. Dub a V. Galuška, vedoucím nigerijské delegace byl stálý tajemník Ministerstva zahraničních věcí M. Uhomobhi. U příležitosti konzultací bylo podepsáno Memorandum o spolupráci mezi Ministerstvy zahraničních věcí. Nigerijská delegace byla přijata též na Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Nigérií o 124,5 % z 529 mil. Kč v roce 2009 na 1 189 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 24 % (2009: 518 mil. Kč, 2010: 1 161 mil. Kč), dovoz vzrostl o 146 % (2009: 11 mil. Kč, 2010: 28 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 133 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení výpočetní techniky, břitvy a holicí čepelky, osobní automobily, regulační přístroje, fezy, kartáčnické zboží, baterie, rozvaděče, dráty a výbušniny.

Hlavní dovozní komodity České republiky: bavlna, šrot olova a drahých kovů, kaučuk, injekční stříkačky, akvarijní ryby, rostlinné farmaceutické suroviny, ořechy kešu, káva a zázvor.

Transformační a rozvojová spolupráce

Ve dnech 12. – 15. 10. 2010 byl u příležitosti zemědělského veletrhu realizován malý lokální projekt *Podpora vybraných nigerijských rolnických družstev formou dodání kvalitní zemědělské techniky*, kdy bylo za přítomnosti náměstka ministra zemědělství J. Chmiela předáno šest sad minitraktorů s příslušenstvím pro potřeby tří rolnických asociací.

Česká republika poskytla v roce 2010 Nigérii jedno vládní stipendium.

Kulturní vztahy

Ve dnech 25. 10. – 2. 11. 2010 v Nigérii uspořádalo Velvyslanectví ČR v Abuji u příležitosti oslav státního svátku ČR sérii koncertů mladého klavíristy L. Vondráčka a jeho partnerky Yu-Cchien. Oba zahráli v nejvýznamnějším kulturním stánku Muson Centre v Lagosu pro členy Nigerijské hudební společnosti a následně v Abuji v hotelu Hilton pro místní posluchače a diplomatický sbor.

Senegal

(Senegalská republika)

Návštěvy představitelů Senegalské republiky

- 19. – 21. 9. 2010 - pracovní návštěvu ČR vykonala 10členná delegace senegalského Senátu vedená předsedou výboru pro zahraniční vztahy F. Gayem a předsedou výboru pro obranu a bezpečnost P. Diopem. Delegace jednala se svými partnery z Poslanecké sněmovny

a Senátu Parlamentu ČR a setkala se též s náměstkou ministrů zahraničních věcí, životního prostředí a obrany.

Jiná jednání

- 30. 11. 2010 - na okraj 3. summitu EU–Afrika v libyjském Tripolisu se setkali prezidenti ČR a Senegalu V. Klaus a A. Wade.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR se Senegalem o 51,4 % ze 374 mil. Kč v roce 2009 na 182 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 54,5 % (2009: 354 mil. Kč, 2010: 161 mil. Kč) a dovoz mírně vzrostl (2009: 20 mil. Kč, 2010: 21 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 140 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: bavlněné a polyesterové látky, papír, herbicidy, fezy, pračky, stolní a ložní prádlo, břitvy a holicí čepelky, baterie, skleněné perly a cihly, hnojiva, antény, dráty a profily

Hlavní dovozní komodity České republiky: rajčata, bavlna a ryby.

Súdán

(Súdánská republika)

Návštěvy představitelů Súdánské republiky

- 30. 3. – 3. 4. 2010 - na oficiální návštěvě v ČR pobýval súdánský ministr kultury, mládeže a tělovýchovy M. Y. Abdallah. Ministr Abdallah se setkal se zástupci Národního muzea, Ministerstva kultury a s náměstkem ministra zahraničních věcí Hynkem Kmoníčkem.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR se Súdánem o 53 % z 144 mil. Kč v roce 2009 na 220 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 52,3 % (2009: 140 mil. Kč, 2010: 213 mil. Kč), dovoz vzrostl o 77,5 % (2009: 4 mil. Kč, 2010: 7 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 206 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, díly naftových a elektrických motorů, olejové a benzínové filtry, kabely a vodiče, elektrická zařízení, skleněné perly, čerpadla pohonných hmot, svítidla, palivová čerpadla.

Hlavní dovozní komodity České republiky: bavlna a rostlinné farmaceutické suroviny.

Kulturní vztahy

Nadále se prohlubuje spolupráce Národního muzea v Praze a Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze se súdánskou stranou v oblasti archeologie v rámci smluvních koncesí získaných v roce 2009. Při příležitosti zahájení druhé sezony archeologických prací v lokalitě Wádí Ben Nagaa

na sever od Chartúmu uspořádalo v prosinci 2010 Národní muzeum v Praze v Národním muzeu v Chartúmu výstavu unikátních fotografií *Súdán před stoletím* ze svých sbírek fotografií českých cestovatelů.

V Súdánu působí velmi aktivní Společnost súdánsko – českého a slovenského přátelství, která sdružuje desítky bývalých absolventů českých a slovenských vysokých škol.

Zambie

(Zambijská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 10. – 11. 3. 2010 - oficiální návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta, kterého doprovázela podnikatelská mise. Ministr byl přijat prezidentem R. Bandou, setkal se se svým protějškem K. Pandem, s ministrem pro živočišnou výrobu a rybolov B. Machilou a s ministrem obchodu a průmyslu F. Mutatim. Mise do Zambie potvrdila význam, který ČR vztahům s touto zemí přikládá.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR se Zambií o 189,3 % z 23,6 mil. Kč v roce 2009 na 68,1 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 187 % (2009: 22,9 mil. Kč, 2010: 65,6 mil. Kč), dovoz vzrostl o 266,5 % (2009: 0,7 mil. Kč, 2010: 2,5 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 63,1 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: textilní, gumárenské, tiskařské a obráběcí stroje, antény, nápravy železničních vozidel, elektrická zařízení, pistole a civilní zbraně.

Hlavní dovozní komodity České republiky: řezané květiny a hrách.

Zahraniční rozvojová spolupráce

V Zambijské republice, která patří do širšího okruhu prioritních zemí zahraniční rozvojové spolupráce, byl ukončen projekt řešící dopad vlivu těžby a zpracování rud na životní prostředí a zdraví obyvatel v Centrální provincii a provincii Copperbelt a pokračoval projekt podpory primární zdravotní péče v Západní provincii s důrazem na péči o matku a dítě. ČR realizovala v zemi i několik malých lokálních projektů, zejména v oblasti zdravotnictví a sanitace.

Pro studijní rok 2010–11 obdržela Zambie tři vládní stipendia.

Kulturní vztahy

S velkým úspěchem se setkala výstava o etnografické činnosti E. Holuba v povodí řeky Zambezi, kterou v muzeu v Livingstone během návštěvy země zahájil místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí J. Kohout.

Zimbabwe

(Zimbabwská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR se Zimbabwe o 36 % z 35 mil. Kč v roce 2009 na 48 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 84 % (2009: 9 mil. Kč, 2010: 16 mil. Kč), dovoz vzrostl o 20 % (2009: 26 mil. Kč, 2010: 32 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –16 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: břitvy a holicí čepelky, antény, relé, cigaretový papír, chmel, přístroje a zubní kartáčky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: citrusové ovoce, surové minerály, ořechy kešu a řezané květiny.

Zahraniční rozvojová spolupráce

Česká republika uskutečnila v zemi několik malých lokálních projektů, které se týkaly podpory v oblasti školství, pomoci ženám s HIV/AIDS a ochrany populací nosorožců.

Česká republika realizovala v zemi prostřednictvím organizace Lékaři bez hranic (MSF) humanitární pomoc ve výši 3 mil. Kč.

Transformační spolupráce

Česká republika podporovala aktivity obhájců lidských práv a vysokoškolských studentů.

Kulturní vztahy

Velvyslanectví ČR v Harare zorganizovalo řadu kulturních akcí. V městě Gweru byla představena putovní výstava o orální tradici etnika Ndebele. Kniha vydaná k výstavě se stala doplňkovou četbou ve školách v oblasti obývané Ndebely. Úspěch zaznamenalo i představení aktovky V. Havla *Protest* na festivalu HIFA (Harare International Festival of Arts) v Harare.

8. Vztahy ČR se zeměmi Severní Ameriky

Česká republika dlouhodobě řadí transatlantické partnerství mezi priority své zahraniční politiky. Se Spojenými státy americkými a Kanadou sdílí společenské a kulturní hodnoty, respekt k základním právům a svobodám, jakož i pohled na většinu strategických otázek. S oběma zeměmi úzce spolupracuje v bezpečnostně-vojenské oblasti, podílí se na mezinárodních mírových operacích, transformační pomoci vybraným zemím, ochraně lidských práv, boji proti terorismu a ilegální migraci či ochraně životního prostředí. Vedle toho rozvíjí též vzájemnou obchodně-ekonomickou spolupráci.

Vztahy se Spojenými státy americkými se v roce 2010 nesly především ve znamení snah zintenzivnit vedle bezpečnostně-vojenského pilíře spolupráci rovněž v dalších oblastech, zejména ekonomicko-obchodní, vědecko-výzkumné, intelektuální a kulturní.

V tomto kontextu dne 6. 12. 2010 ministr průmyslu a obchodu M. Kocourek společně s americkým ministrem obchodu G. Lockem formálně zahájili Ekonomický dialog mezi ČR a USA, který si klade za cíl posílit hospodářské vztahy a prosazovat opatření vedoucí k navýšení vzájemné obchodní výměny a ke zvýšení objemu investic. Vedle toho společně s ministrem energetiky USA S. Chu podepsali ministři M. Kocourek a G. Locke Společnou deklaraci o průmyslové a obchodní spolupráci v civilní jaderné oblasti. Podpis této deklarace potvrzuje prioritní zájem obou zemí o sektor jaderné energetiky a zahajuje intenzivní bilaterální spolupráci jak na bázi komerční, tak i v oblasti vědecko-technologické.

Pokud jde o Kanadu, v říjnu 2010 uplynulo devadesát let od otevření československého konzulátu v kanadském Montrealu. Oslavy se už nicméně odehrávaly bez přispění Generálního konzulátu ČR v Montrealu, který byl v březnu téhož roku z úsporných důvodů uzavřen. V současné době probíhá výběr nového honorárního konzula pro provincii Québec a Britskou Kolumbii.

Bilaterální vztahy byly, podobně jako v roce 2009, poznamenány znovuzavedením vízové povinnosti pro české občany cestující do Kanady. V roce 2010 pokračovala jednání česko-kanadské expertní pracovní skupiny, jejímž cílem je dosáhnout opětovného nastolení vízové rovnosti, konkrétní harmonogram vedoucí k odstranění víz však jednání nepřinesla. ČR je dnes jedinou zemí schengenského prostoru, již Kanada opakovaně zavedla víza. ČR proto od EU, resp. Evropské komise opakovaně žádá, aby se problémem zabývala coby strážce společných politik.

USA

(Spojené státy americké)

Návštěvy představitelů České republiky

- 4. – 10. 1. 2010 - politické konzultace místopředsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR L. Zaorálka a předsedy Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR J. Hamáčka ve Washingtonu;

- 16. – 17. 2. 2010 - pracovní návštěva předsedy vlády J. Fischera v Kalifornii, kde se setkal mj. se zástupci byznysu a zúčastnil se debaty na Stanford University;
- 22. – 23. 2. 2010 - pracovní návštěva předsedy Senátu Parlamentu ČR P. Sobotky v New Yorku, kde se setkal mj. se zástupci krajské komunity;
- 23. – 26. 2. 2010 - pracovní návštěva senátora K. Schwarzenberga ve Washingtonu, v jejím rámci se mj. zúčastnil debaty s názvem *Back to the Future*, pořádané Velvyslanectvím ČR ve Washingtonu v Kongresu USA;
- 3. – 6. 3. 2010 - konferenční cesta prezidenta republiky V. Klause na Floridu;
- 9. – 14. 4. 2010 - pracovní návštěva předsedy vlády J. Fischera New Yorku a Washingtonu; mj. se zúčastnil summitu o jaderné bezpečnosti;
- 23. – 25. 5. 2010 - pracovní návštěva senátora A. Vondry v New Yorku a Washingtonu; sešel se s 1. náměstkem MZV J. Steinbergem, seniorní ředitelkou pro evropské záležitosti NSC E. Sherwood–Randall a vystoupil s veřejným projevem v *Atlantic Council of the United States*;
- 31. 5. – 8. 6. 2010 - návštěva delegace Senátu Parlamentu ČR, vedené místopředsedou Senátu M. Štěchem, v Chicagu, New Yorku a Washingtonu;
- 4.– 9. 8. 2010 – návštěva V. Bartušky, velvyslance se zvláštním posláním pro otázky energetické bezpečnosti a vládního zmocněnce pro dostavbu JE Temelín, ve Washingtonu, JE Vogtle a sídle firmy Westinghouse v Pittsburgu;
- 12.– 15. 9. 2010 – návštěva poslance P. Gandaloviče ve Washingtonu, kde se zúčastnil Parlamentního fóra Společenství demokracií;
- 21. – 25. 9. 2010 – návštěva prezidenta republiky V. Klause ve Washingtonu a Ithace na okraj cesty na zahájení zasedání Valného shromáždění OSN;
- 4. – 6. 10. 2010 – návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga ve Washingtonu, kde jednal mj. s ministryní zahraničních věcí H. Clintonovou;
- 20.– 25. 10. 2010 - konzultace M. Topolánka, kandidáta ČR na post výkonného ředitele IEA, a V. Bartušky, velvyslance se zvláštním posláním pro otázky energetické bezpečnosti a vládního zmocněnce pro dostavbu JE Temelín, k problematice energetické bezpečnosti ve Washingtonu;
- 7. – 11. 11. 2010 - pracovní návštěva 1. náměstka ministra zahraničních věcí J. Schneidera ve Washingtonu;
- 5. – 7. 12. 2010 - návštěva ministra průmyslu a obchodu ČR M. Kocourka v doprovodu náměstků M. Hovorky a T. Hünera ve Washingtonu; v rámci své návštěvy ministr průmyslu

a obchodu ČR slavnostně podepsal spolu s ministrem obchodu USA G. Lockem a ministrem energetiky USA S. Chu Společnou deklaraci o průmyslové a obchodní spolupráci v oblasti civilní jaderné energetiky;

- 6. – 7. 12. 2010 - zástupci Stálé delegace Parlamentu ČR J. Hamáček a A. Sedľa reprezentovali ČR na 10. Parlamentním shromáždění NATO ve Washingtonu.

Návštěvy představitelů USA

- 10. 1. 2010 - v Praze se uskutečnilo druhé kolo Strategického dialogu ČR–USA pod vedením náměstků P. Gordona a T. Pojara; P. Gordona přijal i místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí J. Kohout;
- 8. – 9. 4. 2010 - návštěva prezidenta B. Obamy v doprovodu ministryně zahraničních věcí H. Clintonové. Při této příležitosti prezident USA podepsal s prezidentem Ruské federace D. Medveděvem novou smlouvu START o omezení strategického jaderného arzenálu. Během svého pobytu se prezident B. Obama sešel jak s vrcholnými představiteli ČR, tak i s lídry zemí středoevropského a východoevropského regionu;
- 13. – 15. 7. 2010 – konání americké energetické mise do ČR, vedené náměstkem ministra obchodu USA F. Sanchezem;
- 11. 11. 2010 – návštěva náměstkyně ministryně zahraničních věcí USA pro veřejnou diplomacii J. McHale, která mj. vystoupila na konferenci *Young Leaders Dialogue with America*.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s USA o 28,23 % z 76 187 mil. Kč v roce 2009 na 97 691 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 29,01 % (2009: 34 299 mil. Kč, 2010: 44 248 mil. Kč), dovoz vzrostl o 27,59 % (2009: 41 888 mil. Kč, 2010: 53 443 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 9 195 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: mechanické přístroje, spotřební elektronika a součástky, kaučukové výrobky, optické přístroje, osobní automobily, traktory, nákladní vozidla, chemické výrobky, hračky a sportovní výrobky, letadla a díly pro vrtulníky, sklo, plasty a výrobky z plastů.

Hlavní dovozní komodity České republiky: mechanické přístroje a nástroje, spotřební elektronika, letadla a díly leteckého průmyslu, optické přístroje, farmaceutické výrobky, osobní automobily, traktory a jiná motorová vozidla, chemické výrobky, nářadí, vláknina ze dřeva.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Memorandum o dohodě mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem obrany Spojených států amerických o přidělování styčných důstojníků, Norfolk, březen 2010;
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Spojených států amerických o výzkumných, vývojových, testovacích a vyhodnocovacích aktivitách, Brusel, červen 2010.

Kulturní vztahy

Na území USA se na realizaci kulturní diplomacie a rozvíjení vztahů mezi ČR a USA v kulturní oblasti největší měrou podílejí Velvyslanectví ČR ve Washingtonu, České centrum v New Yorku a generální konzuláty, ale řadu zajímavých kulturních akcí zorganizovaly v roce 2010 též honorární konzuláty a místní krajanské organizace.

Velvyslanectví ČR ve Washingtonu nabídlo americkému i českému publiku ve Washingtonu a okolí kulturní program složený z tradičního promítání filmů (filmová série *Lvi českého filmu*, dokument *Václav Havel, Praha – Hrad*), výstav v prostorách velvyslanectví (výstava fotografií ze sametové revoluce T. Němce, výstava fotografií K. Cudlína, výstava designu *Czech Fresh Design*), koncertů klasické i populární hudby (*Hudba z Prahy, New Yorku a Terezína*; koncert skupiny Chinaski) a divadelních představení ve spolupráci s Americkou univerzitou ve Washingtonu (*Voices of Terezín* a *Motýla jsem tu neviděl*). Program velvyslanectví byl v první polovině roku výrazně tematicky zaměřen na židovskou kulturu a historii; nejvýznamnější akcí byla v dubnu 2010 konference s názvem *Čeští Židé v Americe*, kterou zahájil předseda vlády J. Fischer v rámci své návštěvy USA. Dne 25. 2. 2010 se v Kongresu uskutečnila panelová diskuse připomínající dvacáté výročí projevu V. Havla v Kongresu, které se zúčastnila řada významných osobností, včetně M. Albrightové a Z. Brzezinského. Na konci roku 2010 uspořádalo Velvyslanectví ČR ve Washingtonu několik akcí v rámci projektu *Tomáš G. Masaryk – vzájemná inspirace*, který mapoval ovlivňování české a americké historie a kultury prostřednictvím osobnosti prvního československého prezidenta. Významnou složkou programu byla též série akcí pro děti, z nichž nejvýznamnější byla česká účast na festivalu pro děti *Kids Euro Festival*, který se ve Washingtonu konal již třetím rokem.

V New Yorku proběhla v květnu 2010 série vzájemně koordinovaných akcí Generálního konzulátu ČR a Českého centra s názvem *Czech Republic in Manhattan* (včetně obchodní prezentace *Doing Business in the Czech Republic* či účasti na mezinárodním designovém veletrhu ICFF v New Yorku). Z dalších akcí Generálního konzulátu ČR lze zmínit tradiční *Czech–Slovak Velvet Revolution Party* či promítání filmu o K. Hašlerovi *Písničkář, který nezemřel* v listopadu 2010. České centrum v New Yorku zařadilo v roce 2010 do svého programu Filmový klub ČCNY, pravidelné úterní promítání, a rozšířilo tak stávající filmový program, který zahrnuje např. letní filmové promítání na střeše České národní budovy či pravidelné listopadové přehlídky *New Czech Films* v Brooklyn Academy of Music. V tomto roce byl rovněž zahájen nový výstavní projekt *Okna*

na Madison, zahrnující sérii výstav současných českých i zahraničních umělců, jejichž díla jsou vystavena v oknech budovy Stálé mise při OSN na Madison Avenue. Díky těmto a dalším více než 100 akcím bylo ČC NY zařazeno týdeníkem Time Out New York mezi pět nejlepších kulturních center v New Yorku.

S podporou Generálního konzulátu ČR v Chicagu byly v lednu 2010 v Muzeu současné fotografie při Columbia College zahájeny dvě výstavy české fotografie 20. století a současnosti. Generální konzulát ČR v Chicagu také uspořádal v květnu 2010 literární večer věnovaný vzpomínce na B. Hrabala a jeho americké literární turné v dubnu 1989. Na pozvání generálního konzulátu vystoupil v červnu v chicagském klubu BluJazz český jazzový klavírista E. Viklický v doprovodu R. Colea a jeho chicagských spoluhráčů. Při příležitosti státního svátku 28. října se v prostorách generálního konzulátu konalo zahájení výstavy originálních historických fotografií *Cesta do Nového světa 1902–1903*.

V prosinci se rovněž v prostorách Generálního konzulátu ČR v Chicagu uskutečnila premiéra upoutávky dokumentárního filmu *Czechs in Chicago*, jehož tématem je historie a současnost české krajanské komunity a její přínos pro rozvoj Chicaga. V rámci turné I. Jirouse po USA uspořádal v prosinci 2010 Generální konzulát ČR v Chicagu autorské čtení z knihy *Magor dětem* za účasti autora.

Kanada

Návštěvy představitelů České republiky

- 11. – 15. 2. 2010 - účast předsedy vlády J. Fischera na ZOH ve Vancouveru;
- 20. 1. – 8. 2. 2010 – účast ministryně školství, mládeže a tělovýchovy M. Kopicové na ZOH ve Vancouveru;
- 11. – 20. 2. 2010 - účast místopředsedy vlády a ministra obrany M. Bartáka na ZOH ve Vancouveru;
- 18. – 22. 2. 2010 - účast předsedy Senátu Parlamentu ČR P. Sobotky na ZOH ve Vancouveru;
- 23. 2. – 1. 3. 2010 - účast předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR M. Vlčka na ZOH ve Vancouveru;
- 31. 10. – 3. 11. 2010 - návštěva náměstka ministra zahraničních věcí V. Galušky v souvislosti s oslavami 90. výročí navázání konzulárních styků mezi tehdejším Československem a Kanadou. Setkal se s ministrem pro občanství, přistěhovalectví a multikulturalismus J. Kenneym.

Návštěvy představitelů Kanady

- 27. 5. 2010 - návštěva vrchního ředitele pro EU kanadského ministerstva zahraničních věcí a mezinárodního obchodu J. Kura;
- 11. – 15. 10. 2010 - oficiální návštěva předsedy Senátu Kanady N. A. Kinsella (na pozvání předsedy Senátu Parlamentu ČR).

Jiná jednání

- 19. 11. 2010 - setkání předsedů vlád P. Nečase a S. Harpera na okraj summitu NATO v Lisabonu (Portugalsko).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Kanadou o 6,31 % z 6 623 mil. Kč v roce 2009 na 6 205 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 1,17 % (2009: 2 820 mil. Kč, 2010: 2 853 mil. Kč), dovoz poklesl o 11,86 % (2009: 3 803 mil. Kč, 2010: 3 352 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 449 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: kolejnice ze železa nebo oceli, části přístrojů osvětlovacích, signalizačních, výrobky lité ostatní ze železa a oceli, střeva umělá z tvrzených bílkovin, pneumatiky nové z pryže, desky, listy, fólie a podobně z plastů, léky odměřené (ne krev, antisera), stroje vyvrtávací–frézovací, číslicově řízené, textilie z přírodního hedvábí, chemických vláken, pivo ze sladu.

Hlavní dovozní komodity České republiky: léky odměřené (ne krev, antisera), výživa pro psy a kočky, hliník nelegovaný, potravinové přípravky, čočka suchá, součásti letounů, vrtulníků, výrobky z asfaltu nebo podobných materiálů, přístroje mechanické k stříkání, přístroje hasicí, tiskárny, klávesnice k počítačům.

Kulturní vztahy

Zastupitelské úřady ČR v Kanadě se během roku 2010 podílely ve spolupráci s místními partnery na organizaci několika desítek kulturních a prezentačních akcí, které pomohly zviditelnit Českou republiku a prezentovaly českou kulturu z různých uměleckých oblastí. Aktivity se nesoustřeďovaly pouze na hlavní město, ale dařila se spolupráce také s provinciemi.

Mezi nejvýznamnější akce patřila česká prezentace vybraných animovaných filmů na Ottawa International Animation Festival v říjnu 2010. Svě zastoupení měla po celý rok hudba, uskutečnily se slavnostní koncerty ke státnímu svátku ČR a výročí narození T. G. Masaryka nebo benefiční koncert na podporu obětí zemětřesení na Haiti. Velvyslanectví v Ottawě uvedlo výstavu *1989 očima fotografů* k výročí pádu komunismu nebo výstavu *100 českých nej*, jež doprovodila několik prezentačních akcí, včetně veletrhu cestovního ruchu Travel and Vacation Show. Uskutečnila se také autorská čtení významných českých spisovatelů – V. Noskové a I. Jirouse.

Generální konzulát ČR v Torontu se podílel na vzpomínkovém večeru k uctění památky M. Horákové. V rámci Filmového festivalu EU v Ottawě a Vancouveru byl prezentován film *Kawasakiho růže* režiséra J. Hřebejka, v rámci téhož festivalu v Torontu byl uveden film *Přežít svůj život* od J. Švankmajera.

Z iniciativy Velvyslanectví ČR v Ottawě pokračují přípravy na projektu vybudování památníku obětem komunismu v hlavním městě Ottawě. National Capital Commission rozhodla v roce 2010 o přidělení pozemku na vybudování památníku v centru Ottawy.

9. Vztahy České republiky se zeměmi Střední a Jižní Ameriky a Karibiku

Střední a Jižní Amerika, zvaná též Latinská Amerika, je z pohledu české zahraniční politiky vzdálenou a nikoliv prioritní oblastí. Realita posledních let nicméně ukazuje, že minimálně vzhledem ke svému ekonomickému potenciálu by si tento civilizačně blízký a na stejných kulturních hodnotách a sdílené historii založený region zasloužil v české zahraniční politice větší prostor.

Rostoucí mezinárodněpolitická váha některých zemí, především Brazílie či Mexika, a pomalu postupující integrace jihoamerického kontinentu činí z regionu stále zajímavějšího partnera i pro Evropskou unii. Ačkoliv Česká republika nemá ve vztahu k tomuto regionu postavení ani zájmy Španělska či Francie, je si vědoma tohoto trendu a snaží se aktivně ovlivňovat vztahy Evropské unie k jednotlivým zemím Latinské Ameriky.

Specifické postavení má tzv. Karibská oblast, tvořená skupinou ostrovních států, která je adresátem zejména humanitární a rozvojové pomoci jak ze strany Evropské unie, tak i České republiky.

Největší událostí roku 2010 ve vztahu k zemím Latinské Ameriky a Karibské oblasti byl květnový summit hlav států členských zemí Evropské unie a Latinské Ameriky a Karibiku (EU–LAC) v Madridu. Ten kromě setkání nejvyšších představitelů všech zemí obou regionů přinesl i schválení Akčního plánu spolupráce EU a Latinské Ameriky na téma *Inovace a technologie pro udržitelný rozvoj a sociální soudržnost* a založení Nadace EU–LAC, jejímž cílem má být přispívat k posílení vztahů mezi oběma regiony. Na okraj summitu se uskutečnila řada bilaterálních jednání, včetně setkání prezidenta a ministra zahraničních věcí s jejich protějšky z Panamy, Chile, Kostariky a Peru. Druhou velkou příležitostí pro bilaterální jednání bylo, jako již tradičně, zářijové zasedání Valného shromáždění OSN v New Yorku, kde nejvyšší představitelé České republiky jednali se svými partnery z Chile, Kostariky, Kolumbie a Hondurasu. V září se pak uskutečnila historicky první návštěva ministra obrany Brazílské federativní republiky v České republice. Bilaterální politické konzultace mezi ministerstvy zahraničních věcí se uskutečnily s Brazílií, Chile a Uruguayí.

V důsledku vládních úsporných opatření došlo k 30. 9. 2010 k definitivnímu uzavření českého zastupitelského úřadu v kolumbijské Bogotě a bylo učiněno rozhodnutí o uzavření úřadů

ve venezuelském Caracasu a kostarickém San José (oba k 31. 1. 2011). Tyto skutečnosti logicky vedou českou zahraniční službu k úsilí o rozšiřování sítě honorárních konzulátů, přičemž v průběhu roku 2010 byly např. zřízeny honorární konzuláty v Surinamu a na Svatém Vincenci a Grenadinách.

Česká republika si je dobře vědoma rostoucího významu ekonomické diplomacie, a proto tomuto cíli podřizuje budoucí orientaci celé zahraniční služby. Dlouhodobým tématem vůči zemím Latinské Ameriky a Karibské oblasti je pro českou zahraniční politiku též oblast lidských práv a podpory demokracie.

Argentina

(Argentinská republika)

Jiná jednání

- Na summitu EU–LAC v Madridu (15.–19. 5. 2010) proběhlo krátké neoficiální setkání prezidentů obou zemí v průběhu oběda, během kterého český prezident obdržel pozvání na oficiální návštěvu Argentinské republiky.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Argentinou o 51,9 % z 131 mil. Kč v roce 2009 na 199 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 54,55 % (2009: 55 mil. Kč, 2010: 85 mil. Kč), dovoz vzrostl o 50 % (2009: 76 mil. Kč, 2010: 114 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –29 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: části klimatizačních přístrojů, lité výrobky ze železa a oceli, části vodních turbín, netkané textilie, kuličková ložiska, programovatelné permanentní paměti, kancelářské stroje, stroje k drcení, třídění a míchání nerostů, tlakové nádoby na plyn ze železa a oceli.

Hlavní dovozní komodity České republiky: nečesaná vlna, převodovky, citrony, arašídy, vinné hrozny, česaná vlna, suché plody pro výživu zvířat, části vznětových motorů, sojové pelety, kukuřice.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Dohoda o spolupráci v záležitostech Antarktidy mezi vládou České republiky a vládou Argentinské republiky, Buenos Aires, 2. 3. 2010. (*Vládní dohoda řeší spolupráci obou stran na území Antarktidy v oblasti vědy, technologie, logistiky a životního prostředí.*)

Kulturní vztahy

Ve dnech 19. 4. – 10. 5. 2010 proběhl v Buenos Aires druhý ročník *Bienále Borges – Kafka/Buenos Aires – Praha*. Tento festival, inspirovaný dvěma významnými literárními osobnostmi a dvěma městy, pro která se stali oba literáti symbolem, je nejvýznamnější kulturní událostí v česko –

argentinských vztazích v daném roce. V roce 2010 byl argentinskou stranou zařazen do kalendáře kulturních událostí k oslavám dvousetletého výročí nezávislosti Argentiny a Úřad prezidentky Argentinské republiky akci zvláštním dekretem vyhlásil za „kulturní událost mimořádného významu“.

V rámci programu spolupráce mezi ministerstvy školství obdrželi čtyři argentinští stipendisté místa na letních školách slovanských studií.

Barbados

(Barbados)

Jiná jednání

- Na okraj květnového summitu zástupců zemí EU a států Latinské Ameriky a Karibské oblasti v Madridu se uskutečnilo pracovní setkání náměstka ministra zahraničních věcí České republiky V. Galušky s jeho barbadoským protějškem S. Chandlerem. Kromě shrnutí bilaterální relace bylo tématem rozhovoru i plánované otevření honorárního konzulátu České republiky na Barbadosu.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Barbadosem o 25,1 % z 26 mil. Kč v roce 2009 na 20 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 33,5 % (2009: 3 mil. Kč, 2010: 2 mil. Kč), dovoz poklesl o 24,1 % (2009: 24 mil. Kč, 2010: 18 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –16 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: díly a příslušenství motorových vozidel, elektrická zařízení ke spouštění a zážehu motoru, přípravky pro péči o vlasy, tvrdý kaučuk, čerpadla paliv a maziv pro pístové motory, kompresory vzduchu, zámečnické výrobky, sejfy, pancéřové schránky, díly pro pístové motory s vnitřním spalováním, šicí stroje, ventilace a kuchyňské digestoře, převody, upravené kapaliny pro hydraulické převody.

Hlavní dovozní komodity České republiky: Přístroje ortopedické, dlahy, lihoviny, likéry a ostatní alkoholické nápoje, chemické výrobky a přípravky, elektrické odpory, elektromechanické ruční nářadí s elektrickým motorem, ovoce, pánské košile, kladkostroje a zdvihadla, vrátky a navigátory, přístroje pro lékařské a veterinární účely.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Dohoda o zamezení dvojímu zdanění mezi Českou republikou a Barbadosem, Praha, srpen 2010.

Brazílie

(Brazilská federativní republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 16. – 17. 3. 2010 - návštěva náměstka ministra obrany pro zahraniční záležitosti J. Fulíka;
- 12. – 19. 4. 2010 – účast delegace vedené ministryní spravedlnosti D. Kovářovou na Konferenci OSN o prevenci kriminality a kriminální justici, která proběhla ve městě Salvadoru v Brazílii.

Návštěvy představitelů Brazilské federativní republiky

- 20. – 22. 2. 2010 - mise státu brazilské federace Goiás vedená guvernérem A. R. Filho;
- 27. – 28. 5. 2010 - 1. zasedání Česko–brazilské smíšené komise v Praze, v čele brazilské delegace byl náměstek ministra průmyslu I. Ramalho;
- 25. 6. 2010 – konzultace náměstkyně ministra zahraničních věcí V. Machado na MZV ČR;
- 23 – 25. 7. 2010 - mise státu brazilské federace S. Catarina vedená guvernérem L. Pavanem;
- 11. – 14. 9. 2010 - návštěva ministra obrany N. Jobima; konzultace na MZV ČR se uskutečnily dne 13. 9. 2010.

Jiná jednání

- 11. – 14. 5. 2010 - návštěva generálního ředitele agentury CzechTrade, který se se skupinou podnikatelů zúčastnil veletrhu Mecanica v Sao Paulu a jednal v Brasílii se svým protějškem z Agentury APEX o další spolupráci.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Brazílií o 15,8 % z 1 051 mil. Kč v roce 2009 na 1 217 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 0,3 % (2009: 682 mil. Kč, 2010: 680 mil. Kč), dovoz vzrostl o 45,53 % (2009: 369 mil. Kč, 2010: 537 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 143 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: čerpadla pohonných hmot, převodovky, části vznětových motorů, lékařský nábytek, části motorových vozidel, letadla, klikové hřídele, ferovanad, umělá střeva, stavebnice.

Hlavní dovozní komodity České republiky: solené maso, sojové pelety, zmražené slepičí maso, nepražená káva, hovězí kůže, části motorů, masové konzervy, části strojů pro tisk, tabák, konzervy z krůtího masa.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- V roce 2010 byly uzavřeny bilaterální vládní Dohoda o spolupráci v záležitostech obrany (MO) a rezortní Deklarace o záměru spolupráce v oblasti vojenské letecké dopravy (MO) a podepsán rezortní Dopis o záměru spolupráce v oblasti vesmírných technologií (MD).

Kulturní vztahy

Ve dnech 4. – 6. 5. 2010 proběhly ve státě Mato Grosso do Sul za spolupráce Velvyslanectví ČR v Brasílii, Generálního konzulátu ČR v Sao Paulu a místní krajanské komunity Dny České republiky, zaměřené na představení české kultury a posílení obchodní a turistické spolupráce. Akce byla zahájena vernisážemi výstav *Historie výroby českého piva* a *Enrique Stanko Vrás – cestovatel*.

Ve dnech 21. 9. – 1. 10. 2010 proběhly ve státě Espírito Santo ve spolupráci Velvyslanectví ČR v Brasílii, Generálního konzulátu ČR v Sao Paulu a Honorárního konzulátu ČR ve Vitorii Dny České republiky, zaměřené na představení české kultury, obchodních a turistických možností. Akce byla zahájena vernisáží výstavy *Jože Plečnik – architekt Prahy*.

U příležitosti brazilského vydání knihy *Ty, která píšeš*, sbírky povídek kolektivu dvaceti českých spisovatelek, byla ve dnech 8. – 10. 12. 2010 uspořádána v hlavním městě Brasílii a v Sao Paulu série podpůrných podniků za účasti jedné z autorek, I. Pekárkové.

Dominikánská republika

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Dominikánskou Republikou o 2,24 % z 421 mil. Kč v roce 2009 na 431 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 29,7 % (2009:135 mil. Kč, 2010: 175 mil. Kč), dovoz poklesl o 10,7 % (2009: 286 mil. Kč, 2010: 256 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –81 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: kraftový papír, lepenka, syrovátka, zásobní tanky, sudy, plechovky do 300 l, osobní motorová vozidla, pera, tužky a plnicí pera, umělá střeva, strojní myčky nádobí (ne pro domácnost), myčky lahví, stroje k praní, čištění, ždímání, sušení, žehlení, tříkolky, hračky, stroje k úpravě a zpracování kůží, hadice, trubky a potrubí z vulkanického kaučuku, zubolékařské zařízení a přístroje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: Banány, předměty z plastů, přístroje pro lékařské a veterinární účely, farmaceutické výrobky (jiné než léčiva), doutníky, lihoviny, likéry, citrusové ovoce, mechanické přístroje k tryskání, stříkání, rozprašování, plynové turbíny, pánské větrovky, ostatní obuv se svrškem z kůže nebo kompozitní kůže, složené optické mikroskopy, dámská saka, čerstvá nebo chlazená zelenina.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR ve Venezuele byl v Dominikánské republice realizován malý rozvojový projekt spočívající v modernizaci prostor Honorárního konzulátu ČR v Santo Domingu. Starší a použité zařízení konzulátu bylo prostřednictvím charitativní nadace Sv. Judy věnováno přírodní katastrofou postiženým školským zařízením na sousedním Haiti.

Ekvádor

(Ekvádorská republika)

Jiná jednání

- 21. 10. 2010 - velvyslankyni V. Zemanovou přijal v Quitu velvyslanec P. Villagómez Reinel, náměstek pro Severní Ameriku a Evropu ekvádorského MZV, k projednání nových perspektiv bilaterálních vztahů s ČR. Ekvádorská strana projevila zájem o podepsání bilaterální dohody o bezvízovém styku pro držitele diplomatických a služebních pasů.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Ekvádorem o 26,4 % z 72 mil. Kč v roce 2009 na 91 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 16,2 % (2009: 37 mil. Kč, 2010: 43 mil. Kč), dovoz vzrostl o 37,1 % (2009: 35 mil. Kč, 2010: 48 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –5 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, lékařský nábytek, skleněné perly, textilní stroje, škroby, formy na kaučuk, mykací stroje, elektrické rozvody, stavebnice, pneumatiky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: banány, samolepicí gumovaný papír, výtažky z kávy, konzervované ovoce, řezané květiny, růže, kakaové cukrovinky, samolepicí pásy z plastů, ananas.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

V prvním pololetí roku 2010 skončila finálním vyhodnocením realizace projektu zahraniční spolupráce v Ekvádoru v oblasti Loja. Projekt nazvaný *Snížení náchylnosti a zvýšení udržitelnosti městské infrastruktury v nepříznivých geologických podmínkách města Loja v jižním Ekvádoru*, realizovaný společností GEKON, s.r.o., Karlovy Vary, byl zaměřený na předcházení živelním pohromám v seismických podmínkách země.

V roce 2010 bylo uděleno jedno vládní stipendium pro ekvádorského studenta.

Haiti

(Haitská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- V červenci 2010 předal do rukou prezidenta R. Prévála své pověřovací listiny mimořádný a zplnomocněný velvyslanec ČR se sídlem ve Venezuele S. Slavický. Při této příležitosti hovořil o české pomoci Haiti po zemětřesení i s haitskou ministryní zahraničních věcí M. M. Reyovou.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Haiti o 181,6 % z 11 mil. Kč v roce 2009 na 30 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 170,6 % (2009: 11 mil. Kč, 2010: 30 mil. Kč), dovoz poklesl o 33 % (2009: 0,35 mil. Kč, 2010: 0,23 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 29 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: budovy prefabrikované, kraftový papír, lepenka, díly a příslušenství motorových vozidel, osobní motorová vozidla, stavební a důlní stroje, pneumatiky pro letadla, ruční nářadí, opalovací lampy, svěráky, svorky, zámečnické výrobky, sejfy, pancéřové schránky, motory, generátory na střídavý proud, filtrační a čistící stroje na kapaliny nebo plyny, bezpečnostní sklo, nábytek, hotové pokrmy.

Hlavní dovozní komodity České republiky: zelenina sušená, trička a nátělníky, lihoviny, likéry a ostatní alkoholické nápoje, disky pro záznam zvuku a obrazu, svetry, pulovry, vesty, elektrické odpory.

Příčinu markantní změny v objemu vývozu a dovozu můžeme spatřit v souvislosti s ničivým zemětřesením na Haiti (leden 2010).

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Po katastrofálním zemětřesení v lednu 2010 schválila česká vláda celkem 20 mil. Kč na pomoc při obnově Haiti. Haiti navštívila také expertní mise MZV ČR. Z vyčleněných prostředků na pomoc Haiti po lednovém zemětřesení bylo prvních 5 mil. Kč bezprostředně po katastrofě věnováno na zajištění pitné vody prostřednictvím UNICEF. Dalších 15 mil. Kč bylo v období od května do srpna 2010 rozděleno na projekty humanitární obnovy v oblasti zemědělství, školství a sociální pomoci i na prevenci katastrof v postižených lokalitách západně od hlavního města, které byly realizovány prostřednictvím českých nevládních organizací, Řádu maltézských rytířů a Mezinárodní federace Červeného kříže.

Honduras

(Honduraská republika)

Jiná jednání

- V září 2010 na okraj VS OSN 2010 došlo k setkání ministrů zahraničních věcí obou zemí.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Hondurasem o 55,4 % z 137 mil. Kč v roce 2009 na 212 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 71,2 % (2009: 56 mil. Kč, 2010: 97 mil. Kč), dovoz vzrostl o 44,2 % (2009: 80 mil. Kč, 2010: 116 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –19 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: soli podvojně, plastické izolátory pro elektrické stroje, platové trubky a hadice, nová osobní vozidla motor 1500–3000 cm³, skleněné kostky a cihly užívané pro stavebnictví, umělá střeva z tvrzených bílkovin, řetězová kola.

Hlavní dovozní komodity České republiky: nepražená káva, banány, soupravy zapalovacích kabelů, trička z bavlny, melouny, ananas, sušená paprika, pohony turbovrtulové, doutníky, svetry, vesty z bavlny, grapefruity.

Rozvojová spolupráce

Na rok 2011 byl schválen malý lokální projekt *Studna k zajištění pitné vody*.

Chile

(Chilská republika)

Návštěvy představitelů Chilské republiky

- 30. 6. 2010 - konzultace prvního náměstka ministra zahraničních věcí F. Schmidta na MZV ČR.

Jiná jednání

- 23. 9. 2010 - setkání prezidenta V. Klause s jeho chilským protějškem S. Piñerou na okraj 65. VS OSN;
- Bilaterální schůzka ministrů zahraničních věcí na okraj zasedání Rady OECD dne 27. 5. 2010 v Paříži; na summitu EU–LAC v Madridu (15.–19. 5. 2010) proběhlo namísto původně plánovaného bilaterálního jednání krátké neoficiální setkání prezidentů obou zemí během oběda.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Chile o 18,9 % z 29 223 mil. Kč v roce 2009 na 34 749 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 29,2 % (2009: 15 493 mil. Kč, 2010:

20 012 mil. Kč), dovoz vzrostl o 7,3 % (2009: 13 730 mil. Kč, 2010: 14 737 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 5 275 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: stavebnice, programovatelné permanentní paměti, umělá střeva, elektrické vodiče, parní turbíny, česaná vlna, osobní automobily, desky a fólie z plastů, ruční nástroje s vestavěným elektrickým motorem, uzavírací ventily ze železa a oceli.

Hlavní dovozní komodity České republiky: feromolybden, bělená dřevná buničina, vinné hrozny, zmražené vepřové maso, víno, molybdenové rudy, sušené švestky, jablka, sušené hrozny kiwi.

Rozvojová spolupráce

Po zemětřesení, které Chile postihlo v únoru 2010, rozhodl ministr zahraničních věcí ČR o poskytnutí humanitární pomoci ve výši 4 mil. Kč na obnovu města Quillón (obnova kostela, oprava školy).

V roce 2010 byl ukončen rozvojový projekt zaměřený na obnovu porostů v Národním parku Torres del Paine, zasaženém ničivým požárem, založeným z nedbalosti českým turistou. Celková hodnota české pomoci představuje 19 mil. Kč.

Kulturní vztahy

Orchestr Filharmonici města Prahy se ve dnech 17. - 18. 11. 2010 stal protagonistou nejvýznamnější kulturní události roku v Santiagu de Chile. Na pozvání Nadace Beethoven a pod patronátem Velvyslanectví ČR v Chile pražští filharmonici doprovodili na dvou koncertech jednoho ze současných nejlepších světových houslistů I. Perlmana. Každému z koncertů přihlíželo 10 tisíc nadšených diváků.

Kolumbie

(Kolumbijská republika)

Návštěvy představitelů Kolumbie

- 26. 3. 2010 - náměstek ministra zahraničních věcí H. Kmoníček přijal náměstkyni ministra zahraničních věcí pro multilaterální otázky Kolumbijské republiky A. M. Hernandezovou. Ke schůzce došlo na okraj cesty po zemích EU (Brusel, Ženeva, Varšava) za účelem podpory schvalovacího procesu Mnohostranné obchodní dohody mezi EU, Kolumbií a Peru v Evropském parlamentu a Radě EU. Dalšími tématy rozhovoru byly lidská práva v Kolumbii a bilaterální spolupráce.

Jiná jednání

- Na okraj Valného shromáždění OSN v New Yorku se konala bilaterální schůzka 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí ČR K. Schwarzenberga a ministryně zahraničních věcí Kolumbie M. Á. Holguín Cuéllarové. Ministr Schwarzenberg ocenil

úspěchy tamní vlády na poli bezpečnosti v boji s gerilou. Informoval partnera o zavírání Velvyslanectví ČR v Bogotě a o rozhodnutí o překreditaci k Velvyslanectví ČR v Limě. Ministryně zdůraznila ekonomický rozvoj své země a zájem o posílení obchodních vztahů, jakož i další spolupráci na půdě OSN. Potvrdila, že Kolumbie znovu otevře své velvyslanectví v Praze. Velvyslanectví bylo uzavřeno v roce 2002 z rozpočtových důvodů. Ministr zahraničních věcí ČR pozval partnerku k návštěvě ČR při některé z jejích cest do Evropy. Sám dále vyjádřil přání během svého mandátu navštívit Kolumbii. Ministryně v současné době nemá evropskou cestu v plánu.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Kolumbií o 39,5 % z 76 mil. Kč v roce 2009 na 106 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 36,4 % (2009: 22 mil. Kč, 2010: 30 mil. Kč), dovoz vzrostl o 40,8 % (2009: 54 mil. Kč, 2010: 76 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí -46 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní automobily, kosmetické přípravky pro líčení očí, hračky, umělá střeva, syrovátka, stavební stroje, přístroje pro příjem, konverzi a přenos hlasu, části galvanických baterií, turbovtulové motory, cementové dlaždice.

Hlavní dovozní komodity České republiky: banány, karafiáty, nepražená káva, pastilky proti kašli, koncentráty z kávy, růže, fólie z polymeru ethylenu, čerstvé ovoce, plantejny, akvarijní ryby.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- V únoru 2010 byla v Bogotě uzavřena jednání o smlouvě o zamezení dvojímu zdanění (smlouvu zbývá podepsat a ratifikovat parlamenty obou zemí).

Kulturní vztahy

Česká republika se každoročně účastní přehlídky filmů ze zemí Evropské unie Eurocine.

Kostarika

(Kostarická republika)

Jiná jednání

- květen 2010 - během summitu EU-LAC v Madridu došlo k setkání ministrů zahraničních věcí obou zemí;
- září 2010 - na okraj VS OSN 2010 došlo k setkání prezidentů obou zemí.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Kostarikou o 45,2 % z 1 373 mil. Kč v roce 2009 na 1 992 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 27,1 % (2009: 129 mil. Kč, 2010:

163 mil. Kč), dovoz vzrostl o 47 % (2009: 1 244 mil. Kč, 2010: 1 828 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 1 665 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: stavebnice a hračky, střeva umělá z tvrzených bílkovin, mince, které nejsou zákonným platidlem, propojky pro dráty a kabely, plastové hadice a trubky, čepelky do holicích strojků, zbraně, pásky a opasky z kůže, líčidla na rty.

Hlavní dovozní komodity České republiky: banány, ananas, elektronické sestavy pro zařízení, melouny, listy větve a ostatní části bez květu, umělé části těla, paměťové jednotky, konzervované ovoce, kokosové ořechy, rum, vinné hrozny.

Rozvojová spolupráce

V oblasti Miramaru a San Ramónu byla koncem roku 2009 dokončena druhá tříletá fáze úspěšného projektu *Prevence geologických rizik*, realizovaného Českou geologickou službou. Výsledky studie byly 18. 4. 2010 oficiálně předány kostarickému ministrovi životního prostředí a energetiky. Na rok 2011 byl schválen malý rozvojový projekt *Fotbal jako prevence drogové závislosti mladých*.

Kuba

(Kubánská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

Bilaterální obchodní výměna je negativně poznamenána platební neschopností Kuby a problémy se solventností, které se během roku 2010 nepodařilo úplně vyřešit. Tento fakt postihl i přední české firmy obchodující s Kubou.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Kubou o 129,4 % z 276 mil. Kč v roce 2009 na 633 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 162 % (2009: 180 mil. Kč, 2010: 471 mil. Kč), dovoz vzrostl o 68,8 % (2009: 96 mil. Kč, 2010: 163 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 308 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: slad, kotle a tělesa pro ústřední topení, ohřivače vody, pneumatiky pro autobusy a nákladní automobily, motocykly a kola s pomocným motorem, rourové, trubkové fitinky ze železa nebo oceli, díly k turbínám, články a elektrické akumulátory, stroje k třídění, prosévání, oddělování zeminy, vozíky pro invalidy, domácí pračky, stroje k úpravě, činění a dalšímu zpracování kůží, pneumatiky pro osobní vozy a motocykly, oves, vitaminy.

Hlavní dovozní komodity České republiky: lihoviny, likéry a ostatní alkoholické nápoje, doutníky, melasa z extrakce či rafinace cukru, grapefruitová šťáva, cukrovinky, přípravky pro ústní hygienu, káva pražená, obaly a lanové bubny ze dřeva, rýsovací pomůcky, korýši zmrazení, dámské kalhoty, citrusové ovoce, ovoce, výrobky ze dřeva pro dekorativní účely, žací stroje.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

V roce 2010 Ministerstvo zahraničních věcí České republiky realizovalo projekty zaměřené na rozvoj kubánského venkova a soukromého zemědělství.

Transformační spolupráce

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky podpořilo některé projekty zaměřené na podporu demokracie a ochrany lidských práv.

Kulturní vztahy

V březnu 2010 se Česká republika zapojila do týdne Frankofonie promítáním filmu *Fimfárum* a výstavou A. Muchy v Pinar del Río. Velvyslanectví České republiky na Kubě ve svých prostorách pravidelně realizuje literární večery, kterých se účastní kubánští spisovatelé a básníci.

Mexiko

(Spojené státy mexické)

Návštěvy představitelů České republiky

- říjen 2010 - delegace České republiky, vedená předsedou Českého telekomunikačního úřadu T. Dvořákem, se zúčastnila Konference Mezinárodní telekomunikační unie v Guadalajaře;
- listopad/prosinec 2010 - delegaci České republiky na Světové konferenci k otázkám klimatických změn COP-16, která se konala v Cancúnu, vedl náměstek ministra pro životní prostředí I. Hlaváč.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Mexikem o 44 % z 7 574 mil. Kč v roce 2009 na 10 917 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 40 % (2009: 3 907 mil. Kč, 2010: 5 472 mil. Kč.) Dovozy vzrostl o 48,5 % (2009: 3 667 mil. Kč, 2010: 5 444 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za leden–listopad 2010 činí 29 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: průmyslové motory, části a součásti klimatizačních zařízení, části, součásti osobních a nákladních vozidel a traktorů, vypínače, spínače, rychloměry pro vozidla, pneumatiky, hygienické tampony, elektrické vodiče, turbokompresory, rozvaděče, tištěné obvody, části a součásti mechanických strojů a přístrojů, části osvětlovacích přístrojů, antibiotika, imitace drahokamů, tlumiče výfuků, části a součásti sedadel, konstrukční výrobky z pechu a oceli.

Hlavní dovozní komodity České republiky: keramické dielektrikum, zařízení pro příjem a konverzi zvuku, léky, elektrické kondenzátory, pektináty, lékařské nástroje a přístroje, brýlové čočky, elektrické přístroje na měření tlaku, paměťové jednotky, části motorů, rozvaděče, rozvodové panely, zapalovací cívky pro motory, antény, fotosenzitivní polovodičová zařízení, přístroje k filtrování a čištění kapalin.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Memorandum o spolupráci mezi agenturami CzechInvest a ProMéxico, 12. 4. 2010.

Kulturní vztahy

Česká mezosopranistka E. Randová uskutečnila samostatný recitál v Cuernavace, hlavním městě státu Morelos. Tradičního Jazzového festivalu se zúčastnila skupina Rythm Desperados. V hlavním městě Mexika, v přímořském letovisku Acapulco a ve městě Cuernavaca uskutečnila turné celkem osmi koncertů, přičemž jen hlavní koncert v kulturním centru CENART v Mexiku navštívilo na 6000 posluchačů. Listopadový koncert Talichova kvarteta se stal jedním z vrcholů tradičního hudebního festivalu v Morelii, hlavním městě turisticky přitažlivého státu Michoacán. Ve výstavní síni Reloj v hlavním městě Mexiku se uskutečnila výstava fotografií *Cesty Franze Kafky*, spojená s výstavou fotografií ČR od mladé fotografky Z. Muellerové. Ve spolupráci Mexika s FAMU se uskutečnil v hlavním městě festival studentských filmů. Výraznému ohlasu publika se dostalo výstavám ve dvou frekventovaných přestupních stanicích metra v centru mnohamilionového hlavního města – výstavě *Česká republika – srdeční záležitost* autorů V. Richterové a M. Cihláře a současně probíhající výstavě *Česká republika*, v níž byly mexickému publiku přestaveny české tradiční výrobky, sklo, pivo, dále kreslené filmy, lidové umění apod. Nepochybně se tyto dvě výstavy staly nejnavštěvovanější prezentací České republiky v Mexiku v historii vzájemných vztahů. ČR se také zúčastnila prezentace kultury a gastronomie v prestižním Univerzitním klubu v hlavním městě.

Panama

(Panamská republika)

Jiná jednání

- květen 2010 - během summitu EU–LAC v Madridu došlo k setkání prezidentů obou zemí.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Panamou o 43,9 % z 321 mil. Kč v roce 2009 na 462 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 60,4 % (2009: 129 mil. Kč, 2010: 206 mil. Kč.), dovoz vzrostl o 32,8 % (2009: 193 mil. Kč, 2010: 256 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –49 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: sady stavebnic a hračky, soupravy zapalovacích kabelů, konstrukční výrobky z plechu a ze železa, nápojové sklo, pryž mazací, nepražený slad, tužky, pogumované textilie, rozvaděče, umělohmotné trubky a hadice.

Hlavní dovozní komodity České republiky: banány, melouny, ananas, rum, dámská obuv, zvláště upravené kontejnery, pohony turbovrtulové, pánská obuv, grapefruity, třešně, višně, káva.

Rozvojová spolupráce

Panama obdržela na školní rok 2009/2010 od ČR dvě magisterská stipendia, jedno ke studiu v češtině a druhé v angličtině.

Paraguay

(Paraguayská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Paraguayí o 66,7 % z 3 mil. Kč v roce 2009 na 5 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 100 % (2009: 2 mil. Kč, 2010: 4 mil. Kč), dovoz vzrostl o 0 % (2009: 1 mil. Kč, 2010: 1 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 3 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: cigarety, revolvery a pistole, zařízení pro příjem, konverzi, vysílání a regeneraci hlasu, umělá střeva, stavebnice, závěsy z kovů, cigaretový papír, použité silniční návěsové tahače, trubky z plastů, stroje ke zpracování masa.

Hlavní dovozní komodity České republiky: vnitřnosti ze zvířat, čerstvé hovězí maso, rostliny pro farmaceutický a voňavkářský průmysl, profilované dřevo, surový třtinový cukr, rafinovaný cukr, kůra citrusových plodů, části přístrojů pro tisk, části karoserií vozidel, kartáčnické zboží.

Rozvojová spolupráce

V rámci zahraniční rozvojové spolupráce byl v roce 2010 realizován malý lokální projekt na podporu vzdělávání. Vytipovaný český projekt je součástí programu podpory malého podnikání mezi venkovským obyvatelstvem a ekonomického a finančního vzdělávání NGO Fundación Paraguaya. Česká republika přispěla částkou 400 000 Kč na rozvoj linky na výrobu mléčných výrobků soběstačné zemědělské školy v Cerritu nedaleko Asunciónu.

Obdobně jako minulý rok bylo jedné paraguayské studentce přiznáno stipendium Vlády ČR umožňující vystudovat českou vysokou školu na náklady českého státu.

Peru

(Peruánská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- březen 2010 – návštěva delegace Výboru životního prostředí a Petičního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR;
- duben 2010 – návštěva 1. náměstka ministra kultury ČR S. Karabce.

Návštěvy představitelů Peruánské republiky

- březen 2010 – návštěva náměstkyně ministra životního prostředí R. Gómezové;

- srpen 2010 – návštěva ministra obrany R. Reye.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Peru o 5,9 % z 51 mil. Kč v roce 2009 na 54 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 57,9 % (2009: 19 mil. Kč, 2010: 30 mil. Kč), dovoz poklesl o 25 % (2009: 32 mil. Kč, 2010: 24 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 6 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: elektrické vícefázové motory, stavebnice, skleněné cihly, části elektrických motorů, prodejní automaty, vlněné česance, ofsetové stroje, stroje k výrobě předmětů z papíru, silniční válce, pistole.

Hlavní dovozní komodity České republiky: káva, rybí moučka, zinkové plechy a fólie, vinné hrozny, barviva živočišného původu, tropické ovoce, filé, konzervy ze sardelí, chřest, citrusy.

Školská a vědecká spolupráce

Pokračuje spolupráce v oblasti výměnných stipendijních pobytů v rámci podepsaného Programu spolupráce v oblasti kultury, školství, vědy a sportu mezi vládou ČR a vládou Peru na léta 2010/2012. Na školní rok 2009/10 ČR poskytla Peru tři vládní stipendia, na školní rok 2010/2011 celkem dvě vládní stipendia.

Rozvíjí se spolupráce mezi Diplomatickými akademiemi ministerstev zahraničních věcí obou zemí. MZV ČR vysílá pravidelně do Peru mladé diplomaty k účasti na studijních pobytech. V roce 2010 ukončila dvouleté studium v Peru jedna studentka.

Nad rámec udělovaných vládních stipendií se aktivně rozvíjí studentské výměny v rámci přímé spolupráce mezi univerzitami – UK v Praze, VŠE v Praze a Universidad de Lima a Universidad del Pacífico.

Rozvojová pomoc

V listopadu 2010 byl ukončen projekt v regionu Piura na severu Peru zaměřený na prevenci rizik před přírodními katastrofami. Pro rok 2010 byl schválen malý lokální projekt v hodnotě 400 tis. Kč v rámci pokračování projektu s Universidad Nacional de Ucayalli v Pucallpě.

Kulturní vztahy

Pokračují kontakty mezi Národním archivem v Praze a Generálním archivem Peru. Peruánská strana projevila zájem o výuku peruánských restaurátorů a archivářů historických archivních dokumentů experty z oddělení Národního archivu v Praze. Školení restaurátorů se v Peru uskutečnilo v listopadu 2010. V jednání zůstává řešení nabídnuté pomoci Ministerstvem kultury při restaurování kaple *Nuestra Señora de la Soledad* v komplexu San Francisco v Limě.

V roce 2010 uspořádalo Velvyslanectví ČR v Peru divadelní představení *Kafka a panenka cestovatelka* a výstavu fotografií *La Industria* V. Jiráska. na přehlídce filmů EU v Peru byl představen český film *Tobruk*.

Salvador

(Salvadorská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR se Salvadorem o 51,9 % z 909 mil. Kč v roce 2009 na 1 382 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 45 % (2009: 840 mil. Kč, 2010: 1 218 mil. Kč), dovoz vzrostl o 134,3 % (2009: 70 mil. Kč, 2010: 163 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 1 055 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: elektrické přístroje, pigmenty, nátěrové hmoty, výrobky ploché válcované z oceli legované, výrobky z kovů, plastové trubky a potrubí, anorganické kysličníky, textilní a kožedělné stroje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: káva, oděvní součásti, nářadí, plastové předměty, živá zvířata (dobytek, drůbež), automobily, zelenina, pánské oděvy, ryby.

Rozvojová spolupráce

V roce 2010 byly realizovány dva projekty rozvojové pomoci *Školní farma na podporu produkce potravin ženami a mládeží* a *Kartografie a výzkum erozivních procesů v metropolitní oblasti San Salvadoru*.

Uruguay

(Uruguayská východní republika)

Návštěvy představitelů Uruguayské východní republiky

- 29. 9. 2010 – konzultace náměstka ministra zahraničních věcí Uruguayské východní republiky R. Condeho na MZV ČR.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Uruguayí o 33,3 % z 30 mil. Kč v roce 2009 na 40 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 23,1 % (2009: 13 mil. Kč, 2010: 16 mil. Kč), dovoz vzrostl o 41,2 % (2009: 17 mil. Kč, 2010: 24 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –8 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: hovězí kůže, pneumatiky, minerální voda, surový tuk z ovčí vlny, topné elektrické odpory, programovatelné permanentní paměti, paměťová polovodičová zařízení, antibiotika, trubky ze železa a oceli, katétrů a kanyly.

Hlavní dovozní komodity České republiky: dřevná buničina, vlněné česance, nemykaná vlna, čerstvé hovězí maso, med, hovězí kůže, mandarinky, polyesterová příze, vnitřnosti ze zvířat, citrony.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Memorandum o porozumění a zahájení pravidelných politických konzultací o otázkách společného zájmu mezi MZV ČR a MZV Uruguaye, Praha, 29. 9. 2010.

Kulturní vztahy

Jako příspěvek ke zdůraznění dobrých bilaterálních vztahů zorganizovalo Velvyslanectví ČR v Buenos Aires v říjnu 2010 recepci k oslavě státního svátku ČR v nerezidentním Montevideu.

Venezuela

(Bolívarovská republika Venezuela)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Venezuelou o 88 % z 340 mil. Kč v roce 2009 na 639 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 82,3 % (2009: 317 mil. Kč, 2010: 578 mil. Kč), dovoz vzrostl o 168 % (2009: 23 mil. Kč, 2010: 61 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 516 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: díly pro kotle, izolované dráty, kabely, umělá střeva, mikroskopy, papír, lepenka, tříkolky, hračky, díly kladkostrojů, zdvihadel, nábytek, stroje tkalcovské, pletací, prošívací, žárovky s vláknem nebo výbojky, obloukové lampy, pružné trubky, výrobky pro karneval, vánoční ozdoby, Betlémy.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hliník, slitiny hliníku; tabákové výrobky, lihoviny, likéry, bižuterie, ovoce, citrusové ovoce, rostliny k výrobě voňavek a léčiv, předměty z plastů, díly pro pístové motory s vnitřním spalováním, pásy pro dopravníky, ploché válcované výrobky z legované oceli, klimatizační zařízení, plastické výrobky k dopravě či balení zboží.

Kulturní vztahy

Na konci měsíce dubna byl z iniciativy Velvyslanectví ČR ve Venezuele v prostorách Goethe Institutu v hlavním městě Caracasu v podání španělského symfonického orchestru Juvenil del Vasco uspořádán koncert Dvořákovy *Symfonie z Nového světa*, který se setkal s obrovským úspěchem ze strany několika stovek hostů.

Dne 9. 5. 2010 se v rámci spolupráce mezi Karlovou univerzitou v Praze a Centrální univerzitou v Caracasu uskutečnila návštěva děkanky ekonomické fakulty Centrální univerzity prof. Sary Levy v Praze. Zde jednala o spolupráci a výměně studentů nejen se zástupci Karlovy univerzity, ale i Vysoké školy ekonomické v Praze.

10. Vztahy České republiky se zeměmi Asie a Tichomoří

Vztahy České republiky se zeměmi Asie a Tichomoří jsou velmi rozmanité stejně tak, jako je rozmanité toto teritorium. Význam regionu Asie a Tichomoří pro Českou republiku narůstá, a to nejen z politického hlediska, ale i vzhledem k rozsáhlým obchodně–ekonomickým příležitostem v tomto dynamicky se rozvíjejícím regionu, zásobám energetických surovin, obsahuje ale také ohniska nestability a bezpečnostních rizik.

Region Asie a Tichomoří, a to zejména Čína, Indie, Korejská republika a některé země regionálního uskupení Sdružení zemí jihovýchodní Asie (ASEAN), vykazuje rychlý hospodářský růst a jeho celkový vliv v globálním měřítku roste. Zřejmým trendem je rovněž posilování regionální integrace, přičemž nejdále je právě ASEAN, roste ale i význam dalších regionálních fór, jako je Východoasijský summit (EAS).

Vztahy s jednotlivými státy regionu Asie a Tichomoří rozvíjí Česká republika na bilaterálním základě i v rámci Evropské unie. ČR se aktivně zapojuje do jednání Asijsko–evropského dialogu (ASEM), jehož summit se uskutečnil v říjnu 2010, i do jednání EU–ASEAN a přispívá rovněž k formování politiky Evropské unie ve vztahu ke strategickým partnerům, jako jsou Čína, Indie či Japonsko, i vůči dalším zemím regionu.

Po určitém útlumu obchodně–ekonomické výměny se zeměmi regionu Asie a Tichomoří v roce 2009, která byla způsobena globální ekonomickou a finanční krizí, došlo v roce 2010 k oživení a s řadou asijských zemí jsme zaznamenali nárůst obchodní výměny. Vzhledem k velkému potenciálu tohoto teritoria má Česká republika zájem obchodně–ekonomickou výměnu i investice nadále posilovat.

V roce 2010 se úspěšně rozvíjela rovněž kulturní dimenze bilaterálních vztahů mezi Českou republikou a zeměmi asijsko–pacifického regionu a tento rok byl ve znamení úspěšné české prezentace na Světové výstavě EXPO v Šanghaji, na které český národní pavilon i doprovodné kulturně–společenské programy zaznamenaly velký úspěch.

Česká republika se v kontextu své zahraničněpolitické orientace v regionu Asie a Tichomoří významně angažuje při podpoře lidských práv a demokracie. Zaměřuje se rovněž na bezpečnostní problematiku a přispívá ke stabilizaci a obnově Afghánistánu.

Česká republika poskytuje zemím regionu Asie a Tichomoří rovněž humanitární a rozvojovou pomoc, která rovněž přispívá k posilování tradičních vazeb s tímto regionem.

Afghánistán

(Islámská republika Afghánistán)

Návštěvy představitelů České republiky

- 3. – 5. 3. 2010 – návštěva místopředsedy vlády a ministra obrany M. Bartáka;

- 2. 4. – 4. 4. 2010 – pracovní návštěva náčelníka Generálního štábu Armády ČR gen. V. Picka;
- 29. 4. – 4. 5. 2010 – návštěva místopředsedy vlády a ministra obrany M. Bartáka;
- 24. 5. – 25. 5. 2010 – pracovní návštěva náčelníka Generálního štábu Armády ČR gen. V. Picka;
- 19. – 20. 7. 2010 – účast 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga na mezinárodní Kábulské konferenci;
- 4. – 7. 11. 2010 – společná návštěva 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga, ministra obrany A. Vondry a náčelníka Generálního štábu Armády ČR gen. V. Picka (přijetí prvním viceprezidentem M. Fahimem a A. Wardakem, ministrem obrany Afghánistánu; návštěva jednotek Armády ČR, jednání s představiteli ISAF, návštěva Provinčního rekonstrukčního týmu /PRT/);
- 17.–19. 12. 2010 – pracovní návštěva náčelníka Generálního štábu Armády ČR gen. V. Picka u jednotek Armády ČR.

Návštěvy představitelů Islámské republiky Afghánistán

- 14. – 22. 11. 2010 – stáž 18 zástupců a představitelů lógarských státních institucí – poboček afghánských ministerstev provincie Lógar.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo s ohledem na bezpečnostní situaci ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Afghánistánem o 35,42 % z 638 mil. Kč v roce 2009 na 412 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 36,61 % (2009: 631 mil. Kč, 2010: 400 mil. Kč), dovoz vzrostl o 71,43 % (2009: 7 mil. Kč, 2010: 12 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 388 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: motorová vozidla, stroje a zařízení pro průmysl (čerpadla).

Hlavní dovozní komodity České republiky: ovoce, rostliny k výrobě voňavek a léčiv.

Rozvojová spolupráce

Rozvojová spolupráce je realizována především prostřednictvím Provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) v provincii Lógar. Na rozvojové a rekonstrukční projekty, realizované v úzké součinnosti s provinční vládou a místními komunitami, měl PRT v roce 2010 vyčleněno 80,3 mil. Kč. Na oblast zemědělství a školství pak přispěla českému PRT také řecká vláda 300 tis. EUR. Priority PRT se v roce 2010 opíraly o tři prioritní pilíře: podpora vlády, podpora ekonomického rozvoje a podpora nezávislých médií. Vedle prioritních oblastí se PRT věnoval dokončení řady projektů v tzv. doprovodných oblastech, zj. školství, zdravotnictví a menší infrastrukturní stavby. Celkem v roce 2010 PRT dokončil 42 rozvojových projektů.

Česká republika ve stejném roce přispěla 8 mil. Kč formou dobrovolného příspěvku do National Solidarity Programme (NSP) na rozvoj venkova.

V roce 2010 ČR také podporovala z rozpočtu české zahraniční rozvojové spolupráce dílčí aktivity českých nevládních organizací zaměřené na rozvoj středního zemědělského školství a finanční stability v severních provinciích.

V Koncepti zahraniční rozvojové spolupráce na období 2010 – 2017 byl Afghánistán zařazen do nejvyšší kategorie partnerských zemí – tzv. prioritních zemí s programem spolupráce.

V současné době studuje v ČR šest vládních stipendistů z Afghánistánu.

Humanitární pomoc

Česká republika v roce 2010 věnovala částku 3 mil. Kč na tzv. projekty rychlého dopadu (např. vybavení škol a nemocnic, obnova po záplavách aj.), které zajišťovala civilní část PRT v Lógaru. Od září 2009 do srpna 2010 pokračovalo také humanitární odminování ve středním Afghánistánu, na něž ČR přispěla britské nevládní organizaci HALO Trust částkou 4 mil. Kč. V roce 2010 rovněž ČR vyčlenila 3 mil. Kč na pomoc afghánským uprchlíkům žijícím v íránských uprchlických táborech.

Kulturní vztahy

Afghánské děti se již podruhé zúčastnily Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice. Zaslaly přes sto výtvarných prací, ze kterých byly čtyři oceněny čestným uznáním.

Austrálie

(Australské společenství)

Návštěvy představitelů České republiky

- 2. – 6. 2. 2010 – oficiální návštěva senátní delegace vedené předsedou Senátu Parlamentu České republiky P. Sobotkou;
- 3. 2. 2010 – ministr pro evropské záležitosti J. Chmiel (který byl členem oficiální senátní delegace vedené předsedou Senátu Parlamentu České republiky P. Sobotkou) jednal s ministrem zdrojů a energetiky M. Fergusonem, v doprovodu náměstka ministra obchodu a průmyslu M. Hovorky vedl jednání s parlamentním tajemníkem (juniorním ministrem) pro obchod a parlamentním tajemníkem předsedy vlády, poslancem A. Byrnem.

Jiná jednání

- 24. 9. 2010 – bilaterální setkání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí České republiky K. Schwarzenberga s australským ministrem zahraničních věcí K. Ruddem na okraj VS OSN v New Yorku.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Austrálií o 40,53 %, a to z 5 490 mil. Kč v roce 2009 na 7 715 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 55,85 % (2009: 3 626 mil. Kč, 2010: 5 651 mil. Kč), dovoz vzrostl o 10,73 % (2009: 1 864 mil. Kč, 2010: 2 064 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 3 587 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: hračky, motorová vozidla, dřevo, potravinářské stroje, klimatizační zařízení, kompresory, přístroje elektrického záznamu, papír, výrobky z plastů, výbušniny, mikroskopy, osvětlovací tělesa, obkladačky, součásti železničních vozidel, sklo a pneumatiky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: vlna, farmaceutické výrobky, přístroje elektrického záznamu, přístroje pro nedoslýchavé, víno, uhelné brikety, filtrační přístroje a barevné písky.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Austrálie o leteckých službách (*Air Service Agreement*), New York, 24. 9. 2010 (podepsána během setkání bilaterálního jednání ministrů zahraničních věcí ČR a Austrálie na okraj VS OSN).

Kulturní vztahy

V rámci společné kulturní akce členských států EU se ČR zúčastnila v měsíci únoru prezentace filmů na Festivalu evropského filmu *Windows on Europe 2010* českým snímkem *Tobruk* režiséra V. Marhoula. Filmy byly dále promítány ve městech Brisbane, Sydney a Melbourne. Představení českých filmů *Nestyda* a *Kawasakiho růže* se v březnu 2010 v Sydney zúčastnil jejich režisér J. Hřebejk.

Tradičně se ČR účastnila 14. Canberského mezinárodního filmového festivalu v měsíci říjnu a listopadu, kdy organizátoři festivalu ocenili dlouhodobou českou participaci formou předání cen zástupcem Velvyslanectví ČR v Canbeře a slavnostním zakončením festivalu prezentací nesoutěžního snímku režiséra J. Hřebejka *Kawasakiho růže*.

Při nejrůznějších příležitostech byla zorganizována řada kulturně společenských akcí, např. výstava *Pocta PET lahvím*; u příležitosti Dne matek v květnu výstavy v galerii Domov v Melbourne *Rukopisy v českých knihovnách* a *Doba a dílo spisovatele Karla Čapka*, doprovázené hudebním vystoupením a četbou úryvků z knihy K. Čapka *Čtení o TGM*. Den vzniku samostatného československého státu v prostorách klubu Beseda v Canbeře připomněla reprezentativní výstava *Milníky v dějinách českého státu*.

Velvyslanectví ČR se účastnilo Národního multikulturního festivalu v Canbeře, který vyvrcholil dne 6. 2. 2010 prezentací účastníků v centru hlavního města Australského společenství.

Velvyslanectví ČR v Canbeře mělo vlastní zastoupení ve formě stánku s přímou prezentací v tzv. *Evropské uličce*.

Nejrůznější formy studia na australských vysokých školách se těší zájmu českých studentů, kterých jsou dle různých odhadů cca 2 – 4 tisíce.

Bangladéš

(Bangladéšská lidová republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Bangladéšem o 3,90 % z 2 668 mil. Kč v roce 2009 na 2 772 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 19,04 % (2009: 457 mil. Kč, 2010: 544 mil. Kč), dovoz vzrostl o 0,72 % (2009: 2 212 mil. Kč, 2010: 2 228 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 1 684 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: kondenzované mléko, textilní, spřádací, tkalcovské a pletací stroje, syrovátka, telefonní přístroje, stroje k praní, čištění, ždímání, sušení, válečné zbraně, průmyslové stroje a díly, tiskařské stroje, papír a lepenka, elektroocelové výrobky, jíl a žáruvzdorné výrobky, civilní zbraně, telekomunikační příslušenství.

Hlavní dovozní komodity České republiky: oděvy a pletené výrobky, pokrývky hlavy, ložní prádlo, příze z textilních vláken, koberce, tabák, motorové díly, korýši a měkkýši.

Brunej

(Sultanát Brunej)

Vzájemné ekonomické vztahy

Vzájemné ekonomické vztahy mezi ČR a Sultanátem Brunej jsou dlouhodobě na nízké úrovni. V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR se Sultanátem Brunej o 150 % z 2 mil. Kč v roce 2009 na 5 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 150 % (2009: 2 mil. Kč, 2010: 5 mil. Kč), dovoz byl v r. 2009 i 2010 zanedbatelný. České republiky Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 5 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: čerpadla, pumpy, armatury a výrobky ze skla.

Hlavní dovozní komodity České republiky: tropické ovoce a káva.

Bhútán

(Bhútánské království)

Vzájemné ekonomické vztahy

Vzájemná výměna zboží mezi ČR a Bhútánem je na minimální úrovni. V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Bhútánem o 50,77 % z 65 tis. Kč v roce 2009 na 98 tis. Kč v roce

2010. Vývoz poklesl v roce 2010 na nulu z 35 tis. Kč v roce 2009, dovoz vzrostl o 226,67 % (2009: 30 tis. Kč, 2010: 98 tis. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí– 98 tis. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: hadice z kaučuku.

Hlavní dovozní komodity České republiky: elektrické přístroje, izolované dráty a kabely, výtazky, tresti a kondenzáty kávy.

Čína

(Čínská lidová republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 7. –10. 5. 2010 – návštěva L. Roučka, místopředsedy Evropského parlamentu, na světové výstavě EXPO v Šanghaji;
- 16. –23. 5. 2010 – návštěva prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu ČR F. Dohnala (přednáškové turné v Šanghaji a Nanjingu);
- 15.–17./18.5. 2010 – národní den na EXPO Šanghaj – J. Kohout, místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí ČR, J. Chmiel, ministr pro evropské záležitosti ČR, J. Šebesta, ministr zemědělství ČR (dále návštěva Suzhou), S. Karabec, 1. náměstek ministra kultury, M. Hovorka, náměstek ministra průmyslu a obchodu, S. Kozák, náměstek ministra zemědělství;
- 24. – 25. 5. 2010 – poslanec Evropského parlamentu, místopředseda KSČM J. Maštalka – účast na China-Europe High–Level Political Parties Forum, Peking;
- 4. – 9. 6. 2010 – návštěva EXPO Šanghaj – H. Bambasová, 1. náměstkyně ministra zahraničních věcí, v Pekingu jednání s náměstkem Ministerstva pro vědu a technologii (MOST) ČLR Cao Jianlin/-em, jednání s místní vládou v Tianjinu;
- 18. – 22. 6. 2010 – návštěva EXPO Šanghaj – M. Sedláček, generální sekretář Ministerstva zahraničních věcí ČR;
- 27. – 28. 6. 2010– M. Štěch, místopředseda Senátu Parlamentu ČR, Wenzhou;
- 11. – 23. 7. 2010 – delegace českých krajů na EXPO Šanghaj: delegace Plzeňského kraje, vedená hejtmankou M. Emmerovou (též v Hangzhou), delegace Ústeckého kraje, vedené hejtmankou J. Vaňhovou (též v Hefei), delegace Karlovarského kraje, vedená hejtmánem J. Novotným, delegace Moravsko-slezského kraje, vedená náměstkyní hejtmana J. Vzientekem a K. Konečným, delegace Libereckého kraje, vedená hejtmánem S. Eichlerem, delegace Jihomoravského kraje, vedená členem zastupitelstva S. Navrkalem;
- 20. – 31. 8. 2010 – návštěva delegace Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu ČR vedená místopředsedou Senátu Parlamentu ČR

M. Štěchem, v delegaci senátoři I. Bárek, předseda výboru, B. Moldan a J. Horník (jednání v Pekingu, Xi'an/-u a ve Wenzhou);

- 3. – 6. 9. 2010 – návštěva v rámci Dne Prahy na EXPO Šanghaj – J. Besser, ministr kultury;
- 3. – 12. 9. 2010 – návštěva v rámci Dne Prahy na EXPO Šanghaj – delegace Magistrátu hl. m. Prahy;
- 19. – 21. 10. 2010 – návštěva EXPO Šanghaj – delegace Zlínského kraje, vedená náměstkem hejtmana J. Ondrušem;
- 31. 10. – 5. 11. 2010 – účast poslankyň Evropského parlamentu Z. Roithové (KDU-ČSL) a O. Sehnalové (ČSSD) na 30. meziparlamentním setkání EU-Čína v Pekingu, Wuhau a Chengdu;
- 5. – 11. 12. 2010 – série pracovních jednání velvyslance pro energetickou bezpečnost a vládního zmocněnce pro dostavbu JE Temelín V. Bartušky a náměstka SÚJB P. Krse v Pekingu a na stavbě NPP Haiyang.

Návštěvy představitelů Čínské lidové republiky

- 8. 9. 2010 – návštěva vrchního ředitele odboru Evropy Ministerstva zahraničních věcí ČLR Li Ruiyi – přijetí u náměstka Ministerstva zahraničních věcí ČR T. Duba a konzultace s vrchním ředitelem Ministerstva zahraničních věcí ČR V. Greplem.

Jiná jednání

- 5. 10. 2010 – zdvořilostní bilaterální setkání prezidenta V. Klause s předsedou vlády ČLR Wen Jiabao na okraj 8. summitu ASEM v Bruselu.

Vzájemné ekonomické vztahy

Čína je třetím největším obchodním partnerem ČR podle obratu zahraničního obchodu. Čína je druhou největší zemí českého dovozu. S Čínou má ČR největší negativní saldo zahraničního obchodu.

Čína se posunula v roce 2010 na čtvrté místo v žebříčku největších obchodních partnerů České republiky (za Německo, Slovensko a Polsko) a na druhé místo v dovozu (opět za Německem), přičemž opět vynikala mezi ostatními obchodními partnery České republiky velikostí pasivního salda i nárůstem vzájemného obchodu.

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Čínou o 45,81 % z 215 793 mil. Kč v roce 2009 na 314 658 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 46,14 % (2009: 15 853 mil. Kč, 2010: 23 167 mil. Kč), dovoz vzrostl o 45,79 % (2009: 199 940 mil. Kč, 2010: 291 491 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 268 324 mil. Kč.

Z hlediska ekonomických vztahů mezi ČR a ČLR v roce 2010 bylo klíčové především udělení licence pro rozvoj pilotního projektu spotřebitelského financování Home Credit české společnosti

PPF ve městě Tianjin. PPF se tak stala jedinou zahraniční firmou, která tuto licenci získala, a položila tak základ pro další expanzi na čínském trhu.

Hlavní vývozní komodity České republiky: stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, stroje a zařízení k výrobě energie, silniční vozidla a kovové výrobky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat, elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, zařízení pro telekomunikace a pro záznam a reprodukci zvuku a oděvní výrobky a doplňky.

Kulturní vztahy

Rok 2010 byl ve znamení úspěšné české prezentace na Světové výstavě EXPO v Šanghaji. Kulturně-společenské programy byly zajišťovány v českém národním pavilonu i v pavilonu/samostatné expozici hlavního města Prahy. V rámci *Českého národního dne* na výstavě EXPO 17. 5. 2010 předvedlo v českém pavilonu, na prostranstvích výstaviště i mimo něj své umění bezmála 200 českých umělců (např. 4tet Jiřího Korna, klavírista E. Viklický s Fen-Yün Song, houslista P. Šporcl s klavíristou P. Jiříkovským, uskupení Jednotka rychlého nasazení, Laura a její tygři, Nightwork, Toxique, Čechomor, D. Bárta a Illustratosphere, Tam Tam Orchestra (Batucada), divadlo La Putyka, V.O.S.A., E.Viklický a Feng-Yün Song, Národní divadlo Marionet, Skutr, skupina Tros Sketos, herec J. Bartoška). Dramaturgie dne byla dílem M. Cabana, scénografie Š. Cabana. Oficiální zahájení Českého národního dne moderoval M. Eben s pí Feng-Yün Song a celý program byl uváděn Spejblem a Hurvínkem. Český národní den byl zakončen vystoupením baletu Národního divadla pod uměleckým vedením P. Zusky.

Holešovský dětský sbor *Moravské děti* se ve dnech 15.–26. 7. 2010 zúčastnil dětského soutěžního pěveckého festivalu ve městě Shaoxing (provincie Zhejiang) a vystoupil též v českém národním pavilonu na EXPO.

V rámci Týdne českého designu v Šanghaji představili ve dnech 8.–31. 8. 2010 své projekty E. Eislerová, Hippos design, S. Issa, A. Kozová, Olgoj Chorchoj, D. Piršć, R. Plesl, R. Šulc a H. Zárubová.

Během Czech Fashion Week v Šanghaji byly ve dnech 18. – 25. 8. 2010 představeny módní kolekce inspirované tématem „zázraků paměti“, vytvořené L. Rochovou, K. Nademlýnskou, M. Drápalovou, D. Novou a P. Ivančicem. Módní přehlídka se uskutečnila dne 18. 8. 2010 v prestižní nákupní pasáži *Bund 18*.

Týden českého umění a kultury v národním pavilonu EXPO v Šanghaji (4. –19. 9. 2010) zahájil spisovatel A. Lustig, součástí akce byly i vernisáž výstavy *Franz Kafka a Praha* a literární večer za účasti čínských bohemistů, organizovaný Společností/Centrem Franze Kafky.

Dne 6. 9. 2010 se konal *Pražský den* v samostatném pavilonu hlavního města.

Chlapecký pěvecký sbor *Boni Pueri* byl hostem mezinárodního hudebního festivalu pěveckých sborů v Šanghaji ve dnech 23.–30.9.2010 a zpíval i na dvou improvizovaných koncertech pro veřejnost před CZ pavilonem na EXPO.

Pouliční divadlo V. O. S. A. (Volné občasně sdružení alternativců), předvádělo v Šanghaji svá tzv. průvodová představení, včetně doprovodu velkých loutek, během května, srpna a října.

Český pavilon navštívilo po dobu konání EXPO téměř 8,5 mil. návštěvníků, z nichž mnozí mohli na vlastní oči a uši „ochutnat“ z pestré nabídky českého kulturního menu, včetně tradičních specialit domácí kuchyně a nápojů z českých restaurací *Czechia* v našem pavilonu a u *Švejka* v pražském pavilonu/expozici.

Velvyslanectví ČR v Pekingu zorganizovalo řadu vlastních kulturních akcí, zaměřených na publikum z čínské politické, umělecké, podnikatelské, mediální, bohemistické i občanské sféry a pro českou komunitu. Postupnou popularitu i sponzorskou podporu získaly akce spojující do kulturního dialogu čínské i české výtvarné, hudební i literární umělce v rámci tříletého programu *EmbassyArt*. Aktivitě velvyslanectví byly kombinovány s možnostmi hostování českých umělců na rozsáhlejších čínských festivalech a turné.

V rámci Českého kulturního festivalu u příležitosti 60. výročí diplomatických styků proběhla v gesci Ministerstva kultury ČR ve dnech 8. – 13. 5. 2010 série vystoupení baletu Národního divadla s uměleckým vedoucím P. Zuskou v Pekingu (divadlo Meilangfan) a městě Yantai (prov. Shandong). Dne 10. 5. 2010 byla také za přítomnosti generálního ředitele NG M. Knížáka v prestižním Čínském národním uměleckého muzea NAMOC výstava českého uměleckého skla.

Dne 19. 5. 2010 se konal koncert hudebního souboru Čechomor v hudebním klubu Yigong Yishang v Pekingu a 20. 5. 2010 se díky spolupráci s místní vládou pekingského příměstského distriktu Chanping konal koncert přímo u Velké čínské zdi.

V červenci proběhla série vystoupení sopranistky M. Mátlové s kytarovým doprovodem M. Fremla. Dne 23. 7. 2010 koncertovali při vernisáži výstavy Wei Qingji na velvyslanectví, dne 26. 7. 2010 jako hlavní hosté Česko–čínského kulturního večera ve městě Huzhou (provincie Zhejiang), uspořádaném v úzké spolupráci velvyslanectví Peking a Generálního konzulátu ČR v Šanghaji. Dne 28. 7. 2010 uvedli jazzově zaměřený koncert v sídle Mezinárodního hudebního orchestru v pekingském starobylém hutongu Sedan Chair.

Výstava o působení českého jezuita K. Slavička v Číně byla na Pekingské starobylé observatoři zahájena 12. 7. 2010. Vernisáž doplnilo hudební vystoupení klasické hudby kvarteta studentů Pekingské ústřední konzervatoře.

Folklorní soubor *Vsacan* absolvoval v průběhu října několik vystoupení na China International Folklore Festival, 9. 10. 2010 koncertoval na Dnech české kultury v Suzhou (prov. Jiangsu) v hotelu Crown Plaza, zbudovaném podle projektu českých architektů Ivany a Jana

Bendových. Dne 14. 10. 2010 vystoupil Vsacan v rámci Embassyart na velvyslanectví v Pekingu a 16. a 17. 10. 2010 měl dvě vystoupení na farmě Česko–slovensko–čínskému přátelství v Cangzhou (prov. Hebei).

Na tradičním jazzovém festivalu Nine Gates v Pekingu vystoupilo v říjnu kytarové duo J. Bína – Z. Urbanec. Dne 21.10. 2010 pak doprovodilo vernisáž výstavy čínského sochaře Zhuo Fan/a na Velvyslanectví ČR v Pekingu.

Předvánoční výstava obrazů českého malíře M. Kaufmana s koncertem klasické hudby Pekingské ústřední konzervatoře proběhla na velvyslanectví dne 16. 12. 2010 (v únoru 2011 následně uvedena v pekingské umělecké zóně 798 v galerii Bloom).

S přispěním velvyslanectví v Pekingu se značné pozornosti i ohlasu v roce 2010 v Číně těšil český hraný i animovaný film. Několik ukázek starších titulů z filmotéky velvyslanectví (*Postřižiny*, *Vesničko má středisková*, *Na samotě u lesa* aj.) bylo pohostinně uvedeno na okraj festivalu čínského filmu v Changchunu (prov. Jilin). V březnu byl v rámci 15. ročníku filmového festivalu Frankofonie v Pekingu úspěšně promítnut film *Mazaný Filip*. ČR jako čestný host měla na 5. festivalu animovaného filmu AniWow v listopadu uvedeno celkem deset filmů z dílen českých animátorů a zahájení se zúčastnila loňská laureátka ceny tohoto festivalu režisérka A. Kýrová. Velkým úspěchem bylo uvedení filmu *Babí léto* ve velkoformátových kinech v Pekingu, Chengdu (prov. Sichuan) a Xi'anu (prov. Shaanxi) v rámci 3. ročníku festivalu EU Film in China.

V rámci podpory češtiny a bohemistiky v Číně se na Velvyslanectví ČR v Pekingu uskutečnila 25. 11. 2010 beseda o B. Hrabalovi a jeho vlivu na čínské umění i díky odkazu překladatelky Yang Leyun. K ročnímu výročí úmrtí paní Yang byl u příležitosti besedy publikován sborník na její počest a promítnut film *Postřižiny*.

Velvyslanectví ČR v Pekingu organizačně podpořilo vydání čínského překladu knihy *Bílé břízy* A. Lustiga.

Hongkong

Návštěvy představitelů České republiky

- 29. – 31. 8. 2010 – pracovní návštěva delegace Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu ČR, vedená místopředsedou Senátu M. Štěchem.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Hongkongem o 15,13 % z 6 776 mil. Kč v roce 2009 na 7 801 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 9,38 % (2009: 5 576 mil. Kč., 2010: 6 099 mil. Kč), dovoz vzrostl o 41,83 % (2009: 1 200 mil. Kč, 2010: 1 702 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 4 397 mil. Kč.

Ve dnech 24. –27. 8. 2010 se uskutečnilo v Praze 2. kolo jednání ke Smlouvě o zamezení dvojímu zdanění s Hongkongem. k podpisu smlouvy dojde v roce 2011.

Hlavní vývozní komodity České republiky: kondenzátory, keramické dielektrikum, indukční a ferritová jádra, rezistory, vyvrtávací–frézovací číslíkové řízené stroje, telefonní přístroje, procesory a řídicí jednotky, kontakty pro dráty a kabely, skleněné výrobky, vč. umělých drahokamů a polodrahokamů, plastový odpad, sady stavebnic a stavební hračky z plastů.

Hlavní dovozní komodity České republiky: oděvy a oděvní doplňky, šperky a klenoty z drahých kovů, zařízení pro příjem, konverzi, vysílání a regeneraci hlasu a dat, fotosenzitivní polovodičová zařízení, procesory a řídicí jednotky, mechanické přístroje, kotle, dráty a kabely, optické přístroje, plasty a plastové výrobky, hračky a modely, tříkolky, koloběžky, kočárky pro panenky, tiskařské výrobky (knihy, brožury, letáky).

Kulturní vztahy

Do programu *Evropského filmového festivalu 2010 (European Film Festival 2010)* ve dnech 21. 1. – 3. 2. 2010 připravil Generální konzulát ČR v Hongkongu zařazení filmu režisérky A. Nellis *Tajnosti (Little Girl Blue)*. Součástí přehlídky 34. ročníku *Mezinárodního hongkongského filmového festivalu (Hong Kong International Film Festival)* byl ve dnech 21. 3. – 6. 4. 2010 též snímek režiséra J. Hřebejka *Nestyda (Shameless)*, který byl uveden v asijské premiéře. Designérka a kurátorka G. Jurkovičová realizovala na závěr svého půlročního tvůrčího rezidenčního pobytu ve dnech 25. 5. – 18. 6. 2010 v Hongkongu reprezentativní výstavu *Transgrese (Transgression)*, která v galerii Videotage v nezávislém výstavním a tvůrčím prostoru Cattle Depot Artist Village představila práce více než 40 současných českých umělců tvořících v oblasti videoartu a nových médií. Taneční soubor Jaro se ve dnech 16. – 22. 7. 2010 v Hongkongu zúčastnil *Kaleidoskopu evropského tance (Kaleidoscope of European Dancing)*. Dne 29. 10. 2010 vystoupila v koncertním sále Hongkongské akademie múzických umění (The Hong Kong Academy for Performing Arts) na základě pozvání Generálního konzulátu ČR v Hongkongu česká harfenistka J. Boušková. Generální konzulát dále připravil zařazení dokumentu režiséra L. Příbyla *Zapomenuté transporty do Estonska (Forgotten Transports to Estonia)* do programu 11. ročníku festivalu snímků s židovskou tematikou *Hong Kong Jewish Film Festival*, jenž se uskutečnil ve dnech 13. – 22. 11. 2010.

Macao

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Macaem o 16,22 % ze 74 mil. Kč v roce 2009 na 86 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 366,67 % (2009: 3 mil. Kč, 2010: 14 mil. Kč), dovoz vzrostl o 1,41 % (2009: 71 mil. Kč, 2010: 72 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 58 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: výrobky kožené (kufry, aktovky, pouzdra apod.), skleněné výrobky (imitace perel a drahokamů), čerpadla, ventilátory, výrobky z plastů, části a součásti přístrojů na vysílání a přijímání hlasu a dat, masážní přístroje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: oděvy a oděvní doplňky, pokrývky hlavy, barevné TV obrazovky a monitory, elektrické zesilovače zvuku, jízdní kola, části a součásti nábytku z kovu.

Tchaj-wan

Návštěvy představitelů České republiky

- 11. – 15. 1. 2010 – pracovní návštěva náměstkyně ministra vnitra L. Melicharové–Ptáčkové;
- 17. – 20. 10. 2010 – pracovní návštěva policejního prezidenta O. Martinů;
- 29. 11. – 3. 12. 2010 – pracovní návštěva delegace Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR vedené místopředsedou Ústavně–právního výboru M. Bendou.

Návštěvy představitelů Tchaj–wanu

- 2. – 4. 9. 2010 – pracovní návštěva ministra financí (*Ministr; Ministry of Finance*) Sush–Der Lee;
- 5. – 7. 9. 2010 – pracovní návštěva ministra–předsedy Národní vědecké rady (*Minister; National Science Council*) Lou–Chuang Lee;
- 13. – 15. 9. 2010 – pracovní návštěva náměstka ministra hospodářství (*Vice Minister; Ministry of Economic Affairs*) Kuo–Hsin Liang.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Tchaj–wanem o 37,51 % z 18 987 mil. Kč v roce 2009 na 26 109 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 78,07 % (2009: 1 122 mil. Kč, 2010: 1 998 mil. Kč), dovoz vzrostl o 34,96 % (2009: 17 865 mil. Kč, 2010: 24 111 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 22 113 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: díly a příslušenství k automatickému zpracování dat, turbíny na páru, železné a ocelové nádoby na stlačené zkapalněné plyny, motory na střídavý proud, sprádací textilní stroje, bižuterie a osobní automobily.

Hlavní dovozní komodity České republiky: díly a příslušenství a zařízení k automatickému zpracování dat, digitální monolitické integrované jednotky, chemikálie, díly a příslušenství motocyklů a kol, šrouby, svorníky a nýty.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- „Letter of Intent“, podepsaný k Memorandu o vědecké spolupráci (*Memorandum on Scientific Cooperation*) v Praze mezi Mezinárodním visehradským fondem (*International Visegrad Fund*) a Národní vědeckou radou Tchaj–wanu;
- Memorandum o porozumění (*Memorandum of Understanding*) podepsané v Praze mezi Úřadem průmyslového vlastnictví (*Industrial Property Office*) a tchajwanským

Výzkumným ústavem průmyslových technologií (*Industrial Technology Research Institute*).

Kulturní vztahy

V průběhu 1. pololetí roku 2010 byly realizovány poslední instalace putovní výstavy *Czech Gems*, komponované ze tří souborů plakátů a fotografií, a to *Krásy české barokní architektury*, *PET umění* a *Česká Nej I*. Výstava putovala od února roku 2009 do celkem pěti tchajwanských měst.

V únoru roku 2010 se uskutečnil 18. ročník *Mezinárodního knižního veletrhu v Taipei* (*Taipei International Book Exhibition*). V české expozici byla vystavena knižní produkce poskytnutá Společností Svazu českých knihkupců a nakladatelů v rámci dlouhodobé spolupráce s pražským veletrhem *Svět knihy*.

Na základě kulturní dohody mezi Prahou a Tchaj-pchejí se v září roku 2010 uskutečnila návštěva pětičlenné delegace hlavního města Prahy vedené náměstkyní primátora M. Kousalíkovou. Na radnici v Tchaj-pcheji při této příležitosti úspěšně koncertoval patnáctičlenný jazzový orchestr Konzervatoře Jaroslava Ježka.

V prosinci roku 2010 se uskutečnil 6. ročník *Filmového festivalu evropských zemí* (*European Film Festival*), pořádaný především pro mladé publikum na tchajwanských univerzitách a ve specializovaných kulturních institucích. Česká kinematografie je na festivalu pravidelně zastoupena hranými filmy od roku 2007, tentokrát filmem *Samotáři*.

Filipíny

(Filipínská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Filipínami o 41,08 % z 3 446 mil. Kč v roce 2009 na 4 890 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 54,63 % (2009: 983 mil. Kč, 2010: 1 520 mil. Kč), dovoz vzrostl o 35,72 % (2009: 2 483 mil. Kč, 2010: 3 370 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 1 850 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: elektronické integrované obvody, umělá střívkva na uzenyiny, elektrické rezistory, syrovátka a produkty ze syrovátky, amoniové soli a hydroxidy, plastové hračky a modely, revolvery a pistole, antény a reflektory, zásuvky a zástrčky, bílý cukr, instalované piezoelektrické krystaly, elektrické kondenzátory.

Hlavní dovozní komodity České republiky: diskové jednotky přístrojů pro zpracovávání dat, elektronické integrované obvody, tištěné obvody, součásti pro elektrické zapalování, generátory, elektrické rezistory, instalované piezoelektrické krystaly, elektronické soustavy s tranzistory, elektronické integrované obvody, kování a armatury, čočky do brýlí, zpracovaný tuňák.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

V roce 2010 pokračovala realizace projektu *Pomoc při opatřeních zajišťujících dodávku pitné vody pro Manilu (Measures Ensuring Reliable and Sustainable Drinking Water Supply for Metro Manila After Damages Caused by Catastrophic Typhoons)*. Celková hodnota příspěvku na projekt ze strany ČR činí 40 mil. Kč, projekt by měl být ukončen v roce 2011. Humanitární pomoc nebyla v roce 2010 poskytnuta.

Kulturní vztahy

V rámci bilaterální spolupráce uskutečnilo Velvyslanectví ČR v Manile *Festival českého filmu* na univerzitě College of Saint Benilde a Far Eastern University a připravilo české odpoledne pro děti z neziskových organizací. Dne 28. října se uskutečnila oslava státního svátku. Ze společných akcí EU, které proběhly převážně v květnu, kdy se na Filipínách slaví tzv. měsíc Evropy, se ČR podílela na prezentaci evropské poezie, *Festivalu evropské kultury pro děti*, na soutěži univerzitních sborů a na týdnu evropských jazyků (Linggo de Lingua), který je určen vysokoškolským studentům. Velkým podzimním projektem byl každoroční festival evropských filmů, který se uskutečnil v Manile, na Cebu a Cagayanu de Oro. Za ČR byl promítán film *Vratné láhve*.

Indie

(Indická republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 5. – 6. 2. 2010 – návštěva ministra životního prostředí J. Dusíka, účast na *Delhi Sustainable Development Summit*;
- 17. – 22. 2. 2010 – návštěva náměstka ministra zahraničních věcí H. Kmoníčka, účast na veletrhu DEFEXPO;
- 7. – 13. 3. 2010 – návštěva náměstka ministra průmyslu a obchodu T. Hünera, mise českých firem z oblasti jaderné energetiky;
- 11. – 12. 5. 2010 – návštěva náměstka ministra průmyslu a obchodu L. Vaňka, první České technologické dny v Indii;
- 22. – 27. 5. 2010 – návštěva náměstka ministra průmyslu a obchodu M. Hovorky;
- 28. – 30. 10. 2010 – návštěva náměstka ministra životního prostředí I. Hlaváče;
- 25. – 28. 10. 2010 – návštěva náměstka ministra dopravy I. Vykydala, obchodní mise výrobců dopravní infrastruktury;
- 29. – 30. 11. 2010 – návštěva náměstka ministra průmyslu a obchodu M. Hovorky, 8. zasedání Česko–indické smíšené ekonomické komise.

Návštěvy představitelů Indické republiky

- 25. – 26. 2. 2010 – návštěva náměstka ministra zahraničních věcí V. Katjua, meziministerské konzultace;
- 6. – 8. 6. 2010 – oficiální návštěva viceprezidenta a předsedy Horní komory parlamentu M. H. Ansárho.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Indickou republikou o 28,35 % z 20 254 mil. Kč v roce 2009 na 25 997 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 33,64 % (2009: 11 264 mil. Kč, 2010: 15 053 mil. Kč), dovoz vzrostl o 21,74 % (2009: 8 990 mil. Kč, 2010: 10 944 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 4 109 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: součásti motorových vozidel osobních i nákladních, karosérie traktorů a osobních či nákladních motorových vozidel, hřídele převodové a převody, pístové vznětové motory, sedadla (ne lékařská i proměnitelná v lůžka), motorová vozidla nákladní, stroje pro přípravu vláken, sloučeniny heterocyklické ostatní, elektrické motory a generátory, zařízení přídatná stavů a strojů včetně příslušenství.

Hlavní dovozní komodity České republiky: trouby, trubky, profily duté bezešvé ze železa, oceli, části motorů elektrických a generátorů, léky odměřené, výrobky válcované ploché ze železa, oceli, příze bavlněná neupravená pro prodej, transformátory elektrické, měniče statické a induktory, trička vrchní, tílka a jiné pletené a háčkované nátělníky, obuv se svrškem z usně, podešví z kaučuku, plastů, média hotová nenahraná pro záznam zvuku, dráty, kabely, elektrické vodiče, kabely z optických vláken.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Dohoda o hospodářské spolupráci mezi ČR a Indií, Praha, 8. 6. 2010;
- Dohoda o sociálním zabezpečení, Praha, 8. 6. 2010;
- Program spolupráce mezi Ministerstvem kultury České republiky a Ministerstvem kultury Indické republiky na léta 2010–2012, 13. 9. 2010.

Kulturní vztahy

Při příležitosti státního svátku ČR bylo ve dnech 24. 10. – 1. 11. 2010 uspořádáno koncertní turné českého smyčcového tria Czech Ladies String Trio z Konzervatoře Jaroslava Ježka, které připomnělo širšímu publiku v Dillí a Kalkatě českou klasickou hudbu. Turné bylo zahájeno dne 24. 10. 2010 vystoupením na univerzitním kulturním festivalu *Rendezvous 2010* v Dillí, české trio dále doprovázelo dne 28. 10. 2010 recepci ke státnímu svátku ČR a vyniklo v rámci česko-indického večera *Music-Beyond Barriers* dne 31. 10. 2010 v mimořádné úspěšné improvizaci hudební fusion českých smyčců a indických perkusí. Závěrem byly v hlavním koncertním sálu v Dillí dne 1. 11. 2010

představeny známé skladby A. Dvořáka, proložené skladbami G. Bizeta, W. A. Mozarta i českého folkloru.

Mimořádný úspěch slaví v Indii dlouhodobě česká filmová tvorba, která si zde našla své stálé publikum. V jihoindické Chennai se ve dnech 9. – 12. 11. 2010 představil již po několikáté *Český filmový festival* s výběrem současné tvorby v podání filmů *Vratné láhve*, *Tobruk*, *Tmavomodrý svět* a *Bobule*. Dne 20.10. 2010 byl filmem *Šakalí léta* zahájen filmový festival *Little Europe* pořádaný každoročně Velvyslanectvím ČR v Dillí ve spolupráci s Dillískou univerzitou, který byl v minulém roce věnován muzikálové tvorbě. Český film byl zastoupen rovněž na 15. ročníku Evropského filmového festivalu konaném ve dnech 24. 4. – 20. 6. 2010 ve městech Panaj, v Bombaj, Chenai a Dillí, kde ČR prezentovala film *Tajnosti* A. Nellis. V rámci *International Forum of New Cinema*, které je nezávislou součástí *Kalkatského filmového festivalu*, byly promítnuty dva české filmy *Vratné lahve* režiséra J. Svěráka a *Stínu neutěčeš* režisérky L. Kny. Indickému publiku se v minulém roce představil rovněž dětský film na *International Children's Film Festival* v Kalkatě ve dnech 18. – 22. 6. 2010 s programem 30 filmů z 13 států.

Indonésie

(Indonéská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 7. – 10. 4. 2010 – pracovní návštěva náčelníka Generálního štábu Armády ČR gen. V. Picka;
- 10. – 11. 11. 2010 – pracovní návštěva náměstka ministra zahraničních věcí T. Duba.

Návštěvy představitelů Indonéské republiky

- 29. – 30. 11. 2010 – pracovní návštěva předsedy Rady pro investice G. Wirjawana.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Indonésií o 22,52 % z 5 960 mil. Kč v roce 2009 na 7 302 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 16,62 % (2009: 987 mil. Kč, 2010: 1 151 mil. Kč), dovoz vzrostl o 23,69 % (2009: 4 973 mil. Kč, 2010: 6 151 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 5 000 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: organické chemikálie (zejména aminosloučeniny), telekomunikační zařízení, průmyslové armatury, stroje k úpravě textilních vláken, kraftový papír, skleněné zboží, mléko v prášku, motory a generátory na střídavý proud, zařízení k rozvodu elektřiny, elektrické přístroje a díly železničních lokomotiv.

Hlavní dovozní komodity České republiky: zařízení pro počítače, elektronické výrobky, dále kaučuk, obuv, oděvy a dřevo.

Zahraniční rozvojová spolupráce

V gesci Ministerstva zemědělství ČR byl v roce 2010 ukončen projekt zahraniční rozvojové spolupráce *Obnova území v okolí jezera Tondano*. Celkový rozpočet projektu představoval 7 mil. Kč. Realizátorem projektu byla společnost Mott MacDonald Praha s.r.o. Cílem rozvojové intervence byla obnova venkovské infrastruktury a půdního fondu oblasti okolí jezera Tondano na ostrově Sulawesi v Indonésii. Dále byla provedena integrace existujících půdních map se získanými informacemi o bonitě půdy a jejich následná aktualizace s použitím systému GIS za účelem přípravy agro-ekologické mapy, mapy rehabilitačního akčního plánu a mapy hospodářského plánu oblasti.

Kulturní vztahy

Velvyslanectví ČR uspořádalo v Jakartě v říjnu 2010 výstavu tapisérií *Olga Grulichová – Art protis*, která byla oficiálně zahájena ministryní indonéské vlády L. Gumelar.

Velvyslanectví ČR se v Jakartě v listopadu 2010 zúčastnilo přehlídky filmů v rámci *Filmového festivalu ČS EU* projekcí filmu *Protektor*.

Japonsko

Návštěvy představitelů České republiky

- 21. – 27. 5. 2010 – pracovní návštěva ministryně školství, mládeže a tělovýchovy M. Kopicové, spojená s účastí na 5. ročníku Česko – japonských technologických dnů v Tokiu;
- 22. – 28. 5. 2010 – účast velvyslankyně se zvláštním pověřením pro vědu a výzkum D. Huňátové na 5. ročníku Česko – japonských technologických dnů;
- 23. – 28. 5. 2010 – pracovní návštěva náměstka ministra průmyslu a obchodu L. Vaňka;
- 23. – 28. 5. 2010 – pracovní návštěva pověřené generální ředitelky agentury CzechInvest A. Rudyšarové;
- 23. – 27. 5. 2010 – pracovní návštěva předsedy Technologické agentury ČR K. Klusáčka;
- 26. – 31. 10. 2010 – účast 1. náměstkyně ministra životního prostředí R. Bízkové na jednání COP 10 k biodiverzitě v Nagoji;
- 31. 10. – 7. 11. 2010 – pracovní návštěva velvyslance pro energetickou bezpečnost a vládního zmocněnce pro dostavbu jaderné elektrárny Temelín V. Bartušky;
- 17. – 21. 12. 2010 – účast náměstka ministra životního prostředí T. Tesaře na slavnosti k ukončení Mezinárodního roku biodiverzity v Kanazawě.

Vzájemné ekonomické vztahy

Japonsko patří mezi 10 největších obchodních partnerů ČR. V objemu českého dovozu zaujímá 10. místo. Z hlediska bilance vzájemného zahraničního obchodu vykazuje třetí největší přebytek českého dovozu nad vývozem.

V roce 2010 došlo ke snížení obrátu zahraničního obchodu ČR s Japonskem o 2,72 % z 70 461 mil. Kč v roce 2009 na 68 546 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 26,05 % (2009: 8 014 mil. Kč, 2010: 10 102 mil. Kč), dovoz poklesl o 6,41 % (2009: 62 447 mil. Kč, 2010: 58 444 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 48 342 mil. Kč.

V roce 2010 pokračoval příliv japonských zahraničních investic do České republiky. Kumulovaná hodnota japonských investic dosáhla 3,145 mld. USD. Japonské firmy zaměstnávaly v České republice více než 45 tisíc zaměstnanců. V České republice podnikalo 259 japonských firem, z toho 94 byly výrobní podniky – to představovalo čtvrtý nejvyšší počet japonských výrobních firem v Evropě po Velké Británii, Francii a Německu.

Hlavní vývozní komodity České republiky: stroje a zařízení všeobecně užívané v průmyslu, stroje a zařízení k výrobě energie, hračky, organické chemikálie, díly a příslušenství motorových vozidel, dřevo.

Hlavní dovozní komodity České republiky: elektrická zařízení, přístroje a spotřebiče, kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat, zařízení pro telekomunikaci a pro záznam a reprodukci zvuku, silniční vozidla, odborné, vědecké a řídicí přístroje a zařízení.

Kulturní vztahy

V roce 2010 se česká kultura prezentovala v Japonsku na velmi vysoké úrovni a za značného zájmu publika. Např. pod hlavičkou prestižního Mori Art Musea v Tokiu se konala výstava české konceptuální umělkyně K. Šedé. Do Tokia opět přijeli sólisté České filharmonie, která oslavila 51. výročí od zahájení koncertní činnosti v Japonsku. Ve velkém sále Velvyslanectví ČR v Tokiu vystoupil jazzový klavírista a skladatel E. Viklický. Režisér J. Barta získal za svůj celovečerní film na *půdě, aneb kdo má dneska narozeniny?* na 13. *Japan Media Arts Festival* v Tokiu jednu z hlavních cen.

České centrum Tokio, které se nachází v areálu Velvyslanectví ČR, uspořádalo ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Tokiu řadu kulturních akcí zahrnujících výstavy, prezentace, workshopy, přednášky, projekce, koncerty.

V roce 2010 se uskutečnila výměna pěti vládních stipendistů. Z japonské strany byl zájem především o umělecké a humanitní obory. Mnohem vyšší počet českých studentů ale na japonských univerzitách studoval na základě bilaterálních dohod univerzit obou zemí. Japonské straně bylo v roce 2010 nabídnuto pět stipendií na Letní škole slovanských studií, nakonec jich ale bylo uděleno celkem jedenáct.

Kambodža

(Kambodžské království)

Návštěvy představitelů České republiky

- Aktivity Velvyslanectví ČR byly v Kambodži v roce 2010 zaměřeny na historickou oficiální návštěvu předsedy vlády ČR J. Fischera s podnikatelskou delegací, která byla připravována na 25. – 28. 4. 2010. Návštěva však byla z naléhavých důvodů odložena.

Návštěvy představitelů Kambodžského království

- 18. 3. 2010 – oficiální přijetí krále Norodoma Sihamonihho prezidentem ČR v rámci soukromé návštěvy ČR.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Kambodžou o 18,60 % z 301 mil. Kč v roce 2009 na 357 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 86,11 % (36 mil. Kč v roce 2009, v roce 2010 jen 5 mil. Kč), dovoz vzrostl o 32,83 % (265 mil. Kč v roce 2009, v roce 2010 352 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 347 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: měřicí elektronické přístroje, elektrické světlomety, antény, šicí stroje, podešve.

Hlavní dovozní komodity České republiky: textilní výrobky, obuv, jízdní kola.

Humanitární pomoc

V roce 2010 pokračoval program MV ČR MEDEVAC (Medical Evacuation) z předchozího roku, který se díky aktivitě českého velvyslanectví v Bangkoku a Fakultní nemocnice Motol podařilo v roce 2009 rozšířit i do Kambodži. V rámci tohoto programu byli v roce 2010 úspěšně operováni na oddělení dětské kardiologie ve FN Motol dva dětské pacienti z Kambodže (v roce 2009 byly operovány také dvě kambodžské děti).

Rozvojová pomoc

Kambodža patří do kategorie tzv. projektových zemí. Mezi prioritní oblasti rozvojové pomoci v Kambodži patří podpora sociálního rozvoje, vzdělání a zdravotní péče.

V roce 2010 byl zahájen v Kambodži dvouletý bilaterální rozvojový dotační projekt *Podpora iniciativ vedoucích k zefektivnění – obživa chudé populace Kambodži*. Pro rok 2010 byla rozpočtována dotace ve výši 1,3 mil. Kč.

Pro kambodžské studenty byla pro rok 2010 nabídnuta dvě státní stipendia, vybrán byl jeden uchazeč.

Kazachstán

(Republika Kazachstán)

Návštěvy představitelů České republiky

- 23. – 24. 11. 2010 – v rámci 4. zasedání česko-kazachstánské Mezivládní komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědecko-technickou spolupráci (MVK) proběhla jednání mezi náměstkem ministra průmyslu a obchodu M. Hovorkou a kazachstánským náměstkem ministra průmyslu a nových technologií D. Turganovem;
- 1. – 2. 12. 2010 – 1. místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí K. Schwarzenberg se zúčastnil summitu OBSE v Astaně.

Jiná jednání

- 30. 10. – 6. 11. 2010 - studijní cesta devíti kazašských vládních činitelů do Prahy v rámci projektu EU. Delegace jednala mj. se zástupci Ministerstva zahraničních věcí ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu a s agenturou CzechInvest ve věci rozvojové spolupráce;
- 28. 12. 2010 - expertní jednání na Ministerstvu vnitra ČR k readmisní dohodě a k bezvízové dohodě mezi Kazachstánem a ČR pro diplomatické pasy. Současně proběhly konzulární konzultace na Ministerstvu zahraničních věcí ČR.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Kazachstánem o 44,93 % z 7 786 mil. Kč v roce 2009 na 11 285 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 34,56 % (2009: 2 399 mil. Kč, 2010: 3 229 mil. Kč), dovoz vzrostl o 49,54 % (2009: 5 387 mil. Kč, 2010: 8 056 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 4 827 mil. Kč.

V listopadu 2010 se v Astaně uskutečnilo zasedání Mezivládní komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědeckotechnickou spolupráci.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení k automatickému zpracování dat, paměťové jednotky, břitvy a holicí čepelky, léčiva, karoserie motorových vozidel, telekomunikační zařízení, články a elektrické akumulátory, dřevo zušlechtěné, díly k filtračním a čistícím přístrojům, pulty, panely k řízení nebo rozvodu elektřiny, medicínská technika, výrobky z buničiny, papíru, lepenky, buničité vaty, toaletní potřeby a přípravky k péči o vlasy.

Hlavní dovozní komodity České republiky: ropa, ropné oleje, feroslitiny, propan zkapalněný, bavlna nemykaná a nečesaná, butan zkapalněný, vlna, tabák, polotovary a výrobky z wolframu, molybdenu, tantalu, kysličníky zinku, chromu, manganu, železa a olova, ryby zmrazené, umělá hnojiva, zásobní tanky a sudy, plynné uhlovodíky zkapalněné, etylén, propylen, butylen, butadien, zkapalněné.

Kulturní vztahy

Česká republika se zapojila do aktivit Delegace EU na propagaci vysokoškolského vzdělávání v Evropě pod názvem *Evropské veletrhy vzdělávání*. Ve třech městech Kazachstánu byly aktivně propagovány možnosti vysokoškolského vzdělávání v ČR. Vláda ČR také udělila Kazachstánu jedno stipendijní místo pro obor medicína a Kazachstán udělil svým studentům pět stipendijních míst na studium v ČR. Ve dnech 2. – 7. 6. 2010 probíhal *Česko-polský filmový festival*. V jeho rámci se konala prezentace českých filmů, tisková konference s předáním cen mezinárodní umělecké soutěže *Lidice 2009* a závěrečný koncert za účasti cimbálové muziky Pozdní sběr.

Korejská lidově demokratická republika

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s KLDR o 45,34 % z 145 291 tis. Kč v roce 2009 na 79 419 tis. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 69,57 % (2009: 884 tis. Kč, 2010: 269 tis. Kč), dovoz poklesl o 45,19 % (2009: 144 407 tis. Kč, 2010: 79 150 tis. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 78 881 tis. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: akumulátory elektrické olověné ke startování píst. motorů.

Hlavní dovozní komodity České republiky: svíčky a svíce, ostatní vozidla se zážehovým motorem, vozidla osobní nová, dámské bundy a větrovky.

Transformační a rozvojová spolupráce

V roce 2010 vláda České republiky v rámci programu pomoci rozvojovým zemím poskytla KLDR dvě stipendijní místa k řádnému studiu na veřejných vysokých školách, která však nebyla ze strany KLDR obsazena.

Kulturní vztahy

V roce 2010 byla česká kinematografie zastoupena na 12. *Pchjongjangském mezinárodním filmovém festivalu* filmem *Tobruk*.

Korejská republika

Návštěvy představitelů České republiky

- 21. – 25. 3. 2010 – návštěva senátora J. Dienstbiera jako zvláštního vyslance ministra zahraničních věcí ČR u příležitosti 20. výročí navázání diplomatických styků v Soulu, Jonginu a Pchanmundžomu;
- 11. – 15. 5. 2010 – pracovní návštěva ministra pro evropské záležitosti J. Chmiela v Soulu a Pusanu;

- 3. – 9. 9. 2010 – pracovní návštěva místopředsedy Senátu Parlamentu ČR J. Šnebergera s delegací Ústavně-právního výboru vedeného senátorem J. Kuberou v Soulu, Čangwonu a Hwasongu.

Návštěvy představitelů Korejské republiky

- 15. – 16. 1. 2010 – návštěva Výboru pro legislativu a soudnictví Národního shromáždění KR;
- 6. – 8. 3. 2010 – návštěva Výboru pro tajné služby Národního shromáždění KR;
- 13. – 15. 3. 2010 – návštěva Výboru pro legislativu a soudnictví Národního shromáždění KR v čele s jeho předsedou Ju Son–ho;
- 20. – 24. 5. 2010 – návštěva předsedy Ústavního soudu KR I Kang–guka;
- 19. – 22. 6. 2010 – návštěva rektora Ústavu mezinárodních vztahů a národní bezpečnosti Ministerstva zahraničních věcí a obchodu KR I Sun–čchona u příležitosti 1. česko-korejského vědeckého fóra
- 6. – 7. 7. 2010 – návštěva prezidenta Akademie korejských studií Kim Čong–pe;
- 15. – 17. 7. 2010 – návštěva Výboru pro potraviny, zemědělství, lesnictví a rybolov Národního shromáždění KR v čele s jeho předsedou Čchoi In–gim;
- 6. – 8. 8. 2010 – návštěva delegace skupiny přátel ČR–KR Národního shromáždění KR;
- 25. – 28. 8. 2010 – návštěva místopředsedy Národního shromáždění KR Hong Če–hjong.

Vzájemné ekonomické vztahy

Korejská republika je čtvrtým největším obchodním partnerem ČR mimo Evropu (po Číně, USA a Japonsku), historicky čtvrtým největším investorem do české ekonomiky po roce 1993 (po SRN, USA a Japonsku) a významným zdrojem turistů v ČR (mezi 60 – 80 tisíci ročně).

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Korejskou republikou o 37,69 % z 31 651 mil. Kč v roce 2009 na 43 581 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 1,48 % (2009: 5 066 mil. Kč, 2010: 5 141 mil. Kč), dovoz vzrostl o 44,59 % (2009: 26 585 mil. Kč, 2010: 38 440 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 33299 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: čerpadla, hračky, měděný odpad, výrobky těžkého strojírenství, elektrotechnické součástky a náhradní díly dopravních prostředků.

Hlavní dovozní komodity České republiky: spotřební elektrotechnika a její součásti, osobní automobily a jejich náhradní díly.

Kulturní vztahy

V prvním celém roce působení Českého infocentra v budově kopie Staroměstské radnice v Soulu proběhly výstavy fotografií J. Turka *Woman and the City*, z dějin vzájemných vztahů *Story of Czech–Korean Contacts*, uměleckého skla J. Plesla a designu v Praze působící Šin Či–won

Connecting Prague–Seoul, Franz Kafka and Prague a řada jednorázových akcí. Z iniciativy Velvyslanectví ČR v Soulu se konaly výstavy granátového a soudobého šperku *Lovers from Prague* v Muzeu světového šperku, ilustrátora Z. Milera a dětských knih *Here Comes the KRTEK* v Národní knihovně literatury pro děti a mládež, českých fotografií Afriky L. Taylor *The Innocents* a *Hope of Africa* v Muzeu afrického umění v Jongwolu a prostorách Global Village korejské rozvojové agentury KOICA, fotografií J. Turka v galerii Lou, na Inje University (Kimhe) a v Uměleckém muzeu Národní univerzity Kjongpuk (Tegu, souběžně s výstavou Czech Press Photo). Výstavy o historii vztahů se konaly na Korejské univerzitě zahraničních studií (Jongin) a Inje University (Kimhe) a o pádu železné opony na Sungkyungwan University a Korejské univerzitě zahraničních studií (Jongin).

Popularitu české hudby potvrdila korejská turné Janáčkovy filharmonie, sístů Státní opery Praha, Bennewitzova kvarteta, Zemlinského kvarteta, dětských pěveckých souborů Boni Pueri, Severáček, Danaj a mužského sboru Gentlemen Singers. Hudební těleso Seoul Oratorio pokračovalo v propagaci díla A. Dvořáka velkým koncertem u příležitosti 20. výročí navázání diplomatických styků v renomovaném Seoul Arts Center, vyhlásilo také výsledky 1. ročníku mezinárodní Dvořákovské skladatelské soutěže (spolu s pražskou konzervatoří a památníkem A. Dvořáka). Nejlepší korejské hudební těleso, Seoul Philharmonic Orchestra, pod vedením hostujícího J. Hruší nastudovalo kompletní cyklus symfonických básní Má Vlast B. Smetany.

Neméně úspěšné jsou i české muzikály, nových korejských nastudování se dočkaly *Jack rozparovač* V. Patejdla, *Tři mušketýři* M. Davida a *Vánoční koleda* Z. Bartáka. Už počtvrté do KR přicestovali na turné zpěvačka M. Irglová s G. Hansardem.

V LG Arts Center se konala představení hry *Odcházení* V. Havla v originálním obsazení a scénografii divadla Archa. Na turné bylo též Národní divadlo marionet.

Na jedné z největších světových přehlídek, 15. Pusanském mezinárodním filmovém festivalu (PIFF), byla představena sekce šesti nejnovějších filmů *Czech Film Now: Cinema of Liberalism*, kterou připravilo České filmové centrum ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Soulu. Zlínský festival inicioval animovanou sekci *Fantastic, Czech!* na 4. ročníku Soulského mezinárodního festivalu rodinných filmů (SIFFF). Film *Český sen* V. Klusáka a F. Remundy zvítězil v hlavní soutěži festivalu dokumentárních filmů v DMZ (demilitarizované zóně) atd. České filmy se promítaly též na festivalech AISFF a PiFan.

V korejštině vyšly nové knihy českých autorů: *Válka s mloky* K. Čapka, *Odcházení* V. Havla a vzpomínky „*Esquimo*“ Welzla, řada knih pro děti a mládež (např. P. Síse), prvně byly přeloženy povídky A. Lustiga, O. Neffa ad.

Velvyslanectví ČR v Soulu udělilo medaile Ministerstva zahraničních věcí ČR za podporu česko-korejských vztahů novináři Čo Song-kwanovi (autor knihy *Géniové milovaní Prahou*), diplomatu Son Čun-jongovi, prvnímu velvyslanci KR v Praze, profesorům a zakladatelům bohemistiky v KR Kim Kju-džinovi a Kwon Če-ilovi a odcházejícímu velvyslanci EU v KR

B. McDonaldu za spoluorganizaci prvního samostatného summitu EU-KR v době předsednictví České republiky v Radě EU.

Rozvíjejí se vztahy mezi univerzitami, více než desítky českých škol má podepsány dohody s partnery v Soulu a dalších městech. Na základě výměnných programů studuje několik set studentů a pedagogů z obou zemí. ČR se prvně účastnila veletrhu *Study and Research in Europe*. Na katedře českých a slovenských studií Korejské univerzity zahraničních studií studuje t.č. 120 studentů.

Kyrgyzstán

(Kyrgyzská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Kyrgyzstánem o 11,64 % ze 107 mil. Kč v roce 2009 na 119 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 17,75 % (2009: 101 mil. Kč, 2010: 83 mil. Kč), dovoz vzrostl o 602,90 % (2009: 6 mil. Kč, 2010: 37 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 46 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: léčiva, umělá střeva, zařízení k automatickému zpracování dat a paměťové jednotky, papír a lepenka, směsi vonných látek, kotle a tělesa pro ústřední topení, ohřívače vody, chladičí zařízení, dezinfekční prostředky, textilní výrobky, akumulátory.

Hlavní dovozní komodity České republiky: díly do letounů a vrtulníků, bavlna, ruční nářadí, zásobní tanky a sudy, hotové pokrmy, textilní výrobky, šelak a přírodní klovatiny.

Laos

(Laoská lidově demokratická republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Laosem o 52,94 % ze 17 mil. Kč v roce 2009 na 26 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl z 1 mil. Kč v roce 2009 na 12 mil. Kč v roce 2010, dovoz poklesl o 12,5 % z 16 mil. Kč v roce 2009 na 14 mil. Kč v roce 2010. Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 2 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: šicí stroje, bytová svítidla (lustry, lampy), transformátory, telefonní přístroje, dráty, kabely.

Hlavní dovozní komodity České republiky: textilní výrobky, obuv, káva, rýže.

Malajsie

Návštěvy představitelů České republiky

- 9. – 12. 6. 2010 – pravidelné meziministerské konzultace 1. náměstkyně ministra zahraničních věcí H. Bambasové;
- 13. – 14. 6. 2010 – návštěva 1. náměstka ministra pro místní rozvoj M. Plachého.

Návštěvy představitelů Malajsie

- 12. – 15. 11. 2010 – návštěva malajsijské ministryně turistiky Dato' Sri Dr. Ng Yen Yen, jednání s ministrem pro místní rozvoj ČR;
- 13. – 17. 12. 2010 – návštěva malajsijského velitele pozemního vojska, gen. Zulkifeliho Bin Mohda Zina (*Zulkifeli Bin Mohd Zin*).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Malajsií o 27,97 % z 15 234 mil. Kč v roce 2009 na 19 495 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 52,07 % (2009: 1 089 mil. Kč, 2010: 1 656 mil. Kč), dovoz vzrostl o 26,12 % (2009: 14 145 mil. Kč, 2010: 17 839 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –16 183 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: stroje a elektrická zařízení, upravený křemík pro elektroniku, pneumatiky, plasty, plastické hmoty a výrobky z nich, papír a lepenka, kovové výrobky a ocelové konstrukce, měřicí a optické přístroje, syntetický kaučuk, chemikálie, antibiotika, elektrické přístroje a hračky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: elektrická a elektronická zařízení a přístroje (procesory a řídicí jednotky), kancelářské stroje a zařízení k automatickému zpracování dat (zejména paměťové jednotky), telekomunikační zařízení, přírodní kaučuk, měřicí přístroje, oděvy, nábytek, výrobky ze železa i neželezných kovů, chemikálie, výrobky z plastů a pryže.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

V rámci rozvojové spolupráce byl realizován malý lokální projekt zaměřený na zdravotní péči poskytovanou uprchlíkům z Myanmaru/Barmy. Česká republika v tomto projektu financovala ve spolupráci s místní pobočkou UNHCR a neziskovou organizací Taiwan Buddhist Tzu Chi Foundation Malaysia integrovanou kliniku poskytující základní zdravotní a dentální péči příslušníkům zdejší myanmarské komunity. Částka poskytnutá Českou republikou na rozvojový projekt činila 450 tis. Kč.

Humanitární pomoc realizovaná Českou republikou v Malajsií v roce 2010 byla rovněž zaměřená na komunitu myanmarských uprchlíků. Z fondů humanitární pomoci bylo stejně jako v případě malého lokálního projektu ve spolupráci s místní pobočkou UNHCR a neziskovou organizací Taiwan Buddhist Tzu Chi Foundation Malaysia zajištěno základní vzdělání pro děti

myanmarských uprchlíků. Prostředky uvolněné Českou republikou na tento humanitární projekt dosáhly výše 700 tis. Kč.

Maledivy

(Republika Maledivy)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Maledivami o 33,33 % z 15 mil. Kč v roce 2009 na 10 mil. Kč. Vývoz klesl o 16,67 % (2009: 12 mil. Kč, 2010: 10 mil. Kč). Dovoz klesl ze 3 mil. Kč v roce 2009 na prakticky nulu v roce 2010. Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 10 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: telefonní přístroje, stroje a díly k praní, čištění, ždímání, sušení, žehlení, kohouty a ventily, dráty a kabely.

Hlavní dovozní komodity České republiky: rybí filé.

Mongolsko

Návštěvy představitelů České republiky

- 13. – 15. 1. 2010 – pracovní cesta 1. náměstkyně ministerstva zahraničních věcí H. Bambasové za účelem pravidelných konzultací;
- 19. – 20. 5. 2010 – oficiální návštěva předsedy vlády J. Fischera, kterou vyvrcholily oslavy 60. výročí navázání diplomatických vztahů.

Jiná jednání

- Prezident ČR V. Klaus se setkal s předsedou vlády Mongolska S. Batboldem během Valného shromáždění OSN v září 2010 a později v říjnu 2010 s prezidentem Mongolska C. Elbegdoržem na summitu ASEM v Bruselu.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Mongolskem o 7,56 % ze 172 mil. Kč v roce 2009 na 159 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 7,93 % (2009: 164 mil. Kč, 2010: 151 mil. Kč), dovoz zůstal na stejné úrovni (v roce 2009 i 2010 8 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 143 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: přípravky pro péči o vlasy, průmyslové pece a pícky, klimatizační zařízení, kompresory, potravinové přípravky, pulty a panely k řízení nebo rozvodu elektřiny, přívěsy a návěsy pro přepravu zboží, filtrační a čistící přístroje, stroje pro mlynářský průmysl, břitvy a holicí čepelky, pivo, kontejnery, stroje ke zpracování kůží.

Hlavní dovozní komodity České republiky: písky, oděvní zboží a doplňky, ozubená soukolí, rostlinné tuky, suroviny živočišného původu.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Mongolsko představuje pro ČR prioritní programovou zemi v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce a v posledních letech je vůbec největším příjemcem české pomoci vůbec. Celkem dosáhla výše vynaložených prostředků na rozvojové projekty v roce 2010 objemu cca 85 mil. Kč.

V roce 2010 se podařilo realizovat dva multilaterálně kofinancované projekty, a to cestu mongolských expertů do ČR s cílem získat zkušenosti z přebírání norem a standardů EU a účast Charity ČR na programu Evropské komise DG ECHO – zaměřeného na zmírnění následků extrémní zimy 2009/2010.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Ujednání mezi MŠMT ČR a Ministerstvem školství, kultury a vědy Mongolska o spolupráci v oblasti školství, vědy a mládeže;
- Ujednání o kulturní spolupráci mezi MK ČR a Ministerstvem školství, kultury a vědy Mongolska na léta 2010–2011;
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou Mongolska o ukončení platnosti pozemkových smluv.

Kulturní vztahy

Velvyslanectví ČR v Ulanbátáru uspořádalo v několika městech fotografickou výstavu *Česká republika – Mongolsko: 60 let vztahů*, doplněnou o výstavu dětských kreseb a prezentaci českých rozvojových projektů. V listopadu 2010 byly na Filmovém festivalu EU v Ulanbátáru a Erdenetu promítnuty české veselohry *Pane, Vy jste vdova* a *s Tebou mě baví svět*.

Myanmar/Barma

(Myanmarský svaz)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Myanmarem/Barmou o 54,55 % z 44 mil. Kč v roce 2009 na 20 mil. Kč v roce 2010. Vývoz zůstal na stejné úrovni (5 mil. Kč v roce 2009 i v roce 2010), dovoz poklesl o 61,54 % (39 mil. Kč v roce 2009, v roce 2010 15 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí –10 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: součásti strojů na zpracování kaučuku, bytová svítidla (lustry, lampy), bižuterie.

Hlavní dovozní komodity České republiky: textilní výrobky, obuv, fazole, zázvor.

Humanitární pomoc

V roce 2010 byl schválen a realizován humanitární projekt *Obnova a modernizace obydlí pro lidi zasažené cyklonem Nargis* v celkové výši 1,6 mil. Kč, který realizovala humanitární organizace ADRA.

V rámci aktivit v oblasti migrační a azylové politiky ZÚ ČR ve spolupráci s MV ČR a mezinárodními organizacemi UNHCR a IOM zajistil úspěšné přesídlení běženců z Myanmaru/Barmy poprvé z utečeneckého tábora v thajském pohraničí do ČR.

Přeshraniční spolupráce

V roce 2010 pokračoval malý lokální projekt *Počítačové vzdělávací programy ve východní Barmě (Computer Education Programs in Eastern Burma)*, který realizovala organizace Free Burma Rangers formou přeshraniční spolupráce ve východním Myanmaru/Barmě v hodnotě 400 tis. Kč.

Stejnou organizací byl realizován projekt *Information Network of Burma* s rozpočtem 250 tis. Kč, zaměřený na posílení satelitního spojení, a tím možnosti včasného varování před nebezpečím pro členy organizace Free Burma Rangers na území Myanmaru/Barmy.

Transformační spolupráce

Pro rok 2010 byl schválen dvouletý projekt organizace ADRA *Kayin Fellowship Program*, který si klade za cíl posílit vedení a organizace komunity, řešení rozvojových potřeb podle priorit komunit a vzájemných vazeb, vytváření komunikačních sítí a fór v oblasti Kayin (Karenský stát). Na rok 2010 byla přidělena dotace 2,5 mil. Kč.

V roce 2010 byl dokončen dvouletý projekt organizace Člověk v tísni zahájený v roce 2009 na podporu demokratického hnutí v Myanmaru/Barmě v rámci tzv. Barmských projektů zaměřených na přímou pomoc politickým vězňům, nezávislým novinářům, občanským skupinám a všem demokratickým aktivistům v zemi, zajištění finanční a materiální pomoci, organizaci seminářů a poskytování konzultací v zemi i zvyšování povědomí o zemi na mezinárodní scéně.

Realizace tříletého projektu Burma Center Prague s názvem *Indická základna pro transformaci Barmy*, zahájená v roce 2009, pokračovala v roce 2010. Cílem tohoto projektu je rozvinout chybějící kapacity občanské společnosti v Indii a na indicko-barmských hranicích pro systematickou podporu aktivit zaměřených na přechod Barmy k demokracii.

V roce 2010 byl realizován dotovaný projekt pražské FAMU *Myanmarské filmové centrum a barmské projekty FAMU III* navazující na předchozí úspěšné aktivity. Mimo realizaci dvou několika týdenních workshopů a rozšíření stávajícího technologického zázemí Myanmar Moving Image Centre bylo v rámci projektu poskytnuto školné a stipendium pro dva barmské stážisty v Praze.

Nepál

(Federativní demokratická republika Nepál)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Nepálem o 21,15 % z 52 mil. Kč v roce 2009 na 63 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 29,03 % (2009: 31 mil. Kč, 2010:

40 mil. Kč), dovoz vzrostl o 9,52% (2009: 21 mil. Kč, 2010: 23 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 17 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: osobní motorová vozidla, sklo, knihvazačské stroje, ofsetové tiskárny, glykosidy, příslušenství motorových vozidel, čerpadla, fotografické desky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hotové pokrmy, pánské svrchní oblečení (bundy), koberce a jiné podlahové krytiny, oděvní doplňky, cestovní zavazadla, železné a ocelové šrouby a svrchníky.

V prosinci 2010 byl na nepálský trh slavnostně uveden vůz Škoda Yeti.

Kulturní vztahy

V prosinci 2010 vystoupila v Káthmándú česká hudební formace Czech Ladies String (u příležitosti uvedení vozu Škoda Yeti na nepálský trh).

Nový Zéland

Návštěvy představitelů České republiky

- 6. – 8. 2. 2010 – pracovní návštěva senátní delegace vedené předsedou Senátu Parlamentu ČR P. Sobotkou.

Návštěvy představitelů Nového Zélandu

- 25. 11. 2010 – ministr zahraničních věcí M. McCully v rámci pracovní návštěvy v Praze jednal s prvním místopředsedou vlády a ministrem zahraničních věcí České republiky.

Jiná jednání

- 7. 2. 2010 – jednání náměstka ministra průmyslu a obchodu M. Hovorky s H. Frauenlobem z Trade and Enterprise New Zealand a s představiteli novozélandského ministerstva zahraničních věcí a obchodu M. Welshem a J. Andersenem v Aucklandu.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Novým Zélandem o 19,66 %, a to z 890 mil. Kč v roce 2009 na 1 065 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 17,46 % (2009: 607 mil. Kč, 2010: 713 mil. Kč), dovoz vzrostl o 24,38 % (2009: 283 mil. Kč, 2010: 352 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 361 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: hračky, kompresory, motorová vozidla, papír, přístroje elektrického záznamu, pneumatiky, výrobky z plastů, osvětlovací tělesa, výtažky z rostlin, provazy a lana, sklo, lékařské přístroje, dráty, zbraně a střelivo a ultra lehká letadla.

Hlavní dovozní komodity České republiky: vlna, stroje na čištění a třídění zemědělských výrobků, skopové a hovězí maso, ovoce, přístroje elektrického záznamu, víno a ryby.

Bilaterální dohody uzavřené ve sledovaném období

- Protokol k Dohodě o programu pracovní dovolené mezi vládou České republiky a Nového Zélandu (*Working Holiday Scheme*), Praha, 25. 11. 2010.

Kulturní vztahy

V rámci společné kulturní akce členských států EU se ČR zúčastnila prezentace filmů na Festivalu evropského filmu *Windows on Europe 2010* českým snímkem *Tobruk* režiséra V. Marhoula, který byl promítán v Aucklandu.

Pákistán

(Pákistánská islámská republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 24. – 26. 3. 2010 – návštěva místopředsedy vlády a ministra obrany ČR M. Bartáka s delegací podnikatelů ve zbrojním průmyslu.

Jiná jednání

- 20. 7. 2010 – jednání 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí ČR K. Schwarzenberga s ministrem zahraničních věcí Pákistánu Š. M. Kurešim na okraj Kábulské konference.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Pákistánem o 17,98 % z 2 709 mil. Kč v roce 2009 na 2 222 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 59,58 % (2009: 1 628 mil. Kč, 2010: 658 mil. Kč), dovoz vzrostl o 44,68 % (2009: 1 081 mil. Kč, 2010: 1 564 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 906 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: reaktory, kotle, mechanické přístroje a nástroje, přístroje el. záznamu a reprodukce zvuku/TV, papír, karton, lepenka, zbraně a střelivo, výrobky ze železa a oceli, kaučuk a kaučukové výrobky, barvy, laky, tmely, chemické a farmaceutické výrobky, sklo a skleněné výrobky.

Hlavní dovozní komodity České republiky: oděvy, oděvní doplňky, textilní výrobky, ložní prádlo, bavlna, výrobky kožené, sedlářské a řemenářské, plasty a plastové výrobky, syntetická vlákna, koberce, obuv, nožířské zboží, chirurgické nástroje, sportovní potřeby, rýže, dřevěné výrobky.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

V reakci na ničivé záplavy, které v druhé polovině roku 2010 postihly velkou část Pákistánu, vyčlenila v srpnu 2010 vláda ČR částku 4 mil. Kč na humanitární pomoc v postižených oblastech. Ve výběrovém řízení na realizaci humanitárních projektů z těchto finančních prostředků zvítězila společnost Člověk v tísni, která od počátku povodní realizuje humanitární projekty v povodní

postižených oblastech provincie Chajbar Pachtunchva, Paňdžáb a nově i Sindh. Později byla částka navýšena o dalších 10 mil. Kč, z nichž polovina byla realizována přes organizace OSN a druhá polovina je určena pro projekty českých nevládních organizací.

V druhém pololetí roku 2010 české občanské sdružení *Czech Hospital* formou rozvojové pomoci instalovalo solární panely české výroby na zdravotním centru ve vysokohorské vesnici Arandu v pákistánské oblasti Gilgit-Baltistán. Sdružení *Czech Hospital* provozuje v Arandu od roku 2008 zdravotní centrum, částečně financované ze zahraniční rozvojové pomoci ČR, na níž se významně podílí MZV ČR prostřednictvím odboru ORS.

Vláda ČR aktuálně poskytuje tři vládní stipendia pákistánským studentům studujícím v ČR.

Singapur

(Singapurská republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR se Singapurem o 46,43 % z 15 179 mil. Kč v roce 2009 na 22 226 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 25,77 % (2009: 1 653 mil. Kč, 2010: 2 079 mil. Kč), dovoz vzrostl o 48,95 % (2009: 13 526 mil. Kč, 2010: 20 147 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 18 068 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: elektrická zařízení, elektronické součástky, tantalové kondenzátory, telefonní přístroje, dále nožířské výrobky (mezi nimi především žiletky), mléko a mléčné výrobky, papír a lepenka a výrobky ze skla.

Hlavní dovozní komodity České republiky: hotové výrobky spotřebního charakteru, dále stroje pro zpracování dat a jejich periférie, integrované obvody a další elektronické součástky, náhradní díly ke kancelářským strojům a strojům na zpracování dat, přírodní kaučuk, pryskyřice a telekomunikační zařízení.

Srí Lanka

(Srílanská demokratická socialistická republika)

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR se Srí Lankou o 10,91 % z 843 mil. Kč v r. 2009 na 935 mil. Kč v r. 2010. Vývoz vzrostl o 93,48 % (2009: 92 mil. Kč, 2010: 178 mil. Kč), dovoz vzrostl o 0,8 % (2009: 751 mil. Kč, 2010: 757 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 579 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: syntetický kaučuk, umělá střeva, žehličky, telefony, tříkolky a kočárky, příslušenství motorových vozidel, nože, pily, kádě, papírové a lepenkové výrobky, suroviny rostlinného původu.

Hlavní dovozní komodity České republiky: oděvy a oděvní doplňky, tkaniny, obuv, čaj, pneumatiky, přírodní a tvrdý kaučuk, jízdní kola, tříkolky, nátěrové hmoty, ryby.

Zahraniční rozvojová a humanitární spolupráce

V roce 2010 proběhl na Srí Lance malý lokální projekt MZV ČR *Integrovaný management vodních zdrojů na Srí Lance*. ČR poskytla na Srí Lanku v roce 2010 humanitární pomoc na odstranění následků občanské války, a to prostřednictvím organizací ADRA – *Lepší životní podmínky pro sirotky a seniory zasažené konfliktem na Srí Lance* - a Charita ČR – *Posílení vdov po obětech války na Srí Lance*.

Tádžikistán

(Republika Tádžikistán)

Návštěvy představitelů České republiky

- 26. 2. – 1. 3. 2010 – čeští senátoři H. Doupovcová a J. Horník a čeští poslanci K. Dimitrov a J. Plachý se zúčastnili jako pozorovatelé Parlamentního shromáždění OBSE voleb do dolní komory parlamentu 28. 2. 2010 v Tádžikistánu;
- 31. 3. 2010 – 3. 4. 2010 – delegace Výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu vedené předsedou výboru W. Bartošem uskutečnila poznávací cestu do Tádžikistánu;
- 8. – 10. 6. 2010 – velvyslanec ČR pro energetickou bezpečnost V. Bartuška se zúčastnil v Dušanbe mezinárodní konference na vysoké úrovni pro zhodnocení průběhu akčního desetiletí "Voda pro život", které OSN vyhlásila na období 2005–2015.

Návštěvy představitelů Republiky Tádžikistán

- 29. 11. – 1. 12. 2010 – náměstek ředitele tádžické státní Agentury pro standardizaci, metrologii, certifikaci a obchodní inspekci M. Olimov vedl delegaci tádžických expertů na studijní cestě do ČR a jednal s představiteli Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví ČR

Jiná jednání

- 19. 5. 2010 – ministr pro místní rozvoj R. Vondruška slavnostně otevřel nové zahraniční zastoupení agentury CzechTourism v Jekatěrinburgu s působností mj. pro Tádžikistán.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Tádžikistánem o 15,73 % z 181 mil. Kč v roce 2009 na 209 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 10,96 % (2009: 137 mil. Kč,

2010: 152 mil. Kč), dovoz vzrostl o 30,73 % (2009: 44 mil. Kč, 2010: 57 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 95 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: cukr řepný, telekomunikační zařízení, výrobky z plastických hmot, břitvy a holící čepelky, zařízení k automatickému zpracování dat, motorová vozidla k dopravě osob, telefonní přístroje, léčiva, izolované dráty, kabely a ostatní elektrické vodiče, strojní myčky nádobí, lahvi.

Hlavní dovozní komodity České republiky: bavlna, bavlněné tkaniny, hliník a slitiny hliníku, feroslitiny, telefonní přístroje, textilní výrobky, články a elektrické akumulátory.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

V Tádžikistánu byl v roce 2010 úspěšně realizován malý lokální projekt rozvojové spolupráce *Zpevnění břehu řeky Jagnob za účelem snížení rizika provozu na silnici celostátního významu*. Pomoc ČR se setkala s pozitivní odezvou, protože silnice se stala celoročně opět sjízdnou.

V roce 2010 vláda České republiky v rámci programu pomoci rozvojovým zemím poskytla Tádžikistánu jedno stipendijní místo k řádnému studiu na veřejné vysoké škole.

Kulturní vztahy

V roce 2010 uspořádalo Velvyslanectví ČR v Taškentu turné českého zpěváka a kytaristy P. Váněho do Tádžikistánu. Jeho koncerty se uskutečnily v Dušanbe, Chudžentu a Istarafšanu.

Thajsko

(Thajské království)

Návštěvy představitelů České republiky

- 27. 3 – 1. 4. 2010 – delegace Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR – účast na 122. zasedání Meziparlamentní unie v Bangkoku (*122nd Assembly of IPU– Inter–Parliamentary Union*);
- 3. – 7. 4. 2010 – pracovní návštěva náčelníka Generálního štábu Armády ČR gen. V. Picka.

Návštěvy představitelů Thajského království

- 26. 6. 2010 - pracovní návštěva náčelníka štábu obrany Královské thajské armády gen. Songkitiho Jaggabatary (Songkiti Jaggabatara).

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Thajskem o 37,36 % z 23 557 mil. Kč v roce 2009 na 32 358 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 41,32 % (1 457 mil. Kč v roce 2009, v roce 2010 2 059 mil. Kč), dovoz vzrostl o 37,10 % (2009: 22 100 mil. Kč, 2010: 30 299 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 28 240 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: čerpadla pohonných hmot, zbraně a střelivo, sušené mléko, umělá střeva, plastové trubky, textilní stroje spřádací, hračky (tříkolky, koloběžky), paměťové jednotky, pneumatiky, hřídele, parní turbíny, hovězí kůže.

Hlavní dovozní komodity České republiky: stroje pro automatické zpracování dat, elektronické součásti audio a video techniky, brýlové čočky, přírodní kaučuk, procesory, tištěné obvody, optická vlákna, součásti pro automobilový průmysl (pneumatiky, airbagy, volanty, sloupky, autorádia aj.), měděné a plastové trubky, bižuterie.

Kulturní vztahy

Dne 16. 9. 2010 proběhlo za podpory Velvyslanectví ČR v Bangkoku v novinářském klubu *FCCT – Foreign Correspondent Club Thailand* uzavřené promítání strhujícího dokumentárního filmu *Barmský VJ* zachycujícího dramatické události protivládních demonstrací v září 2007 v Myanmaru/Barmě, známých pod názvem Šafránová revoluce.

Velvyslanectví ČR uspořádalo ve dnech 9. 10. – 19. 11. 2010 v prostorách univerzity Mae Fah Luang v severothajském Chiang Rai výstavní akci *České dny (Czech Days)*. Na výstavě byly prezentovány obrazy J. Chmelaře z cyklu *Underlays and Overlays* a kolekce fotografií P. Žurka pod názvem *Painting in camera*. K prezentaci českého kulturního dědictví a České republiky byly využity fotografické výstavy *UNESCO, Braun a Kuks (Braun & Kuks), 1989 očima fotografů (1989 as Seen by Photographers)* a *Česká NEJ II (Czech Gems II)*. ve výstavních prostorech byl promítán dokumentární film *Něžná revoluce (The Velvet Revolution)*.

U příležitosti oslav státního svátku 28. 10. byla v hotelu Dusit Thani v Bangkoku prezentována výstava *Ano, Masaryk (Yes, Masaryk)*.

Na každoročním Filmovém festivalu EU byl představen dokument *Moc bezmocných*. Festival organizuje Delegace EU; probíhal od listopadu do poloviny prosince v Bangkoku a v Chiang Mai.

Od 15. 12. do 23. 12. 2010 proběhla ve výstavní galerii Marsi paláce Suan Pakkad výstava obrazů české malířky L. Fričové Boháčové pod názvem *Ode to Asia*. Během slavnostního otevření byly předány ceny úspěšným účastníkům Mezinárodní soutěže *Lidice*, stejně tak jako tradiční charita ve prospěch nadace Human Development Foundation (Mercy Centre) pečující o odložené děti a děti se syndromem HIV.

Turkmenistán **(Turkmenistán)**

Dne 28. 9. 2010 mimořádný a zplnomocněný velvyslanec ČR se sídlem v Taškentu R. Kopecký předal v Ašgabatú do rukou předsedkyně parlamentu Turkmenistánú A. Nurberdijevy pověřovací listiny. Tímto aktem došlo k přechodu diplomatické a konzulární působnosti České republiky pro Turkmenistán z Velvyslanectví ČR v Moskvě na Velvyslanectví ČR v Taškentu.

Návštěvy představitelů České republiky

- 14. – 15. 4. 2010 – velvyslanec ČR pro energetickou bezpečnost V. Bartuška vystoupil v Ašgabatě na 1. mezinárodním kongresu a jednal s místopředsedou kabinetu ministrů Turkmenistánu B. Hodžamuchamedovem (pozn. funkce předsedy vlády v Turkmenistánu neexistuje), ministrem ropného a plynového průmyslu a nerostných zdrojů B. Nedirovem a dalšími turkmenskými představiteli.

Návštěvy představitelů Turkmenistánu

- 25. 8. 2010 – náměstek ministra průmyslu a obchodu ČR M. Hovorka jednal v Praze se zástupci významných státních turkmenských těžebních společností o možnostech spolupráce s českými firmami.

Jiná jednání

- 19. 5. 2010 – ministr pro místní rozvoj R. Vondruška slavnostně otevřel nové zahraniční zastoupení agentury CzechTourism v Jekatěrinburgu s působností mj. pro Turkmenistán.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obrátu zahraničního obchodu ČR s Turkmenistánem o 32,14 % z 249 mil. Kč v roce 2009 na 329 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 29,95 % (2009: 247 mil. Kč, 2010: 321 mil. Kč), dovoz vzrostl o 404,97 % (2009: 2 mil. Kč, 2010: 8 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 313 mil. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: zařízení k automatickému zpracování dat, paměťové jednotky, žací stroje a mlátičky, pneumatiky, strojní myčky nádobí, přípravky pro péči o vlasy, ocelové konstrukce, nábytek pro lékařské ordinace, klimatizační zařízení, břitvy a holicí čepelky, mýdlo, díly a příslušenství motorových vozidel, přípravky pro ústní hygienu, výrobky z buničiny, papíru, lepenky, buničité vaty, léčiva, hliníkové konstrukce.

Hlavní dovozní komodity České republiky: bavlna, textilní výrobky, železné pružiny, zásobní tanky a sudy, koberce a jiné podlahové krytiny.

Kulturní vztahy

Předsedkyně Českého svazu chovatelů Achal Teke P. Marešová se 14. 8. 2010 jménem ČR zúčastnila ustavujícího sjezdu Mezinárodní asociace achaltekinského jezdeckví, a ČR se tak stala zakládajícím členem této asociace, jejímž sídlem se stal Ašgabat (pozn. plemeno Achal Teke je jedním ze symbolů Turkmenistánu, Turkmenistán je má ve státním znaku).

Uzbekistán

(Republika Uzbekistán)

Návštěvy představitelů České republiky

- 11. 1. 2010 – náměstkyně ministra zahraničních věcí ČR H. Bambasová v rámci pravidelných politických konzultací mezi Ministerstvem zahraničních věcí ČR a Ministerstvem zahraničních věcí Republiky Uzbekistán jednala v Taškentu s náměstkem ministra zahraničních věcí Republiky Uzbekistán R. Tuchtabajevem. Dále se setkala s místopředsedkyní vlády Republiky Uzbekistán a předsedkyní Svazu žen Uzbekistánu F. Kabarovou, ministrem zahraničních věcí Republiky Uzbekistán V. Norovem a 1. náměstkem místopředsedy vlády a ministra pro vnější ekonomické vztahy, investice a obchod N. Nažimovem;
- 28. – 31. 3. 2010 – delegace Výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu vedená W. Bartošem uskutečnila poznávací cestu do Uzbekistánu;
- 11. – 13. 5. 2010 – velvyslanec ČR pro energetickou bezpečnost V. Bartuška se v Taškentu zúčastnil 14. mezinárodního veletrhu a konference o ropě a plynu.

Návštěvy představitelů Republiky Uzbekistán

- 9. – 10. 12. 2010 – 1. náměstek ministra vnějších ekonomických vztahů, investic a obchodu Republiky Uzbekistán N. Nažimov vedl uzbeckou delegaci na zasedání Společné česko–uzbecké mezivládní komise pro ekonomickou, průmyslovou a vědecko–technickou spolupráci, jednal s náměstkem ministra průmyslu a obchodu M. Hovorkou a náměstkem ministra zahraničních věcí ČR V. Galuškou.

Jiná jednání

- 19. 5. 2010 – ministr pro místní rozvoj R. Vondruška slavnostně otevřel nové zahraniční zastoupení agentury CzechTourism v Jekatěrinburgu s působností mj. pro Uzbekistán.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR s Uzbekistánem o 12,61 % z 1 184 mil. Kč v roce 2009 na 1 035 mil. Kč v roce 2010. Vývoz poklesl o 17,67 % (2009: 1 000 mil. Kč, 2010: 823 mil. Kč), dovoz vzrostl o 14,93 % (2009: 184 mil. Kč, 2010: 211 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí 612 mil. Kč.

Ve dnech 9. – 10. 12. 2010 se v Praze uskutečnilo 4. zasedání Smíšené česko – uzbecké mezivládní komise pro hospodářskou, průmyslovou a vědeckotechnickou spolupráci.

Hlavní vývozní komodity České republiky: pneumatiky, léčiva, budovy prefabrikované, zařízení k automatickému zpracování dat a paměťové jednotky, ropné oleje, řepný cukr, nábytek,

umělá střeva, stroje a motory, filtrační a čistící stroje na kapaliny nebo plyny, přípravky pro péči o vlasy, elektrické přístroje.

Hlavní dovozní komodity České republiky: bavlna, bavlněná příze a bavlněné tkaniny, polotovary a výrobky z wolframu, molybdenu, tantalu, měď a slitiny z mědi, wolfram, molybden, tantal a hořčík, dřevo nejhličnatých stromů surové, textilní výrobky, hliník a slitiny hliníku.

Zahraniční rozvojová spolupráce a humanitární pomoc

Česká republika v souvislosti s humanitární krizí, která vypukla ve druhé polovině června 2010 v oblasti kolem státních hranic Uzbekistánu a Kyrgyzstánu nedaleko od kyrgyzského města Oš, poskytla Republice Uzbekistán humanitární pomoc ve výši 1,75 mil. Kč. Zároveň až do odvolání pozastavila navracení uzbeckých a kyrgyzských migrantů z ČR a zároveň připustila možnost poskytnutí dočasného nebo trvalého pobytu určitému počtu uprchlíků.

Kulturní vztahy

Největší kulturně-propagační akcí byl Týden České republiky v Uzbekistánu, který se uskutečnil ve dnech 4. – 10. 10. 2010. V jeho rámci se uskutečnily česká podnikatelská mise, jednání Česko-uzbecké obchodně-průmyslové komory s příslušnými partnerskými institucemi, česko – uzbecké byznys fórum, prezentace turistického potenciálu, koordinovaná CzechTourismem, prezentace možností studia na vysokých školách ČR pro uzbecké studenty, připravená Ústavem odborné a jazykové přípravy Univerzity Karlovy, přehlídka české gastronomie, přehlídka české zdravotnické techniky připravená firmou BTL a doprovodné kulturní akce.

V říjnu 2010 se uskutečnilo turné českého zpěváka a kytaristy P. Váněho, který v Uzbekistánu absolvoval sedm koncertů, jeden workshop a také vystoupení na slavnostní recepci v nově otevřené české restauraci v centru Taškentu.

V roce 2010 vyšly v ČR dvě publikace českých fotografů o Uzbekistánu: *Fotografové neumí létat* a *Uzbek Fiction*. Naopak v Uzbekistánu po 52 letech opět vyšel román J. Haška *Osudy dobrého vojáka Švejka v uzbečtině*.

Rok 2010 byl v Uzbekistánu rokem harmonicky se rozvíjející akademické spolupráce; uskutečnila se řada aktivit ze strany představitelů české akademické sféry, například Vysoké školy ekonomické, Vysoké školy ekonomie a managementu, Univerzity Karlovy, Vysoké školy zemědělské, Západočeské univerzity, Finančně–bankovní akademie a dalších. Na prestižní uzbecké Univerzitě světové ekonomiky a diplomacie vyučoval český profesor politologie M. Opolecký.

Nadále se projevoval velký zájem o studium v ČR. V Taškentu pokračovaly v roce 2010 kurzy češtiny, vedené českou učitelkou a pořádané jazykovou školou Global Study. Česká republika nabídla Uzbekistánu od školního roku 2010/2011 dvě vládní stipendia, další stipendia poskytla Západočeská univerzita a některé další vysoké školy v ČR.

Vietnam

(Vietnamská socialistická republika)

Návštěvy představitelů České republiky

- 27. – 28. 9. 2010 – návštěva náměstka ministra průmyslu a obchodu ČR M. Hovorky při příležitosti 2. zasedání Česko–vietnamské smíšené komise pro hospodářskou spolupráci;
- 3. 11. 2010 – návštěva 1. náměstkyně ministra životního prostředí ČR R. Bízkové při příležitosti účasti na konferenci o životním prostředí a spolupráci mezi ČR a Vietnamem v oblasti aplikace mechanismu čistého rozvoje a v environmentálním vzdělávání;
- 8. – 11. 10. 2010 – návštěva delegace Magistrátu hl. m. Prahy vedená primátorem P. Bémem v Hanoji při příležitosti oslav 1000. výročí založení Hanoje, delegace byla přijata prezidentem VSR Nguyen Minh Trietem.

Návštěvy představitelů Vietnamské socialistické republiky

- 16. – 19. 9. 2010 – oficiální návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí VSR Pham Gia Khiema.

Vzájemné ekonomické vztahy

V roce 2010 došlo ke zvýšení obratu zahraničního obchodu ČR s Vietnamem o 17,01 % z 5 492 mil. Kč v roce 2009 na 6 426 mil. Kč v roce 2010. Vývoz vzrostl o 59,15 % (2009: 776 mil. Kč, 2010: 1 235 mil. Kč), dovoz vzrostl o 10,07 % (2009: 4 716 mil. Kč, 2010: 5 191 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 3 956 mil. Kč.

Na konci září 2010 proběhlo v Hanoji 2. zasedání Česko–vietnamské smíšené komise pro hospodářskou spolupráci. Po jeho ukončení byl v Dong Hoi ve středním Vietnamu slavnostně zahájen provoz největší české investice ve Vietnamu, kterou je závod na těžbu a zpracování kaolínu.

Hlavní vývozní komodity České republiky: přístroje a nástroje mechanické, zbraně a střelivo, výrobky ze železa a oceli.

Hlavní dovozní komodity České republiky: obuv, ryby a korýši, oděvy.

Zahraniční rozvojová spolupráce

Vietnam je tradičním partnerem ČR v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce. V letech 2006 – 2010 byly prioritními oblastmi rozvojové spolupráce ČR ve Vietnamu sektory ochrany životního prostředí a zemědělství, oblast práce a sociálních věcí a dále podpora podnikání a modernizace průmyslové infrastruktury.

Kulturní vztahy

Ve dnech od 15. – 23. 5. 2010 a 19. – 29. 5. 2010 proběhl v Hanoji a v Ho Či Minově Městě (HCMC) Filmový festival EU, kterého se s filmem *Kdopak by se vlka bál* zúčastnila také ČR. Promítání filmů

probíhalo v Národním filmovém centru (National Cinema Centre), vstupné bylo, podobně jako v uplynulých letech, bezplatné.

V první dekádě října 2010 proběhly oslavy 1000. výročí založení Hanoje, na kterých svým programem participovala také ČR, respektive Magistrát hl. m. Prahy. Kulturní a umělecká prezentace Magistrátu proběhla v tzv. Dětském paláci Hanoj, který byl vybudován v 50. letech minulého století v rámci pomoci tehdejšího Československa. Prezentaci tvořila dvě vystoupení jazzové skupiny Big Band pod vedením M. Svobody (Konzervatoř Jaroslava Ježka) ve dnech 3. a 4. 10. 2010, představení loutkového divadla Spejbla a Hurvínka ve dnech 8. – 10. 10. 2010 a výstava o Praze připravená Muzeem hl. m. Prahy. Ve dnech 8. – 10. 10. 2010 se v rámci prezentace výstavy uskutečnila také ochutnávka českých uzenin a piva.

Velvyslanectví ČR v Hanoji dne 7. 11. 2010 ve spolupráci s filmovým klubem Cinemathèque v Hanoji zorganizovalo promítání českých animovaných filmů pro děti (tři animované filmy pro nejmenší a jedna filmová pohádka). Dne 27. 10. 2010 byla v hotelu Melia Hanoj v rámci recepce k oslavě státního svátku prezentována výstava *Česká nej*.

Vietnam byl již roku 2008 zařazen do pilotního projektu vládních stipendií pro studium v anglickém jazyce, a to pro navazující magisterská a doktorandská studia. V roce 2010 byla také vietnamskými občany využita možnost studia českého jazyka v rámci Letní školy slovanských studií.

Východní Timor

(Demokratická republika Východní Timor)

Vzájemné ekonomické vztahy

Vzájemné ekonomické vztahy mezi ČR a Východním Timorem jsou dlouhodobě na nízké úrovni. V roce 2010 došlo ke snížení obratu zahraničního obchodu ČR o 84,91 % z 53 tis. Kč v roce 2009 na 8 tis. Kč v roce 2010. V letech 2009 a 2010 se neuskutečnil žádný vývoz, dovoz poklesl o 84,91 % (2009: 53 tis. Kč, 2010: 8 tis. Kč). Bilance zahraničního obchodu za rok 2010 činí – 8 tis. Kč.

Hlavní vývozní komodity České republiky: žádné. Hlavní dovozní komodity České republiky: koření

Zahraniční rozvojová spolupráce

V gesci Ministerstva zahraničních věcí ČR byl v roce 2010 na Východním Timoru ukončen malý projekt zahraniční rozvojové spolupráce *Podpora rozvoje infrastruktury Východního Timoru – dodávka mobilní čističky pitné vody*. Realizátorem projektu byla česká společnost GEOTest Brno a.s., prostřednictvím své dceřiné indonéské společnosti PT. Indonesian Water Equipment Technology. Celkový rozpočet projektu představoval 870 tis. Kč, z čehož 500 tis. Kč bylo z prostředků ZRS ČR a 370 tis. Kč byla spoluúčast realizátora.

Cílem rozvojové intervence bylo předání zkušeností České republiky v oblasti ochrany a úpravy zdrojů pitné vody, a to formou dodávky mobilní úpravny vody stejného typu, který byl dodán v rámci obnovy a rekonstrukce oblastí postižených živelní pohromou tsunami v indonésském Aceh a který se osvědčil kromě Indonésie i v podobně obtížných oblastech Srí Lanky nebo Mongolska.

Kulturní vztahy

Velvyslanectví ČR v Jakartě se v Dili v prosinci 2010 zúčastnilo přehlídky filmů v rámci Filmového festivalu ČS EU projekcí filmu *Gympf*.

III. Zahraniční politika v ekonomické a kulturní oblasti

1. Podpora ekonomických zájmů ČR v zahraničí

Podpora vnějších ekonomických vztahů (zejména v oblastech exportu, investic a cestovního ruchu) je jednou z priorit vlády České republiky. Vláda vychází z toho, že v podmínkách postupující globalizace a vysoké míry otevřenosti české ekonomiky je prosperita země závislá na schopnosti prosadit její hospodářské zájmy ve světě.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR pokládá posílení úlohy diplomacie při podpoře vnějších ekonomických zájmů ČR za jeden ze svých prioritních cílů. Nutnost věnovat mimořádnou pozornost této oblasti vyplývá nejen z celkové odpovědnosti MZV za realizaci zahraniční politiky ČR, ale stejně tak i z charakteru potřeb českého státu jako výrazně exportně orientované ekonomiky. Prohlubování vzájemné propojenosti světa a narůstající provázanost bilaterálních a multilaterálních ekonomických zájmů jsou dnes už neoddiskutovatelným trendem, kterému je průběžně přizpůsobován i charakter a obsah české diplomacie.

MZV má pro naplnění své role v oblasti vnějších ekonomických vztahů řadu základních předpokladů a komparativních výhod:

- nese celkovou odpovědnost za ochranu a prosazování zájmů ČR v zahraničí, včetně konečné odpovědnosti tituláře za zastupování zájmů státu v teritoriu,
- disponuje širokou sítí zastupitelských úřadů (ZÚ), a tedy fyzickou přítomností v teritoriu,
- má vytvořený fungující systém provozování, řízení a koordinace činností ZÚ,
- je vybaveno diplomatickým statutem misí se všemi z toho vyplývajícími privilegii, výhodami a právy (i limity),
- má kvalitní lidské zdroje pro efektivní činnost v zahraniční službě, dostatečně kvalifikované na to, aby byla možná jejich vzájemná zastupitelnost a kumulace agend, čímž se vytváří možnost značných úspor proti modelu úzce specializovaných odborníků pouze na určitou část agendy.

Úloha MZV ČR v oblasti podpory ekonomických zájmů

Ekonomická agenda je jedním ze základních pilířů zahraniční politiky ČR, která je v komplexu realizována, resp. zaštiťována několika resorty a orgány vlády ČR. Základními strategickými cíli této politiky jsou:

- vytvoření prostoru pro vstup a úspěšné působení českých firem na světových trzích a pro příliv investic do ČR,
- vytvoření a realizace koncepční a efektivní strategie veřejné diplomacie,

- vybudování systému koordinovaného působení státních subjektů v podpoře hospodářských zájmů ČR v zahraničí,
- prosazování ekonomických zájmů ČR ve strukturách EU a v jejich vnějších ekonomických vztazích,
- optimalizace a modernizace aktivit přispívajících k pozitivnímu obrazu ČR v zahraničí,
- zajištění adekvátní veřejné informovanosti doma i ve světě (*public diplomacy*).

K hlavním a nepřenositelným úkolům MZV v oblasti vnějších ekonomických vztahů pak patří především:

- gesce nad dodržováním principu jednotné zahraniční služby ve všech jejích aspektech (politický, ekonomický, konzulární atd.),
- zajišťování obecného rámce (legislativního, makroekonomického, regionálního) pro ekonomické vztahy mezi ČR a danou zemí,
- sledování hlavních vývojových trendů ekonomiky dané země, vč. zasazení do regionálního a evropského kontextu,
- koordinace vzájemného propojení ekonomických a politických agend na bilaterální a multilaterální úrovni,
- zajištění koordinace a jednotné prezentace ČR v zahraničí v ekonomických otázkách (na resortní, státní a mezinárodní úrovni),
- zapojení bilaterální rozvojové spolupráce jako předstupně dalších ekonomických vazeb,
- zapojení ČR do projektů financovaných z prostředků EU, Světové banky a dalších obdobných institucí.

K realizaci svých úkolů a cílů v oblasti vnějších ekonomických vztahů využívá MZV především zastupitelské úřady v jednotlivých zemích, resp. stálé mise u mezinárodních organizací. Náplň činnosti diplomatů, kteří mají gesce nad ekonomickou agendou, se postupně vyvíjí v návaznosti na změny v systému řízení vnějších ekonomických vztahů.

Ve druhé polovině roku 2010 MZV přistoupilo v souladu s Programovým prohlášením vlády ČR k omezení počtu zaměstnanců, které se promítlo rovněž v personálním obsazení sítě ekonomických diplomatů ČR. Souběžně byla zahájena série meziresortních jednání o optimálním modelu podpory ekonomických zájmů ČR v zahraničí s přesahem do roku 2011. Cílem nového uspořádání je zejména vyjasnění odpovědnosti a pravomocí, zvýšení efektivity podpory českých ekonomických zájmů, zlepšení a eventuálně rozšíření poskytovaných služeb s vystupňováním jejich kvality a využitelnosti pro finální uživatele.

Prosazování významných ekonomických zájmů v zahraničí se stává stále častěji i politickou otázkou, vyžadující jednání na politické i multilaterální úrovni. MZV ČR jako celek musí zákonitě sehrát jednu z nejvýznamnějších úloh při realizaci těchto kroků.

K tomu, aby výkon ekonomické agendy byl efektivní, musí mít jasnou vizi a orientaci, účelné uspořádání, dostatečné zdroje a musí jít o aktivní součást zahraniční a hospodářské politiky státu, vytvářenou a realizovanou v partnerství s podnikatelskou sférou. Česká diplomacie řadou z těchto atributů disponuje. Řídí síť zastupitelských úřadů, v jejichž rámci působí ekonomičtí diplomaté. V ústředí se pak může opřít o specializovaná pracoviště, zejména na ministerstvech zahraničních věcí a průmyslu a obchodu a také v agenturách CzechTrade a CzechInvest.

Celkový zahraniční obchod ČR (v mil. Kč)

Rok	Vývoz	Dovoz	Obrat	Bilance
2009	2 138 623	1 989 036	4 127 659	149 587
2010	2 515 939	2 394 313	4 910 252	121 626

Synergie v podpoře ekonomických zájmů ČR, spolupráce s dalšími zainteresovanými ministerstvy a jejich příspěvkovými organizacemi

Nezastupitelnou úlohu v realizaci systému mají Ministerstvo zahraničních věcí ČR a *Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR*, jejichž činnost je definována *tzv. kompetenčním zákonem*. Ministerstvo zahraničních věcí je ústředním orgánem státní správy pro oblast zahraniční politiky, v jejímž rámci vytváří koncepci a koordinuje vnější ekonomické vztahy. Ministerstvo průmyslu a obchodu je ústředním orgánem státní správy pro obchodní politiku, zahraniční obchod a podporu exportu. Ministerstvo zahraničních věcí a Ministerstvo průmyslu a obchodu jako hlavní aktéři v prosazování obchodně – ekonomických zájmů pravidelně spolupracují.

Na prosazování vnějších ekonomických zájmů se dále podílí *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*, které má kompetence v oblasti cestovního ruchu a v rámci EU zastřešuje zájmy územních samosprávných celků. Cestovní ruch se podílí na tvorbě HDP více než 3 procenty a devizové příjmy z cestovního ruchu překračují 100 mld. Kč ročně. Velmi významné funkce zabezpečuje MMR i ve vztahu k realizaci regionální a strukturální politiky Evropské unie, *tzv. politiky hospodářské a sociální soudržnosti*.

Ministerstvo zemědělství ČR jako ústřední orgán státní správy pro zemědělství realizuje marketingové aktivity na podporu českých zemědělských výrobků.

Ministerstvo financí ČR sjednává ve své gesci mezinárodní dohody o podpoře a ochraně investic a o zamezení dvojímu zdanění, dále realizuje mezinárodní aktivity v oblasti celní a daňové a v oblasti pohledávek a závazků státu vůči zahraničí.

Ministerstvo životního prostředí ČR sleduje hospodářské procesy z hlediska dopadů na životní prostředí. Prostřednictvím programů zahraniční rozvojové spolupráce propaguje v zahraničí české technologie a know-how, a to především v méně vyspělých zemích.

Obecně platí, že činnost každého ústředního orgánu státní správy má ve větší či menší míře zahraniční prvek, díky němuž se vůči ekonomické diplomacii dostává do role jejího spolutvůrce či uživatele. Příkladem je *Ministerstvo kultury ČR*, které samo a prostřednictvím kulturních institucí propaguje Českou republiku v zahraničí.

MZV ČR využívá v současnosti také služeb více než 150 honorárních konzulů. Jejich počet bude postupně dále zvyšován. Při jmenování nových honorárních konzulů ČR bude i nadále zdůrazňována jejich úloha při hájení českých ekonomických a obchodních zájmů a budou žádáni o větší podíl při organizování akcí na podporu vývozu a propagace ČR.

Významnou roli v procesu realizace podpory ekonomických zájmů v zahraničí sehrávají *příspěvkové organizace*, a to nejen prostřednictvím svých zahraničních kanceláří, ale také díky bohaté nabídce služeb v ČR:

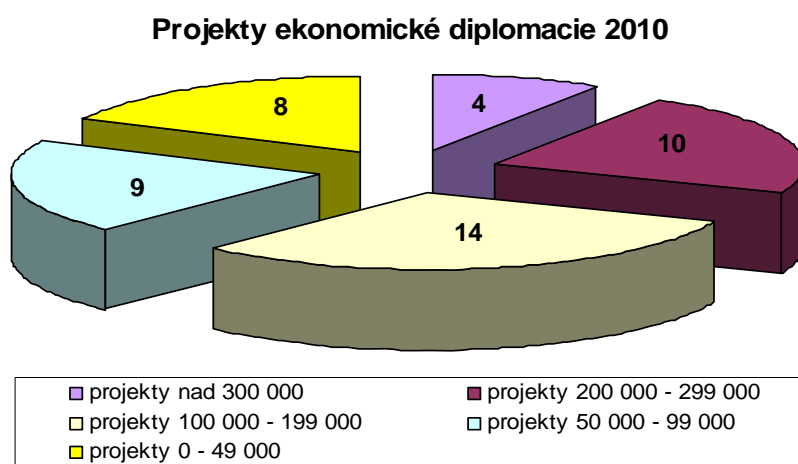
- *CzechTrade*, příspěvková organizace MPO ČR, je vládní agenturou na podporu obchodu. V zahraničí v roce 2010 řídila 33 kanceláří s působností v 36 zemích.
- *CzechInvest*, rovněž příspěvková organizace MPO ČR, je vládní agenturou na podporu podnikání a investic. V zahraničí má sedm zastoupení, v České republice má kanceláře ve 13 krajích.
- *Česká centra* jsou příspěvkovou organizací MZV ČR, která má 25 zahraničních zastoupení. Jejím posláním je rozvíjení dialogu se zahraniční veřejností v oblasti kultury, vzdělávání, obchodu a turismu a spoluvytváření obrazu ČR jako moderní a dynamické země.
- *CzechTourism*, příspěvková organizace Ministerstva pro místní rozvoj ČR pro podporu rozvoje cestovního ruchu, má v zahraničí 27 zastoupení a částečně je činnost vykonávána zahraničními privátními subjekty. Propaguje Českou republiku jako destinaci cestovního ruchu, koordinuje státní propagaci cestovního ruchu s aktivitami prováděnými podnikatelskými subjekty a rozvíjí střednědobou a aktuální strategii pro marketing produktů cestovního ruchu na domácím i zahraničním trhu.

V oblasti financování a pojišťování vývozu se státní účastí působí Česká exportní banka, a.s. (ČEB) a Exportní a garanční pojišťovací společnost, a.s. (EGAP).

Projekty na podporu ekonomické diplomacie

V roce 2010 pokračoval program projektů MZV ČR na podporu ekonomické diplomacie prostřednictvím pořádání obchodních misí, seminářů, kulatých stolů, účastí na významných veletrzích či vlastních projektů zastupitelských úřadů – v rámci víceoborových prezentací ČR jako významného partnera v ekonomické spolupráci se zemí svého působení. Projekty byly zaměřeny především na prezentaci českých firem a jejich výrobků – zejména v oblasti životního prostředí, obnovitelných zdrojů energie, odpadového hospodářství, zemědělství-lesnictví, strojírenství, moderních technologií, zdravotnictví, dopravy a energetiky.

V roce 2010 bylo realizováno 45 projektů v celkové finanční hodnotě 6 600 000 Kč. Pouze ve čtyřech případech byl přítom příspěvek MZV vyšší než 300 tis. Kč. Nejčastěji se dotace pohybovala v rozmezí 100 – 200 tis. Kč, přičemž průměrný příspěvek MZV činil necelých 150 tis. Kč.

Projekty na podporu ekonomické diplomacie realizované v roce 2010 v naprosté většině splnily svůj záměr a stanovený cíl. V jejich průběhu české firmy navázaly mnoho nových obchodních kontaktů, proběhla řada seminářů a jednání, které umožnily českým exportérům představit se zahraničním podnikatelským subjektům a získat důležité informace a zkušenosti. Celkově se zvýšilo povědomí o České republice, která byla prezentována jako země, jež má co nabídnout v mnoha odvětvích a oborech.

Vědecko-technická spolupráce

V současném globalizovaném světě je podmínkou zajištění dlouhodobého růstu a konkurenceschopnosti a v konečném důsledku sociální stability přechod hospodářského systému ke znalostní ekonomice, jejímž hnacím motorem je zavádění nových produktů a služeb, inovace technologických postupů a zkvalitňování organizace práce. Toho však není možné dosáhnout bez všestranné podpory vzdělávání a efektivního výzkumu a zapojení do mezinárodní spolupráce v této oblasti. MZV proto zřídilo funkci zmocněnce pro vědu a techniku, do jehož portfolia patří koordinace a supervize všech odpovídajících aktivit (ve spolupráci se všemi relevantními resorty, vládními agenturami, specializovanými organizacemi na straně jedné a akademickými pracovišti

a inovativními podniky na straně druhé). MZV však plně respektuje gesci jiných orgánů a institucí (včetně Rady pro výzkum, vývoj a inovace a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy).

K již zavedeným programům pro podporu inovací patří České technologické dny, zaměřené na navazování bilaterální mezinárodní spolupráce v aplikovaném výzkumu a vývoji nových technologií. MZV se na jejich organizaci a financování podílí společně s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a CzechInvestem. Každoročně pro tyto potřeby uvolňuje řádově 1 mil. Kč. Hlavní náplní Českých technologických dnů je organizace prezentací a setkávání českých badatelů a vývojářů s jejich zahraničními protějšky. Jde o předem vytipované oblasti výzkumu a vývoje, mj. informační technologie, bio- a nano-technologie či energetiku. Program významně přispívá k propagaci technologické vyspělosti ČR v zahraničí.

Zaměření jednotlivých aktivit v rámci Českých technologických dnů reaguje na aktuální potřeby. Zpočátku bylo motivováno „politickou potřebou“ vytvořit privilegované vazby s cílovými zeměmi, později byl zahrnut aspekt výměny zkušeností v řízení ve vědě a výzkumu. Často se jedná o mapování možností institucionální spolupráce, získávání zkušeností od pokročilých zemí (například při zajišťování technologických transferů a komercializace inovací). Od roku 2010 je výrazně posílen důraz na setkávání průmyslových a výzkumných odborníků se specifickým sektorovým zaměřením, aby bylo možné co nejvíce napomoci k navázání kooperace na konkrétních projektech (podrobné informace o programu České technologické dny jsou k dispozici na webové stránce: www.czechtechnologydays.org).

2. Kulturní a informační politika ČR v zahraničí

Prezentace ČR a její kultury v zahraničí

Důležitou součástí prezentace ČR v širším pojetí je kultura. Je významným nástrojem při realizaci národních zájmů v zahraničí i při navazování vzájemných kontaktů na mezinárodním poli. Zastupitelské úřady, generální konzuláty, stálé mise a Česká centra v zahraničí každoročně prezentují kulturu ČR a její rozmanitost prostřednictvím stovek kulturních akcí s přihlédnutím k teritoriálním specifikům a s ohledem na zajištění kladných zpětných vazeb pro další rozvoj kultury a kulturního průmyslu, turistického ruchu, ekonomiky, investic a výzkumu a pro podporu bohemistiky ve světě.

V roce 2010 byl rozhodnutím ministra zahraničních věcí zaveden jednotný vizuální styl MZV ČR jako hlavní prostředek vyjádření identity. Tento nový jednotící prvek všech vizuálních výstupů napomůže jednoznačně identifikovat a usnadňovat prezentaci MZV doma i v zahraničí. Odbor pro kulturu, komunikaci a prezentaci (OKKP) připravil sadu nových prezentačních předmětů v tomto stylu. Vizuální styl, jehož autorem je Studio Najbrt, s. r. o., byl použit na velmi zdařilý obalový materiál nových prezentačních materiálů.

Webový portál www.czech.cz je hlavním nástrojem pro prezentaci ČR na internetu. Je koncipován na bázi základní myšlenky „jedna země, jedna adresa“, kdy je kladen důraz na jednoduché vyhledávání informací. Tento informační portál se nezaměřuje pouze na cestovní ruch, ale oslovuje různé cílové skupiny. V roce 2010 webovou stránku navštívilo 1 216 603 osob, které zhlédly 2 568 115 jednotlivých stránek. V 82 % případů se jednalo o nové uživatele tohoto informačního portálu. Nejvyšší návštěvnost měla anglická jazyková verze.

V roce 2010 zajistil OKKP pro všechny zastupitelské úřady a Česká centra v zahraničí DVD výstavu *Ano, Masaryk (Yes, Masaryk)*. Součástí jedné z doposud nejobsáhlejších výstav o T. G. Masarykovi v šesti jazykových mutacích je i dokumentární film o TGM. V roce 2010 se OKKP rovněž podílel na přípravě společné česko-bulharské výstavy, která připomenula 90. výročí navázání diplomatických vztahů mezi oběma zeměmi.

V červnu 2010 se konal *Den otevřených dveří Černínského paláce*. Již počtvrté v historii měli zájemci a návštěvníci Prahy možnost zhlédnout reprezentační prostory Černínského paláce, jeho zahrady a byt Jana Masaryka. Zahrady Černínského paláce byly pro veřejnost otevřeny rovněž u příležitosti státního svátku 28. 9. 2010.

OKKP se podílel na přípravě multilaterálních kulturních, akcí jako jsou *Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice*, *Dny evropského filmu* a *Středoevropská kulturní platforma*, sdružující kromě ČR i Maďarsko, Polsko, Rakousko, Slovensko a Slovinsko. Země Platformy připravují každoročně dvě společné kulturní akce, které se vždy konají v zemi předsedající Radě EU. Za španělského předsednictví země Platformy realizovaly expozici na téma *Modernizace v architektuře* v rámci výstavy *OpenPHoto Cuenca*. ČR reprezentovaly velkoformátové fotografie P. Friče. V listopadu 2010 se v rámci předsednictví Belgie v Radě EU uskutečnila kulturní akce pod názvem *The Celebrations of Colours* prezentující romskou kulturu. Za ČR vystoupila hip-hopová hudební formace Gipsy.cz.

Ministerstvo zahraničních věcí ČR se již řadu let prostřednictvím svých zastupitelských úřadů snaží propagovat českou kinematografii v zahraničí, neboť filmové projekce jsou dlouhodobě jedním z nejoblíbenějších nástrojů prezentace. V zemích mimo EU se každoročně pořádají přehlídky evropského filmu, na jejichž organizaci se zastupitelské úřady ČR pravidelně podílejí.

V roce 2010 probíhala výuka českého jazyka na zahraničních univerzitách a vysokých školách na základě pětiletého programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí dle usnesení vlády ČR č. 1622/2005. Je potěšující, že se zvyšuje zájem o organizaci výukových hodin češtiny zejména mezi dětmi a mladší generací (např. v Austrálii).

OKKP je také gestorem kulturních dohod. Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Moldavské republiky o spolupráci v oblasti školství, kultury, mládeže a sportu byla podepsána v Kišiněvě dne 30. 9. 2010. Dohoda mezi vládou České republiky a Arménské republiky o spolupráci v oblasti kultury, školství, vědy, mládeže a sportu byla podepsána v Jerevanu dne 10. 12. 2010.

Výše dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím dosáhla v roce 2010 cca 1,15 mil. Kč. Schválené projekty propagovaly na nevládní úrovni vztahy ČR s jednotlivými zeměmi a geografickými oblastmi. Neziskové organizace poskytovaly asistenční pomoc českým krajským komunitám v zahraničí a podporovaly uchování české jazykové svébytnosti krajských komunit v zahraničí. Dotace obdrželo šest nestátních neziskových organizací.

Spolupráce OKKP s nestátními neziskovými organizacemi probíhala taktéž na půdě MZV. Dne 9. 9. 2010 se pod záštitou ministra zahraničních věcí ČR uskutečnilo zahájení 4. ročníku Mezinárodního krajského festivalu, pořádaného občanským sdružením Sedm paprsků. Setkání Česko-francouzské společnosti ASSO'90 k 20. výročí jejího vzniku se uskutečnilo 3. 11. 2010. OKKP se podílel na slavnostním večeru k 20. výročí Společnosti přátel Afriky 30. 11. 2010. Spolupracoval také na realizaci společenského setkání spojeného s výstavou arabské kaligrafie na českém broušeném skle, které se konalo pod záštitou náměstka ministra zahraničních věcí T. Duba v Černínském paláci 16. 12. 2010.

OKKP uvolňuje finanční prostředky na realizaci projektů českého Provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) Lógar a schvaluje smlouvy spojené s jeho činností. Expeduje putovní výstavy zajišťované AD (Afghan Desk) PRT při útvaru prvního náměstka MZV, jejichž cílem je zvýšit povědomí o aktivitách ČR v Afghánistánu.

Resortní ocenění ministra zahraničních věcí – Cena Gratias agit (*Gratias Agit Award*) – se každoročně od roku 1997 uděluje za šíření dobrého jména ČR v zahraničí. V roce 2010 bylo oceněno dvanáct jednotlivců a tři organizace z dvanácti zemí (viz přílohy). Slavnostní akt předání Ceny Gratias agit se uskutečnil v Černínském paláci 30. 4. 2010. Sborník laureátů je k dispozici na www.mzv.cz/kultura – Ceny Gratias agit.

Česká centra

Česká centra (ČC), příspěvková organizace MZV ČR, šíří v rámci veřejné diplomacie v souladu s prioritami české zahraniční politiky pozitivní obraz ČR ve světě. Prostřednictvím sítě 24 českých center v 21 zemích světa na třech kontinentech vytváří široký prostor pro prosazování českých zájmů především v oblasti kultury a vzdělávání, podporu zahraničního obchodu, prosazování ČR jako atraktivní turistické destinace i pro zajišťování kvalitního informačního servisu o ČR.

V souladu s úsilím MZV snižovat náklady na zahraniční službu přijala ČC řadu úsporných opatření, a to nejenom v organizaci práce v ústředí. Došlo mj. k přesunutí ČC Bratislava z pronajatého objektu do prostor ZÚ, ukončení činnosti ČC v Drážďanech, zahájení aktivit ČC v objektu sdíleném více českými subjekty v Düsseldorfu a přemístění ČC z Říma do budovy ve vlastnictví ČR v Miláně. Zároveň byly učiněny kroky k větší efektivnosti využití České národní budovy v New Yorku. V kulturní oblasti uspořádala Česká centra v zahraničí (ČCZ) samostatně nebo ve spolupráci s MZV a dalšími partnery desítky výstav, koncertů, filmových projekcí,

autorských čtení, přednášek či panelových diskusí, z nichž jsou níže uvedeny pouze nejvýznamnější akce. ČC věnovala pozornost také významným výročím roku 2010.

Sto let od narození filmového režiséra a výtvarníka K. Zemana oslavila ČC výjimečnou výstavou *Filmový kouzelník Karel Zeman*, která vznikla ve spolupráci s Filmovým festivalem ve Zlíně a byla uvedena v řadě metropolí od Berlína, přes Moskvu až po Buenos Aires. Ke 200. výročí narození K. H. Máchy byla v Bratislavě a v Košicích uvedena výstava *Mácha 2010*. Koncerty v Bruselu, Miláně a Stockholmu připomenuly 150. výročí narození G. Mahlera.

V roce 2010 se ČC zaměřila hlavně na současnou, moderní tvář české kultury. Na programu byla výstava *Sklo v českém šperku J. Šibora*, výstava *Orbis Pictus: Leporelo či Umění komiksu, komiksovost v umění* deseti mladých českých výtvarníků. Dlouhodobá spolupráce s prestižními galeriemi (např. Leica Gallery a Galerie J. Fragnera) vyvrcholila účastí na veletrhu *Pressfoto* v Paříži, retrospektivní výstavou fotografie R. Vana v Moskvě a výstavou *New Face of Prague* o architektuře Prahy posledních 20 let. V New Yorku ČC představilo vítěze ceny Jindřicha Chalupického pro mladé výtvarníky. K. Šedá prezentovala svůj nový projekt *Líšeň Profile*, který se stal součástí sbírek galerie v Sheffieldu. ČC věnovala pozornost také studentské tvorbě v oblasti průmyslového a grafického designu. Spolu s Design Cabinetem uvedla ve Vídni a Bratislavě prezentaci vítězných prací studentů designu *Nový (z)boží*. ČC zároveň podpořila Národní cenu za studentský design a odměnila absolutního vítěze soutěže stáží na ČC v zahraničí. Jedním z nových projektů bylo *Evropské pexeso*, putovní výstava představující dětem interaktivní formou státy EU. ČC Mnichov realizovalo výstavu děl romských výtvarníků žijících v ČR *Svět očima Romů*.

Vysokou pozornost ČC věnovala podpoře českého jazyka a literatury v zahraničí. Pomáhala účasti českých spisovatelů na mezinárodních knižních veletrzích a uspořádala řadu autorských čtení, besed a prezentací české literární tvorby. Za všechny lze uvést např. setkání spisovatelů J. Rudiše, M. Ajvaze a E. Hakla s překladateli a čtenáři ve Stockholmu. V Berlíně se konalo pět autorských čtení, např. J. Topola nebo M. Platzové. V Londýně J. Topol představil svoji knihu *Kloktat dehet*. Spisovatelé P. Hůlová a J. Rudiš četli ze své tvorby v Literární kavárničce ČC v Košicích. Ve Stockholmu a Buenos Aires besedoval spisovatel A. Lustig, který také v Tel Avivu četl ze svých knih přeložených do hebrejštiny. Za účasti autorky se konala prezentace bulharského vydání knihy E. Kantůrkové *Démoni nečasu* v ČC Sofie.

Úspěšný byl další ročník *Noci literatury*, která přilákala přes 8 tis. návštěvníků. Proběhla nejen v Praze, ale ve spolupráci s ČCZ a sdružením EUNIC také ve 12 zemích Evropy. V Praze ČC spolupracovala se 17 kulturními instituty a ZÚ evropských zemí. Hospodářské noviny zařadily tento projekt mezi padesát nejvýznamnějších akcí roku 2010.

Důležitou roli v prezentaci kultury v zahraničí měly také divadlo a hudba. V Paříži, Berlíně a ve Stockholmu ČC přispěla k uvedení divadelních her V. Havla *Audience* a *Odcházení*. Ve Španělsku divadlo bratří Formanů předvedlo v rámci divadelního festivalu *Valencijská otevřená scéna* svoje *Obludárium*.

Klasická i moderní hudební tvorba byla nabídnuta v Londýně na *Festivalu české hudby*, na kterém koncertovaly mj. Český národní symfonický orchestr a BBC Symphony Orchestra. V Tokiu a v Ósace vystoupil E. Viklický, ve Vídni byl zorganizován koncert na téma *Underground v exilu*.

K aktivitám ČCZ nezbytně patří také nabídka české filmové tvorby. ČCZ podporovala účast českých tvůrců na mnoha mezinárodních filmových festivalech a úspěšně pokračovala činnost filmových klubů v prostorách ČCZ. V Izraeli se během dvou týdnů uskutečnilo 24 filmových projekcí od Tel Avivu, přes Jeruzalém, Haifu až po Sderot. Na *Göteborském filmovém festivalu* byla uvedena dokumentární tetralogie L. Přibyla *Zapomenuté transporty*. Na Slovensku se dalo do pohybu pojízdňé kino *Kinematovlak* s filmy a pohádkami pro děti.

Již řadu let je v programu ČC pevně zakotvena lidskoprávní tematika, kterou tradičně připomenul projekt uspořádaný ve spolupráci s festivalem dokumentárních filmů *Jeden svět*, na něj navázal třetí ročník samostatného festivalu ČC *One World Romania*.

ČCZ pokračovala v organizování kurzů českého jazyka, přičemž ČC v Moskvě, Londýně, Berlíně a Varšavě studentům umožnila získat certifikovanou zkoušku z češtiny. Poskytovala také informace o možnostech studia v ČR a byla nápomocna zahraničním studentům bohemistiky. ČC podporovala rovněž projekt *Česká škola bez hranic*.

Spojovacím prvkem mezi ČR a ČC v zahraničí bylo také v roce 2010 České centrum Praha, které zvýšilo důraz na spolupráci se zahraničím s cílem více představovat zahraniční umělce, galerie a instituce a stát se platformou pro mezinárodní kulturní dialog.

ČC pokračovala rovněž v aktivní činnosti v rámci Sdružení kulturních institutů zemí EU (*EUNIC - European National Institutes for Culture*). Do čela místního sdružení EUNIC byla zvolena ředitelka ČC ve Stockholmu, další významné postavení získali ředitelé v Berlíně, Londýně, Madridu a Paříži.

Nedílnou součástí činnosti ČCZ byla podpora českého exportu a cestovního ruchu. ČC organizovala v zahraničí prezentace českých firem či poskytovala obchodně-informační servis tuzemským podnikům v jejich exportním úsilí. Specifické služby nabízelo České centrum – Český dům v Moskvě, kde byla více než stovce českých podnikatelských subjektů k dispozici široká nabídka Business centra a kompletní technické zázemí. ČC také provozovala informační server www.export.cz. Návštěvnost na serveru se oproti předcházejícímu roku zvýšila o 8 %.

K prezentaci ČC sloužil portál www.czechcentres.cz. Na rok 2011 ČC připravila spuštění jeho nové verze. Jako významný nástroj propagace nejlepších programů jednotlivých ČCZ se osvědčil časopis *czEcho*. Obsáhlé spektrum činnosti Českých center našlo velmi příznivou odezvu v široké publicitě v zahraničí, ale i v domácích sdělovacích prostředcích.

Média a informace

Ve srovnání s rokem 2009 zájem světových médií o Českou republiku v roce 2010 poklesl. Je to především způsobeno tím, že v prvním pololetí roku 2009 byla ČR předsednickou zemí v Radě EU, což vyvolalo mimořádný mediální zájem. Celkový mediální obraz České republiky v roce 2010 se svou intenzitou vrátil na úroveň roku 2008. Míra zájmu, se kterou se zahraniční média věnují České republice, odpovídá pozici země střední velikosti. České republice bylo věnováno nejvíce pozornosti v tisku a agenturním zpravodajství, méně pak už v rozhlase a televizním vysílání.

Obecně lze konstatovat, že přes menší množství informací o ČR je mediální obraz našeho státu pozitivní (s jasnými výjimkami: Kuba, Írán, Myanmar/Barma). Česká republika je charakterizována jako země s prosperující ekonomikou, důvěryhodný obchodní partner a jako vhodné místo pro zahraniční investice. Je vnímána jako integrální součást euro-atlantických struktur. V oblastech, kde je mediální zájem o Českou republiku mizivý (Afrika, Latinská Amerika, velká část Asie), splývá zpravodajství o ČR s obecným zpravodajstvím o Evropské unii. Výjimku představuje zpravodajství o českých sportovcích a především o našem kulturním bohatství. Česká republika je považována za kulturně a historicky zajímavé místo s výrazným turistickým potenciálem. Zájem se soustředí hlavně na Prahu, ale postupně v rostoucí míře i na regiony. Obecně platí, že v zemích, které se o Českou republiku výrazněji nezajímají, jednoznačně převažují články o našich kulturně – historických pamětihodnostech nad politickým a ekonomickým zpravodajstvím.

Z regionálního hlediska věnovala České republice nejintenzivnější pozornost média ve střeoevropských zemích. Největšímu zájmu se Česká republika těšila na Slovensku, dále pak v Německu, Rakousku, Maďarsku, Polsku. V menší míře se ČR věnovala média v dalších evropských zemích. Média mimoevropských států se pak, kromě zpráv o návštěvách českých představitelů nebo českých kulturních a sportovních akcích v dané zemi, vesměs omezila jen na přejímání agenturních zpráv.

Jednoznačně nejsledovanější událostí v České republice se v roce 2010 stal dubnový podpis smlouvy START prezidenty USA a Ruska na Pražském hradě, který se objevil ve zprávách všech světových médií. Česká republika ovšem byla spíše kulisou této historické události.

Česka republika jako aktivní objekt zájmu zahraničního zpravodajství naopak figurovala v době květnových voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu a následného vzniku vlády. V médiích německojazyčných a střeoevropských zemí i Ruska se volby staly předmětem i širších komentářů a analýz. Z konkrétních politiků se v této souvislosti novináři nejvýrazněji zaměřili na předsedu strany TOP 09 a ministra a místopředsedu vlády K. Schwarzenberga. Německojazyčná média přinesla řadu rozhovorů s novým ministrem zahraničních věcí. Zájem v německojazyčných zemích je dlouhodobý a má historické a geografické souvislosti. Mnohokrát byl v médiích zmíněn fakt, že český ministr je zároveň švýcarským občanem. V ruských médiích se pozornost na ministra

Schwarzenberga soustředila především pro jeho angažovanost v projektu protiraketové obrany a projektu Východního partnerství v době Českého předsednictví v Radě EU.

Vedle uvedených témat, která zaujala zahraniční novináře v širším měřítku, se jednotlivá národní média zaměřila na specifické a lokální náměty. V Rakousku a Maďarsku se zvýšené pozornosti těšila problematika tzv. Benešových dekretů, která byla oživena přijetím české výjimky k Chartě základních práv Evropské unie na konci roku 2009. V Rakousku, především v bulvárním tisku, patřila k podrobněji sledovaným tématům také otázka Temelína. Novináři v Rusku a Bělorusku si všimli uveřejnění spolupracovníků české rozvědky na webových stránkách Ústavu pro studium totalitních režimů. Na Ukrajině se hlavní pozornost soustředila na vízovou problematiku, přičemž celkové vyznění bylo v místních médiích vůči ČR negativní.

Největší zájem médií v USA o Českou republiku vyvolal podpis smlouvy START v Praze. Jistému zájmu amerických novinářů se těšily i české parlamentní volby. Podzimní senátní a komunální volby zaujaly v menší míře, a z toho především situace na pražském magistrátu. Zvýšené pozornosti se dočkalo jmenování nového velvyslance USA v České republice, a to díky osobnosti N. Eisena, blízkého spolupracovníka prezidenta B. Obamy. Odpovídajícího mediálního zájmu se dostalo návštěvám prezidenta V. Klause, předsedy vlády J. Fischera a 1. místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí K. Schwarzenberga. Z dalších témat si média v USA povšimla změny plánů na raketovou obranu v ČR a Polsku, tendru na dostavbu jaderné elektrárny Temelín za možné účasti americké firmy Westinghouse a konference uspořádané k připomenutí 20. výročí projevu prezidenta V. Havla v Kongresu během jeho první návštěvy USA a americké premiéry jeho hry *Odcházení*.

Intenzita zpravodajství o České republice v oblasti Blízkého východu obecně nedosahuje takové míry jako v evropských zemích. Ničeméně v Izraeli, Egyptě, Sýrii, Iráku a Kuvajtu odpovídala intenzitě, s níž o našem státu informují média ve vzdálenějších zemích Evropské unie (jižní Evropa, Skandinávie). Zpravodajství o České republice se v blízkovýchodních zemích kromě krátkých nekomentovaných agenturních politických a ekonomických informací, článků s kulturní a sportovní tematikou soustředilo na události místního významu: návštěvy českých státních představitelů a účast firem na veletrzích či zahajování projektů s českou účastí. Širší mezinárodní publicitu si získala návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta s českou podnikatelskou delegací na Blízkém východě.

Asijská média se v případě České republiky vedle informací o návštěvách českých představitelů a českých ekonomických, kulturních a sportovních aktivitách v daných zemích omezují na přejímání agenturních zpráv. Vyšší intenzita zpravodajství o českých realitách je zřetelná především v jihovýchodní Asii a vychází ze zvýšeného zájmu o českou kulturu v dané oblasti. Především korejský tisk přinesl řadu článků vztahujících se k české kultuře. Největší mediální pozornosti se Česká republika těšila v Číně. Souviselo to hlavně s naší úspěšnou účastí na světové výstavě EXPO 2010 v Šanghaji. V roce 2010 se i v jihovýchodní Asii objevila česká témata, která se

setkala s větší mírou pozornosti, než tomu bylo v jiných částech světa. Nejdůležitější z daných témat bylo udělení Nobelovy ceny za mír čínskému chartistovi a disidentovi Liu Xiaobovi a podpora, které se mu dostalo od mnoha významných českých osobností, v čele s V. Havlem. I když udělení Nobelovy ceny čínskému disidentovi bylo v některých zemích regionu vnímáno kontroverzně, nestala se výrazná česká angažovanost v záležitosti podnětem pro negativní kampaň vůči České republice, ale byla líčena v neutrální faktické rovině. Zajímavostí mezi tématy, která zaujala tisk v jihovýchodní Asii, je informace, že Severní Korea navrhla splácet svůj dluh České republice dodávkami ženského.

Jako sporadické lze označit zpravodajství o České republice v médiích Latinské Ameriky a subsaharské Afriky. Česká republika je vnímána jako integrální součást Evropské unie a kromě dílčích informací o české kultuře a sportu, informace o českých záležitostech splývají s informacemi o Evropské unii. Z této skutečnosti vychází i charakter přinášených informací. V Africe je zvýšený mediální zájem o zahraniční rozvojovou spolupráci, mezi jejíž největší poskytovatele právě Evropská unie patří.

Internetová prezentace Ministerstva zahraničních věcí České republiky

V průběhu 2010 byl konsolidován provoz webové prezentace v prostředí redakčního systému, který zajišťuje vytváření prezentace v moderním standardu XHTML 1.0 Strict (event. Transitional) a splňuje nároky prováděcí Vyhlášky 64/2008 Sb., o formě uveřejňování informací souvisejících s výkonem veřejné správy prostřednictvím webových stránek pro osoby se zdravotním postižením k zákonu 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.

Webová prezentace v roce 2010 sestávala ze stránek ústředí MZV a 120 dílčích prezentací českých velvyslanectví, českých generálních konzulátů, styčného úřadu, kanceláří, stálých misí, reprezentací, zastoupení a delegací při mezinárodních organizacích.

Adresy prezentací českých zastupitelských úřadů jsou tvořeny jednotným formátem www.mzv.cz/název_sídla_anglicky. Na stránkách zastupitelských úřadů jsou informace prezentovány kromě češtiny v angličtině nebo francouzštině a v národních jazycích hostitelského státu. V roce 2009 byly webové prezentace zastupitelských úřadů prezentovány ve 22 jazykových mutacích.

Nejnavštěvovanějšími místy v pořadí podle statistiky návštěv byly úvodní stránka MZV ústředí, kapitola konzulárního úseku Velvyslanectví České republiky v Moskvě v ruštině, sekce Encyklopedie států ve webu ústředí, úvodní strana anglické verze MZV ústředí. V pořadí dílčích prezentací jsou nejnavštěvovanějšími: ústředí MZV, Velvyslanectví ČR v Moskvě, Velvyslanectví ČR v Kyjevě, Velvyslanectví ČR v Londýně, Velvyslanectví ČR ve Washingtonu. Průměrná čtenářská návštěvnost serveru mzv.cz v roce 2010 byla 10 400 návštěv denně.

Souběžně zajišťuje MZV provoz a aktualizaci prezentace Provinčního rekonstrukčního týmu v provincii Lógar v Afghánistánu, která působí od února 2008 v rámci alianční operace Mezinárodních bezpečnostních podpůrných sil ISAF. Prezentace na adrese www.prtlogar.cz je redakčně provozována s denními aktualizacemi informací o obnově průmyslu, zemědělství, infrastruktury a systému vzdělávání v provincii Lógar s přispíváním editorů přímo z lokality PRT .

MZV dále provozuje internetovou prezentaci *Česko-polského fóra* (www.ceskopolskeforum.cz), založeného na základě *Memoranda o porozumění*, podepsaného v roce 2008 ministry zahraničních věcí. Obsahem stránek jsou informace o podpoře projektů nevládních organizací, krajů, obcí, škol, výzkumných institucí a dalších subjektů za účelem stimulace rozvoje a prohlubování česko-polských vztahů.

Ve spolupráci s občanským sdružením *Jagello 2000* a *Mezinárodním politologickým ústavem Masarykovy univerzity* se MZV podílí na zpravodajském portálu *Informačního centra o NATO*, (www.natoaktual.cz).

Vysílání Českého rozhlasu do zahraničí

Český rozhlas 7 – Radio Praha (ČRo7) pokračoval v roce 2010 v naplňování smlouvy mezi MZV a ČRo o provozování rozhlasového vysílání do zahraničí. Vysílá v šesti jazycích – angličtině, němčině, francouzštině, španělštině, ruštině a češtině. Základní cíl zahraničního vysílání (dostupnými prostředky informovat posluchače v zahraničí o dění v ČR v těsné součinnosti s MZV) se navzdory zkrácenému rozpočtu sníženému o více než 20 % podařilo splnit.

Vedle nejvýznamnějších politických událostí se *anglická redakce* věnovala i dalším událostem, a to především z kulturní oblasti. Redaktor ČRo7 se v dubnu zúčastnil mise organizace *Člověk v tísni* v Afghánistánu. Z bohatého reportážního materiálu vznikl seriál a internetový projekt. Obohacením vysílání jsou i literární rubriky a besedy, které se konají a natáčejí v pražském knihkupectví *Big Ben*. Anglické vysílání mělo zdaleka největší ohlas, a to formou dopisů i návštěvnosti na internetu.

Kromě běžného zpravodajství se *německá redakce* soustředila na česko-německé, česko-rakouské a česko-švýcarské vztahy (vyšetřování „divokého odsunu“ u Dobronína či oslavy výročí hudebního skladatele G. Mahlera). Zpravodajové ČRo7 pokryli projev prezidenta V. Klause na Humboldtově univerzitě a návštěvu předsedy vlády P. Nečase v Berlíně. Německá redakce ve spolupráci s Pražským literárním domem připravila dramaturgii tří povídek autorů z řad českých Němců. Vzhledem k oblibě turistických témat vznikl v letním vysílání seriál reportáží z českého venkova. Redaktoři německé redakce bývají moderátory nebo účastníky pořadů Goethe Institutu, Pražského literárního domu nebo Rakouského kulturního fóra.

Cílová skupina *české redakce* je na rozdíl od ostatních specifická, protože její část tvoří krajané. Navzdory tomu, že ohlas ze strany krajanů není příliš vysoký, české stránky ČRo7 zaznamenávají po angličtině druhou nejvyšší návštěvnost. Krajanská tematika prolínala

programem po celý rok. Za zmínku stojí např. konference *Krajané a kultura*, konference *Češi – národ bez hranic*, krajaňský folklorní festival či reportážní cesta mezi krajaný v rumunském Banátu. Součástí výstupu Radia Praha jsou také webové stránky pro krajaný www.krajané.net, do jejichž obsahu se podařilo zapojit některé krajaný. Stránky se tak staly se kvalitním a aktuálním zdrojem informací o Češích v zahraničí. Novinkou ve vysílání byl diskusní pořad *Otazníky historie*. Program obohatily také projekty, jimž byl ČRo7 partnerem, např. *Folklorní putování v Národním muzeu*.

Dalším specifíkem české redakce je výroba a zasílání programu krajaňským rozhlasovým stanicím. Jde celkem o čtrnáct rozhlasových stanic v sedmi zemích: Slovensko, Ukrajina, Srbsko, Chorvatsko, Rumunsko, Austrálie, USA. Některé přebírají český program ČRo7 nebo jeho části přímo, pro některé ČRo7 vyrábí pořady na objednávku. Do některých stanic ČRo7 distribuuje i pořady jiných útvarů Českého rozhlasu, např. *Putování za moravskou písní z ČRo Olomouc*. Celkem bylo takto do zahraničí v roce 2010 odesláno 350 hodin pořadů. V průběhu roku 2010 začalo české zprávy využívat MZV jako součást informačního servisu pro zastupitelské úřady v zahraničí.

Ruská redakce nedosahuje takových výsledků v internetové návštěvnosti a počtu ohlasů jako jiné redakce. Je to dáno pozdním zahájením vysílání v ruštině (rok 2000) i konkurencí na ruském trhu. Růst popularity ČR jako turistické destinace v Rusku se nicméně projevoval stabilním nárůstem sledovanosti vysílání. Kromě běžného zpravodajství se ruská redakce v roce 2010 věnovala bilaterální problematice, tj. např. vízové povinnosti či otázkám spojeným s ukrajinskou pracovní migrací v ČR. Ruské vysílání je přijímáno také v ostatních zemích SNS. Projevuje se tím, že koriguje některé pohledy na ČR v ruských médiích, referuje o českých stanoviscích k otázce lidských práv v Rusku, o podpoře běloruské opozice v ČR apod. Nezávislá ruská média ČRo7 využívala jako zdroje. Ruská redakce provozovala svou prezentaci na serveru Livejournal a její pořady přebíralo Radio Majak v Oděse.

Španělské vysílání zaznamenává slušný ohlas i internetovou návštěvnost, zejména z Latinské Ameriky. Posluchači se zajímají nejvíc o kulturu a sport. Podobně jako v ruštině, přinášela španělská redakce „přidanou hodnotu“ v lidskoprávní tematice. Častými tématy byly stanoviska a kroky české exekutivy vůči Kubě, podpora kubáňských disidentů v ČR atd. ČRo7 byl partnerem literární soutěže *Romány z šuplíku (Novelas de Gavetas)*, určené ineditním kubáňským autorům. Redaktor ČRo7 obohatil program sérií reportáží z krajaňských komunit v Latinské Americe. Španělské vysílání ČRo7 přebírá celkem osm amerických rozhlasových stanic v Mexiku, Argentíně, Chile, Bolívii a Ekvádoru. Španělský profil na Facebooku měl přes 1000 fanoušků.

Vedle běžného zpravodajství se *francouzská redakce* věnovala tématům frankofonie a pokrývala rozličné francouzské kulturní akce v ČR, např. *Festival francouzských filmů*. Vysílání upozorňovalo na akce Českého centra v Paříži. Na základě smlouvy s Radio France Internationale

francouzská redakce ČRo7 připravovala kulturní magazín pro stanici RFI 99.3 FM, která vysílá v Praze pro francouzsky mluvící publikum.

Vysílání anglické, německé a ruské redakce bylo možné zachytit i na stanici Regina 92.6 FM. Anglická, německá, španělská a francouzská redakce se podílely na projektu Euranet.

Průměrná návštěvnost webových stránek ČRo7 (www.radio.cz a www.krajane.net) v roce 2010 dosahovala kolem 1 000 000 návštěv měsíčně, což je oproti předchozímu roku nárůst o cca 20 %. Počet poslechů z internetu se pohybuje stabilně v rozmezí 40 – 50 tis. poslechů měsíčně. Počet stažených podcastů je kolem 250 tis. měsíčně.

Cílem aktivit ČRo7 bylo posílit a rozšířit posluchačskou obec i povědomí o ČR v zahraničí. Dopisové a mailové ohlasy na vysílání dosáhly v roce 2010 celkového počtu 17.208 ohlasů. ČRo7 zodpověděl stovky dotazů, týkajících se ČR v nejširším slova smyslu. V průběhu roku bylo uspořádáno několik menších soutěží. Redaktoři ČRo7 se zúčastnili jako panelisté a moderátoři řady mezinárodních konferencí a soutěží. Redaktor A. Rosenzweig získal druhé místo v Novinářské ceně Evropského roku 2010 za reportáž o návratu Romů z Kanady.

Hlavním úkolem do budoucna bude propagovat internet jako hlavní distribuční platformu, protože rok 2010 byl posledním rokem vysílání na krátkých vlnách. Perspektivní je i distribuce audio souborů pomocí podcastingu, kterou ČRo7 praktikuje od roku 2006. Dalšími platformami pro šíření zůstávají rebroadcasting (tj. přebírání programu ČRo7 zahraničními rozhlasovými stanicemi) a satelitní vysílání, jejichž význam dále poroste.

IV. Krajané

K českému původu se hlásí přibližně dva miliony lidí, kteří žijí mimo území České republiky.

V rámci MZV se krajangskou agendou zabývá pracoviště zmocněnce pro krajangské záležitosti, který se 1. 1. 2011 stal členem týmu vrchního ředitele sekce ekonomických vztahů a zahraniční prezentace.

Krajangské pracoviště kromě své vlastní běžné agendy spolupracuje s dalšími útvary státní správy, zejména se Stálou komisí Senátu Parlamentu ČR pro krajangy žijící v zahraničí, s MŠMT a jeho příspěvkovou organizací Dům zahraničních služeb (DZS), s MV a s dalšími pracovišti, jako jsou např. Národní muzeum nebo Národní archiv. Nezastupitelnou složkou této činnosti je každodenní působení ČRo 7 – Radia Praha (zahraničního vysílání Českého rozhlasu).

Z nevládní sféry jsou nejdůležitějšími partnery krajangského pracoviště krajangské spolky a společnosti přátel v jednotlivých zemích, dále nadnárodní zastřešující organizace Mezinárodní koordinační výbor zahraničních Čechů (MKVZČ) pod předsednictvím Á. Vrzáňové a některá specializovaná občanská sdružení (Sedm paprsků, Folklorní sdružení ČR aj.) podílející se na krajangském festivalu.

Rok 2010 byl ve znamení tří velkých krajangských akcí, jichž se účastnili krajangé z mnoha zemí. Nejdříve proběhla ve dnech 6. – 8. 9. 2010 v nové budově Národního muzea (bývalé Radio Svobodná Evropa) konference na téma *Krajangé a kultura* za účasti cca 120 krajangů z 19 zemí. Setkání se uskutečnilo pod patronací předsedy Senátu P. Sobotky a dalších významných osobností. Konferenci zahájila J. Šiklová příspěvkem na téma krajangé, exil a kultura, na nějž navázali vystupující účastníci, kteří seznámili posluchače s nejrůznějšími aspekty české kultury v zahraničí.

S upřímným zájmem se setkalo vystoupení české krajangky žijící ve Francii, paní L. Slavíkové-Boucher, k zájmovému dobrovolnému vzdělávání v češtině, zaměřenému na předškolní a školní děti krajangů. Její původně místně ohraničená snaha se rozvinula do spontánního projektu *Česká škola bez hranic (CSBH)*, jehož už se účastní i krajangské spolky v dalších zemích (Austrálie, Francie, Německo, Švýcarsko, Velká Británie). Aktivity těchto zájmových sdružení jsou podporovány i Českými centry a MŠMT (příspěvky na učebnice, metodické rady).

Na konferenci bezprostředně navázal 4. krajangský folklorní festival, organizovaný pod záštitou Senátu, ministra zahraničních věcí i pražského magistrátu agilní nevládní organizací Sedm paprsků ve dnech 9. – 12. 9. 2010. Vystoupení krajangských pěveckých a tanečních souborů a kapel se setkala s vřelou odezvou publika a s příznivým ohlasem českých médií. Festival byl ukončen v neděli 12. 9. 2010 slavnostním krojovaným průvodem na Hradčanském náměstí. Počátkem října proběhla třetí velká akce zahraničních Čechů, newyorský mezinárodní seminář o vztahu zahraničních Čechů a českého státu, který se konal jako součást 100. výročí založení spolkového

domu Bohemian Hall tradičního krajanického spolku Bohemian Citizens' Benevolent Society (BBLA) pod vedením místopředsedy P. Vančury a za účasti krajanů i představitelů státní správy ČR. Na závěr čtyřdenního setkání proběhla debata o vztahu krajanů k ČR, o jejich potřebách a přáních.

Rok 2010 byl pátým, tj. posledním, rokem fungování *Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí na léta 2006 až 2010*, prováděného usnesením vlády ČR č. 1622 ze 14. 12. 2005 a navazujícími konkretizujícími jednoročními usneseními (poslední roční usnesení 1542/2009), jimiž se vláda zavázala poskytnout na různé druhy podpory krajanických komunit a výuky českého jazyka a literatury v zahraničí každoročně kolem 50 mil. Kč ročně, v časovém horizontu pěti let (2006-2010) pak celkovou sumu přesahující 287 mil. Kč. Vstup do finále tohoto programu byl také příležitostí k vyhodnocení jeho běhu a díky velmi příznivému ohlasu ze strany krajanů i k návrhu pokračovat dalším pětiletým cyklem.

V roce 2010 se, stejně jako v minulosti, těšil velkému zájmu intenzivní čtyřtýdenní kurz českého jazyka pro krajany v Dobrušce, na nějž bylo přijato 60 zájemců z 31 zemí. Dále proběhly semestrální studijní pobyty pro krajany a uskutečnilo se vyslání českých učitelů ke krajanickým komunitám. Velmi pozitivně byl rovněž hodnocen pravidelný dvoutýdenní kurz metodiky výuky českého jazyka v Praze.

Semestrální studijní pobyty pro krajany na veřejných vysokých školách v ČR jsou zaměřeny na udržení a rozšíření znalostí českého jazyka a kulturního povědomí. Stipendia byla poskytnuta celkem 27 studentům z 11 zemí na Univerzitě Karlově v Praze a Masarykově univerzitě v Brně.

Ke krajanickým komunitám v Evropě a v Latinské Americe bylo vysláno 13 českých učitelů. Ve školním roce 2009/2010 působili v osmi zemích: v Evropě po dvou učitelích v Chorvatsku a Rumunsku, po jednom v Srbsku, Rusku a na Ukrajině, v Latinské Americe po dvou v Argentině a Brazílii, jeden v Paraguayi. Učitelé jsou vysíláni ke krajanickým komunitám s cílem podporovat znalost českého jazyka a udržovat českou identitu. Dalším faktorem působení učitelů je jejich všestrannost, která je také jedním z kritérií jejich výběru. Práce učitele spočívá nejen ve výukové činnosti, ale i v osvětové a organizační pomoci – naši pedagogové se účastní přípravy i prezentací etnokulturních a propagačních krajanických projektů (např. folklorních vystoupení, koncertů a divadelních představení), pracují s dětskými soubory, podílejí se na budování knihoven a shromažďují dokumenty o životě našich komunit, podílejí se na vydávání místního krajanického tisku aj.

Důležité místo v pravidelné činnosti odboru zaujímá administrace výše popsané finanční podpory, schválené vládou ČR, konkrétním projektům zahraničních spolků se vztahem k ČR (krajanické spolky, společnosti přátel ČR, sdružení bývalých absolventů českých škol, sdružení bohemistů apod.).

V roce 2010 se o podporu MZV ucházelo 215 krajanických spolků a společností přátel ze 45 států světa (abecedně od Argentiny po Venezuelu) – projekty těchto žadatelů se týkaly jak

spolkových kulturních a osvětových aktivit, tak žádostí o příspěvky na opravy spolkových objektů v trvalém vlastnictví nebo dlouhodobém pronájmu a opravy krajských památníků. Úhrnem dosahovaly žádosti částky více než 51 mil. Kč (51.098 000 Kč), přičemž k dispozici bylo po lednovém krácení všech resortních výdajů 15.694 000 Kč. Peněžní dary byly poskytnuty 189 spolkům, 26 spolků neuspělo, většinou kvůli vysokým nákladům nebo zadání projektu (např. z peněžních darů nelze kupovat nové budovy). Ministerská komise poskytla z uvedené částky přibližně dvě třetiny na kulturní a osvětové projekty a ostatní prostředky směřovaly na opravy a údržbu spolkových budov. V uplynulých pěti letech byly provedeny nejpotřebnější opravy krajských objektů ve vlastnictví či dlouhodobém pronájmu spolků, takže se pozornost více soustředila na osvětové, vzdělávací a kulturní projekty směřující k uchování českého jazyka u nejmladší generace dětí krajanů trvale žijících v zahraničí či těch Čechů, kteří v zahraničí dlouhodobě působí a účastní se krajských aktivit, nebo sami zakládají nové spolky (viz mezinárodní projekt zájmové svépomocné výuky českého jazyka u malých dětí - *Česká škola bez hranic*).

Mezi kulturními a osvětovými projekty, na něž byly poskytnuty peněžní dary, byly už tradičně projekty na vydávání krajských časopisů, informačních zpravodajů a dalších spolkových publikací, dále pak příspěvky na svépomocnou výuku češtiny v rámci existujících spolků i spolků nově zřízených k uskutečňování projektu České školy bez hranic, na shromažďování archivních materiálů, na budování spolkových knihoven, na výstavy, taneční a hudební představení při příležitosti tradičních svátků, besídky pro krajské děti apod.

Škála realizovaných projektů byla opravdu pestrá – některé projekty připomněly historické události, jiné se nesly v tradičním duchu prezentace a propagace mnohostranné české kultury – pět krajských spolků v Itálii pokračuje ve shromažďování materiálu ke knize pamětí českých krajanů, krajský spolek v Chicagu připravil dokumentární film o českých legiích, určený pro školní výuku dějepisu, další spolek v Clevelandu výstavu o roli legionářů v boji za čs. samostatnost. Spolky uspořádaly různé kulturní akce, například argentinští krajané v Rosariu se věnovali českým folklorním tancům, australský krajský soubor prezentoval české pohádky v loutkovém provedení, chilští Češi uspořádali pravidelné Svatováclavské setkání, krajané na Kubě se věnovali hlavně výuce češtiny, Kruh přátel české kultury na Slovensku udělil již po dvacáté Cenu Karla Čapka (tentokrát herečce E. Krížikové a režisérovi J. Hrašovi), týdenní festival české kultury byl letošní hlavní akcí francouzského spolku Franco-Tchéquie, v rumunském Banátu se konal první ročník gastronomického festivalu *České koláče*, krajané ve slovenských Košicích uspořádali tradiční *Dny české kultury*, krajané v Izraeli si připomněli činnost terezínských hudebních skladatelů trvalou expozicí v Beit Terezín, Česká beseda ve Lvově se podílela na organizování *Českého dne* v rámci projektu Symbol mnohonárodnostního a multikulturního Lvova, spoluorganizovala švejkovské čtení a výstavu o T. G. Masarykovi. Volyňské spolky Maticе Volyňská v Lucku a Stromovka v Dubně intenzivně spolupracovaly při natáčení dokumentu ČT o české komunitě v zahraničí. Stromovka se aktivně podílí na spolupráci mezi muzeem Dubenský zámek a Památníkem Lidice. Všechny

západoukrajinské spolky se také aktivně zapojily do vyhledávání a mapování hrobů čsl. vojáků. Svaz českých a slovenských spolků ve Švédsku uspořádal 28. setkání krajanů, kterého se zúčastnili krajané jak ze Švédska, tak i z Dánska.

Kromě zmiňovaných peněžních darů na spolkové projekty byla přes velvyslanectví a konzuláty ČR poskytována krajauským komunitám i „nehmotná“ forma spolupráce: některé zastupitelské úřady udržují místní krajauské knihovny či videotéky, umožňují pravidelné schůzky krajanů, pomáhají při výuce češtiny aj. Samozřejmostí je zvaní krajanů na kulturní a společenské akce, a naopak účast diplomatů na významných akcích krajauských komunit.

Důležitým projevem dlouhodobého zájmu o krajany v zahraničí jsou již výše zmíněné peněžní dary České republiky na opravu škol, krajauských kulturních zařízení a drobných památek, které se poskytují od roku 1996. Řada spolků vlastní, nebo má v dlouhodobém pronájmu objekty sloužící vzdělávání a kulturnímu vyžití krajanů (školy, kluby, české besedy), které byly často postaveny na přelomu 19. a 20. stol. ze sbírek jejich předků, tudíž postupem času často chátraly a spolky samy v současnosti nejsou schopny ze svých zdrojů zajistit jejich opravu. V roce 2010 pokračovaly opravy krajauských budov ve třech argentinských a dvou brazilských lokalitách, dále také menší opravy a údržbářské práce (např. výměny oken, údržba historických českých krajauských hřbitovů aj.) v Bosně a Hercegovině, Kanadě, Srbsku, na Ukrajině a v USA. Do USA byl poskytnut pravidelný dar na údržbu sochy TGM a přilehlého parčíku ve Washingtonu a dále převážně symbolické příspěvky na rozsáhlé víceleté opravy sokoloven, krajauských center a muzeí českého kulturního dědictví ve státech Illinois, Severní Dakota, Minnesota a Texas. Pokračovaly také dlouhodobé projekty oprav budov Českých besed v Chorvatsku. Nově byla zahájena oprava klubovny českého spolku v polském Husinci (Gesiniec) v Dolním Slezsku, přesunutá z roku 2009.

Po deseti letech byla z úsporných důvodů ukončena spolupráce OKKP a ZKZ s Českými listy, které zprostředkovávaly vzájemné poznání mezi krajauskými komunitami ve světě. Původně „papírový“ měsíčník byl počínaje rokem 2007 převeden na internetovou adresu www.czech.cz/ceskelisty a doplňován ročenkou v papírové podobě s nejzajímavějšími články a informacemi z uplynulého roku. Po zrušení Českých listů zůstávají i nadále v provozu informační stránky o ČR www.czech.cz, nadále je v provozu internetový portál provozovaný Českým rozhlasem 7 – Radio Praha www.krajane.net, zdroj informací pro krajany a diskusní tribuna, otevřená všem zájemcům. Objevují se i nové nezávislé krajauské weby jako např. www.czechfolks.com (dvojjazyčný Č/A), www.krajane.cz (propojující krajauské a komunitní weby v Evropě), www.krajane.org, www.czechevents.net (české akce na severoamerickém kontinentu), www.g8m8.com (Austrálie), www.brazilcomm.cz (Latinská Amerika), <http://czechmatediary.com> (Kalifornie).

Na základě žádostí zahraničních Čechů, doložených listinnými doklady, vystavuje zmocněnec pro krajauské záležitosti *Potvrzení o příslušnosti k české krajauské komunitě v zahraničí*. Tento dokument je předkládán jako součást žádosti o trvalý pobyt na území ČR. Trvalé

přestěhování krajana do ČR umožňuje cizinecký zákon na základě prokázaného českého původu z důvodů hodných zřetele. Je v souladu s usnesením vlády č. 72/1996 o zásadách politiky vlády ČR ve vztahu k přesídlování cizinců s prokázaným českým původem. V roce 2010 bylo vyřízeno 479 žádostí, z toho 465 kladně. Nejvíc zájemců o potvrzení bylo z Ukrajiny (356) a Ruska (60). V porovnání s rokem 2009 došlo k nárůstu žadatelů o 77,4%.

V. Česká zahraniční služba

1. Personální činnost

V roce 2010 byly plněny úkoly spojené s tvorbou a realizací personální politiky v oblasti plánování počtu zaměstnanců, získávání, výběru, rozmísťování a hodnocení zaměstnanců s využitím jejich znalostního a výkonového potenciálu při dodržování principů rovných příležitostí. V roce 2010 byly plněny nové úkoly v souvislosti s personálním zabezpečením ESVA, přípravou a zajištěním úsporných opatření v oblasti počtu zastupitelských úřadů, počtů zaměstnanců, výkonu a rozsahu zpracovávaných agend. Na základě *Plánu střídání proběhla* standardní obměna zaměstnanců na zastupitelských úřadech ČR v zahraničí. Na zastupitelské úřady bylo vysláno celkem 269 zaměstnanců – z toho 253 k dlouhodobému služebnímu přidělení a 16 na krátkodobé vyslání (do jednoho roku).

Na základě meziresortních dohod mezi MZV ČR a MPaO ČR, MO ČR a MV ČR byli na zastupitelské úřady vysláni zaměstnanci obchodně-ekonomických úseků, přidělení obrany ČR a styční důstojníci MV ČR.

V roce 2010 byla zajištěna specializovaná školení pro zaměstnance, včetně jejich partnerů a přidělců vysílaných jinými resorty, a plněny úkoly v rámci agendy rovnosti mužů a žen, rodinné politiky a spolupráce se Sdružením rodinných příslušníků.

Národní kontaktní místo

Národní kontaktní místo (NKM), pracoviště personálního odboru, v roce 2010 pokračovalo ve správě webových stránek www.mzv.cz/nkm, jimiž zprostředkovalo informace o výběrových řízeních do institucí Evropské unie (především se jednalo o místa tzv. „sekondmentů“ v generálních ředitelstvech Evropské komise) a do dalších mezinárodních vládních organizací. NKM pokračovalo ve výběru a nominacích volebních pozorovatelů ve prospěch Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a Evropské unie (EU) a organizačně zajišťovalo účast českých občanů ve volebních pozorovatelských misích těchto i dalších organizací. NKM zprostředkovalo zájemcům o činnost volebního pozorovatele možnost zúčastnit se školení v ČR i zahraničí. Pracoviště se rovněž podílelo na personálním zajištění účasti ČR v civilních krizových misích EU a polních misích OBSE.

Činnost a výsledky ve vztahu k hlavním mezinárodním vládním organizacím

Evropská unie

NKM zajišťovalo informační servis zájemcům o výběrová řízení (VŘ) na asistenty, administrátory, vedoucí oddělení, místa ředitelů a další pozice prostřednictvím webové stránky MZV. Dále zveřejňovalo aktuální nabídky volných míst na pozice národních expertů v institucích EU (zejména

v Evropské komisi a v rámci vznikající Evropské služby pro vnější akci – ESVA), zajišťovalo nominace českých kandidátů a také jim poskytovalo informační servis.

Pod gescí odboru bezpečnostní politiky (OBP) a v součinnosti s odborem společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) a příslušného teritoriálního odboru MZV zprostředkovávalo NKM distribuci nabídek Generálního sekretariátu Rady EU na obsazení aktuálně volných míst v civilních krizových misích EU a v úřadech zvláštního představitele EU (např. EULEX Kosovo, EUMM Gruzie, EUSR Bosna a Hercegovina) a zajišťovalo nominace českých kandidátů na tyto pozice. V roce 2010 bylo do civilních misí EU za MZV vysláno celkem šest nových externích expertů, kteří úspěšně prošli VŘ – jeden do mise EUJUST LEX Irák, jeden do EULEX Kosovo a čtyři do EUMM Gruzie.

Ve spolupráci s odborem lidských práv a transformační politiky (LPTP) vysílalo NKM volební pozorovatele v rámci volebních pozorovatelských misí EU za Českou republiku (resp. NKM spolu s LPTP zajišťovalo nominace českých zájemců Evropské komisi, která provádí finální výběr účastníků svých volebních misí). Celkem bylo v roce 2010 vybráno a vysláno 34 pozorovatelů (17 dlouhodobých a 17 krátkodobých) na následující mise: Togo (prezidentské volby), Súdán (všeobecné volby), Burundi (všeobecné volby), Etiopie (parlamentní a regionální volby), Guinea (prezidentské volby), Tanzanie (prezidentské a parlamentní volby), Pobřeží slonoviny (prezidentské volby) a Súdán (registrace voličů na referendum). V listopadu 2010 NKM spolu s LPTP uspořádalo na MZV školení pro začínající volební pozorovatele, kterého se zúčastnilo 18 zájemců (externisté i zaměstnanci MZV).

ESVA

Součástí strategie, jejímž cílem je uplatnění českých kandidátů ve strukturách ESVA, bylo založení dvou pracovních skupin k ESVA, a to jednak na úrovni koncepční a jednak na úrovni pracovní. V roce 2010 bylo zorganizováno několik školení o institucích a problematikách EU. Informace k výběrovým řízením do ESVA jsou zveřejňovány prostřednictvím nově vzniklého odkazu v rámci databáze Personální informace/NKM. V roce 2010 proběhly semináře k metodice výběrových řízení do ESVA (ve spolupráci s Diplomatickou akademií MZV). MZV lobovalo ve prospěch českých kandidátů na vyšší pozice v ESVA a podpořilo umístění českých kandidátů na sekundované pozice v rámci ESVA uvolněním vlastních finančních prostředků a prostřednictvím VPS. NKM poskytuje českým kandidátům mj. i metodické konzultace ohledně výběrových řízení.

V roce 2010 ČR obsadila tři pozice na DEU ve funkcích zástupce velvyslance či vedoucího politického úseku. Podařilo se umístit ve strukturách EU a na DEU deset sekundovaných pracovníků MZV, z nichž osm formou „cost-free“.

OBSE

NKM v průběhu celého roku zajišťovalo nominace českých občanů na místa v polních misích OBSE, vysílání českých občanů do těchto misí a proceduru související s prodlužováním jejich působení

v misích OBSE. V roce 2010 pokračovalo vysílání českých pozorovatelů na volební pozorovatelské mise OBSE. Celkem NKM vyslalo do zemí bývalého Sovětského svazu a do zemí jihovýchodní Evropy 84 krátkodobých pozorovatelů na následující mise OBSE: Ukrajina, Tádžikistán, Bosna a Hercegovina, Ázerbájdžán, Moldavsko a Bělorusko.

OSN

Ve vztahu k OSN se činnost NKM v roce 2010 soustředila na informování o volných místech prostřednictvím webových stránek.

Ostatní

V průběhu roku 2010 bylo NKM pověřeno organizací několika výběrových řízení na pracovní místa v civilní části Provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) v afghánském Lógaru.

Bylo vysláno sedm českých pozorovatelů v rámci volební pozorovatelské mise pod hlavičkou EUSR na parlamentní volby do Kosova.

2. Diplomatická akademie

Diplomatická akademie (DA) se v roce 2010 věnovala standardnímu vzdělávání ve třech základních modulech. Pro zahraniční diplomaty a pracovníky české státní správy organizovala DA ve dnech 16. – 20. 8. 2010 již tradiční 10. ročník Letní školy evropských studií v Horažďovicích.

V rámci mezinárodní spolupráce byla podepsána Memoranda o spolupráci s diplomatickými akademiemi Albánie a Tuniska. V květnu 2010 uspořádala DA intenzivní kurz pro pět iráckých diplomatů.

Pracovníci DA se podíleli na přednáškové činnosti pro pracovníky státní správy (např. hasičské sbory, policii apod.), s činností DA seznámili řadu návštěvníků z ČR a ze zahraničí.

Vzdělávací moduly

- základní diplomatická příprava (DA 1)
- individuální diplomatická příprava (DA IN)
- vyšší diplomatická příprava (DA 2)
- jazykové vzdělávání
- školení v oboru výpočetní techniky

Základní diplomatická příprava (DA 1)

Kurz základní diplomatické přípravy (DA 1) v akademickém roce 2009/2010 ukončilo dne 31. 8. 2010 celkem 15 absolventů, kteří úspěšně završili roční program teoretické a praktické přípravy. Program zahrnoval přednášky a semináře zaměřené na získání a prohloubení znalostí v oblastech mezinárodních vztahů, diplomacie, bezpečnostní politiky, ekonomických vztahů a dále kurzy zaměřené na praktické osvojení komunikačních, negociačních a psychologických znalostí a dovedností. Posluchači rovněž absolvovali kurz speciální přípravy pro krizové situace, pořádaný ve spolupráci s *Vojenskou akademií ve Vyškově*, a zúčastnili se *zahraniční exkurze do Bruselu*.

Individuální diplomatická příprava (DA IN)

Individuální diplomatická příprava juniorních diplomatů (*DA IN*) pokračovala v roce 2010 osmým ročníkem. V roce 2010 ukončilo program absolvováním všech individuálně předepsaných kurzů a seminářů, odpovídajících jejich vzdělání a dosavadní praxi na Ministerstvu zahraničních věcí ČR, celkem 34 diplomatů. ve studiu dále pokračovalo 26 diplomatů, zapsaných v předchozích semestrech.

Od zahájení individuální diplomatické přípravy v roce 2003 ji dosud úspěšně absolvovalo 223 diplomatů.

Vyšší diplomatická příprava (DA 2)

V roce 2010 proběhl dvanáctý ročník *Vyšší diplomatické přípravy (DA 2)*, jehož program je přizpůsoben aktuálním potřebám seniorních diplomatů. V roce 2010 bylo do programu nově zařazeno pět diplomatů, řádně ji ukončilo sedm posluchačů. Od zahájení programu DA 2 v roce 1999 jej úspěšně absolvovalo více než 250 diplomatických pracovníků.

Jazykové vzdělávání

Jazykové vzdělávání pracovníků MZV je v kompetenci DA od roku 2007. V roce 2010 probíhaly skupinové kurzy evropských jazyků (angličtina, francouzština, španělština, ruština, němčina) a kurzy arabštiny, jichž se účastnili 234 posluchači. Individuální jazyková výuka pro vedoucí pracovníky a výuka dalších jazyků (japonština, nizozemština, turečtina) byla zprostředkována pro 54 osob.

Standardizované zkoušky 1. – 4. stupně, které odpovídají stupňům A2, B1, B2 a C1 Společného evropského referenčního rámce, složilo na MZV 136 posluchačů, dalších 143 složilo ekvivalentní zkoušku na některé jazykové instituci v ČR nebo v zahraničí.

Pro absolventy nejvyššího, tj. 4. stupně, organizovala DA kurzy konverzační. Ve spolupráci s Francouzským institutem uspořádala DA čtyřdenní kurz diplomatické francouzštiny pro 15 posluchačů.

Od roku 2009 zajišťuje DA ve spolupráci s Mezinárodní organizací Frankofonie a Francouzským institutem jazykové kurzy francouzštiny pro pracovníky celé české státní správy. Pracovníkům MZV byla poskytnuta možnost navštěvovat kurzy ve Francouzském institutu, hrazené z 50 % Mezinárodní organizací Frankofonie.

Školení v oboru výpočetní techniky

V roce 2010 bylo proškoleno 233 pracovníků v *počítačových kurzech* standardní nabídky – MS Word, MS Excel, MS Power Point, prostředí Windows, Internetu, Lotus Notes, Spisové službě. Z toho mezi nejvíce navštěvované kurzy patří MS Excel – 97 účastníků a MS Word – 50 účastníků. Předvýjezdový kurz určený pro pracovníky vyjíždějící na zastupitelské úřady absolvovalo 157 účastníků. Za účelem výuky redakčního systému internetových stránek bylo uspořádáno 99 kurzů.

Mezinárodní spolupráce

European Diplomatic Programme

Diplomatická akademie dlouhodobě spolupracuje s Evropskou komisí (EK) v rámci modulárního společného vzdělávání juniorních diplomatů z členských zemí EU a evropských institucí na bázi tzv. *Evropského diplomatického programu (European Diplomatic Programme – EDP)*. Kromě účasti v EDP se převážně juniorní diplomaté účastnili krátkodobých stáží pořádaných Evropskou komisí. Přínosné byly zejména stáže *Political Analysis and Reporting a Risk Analysis with Open Source Intelligence*.

Letní škola evropských studií

Ve dnech 16. – 20. 8. 2010 organizovala DA v Horažďovicích již 10. ročník *Letní školy evropských studií*. Formou přednášek předních českých a zahraničních odborníků a v rámci panelových diskusí byl rozvíjen dialog na téma *How Safe Are We in Europe*. Účastníky kurzu tvořili juniorní čeští a zahraniční diplomaté a státní úředníci z ČR.

Nabídka účasti na Letní škole pro zahraniční diplomaty z Evropy, Latinské Ameriky, Blízkého východu, Asie a Afriky je ve většině případů formou naplňování memorand o spolupráci, které DA uzavírá a partnerskými organizacemi z různých zemí světa.

Dlouhodobé studijní pobyty a memoranda o spolupráci

V roce 2010 se dlouhodobých studijních pobytů zúčastnili celkem tři diplomaté, konkrétně na Diplomatické akademii v Madridu, Národním institutu politických studií v Japonsku a na Ministerstvu zahraničních věcí USA.

Stáž iráckých diplomatů

Ve dnech 10. – 18. 5. 2010 zorganizovala DA 7denní školení pro pět juniorních diplomatů z MZV Iráku. Školení bylo zaměřeno na procvičování tzv. soft skills (negociace, prezentace), dále pak diplomatický protokol a vybraná témata zahraniční politiky ČR.

3. Rozpočet a provoz MZV ČR

Výdaje kapitoly MZV ovlivňovaly zejména následující aktivity:

- plnění úkolů zahraniční služby a naplňování koncepce zahraniční politiky ČR,
- prohlubování spolupráce s mezinárodními organizacemi, včetně plnění finančních závazků vůči těmto organizacím,
- realizace projektů zahraniční rozvojové spolupráce a transformační spolupráce,
- účast České republiky na Světové výstavě EXPO 2010 v Šanghaji,
- aktivní role ČR při poskytování humanitární pomoci do zahraničí,
- pokračování modernizace vízového procesu podle požadavků EU a Schengenských dohod, zajišťování spolehlivé konzulární a vízové služby,
- zajišťování bezpečnosti zastupitelských úřadů i osob v zahraničí a ochrana utajovaných skutečností resortu,
- zvyšování bezpečnosti a spolehlivosti provozu informačního systému MZV a jeho certifikace pro práci s utajovanými skutečnostmi.

Příjmy

Zákonem o státním rozpočtu na rok 2010 byly celkové příjmy kapitoly MZV stanoveny ve výši 671 083 tis. Kč, z toho daňové příjmy ve výši 600 000 tis. Kč. Skutečné celkové příjmy dosáhly 744 185,64 tis. Kč, z toho daňové příjmy (příjmy z výběru správních poplatků) činily 589 828,10 tis. Kč.

Výdaje

V roce 2010 činily výdaje celkem 6 362 897,57 tis. Kč, tj. 98,74 % z disponibilního rozpočtu po vázání výdajů v celkové výši 252 946 tis. Kč v souladu s usneseními vlády č. 54 ze dne 18. 1. 2010, č. 552 ze dne 28. 7. 2010, č. 800 ze dne 10. 11. 2010 a č. 916 ze dne 14. 12. 2010.

Výdaje na transformační spolupráci

V roce 2010 byly v souladu s usnesením vlády č. 1134 ze dne 31. 8. 2009 v rozpočtu MZV vyčleněny finanční prostředky určené na transformační spolupráci ve výši 45 000 tis. Kč, z toho byly v souladu s usnesením vlády č. 54 ze dne 18. 1. 2010 vázány výdaje ve výši 2 250 tis. Kč, na projekty a aktivity byly vynaloženy výdaje v celkové výši 42 292,28 tis. Kč.

Výdaje na humanitární pomoc

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí bylo pro rok 2010 celkem vyčleněno 86 400 tis. Kč, z toho bylo čerpáno 86 382,76 tis. Kč.

Rok 2010 se vyznačoval vysokou frekvencí přírodních katastrof ve světě. Nejrozsáhlejší a nadále přetrvávající humanitární následky vyvolalo zemětřesení, které 12. 1. 2010 postihlo Haiti, a dále rozsáhlé záplavy, jež během srpna a září 2010 zasáhly až třetinu území Pákistánu.

Kromě těchto dvou největších katastrof přispěla ČR během roku 2010 také na humanitární pomoc po zemětřesení v Chile, po kruté zimě v Mongolsku, rozsáhlých požárech v Rusku, hladomoru v Myanmaru/Barmě, Nigeru a Čadu i po záplavách ve střední a jihovýchodní Evropě. V rámci dotační výzvy na pomoc zemím s komplexní humanitární krizí byly podpořeny mj. humanitární projekty v Konžské demokratické republice, na Srí Lance, v Myanmaru/Barmě, Etiopii, Keni, Somálsku a Ugandě. V souladu s *Operační strategií humanitární pomoci ČR na rok 2010* se podařilo realizovat humanitární pomoc Afghánistánu, Myanmaru/Barmě a pro barmské uprchlíky v Malajsii a Indii, Zimbabwe a Palestinským autonomním územím. Současně byl poskytnut humanitární příspěvek fondům reakce na katastrofy OSN (CERF) a Mezinárodního Červeného kříže (DREF).

Příspěvky mezinárodním organizacím a peněžní dary vybraným institucím do zahraničí

Rozpočet na příspěvky mezinárodním organizacím a peněžní dary vybraným institucím do zahraničí činil po změnách 1 261 350 tis. Kč, celkové čerpání rozpočtu činilo 1 258 342,07 tis. Kč. V průběhu roku 2010 došlo k významnému navýšení příspěvku České republiky na mírové operace OSN.

Podpora českého kulturního dědictví v zahraničí

Na podporu českého kulturního dědictví byl schválen rozpočet ve výši 16 520 tis. Kč. Rozpočtové prostředky byly čerpány v souladu s usnesením vlády č. 1542 ze dne 14. 12. 2009 v celkové výši 15 381,25 tis. Kč a použity na kulturní projekty krajanských spolků a společností přátel ČR v zahraničí a na údržbu a opravy krajanských škol, spolkových domů, drobných památníků a dalších prvků českého kulturního dědictví v zahraničí.

Zahraníční vysílání českého rozhlasu

Na zahraniční vysílání rozhlasu byly schváleny prostředky ve výši 54 400 tis. Kč, disponibilní rozpočet po vázání činil 51 680 tis. Kč. Čerpání rozpočtu bylo realizováno v plné výši.

Výdaje na vrcholné návštěvy

V roce 2010 bylo na výdaje spojené s vrcholnými návštěvami uvolněno z Všeobecné pokladní správy celkem 70 000 tis. Kč, čerpáno bylo 59 968,86 tis. Kč. Financování vrcholných návštěv je upraveno usnesením vlády č. 506 ze dne 22. 5. 2000 o koordinaci zahraničních cest členů vlády a o financování vrcholných návštěv.

Výdaje na bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech

V souladu s usnesením vlády č. 740 ze dne 15. 6. 2005 bylo v kapitole VPS pro MZV pro rok 2009 vyčleněno celkem 31 020 tis. Kč na bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech. Celkové výdaje dosáhly výše 81 134,05 tis. Kč, z toho 38 058,00 tis. Kč představovaly prostředky uvolněné z rezervního fondu a zbývající prostředky byly čerpány z nároků z nepotřebovaných výdajů (dále jen „NNV“). Čerpání prostředků probíhalo v souladu se změnou struktury nákladů a jejich použití dle usnesení vlády č. 1318 ze dne 21. 11. 2007.

Prostředky na zapojení občanů ČR do civilních misí EU a dalších mezinárodních vládních organizací

Na zapojení občanů ČR do civilních misí EU a dalších mezinárodních vládních organizací v roce 2010 bylo z kapitoly VPS uvolněno do kapitoly MZV celkem 23 980 tis. Kč, čerpání činilo 30 657,09 tis. Kč, z toho z NNV 6 677,09 tis. Kč. Financování civilních pozorovatelských misí se řídí usnesením vlády č. 515 ze dne 10. 5. 2006 a usnesením vlády č. 471 ze dne 20. 4. 2009.

Provinční rekonstrukční tým – Afghánistán

Schválený rozpočet pro rok 2010 činil 64 000 tis. Kč, vázány byly prostředky v celkové výši 3 200 tis. Kč. V průběhu roku bylo uvolněno dalších 20 000 tis. Kč z kapitoly VPS, tzn. celkové disponibilní zdroje činily 80 800 tis. Kč. Celkové čerpání bylo realizováno ve výši 74 596,29 tis. Kč, z toho bylo použito z rezervního fondu 4 739 tis. Kč (prostředky poskytnuté řeckou vládou na projekty v oblasti zemědělství). Realizace projektů PRT Lógar v Afghánistánu patří mezi priority MZV.

Výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci

Celkový rozpočet po změnách na platy a ostatní platby za provedenou práci v roce 2010 činil 739 098 tis. Kč, po provedeném vázání představovaly disponibilní prostředky 731 974 tis. Kč. Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci činily v roce 2010 celkem 716 243,93 tis. Kč.

Výdaje na zahraniční rozvojovou spolupráci

Výdaje na zahraniční rozvojovou spolupráci (dále jen „ZRS“) jsou hrazeny v souladu s usnesením vlády č. 1134 ze dne 31. 8. 2009. Finanční prostředky na ZRS jsou poskytovány převážně formou dotací konkrétním subjektům v rámci vyhlášených dotačních titulů. Projekty v rámci zahraniční rozvojové spolupráce jsou realizovány MZV a Českou rozvojovou agenturou. Závazný ukazatel ZRS byl stanoven ve výši 312 402 tis. Kč. V průběhu roku 2010 byly z důvodu vázání rozpočtových výdajů disponibilní rozpočtové prostředky sníženy o částku 15 637 tis. Kč na 296 765 tis. Kč, skutečné výdaje činily 287 134,45 tis. Kč, z toho výdaje na provoz České rozvojové agentury činily 12 530,10 tis. Kč.

Podpora výzkumu a vývoje

Na výzkum a vývoj bylo v roce 2010 vyčleněno 20 527 tis. Kč, z toho institucionální výdaje činily 13 527 tis. Kč a účelové výdaje 7 000 tis. Kč. Institucionální prostředky byly čerpány Ústavem mezinárodních vztahů, v.v.i. V plné výši 14 227 tis. Kč. Účelové výdaje na výzkum a vývoj byly čerpány ve výši 5 451,95 tis. Kč, z toho 1 187 tis. Kč prostřednictvím Ústavu mezinárodních vztahů, v.v.i.

Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.

Na výše uvedený účel byly rozpočtovány prostředky ve výši 4 000 tis. Kč. Prostředky byly čerpány ve výši 910,60 tis. Kč a byly využity na přípravu pracovníků vysílaných do zahraničí, na nákup průchozích detektorů kovů, ochranných vest a přileb, satelitního hardware, radiostanic a na zpracování a aktualizaci evakuačních plánů.

Výdaje vedené v informačním systému programového financování

Celkové výdaje na všechny programy reprodukce majetku činily 414 459,21 tis. Kč, přičemž většina výdajů (96,8 %) byla realizována v rámci programu 106 010. V programech 206 010 a 306 020 jsou dokončovány započaté stavební akce – rekonstrukce České národní budovy v New Yorku, rozšíření serverovny Černínského paláce a dobíhající drobné rekonstrukce objektů ZÚ. Výdaje ISPROFIN byly vynaloženy na akce a projekty stavebně-investiční činnosti MZV (202 292,00 tis. Kč), výdaje na informační a komunikační technologie (108 250,00 tis. Kč), zabezpečení budov (22 356,00 tis. Kč) a pořízení a údržbu movitého majetku (21 250,00 tis. Kč). V roce 2010 byly výdaje v programovém financování ovlivněny vázáním prostředků ve výši 96 196 tis. Kč. Přednostně byly čerpány NNV, tj. disponibilní rozpočet nebyl čerpán v plné výši.

Příspěvkové organizace MZV

- *Diplomatický servis* spravuje a hospodaří s majetkem, který je využíván zejména cizími zastupitelskými úřady v ČR. Zajišťuje také agenturní činnost pro MZV. V roce 2010 byl poskytnut příspěvek na činnost ve výši 20 000 tis. Kč.
- *Česká centra* zajišťují propagaci České republiky a rozvíjení kulturních a obchodních styků, a to prostřednictvím Českých center v zahraničí. V roce 2010 byl poskytnut příspěvek na činnost ve výši 101 489 tis. Kč.
- *Zámek Štířín* zajišťuje konferenční, ubytovací, restaurační a sportovní činnost. V roce 2010 byl poskytnut příspěvek na činnost ve výši 9 181 tis. Kč.
- *Kancelář generálního komisaře EXPO* je zřízena pro zajištění přípravy a realizace české účasti na světových výstavách EXPO. V roce 2010 zajišťovala českou účast na světové výstavě EXPO v Šanghaji v souladu s usnesením vlády č. 601 ze dne 21. 5. 2008. V roce 2010 byly poskytnuty příspěvek na činnost ve výši 203 610 tis. Kč a systémová dotace na investice ve výši 60 311 tis. Kč.

Výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU

Pro rok 2010 byly výdaje na programy spolufinancované z EU rozpočtovány ve výši 21 312 tis. Kč. V průběhu roku byly do rozpočtu kapitoly MZV převedeny finanční prostředky ve výši 5 796 tis. Kč, rozpočet po změnách činil 27 108 tis. Kč. V roce 2010 byly realizovány pouze projekty v rámci programu Fond pro vnější hranice a byly čerpány ve výši 2 995,56 tis. Kč. Spolufinancování projektů z rozpočtu MZV bylo realizováno ve výši 1 554,42 tis. Kč a bylo kryto uvolněnými NNV. Nízké čerpání bylo způsobeno zdlouhavým schvalovacím procesem jednotlivých projektů ze strany Ministerstva vnitra ČR, neboť prostředky na projekty byly uvolněny až v závěru roku 2010.

Závěrečné hodnocení

Vývoj čerpání výdajů v období roku 2010 byl výrazně ovlivněn vázáním části výdajů v návaznosti na příslušná usnesení vlády. V průběhu roku byla proto přijata řada úsporných opatření, která umožnila plnění úkolů a cílů zahraniční politiky České republiky i za podmínek výrazně snížené dostupnosti rozpočtových prostředků. Specifickým výdaji kapitoly MZV byly v roce 2010 výdaje související s účastí České republiky na Světové výstavě EXPO v Šanghaji prostřednictvím příspěvku na provoz příspěvkové organizaci KGK Expo a výdaje související s realizací první části reorganizace MZV k 31. 12. 2010 (výplata odstupného), v jejímž rámci byl snížen počet pracovních míst ústředního orgánu o 127.

<i>v tis. Kč</i>	Skutečnost 2008	Skutečnost 2009	Rozpočet 2010 schválený	Rozpočet 2010 po změnách	Disponibilní rozpočet po vázání 2010	Skutečnost 2010	% skuteč./disp. rozp. po změnách 2010
Souhrnné ukazatele							
Příjmy celkem	631 045	814 138	671 083	671 083	671 083	744 185,64	110,89
Výdaje celkem	7 098 746	7 321 308	6 403 613	6 696 973	6 444 027	6 362 897,57	98,74
Specifické ukazatele							
Specifické ukazatele – příjmy							
Daňové příjmy		601 991	600 000	600 000	600 000	589 828,10	98,30
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	631 045	212 147	71 083	71 083	71 083	154 357,54	217,15
v tom: příjmy z rozpočtu EU bez SZP celkem			21 083	21 083	21 083	0,00	0,00
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	631 045	212 147	50 000	50 000	50 000	154 357,54	308,72
Specifické ukazatele – výdaje							
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů MZV z toho:	7 098 746	7 321 308	6 403 613	6 696 973	6 444 027	6 362 897,57	98,74
výdaje spojené s výkonem CZ PRES	254 133	449 936					
transformační spolupráce	44 205	47 709	45 000	45 000	42 750	42 292,28	98,93
humanitární pomoc	70 596	84 920	73 000	90 050	86 400	86 382,76	99,98
příspěvky mezinár. organizacím a peněžní dary vybraným institucím do zahraničí	1 151 692	1 207 589	1 255 000	1 261 350	1 261 350	1 258 342,07	99,76
podpora čs. kult. dědictví v zahraničí	30 280	19 826	16 520	16 520	15 694	15 381,25	98,01
zahraniční vysílání rozhlasu	68 000	64 600	54 400	54 400	51 680	51 680,00	100,00
vrcholné státní návštěvy	39 682	71 603		70 000	70 000	59 968,86	85,67
bezpečnostní a biometrické prvky v CP a CD	81 967	127 461		31 020	31 020	81 134,05	261,55
prostř. na zapojení občanů ČR do civilních misí							
a dalších mezinár. vládních organizací	18 752	37 781		23 980	23 980	30 657,09	127,84
provinční rekonstrukční tým - Afghánistán	25 112	81 804	64 000	84 000	80 800	74 596,29	92,32
ostatní výdaje na zabezpečení plnění úkolů MZV	5 314 326	5 128 079	4 895 693	5 020 653	4 780 353	4 662 462,89	97,53
Průřezové ukazatele							
Platy zaměstnanců a OPPP	733 802	778 175	712 438	739 098	731 974	716 243,93	97,85
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	255 635	262 719	242 229	242 469	240 047	237 959,14	99,13
Převod FKSP	14 543	15 333	14 089	14 089	13 961	13 971,30	100,07
Platy zaměstnanců v pracovním poměru Platy představitelů státní moci a někt. orgánů	725 669	767 034	704 433	704 433	698 011	698 221,09	100,03
Výdaje na výzkum, vývoj a inovace celkem vč. programů spolufin.z prostř. zahraničních programů	1 390	497	1 407	1 407	763	0,00	0,00
v tom: ze státního rozpočtu celkem	18 152	18 040	20 527	20 527	20 527	19 678,95	95,87
v tom: institucionální podpora celkem	18 152	18 040	20 527	20 527	20 527	19 678,95	95,87
úcelová podpora celkem	14 274	14 274	13 527	14 227	14 227	14 227,00	100,00
podíl prostředků zahraničních programů	3 878	3 766	7 000	6 300	6 300	5 451,95	86,54
Úcelová podpora na programy aplikov. výzkumu, vývoje a inovací			7 000	6 300	6 300	5 451,95	86,54
Institucionální podpora výzkumných organizací podle zhodnocení jimi dosažených výsledků			5 065	5 065	5 065	5 065,00	100,00
Zahraniční rozvojová spolupráce	158 319	242 315	312 402	312 402	296 765	287 134,45	96,75
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	3 294	1 788	4 000	4 000	1 000	910,60	91,06
Výdaje spolufin. z EU bez SZP celkem		12 124	21 312	27 108	27 108	4 549,98	16,78
v tom: ze státního rozpočtu	0	3 082	229	229	229	1 554,42	678,79
podíl rozpočtu EU	0	9 043	21 083	26 879	26 879	2 995,56	11,14
Výdaje vedené v informačním systému program. financování celkem	1 175 978	555 384	378 311	413 441	317 245	414 459,21	130,64

Přílohy

Přehled o diplomatických stycích České republiky

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Afghánistán	1937	1993	Kábul	Praha
Albánie	1927	1993	Tirana	Praha
Alžírsko	1962	1993	Alžír	Praha
Andorra	nebyly dipl. styky	1996	Madrid	Vídeň
Angola	1975	1993	Pretoria	Berlín (HK Brno)
Antigua a Barbuda	nebyly dipl. styky	1997	Caracas (HK St.John´s)	Londýn
Argentina	1924	1993	Buenos Aires (HK Mendoza, HK Presidencia Roque Sáenz Peña, provincia Chaco)	Praha
Arménie	1992	1993	Tbilisi	Vídeň
Austrálie	1972	1993	Canberra (Konzulát Sydney, HK Adelaide, HK Hobart, HGK Melbourne, HK Perth)	Varšava (HK Praha)
Ázerbájdžán	1992	1993	Baku	Praha
Bahamy	nebyly dipl. styky	2005	Havana	není určen
Bahrajn	1990	1993	Rijád (HK Manama)	Berlín
Bangladéš	1972	1993	Dillí (HK Dháka)	Berlín
Barbados	1977	1996	Caracas	Londýn
Belgie	1919	1993	Brusel (HK Antverpy, HK Lutych, HK Saint-Servais- Namur)	Praha
Belize	nebyly dipl. styky	1996	San José (HK Orange Walk Town)	není určen (HK Praha)
Bělorusko	1992	1993	Minsk	Praha (HK Brno)
Benin	1962	1993	Abuja (HK Cotonou)	Berlín (HK Praha)
Bolívie	1935	1993	Lima (HK La Paz)	Vídeň

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Bosna a Hercegovina	1992	1993	Sarajevo	Praha
Botswana	1968	1997	Pretoria	Londýn
Brazílie	1918	1993	Brasília (GK Sao Paulo, HK Fortaleza-CE, HK Joinville, HK Manaus-AM, HK Recife-PE, HK Rio de Janeiro, HK Salvador-BA, HK Victoria/Vila Velha)	Praha
Brunej	1992	1995	Jakarta	není určen
Bulharsko	1920	1993	Sofie (HK Varna)	Praha
Burkina Faso	1968	1993	Akkra	Vídeň
Burundi	1963	1993	Nairobi	Moskva
Cookovy ostrovy	nebyly dipl. styky	2008	Canberra	Brusel
Čad	1967	1994	Abuja	Moskva
Černá Hora		2006	Bělehrad (KJ Podgorica)	Vídeň
Čína (ČLR)	1930 (1949)	1993	Peking (GK Hongkong, GK Šanghaj)	Praha
Dánsko	1920	1993	Kodaň (HK Aarhus)	Praha
Dominika	nebyly dipl. styky	1996	Caracas	není určen
Dominikánská republika	1942	1993	Caracas (HK Santo Domingo)	Brusel (GK Praha)
Džibutsko	1977	1997	Addis Abeba (HGK Djibouti)	není určen
Egypt	1922	1993	Káhira (HK Alexandria)	Praha
Ekvádor	1935	1993	Lima (GHK Guayaquil, HK Quito)	Varšava
Eritrea		1993	Nairobi	Berlín
Estonsko	1922	1993	Tallinn (HK Tallinn)	Praha (HK Brno)

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Etiopie	1944	1993	Addis Abeba	Berlín
Fidži	1970	1996	Canberra	není určen
Filipíny	1973	1993	Manila (HK Cebu City, HK Davao City)	Praha
Finsko	1921	1993	Helsinky (HK Tampere)	Praha
Francie	1918	1993	Paříž (HK Lille, HK Marseille, HK Nantes, HK Strasbourg, HK Villers les Nancy)	Praha
Gabon	1976	1993	Kinshasa	Libreville
Gambie	1972	1993	Akkra (HK Banjul)	Brusel
Ghana	1959	1993	Akkra	Praha
Grenada	1979	1993	Caracas	není určen
Gruzie	1992	1993	Tbilisi	Praha
Guatemala	1927	1993	Mexiko (HK Ciudad de Guatemala)	Vídeň (HK Praha)
Guinea	1959	1993	Akkra (HK Conakry)	Berlín
Guinea Bissau	1973	1993	Akkra	Brusel
Guyana	1976	1993	Caracas (HK Georgetown)	Londýn
Haiti	1943	2005	Caracas (HK Port-au-Prince)	není určen
Honduras	1930	1993	San José (HGK Tegucigalpa)	Berlín (KÚ Praha)
Chile	1924	1993	Santiago	Praha
Chorvatsko	1992	1993	Záhřeb (KJ Rijeka 15.6.-30.9. KJ Split 15.6.-30.9.)	Praha
Indie	1947	1993	Dillí (GK Mumbai, HK Kalkata)	Praha
Indonésie	1955	1993	Jakarta (HK Makassar, HK Sanur-Bali, HK Surabaya)	Praha
Irák	1933	1993	Bagdád	Praha

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Írán	1925	1993	Teherán	Praha
Irsko	1947	1993	Dublin	Praha
Island	1946	1993	Oslo (HK Reykjavík)	Vídeň (HGK Praha)
Itálie	1918	1993	Řím (HK Ancona, HK Cagliari, HK Firenze, HK Genova, HK Milano, HK Napolí, HK Palermo, HK Udine, HK Venezia)	Praha (HK Brno)
Izrael	1948	1993	Tel Aviv (HK Haifa, HK Jerusalem, HGK Tel Aviv)	Praha
Jamajka	1975	1993	Caracas (HK Kingston)	Berlín (HK Praha)
Japonsko	1920	1993	Tokio (HK Kóbe)	Praha
Jemen	JeAR 1956 JLDR 1968	1993	Sanaá	Praha
Jihoafrická republika (JAR)	1991	1993	Pretoria (Visegrádský dům Kapské město)	Praha
Jordánsko	1964	1993	Ammán	Vídeň
Kambodža	1956	1993	Bangkok	Berlín
Kamerun	1990	1993	Abuja (HK Douala)	Moskva
Kanada	1942	1993	Ottawa (GK Toronto, HGK Calgary, HK Winnipeg)	Praha
Kapverdy	1975	1993	Lisabon (HK Praia)	Berlín (HK Praha)
Katar	1990	1993	Kuvajt	Budapešť
Kazachstán	1992	1993	Astana	Praha (HK Hradec Králové)
Keňa	1964	1993	Nairobi	Haag
Kiribati	nebyly dipl. styky	2007	Kuala Lumpur	není určen

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Kolumbie	1934	1993	Lima (HK Barranquilla, HK Cartagena de Indias, HK Medellin)	Vídeň
Komory	1977	1995	Nairobi	Moroni
Konžská demokratická republika	1960	1993	Kinshasa (HK Lubumbashi)	Praha
Konžská republika	1964	1993	Kinshasa (HK Brazzaville)	Berlín (HK Praha)
Korejská lidově-demokratická republika (KDR)	1948	1993	Pchjongjang	Praha
Korejská republika	1990	1993	Soul	Praha
Kosovo		2008	Přiština	Praha
Kostarika	1935	1993	San José	Berlín
Kuba	1920	1993	Havana	Praha
Kuvajt	1963	1993	Kuvajt	Praha
Kypr	1960	1993	Nikósie (HK Limassol)	Praha
Kyrgyzstán	1992	1993	Astana (HK Biškeek)	Vídeň (HK Praha)
Laos	1962	1993	Bangkok	Varšava
Lesotho	1982	1993	Pretoria	Řím
Libanon	1946	1993	Bejrút	Praha
Libérie	1972	1993	Akkra	není určen
Libye	1960	1993	Tripolis	Praha
Lichtenštejnsko	1938	2009	Bern	Vídeň
Litva	1922	1993	Vilnius	Praha (HK Brno)
Lotyšsko	1922	1993	Riga	Praha
Lucembursko	1922	1993	Lucemburk (HK Lucemburk)	Praha
Madagaskar	1976	1993	Addis Abeba	Moskva
Maďarsko	1922	1993	Budapešť	Praha
Makedonie/FYROM		1994	Skopje	Praha
Malajsie	1971	1993	Kuala Lumpur (HK Johor Bahru)	Praha
Malawi	1991	1993	Harare	Berlín
Maledivy	1975	1993	Dillí	není určen
Mali	1960	1993	Alžír (HK Bamako)	Berlín
Malta	1968	1993	Řím (HK Naxxar)	La Valletta (HK Praha)

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Maroko	1959	1993	Rabat (HK Casablanca, HK Fes)	Praha
Marshallovy ostrovy	nebyly dipl. styky	2009	Manila	není určen
Mauricius	1976	1993	Pretoria (HK Port Louis)	Berlín (HK Praha)
Mauritánie	1965	1993	Rabat (HK Nouakchott)	Berlín
Mexiko	1922	1993	Mexico City (HK Guadalajara Jalisco, HK Monterrey, Nuevo León, HK Tijuana)	Praha
Mikronésie	nebyly dipl. styky	2004	Manila	není určen
Moldavsko	1992	1993	Kišiněv	Praha
Monako	nebyly dipl. styky	2008	Paříž (HGK Monte-Carlo)	není určen
Mongolsko	1950	1993	Ulánbátár	Praha
Mosambik	1975	1993	Harare (HK Maputo)	Berlín
Myanmar/ Barma	1955	1993	Bangkok	Berlín
Namibie	1990	1993	Pretoria	Vídeň
Nauru	nebyly dipl. styky	2007	Manila	není určen
Německo	1920 NDR 1949 SRN 1973	1993	Berlín (GK Drážďany, GK Mnichov, Konzulát Düsseldorf, HK Dortmund, HK Frankfurt a.M., HK Hamburg, HK Norimberk, HK Rostock, HK Stuttgart)	Praha
Nepál	1959	1994	Dillí (HK Káthmándú)	Berlín (HK Praha)
Niger	1975	1995	Abuja (HK Niamey)	Berlín
Nigérie	1961	1993	Abuja	Varšava
Nikaragua	1930	1993	San José (HK Managua)	Berlín (HK Praha)
Nizozemsko	1919	1993	Haag (HGK Amsterdam)	Praha

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Norsko	1921	1993	Oslo (HK Bergen, HK Sjøvegan, HK Trondheim)	Praha
Nový Zéland	1958	1993	Canberra (HK Auckland)	Berlín (HK Praha)
Omán	1990	1993	Rijád	Vídeň
Pákistán	1950	1993	Islámábád (HK Karáčí, HK Láhaur)	Praha
Palau		2003	Manila	není určen
Palestina	1983	1993	Ramalláh (styčný úřad s působností na Palestinských územích)	Praha
Panama	1929	1993	San José (HK Ciudad de Panamá)	Berlín (HK Praha)
Papua Nová Guinea	nebyly dipl. styky	2010 1995	Kuala Lumpur (HK Port Moresby)	není určen
Paraguay	1936	1993	Buenos Aires (HK Asunción)	Vídeň (HK Praha)
Peru	1922	1993	Lima	Praha
Pobřeží slonoviny	1984	1993	Akkra	Berlín
Polsko	1919	1993	Varšava (HK Bydgoszcz, HK Częstochowa, HK Poznań, HK Wrocław)	Praha (GK Ostrava, HK Brno)
Portugalsko	1920	1993	Lisabon (HK Faro, HK Funchal, HK Porto, HK Praia)	Praha
Rakousko	1920	1993	Vídeň (HK Graz, HK Innsbruck, HK Klagenfurt, HK Linz, HK Salzburg)	Praha (HK Brno, HK České Budějovice)
Rovníková Guinea	1970	1993	Abuja	Berlín
Rumunsko	1919	1993	Bukurešť (HK Timisoara)	Praha

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Rusko	1934 (SSSR)	1993	Moskva (GK Jekatěrinburg, GK Sankt Peterburg, HK Chanty-Mansijsk, HK Nižnij Novgorod)	Praha (GK Brno, GK Karlovy Vary, HK Ostrava)
Rwanda	1965	1998	Nairobi	Berlín
Řecko	1920	1993	Athény (HK Heraklion, HK Pireus, HK Rhodos, HK Tessaloniki – dočasně pozastavena činnost)	Praha
Salvador	1930	1994	San José (HK San Salvador)	Berlín
Samoa	nebyly dipl. styky	1995	Canberra	není určen
San Marino	1991	1993	Vatikán	San Marino (HGK Praha)
Saúdská Arábie	nebyly dipl. styky	1995	Rijád	Praha
Senegal	1967	1993	Rabat	Berlín
Seychely	1976	1993	Nairobi (HK Victoria)	Victoria (HK Praha)
Sierra Leone	1963	1993	Akkra	Moskva
Singapur	1973	1993	Jakarta (HK Singapore)	Singapur (HK Praha)
Slovensko		1993	Bratislava	Praha
Slovinsko	1992	1993	Lublaň	Praha
Somálsko	1960	2002	Nairobi	Moskva
Spojené arabské emiráty	1988	1993	Abu Dhabi	Vídeň
Srbsko		2003	Bělehrad	Praha
Srí Lanka	1957	1993	Dillí (HK Colombo)	Vídeň (HK Praha)
Středoafriická republika	1970	2008	Kinshasa	Paříž
Súdán	1956	1993	Káhira (HK Chartúm)	Vídeň (HK Praha)
Surinam	1976	1993	Caracas (HK Paramaribo)	není určen
Suverénní řád maltézských rytířů	1939	1993	Vatikán	Praha
Svatá Lucie	nebyly dipl. styky	1996	Caracas	není určen
Svatý Kryštof a Nevis	nebyly dipl. styky	1993	Caracas	není určen

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Svatý Tomáš a Princův ostrov	1975	1993	Pretoria	není určen
Svatý Vincenc a Grenadiny	nebyly dipl. styky	1995	Caracas (HK Kingstown)	není určen
Svazijsko	1991	1993	Pretoria	Brusel
Sýrie	1946	1993	Damašek (HK Aleppo, HK Lattakia)	Praha
Šalomounovy ostrovy	nebyly dipl.styky	1996	Canberra	Brusel
Španělsko	1919	1993	Madrid (HK Barcelona, HK Benidorm, HK Jérez de la Frontera, HK La Orotava /Santa Cruz deTenerife, HK Oviedo, HK Palma de Mallorca)	Praha
Švédsko	1920	1993	Stockholm (HGK Göteborg, HK Malmö)	Praha
Švýcarsko	1919	1993	Bern (HK Basilej, HK Curych, HK Locarno)	Praha
Tádžikistán	1992	1993	Taškent	Berlín
Tanzanie	1961	1993	Nairobi	Berlín
Thajsko	1974	1993	Bangkok (HK Chiang Mai, HK Phuket)	Praha
Togo	1960	1993	Akkra (HK Lomé)	Paříž
Tonga	nebyly dipl. styky	2007	Canberra	Londýn
Trinidad a Tobago	1979	1997	Caracas (HK Port of Spain)	není určen
Tunisko	1959	1993	Tunis	Praha
Turecko	1924	1993	Ankara (GK Istanbul, HK Antalya, HK Izmir)	Praha
Turkmenistán	1992	1993	Taškent	Vídeň

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Tuvalu	nebyly dipl. styky	2005	Kuala Lumpur	není určen
Uganda	1962	1993	Nairobi	Berlín
Ukrajina	1922	1993	Kyjev (GK Doněck, GK Lvov, HK Charkov)	Praha (HK Brno)
Uruguay	1921	1993	Buenos Aires (HK Montevideo)	Praha
USA	1919	1993	Washington (GK Chicago, GK Los Angeles, GK New York, HGK Anchorage, HGK Atlanta, HK Boston/Wellesley, HK Buffalo/Clarence, HGK Fort Lauderdale, HGK Houston/West, HK Kansas City, HK Minneapolis/St. Paul, HGK New Orleans/Kenner, HK Orlando, HGK Philadelphia/Spring House, HK Pittsburgh, HK Portland/Lake Oswego, HK Salt Lake City, HGK San Francisco, HGK San Juan <i>Pozn. Očekává se oficiální otevření: HK Livingston, HK Ontario, v jednání je otevření HK Honolulu.</i>	Praha
Uzbekistán	1992	1993	Taškent	Berlín
Vanuatu	nebyly dipl. styky	2002	Canberra	není určen
Vatikán	1920	1993	Vatikán	Praha

Země	Navázání diplomatických styků s bývalým Československem	Navázání diplomatických styků s Českou republikou	Příslušný zastupitelský úřad České republiky	Příslušný zastupitelský úřad daného státu pro Českou republiku
Velká Británie	1918	1993	Londýn (HK Belfast Newtownards, HK Cardiff, HGK Edinburgh)	Praha
Venezuela	1929	1993	Caracas (HK Maracaibo)	Praha
Vietnam	1950	1993	Hanoj (HK Hai Phong, HK Ho Chi Minh City)	Praha
Východní Timor		2002	Jakarta	není určen
Zambie	1965	1993	Harare	Berlín
Zimbabwe	1981	1993	Harare	Vídeň

Poznámky:

1) Stav k 31. 12. 2010

2) Tabulka neobsahuje informace o obdobích, kdy byly diplomatické styky přerušeny.

3) Jako příslušné úřady jsou uvedeny nejvyšší rezidentní úřady. V závorkách jsou uvedeny příslušné generální konzuláty (GK), generální konzuláty vedené honorárními úředníky (HGK) a konzuláty vedené honorárními úředníky (HK), případně konzuláty.

4) Uvedená data diplomatických styků odrážejí současný stav.

5) Tabulka nereflektuje rozdíly mezi navázáním diplomatických styků na úrovni vyslanectví a velvyslanectví.

Přehled příspěvků MZV ČR za členství České republiky v mezinárodních organizacích

Členství v mezinárodních organizacích systému OSN

Povinné příspěvky ČR do rozpočtu OSN	Příspěvek MZV v roce 2010 (v tis. Kč)	Gestor
Řádný rozpočet OSN	161 627	MZV
Rozpočty mírových operací OSN (celkem)	310 215	MZV

Organizace	Příspěvek MZV v roce 2010 (v tis. Kč)	Gestor
FAO (Řím) – Organizace OSN pro výživu a zemědělství	26 308	Mze
UNIDO (Vídeň) – Organizace OSN pro průmyslový rozvoj	7 545	MZV
IMO (Londýn) – Mezinárodní námořní organizace	748	MD
ICAO (Montreal) – Organizace pro civilní letectví	2 224	MD
ITU (Ženeva) – Mezinárodní telekomunikační unie	5 726	MD
UPU (Bern) – Světová poštovní unie	3 750	MD
WHO (Ženeva) – Světová zdravotnická organizace	24 059	MZd
ILO (Ženeva) – Mezinárodní organizace práce	24 280	MPSV
WMO (Ženeva) – Světová meteorologická Organizace	3 103	MŽP/ČHMÚ
MAAE (Vídeň) – Mezinárodní agentura pro atomovou energii účelový příspěvek	17 568 3 890	SUJB
PC CTBTO (Vídeň) – Přípravná komise Organizace pro zákaz jaderných zkoušek	6 285	SÚJB
OPCW (Haag) – Organizace pro zákaz chemických zbraní	5 462	SÚJB
ISA (Jamajka) – Mezinárodní úřad pro mořské dno	391	MPO
UNESCO (Paříž) – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu	25 314	MZV
UNWTO (Madrid) – Světová organizace cestovního ruchu	3 081	MMR

Členství ČR v mezinárodních organizacích v oblasti mnohostranných ekonomických vztahů

Organizace	Zkratka / sídlo	Příspěvek MZV v roce 2010 (v tis. Kč)	Gestor
Evropská a středozevní organizace pro ochranu rostlin	EPPO / Paříž	895	MZe
Evropská konference civilního letectví	ECAC / Neuilly s. S.	556	MD
Evropská konference pro molekulární biologii	EMBC / Heidelberg	3 218	MŠMT
Evropská organizace pro astronomický výzkum na jižní polokouli	ESO/Garching	39 647	MŠMT
Evropská organizace pro jaderný výzkum	CERN / Ženeva	214 464	MŠMT
Evropská organizace pro využívání meteorologických družic	EUMETSAT/Darmstadt	45 781	MŽP
Konference evropských ministrů dopravy	CEMT / Paříž	1 129	MD
Mezinárodní energetická agentura	IEA / Paříž	2 615	MPO
Mezinárodní námořní organizace	IMO / Londýn	748	MD
Mezinárodní organizace kriminální policie	INTERPOL / Lyon	10 463	MV
Mezinárodní organizace práce	ILO / Ženeva	24 280	MPSV
Mezinárodní organizace pro civilní letectví	ICAO / Montreal	2 224	MD
Mezinárodní organizace pro vinnou révu a víno	OIV / Paříž	515	MZe
Mezinárodní středisko pro zachování a restauraci kulturních statků	ICCROM / Řím	273	MK
Mezinárodní telekomunikační unie	ITU / Ženeva	5 726	MI
Mezinárodní unie pro ochranu nových druhů rostlin	UPOV / Ženeva	480	MZe
Mezinárodní úřad pro legální metrologii	OIML / Paříž	365	MPO
Mezinárodní úřad pro míry a váhy	BIPM / Paříž	1 470	MPO
Mezinárodní úřad pro mořské dno	ISA / Kingston (Jam.)	391	MPO
Mezinárodní úřad pro zdravé zvířat	OIE / Paříž	1 428	MZe
Mezinárodní úřad pro výstavnictví	BIE / Paříž	81	MZV
Mezinárodní ústav chladírenský	IIR / Paříž	475	MPO
Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční dopravu	OTIF / Bern	1 695	MD
Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj	OECD / Paříž	37 222	MZV
Učelové příspěvky:			
- Directorate of Global Energy Dialogue		381	
- Human Resources Development		635	
- Programme Investment Compact for South-East Europe		178	
- Environmental Fiscal Reform in Moldova		381	
- Programme for EURASIA		1 269	
Organizace pro spolupráci železničních drah	OSŽD / Varšava	2 999	MD
Spojený ústav jaderných výzkumů	SÚJV / Dubna (RF)	53 001	MŠMT
Společná organizace Interoceanmetal	IOM / Štětín	4 465	MPO
Stálá komise pro zkoušky ručních palných zbraní	CIP / Liège	77	MPO
Středoevropská iniciativa	SEI/Terst	606	MZV
Světová celní organizace	WCO / Brusel	926	MF/GŘC
Světová meteorologická organizace	WMO / Ženeva	3 103	MŽP
Světová obchodní organizace	WTO / Ženeva	24 923	MPO
Světová organizace cestovního ruchu	UNWTO / Madrid	3 081	MMR
Světová poštovní unie	UPU / Bern	3 750	MI
Světový svaz ochrany přírody	IUCN / Gland (Švýc.)	2 028	MŽP

Příspěvky ČR mezinárodním organizacím v oblasti lidských práv a účelové příspěvky

Název příspěvku	Zkratka	Příspěvek MZV v roce 2010 (v tis. Kč)	Gestor
Rada Evropy	CE	60 538	MZV

Účelové příspěvky ČR - název	Zkratka	Příspěvek MZV v roce 2010 (v tis. Kč)	Gestor
Peněžní dar památníku Terezín	ESLI	1 000	MZV
Společenství demokracií		100	MZV
European Partnership for Democracy	EPD	250	MZV
Dobrovolný fond pro oběti mučení	UNHCHR	200	MZV
Představitel pro svobodu médií	OBSE	250	MZV
Podpora fungování Podvýboru proti mučení	SPT UNHCHR	200	MZV
Regional Cooperation Council (Regionální rada pro spolupráci, západní Balkán)	RCC	750	MZV
International Civilian Office (Kosovo)	ICO	5 000	MZV
Office of High Representative (Bosna)	OHR	816	MZV

Platby organizacím v oblasti mezinárodního práva a některé jiné

Název mezinárodní organizace nebo nadnárodního orgánu	Zkratka	Příspěvek MZV v roce 2010 (v tis. Kč)	Příspěvky za rok 2010 (v jednotkách měny platby)
Haagská konference mez. práva soukromého	HCPIL	778	31 127 EUR
Institut pro sjednocení mezinárodního práva soukromého	UNIDROIT	490	19 600 EUR
Mezinárodní poznávací/vyšetřovací komise	IHFFC	22	1 221 CHF
Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii	ICTY	6 695	348 207 USD
Mezinárodní trestní tribunál pro Rwandu	ICTR	5 371	279 336 USD
Mezinárodní tribunál pro mořské právo	ITLOS	1 015	40 683 EUR
Stálý rozhodčí soud	PCA	134	5 395 EUR
Světová organizace duševního vlastnictví	WIPO	2 501	136 737 CHF
Mezinárodní trestní soud	ICC	14 107	544 687 EUR
Mezinárodní trestní soud – budova (platí se až od r. 2011)	ICC	0,00	0,00
Mezinárodní červený kříž	ICRC	9 402	486 101 CHF

Přehled o účasti ČR v mírových misích

Účast Armády ČR v zahraničních misích operacích

Název mise	Vedení	Místo konání	Mandát pro účast AČR
ISAF	NATO	Afghánistán	535
KFOR	NATO	Kosovo	430 + 120 (záložní rota v ČR)*
ALTHEA	EU	Bosna a Hercegovina	2
ATALANTA	EU	Pobřežní vody Somálska	3
MFO (Multinational Force and Observers)		Sinajský poloostrov	3

* v návaznosti na transformaci operace KFOR se změnil i charakter profilu zapojení Armády České republiky v Kosovu. Od 1. října 2010 ČR vyčleňuje prapor operačních záloh (do 550 osob), který je v pohotovosti na území ČR a v případě potřeby bude nasazen v Kosovu.

Účast ČR v civilních misích

Název mise	Organizace	Místo konání	Účast ČR
EUBAM	EU	Moldavsko, Ukrajina	1 expert (celník)
EULEX	EU	Kosovo	30 expertů (policisté, psycholog, celník)
EUPM	EU	Bosna a Hercegovina	5 expertů (policisté)
EUMM	EU	Gruzie	13 expertů
EUPOL	EU	Afghánistán	7 expertů (policisté)
EUPOL COPPS	EU	Palestinská samospráva	1 expert (policista)
EUJUST LEX	EU	Irák	2 experti (z toho 1 policista)
PT ICO	EU	Kosovo	1 expert (policista)
PRT Afghánistán – přípravný tým	NATO	Afghánistán	10 expertů
MONUC	OSN	Konžská demokratická republika	3 experti (vojenští pozorovatelé)
UNAMA	OSN	Afghánistán	1 expert (vojenský pozorovatel)
UNMIL	OSN	Libérie	5 expertů (policisté)
IPRM Gruzie	OSN	Ženeva	1 expert (policista)
UNMIK	OSN	Kosovo	1 expert (vojenský pozorovatel)

Účast ČR v pozorovatelských misích OBSE a EU

MISE – OBSE	VYSLANÍ – LTO	VYSLANÍ – STO
Ukrajina 1. kolo – prezidentské volby	0	31
Ukrajina 2. kolo – prezidentské volby	0	30
Moldavsko – parlamentní volby	0	5
Tadžikistán – parlamentní volby	0	4
Bosna a Hercegovina – všeobecné volby	0	3
Azerbajdžán – všeobecné volby	0	5
Bělorusko – prezidentské		6
CELKEM	0	84

MISE – EU	VYSLANÍ – LTO	VYSLANÍ – STO
Togo	2	4
Súdán	3	2
Burundi	2	1
Etiopie	5	2
Guinea	1	3
Tanzanie	1	1
Pobřeží slonoviny	2	4
Súdán	1	0
Kosovo (EUSR)	0	7
CELKEM	17	24

* LTO – Dlouhodobý pozorovatel, * STO – Krátkodobý pozorovatel

Vedoucí zastupitelských úřadů ČR k 31. 12. 2010

Zastupitelské úřady vedené na úrovni velvyslanců a chargés d'affaires

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Afghánská islámská republika Kábul	PELZ Petr velvyslanec	27. 3. 2010	3. 7. 2010
Albánská republika Tirana	FIALKOVÁ Markéta velvyslankyně	30. 8. 2007	12. 10. 2007
Alžírská demokratická a lidová republika Alžír <i>Působnost:</i> Alžírsko Mali	KLUCKÝ Pavel velvyslanec	28. 8. 2009 13. 10. 2009	13. 12. 2009
Argentinská republika Buenos Aires <i>Působnost:</i> Argentina Paraguay Uruguay	ZAJAC Štěpán velvyslanec	10. 9. 2007 1. 10. 2007 4. 8. 2008	18. 4. 2008 25. 3. 2008 19. 11. 2008
Australské společenství Canberra <i>Působnost:</i> Austrálie Nový Zéland Cookovy ostrovy Fidži Samoa Šalomounovy ostrovy Vanuatu Tonga	PECL Radim pověřený řízením		
Ázerbájdžánská republika Baku	MATULA Radek velvyslanec	6. 6. 2008	4. 7. 2008
Belgické království Brusel	MÜLLER Vladimír velvyslanec	4.5.2006	10. 10. 2006
Běloruská republika Minsk	KARAS Jiří velvyslanec	27.7.2009	15.9.2009
Bosna a Hercegovina Sarajevo	SZUNYOG Tomáš velvyslanec	27.7.2009	7.10.2009
Brazílská federativní republika Brasília	JANČÁREK Ivan velvyslanec	6.3.2008	6.11.2008
Bulharská republika Sofie	KLEPETKO Martin velvyslanec	18.7.2006	3.11.2006

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Čínská lidová republika Peking	SEČKA Libor velvyslanec	4.8.2009	11.1.2010
Dánské království Kodaň	LYČKA Zdeněk velvyslanec	15.4.2008	7.7.2008
Egyptská arabská republika Káhira <i>Působnost:</i> Egypt Súdán	SLAVÍK Jiří pověřený řízením		
Estonská republika Tallinn	LANGER Alexandr velvyslanec	6.5.2008	28.8.2008
Etiopská federativní demokratická republika Addis Abeba <i>Působnost:</i> Etiopie Džibutsko Madagaskar Komise Africké unie Hospodářská komise OSN pro Afriku	LIBŘICKÝ Marek velvyslanec	29.7.2009	22.12.2009
Filipínská republika Manila <i>Působnost:</i> Filipíny Palau Mikronésie Marshallovy ostrovy Nauru	RYCHTAR Josef velvyslanec	28.8.2009 31.8.2009 22.9.2009 27.1.2010 12.2.2010	13.11.2009
Finská republika Helsinky	BAŽANT Lubomír pověřený řízením		
Francouzská republika Paříž <i>Působnost:</i> Francouzská republika Monako	CHATARDOVÁ Marie velvyslankyně	5.5.2010 2.7.2010	3.12.2010

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Ghanská republika Akkra <i>Působnost:</i> Ghana Togo Sierra Leone Libérie Pobřeží slonoviny Niger Burkina Faso Gambie Guinea Guinea-Bissau	MACHÁLEK Miloslav velvyslanec	26.11.2009 23.2.2010 30.4.2010 6.1.2010 15.1.2010	11.2.2010 30.11.2010
Gruzie Tbilisi <i>Působnost:</i> Gruzie Arménie	JESTŘÁB Ivan velvyslanec	21.12.2007 29.2.2008	24.4.2008 19.6.2008
Chilská republika Santiago de Chile	KUBÁNEK Zdeněk velvyslanec	5.11.2007	26.3.2008
Chorvatská republika Záhřeb	KŮHNL Karel velvyslanec	23.7.2007	16.10.2007
Indická republika Dillí <i>Působnost:</i> Indie Bangladéš Srí Lanka Nepál Maledivy	STAŠEK Miloslav velvyslanec	6.1.2010 9.9.2010 5.3.2010 3.2.2010	5.8.2010
Indonéská republika Jakarta <i>Působnost:</i> Indonésie Brunej Východní Timor Singapur	ŘEZÁČ Pavel velvyslanec	18.10.2006 17.4.2007 1.3.2007 6.10.2008	30.1.2007 26.3.2009
Irácká republika Bagdád	TOMÁŠOVÁ Bronislava velvyslankyně	2.8.2009	17.10.2009
Íránská islámská republika Teherán	HAVLAS Josef chargé d'affaires		
Irsko Dublin	KAFKA Tomáš velvyslanec	28.4.2008	2.9.2008

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Italská republika Řím <i>Působnost:</i> Itálie Malta	ZAVÁZAL Vladimír velvyslanec	29.8.2006 4.10.2006	15.12.2006 21.12.2006
Stát Izrael Tel Aviv	POJAR Tomáš velvyslanec	8.12.2009	27.5.2010
Japonsko Tokio	FIALKOVÁ Kateřina velvyslankyně	22.7.2010	13.12.2010
Jemenská republika Sanáa	VRABEC Jozef velvyslanec	3.11.2007	18.3.2008
Jihoafrická republika Pretoria <i>Působnost:</i> Jihoafrická republika Botswana Namibie Mauricius Lesotho Svazijsko Angola Sv. Tomáš a Princův ostrov	POHL Martin velvyslanec	28.8.2007 30.11.2007 29.1.2008 13.12.2007 22.4.2008 9.5.2008 12.10.2010	4.10.2007 27.2.2008 26.3.2008 4.3.2008 29.10.2008
Jordánské hášimovské království Ammán	HOLOUBKOVÁ Ivana velvyslankyně	10.9.2006	5.6.2007
Kanada Ottawa	ŽEBRAKOVSKÝ Karel velvyslanec	11.9.2008	21.10.2008
Republika Kazachstán Astana <i>Působnost:</i> Kazachstán Kyrgyzstán	KOPECKÝ Bedřich velvyslanec	13.2.2008 11.4.2008	5.5.2008 26.8.2008

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Keňská republika Nairobi <i>Působnost:</i> Keňa Burundi Komory Rwanda Seychely Somálsko Tanzanie Uganda Eritrea UNEP UNCHS	FUCHSOVÁ Margita velvyslankyně	26.11.2007 16.6.2008 16.1.2008 25.2.2008	16.4.2008 17.4.2009 22.7.2008 5.11.2008
Konžská demokratická republika Kinshasa	DOLEŽEL Jiří velvyslanec	27.11.2009	18.2.2010
Korejská lidově demokratická republika Pchjongjang	TOMČO Martin velvyslanec	23.3.2006	29.6.2006
Korejská republika Soul	OLŠA Jaroslav, jr. velvyslanec	19.3.2008	4.9.2008
Republika Kosovo Priština	HŘEBÍČKOVÁ Janina chargé d'affaires		
Kostarická republika San José <i>Působnost:</i> Kostarika Honduras Nikaragua Panama Salvador Belize	PROCHÁZKA Pavel velvyslanec	25.6.2009 12.2.2010 13.8.2009 26.8.2009 17.8.2009 27.7.2009	6.10.2009
Kubánská republika Havana <i>Působnost:</i> Kuba Bahamy	JAKOBEK Milan chargé d'affaires velvyslanec	22.4.2010	
Stát Kuvajt Kuvajt <i>Působnost:</i> Kuvajt Katar	VÁVRA Martin velvyslanec	24.8.2008 3.11.2008	1.12.2008 11.2.2009
Kyperská republika Nikósie	BONDY Jan velvyslanec	21.12.2006	18.5.2007
Libanonská republika Bejrút	ČÍZEK Jan velvyslanec	27.7.2006	1.9.2006

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Velká libyjská arabská lidová socialistická džamáhírja Tripolis	KOUTSKÝ Josef velvyslanec	26.10.2009	24.2.2010
Litvská republika Vilnius	PECH Radek velvyslanec	17.8.2009	1.2.2010
Lotyšská republika Riga	PŠTROSS Tomáš velvyslanec	30.8.2007	27.11.2007
Lucemburské velkovévodství Lucemburk	KORSELT Vít velvyslanec	19.5.2010	20.10.2010
Maďarská republika Budapešť	BAMBASOVÁ Helena velvyslankyně	31.5.2010	27.9.2010
FYROM Skopje	BRAUN Jozef velvyslanec	29.10.2007	20.3.2008
Malajsie Kuala Lumpur <i>Působnost:</i> Malajsie Tuvalu Papua Nová Guinea Kiribati	FŮRY Jan velvyslanec	14.5.2008 24.7.2008 6.2.2009 27.6.2008	16.9.2008 14.7.2009
Marocké království Rabat <i>Působnost:</i> Maroko Mauritánie Senegal	BUŘIL Tomáš velvyslanec	31.10.2007 23.11.2007 20.11.2007	29.2.2008 23.6.2008 9.7.2008
Spojené státy mexické Mexiko <i>Působnost:</i> Mexiko Guatemala	HAVLÍK Jiří velvyslanec	20.9.2007 20.2.2008	8.5.2008 2.10.2008
Moldavská republika Kišiněv	KVAPIL Jaromír velvyslanec	18.8.2009	29.1.2010
Mongolsko Ulánbátar	JÍLEK Václav velvyslanec	16.4.2008	21.7.2008
Spolková republika Německo Berlín	JINDRÁK Rudolf velvyslanec	13.10.2006	11.12.2006

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Nigerijská federativní republika Abuja <i>Působnost:</i> Nigérie Benin Čad Kamerun Rovníková Guinea Gabon	SIRO Jaroslav velvyslanec	17.12.2007 18.12.2007 22.4.2010 7.4.2008 13.3.2009	15.2.2008 7.8.2008 29.7.2009
Nizozemské království Haag	HORÁK Jaroslav velvyslanec	4.6.2010	8.9.2010
Norské království Oslo <i>Působnost:</i> Norsko Island	NOVÝ Luboš velvyslanec	27.4.2007 15.5.2007	23.8.2007 12.1.2008
Organizace spojených národů New York SM	PALOUŠ Martin velvyslanec		11.9.2006
Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu Paříž SM při UNESCO	KAISEROVÁ Halka stálý představitel ČR		pověř. dopis předán
Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj Paříž SM při OECD	DYBA Karel velvyslanec		pověř. dopis předán 10.10.2007
Pákistánská islámská republika Islámábád	ŠEPELÁK Pavol velvyslanec	16.12.2008	9.4.2009
Peruánská republika Lima <i>Působnost:</i> Peru Kolumbie Bolívie Ekvádor	BECHNÝ Pavel pověřený řízením	17.3.2006 18.5.2006	1.6.2006 2.4.2007
Polská republika Varšava	SECHTER Jan velvyslanec	5.5.2008	22.7.2008
Portugalská republika Lisabon <i>Působnost:</i> Portugalská republika Kapverdy	ŠARBOCHOVÁ Markéta	5.8.2009 23.9.2009	15.10.2009 30.1.2010
Rada Evropy Štrasburk SM	BOČEK Tomáš		
Rakouská republika Vídeň	KOUKAL Jan velvyslanec	26.9.2006	28.11.2006
Rumunsko Bukurešť	ŠITLER Jiří velvyslanec	3.6.2010	14.12.2010

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Ruská federace Moskva <i>Působnost:</i> Rusko Turkmenistán	KOLÁŘ Petr velvyslanec	6.7.2010	
Řecká republika Athény	ŠEVČÍKOVÁ Hana velvyslankyně	3.6.2010	3.11.2010
Království Saúdské Arábie Rijád <i>Působnost:</i> Saúdská Arábie Bahrajn Omán	HLADÍK Ľubomír velvyslanec	6.11.2008 21.12.2008 6.1.2009	11.1.2009 20.10.2009 23.11.2009
Slovenská republika Bratislava	KARFÍK Jakub velvyslanec	20.8.2009	21.10.2009
Slovinská republika Lublaň	VOZNICA Petr velvyslanec	31.7.2009	6.10.2009
Spojené arabské emiráty Abú Dhabí	LUDVA Jaroslav velvyslanec	25.10.2009	17.5.2010
Spojené státy americké Washington	KOŠTOVAL Daniel pověřený řízením		
Republika Srbsko Bělehrad <i>Působnost:</i> Srbsko Černá Hora	HUBÁČKOVÁ Hana velvyslankyně	5.12.2007 4.2.2008	18.3.2008 16.5.2008
NATO Stálá delegace Brusel	POVEJŠIL Martin velvyslanec		pověř.dopis předán 25.8.2009
Evropská unie Stálé zastoupení při EU Brusel	VICENOVÁ Milena velvyslankyně		nástup 7.1.2008
Svatý stolec Vatikán <i>Působnost:</i> Svatý stolec Suverénní řád maltézských rytířů San Marino	VOŠALÍK Pavel velvyslanec	30.4.2008 30.6.2008 9.7.2008	27.9.2008 26.2.2009 3.2.2009
Syrská arabská republika Damašek	FILIPI Eva velvyslankyně	10.6.2010	7.10.2010

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Španělské království Madrid <i>Působnost:</i> Španělsko Andorra UNWTO	BERAN Karel velvyslanec	28.7.2009 6.8.2009	5.10.2009 16.11.2009
Švédské království Stockholm	KÁRA Jan velvyslanec	11.9.2007	28.11.2007
Švýcarská konfederace Bern	LAZAR Boris velvyslanec	28.1.2008	11.4.2008
Thajské království Bangkok <i>Působnost:</i> Thajsko Kambodža Laos Myanmar/Barma	HOTĚK Ivan velvyslanec	6.9.2006 23.1.2007 21.11.2006 29.6.2007	26.8.2007 19.4.2007 31.1.2007 9.7.2008
Tuniská republika Tunis	SLABÝ Alexander velvyslanec	17.7.2009	19.11.2009
Turecká republika Ankara	HUBINGER Václav velvyslanec	30.12.2009	21.4.2010
Ukrajina Kyjev	PIVOŇKA Vítězslav pověřený řízením		
Republika Uzbekistán Taškent <i>Působnost:</i> Uzbekistán Tádžikistán	KOPECKÝ Robert velvyslanec	9.7.2010 22.10.2008 14.1.2008	28.9.2010 3.2.2009 20.4.2009
Spojené království Velké Británie a Severního Irska Londýn	ŽANTOVSKÝ Michael velvyslanec	7.9.2009	10.12.2009

Země	Vedoucí zastupitelského úřadu	Datum udělení agrément	Datum předání pověřovacích listin
Bolívarovská republika Venezuela Caracas <i>Působnost:</i> Venezuela Dominikánská republika Grenada Barbados Guyana Jamajka Trinidad a Tobago Surinam Antigua a Barbuda Dominika Svatá Lucie Svatý Kryštof a Nevis Svatý Vincenc a Grenadiny Haiti	SLAVICKÝ Stanislav velvyslanec	 7.4.2008 28.10.2008 31.7.2009 17.9.2008 29.10.2008 21.10.2008 2.2.2009 18.9.2008 15.9.2008 15.9.2008 25.9.2008 10.9.2008 3.10.2008	 18.8.2008 25.1.2009 4.6.2009 27.7.2010
Úřadovna OSN, OBSE a další mezinárodní organizace se sídlem ve Vídni Viedeň SM MAAE OBSE UNODC CTBTO UNIDO	KUCHYŇOVÁ ŠMIGOLOVÁ Veronika velvyslankyně		pověř. dopis předán 25.8.2009 11.9.2009 25.8.2009 18.8.2009 21.8.2009
Úřadovna OSN a ostatní mezinárodní organizace se sídlem v Ženevě Ženeva SM	HUSÁK Tomáš velvyslanec		24.2.2006
Vietnamská socialistická republika Hanoj	KRÁL Michal velvyslanec	24.4.2008	15.8.2008
Zimbabwejská republika Harare <i>Působnost:</i> Zimbabwe Malawi Mosambik Zambie	ZAHRADNÍČEK Luděk chargé d'affaires		

Generální konzuláty/ konzuláty

Země	Generální konzul	Ve funkci od:
Spojené státy americké Chicago	HUŇÁTOVÁ Dana	25.8.2010
Spojené státy americké Los Angeles	KUMERMANN Daniel	31.10.2006
Spojené státy americké New York	ŽIGOVÁ Eliška	15.9.2008
Australské společenství Sydney	KOLÁŘ Vít	17.6.2006
Brazilská federativní republika Sao Paulo	KÁZECKÝ Stanislav	1.12.2006
Čínská lidová republika Honkong	KANTŮREK Jaroslav	10.1.2010
Čínská lidová republika Šanghaj	MAZÁNEK Bohumil	7.8.2008
Indická republika Mumbai	DRDÁKOVÁ Eva	31.1.2007
Kanada Toronto	KRPAČ Richard	27.1.2007
Spolková republika Německo Dražďany	KREJČÍKOVÁ Jarmila	6.1.2010
Spolková republika Německo Mnichov	HLOBIL Josef	7.9.2009
Ruská federace Jekatěrinburg	RAMEŠ Miroslav	9.4.2008
Ruská federace Sankt Peterburg	CHARANZA Karel	6.9.2010
Turecká republika Istanbul	KRASNICKÁ Irena	1.4.2010
Ukrajina Doněck	MURGAŠ Antonín	15.1.2007
Ukrajina Lvov	PAVLITA David	20.7.2009

Zastupitelské úřady jiného typu

Úřad	Vedoucí úřadu	Ve funkci od:
Česká ekonomická a kulturní kancelář (ČEKK) Taipei	KOUDELKA Juraj vedoucí ČEKK	15.1.2010
Stát Palestina Styčný úřad Ramalláh	ŠILHAVÝ Ivo	15.2.2008

Konzulární jednání

Lógar/Afghánistán	působilo pro příslušníky Armády ČR pouze po dobu organizace voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
Podgorica/Černá hora	trvale působí na území Černé Hory od 15. 6. 2008
Burgas/Bulharsko	působilo během letní turistické sezony od 15. 6. do 15. 9. 2010
Split/Chorvatsko	působilo během letní turistické sezony od 15. 6. do 15. 9. 2010
Rijeka/Chorvatsko	působilo během letní turistické sezony od 15. 6. do 15. 9. 2010
Barcelona/Španělsko	působilo během letní turistické sezony od 15. 6. do 15. 9. 2010

Umístění pracovníků vysílaných MZV ČR v rámci mezinárodních organizací

Civilní mise EU

EULEX Kosovo

Hana Klimešová

Lenka Kousalová

EUMM Gruzie

Ivo Sedliak

Ladislav Procházka

Jiří Rolenc

Miloslav Rokos

Zlatko Kožušník

Jaroslav Petr

Milan Boldi

Celkem za Českou republiku bylo do EUMM v roce 2010 vysláno 13 osob. Z toho těchto 7 bylo vysláno prostřednictvím MZV ČR a další z Ministerstva obrany (2), Policejního prezidia (3) a Ministerstva vnitra (1).

EUJUST LEX Irák

Libor Chlad

EUPOL Afghánistán

Eva Svobodová

Sekondmenty v institucích EU

Eva Martinicová EK – DG MARKT

Šárka Vamberová EK – DG ELARG

Leoš Javůrek EK – DG ELARG

Andreas Wild EK – DG TREN

Lucie Lekešová EK – DG EAC

Marek Janovský EK – DG RELEX

Milana Ličková (DESP) EK – DG RELEX

Petr Dubovec DEU Rijád

Renata Brandstätterová DEU Peking

OBSE

OBSE Náhorní Karabach

Jiří Aberle

OBSE Bosna a Hercegovina

Eva Kubičková

OBSE Albánie

Milan Bitto

OBSE Makedonie

Veronika Kristková

Sekretariát OBSE ve Vídni

Hana Šnajdrová

Prague Office OBSE

Jiří Parkmann

Úřad vysokého civilního představitele NATO pro Afghanistan

Bohumila Ranglová

KFOR Kosovo

Robert Kahofer

Úřady zvláštních představitelů EU (EUSR)

EUSR pro Moldavsko (Kyjev)

Zdeňka Caisová

EUSR pro Střední Asii (Taškent)

Jozef Buzalka

Evropská služba pro vnější činnost (ESVA)

DEU New York

Petra Ruffer-Lustigová

Alice Soukupová

DEU Ženeva

Radka Páťalová

Jiří Blažek

DEU Vídeň

Michal Strouhal

DEU Štrasburk

Kateřina Markovová

GS Rady EU – Policy Unit

Jan Šnidauf

Laureáti ceny Gratias agit 2010

Osobnosti

- Nataša Al Rádí Cimbálová, *Irák/Iraq*
- Alfred Bader, *Spojené státy americké/The United States of America*
- Giovanni kardinál Coppa, *Vatikán/The Holy See*
- Zdeněk Radslav Dittrich, *Nizozemsko/The Netherlands*
- Lubomír Doležel, *Kanada/Canada*
- Jan Drahota, *Jihoafriká republika/Republic of South Africa*
- Hans Eibauer, *Německo/Germany*
- Manfred Linsbauer, *Rakousko/Austria*
- Donka Rousová, *Makedonie/Macedonia/FYROM*
- Alfredo Gerhard Sobotka, *Brazílie/Brazil*
- František Šedý, *Lucembursko/Luxembourg*
- Gert Weisskirchen, *Německo/Germany*

Organizace

- Lyceum Carnot Dijon a Lyceum A. Daudet Nîmes, *Francie/France*
- Nové divadlo, *Kanada/Canada*

Česká centra

	České centrum	ředitel/ka
1.	ČC Berlín	Ing. Martin Krafl
2.	ČC Bratislava	PhDr. Jana Burianová
3.	ČC Brusel	do 06.2010 Mgr. Petr Polívka , od 10.2010 RnDr. Karel Peroutka
4.	ČC Buenos Aires	Mgr. Daniela Čapková
5.	ČC Budapešť	Michal Černý
6.	ČC Bukurešť	do 09.2010 pověřen řízením Vít Prudil, od 10.2010 ředitel Ing. René Kubášek
7.	ČC Drážďany – do 3.2010 *	Mgr. Hana Klabanová
8.	ČC Düsseldorf – od 5.2010	Mgr. Hana Klabanová
9.	ČC Haag/Rotterdam	Mgr. Petra Prinsová
10.	ČC Košice	JUDr. Kateřina Novotná
11.	ČC Kyjev	Ing. Rudolf Sedláček
12.	ČC Londýn	MgA. Ladislav Pflimpfl
13.	ČC Madrid	do 06.2010 PhDr. Adriana Krásová, od 09.2010 Mgr. Věra Zátopková
14.	ČC Mnichov	Mgr. Zuzana Jürgens Ph.D
15.	ČC-ČD Moskva	Mgr. Ing. Miloš Jaro
16.	ČC New York	PhDr. Petr Fejk
17.	ČC Paříž	Martin Jan Bonhard
18.	ČC Řím – do 06.2010 *	JUDr. Ing. Miloslav Hirsch
19.	ČC Milán – od 07.2010	JUDr. Ing. Miloslav Hirsch
20.	ČC Sofie	Mgr. Alena Ungrová – pověřena řízením
21.	ČC Stockholm	Lucie Svobodová, BA, MSc.
22.	ČC Tel Aviv	Bc. David Stecher
23.	ČC Tokio	Mgr. Petr Holý
24.	ČC Varšava	Mgr. Pavla Foglová
25.	ČC Vídeň	Mgr. Taťjana Langášková

* činnost ukončena

Veškeré další informace najdete na webové stránce [Českých center](#).

Publikace útvarů MZV

Zpráva o zahraniční politice České republiky, leden – prosinec 2009 (CD) – česky, číslo ISBN: 978-80-86345-99-4

Report on the Foreign Policy of the Czech Republic, January – December 2009 (CD) – anglicky, číslo ISBN: 978-80-7441-000-0

Study of runoff conditions in Khoshi catchments, Logar distrikt Afghanistan, anglicky, číslo ISBN: 978-80-86-345-92-5

Studie odtokových poměrů v povodí Khoshi, provincie Lógar, Afghánistán, česky, číslo ISBN: 978-80-86345-93-2

Assessment of Technical Condition of Kherwar Dam – Feasibility Study, česky, anglicky, číslo ISBN: 978-80-86345-94-9

Micro-Hydro Power Station in Charkh Distrikt – Feasibility Study, česky, anglicky, číslo ISBN: 978-80-86345-95-6

Construction Project Management Handbook (To provide guidelines to PRT civil engineers undertaking constructions projects in Afghanistan), anglicky, číslo ISBN: 978-80-86345-96-3

The Czech Republic. National Commission for UNESCO, anglicky, číslo ISBN: 978-80-86345-97-0

Laureáti Ceny Gratis Agit 2010 (2010 Gratis Agit Awards Laureates), česky, anglicky, vydáno ve spolupráci se společností SEVT, číslo ISBN: 978-80-86345-91-8

Česká republika pomáhá, podtitul Zahraniční rozvojová spolupráce České republiky v roce 2009, česky, vydalo MZV ČR, číslo ISBN: 978-80-86345-98-7

Czech Development Cooperation - Report on the Development Cooperation of the Czech Republic in 2009", anglicky, vydalo MZV ČR ISBN 978-80-86345-98-7

Bez ISBN

Water Management in Czech Development Cooperation

Czech Development Cooperation

Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce České republiky na období 2010 - 2017

The Development Strategy of the Czech Republic 2010 – 2017

Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci

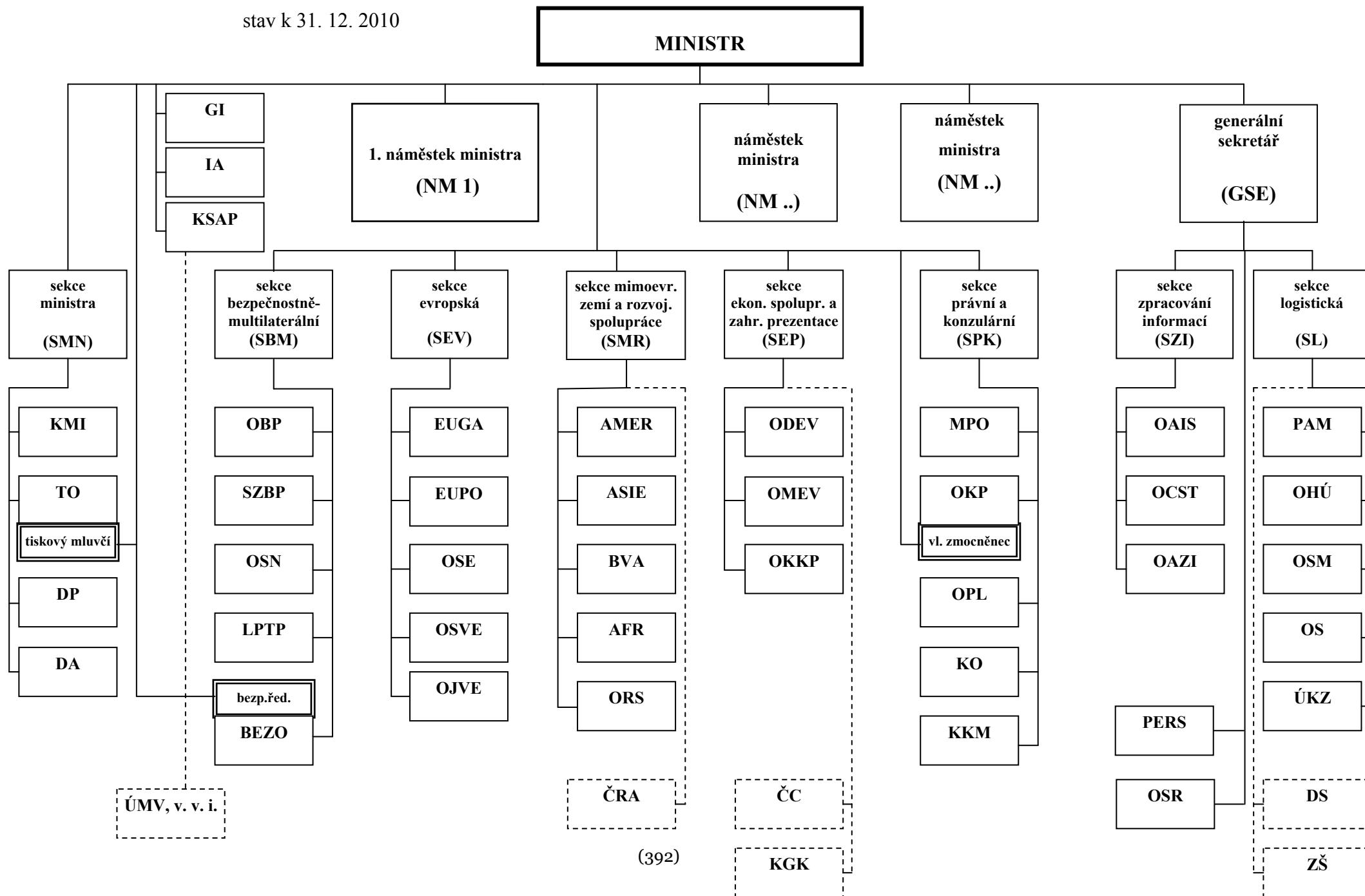
The Act on Development Cooperation and Humanitarian Aid

Národní strategie globálního rozvojového vzdělávání pro období 2011 – 2015, MZV Praha

National Strategy for Global Development Education 2011 - 2015, MFA Prague

Organizační schéma MZV

stav k 31. 12. 2010

Zkratky útvarů MZV platné k 31. 12. 2010

Sekretariáty náměstků ministra a generálního tajemníka

1. sekretariát 1. náměstka ministra – NM1
2. sekretariát náměstka ministra – NMDT
(třetí a čtvrté písmeno tvoří iniciály jména náměstka Tomáše Duba)
3. sekretariát náměstka ministra – NMGV
(třetí a čtvrté písmeno tvoří iniciály jména náměstka Vladimíra Galušky)
4. sekretariát generálního sekretáře – GSE

Sekretariáty odborů podřízených přímo ministrově

1. interní audit – IA
2. generální inspekce – GI
3. kancelář strategie, analýz a plánování – KSAP

Sekce ministra

1. sekretariát vrchního ředitele sekce ministra – SMN
2. kabinet ministra – KMI
3. diplomatický protokol – DP
4. odbor tiskového mluvčího – TO
5. diplomatická akademie – DA

Sekce evropská

1. sekretariát vrchního ředitele sekce evropských vztahů – SEV
2. odbor pro všeobecné záležitosti EU – EUGA
3. odbor politik Evropské unie – EUPO
4. odbor států střední Evropy – OSE
5. odbor států severní a východní Evropy – OSVE
6. odbor států jižní a jihovýchodní Evropy – OJVE

Sekce bezpečnostně – multilaterální

1. sekretariát politického ředitele – SBM
2. odbor bezpečnostní politiky – OBP
3. odbor společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie – SZBP
4. odbor Organizace spojených národů – OSN
5. odbor lidských práv a transformační politiky – LPTP
6. bezpečnostní odbor – BEZO

Sekce mimoevropských zemí a rozvojové spolupráce

1. sekretariát vrchního ředitele sekce mimoevropských zemí a rozvojové spolupráce – SMR
2. odbor amerických států – AMER
3. odbor států Asie a Tichomoří – ASIE
4. odbor států Blízkého východu a severní Afriky – BVA
5. odbor států subsaharské Afriky – AFR
6. odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci – ORS

Sekce ekonomické spolupráce a zahraniční prezentace

1. sekretariát vrchního ředitele sekce ekonomické spolupráce a zahraniční prezentace – SEP
2. odbor dvoustranných ekonomických vztahů a podpory exportu – ODEV
3. odbor mnohostranných ekonomických vztahů – OMEV
4. odbor pro kulturu, komunikaci a prezentaci – OKKP

Sekce právní a konzulární

1. sekretariát vrchního ředitele sekce právní a konzulární – SPK
2. mezinárodně právní odbor – MPO
3. odbor komunitárního práva – OKP
4. odbor legislativně právní – OPL
5. odbor konzulárních činností – KO
6. odbor konzulárních koncepcí a metodiky – KKM

Sekce zpracování informací

1. sekretariát vrchního ředitele sekce zpracování informací – SZI
2. odbor aplikací a informačních služeb – OAIS

3. odbor centrálních systémů a technologií – OCST
4. odbor administrativy a zpracování informací – OAZI

Sekce logistická

1. sekretariát vrchního ředitele sekce logistické – SL
2. pracovněprávní a mzdový odbor – PAM
3. odbor hlavního účetního – OHÚ
4. odbor správy majetku – OSM
5. odbor služeb – OS
6. útvar koordinátora veřejných zakázek – ÚKZ

Zkratky organizací zřízených MZV ČR

ÚMV - Ústav mezinárodních vztahů

ČC - Česká centra

DS - Diplomatický servis

ZŠ - Zámek Štiřín

KGK - Kancelář generálního komisaře účasti ČR na Všeobecné světové výstavě EXPO

ČRA - Česká rozvojová agentura

Zpráva o zahraniční politice České republiky 2010

© Ministerstvo zahraničních věcí ČR, www.mzv.cz

Texty: MZV ČR

Praha, červenec 2011

ISBN: 978-80-7441-002-4